

မြသန်းစံ ဥပေက္ခာ အဝန်းအဝိုင်း

2002 GRAPHIC DESIGN | KYAW MINN MOUNG

အပ္ပမာဒေါ အမတ် ပဒံ

ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌ မမေ့မလျော့ခြင်းသည်
သေခြင်းကင်းရာ နိဗ္ဗာန်၏အကြောင်းဖြစ်သည်။

အမှတ်(၁၀၉)၊ ရွှေဝါထွန်း(၂)လမ်း၊ (၃၃)တပ်ကွက်
ဒဂုံမြို့သစ်(မြောက်ပိုင်း)၊ ရန်ကုန်။
ဖုန်း-၅၀၄၇၃၀

ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း

ပထမအကြိမ် ၊ အုပ်စု (၂၀၀၀) ၂၀၀၃ခုနှစ် ၊ ဇန်နဝါရီလ

စာမူခွင့်ပြုချက် - ၇၂၅/၂၀၀၂(၁၂)

အဖုံးခွင့်ပြုချက် - ၆၉၁/၂၀၀၂(၁၂)

မျက်နှာဖုံးပန်းချီ - ပန်းချီ ကိုကျော်မင်းမောင်

အတွင်းပန်းချီ - ပန်းချီ ကိုကျော်သိုက်

စီစဉ်ဖြန့်ချိသူ - ဒေါ်သီရိမိုး

ထုတ်ဝေသူ - ဦးကျော်ဟင်း (၀၉၁၀)

ယုံကြည်ချက်စာပေ

၁၁၁၊ (၃)ထပ်၊ ၃၃ လမ်း၊

ကျောက်တံတားမြို့နယ်။

အဖုံးနှင့်အတွင်းပုံနှိပ် - ရွှေနိုင်ငံပုံနှိပ်တိုက်

ဦးမောင်မောင်လှ၊ (မြ-၀၅၇၄၄)

အမှတ်၊ ၉၀(စီ)၊ ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်း

ရန်ကုန်မြို့ ။

ဖြန့်ချိရေး - အပ္ပမာဒစာပေတိုက်

အမှတ် (၁၈၉) ၊ ရွှေဝါထွန်း(၂)လမ်း၊

(၃၃) ရပ်ကွက်၊

ဒဂုံမြို့သစ်မြောက်ပိုင်း မြို့နယ်၊

ရန်ကုန်မြို့။ ဖုန်း-၅၈၄၇၃၈

တန်ဖိုး - (၉၀၀) ကျပ်

ပြသန်းစံ

ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း

သပ္ပဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ
အလှူအားလုံးတို့တွင် တရားအလှူသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။

ထုတ်ဝေပြီးစာစဉ်များ

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်များ

၁။ ယေတ္တာ ဓမ္မ သာသနာ့အလင်းရောင်တို့၏ အေးမြသောဆွဲငင်အား	၅၅၃/၉၉ (၉)
၂။ မထမလျော့သောသတိဖြင့်နေထိုင်ခြင်း	၂၂၄/၉၇ (၈)
၃။ ငြိမ်းချမ်းသောစိတ်ဖြင့်၊ မငြိမ်းချမ်းသောအာရုံများကိုဖြတ်ကျော်ခြင်း	၁၅၆/၉၉ (၃)
၄။ နက်ရှိုင်းသောတော၏ရောင်ခွင်၌ပျော်မွေ့ခြင်း	၄၆၄/၉၉ (၈)
၅။ လာခြင်းကောင်းသောညီညွတ်မှု	၄၃၄/၉၉ (၇)
၆။ ဘုရားရှင်၏အဓိပ္ပာယ်ကိုခံစားကြည့်ညှိခြင်း	၄၇၁/၉၉ (၈)
၇။ မင်္ဂလာရှိသောနေ့တစ်နေ့မှစွာအားခြင်း	၆၉၀/၉၉(၁၁)
၈။ ချစ်တတ်တဲ့လူတွေနေရင် လောကကြီးကလှနေမယ်	၅၈၀/၂၀၀၀ (၈)
၉။ သန္တာအိမ်ကိုအရင်ဖြည့်သဘာဝဓမ္မအားလှူလာခြင်း	၈၈၀/၂၀၀၀(၁၂)
၁၀။ ယေတ္တာ ဓမ္မ သာသနာ့အလင်းရောင်မှသည် မင်္ဂလာရှိသောနေ့များသိသို့	၇၅၄/၂၀၀၀(၁၀)
၁၁။ မောင်မိတ်ခြင်းရဲ့အဓိပ္ပာယ်အလင်းတန်းတွေရင်သိလိမ့်မယ်	၃၅၉/၂၀၀၀ (၆)
၁၂။ ဦးနှိုင်းရိုက်ဖျားဟန်ကိုချိုးကာ	၆၆၁/၂၀၀၂(၁၁)
၁၃။ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း	၇၂၅/၂၀၀၂(၁၂)
၁၄။ ငြိမ်းအေးမှုတို့ဖြင့် ထုံပွမ်းအပ်သော စိတ်နှလုံးအိမ်	၇၂၆/၂၀၀၂(၁၂)

ထုတ်ဝေမည့်စာစဉ်

- ၁၅။ သဘာဝတရားရဲ့ရှင်ခွင့်
- ၁၆။ မစင်ကြယ်မှုများကို စင်ကြယ်စေခြင်း
- ၁၇။ မသံစားရခြင်း၏ ချမ်းသာ

မြသန်းစံ
(၁၉၅၈ - ?)

၉၂၀၁ - ၅၈ မှတ်တမ်းတွင် (၁၀၀၁) ဦးစွာပေါက်
(၁၀၀၂) အစိတ်ပိုင်းတို့မှ မေတ္တာ
၁၉၇၁ မှတ်တမ်း ၄ - ၁၉၇၂ မှတ်တမ်း ၁၀ - ၁၀၀၁ (၂)
ပျက်စီးမှုတွင် ပညာသင်ကြားမှု
၁၉၇၂ မှတ်တမ်း ၄ - ၁၉၇၃ မှတ်တမ်း ၁၀ - ၁၀၀၁ (၃)
တရားမူတွင် ပညာသင်ကြားမှု
၁၉၇၄ မှတ်တမ်းတွင် အခြေခံပညာ အထောက်အပံ့ကို
(၁၀၀၃) - ၁၀၀၄) တက်ရောက်ပြီး အောင်မြင်
၁၉၇၄ မှတ်တမ်း ၄ - ၁၉၇၅ မှတ်တမ်း ၁၀၀၃ မှတ်တမ်း ၂၅၀၀၀၀ တက္ကသိုလ်တွင်
အထူးအောင်ပေးသောအောင်မြင်မှုဖြင့် ပညာသင်ကြားမှု
၁၉၇၈ မှတ်တမ်း ၁၅ - ၁၉၇၉ (၁၀၀၀၀၀) ရရှိ
၁၉၈၀ မှတ်တမ်း တက်ပေးတက်သို့ ဝင်မရောက်
၁၉၈၀ မှတ်တမ်း ၄ - ၁၉၈၁ မှတ်တမ်း တက်ပေးတက်တွင်
တိုက်ပွဲအောင်အောင် အမှတ်တံဆိပ်
၁၀၀၀ - ၀၀၀၀ မှတ်တမ်း အမှတ်တံဆိပ်များတွင် အောင်မြင်မှု
မြတ်စွာ ဗုဒ္ဓ၏ မည်သို့ပင် အကျိုးပေးခဲ့ ပြုလိုက် အစီအစဉ် ညွှန်ကြား
အစီအစဉ်များ တွင်လည်းကောင်း နှိုင်းယှဉ်ချက်တွင်မူမရှိဘဲ
ကိုဗစ်-၁၉ ဖြစ်ပွား အောင်မြင်မှု
မောင်စိန် (၁၅၂၅) ကိုယ်တိုင်ရေးသားချက်တွင်
မင်းမြင့်-သိကြား မှတ်တမ်းတစ်စောင်တွင် အမှတ်တံဆိပ်
မှတ်တမ်း-၁၅၅၅ - ၆၆၆၅ - မင်းမြင့်-သိကြားတော်မူသည့်
အမှတ်တံဆိပ်
မောင်စိန် - ၅၅၅၅ မှတ်တမ်း - ၅၅၅၅ မှတ်တမ်းတစ်စောင်တွင်
အမှတ်တံဆိပ်

၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် မကွေးတိုင်းရင်း မဟာအေးတို့ဖြင့် ဆရာတော်တရားကြီးအား ဝိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ သုဝဏ္ဏသံဃာတော်တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ရှိ နေ၍ ဘဝအခြေအနေ အပြောင်းလဲလာခဲ့။
 သည်မောက် ၁၉၉၇ ခုနှစ်မှစ၍ ဘာသာရေးဆောင်ရွက်ပေး တာဝန်ပေးပေး ဆောင်ရွက်ခဲ့။
 "မဟာ ဓမ္မ သာသနာ အလင်းရောင်တို့၏ အခြေခံသော ဆွဲငင်အား" ခန့်သုံးဆောင်ရွက်ခဲ့သည်
 ပထမဦးဆုံး စာအုပ်ဖြစ်လာခဲ့။
 အပ္ပမာဒ စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေ၍ အပ္ပမာဒစာအုပ်ဖြင့် -
 (၂) မေပုလဲလွှာ သတ်ဖြတ် နေထိုင်ခြင်း (၁၉၉၇ ခုနှစ်)
 (၃) ငြိမ်းချမ်းသောစိတ်ဖြင့် မြတ်နိုးသော အာရုံများကို မြှောက်တော်မူခြင်း (၁၉၉၈ ခုနှစ်)
 (၄) နတ်ပိုင်သော တော၏ ရင်ခွင်၌ ဖျော်ဖြေခြင်း (၁၉၉၉ ခုနှစ်)
 (၅) လာပြိုင်မကောင်းသော စဉ်သည် (၁၉၉၉ ခုနှစ်)
 (၆) ဘုရားရင်၏ အစိတ်ကို မိမိတို့ကြည့်ခြင်း (၁၉၉၉ ခုနှစ်)

(၇) မင်္ဂလာဒုံသော နေ့တစ်နေ့ ဓမ္မာပူဇော်ခြင်း (၁၉၉၉ ခုနှစ်)
 (၈) ချစ်တက်တဲ့လူတွေနေ့ရက် လောကကြီးက ထုနေမယ် (၂၀၀၀ ခြည့်နှစ်)
 (၉) သနားစိတ် အရင်ဖြည့် သဘာဝဓမ္မကို လေ့လာခြင်း (၂၀၀၀ ခြည့်နှစ်)
 (၁၀) မောင်မိုက်ခြင်းရဲ့ အစိတ်ပေါ် အလင်းတန်းလွှာရင် သီလိပ်မယ် (၂၀၀၀ ခုနှစ်)
 (၁၁) ဦးနှစ်ပိုက်ဖို့ ဟန်ကိုချွေးက (၂၀၀၂ ခုနှစ်)
 (၁၂) ငြိမ်းအေးပူဇော်ခြင်း ထွန်းအပ်သော စိတ်နှလုံးအိမ် (၂၀၀၂ ခုနှစ်)
 (၁၃) ဥပေက္ခာ အခန်းအစဉ် (၂၀၀၂ ခုနှစ်)
 စာအုပ်များ စာအုပ်တိုက်ဆရာတော်ထုတ်ဝေခြင်းမဲ့။
 ၁၉၉၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာတော်ထွန်းကားပြန်ပေးရေး ဦးစီးဌာနသို့
 ပြောင်းရွှေ့တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့။ ၁၉၉၉ ခုနှစ်၊ စီမံကိန်းဌာနတွင် ရင်းနှီးမှု အငြိမ်းစား ယူခဲ့ပါသည်။
 ၂၀၀၀ ခြည့်နှစ်၊ ဝန်ထမ်းစီမံခန့်ခွဲရေး အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းရာ သုဝဏ္ဏသံဃာတော်ထံ၌
 အယ်ဒီတာအဖြစ် တာဝန်ယူကာ စီစဉ် ထုတ်ဝေလျက်ရှိ။
 ဝန်ထမ်းစီမံခန့်ခွဲရေး အဖွဲ့အစည်း၊ သမီး မောင်ငြိမ်းငြိမ်းမိမိ၊ သား မောင်ကောင်းငြိမ်းမိမိ တို့နှင့်အတူ အမှတ် (၁၀၉)၊
 ဓမ္မာပူဇော် (၂၀၀၀)၊ (၃၃)ရပ်ကွက်၊ အင်္ဂုလိသစ် (ပြောက်ပိုင်း)၊ ရန်ကင်းမြို့၌ နေထိုင်လျက်ရှိ။
 မနိသတ္တိစိတ်ရာ ဗုဒ္ဓစာပေလေ့လာမှု၊ ဝိသုဒ္ဓိစိတ်ရာ သတိပဋ္ဌာန် အကုန်ပြတ် ဘာဝနာပွားများပူဇော်ခြင်း
 ဘဝ၏ လက်ကမ်းအချိန်များကို ကျော်ဖြတ်လျက်ရှိ။
 မကွေးတိုင်းရင်း ဆရာတော်ကြီးများဖြစ်သည့် မဟာအေးတို့ဖြင့်ဆရာတော်
 မဟာမြိုင် တောရ ဆရာတော် ဦးစောတိက၊ ဓမ္မဉာဏ် ဆရာတော်၊ နေမိမြဆရာတော်
 စာအောင်တောရ ဆရာတော်၊ မုံလယ် ဆရာတော်၊ ဓမ္မာပူဇော် ဆရာတော်
 အောင်ဆန်းတောရ တင်ဦးဆရာတော်၊ နဝရတင်စာရ ဆရာတော် (ဟာသာတင်မြို့)
 မဟာစည်မှာယက (ပုသိမ်) ဆရာတော်တို့ထံတွင် နည်းနာနာသုယသံဃာ့သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာ တရားများကို
 နေ့စဉ်ကျ အားထုတ်ခဲ့။

ဤ "ဥပေက္ခာ အခန်းအစဉ်" စာအုပ်သည် ၁၉၉၇ ခုနှစ် မှ ၂၀၀၂ ခုနှစ်အထိ (၆) နှစ်တာ ကာလအတွင်း
 ဆရာတော်ကြီး အသိသိထံတွင် ရက်တို၊ ရက်ရှည်၊ အချိန်ပိုင်း၊ ဝေပိုင်း၊ လေ့လာ
 အားထုတ် ဖြစ်ခဲ့သည့် အတွေ့အကြုံ မြင်ကွင်းကို ပုဂံတစ်တင်တာထည့်
 စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်ပါသည်။

ဓမ္မဒူတအရှင်ဆေကိန္ဒ၊ အရှင်ဆန္ဒာမိက (ရွှေပါရမီတောရ)

နှင့်
မြသန်းစံ

စမ်းချောင်းမြို့နယ် ၊ သီရိမင်္ဂလာလမ်း ၊ အောင်ချမ်းသာ ရပ်ကွက်
ကံမြင့်ကျောင်းတိုက်
အပ္ပမာဒ ဓမ္မရသမဂ္ဂစင်းတစ်နှစ်ပြည့်အထိမ်းအမှတ်
အထူးတရားပွဲ ကျင်းပခဲ့စဉ်က အမှတ်တရ ပုံရိပ်
(၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် ၊ ဒီဇင်ဘာလ)

မာတိကာ

၃၀၃၀၇၃၀၇၃၀

ဓမ္မဒူတအရှင်ဆေကိန္ဒ၏ အမှာ

အရှင်ဆန္ဒာမိက(ရွှေပါရမီတောရ)၏ အမှာ

စာရေးသူ၏နိဒါန်းစကား

အပိုင်း (၁)

၁။ အမြတ်ဆုံးမွမ်းထုံ သုံးပါးသရဏဂုံ	၁
၂။ ငါးပါးသီလ ပြည့်စုံမှ	၇
၃။ ကိုယ်စောင့်တရား လေးပါး	၁၅
၄။ သတိပဋ္ဌာန်အဖွင့် ပရိကံ	၃၅
၅။ သတိပဋ္ဌာန်အစ ဝင်လေ ထွက်လေက	၄၁
၆။ ပြန်လည်သုံးသပ် တစ်ထောက်နားရပ်	၅၃
၇။ သမုတ်အမှန်နှင့် အရှိအမှန်	၅၉
၈။ နောက်ဆုံးတော့လည်း ကောဓမ္မောတစ်ခုတည်းပါပဲ	၇၇
၉။ အရှင် အရှုဉာဏ်နဲ့ သတိပဋ္ဌာန်	၈၉
၁၀။ တရားရှုမှတ်တာလား၊ တရားထိုင်တာလား	၁၀၃
၁၁။ အတားငါးပါးတို့ရဲ့ စွမ်းအား	၁၁၃

၁၂။	စားသွားထက်ထက် အားငါးချက်	၁၂၉
၁၃။	စွဲလမ်းနိုင်ရာ ငါးခန္ဓာ မှန်စွာရှုအပ်သည်	၁၃၇
၁၄။	ဝေဒနာကို အဖြေရှာမယ်	၁၅၅
၁၅။	သတိသမ္ပဓဉ် ဉာဏ်ကိုယှဉ်၍	၁၆၅
၁၆။	“ငါ”က တရားကိုရှာနေတာလား၊ တရားထဲမှာ “ငါ”မရှိတာလား	၁၇၇
၁၇။	သစ္စာမထူရှင်မြဲနိုင်အောင်	၁၈၅
၁၈။	ရှုမြင်ဆင်ခြင် မြတ်ဗောဇ္ဈင်	၁၉၇
၁၉။	ဥပေက္ခာတို့၏ သဘောသရုပ်	၂၀၇
၂၀။	ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းဆီသို့	၂၁၉

ဆုန်း (၂)

နိဒါန်း	၂၃၇
၂၁။ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း	၂၄၃
၂၂။ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းကို ဥပေက္ခာပြုခြင်း	၂၆၇
၂၃။ လွတ်မြောက်မှုလမ်းစ	၂၇၅
၂၄။ လွတ်မြောက်မှုနယ်ပယ်	၂၈၁
နိဂုံး	၂၉၃

ဝေဒနာအရင်သေကိန္နု၏အမှာစာ

သိမ်မွေ့နက်နဲတဲ့ ဥပေက္ခာ

‘အမှာစာ’နဲ့ ပတ်သက်ပြီး အမြင်တစ်ခုရှိခဲ့ပါတယ်။
ဒီအမြင်ကိုပဲ စွဲမိနေပါတယ်။

ရေးသားထားတဲ့ စာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကောင်းကြောင်းတွေ ရေးပေးရတာမျိုးက တစ်ခု၊ ရေးသားသူရဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်တွေကို ဖော်ထုတ်ရေးပေးရတာက တစ်ခု၊ နောက်ပြီး ကိုယ်ရေးချင်တာကို ရေးထည့်ရတာက တစ်ခု၊ ဒီလို သုံးခု သုံးမျိုးမှာ မိမိကြိုက်နှစ်သက်သလို ရေးပေးလိုက်ရင် အမှာစာရေးတဲ့ ကိစ္စပြီးတယ်လို့ မြင်ခဲ့မိပါတယ်။

အခု-ဦးမြသန်းစံရဲ့ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း စာအုပ်နဲ့ပတ်သက်လို့ ကတော့ ဒီလိုလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ မဖြစ်ချင်လည်း မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အကြောင်းကတော့ ဒီစာအုပ်မူကြမ်းကို ယူထားတာလည်း ကြာပြီ၊ ဖတ်နေတာလည်း ကြာပြီ၊ အချိန်မအားလပ်လို့ လုဖတ်ရတာက များပါတယ်။ အခု ဒီအမှာစာရေးတဲ့ အချိန်ထိ စာမျက်နှာ ၂၆၀အထိပဲ ရောက်ပါသေး တယ်။ မပြီးသေးပါဘူး။

‘ဦးမြသန်းစံကတော့ ပြောပါတယ်၊ ရေးလိုရာရေးပါတဲ့၊ တရားတစ်ပုဒ်လောက်ဖြစ်ဖြစ် ရေးထည့်လိုပါကလည်း ဆန္ဒအတိုင်းရေးပေးပါ’လို့ လျှောက်ပါတယ်။

ဒီလို လျှောက်ခဲ့ပေမယ့် အမှာအပေါ်မှာ စွဲမြင်ထားတဲ့ အမြင်နဲ့ပဲ

အပ္ပမာဒစာစဉ်

ဓမ္မဒူတအရင်သေကိန္န

ရေးပေးချင်စိတ်က ဖြစ်လာပါတယ်။

‘ကျမ်း စာအုပ်ကောင်းကြောင်း၊ ‘ရေးသူဂုဏ်ပုဒ်’၊ ‘ကိုယ်ရေး ချင်တာရေး’ဆိုတဲ့ သုံးမျိုးပေါ့။

ကျမ်းစာအုပ်ကောင်းကြောင်းကို မပြောသေးခင် ကျမ်းစာရေးသူရဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်တွေကို ထုတ်ရေးချင်လာပါတယ်။

‘ရေးရမယ်ဆိုရင်တော့ ဦးမြသန်းစံရဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်တွေပေါ့။ ဦးမြသန်းစံ ရဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်တွေက ဘာတွေလဲလို့ စဉ်းစားမိတာနဲ့ စာရေးသူ မြသန်းစံဟာ ဂုဏ်ပုဒ်တွေကို ကြိုက်သူလား၊ မကြိုက်သူလား’ဆိုတဲ့ အဖြေပေါ်လာပါတယ်။

လူလောကက ဂုဏ်ပုဒ်တွေလို့ သတ်မှတ်ထားတာတွေကို သူ မကြိုက်တာကတော့ သေချာပါတယ်။ အရိယာ၊ တဏှာမရှိတော့လို့ မကြိုက် တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ပုထုဇဉ်တွေထဲက ပုထုဇဉ်တစ်ယောက်ဖြစ်ပေမယ့် ဒါ တွေဟာ မကြိုက်သင့်ဘူးလို့ သိထားသင့်သလောက် သိနေပြီး လွန်လွန် မင်းမင်း မစွဲလန်းလို့ မကြိုက်တာလို့ ထင်ပါတယ်။

ဒါဖြင့်ရင် စာရေးသူရဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်ဆိုတာ ဘယ်မှာ ရေးစရာရှိပါတော့ မလဲ၊ အများအကြိုက်ပေါ့။

အဲ . . . ဒါပေမယ့် အများကြိုက်တဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်တွေကို မကြိုက်တဲ့ သတ္တိကိုက ဂုဏ်ပုဒ်တစ်မျိုးပါပဲလေ။ ဂုဏ်အစစ်နဲ့ ဂုဏ်အတုဆိုတာကို တော့ အခု စာဖတ်နေသူတွေက နားလည်ပြီးသားပါ။

ရဟန်းတွေနဲ့ လူတွေရဲ့ဂုဏ်ကို ကျေးဇူးတော်ရှင် ဓမ္မဒူတဆရာ တော်ကြီး ခွဲခြားပြသထားခဲ့တယ်။

လူလောကက လူဂုဏ်ပုဒ်တွေ များများရှိလေ ဂုဏ်ရှိလေပဲလို့ ထင်ကြတယ်။ ရဟန်းဘဝမှာတော့ အဲဒီလူရဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်တွေ မရှိလေလေ၊ ရဟန်းဂုဏ်က ရှိလေလေပါပဲတဲ့။

ဒီလိုပါပဲ။ တရားရှာသူနဲ့ တရားကွာသူတွေလည်း ဂုဏ်ချင်းက ကွာပါတယ်။ တရားကွာသူမှာရှိတဲ့ ဂုဏ်တွေကို နောက်ဆက်တွဲ ပကာသန နဲ့တွဲလို့ ဂုဏ်ပကာသနတွေလို့ သုံးကြတယ်။

သိမ်မွေ့နှစ်နဲ့သောဥပေက္ခာ

တရားရှာသူမှာ ဂုဏ်ပကာသနတွေ ရှိလေလေ၊ တရားရှိဖို့မလွယ် လေလေဖြစ်ရောပဲ။

ကံ အကျိုးပေးလို့ ရလာတဲ့ လာဘသက္ကာရတွေက အပြစ်မဟုတ် ဘဲ။ ဒီလာဘသက္ကာရကို တပ်မက်စွဲလန်းလွန်းတာက အပြစ်ပဲဆိုတာကို သဘောပေါက်လာနိုင်ပါတယ်။

ဂုဏ်ပကာသန မရှိ၊ ရှိရင်လည်း မနှစ်သက် မစွဲလန်းတာကိုက ဂုဏ်အစစ်ပါပဲ။ စာရေးသူဆိုမှာ ဂုဏ်ပကာသနတွေကို မတပ်မက်ချင်တဲ့ ဆန္ဒတွေရှိနေတာ ပြောဆိုကြည့်လို့ သိထားခဲ့ပါတယ်။

ဒီလို စာရေးသူမျိုးကရေးတဲ့ စာကလည်း ဂုဏ်ပကာသနတွေဘက် ကို မယိမ်းယိုင်တဲ့ စာမျိုးဆိုတာ သေချာပါတယ်။

ဒါဖြင့် ‘ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း’ဆိုတဲ့ ကျမ်းစာကောင်းကြောင်း ရေးရတော့မှာပေါ့။

ကျမ်းစာအုပ်ရဲ့ ကောင်းကြောင်းကို ရေးဖို့ဆိုတာ အလွန်တရာ ဝန်လေးလှပါတယ်။

ကောင်းတာတွေကို ထုတ်ရေးရင် ဒီကောင်းတာတွေကရော ဘယ် လောက်အဆင့်အတန်း၊ ဘယ်လောက် အခြေအနေတွေနဲ့ ကောင်းတာလဲ၊ မိမိကရော ဘယ်လောက်တတ်သိလို့ ကောင်းမကောင်း ခွဲခြားပြီး ရေးပြ နိုင်ရမလဲ၊ ဝန်လေးလှပါတယ်။

မကောင်းတာဆိုရင်တော့ ထောက်ပြတတ်ပါတယ်။ ကောင်းတာ ကိုတော့ သိပေမယ့် အဆင့်အတန်း အခြေအနေအလိုက် ခွဲပြောဖို့ခက်လို့ ပြောထုတ်ရမှာတော့ စဉ်းစားရပါတယ်။

အခု-ဦးမြသန်းစံနဲ့ မိမိတို့ရဲ့ ဆက်ဆံနေတဲ့ နယ်ပယ်က ဒကာ၊ ဆရာ၊ တပည့်ဆရာ၊ အကိုနဲ့ညီဆိုတဲ့ ဆက်ဆံရေးပါ။

မကောင်းတာကို ထောက်ပြတတ်ပေမယ့် ထောက်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဒကာဆရာ၊ ဆရာဒကာ ဆက်ဆံရေးကြောင့်၊ ပြောပါ၊ ရေးပါ၊ ဝေဖန် အကြံပေးဆုံးမပါလို့ လျှောက်ထားတဲ့အတွက် ပြောရ၊ ရေးရတာပါ။

မိမိအနေနဲ့ကတော့ တရားနယ်ပယ်မှာ ပါဠိဘာသာစကားနဲ့ မြန်မာ

ဓမ္မဒုတအရင်သေကိန္ဒ

စကား အကူးအပြောင်းဟာ အလွန်ပဲ သိမ်မွေ့နက်နဲလှပါတယ်။ ဘာသာ စကား အကူးအပြောင်း သိမ်မွေ့နက်နဲသလို၊ သဘောအဓိပ္ပါယ်ကလည်း သိမ်မွေ့နက်နဲလွန်းပါတယ်။

ဒီတော့ ဘာသာစကားနားလည်ပေမယ့် သဘောအဓိပ္ပါယ် နားမလည်၊ သဘောအဓိပ္ပါယ်နားလည်ပေမယ့် ဘာသာစကားကို မကျွမ်းကျင်၊ ဒီလိုဖြစ်နေကြတာများပါတယ်။

များသောအားဖြင့် လူပုဂ္ဂိုလ်တွေကို တရားစာပေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နက်နဲသိမ်မွေ့တဲ့ အခန်းကဏ္ဍတွေကို မရေးကြစေချင်တာ၊ မိမိရဲ့ ကိုယ်ပိုင် ဆန္ဒပါ။

လူပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မချစ်လုံးလုံး၊ မုန်းတီးလို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘာသာ စကားနဲ့ တရားသဘောတွေက နက်နဲလွန်းတော့ စာရေးသူရဲ့ အသိတရား တွေကို တင်ပြတဲ့အခါမှာ အသုံးအနှုန်း အနှောင့်အယှက် မလွတ်ဖြစ်ရင် ဆိုးကျိုးတွေ ရလာနိုင်ပါတယ်။ မိမိရဲ့ အရေးအသားကြောင့် စာဖတ်သူမှာ တရားသဘောတစ်မျိုး အဓိပ္ပါယ်ပေါက်သွားရင် နစ်နာနိုင်ပါတယ်။

နောက်ပြီး မိမိက တရားသဘောတွေကို နက်နက်နဲနဲ တန်ဖိုး ထား လိုက်စားလာခဲ့တော့ ဖွင့်ပြောချင်၊ ဖွင့်ရေးချင်တဲ့ ဆန္ဒကတော့ ဖြစ် လာကြတာ ကောင်းလွန်းတဲ့ဆန္ဒပါပဲ။

ပါဠိစာပေ အသုံးမတတ်ရင် ကိုယ်ပေးချင်၊ ကျွေးချင်တဲ့ အစား အသောက်က ဘယ်လောက်ကောင်းကောင်း 'ရော့၊ အင့်၊ မျို၊ ဆို့' ဆိုတဲ့ အသံမျိုးနဲ့ ကျွေးသလို ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်။

ဒီသဘောတွေကို စာရေးသူ ဦးမြသန်းစံက သိထားပြီးပါပြီ။ 'ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း'နဲ့ ပတ်သက်ပြီး မရေးမိကတည်းက ဆရာဒကာ၊ ဒကာ ဆရာ ပြောခဲ့ကြပြီးပါပြီ။

'ဥပေက္ခာဆိုတာ ဆယ်မျိုးရှိတယ်။ နက်နဲတယ်၊ သိမ်မွေ့တယ်၊ သူ့အုပ်စုနဲ့သူ ပြန်ခဲ့ကြည့်ရင် လေးမျိုးရှိတယ်။ ကုသိုလ်သတ္တိဥပေက္ခာ၊ အကုသိုလ်သတ္တိဥပေက္ခာ၊ အကျင့်ဥပေက္ခာ၊ အသိဥပေက္ခာလို့ ပြောပြခဲ့ ဖူးပါတယ်။

များသောအားဖြင့်က 'ဥပေက္ခာ'ဆိုရင် အကောင်းကြီးပဲ ထင်တတ်

သိမ်မွေ့နက်နဲသောဥပေက္ခာ

တယ်။

ဥပေက္ခာဖြစ်ချင်တယ်၊ ဥပေက္ခာနဲ့ပဲ နေချင်တယ်။ ဥပေက္ခာကို ရအောင်လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ အသံတွေကလည်း လှိုင်လှိုင်ထွက်နေတတ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဥပေက္ခာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သိမ်မွေ့နက်နဲတယ်လို့ သတိ ပေး ပြောခဲ့ဖူးပါတယ်။

တရားဓာတ်ခံ ကောင်းတွေရှိထားပေမယ့် အသုံးအနှုန်းတွေက အဆင်မပြေရင် စာရေးသူဆန္ဒနဲ့ စာဖတ်သူရဲ့ သဘောပေါက်မှုက အံ့မဝင် ဝင်မကျ ဖြစ်သွားတတ်ပါတယ်။

'ငါက ဝေဒနာကို ခံစားတာမဟုတ်၊ ဝေဒနာကသာ ဝေဒနာကို ခံစားတယ်'ဆိုတဲ့ စကားမျိုးဟာ 'ငါ'ပျောက်စေတဲ့ အသိပေးတရားစကား ပါပဲ။

ဝေဒနာက ဝေဒနာကို ခံစားတယ်ဆိုရာမှာ ခံစားတတ်တဲ့ ဝေဒနာ နဲ့ ခံစားခံရတဲ့ ဝေဒနာလို့ နှစ်မျိုးတွေ့နိုင်ပါတယ်။

စိတ်ဘက်မှာပါတဲ့ ဝေဒနာနဲ့ အာရုံဘက်မှာ သတ်မှတ်ထားတဲ့ ဝေဒနာပါ။

မိမိက ဘယ်ဝေဒနာကို ပုံဖော်ပြချင်တာလဲ၊ ခံစားတတ်တဲ့ဘက် က ဥပေက္ခာဝေဒနာဖြစ်စေချင်တာလား၊ ခံစားခံရတဲ့ အာရုံဘက်က ဝေဒနာ ကို ဥပေက္ခာဖြစ်လိုတာလား။

နောက်ပြီး ဘယ်ဘက်က ဝေဒနာကို ကုန်ချင်၊ ချုပ်ချင်၊ ပျောက် စေချင်နေတာလဲ။

ပုံဖော်သူနဲ့ ပုံကြည့်သူတွေ အံ့ဝင်ဝင်ကျဖြစ်စေချင်လို့ပါ။

တစ်နေ့က ကျေးဇူးတော်ရှင် ရွှေဥင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ တပည့်၊ ဒါယိကာမကြီးတစ်ယောက်က ပြောတယ်။

'တပည့်တော်မ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ကျေးဇူးကြောင့် သတိတွေ တော်တော်ကောင်းလာပါတယ် ဘုရား။'

'ဘယ်လောက်ထိ ကောင်းလာသလဲဆိုရင် ဈေးဝယ်ရင်းပါ သတိ တွေ ကောင်းလာပါတယ်'

ဓမ္မဒူတအရှင်ဆေကိန္ဒ

‘တပည့်တော်လေ၊ မနေ့က ဈေးဝယ်တယ်၊ ဘဲဥဝယ်တာပေါ့၊ ဘဲဥရောင်းတဲ့သူက အသေးအကြီးခွဲထားတယ်။ အသေးက ၂၆/-၊ အကြီးက ၃၈/- တဲ့’

‘တပည့်တော်က အကြီးတွေ လိုချင်တော့ ၃၈/-နဲ့ ဝယ်တာပေါ့၊ အကြီးပုံထဲက ရွေးထည့်နေတယ်’

‘လေးငါးလုံးလောက် ကောက်ထည့်မိတော့ တော်ပြီ၊ တော်ပြီ အမ၊ ကျွန်မ ဘဲဥမရွေးတော့ဘူး၊ အမပဲ ထည့်ပေးတော့လို့ ပြောလိုက် တယ်။’

ဘာလိုလဲဆိုတော့ ၃၈/-ကျပ်နဲ့ သဘောတူလို့ ဝယ်ထားတဲ့ အထဲကပဲ ဘဲဥကြီးကြီးတွေကို ရွေးယူမိနေတာကိုး’

‘အမရယ်၊ ကျွန်မ ကိလေသာတွေ၊ လောဘတွေ ဖြစ်နေလို့ အမပဲ ထည့်ပေးပါ’လို့ ပြောလိုက်တယ်။

ဈေးသည်အမက ‘ဟုတ်ကဲ့၊ ဟုတ်ကဲ့’ဆိုပြီး ထည့်ပေးတာပေါ့။

ဈေးသည်အမကလည်း လေးငါးလုံးလောက်ပဲ ရွေးရသေးတယ်။

‘တော်ပြီ၊ တော်ပြီ ကျွန်မလည်း လောဘတွေဖြစ်ပြီး အသေးတွေ ကိုပဲ ရွေးထည့်မိနေတယ်’လို့ ပြောပြီး မရွေးပေးတော့ပါဘူး။

သူတော်ကောင်းကြီးထံက နည်းခံရတော့ လောဘဖြစ်မှန်းသိတယ်၊ အဖြစ်မခံဘူး၊ သူတော်ကောင်းနဲ့ တွေ့ဆုံနေတော့ သူတော်ကောင်းဓာတ် ကူးတယ်၊ လောဘ အဖြစ်မခံပါဘူး။ ဘယ်လောက်ကောင်းလိုက်သလဲ။

ဘဲဥအကြီးရွေးတာကို လောဘလို့ မြင်ကြတဲ့သူတွေအတွက် ဈေးသည်ဘက်က ဘဲဥအသေးရွေးပြီး လောဘဖြစ်နေတာကိုလည်း သိစေ ချင်ပါတယ်။

အသေးအကြီးက ပနာမဟုတ်ပါဘူး၊ လောဘဖြစ်မှု လိုချင်နေမှု အသာစီးရလိုမှုတွေကသာ လောဘပါ။ ဒီလောဘကို ပယ်နိုင်၊ ဖျောက်နိုင် ဖို့ ပဓာနပါ။ လောဘဖြစ်မှန်းသိဖို့ သတိဉာဏ်ရှိဖို့က အဓိကပါ။

ရောင်းသူ၊ ဝယ်သူသဘောတူပြီးသား ကျေကျေနပ်နပ် ရသင့်တာ ကို ယူလိုက်ရုံက လောဘ၊ ဒေါသ မပါပါဘူး။ လောဘ၊ ဒေါသပါနေမှန်း လည်း သေချာသိနေပါတယ်။

သိမ်မွေ့နှစ်နဲ့သောဥပေက္ခာ

ဘဲဥ မရွေးဘဲ ယူတာပါ ဥပေက္ခာပေါ့လို့ ပြောလိုက်ရင် ရောင်းသူ ဝယ်သူ မမေးမမြန်း၊ မစိစစ်ဘဲ ကောက်ယူကာမျှပဲ’ဆိုပြီး ဘာမသိ၊ ညာ မသိနဲ့ ကောက်ယူရင် ဒုက္ခတွေရောက်ကုန်တော့မှာပေါ့။ အဲဒါကလည်း ကောက်ယူကာမျှ ဥပေက္ခာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် မောဟဥပေက္ခာပေါ့။

ပထမက ဉာဏ်ဥပေက္ခာ၊ ကိလေသာတွေကို နိုင်တယ်၊ ဒုတိယက မောဟဥပေက္ခာ၊ ကိလေသာဓာတ်တွေတိုးတယ်။

တကယ် သတိဉာဏ်ရှိရင် ကောင်းမြတ်တဲ့ ဥပေက္ခာဆိုတာ ဖြစ် ကို ဖြစ်ပါတယ်။

အခု-ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းကို ဖတ်ရှုလေ့လာပြီးရင် ဦးမြသန်းစံ ရေးသားတဲ့ ‘ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း’ရဲ့ အရသာကို စာရေးသူပေးချင် သလောက်၊ စားစေချင်သလောက်၊ သောက်သုံးစေချင်သလောက် ရရှိခံစား နိုင်ကြပါစေ။

အသုံးအနှုန်း၊ အပြောအဆို၊ ဝေါဟာရတွေထက် တရားအရသာ ကို ရရှိခံစား၊ စံစားနိုင်သလောက် နိဗ္ဗာန်တိုင်ထိ ရရောက်ကြတဲ့ သူတော် ကောင်းတွေ ဖြစ်ကြပါစေ။

**ဓမ္မဒူတ အရှင်ဆေကိန္ဒ
၁၉-၁၂-၂၀၀၂**

အရှင်ဆန္ဒာမိက (ရွှေပါရမီတောရ)၏ အမှာစာ

မြင်မြတ်သောဥပေက္ခာ

(၁)

‘မင်းကို ငါ ဥပေက္ခာပြုလိုက်ပြီ၊ မင်းကို လူတစ်ယောက်က ချောက်ထဲတွန်းချဖို့ လုပ်နေတောင် ငါလှမ်းမဆွဲတော့ဘူး။ မင်းဘာသာမင်း သေချင်သေ၊ ရှင်ချင်ရှင်၊ ငါနဲ့ဘာမျှ မဆိုင်တော့ဘူး’

ငယ်ငယ်တုန်းက ကြားဖူးတဲ့မိခင်တစ်ဦးရဲ့ ဥပေက္ခာစကားပါ။ ကိုယ့် စိတ်တိုင်းကျ ပြောဆိုမရတဲ့ ရင်နှစ်သည်းချာ သားရတနာတစ်ဦးအပေါ် စိတ်ဆိုးနေတဲ့အခိုက် ပြောလိုက်တာပါ။ တကယ်တမ်း ကိုယ့်သားကို လူ တစ်ယောက်က ချောက်ထဲတွန်းချဖို့ လုပ်နေရင်တော့ မိခင်မေတ္တာနဲ့ လှမ်း ဆွဲမှာပါပဲ။ တွန်းချသူကို လှမ်းဆွဲလို့မရတောင် ရှောင်တိမ်းထွက်ပြေးဖို့တော့ သားကို လှမ်းအော်သတိပေးမိမှာပါပဲ။

‘နင် ငါ့ကို ဥပေက္ခာပြုလိုက်ပြီလားဟာ၊ နင့်ကိုငါ ဘယ်လောက် ချစ်တယ်ဆိုတာ နင်သိရက်သားနဲ့၊ ငါရင်ထဲက ခံစားချက်တွေကို နင်နည်း နည်းလေးလောက်တော့ အသိအမှတ်ပြုသင့်ပါတယ် မမိုးရယ်’

ကျောင်းသားဘဝတုန်းက မှတ်စုစာအုပ်ကြားမှာ ရည်းစားစာညှပ်

အပ္ပမာဒစာစဉ်

အရှင်ဘဒ္ဒန္တဝိက(ငရွာပါရမီတောရ)

ပြီး စာအုပ်ချင်းလဲလို့ စာပေးစာယူအချစ်နဲ့ အပြန်အလှန် ချစ်ပွဲဝင်ခဲ့ကြတဲ့ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်ထဲက သူငယ်ချင်းကောင်မလေးဆီကို သူငယ်ချင်းကောင်လေးရေးလိုက်တဲ့စာသားတစ်ခုပါ။ ခုပဲချစ်လိုက်၊ ခုပဲမှန်းလိုက်နဲ့ မြီးကောင်ပေါက် ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်မှာ အချစ်လည်း မတည်ငြိမ်သေး၊ အမှန်းလည်း မတည်ငြိမ်သေးပါဘူး။

‘ဥပေက္ခာ’ဆိုတဲ့ စကားကို ‘လျစ်လျူရှုခြင်း’လို့ပဲ မြန်မာပြန်ခဲ့ကြတော့ လူတစ်ယောက်ကို ဥပေက္ခာပြုတယ်ဆိုတာ အဲဒီလူအကြောင်း ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး ဘာမျှမစဉ်းစားတော့တာ၊ အဲဒီလူရဲ့ ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးအတွက် ဘာမျှလုပ်မပေးတော့တာ၊ အဲဒီလူနဲ့ ဘာအကြောင်းကိစ္စ ရှိရှိ လုံးဝမပတ်သက်တော့တာလို့ ငယ်ငယ်တုန်းက ထင်မြင်ယူဆခဲ့မိပါတယ်။

သာသနာ့ဘောင်ရောက်လို့ ဘုရားဟောပိဋကတ်စာပေတွေ လေ့လာရတော့မှ ဟိုလူနဲ့မပတ်သက်ချင်၊ ဒီလူနဲ့ မပတ်သက်ချင်၊ ဟိုလူနဲ့ အဆက်ဖြတ်၊ ဒီလူနဲ့ အဆက်ဖြတ်၊ ဟိုလူအကျိုးလည်း ဆောင်ရွက်မပေး၊ ဒီလူအကျိုးလည်း ဆောင်ရွက်မပေး ဆိုတာတွေဟာ ‘ဥပေက္ခာမဟုတ်ဘူး၊ ဒေါသ’ဆိုတာ သိလာရပါတယ်။

လူတစ်ယောက်ကို နာကျည်းမှန်းတီးလွန်းလို့ အဲဒီလူနဲ့ လုံးဝ မပတ်သက်တော့ဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တာ၊ ဆုံးဖြတ်တဲ့အတိုင်းလည်း အဲဒီလူနဲ့ ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး ဘာမှမပတ်သက်တော့တာဟာ ဥပေက္ခာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒေါသပါ။ မြန်မာ့လူမှုနယ်ပယ်မှာ သုံးနှုန်းနေကျမို့ ဥပေက္ခာလို့ သုံးနှုန်းချင်သပဆိုရင်လည်း အဲဒီဂရုမစိုက်တဲ့ ဥပေက္ခာဟာ ‘ဒေါသ ဥပေက္ခာ’ပါ။

‘ဒေါသဥပေက္ခာ’ဆိုတဲ့ ‘ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း’ထဲမှာ လည်ပတ် လှုပ်ရှားနေတဲ့သူဟာ မြင့်မြတ်တဲ့သူ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဒေါသ ဥပေက္ခာဟာ ‘မြင့်မြတ်သော ဥပေက္ခာ’ မဟုတ်လို့ပါပဲ။

(၂)

မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာလို့ ဗြဟ္မစိုရ်တရား လေးပါး

မြင့်မြတ်သောဥပေက္ခာ

ရှိပါတယ်။ မေတ္တာဆိုတာ သူတစ်ပါးကောင်းကျိုးကို လိုလားတဲ့သဘော၊ ကရုဏာဆိုတာ သူတစ်ပါးဆိုးကျိုးကို ဖယ်ရှားပေးချင်တဲ့သဘော၊ မုဒိတာဆိုတာ သူတစ်ပါးကောင်းစားနေတာကို ဝမ်းမြောက်တဲ့သဘော၊ ဥပေက္ခာဆိုတာ သူတစ်ပါးရဲ့ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးဟာ သူတစ်ပါးရဲ့ ကောင်းကံဆိုးကံအပေါ်မှာပဲ မူတည်တယ်လို့ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်တဲ့ သဘောပါပဲ။

‘ဗြဟ္မစိုရ်’ဆိုတာ ‘ဗြဟ္မစရိယ’ဆိုတဲ့ ပါဠိကို ပါဠိသက်ဝေါဟာရ အဖြစ်နဲ့ မြန်မာမူပြုထားတာပါ။ ‘မြင့်မြတ်သောအကျင့်’လို့ အဓိပ္ပါယ်ရပါတယ်။ စိတ်နေစိတ်ထား မြင့်မြတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာဆိုတဲ့ အကျင့်တရားလေးပါးကို အစွမ်းရှိသမျှ လက်ကိုင် ထား ကျင့်သုံးကြပါတယ်။

မေတ္တာဗြဟ္မစိုရ် ကျင့်သုံးတဲ့သူဟာ ကိုယ်နဲ့လည်း သူတစ်ပါးကောင်းကျိုးကို ဆောင်ရွက်ပေး၊ နှုတ်နဲ့လည်း သူတစ်ပါးကောင်းကျိုးဖြစ်မယ့်စကား ပြောဆိုပေး၊ စိတ်နဲ့လည်း သူတစ်ပါးကောင်းကျိုးရစေကြောင်း သူတစ်ပါးစိတ်ချမ်းသာစေကြောင်း ဆုတောင်းမေတ္တာပို့သပေးရပါတယ်။ ကာယကံမေတ္တာ၊ ဝစီကံမေတ္တာ၊ မနောကံမေတ္တာဆိုတဲ့ မေတ္တာကံသုံးမျိုး လုံး ပြည့်စုံမှ မေတ္တာဗြဟ္မစိုရ် ကျင့်သုံးရာရောက်ပါတယ်။

ကရုဏာဗြဟ္မစိုရ် ကျင့်သုံးတဲ့သူဟာ ကိုယ်နဲ့လည်း သူတစ်ပါး ဒုက္ခလွတ်အောင် ကူညီဆောင်ရွက်ပေး၊ နှုတ်နဲ့လည်း သူတစ်ပါးဒုက္ခလွတ်အောင် ဖြေရှင်းစောင့်ရှောက်ပေး၊ စိတ်နဲ့လည်း သူတစ်ပါးဒုက္ခလွတ်စေ ကြောင်း ဆုတောင်းကရုဏာပို့သပေးရပါတယ်။ ကာယကံ ကရုဏာ၊ ဝစီကံ ကရုဏာ၊ မနောကံကရုဏာဆိုတဲ့ ကရုဏာကံ သုံးမျိုးလုံးပြည့်စုံမှ ကရုဏာ ဗြဟ္မစိုရ် ကျင့်သုံးရာရောက်ပါတယ်။

မုဒိတာဗြဟ္မစိုရ် ကျင့်သုံးတဲ့သူဟာ ကိုယ်နဲ့လည်း သူတစ်ပါးကြီးပွားသထက် ကြီးပွားအောင် ကူညီဆောင်ရွက်ပေး၊ နှုတ်နဲ့လည်း သူတစ်ပါးကြီးပွားသထက် ကြီးပွားအောင် ဖြေရှင်းစောင့်ရှောက်ပေး၊ စိတ်နဲ့လည်း သူတစ်ပါး ကြီးပွားသထက် ကြီးပွားအောင် ဆုတောင်းမုဒိတာပို့သပေးရပါတယ်။ ကာယကံမုဒိတာ၊ ဝစီကံမုဒိတာ၊ မနောကံမုဒိတာဆိုတဲ့ မုဒိတာကံ

အရှင်ဆန္ဒာစိက(ငွေပါရမီတောရ)

သုံးမျိုးလုံးပြည့်စုံမှ မုဒိတာဗြဟ္မစိုရ်ကျင့်သုံးရာ ရောက်ပါတယ်။

တစ်ခါတစ်ရံမှာ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာနဲ့ ကိုယ်ဘယ်လိုမှ အကူအညီပေးလို့ မရတော့တဲ့ ကိစ္စမျိုးတွေ၊ အဖြစ်အပျက်မျိုးတွေ ကြုံတွေ့ရတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို အခါမျိုးမှာ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်နဲ့ ဘာမျှအကူအညီပေးမနေတော့ဘဲ 'ကံတရားအတိုင်းပါပဲ၊ ကံစီမံသလိုဖြစ်ရတာပါ။ သူ အခုလို ဖြစ်ရတာ သူ့ရဲ့ ကံတရားကြောင့်ပဲ'လို့ ကံ၊ ကံရဲ့အကျိုးကို နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ပြီး စိတ်အေးချမ်းတည်ငြိမ်အောင် နေတတ်ရပါတယ်။ ဒါဆိုရင် ဥပေက္ခာဗြဟ္မစိုရ်ကို ကျင့်သုံးရာရောက်ပါတယ်။

မေတ္တာပဲပွားပွား၊ ကရုဏာပဲပွားပွား၊ မုဒိတာပဲပွားပွား၊ ဥပေက္ခာနဲ့ တွဲပွားမှ ပြည့်စုံနိုင်ပါတယ်။ ဥပေက္ခာမပါတဲ့ မေတ္တာ၊ ဥပေက္ခာမပါတဲ့ ကရုဏာ၊ ဥပေက္ခာမပါတဲ့ မုဒိတာဟာ စစ်မှန်ပြည့်ဝတဲ့ စိတ်အေးချမ်းမှုကို မပေးဘဲ လမ်းကြောင်းကွေ့ကောက် အစွန်းရောက်သွားတတ်ပါတယ်။

မေတ္တာထားရာ၊ မေတ္တာပွားရာမှာ ဥပေက္ခာမပါရင် မေတ္တာဟာ ရာဂဘက် အစွန်းရောက်သွားတတ်ပါတယ်။ ကရုဏာထားရာ၊ ကရုဏာပွားရာမှာ ဥပေက္ခာမပါရင် ကရုဏာဟာ ဒေါသဘက် အစွန်းရောက်သွားတတ်ပါတယ်။ မုဒိတာထားရာ၊ မုဒိတာပွားရာမှာ ဥပေက္ခာမပါရင် မုဒိတာဟာ မာနဘက်အစွန်းရောက်သွားတတ်ပါတယ်။

အစွန်းရောက်သွားတဲ့ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာက ကာယကံရှင်ကို ငြိမ်းအေးချမ်းမြေ့မှုတွေ မပေးဘဲ စိုးရိမ်ပူပန်မှုသောကာ၊ ဝမ်းနည်းပူဆွေးငိုကြွေးမှု ပရိဒေဝ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခ၊ စိတ်ဆင်းရဲမှု ဒေါမနဿ၊ အပြင်းအထန် ပူပန်မှု ဥပါယာသတွေပဲ ပေးပါလိမ့်မယ်။

မေတ္တာနဲ့ ကိုယ်ကောင်းကျိုးရစေချင်တိုင်းလည်း သူရတာမဟုတ်၊ သူကံရှိမှ သူရတာ၊ ကရုဏာနဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲလွတ်စေချင်တိုင်းလည်း သူလွတ်တာမဟုတ်၊ သူကံရှိမှသူလွတ်တာ၊ မုဒိတာနဲ့ ကိုယ်ချမ်းသာမြဲစေချင်တိုင်းလည်း သူမြဲတာမဟုတ်၊ သူကံရှိမှ သူမြဲတာလို့ သူနဲ့ကံတရား၊ ကံတရားနဲ့သူ အကြောင်းအကျိုးဆက်စပ်ပြီး လည်ပတ်နေတာကို အမြဲဆင်ခြင် ဉာဏ်သက်ဝင်ပြီး ထာဝစဉ် ကံသတိ၊ ကံအသိရှိနေမယ်ဆိုရင် ကိုယ်ဖြစ်စေ

မြင့်မြတ်သောဥပေက္ခာ

ချင်တိုင်း ဖြစ်မလာလို့ မကျေမနပ်ဖြစ်ရတာတွေ၊ ဝမ်းနည်းပန်းနည်း စိတ်ဆင်းရဲရတာတွေ ရှိမှာမဟုတ်တော့ပါဘူး။

မေတ္တာနဲ့ 'ကူ'နိုင်တဲ့ ကိစ္စ ကူပါ။ ကရုဏာနဲ့ 'ထူ'နိုင်တဲ့ကိစ္စ ထူပါ။ မုဒိတာနဲ့ 'လူ'နိုင်တဲ့ ကိစ္စ လူပါ။ မကူနိုင်၊ မထူနိုင်၊ မလူနိုင်တဲ့ ကိစ္စမျိုးတွေ၊ ကူတိုင်းမဖြစ်၊ ထူတိုင်းမဖြစ်၊ လူတိုင်းမဖြစ်တဲ့ ကိစ္စမျိုးတွေ မှာတော့ 'ကူ'မနေပါနဲ့၊ 'ထူ'မနေပါနဲ့၊ 'လူ'မနေပါနဲ့။ 'ကူ' 'ထူ' 'လူ'နေ ရင် 'ပူ'ရုံ၊ 'ငှ'ရုံ၊ 'ဆူ'ရုံ၊ 'ညှ'ရုံပဲ ရှိပါလိမ့်မယ်။ သူထိုက်နဲ့ သူကံပဲလို့ ကံတရားဘက်ကိုပဲ မျက်နှာ 'မူ'နေလိုက်ပါတော့။

'သတ္တဝါတွေရဲ့ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာဟာ ကံတရားပဲ၊ ကောင်းကံပြုခဲ့ရင် ကောင်းကျိုးရမယ်၊ ဆိုးကံပြုခဲ့ရင် ဆိုးကျိုးရမယ်၊ ကောင်းကံကြောင့် ကောင်းကျိုးအမွေစားရမယ်၊ ဆိုးကံကြောင့် ဆိုးကျိုးအမွေ ခံစားရမယ်၊ ကံသာအမိ၊ ကံသာအဖ၊ ကံသာမိတ်ဆွေ၊ ကံသာဆွေမျိုး'လို့ ကံနဲ့ သတ္တဝါ၊ သတ္တဝါနဲ့ ကံ မကွဲမပြား တစ်သားတည်းဖြစ်နေတာကို အမြဲမပြတ် သုံးသပ်ဆင်ခြင်နေတာဟာ ဗြဟ္မစိုရ် ဥပေက္ခာကို ပွားများနေတာပါပဲ။

ဗြဟ္မစိုရ်ဥပေက္ခာ ပွားများခြင်းကြောင့် အကုသိုလ်ကံတွေကို ရှောင်ကြဉ်ချင်တဲ့စိတ်၊ ကုသိုလ်ကံတွေကို ပြုလုပ်ချင်တဲ့စိတ် ထက်သန်လာပါတယ်။ ထက်သန်လာတဲ့အတိုင်းလည်း ရှောင်ကြဉ်ဖြစ်၊ ပြုလုပ်ဖြစ်လို့ အကုသိုလ်ကံတွေ နည်းပါးပြီး ကုသိုလ်ကံတွေ တိုးပွားလာပါတယ်။ ကိုယ်ခံစားခွင့်မရှိတဲ့ စည်းစိမ်ချမ်းသာတွေကို ခံစားချင်တဲ့စိတ်လည်း ဆိတ်သုဉ်းသွားပါတယ်။ ကိုယ်မရနိုင်တဲ့ အခွင့်အရေးတွေကို မျှော်လင့်တောင့်တနေတာမျိုးလည်း ကင်းရှင်းသွားပါတယ်။ ကိုယ့်ဘဝရဲ့ အဆင်မပြေမှု၊ ကိုယ့်အသိုက်အဝန်းရဲ့ အဆင်မချောမှုတွေနဲ့ တွေ့ကြုံလာတဲ့အခါမှာလည်း စိတ်အေးချမ်းတည်ငြိမ်အောင် နေထိုင်နိုင်လာပါတယ်။ အကောင်းအဆိုးဘယ်လောကခံမျိုးကိုမဆို အပြုံးမပျက် ခံနိုင်ရည်ရှိလာပါတယ်။

'ဗြဟ္မစိုရ်ဥပေက္ခာ'ဆိုတဲ့ 'ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း'ထဲမှာ လည်ပတ်လှုပ်ရှားနေတဲ့သူဟာ မြင့်မြတ်တဲ့သူပါ။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဗြဟ္မစိုရ်ဥပေက္ခာဟာ 'မြင့်မြတ်သောဥပေက္ခာ'ဖြစ်လို့ပါပဲ။

အရှင်ဆန္ဒာစိက(ငွေပါရမီတောရ)

(၃)

မြင့်မြတ်တဲ့ ဘဝကိုတည်ဆောက်လိုသူတိုင်း ‘ပါရမီ’ကို မဖြစ်မနေ ဖြည့်ကျင့်ရပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ‘ပါရမီ’ဆိုတာ ‘မြင့်မြတ်သူဖြစ်ကြောင်းအလုပ်’ ဖြစ်နေလို့ပါ။ လူတစ်ယောက်ကို မြင့်မြတ်သူအဖြစ် ပို့ဆောင်ပေးနိုင်တဲ့အလုပ်ကို ပါရမီလို့ခေါ်ပါတယ်။ ပါရမီအလုပ်ကိုလုပ်မှ လူတစ်ယောက်ဟာ မြင့်မြတ်သူဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။

မြင့်မြတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ‘ပါရမီ’ကို မဖြစ်မနေ ဖြည့်ကျင့်ကြပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ‘ပါရမီ’ဆိုတာ ‘မြင့်မြတ်သူတွေရဲ့အလုပ်’ ဖြစ်နေလို့ပါ။ မြင့်မြတ်သူတွေ လုပ်တဲ့အလုပ်ကို ပါရမီလို့ခေါ်ပါတယ်။ ပါရမီအလုပ်ကို လုပ်နေတဲ့သူဟာ အဲဒီအခိုက်အတန့်မှာ မြင့်မြတ်တဲ့သူပါ။

မြင့်မြတ်သူတွေ၊ မြင့်မြတ်လိုသူတွေလုပ်တဲ့ ပါရမီအလုပ်က ဆယ်မျိုးရှိပါတယ်။ ပါရမီဆယ်ပါးပေါ့။ စွန့်ကြဲပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်း ဒါနပါရမီ၊ ကိုယ်နှုတ်လွန်ကျူးမှုစောင့်ထိန်းခြင်း သီလပါရမီ၊ ကာမဂုဏ်အာရုံရှောင်ခွာခြင်း၊ တောထွက်ခြင်း နေကွမ္မပါရမီ၊ အတတ်ပညာမျိုးစုံ၊ အသိပညာမျိုးစုံ သိခြင်း၊ သိစေခြင်း ပညာပါရမီ၊ ကုသိုလ်ကိစ္စ၊ အပြစ်မဲ့ကိစ္စတို့ကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ စွန့်စွန့်စားစား ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်း ဝီရိယပါရမီ။ . . . .

သဘာဝဘေးဒဏ်နှင့် သတ္တဝါလုပ်ဘေးဒဏ်တို့ကို သည်းခံခြင်း၊ ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်း ခန္တီပါရမီ၊ မလိမ်မညာ မလှည့်မပတ်ဘဲ ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုလုပ်ကိုင်ခြင်း သစ္စာပါရမီ၊ ကုသိုလ်အလုပ်၊ အပြစ်မဲ့အလုပ်တို့ကို ရည်မှန်းချက်မရောက်မချင်း စွဲစွဲမြဲမြဲ စိတ်စွဲသန်သန် အားမာန်ခိုင်ခံ့စွာ ပြုလုပ်အားထုတ်ခြင်း အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီ၊ သတ္တဝါအများရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို လိုက်လံစောင့်ရှောက်ပေးခြင်း မေတ္တာပါရမီ၊ ကိုယ့်ကို ချစ်သူ၊ မုန်းသူတွေအပေါ် ကိုယ်က ချစ်စိတ်၊ မုန်းစိတ်မထားဘဲ တည်တည်တံ့တံ့ ခံခံသန့်သန့်နေခြင်း ဥပေက္ခာပါရမီတို့ပါ။

အဲဒီပါရမီဆယ်ပါးထဲမှာ နောက်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ‘ဥပေက္ခာပါရမီ’ဟာ တစ်ခြားပါရမီတွေ သန့်သန့်စင်စင် အောင်အောင်မြင်မြင်ဖြစ်ဖို့၊ အထွတ်အထိပ်ရောက် ပြီးပြည့်စုံဖို့အတွက် မရှိမဖြစ်အရေးပါတဲ့ အနှစ်ချုပ်ပါရမီ။

မြင့်မြတ်သောဥပေက္ခာ

အခေါင်အုပ်ပါရမီဖြစ်ပါတယ်။

ကောင်းတဲ့အလုပ်၊ မြင့်မြတ်တဲ့ အလုပ်ကိုလုပ်ရင် ကိုယ်ကောင်းသလောက်၊ ကိုယ်မြင့်မြတ် သလောက် ချစ်သူခင်သူတွေ၊ ကြည်ညိုသူ လေးစားသူတွေ ဝိုင်းဝိုင်းလည်နေတတ်ပါတယ်။ ကိုယ့်ကို ချစ်သူတွေအပေါ် ကိုယ်က ပြန်ချစ်ပြီး သံယောဇဉ်နှောင်ကြီးရစ်ပတ်တိုးနေမယ်၊ သူတို့ရဲ့ အပူတွေကို မျှဝေခံစားနေမယ်ဆိုရင် ကိုယ်လုပ်နေတဲ့အလုပ်ကောင်းတွေ၊ အလုပ်မြတ်တွေဟာ လမ်းဆုံးပန်းတိုင်ကို မရောက်တော့ဘဲ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာသွားနိုင်ပါတယ်။ အလုပ်အပေါ်ထားရှိတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့စိတ်ဟာလည်း သန့်သန့်စင်စင် ကြည်ကြည်လင်လင် မဖြစ်နိုင်တော့ပါဘူး။

ဘယ်လောက်ကောင်းတဲ့အလုပ်၊ ဘယ်လောက်မြင့်မြတ်တဲ့အလုပ်ကိုပဲလုပ်လုပ်၊ မလိုလား မနှစ်သက်သူ၊ မုန်းတီးရန်ပြုသူတွေဆိုတာ ရှိတတ်စမြဲပါ။ ကိုယ့်ကို မုန်းတီးသူတွေအပေါ် ကိုယ်ကပြန်မုန်းပြီး ဒေါသအမျက် ချောင်းချောင်းထွက်နေမယ်၊ ကိုယ့်ရည်မှန်းချက်ကို ပြောင်းလဲပစ်လိုက်မယ်ဆိုရင် ကိုယ်လုပ်နေတဲ့ အလုပ်ကောင်းတွေ၊ အလုပ်မြတ်တွေဟာ ရှေ့ဆက်မတိုးတက်တော့ဘဲ လမ်းခုလပ်မှာတင် ရပ်တန့်ပြီလဲသွားနိုင်ပါတယ်။ အလုပ်အပေါ်ထားရှိတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့စိတ်ဟာလည်း ခိုင်ခိုင်မာမာ လေးလေးနက်နက် မဖြစ်နိုင်တော့ပါဘူး။

ချစ်စိတ်ဝင်ရင်လည်း အလုပ်ပျက်၊ မုန်းစိတ်ဝင်ရင်လည်း အလုပ်ပျက်တဲ့အတွက် အလုပ်ပြီးလိုသူတိုင်း အလုပ်ပျက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတဲ့ ချစ်စိတ်၊ မုန်းစိတ်တွေကို ဥပေက္ခာပြု လျစ်လျူရှုနိုင်ဖို့ အင်မတန်အရေးကြီးပါတယ်။

ကိုယ်လုပ်နေတဲ့ အလုပ်ကောင်း၊ အလုပ်မြတ်တွေ အထွတ်အထိပ်ရောက် ပြီးမြောက်အောင်မြင်ရေးမှာ မရှိမဖြစ်လုပ်အပ်တဲ့ ချစ်စိတ်၊ မုန်းစိတ်နှစ်မျိုးလုံးကို စွန့်ပယ်ရှောင်ကွင်းနိုင်တဲ့ အတည်အခံ့သဘောကို ‘ဥပေက္ခာပါရမီ’ လို့ခေါ်ပါတယ်။

ဥပေက္ခာပါရမီရှင်ဟာ ချစ်သူ၊ မုန်းသူ၊ လူ၊ သတ္တဝါတွေအပေါ်မှာ သာ ချစ်စိတ်၊ မုန်းစိတ်ကင်းရမာမဟုတ်ပါဘူး၊ လာဘ်ရခြင်း၊ မရခြင်း၊

အရှင်ဆန္ဒာမိက(ငွေပါရမီတောရ)

အခြံအရံ၊ အကျော်အစောရှိခြင်း၊ မရှိခြင်း၊ ချီးမွမ်းခံရခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခံရခြင်း၊ ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာခြင်း၊ ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲခြင်းဆိုတဲ့ အကောင်းလောကခံလေးမျိုး၊ အဆိုးလောကခံလေးမျိုး အပေါ်မှာလည်း ချစ်စိတ်၊ မုန်းစိတ် ကင်းရပါမယ်။

ကိုယ်လုပ်နေတဲ့အလုပ်နဲ့ တိုက်ရိုက်ပတ်သက်တဲ့ လောကခံတွေ အပေါ်မှာရော၊ တိုက်ရိုက်မပတ်သက်တဲ့ လောကခံတွေအပေါ်မှာပါ မတုန်မလှုပ် ခံနိုင်ရည်ရှိမှ၊ ခံနိုင်ရည်ရှိနေရုံနဲ့လည်း မပြီးဘဲ ဦးတည်ချက်မပျက် ရှေ့ဆက်အလုပ်လုပ်မှ ကိုယ်လိုလားတောင့်တတဲ့ လမ်းဆုံးပန်းတိုင်ကို မလွဲမသွေသေချာပေါက် ဆိုက်ရောက်နိုင်ပါတယ်။ ဒါဟာ ဥပေက္ခာပါရမီရဲ့ အစွမ်းသတ္တိပါ။

'ပါရမီဥပေက္ခာ'ဆိုတဲ့ 'ဥပေက္ခာ အဝန်းအဝိုင်း'ထဲမှာ လည်ပတ်လှုပ်ရှားနေတဲ့သူဟာ မြင့်မြတ်တဲ့သူပါ။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ပါရမီဥပေက္ခာဟာ 'မြင့်မြတ်သောဥပေက္ခာ'ဖြစ်လို့ပါ။

(၄)

သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်လူသူတိုင်း 'သတိပဋ္ဌာန်လမ်း'ပေါ် မဖြစ်မနေ လျှောက်လှမ်းကြရပါမယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ သတိပဋ္ဌာန်လမ်းဟာ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ဖို့အတွက် 'တစ်ခုတည်းသောလမ်း'ဖြစ်နေလို့ပါ။

မြတ်စွာဘုရားရှင်က မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်မှာ 'သတ္တဝါတွေ စိတ်စင်ကြယ်ဖို့၊ စိုးရိမ်ပူဆွေးမှုသောကနဲ့ ဝမ်းနည်းငိုကြွေးမှု ပရိဒေဝလွန်မြောက်ဖို့၊ ကိုယ်ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခနဲ့စိတ်ဆင်းရဲမှု ဒေါမနဿချုပ်ငြိမ်းဖို့၊ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် ရရှိဖို့၊ နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုဖို့အတွက် သတိပဋ္ဌာန်လမ်းဟာ တစ်ခုတည်းသောလမ်းပဲ'လို့ အတိအလင်း မိန့်ကြားတော်မူထားပါတယ်။

'စွဲစွဲမြဲမြဲ အမှတ်ရမှု'ကို 'သတိပဋ္ဌာန်'လို့ခေါ်ပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတာ 'အာရုံမှာကပ်တည်နေတဲ့ အမှတ်ရမှု သတိ'

မြင့်မြတ်သောဥပေက္ခာ

ပါ။ အာရုံမှာ စိတ်စိုက်ထားတဲ့ သဘောပေါ့။ ပထမပိုင်းမှာ ပညတ်အာရုံပေါ် စိတ်စိုက်နေမိပေမယ့်၊ တဖြည်းဖြည်းရင့်ကျက်လာတဲ့ အခါမှာတော့ ပရမတ်အာရုံပေါ် စိတ်စိုက်ဖြစ်သွားမှာပါ။

ပညတ်အာရုံဆိုတာ အများသတ်မှတ်ထားတဲ့ 'အများသိအာရုံ'ပါ။ ပရမတ်အာရုံဆိုတာကတော့ အများက သတ်မှတ်စရာမလိုဘဲ သဘာဝအလျောက် အမှန်တကယ် အထင်အရှားရှိနေတဲ့ 'တရားသိအာရုံ'ပါ။ ပရမတ်အာရုံကို 'အများဉာဏ်'နဲ့ မသိနိုင်ပါဘူး။ 'တရားဉာဏ်'နဲ့ပဲ သိနိုင်ပါတယ်။

အာရုံမှာ သတိကပ်တည်နေနည်းကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က 'ဂစ္ဆန္တောဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ = သွားရင် သွားတယ်လို့ သိတယ်'လို့ ညွှန်ကြားပြသတော်မူထားပါတယ်။

'ပဇာနာတိ=သိတယ်'ဆိုတဲ့ စကားလုံးလေးကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် သတိနဲ့ အာရုံကို အမှတ်ရတယ် ဆိုတဲ့ နေရာမှာ အမှတ်ရနေရုံနဲ့ မပြီးသေးဘူး။ သိဖို့လည်း လိုအပ်တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။

အလုပ်ခွင်ပြင်ပမှာ 'သတိ'ကို 'အမှတ်ရခြင်းသဘော'လို့ သုံးနှုန်းပေမယ့် လက်တွေ့အလုပ်ခွင်မှာတော့ 'သိခြင်းသဘောလို့လည်း သုံးနှုန်းနိုင်ပါတယ်။ သတိပဋ္ဌာန်အလုပ် လုပ်တယ်ဆိုတာ အရှုခံအာရုံကိုလည်း အမှတ်ရ၊ အရှုခံအာရုံရဲ့ သဘောကိုလည်း သိနေတာကို ခေါ်ပါတယ်။

အရှုခံအာရုံရဲ့ သဘောကိုမှတ်နေ၊ သိနေတာကိုပဲ ရံခါ 'သတိရှိနေတယ်'လို့ ပြောပြီး ရံခါ 'ဉာဏ်ရှိနေတယ်'လို့ ပြောကြပါတယ်။ ရံခါမှာတော့ 'သတိဉာဏ်ရှိနေတယ်'လို့ သတိရော၊ ဉာဏ်ရော တွဲပြီးပြောကြပါတယ်။ သတိလည်းရှိ၊ ဉာဏ်လည်းရှိမှ သတိပဋ္ဌာန်အလုပ် ပြည့်စုံပါတယ်။ စကားလုံးကျဉ်းအောင် 'သတိ'လို့ တစ်လုံးတည်းပြောပေမယ့် 'ဉာဏ်'လည်း ပါတယ်ဆိုတာ သတိပြုရပါမယ်။

သွားရင် 'သွားတယ်'လို့မှတ်တော့ ပထမပိုင်းမှာ ခြေထောက်ပညတ်တွေ၊ ကြမ်းပြင်၊ မြေကြီးပညတ်တွေ ထင်နေဦးမှာပါ။ ငါသွားနေတာဆိုတဲ့ ငါစွဲပညတ်ကြီးလည်း ရှိနေဦးမှာပါ။

အရှင်ဆန္ဒာစိက(ဓမ္မပါရမီတောရ)

မှတ်ပါများလို့ မှတ်အားကောင်းလာပြီဆိုရင်တော့ အဲဒီပညတ်တွေ ကွာကျသွားပြီး ‘သွားမှုသဘော’လေး သက်သက်ကိုမြင်တွေ့လာပါတယ်။ သွားမှုသဘောဆိုတာ တွန်းကန်မှုသဘော၊ ရွေ့လျားမှုသဘော၊ တင်းမာမှု သဘော၊ ပြေလျော့မှုသဘော၊ ပူမှုသဘော၊ အေးမှုသဘော၊ လေးမှု သဘော၊ ပေါ့မှုသဘော၊ ထိမှုသဘော၊ သိမှုသဘောတွေကို ခြုံငုံပြီး ပြော တာပါ။

သွားမှုနဲ့ပတ်သက်တဲ့ သဘောတစ်မျိုးမျိုးကို သိမြင်နေတဲ့ အခိုက် မှာ သဘာဝအရ အမှန်တကယ်မရှိတဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်ပညတ်တွေ၊ အရောင် အဆင်းပညတ်တွေ၊ အမည်နာမပညတ်တွေ ကင်းစင်လွင့်ပျောက်သွားပြီး ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲမှု ရုပ်သဘောတွေ၊ သိမြင်ကင်းညွတ်မှု နာမ်သဘော တွေ ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာပါတယ်။

ပြောင်းမှု ရုပ်သဘောနဲ့ သိမှု နာမ်သဘောကို ထပ်ကာထပ်ကာ ရှုမှတ်သွားမယ်ဆိုရင် ပြောင်းမှုရုပ်နဲ့ သိမှုနာမ်တို့ အပြန်အလှန်ကြောင်း ကျိုးဆက်နွယ်နေကြတာကို သဘောပေါက်သွားပါတယ်။ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဆက်ရှုသွားရင် ပြောင်းမှုရုပ်သဘောလည်း ဖြစ်ပြီးပျက်၊ သိမှုနာမ်သဘော လည်း ဖြစ်ပြီးပျက်ဆိုတာ ထင်ရှားလာပါတယ်။

ဖြစ်ပြီးပျက်နေလို့ မမြဲပါလား-အနိစ္စ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းရဲ့ နှိပ်စက် မှု ဒဏ်ကိုခံနေရလို့ မကောင်းပါလား-ဒုက္ခ၊ မဖြစ်အောင် မပျက်အောင် တားဆီးမရလို့ မပိုင်ပါလား-အနတ္တ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ-လက္ခဏာ ဉာဏ်သုံးပါးလည်း တစ်မှတ်ထက်တစ်မှတ်၊ တစ်သိထက်တစ်သိ ပိုပိုပြီး ထင်ရှားလာပါတယ်။ လိုရင်းကတော့ ဖြစ်ပျက်မြင်တဲ့ဉာဏ်ပါပဲ။

ဖြစ်ပျက်မြင်တဲ့ ဉာဏ်အားကောင်းလာတာနဲ့အမျှ ဖြစ်ပျက်ကို ကြောက်တာတွေ၊ ဖြစ်ပျက်ကို အပြစ်မြင်တာတွေ၊ ဖြစ်ပျက်ကိုငြီးငွေ့တာ တွေ၊ ဖြစ်ပျက်ကလွတ်မြောက်ချင်တာတွေလည်း ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။

နောက်ဆုံးတော့ ဖြစ်ပျက်က ဘယ်လောက်ပဲ လွတ်မြောက်ချင် လွတ်မြောက်ချင် ရုပ်နာမ်မချုပ်မချင်း ဖြစ်ပျက်နဲ့ပဲ စခန်းသွားနေရဦးမှာ ပါလားဆိုတာ သိလာတော့ ဒီဖြစ်ပျက်ကိုပဲ မလွဲသာမရှောင်သာ ဆက်ရှု

မြင့်မြတ်သောဥပေက္ခာ

နေရပါတော့တယ်။

‘သူ့သဘော သူဆောင်ပြီး ဖြစ်ပျက်နေတာပဲ၊ ကိုယ်ဘာမျှ မတတ် နိုင်ဘူး’ဆိုတာ အမြင်ရှင်းလာတော့ ‘သဘောပဲ’၊ ‘သဘောပဲ’ ဆိုတဲ့ အသိ နဲ့ပဲ သိရုံလေး သိသိနေလိုက်ပါတော့တယ်။

‘သဘောမျှပဲ’ ‘သဘောမျှပဲ’လို့ အသိရှင်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဟာ သာယာစရာအာရုံနဲ့ တွေ့လို့လည်း သာယာတဲ့စိတ် မဖြစ်တော့ပါဘူး။ မကျေနပ်စရာအာရုံနဲ့တွေ့လို့လည်း မကျေနပ်တဲ့စိတ် မဖြစ်တော့ပါဘူး။ ချစ်စရာအာရုံနဲ့ ကြုံလို့လည်း ချစ်စိတ်ပေါ်၊ မုန်းစရာအာရုံနဲ့ကြုံလို့လည်း မုန်းစိတ်ပေါ်၊ ကောင်းရင်ကောင်းမုန်း၊ ဆိုးရင်ဆိုးမုန်း သိရုံလေးနဲ့ပဲ ကိစ္စ ပြီးသွားပါတယ်။

အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အထိအတွေ့၊ သဘောတရား၊ ဘယ်အာရုံနဲ့ပဲကြုံကြုံ၊ ချစ်ခြင်းအစွန်းတစ်ဖက်လည်း မရောက်၊ မုန်းခြင်း အစွန်းတစ်ဘက်လည်းမရောက်၊ သိရုံမျှ အလယ်အလတ်သဘောမှာပဲ စိတ် တည်တံ့ခိုင်မာနေတဲ့သဘော၊ စိတ်ကြည်လင်ငြိမ်းချမ်းနေတဲ့သဘောကို ‘ဝိပဿနာဥပေက္ခာ’လို့ ခေါ်ပါတယ်။ (ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာ၊ သင်္ခါရပေက္ခာတို့ကို တစ်ပေါင်းတည်း ပြုထားပါသည်။)

ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေရဲ့ အပေါ်မှာ လောဘဦးစီးတဲ့ အပျော့စား ကိလေသာတွေလည်း မဖြစ်၊ ဒေါသဦးစီးတဲ့ အပြင်းစား ကိလေသာတွေ လည်း မဖြစ်တော့ဘဲ သိရုံမျှနဲ့ စိတ်တည်တံ့ငြိမ်းအေးနေတဲ့ အဲဒီ ဝိပဿနာ ဥပေက္ခာဟာ တကယ်တော့ အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ ‘ဝိပဿနာဉာဏ်’ပါ။ အဲဒီဉာဏ်ကို ‘တောင့်တပြေ၍၊ ကြောင့်ကြပြေ၍ နေသာထိုင်သာရှိသော ဉာဏ်’လို့ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဂုဏ်ပြုခဲ့ပါတယ်။ လောဘ မဖြစ်တော့လို့ တောင့်တပြေ၊ ဒေါသမဖြစ်တော့လို့ ကြောင့်ကြပြေသွားတာ ပါပဲ။

‘ဝိပဿနာဥပေက္ခာ’ဆိုတဲ့ ‘ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း’ထဲမှာ လည်ပတ် လှုပ်ရှားနေတဲ့သူဟာ မြင့်မြတ်တဲ့သူပါ။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဝိပဿနာဥပေက္ခာ ဟာ ‘မြင့်မြတ်သောဥပေက္ခာ’ဖြစ်လို့ပါပဲ။

အရှင်ဆန္ဒာဓိက(ရွှေပါရမီတောရ)

(၅)

ဝိဇ္ဇကာတ်တော်မှာ ဥပေက္ခာဆယ်ပါး ပြဆိုထားပါတယ်။

အာရုံခြောက်မျိုး အကောင်းအဆိုးမှန်သမျှကို ကိလေသာ အစွန်းမထွက်ဘဲ သိရုံလေး အညီအမျှရှုနိုင်တဲ့ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာ၊ သတ္တဝါအားလုံးကိုယုံကံနဲ့ ကိုယ်ပဲလို့ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်တဲ့ ဗြဟ္မဝိဟာရပေက္ခာ၊ ဝိပဿနာစိတ်စေတသိက်တွေကို အညီအမျှဖြစ်စေတဲ့ ဗောဇ္ဈင်ဂုံပေက္ခာ၊ သမာဓိနဲ့ ဝိရိယအချိုးကညီညွတ်တဲ့ ဝိပဿနာ.....

ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတွေအပေါ် မချစ်၊ မမုန်းဘဲ အညီအမျှရှုတဲ့ သင်္ခါရပေက္ခာ၊ အကောင်းလည်းမဟုတ်၊ အဆိုးလည်းမဟုတ်တဲ့ ကြားဝေဒနာကို ခံစားတဲ့ ဝေဒနပေက္ခာ၊ မမြဲ မကောင်း၊ မပိုင် သဘောတွေကို လိုက်စူးစမ်းမနေတော့ဘဲ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်ကို သိရုံပဲသိနေတဲ့ ဝိပဿနပေက္ခာ၊ ယှဉ်ဖက်စိတ်စေတသိက်တွေကို ညီမျှအောင်ပြုပေးတဲ့ တကြမဇ္ဈတ္တပေက္ခာ၊

တတိယဈာန်နဲ့ ယှဉ်တွဲပြီး အာရုံကိုလျစ်လျူရှုတဲ့ ဈာနပေက္ခာ၊ စတုတ္ထဈာန်နဲ့ ယှဉ်တွဲပြီး ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်နေတဲ့ ပါရိသုဒ္ဓါပေက္ခာ လို့ ဥပေက္ခာဆယ်မျိုးရှိပါတယ်။

ဒကာကြီး ဦးမြသန်းစံ(မြသန်းစံ)ရဲ့ ‘ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း’စာအုပ်က အဲဒီဥပေက္ခာဆယ်ပါးရဲ့ သဘောအဓိပ္ပါယ်ကို အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ဉာဏ်အလင်းပွင့်စေလိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်မျှော်လင့်ရင်း.....

ဥပေက္ခာစာဖတ်ပရိသတ်အားလုံး မြင့်မြတ်သောဥပေက္ခာနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ မြင့်မြတ်သော သူတော်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်ကြပါစေလို့ ဆုမွန်ကောင်းတောင်းလိုက်ပါတယ်.....။ ။

**အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ။
အရှင်ဆန္ဒာဓိက (ရွှေပါရမီတောရ)
၆-၁၂-၂၀၀၂**

အပ္ပမာဒစာစဉ်

စာရေးသူ၏နိဒါန်းစကား

အခု သည်စာအုပ်ဟာ ကျွန်တော်ရေးခဲ့ဖူးတဲ့ စာအုပ်တွေနဲ့ လုံးဝမတူ ပုံစံခြားနားမှာ အမှန်ပါပဲ။ သည်စာအုပ်ကို ရေးဖို့အတွက် ကျွန်တော် အချိန်အများကြီး ယူခဲ့ရပါတယ်။ သည်စာအုပ်ထဲမှာ ထည့်ပြီးရေးသားသင့်တဲ့ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာတွေကိုလည်း အများကြီးလေ့လာမှတ်သားရှာဖွေ စုဆောင်းခဲ့ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အချို့အချက်အလက်တွေ အတော်များများဟာ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာပဲ ကြွင်းကျန်ခဲ့မှာပါပဲ။ အားလုံးကို သွန်ချပုံအောလိုက်ပြန်ရင်လည်း သိပ်ပြီး ကျမ်းဆန်သွားမှာရယ်၊ လေးပြီး အိုင်သွားမှာရယ် စိုးရပါသေးတယ်။

တကယ်တော့ သဘာဝတရားဆိုတာ ပွင့်နေတဲ့ စာအုပ်ကြီးတစ်အုပ်လိုပါပဲ။ ရှေးရှေးပဝေသဏီက ဉာဏ်ပညာ ကြီးမားတဲ့လူတွေဟာ သည်သဘာဝတရားကြီးထဲက စာမျက်နှာတွေကို တတ်နိုင်သလောက် ကိုယ့်ဉာဏ်စွမ်းအား ရှိသလောက် ဖတ်သွားခဲ့ကြပြီးပါပြီ။ ဖတ်သွားခဲ့တဲ့ အလျောက်လည်း သူတို့တွေ့ခဲ့တဲ့ အချက်တွေကို သူတို့ရောက်ရာ တိုင်းပြည်၊ သူတို့သုံးစွဲရာ ဘာသာစကားအသီးသီးနဲ့ ရေးသားဖော်ပြ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီမှတ်တမ်းတွေကို နောက်ကလူတွေက ဖတ်ပြီးလက်ခံကြ၊ ငြင်းချက်ထုတ်ကြ၊ ထပ်ဆင့်ဖော်ထုတ်ကြနဲ့ အသစ်တွေ့ရှိချက်တွေကို ထပ်မံမှတ်တမ်းတင်ကြပြန်တယ်။ ဒါနဲ့ပဲ သဘာဝတရားကြီးဟာ လေ့လာလို့ မဆုံးနိုင်အောင် ကျယ်ဝန်းနက်ရှိုင်း နေပါတော့တယ်။ ပညာရပ် အသစ်အသစ်တွေဟာလည်း မရပ်မနားနိုင်အောင် ထပ်မံပေါ်ပေါက်နေပါတော့တယ်။

အဲဒီ သဘာဝတရားကြီးထဲက စာမျက်နှာတွေကို အကုန်အစင်

မြသန်းစံ

ဖတ်သွားနိုင်တာကတော့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ရခဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရား တစ်ဆူတည်း ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဘယ်သူတွေ ဘယ်လောက်ဖတ်နိုင်ဖတ်နိုင် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ရှင် မြတ်ဗုဒ္ဓကိုတော့ မိနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘာဖြစ် လို့လဲ ဆိုတော့ စကြဝဠာအနန္တမှာ တစ်ပါးတည်း။ တစ်ဆူတည်းသာ ရှိနိုင်တဲ့ အနှိုင်းမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လို့ပါ။

အနှိုင်းမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ခဲ့လို့ သဘာဝတရားရဲ့ စာမျက်နှာတွေကို ကုန်စင်အောင် ဖတ်သွားနိုင်ခဲ့ပေမယ့် အားလုံးကိုတော့ ပြန်မပြောပြခဲ့ပါဘူး။ မပြောပြနိုင်လို့လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ပြောပြရင် နားလည်နိုင်မှာ မဟုတ်လို့ပါ။ ဘုရားအဖြစ်နဲ့ ရခဲ့တဲ့ (၄၅)ဝါကာလအတွင်းမှာ အကြောင်းတိုက်ဆိုင် လာတဲ့အခါ အချိန်နေရာမရွေး ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့လို့သာ ဓမ္မက္ခန္ဓာအားဖြင့် (၈၄၀၀၀) ကျန်ရစ်ခဲ့ရတာပါ။

ဓမ္မက္ခန္ဓာ(၈၄၀၀၀)ဟာ တကယ်တော့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးရဲ့ ဖြန့်ကြက်သိစွမ်းနိုင်မှု နယ်နိမိတ်အကုန် မဟုတ်သေးပါ။ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း လောက်မျှသာ ရှိနိုင်ပါတယ်။ ဒါတောင်မှ အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်၊ အရှင်မဟာ ကဿပမထေရ်မြတ်ကြီးများရဲ့ ကျေးဇူးကြောင့် ပထမသင်္ဂါယနာတင်ထား နိုင်ခဲ့လို့သာ အဲဒီမှတ်တမ်းကတစ်ဆင့် အခုနှောင်းလူတွေဟာ ဓမ္မက္ခန္ဓာတွေ ကို ပူဇော်ကြည်ညိုခွင့် ရနေတာပါ။

ဒီလို တောင်အတိုင်းအတာ အကန့်အသတ်ရှိတဲ့ ဓမ္မက္ခန္ဓာ(၈၄၀၀၀) ထဲမှာတောင်မှ နှောင်းလူတွေအဖို့ မှတ်တမ်းကို ဖတ်ကြရင်း၊ လေ့လာကြရင်းနဲ့ အငြင်းပွားစရာတွေ အများကြီးရှိလာကြပါသေးတယ်။ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော် ကွန်ယက်အဆုံးဆိုလျှင်တော့ ငြင်းလို့မကုန်နိုင်အောင် ရှိနေ ပါတော့မယ်။ ဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှား ရှိတုန်းကတောင်မှ ကိုယ်တော် တိုင် ညည်းညူရတာ ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။ “ငါဘုရားသည် လောကကြီးနှင့် မငြင်းခုံပါ။ လောကကြီးကသာ ငါဘုရားနှင့် ငြင်းခုံလေ့ရှိပါသည်” တဲ့...။

ဆိုတော့ကာ ပရိယတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိ၊ ပဋိဝေဓ ဆိုတဲ့ သာသနာသုံးရပ်တို့၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဆိုတဲ့ သိက္ခာသုံးပါးတို့၊ သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ ဆိုတဲ့ ပိဋကတ်သုံးပုံတို့မှာ အချင်းချင်း အကျယ်အကျယ် အငြင်းပွားစရာတွေ

ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း

အနန္တပါပဲ။ ဒါဟာ လူအဖြစ်ကို ရခဲ့ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အလိုက် နောက်ခံပါရမီ ဖြည့်ခဲ့ကြပုံချင်း ကွာခြားခဲ့ကြလို့ပါပဲ။ ဘုရားရှင်လက်ထက်က ဝေဒဒ် ဘွဲ့ရခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေရဲ့ စရိုက်သဘာဝတွေကို လှမ်းကြည့်ရင် မြင်သာ ပါတယ်။ ပါရမီအနုအရင့်ကွာသလို ဉာဏ်အနုအရင့်လည်းကွာကြမှာပါ။ ဒါကြောင့်မို့ ပါရမီရင့်သူ၊ ဉာဏ်ရင့်သူတို့ရဲ့ နှုတ်ထွက်စကား၊ အယူအဆကို ဉာဏ်နုသူ၊ ပါရမီနုသေးသူတို့ လွယ်လွယ်နဲ့ နားလည် လက်ခံနိုင်ကြမည် မဟုတ်ပါ။

ဒါကို ဘယ်အချက်နဲ့ ပြန်ထောက်ကြည့်နိုင်သလဲဆိုတော့ ဗောဓိပင် နဲ့ ရွှေပလ္လင်ထက်မှာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် ရပြီးလို့ ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်တော်မူ ခဲ့ပြီးတဲ့ အချိန်မှာ ဘုရားရှင်ဟာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကိုပဲ အဖော်လုပ်ပြီး တရားတွေကို လေ့လာကြည့်လိုက်တော့ အင်မတန်နက်နဲ သိမ်မွေ့တဲ့အတွက် သည်တရားတွေသည် သတ္တဝါတွေနဲ့ မထိုက်တန်နိုင်သည့်အတွက် တရား မဟောရင် ကောင်းမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ကူးအစဉ်ကလေး တဒံဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်ဆိုတဲ့ အထိပါပဲ။ နောက်တော့မှ အများသိကြသလို သဟမ္ပတိဗြဟ္မာကြီးက တောင်းပန်လျှောက်ထားလို့ တရားဟောဖြစ်သွားတယ်ဆိုပြီး သိချင်းတွေထဲ ထည့်စပ်တဲ့အထိ ဖြစ်ကုန်ကြတာပါ။ တကယ်တော့ သည်သစ္စာတရားတွေ ဟောပြချင်လို့ပဲ လေးသင်္ချေနဲ့ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကိုယ်တော်တိုင် အနစ်နာခံပြီး ပါရမီဖြည့်ခဲ့တာ မဟုတ်လား။ ဒါပေမယ့် အဲဒီတုန်းကတော့ ဘုရားအလောင်း ကိုး၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်မှ မရသေးဘဲကိုး...။ တကယ် ဘုရားဖြစ်လို့ သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရလာတဲ့ အချိန်မှာတော့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် စွမ်းအားနဲ့ သိခွင့်ရလိုက်တဲ့ ဓမ္မတွေရဲ့ တန်ဖိုးဟာ ဘယ်လောက်အထိ မြင့်မားလိုက်မလဲ ဆိုတာ သဗ္ဗညုတဘုရားရှင်တစ်ပါးတည်း သိနိုင်တဲ့ကိစ္စပါ။ ဒါကြောင့် အင်မတန်ကြီးမား ကျယ်ပြန့်နက်ရှိုင်းတဲ့ ဓမ္မတွေကို အဲဒီခေတ် ဘာသာစကားနဲ့ လူတွေကြားထဲ ဘယ်လိုချုပ်ရင် ကောင်းမလဲဆိုတာကို သဗ္ဗညုတဉာဏ် တော်နဲ့ပဲ ခေတ္တခဏလေး စဉ်းစားနေတာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ မဟာကရုဏာ သမာပတ္တိဉာဏ်တော်ကြီးပါ ယှဉ်တွဲရပြီးသား ဖြစ်တဲ့အတွက် သတ္တဝါတွေရဲ့ အကျိုးကို လိုလားတော်မူတဲ့ ဘုရားရှင်ဟာ တရားမဟောဘဲနေမှာ မဟုတ်

မြသန်းစံ

ပါဘူး။ ပြောဟောမယ့်ပုံစံနဲ့ ရွေးချယ်ရမယ့် စကားလုံးအနေအထားကို စဉ်းစားနေခိုက်ကလေး ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

ဒီခေတ်စကားနဲ့ဆိုရင်တော့ တင်ပြပုံ (Presentation) ကို ရွေးချယ်နေတာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။အဲဒီတော့ ပရမတ်နယ်ပယ်မှာ မရှိတဲ့ စကားလုံး ဝေါဟာရ ဘာသာစကားတွေကို ပညတ်နယ်ပယ်မှာရှိတဲ့ စကားလုံးဝေါဟာရ ဘာသာစကားတွေဘက်ကို သယ်ဆောင်ရာမှာ ဘုရားရှင်က သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ရှင်မို့ (အကုန်ပါအောင် သယ်ဆောင်နိုင်) ရှင်းအောင်၊ လင်းအောင်၊ တိကျအောင်၊ ပြောပြနိုင်ခဲ့ပေမယ့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်အရိပ်ကို ကြည့်ညိုမှီခိုပြီး ဓမ္မက္ခန္ဓာ (၈၄၀၀၀) ဘောင်ထဲကနေမှ တစ်ဆင့်ပြန်ပြောရတဲ့ ကျွန်တော်တို့အဖို့မှာ ဘယ်လောက်ခက်ခဲလိမ့်မယ်ဆိုတာ ခံစားနားလည်ကြ စေချင်ပါတယ်။

သည်လို ကိုယ့်ဘက် သူ့ဘက် အပြန်အလှန် ခံစားနားလည်ပေးကြ မယ်ဆိုရင်ဖြင့် ပြောသူနဲ့နားထောင်သူ၊ ရေးသူနဲ့ဖတ်သူကြားမှာ တစ်စုံတစ်ရာ ကွာဟချက် ရှိနိုင်မှာမဟုတ်ဘူးလို့ ကျွန်တော်ထင်မြင်ပါတယ်။ အငြင်းပွား စရာတွေလည်း ရှိနိုင်မှာမဟုတ်ဘူးလို့ ယူဆပါတယ်။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သည်စာအုပ်ရဲ့ ခေါင်းစီး နာမည်ပေးမိပုံက “ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း”ဖြစ်နေလို့ပါ။ တရားအားထုတ်ရင်းက အာရုံထဲမှာ ခေတ္တခဏရောက်လာတဲ့ နာမည်မို့ ရေးဖို့တေးထားလိုက်မိပေမယ့် တော် တော်နဲ့ မရေးဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ ဥပေက္ခာနဲ့ပတ်သက်လို့က လေ့လာလေ၊ ကျယ် ပြန့်လေပါ။ ပရိယတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိ ကျမ်းကျင်ကြတဲ့ ဆရာတော်ကြီးများထံ ဖူးမြော်ရောက်ရှိလေတိုင်း ဥပေက္ခာနဲ့ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော် မေးမြန်း လျှောက်ထားပါတယ်။ အဖြေအမျိုးမျိုး ရခဲ့ပါတယ်။ ကျမ်းညွှန်းစာအုပ် အမျိုး မျိုးလည်း ရခဲ့ပါတယ်။ ညွှန်းတဲ့ကျမ်းတွေကို ရှာဖွေလေ့လာ ဖတ်မှတ် စဉ်းစားရပါတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ ကိုယ့်ခန္ဓာမှာ သဘာဝအတိုင်း ရိုးရိုး ကလေး လေ့လာကြည့်တာ စကားလုံးမပါ၊ ဘာသာစကားမပါဘဲနဲ့ လေ့လာ ကြည့်တာ အကောင်းဆုံးပဲ ဆိုတာကို သွားတွေ့ပါတယ်။

ကျမ်းတွေ၊ မှတ်တမ်းတွေ လေ့လာတယ်၊ ဖတ်မှတ်တယ်ဆိုတာက

ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း

စကားလုံးမရှိတဲ့ ပရမတ်နယ်ပယ်မှာ ကိုယ့်ဉာဏ်ထဲ ထင်လာသမျှဟာ ဘာ တွေလဲဆိုတာ သိဖို့ပါ။ဒါပေမယ့် ကိုယ်ဖတ်ထား မှတ်ထားတဲ့စာတွေနဲ့ ချိန် ထိုးပုံဖော်နေမိပြန်ရင်လည်း ဉာဏ် မဖြစ်နိုင်တော့ပါဘူး။ ဉာဏ်အဖြစ် သက်ဝင်ခဲ့ပြီးမှ ဪ... အဲဒီအခိုက်အတန့်ကလေးမှာ သိခွင့်ရလိုက်တာဟာ စာထဲက ဘယ်အကြောင်းအရာနဲ့ တစ်ထပ်တည်းပဲလို့ သဘောကျ ကျေနပ် သွားရမှာပါ။

ဒါပေမယ့် ကိုယ်က ကျမ်းဂန်မန့်စပ်၊ ပရိယတ္တိ မပြည့်စုံသူ ဖြစ်နေပြန်တော့ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ဘယ်လောက်ပဲ သိခဲ့၊ သိခဲ့၊ ပြန်ပြောတဲ့ အခါ လိုနေဦးမှာပါ။ ဓမ္မသဘာဝ မှတ်တမ်းတင်တာတွေကိုဖတ်၊ အဲဒီ မှတ်တမ်းကို အထောက်အကူပြုပြီး ဓမ္မသဘာဝကိုကြည့်၊ ဓမ္မသဘာဝကို အမှန်အတိုင်း သိမြင်ပြီးတဲ့အခါမှာ မှတ်တမ်းအဖြစ်ပြန်ရေး စတဲ့ ကူးလူး ဆက်ဆံလှုပ်ရှားမှုတွေဟာ ခေတ်တိုင်းမှာ ရှိနေဦးမှာပါ။

သည်အထဲမှာ အခု “ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း”ရေးမိသူ ကျွန်တော် တစ်ယောက်လည်း အပါအဝင်လို့ ဆိုရတော့မှာပါ။ ကျွန်တော်ဟာ ခန္ဓာ ထဲက သဘာဝတွေကို အမှန်အတိုင်း သိမြင်နိုင်ဖို့အတွက် လူမှုရေးပိုင်းမှာ ကျွန်တော် ရသင့်ရထိုက်၊ ရနိုင်တာတွေကို ဥပေက္ခာပြုပြီး (လောကစကား အရတော့ အဆုံးရှုံးခံပြီးပေါ့လေ)တော့ နှစ်ပေါင်းအတော်အတန်ကြာ(ယခု စာအုပ်ရေးသည်အထိ ၇-နှစ်အကြာ) ဆရာသမားများထံမှာ စနစ်တကျ ချဉ်းကပ် တပည့်ခံ နာခံမှတ်သားပြီး ကျင့်ကြံအားထုတ်ခဲ့ရပါတယ်။ သည် အကြောင်းတွေဟာလည်း ရှေ့စာအုပ်တွေထဲမှာ အတော်အသင့် ပါသွားပြီး ပါပြီ။

ရက်ပိုင်း၊ ရက်ရှည်၊ လပိုင်း၊ လရှည် စသည်ဖြင့် တရားစခန်း မျိုးစုံ၊ရိပ်သာမျိုးစုံမှာ ယောဂီတစ်ယောက်အဖြစ် ဝင်ရောက်ကျင့်ကြံအားထုတ် ခဲ့ပြီး၊ လေ့လာမှတ်သား သိခဲ့ရသမျှတွေကို သည်“ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း” ဆိုတဲ့ မှတ်တမ်းစာအုပ်အဖြစ် တစ်ဆင့် ပြန်လည်ဖောက်သည်ချလိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

အခု သည်စာအုပ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး တင်ပြပုံပေါ့လေ၊ ကျွန်တော်က

မြသန်းစံ

စကားပြေကိုသာ အားသန်ခဲ့သူပါ။ စာရေးရင် စကားပြေနဲ့ပဲ များသောအားဖြင့် ရေးလေ့ရှိပါတယ်။ စာ၊ စကားပြေဆိုတာက အလင်္ကာ၊ ဂုဏ်၊ ရသတွေ ပါဖို့လိုတယ်လို့လည်း ခံယူထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရင်ရေးခဲ့ပြီးတဲ့ စာအုပ်တွေမှာ တစ်ခါတစ်ခါ စကားပြောဟန်ကလေးတွေ ကြားညှပ်တာကလွဲလို့ များသောအားဖြင့် စကားပြေနဲ့ချည်း ရေးခဲ့တာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သည်စာအုပ်မှာတော့ စကားပြောသက်သက်နဲ့ပဲ ရေးဖြစ်သွားပါတယ်။

ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်စေမည့် အရာရယ်၊ ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အနိက်အတန့်ရယ်၊ ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက်သိရတဲ့ အသိအမြင်တွေရယ် စသည်ဖြင့် ဉာဏ်နဲ့ဆိုင်တဲ့ အပိုင်းတွေကို ဖော်ပြရာမှာ အလင်္ကာ၊ ဂုဏ်၊ ရသဘက်ကို သိပ်ပြီးတိမ်းညွတ်သွားရင် အချို့အရေးကြီးတာတွေ ဝေ့ကာဝိုက်ကာ လုပ်နေရင်းက ကျကျနံရစ်ခဲ့မှာ စိုးလို့ပါပဲ။

ဉာဏ်အရာက သိပ်လျင်မြန်တယ် မဟုတ်လား။ ဒါကြောင့်မို့ ဉာဏ်ပေါ်တုန်း အမြန်လိုက်ရေးရတော့ စာပေဆိုတဲ့ Literature ဘက်ကို ဝှဲမကြည့်နိုင်တော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ သည်စာအုပ်ဟာ စာပေအနေနဲ့ အလင်္ကာ၊ ဂုဏ်၊ ရသဟန်ဘက်မှာ ချို့ယွင်းကောင်း ချို့ယွင်းနေပါလိမ့်မယ်။ ဂုဏ်မမြောက်ဘူး ဖြစ်ချင်ဖြစ်နေပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် ဉာဏ်ပေါက်ဖို့က အရေးအကြီးဆုံး မဟုတ်လား။

ဓမ္မမိတ်ဆွေတစ်ယောက်က ကျွန်တော့်ကို ဝေဖန်ဖူးပါတယ်။ “ခင်ဗျားရေးတဲ့ စာအုပ်တွေကို ဖတ်ပါတယ်။ ဖတ်လို့ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ‘တရားသား’ကို တော်တော်နဲ့ မရောက်ဘူး။ ရေးသားဖွဲ့နွဲ့ ဝေ့ဝိုက်ဆွဲခေါ်နေတော့ ခင်ဗျားရေးရတာ မပင်ပန်းဘူးလား။ ကျွန်တော်တို့ကတော့ ‘တရားသား’သက်သက်ကိုပဲ သိချင်တော့တယ်” လို့ ဆိုပါတယ်။

သည်စာအုပ်ကို ဖတ်ပြီးရင်တော့ အမြဲတမ်း တရားအားထုတ်နေတဲ့ ကျွန်တော့် ဓမ္မမိတ်ဆွေကြီး ကျေနပ်ကောင်းပါရဲ့လို့ ကျွန်တော်ဆိုချင်ပါတယ်။

မြသန်းစံ
၂-၈-၂၀၀၂

ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း
အပိုင်း(၁)

အခန်း (၅)

အမြတ်ဆုံးမွမ်းထုံ သုံးပါး သရဏဂုံ

**ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ
ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ
သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ**

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လည်း ဖြစ်တယ်၊ တရားလည်း အားထုတ်တော့မယ် ဆိုရင် အရေးကြီးဆုံး ဦးထိပ်ပန်ဖို့က သရဏဂုံ သုံးပါးပဲ။

မြတ်ဘုရားကို၊ မြတ်တရားကို၊ မြတ်သံဃာကို ဘာကြောင့် အားကိုး ရာဟူ၍ ယုံကြည်ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ရပါသလဲ။ ဒါကို အကျယ်တဝင့်ပြော မယ်ဆိုရင်တော့ ပြောမဆုံးပေါင် ရှိပေတော့မယ်။ သရဏဂုံသုံးပါးနဲ့တင် စာအုပ်ကြီးတစ်အုပ် ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် လိုအပ်သလောက်တော့ အကျဉ်းချုပ်ပြီး ပြောမှဖြစ်မယ်။

ဗုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မံနဲ့ သံဃံဆိုပြီး သုံးပါးရှိတဲ့အထဲမှာ ဗုဒ္ဓံနဲ့သံဃံက ပုဂ္ဂိုလ် ယှဉ်တွဲပါနေတယ်။ ‘ဓမ္မံ’ကတော့ ‘ဓမ္မ’သက်သက်ပဲ။ ပုဂ္ဂိုလ် မပါဘူး။ ပြီးတော့

ဗုဒ္ဓံနဲ့ သံယံတို့ရဲ့အလယ် သရဏဂုံသုံးပါးမှာ ‘ဓမ္မ’ဟာ အလယ်နေရာမှာ ရှိတယ်။ ‘ဓမ္မ’ကမှတစ်ဆင့် ‘ဗုဒ္ဓ’ကိုလည်း မြင်နိုင်မယ်၊ ‘သံယံ’ကိုလည်း မြင်နိုင်မယ်။

အခုဆိုရင် ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူပြီးခဲ့တာ နှစ်ပေါင်း(၂၅၀၀) ကျော်လာခဲ့ပြီပဲ အခု သက်ရှိထင်ရှား ရှိနေသူတွေဟာ ဘုရားရှင်ကို ဘယ်သူမျှ မဖူးမြင်နိုင်တော့ပါဘူး။ အရှင်ကောဏ္ဍည၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်၊ အရှင်မဟာကဿပ၊ အရှင်အာနန္ဒာစတဲ့ တေဒဂ်ဘွဲ့ရ ရဟန္တာ သံဃာတော်မထေရ် အရှင်မြတ်ကြီးတွေကိုလည်း ဘယ်သူမျှ ဖူးမြင်ခွင့် မရကြတော့ပါဘူး။ တစ်နည်းပြောရရင် ကံတရားကပေးတဲ့ မျက်လုံးနဲ့တော့ မြင်နိုင်စွမ်း မရှိကြတော့ပါဘူး။

ဒါပေမယ့် ဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှား ရှိတုန်းကတောင်မှ ကံ မျက်လုံးနဲ့ ဘုရားကို မြင်ခွင့်ရပြီး ကြည့်ညိုခဲ့ကြသူတွေကို ဘုရားရှင်က ပယ်ပယ်နယ်နယ် ဆုံးမခဲ့ဖူးပါတယ်။

ဘုရားရှင်ရဲ့ ရုပ်ရည် အဆင်းတော်ကို ကြည့်ညိုပြီး နောက်က တကောက်ကောက်လိုက်နေတဲ့ ရှင်ဝဂ္ဂလိကို “အချည်းနှီး ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ၊ တရားကို မြင်မှ ငါဘုရားကို မြင်မယ်” လို့ ပြောခဲ့ဖူးတယ် မဟုတ်လား။ ဒါဟာ ကံမျက်စိနဲ့ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားခန္ဓာကိုယ် ရုပ်ကြီးကို မြင်တာကို ဘုရားက လက်မခံခဲ့တာပါ။

ရှင်ရာဟုလကိုလည်း ကြည့်။ ခမည်းတော် ဘုရားရှင်နောက်က ဆွမ်းခံလိုက်ရင်း ခမည်းတော်ဘုရားရှင်ရဲ့ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဍာန်ကို မက်မော တွယ်တာတဲ့စိတ်နဲ့ ကြည့်တာကို ဘုရားရှင် သိတော်မူတဲ့အတွက် အပုပ် ကောင်း၊ ရုပ်ဆောင်နေတဲ့ (၃၂)ကောဋ္ဌာသ ကာယအစုအပေါင်း ရုပ် အတုံးအခဲကြီးရဲ့အပြစ်ကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုပြီး ဆုံးမခဲ့ရဖူးတယ် မဟုတ်လား။

ယခင်နဲ့ ယခုကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်။ ယခင်(ဘုရားရှင် သက်တော်ထင် ရှားရှိစဉ်)က ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ ဆည်းကပ်ကိုးကွယ် တာကို လက်မခံခဲ့ပါဘူး။ ဘုရားရှင်ရဲ့ အလိုတော်က ‘ပုဂ္ဂိုလ်’ထက် ‘ဓမ္မ’ကိုသာ ရှေ့တန်းတင်ချင်တာပါ။ ‘ဓမ္မ’ကို ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် ဘယ်လောက်

တန်ဖိုးထားခဲ့သလဲဆိုပါရင် - ဘုရားဖြစ်တဲ့အချိန်မှာ စကြဝဠာအနန္တမှာ သူ့ထက် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအားဖြင့် ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မရှိဘူးလို့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးနဲ့ သိမြင်လာပါတယ်။ ဒါဖြင့် ဘယ်သူ့ကို ရှိခိုးရပါမလဲ၊ ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ရပါမလဲ ဆိုတာကို ဆက်ပြီး စဉ်းစားကြည့် လိုက်တော့ သူရှာဖွေလာခဲ့တဲ့ ‘ဓမ္မ’တွေကိုသာ ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ရမှာပါ လားဆိုပြီး ‘ဓမ္မ’ကို ပူဇော်ခဲ့တဲ့အထိပါပဲ။

ဒါကြောင့် ‘ပုဂ္ဂိုလ်ပျောက်’ဖြစ်တဲ့ ‘ဓမ္မ’မှာ အနှိုင်းမဲ့ဗုဒ္ဓရဲ့ ကိုးကွယ် အားထားဆည်းကပ်ခဲ့တဲ့ စိတ်အစဉ်တွေတောင် ကိန်းဝပ်နေတယ်လို့ ဆိုရ ဖူးလား.....။

တရားအားထုတ်တော့မှာမို့သာ တရားတော်ဆိုတဲ့ ဓမ္မတွေကို ရှေ့တန်းတင်ပြောနေရပေမယ့် တကယ်တော့ အဲဒီ ဓမ္မဆိုတာတွေကို ဖော်ထုတ် ပြောပြခဲ့သူ ဘုရားရှင်သာ မပွင့်ထွန်း မပေါ်ခဲ့ရင် အခုလို စာတွေရေးနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ တရားစကားတွေကို ကြားနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဓမ္မအသံတွေကို ကြားနာခွင့်၊ လွှင့်ထုတ်ပြောဆိုနိုင်ခွင့်တွေ လုပ်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဘုရားရှင်ရဲ့ အနစ်နာခံ ပါရမီဖြည့်ခဲ့မှုတွေကြောင့် သစ္စာ ၄-ပါး မြတ်တရားကို ဝေနေယျသတ္တဝါမှန်သမျှ ကိုယ်တိုင် မရှာဖွေရပါဘဲ အဆင်သင့် သိခွင့်ရနေကြတာပါ။ ဘယ်လောက် ကျေးဇူးတင်ထိုက်ပါသလဲ။ ဘုရားရှင် ဟောခဲ့တဲ့ တရားတွေက တစ်ဆင့် သစ္စာ ၄-ပါးကို အဆင်သင့်သိခွင့်ရနေ တာတောင်မှ နားမထောင်ဖြစ်ခဲ့ရင်၊ ကျင့်ကြံအားထုတ်ခြင်း မရှိခဲ့ရင် ကိုယ့် လောက်မိုက်မဲတဲ့သူ ရှိမှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဘုရားရှင်လို ကိုယ်တော်တိုင် အနစ်နာခံ ပါရမီဖြည့်ပြီးရှာဖွေဆိုတာ လွယ်လှတာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်က သားသမီး နေရာရောက်နေလို့ မိဘလုပ်စာ အဆင်သင့်ထိုင်စားပြီးခါမှ ကျောင်းစာကို မကျက်ချင်ဘူးဆိုရင် အဲဒီ သားသမီး မဆိုးရင် ဘယ်သူ ဆိုးမလဲ၊ မိဘက ပင်ပင်ပန်းပန်း ရှာဖွေခဲ့ရပြီးခါမှ ပါးစပ်ထဲကို အဆင်သင့်ခွံ့ ထည့်ပေး တဲ့ထမင်းလုတ်ကို ဒီအရသာ မကြိုက်ဘူးဆိုပြီး ထွေးထုတ်ပစ်ခဲ့ရင် အဲဒီ သားသမီးလောက် မိုက်မဲတဲ့သူ ရှိမှာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒီ တပည့်လောက် ဆိုးဝါးသူ ရှိမှာမဟုတ်ဘူး။

သတ္တဝါအနန္တတို့ဟာ တရားတော်ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကို သိနားလည်ခြင်း မရှိခဲ့ရင် ဆင်းရဲမှု တာရှည်နေကြဦးမှာပဲ ဆိုပြီး ဘုရားရှင်ဟာ မဟာ ကရုဏာ ဉာဏ်တော်ကြီးနဲ့ ရင်ထုမနာ ဖြစ်ခဲ့မိမှာပါ။ ကိုယ်တော်တိုင် လွတ်မြောက်ခဲ့ ပြီးပေမယ့် မလွတ်မြောက်သေးသူတွေကို သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကွန်ယက်ထဲ ပေါ် လာလေတိုင်း မနားမနေ ချေချွတ်တော်မူခဲ့တဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့ မေတ္တာ ကရုဏာ တော်အနန္တကို တစ်ချက်ကလေးလောက် ကိုယ်ချင်းစာ ခံစားနားလည်ကြည့် မယ်ဆိုရင် တရားတော်ကို တန်ဖိုးထားလိုစိတ် ကိုယ့်ရဲ့သန္တာန်မှာ စတင် ဖြစ်ထွန်းလာပြီလို့ ဆိုရပါမယ်။

ဘုရားရှင်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကိုက တရားအလုံးစုံ အကုန်အစင်သိမြင် ခြင်းလို့ အဓိပ္ပါယ်ရပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ဘုရားရှင်ကို အာရုံပြုလိုက်တာနဲ့ တရားတော်တွေကိုပါ တစ်ပါတည်း အာရုံပြုမိသွားပါတယ်။ သည့်နောက် ဘုရားရှင်၏ သားတော်လို့ အဓိပ္ပါယ်ရတဲ့ သံဃာတော်ကိုပါ တစ်ပါတည်း အာရုံပြုမိနိုင်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဘုရားရှင်ကမှ ထပ်ဆင့်ပေါ် ပေါက်လာတဲ့ တပည့်သား သံဃာတော်တွေဖြစ်လို့၊ ဘုရားရှင်ရဲ့ခြေတော်ရာ အတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံနေကြတာဖြစ်လို့ ဘုရားရှင်၏ ဆိုဆုံးမချက်တွေ အတိုင်း တစ်သဝေမတိမ်း နာခံမှတ်သားနေကြတာ ဖြစ်လို့ပါပဲ။ ဒါကြောင့်မို့ ဘုရားကို အာရုံပြုလိုက်တာနဲ့ တရားတော်ရော၊ သံဃာတော်တွေပါ တစ်ပါတည်း ပါသွားနိုင်တာမို့ တစ်ကြိမ်တည်းနဲ့ သုံးပါးစလုံး အာရုံပြုမိသလို ဖြစ်ပါတယ်။ အားကြီးသူ ခေါင်းဆောင်ကို အာရုံပြုမိရင် နောက်လိုက် နောက်ပါတွေ တစ်ပါတည်း ပါလာသလိုပေါ့။

ဒါကြောင့်မို့ ဘုရားကို အာရုံပြုလိုက်တာနဲ့ သရဏဂုံ သုံးပါးစလုံး ပြည့်စုံသွားသလို၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဆိုတဲ့ ဘုရားရဲ့ဂုဏ်တော်ကို ကြည့်ညှိပွားများ လိုက်တာနဲ့ ဓမ္မာနုဿတိ-တရားရဲ့ဂုဏ်တော်၊ သံဃာနုဿတိ-သံဃာရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေပါ ကြည့်ညှိပွားများပြီးသား ဖြစ်သွားမှာပါ။ ဘုရားဆိုတဲ့ အကြောင်းနဲ့ တရား၊ သံဃာဆိုတဲ့ အကျိုးတို့ဟာ ခွဲခြားမရအကြောင်းအကျိုး တစ်ဆက်တစ်စပ်တည်း ဖြစ်နေတာမို့ ရေကိုသားလည်း အကြားမထင်နိုင် ဆိုသလိုပါပဲ။

ပြန်ကောက်ရရင် ဗုဒ္ဓ်မှာ ဗုဒ္ဓဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ အပေါင်းဓမ္မ၊ သံဃံမှာ သံဃာတော်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ အပေါင်း ဓမ္မ၊ ဓမ္မံမှာကျတော့ ပုဂ္ဂိုလ်မပါဘူး။ ပုဂ္ဂိုလ်မပေါင်းဘူး။ ပုဂ္ဂိုလ်ပျောက်နေတယ်။ ဓမ္မသက်သက်ပဲ။

များသောအားဖြင့် ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်မှုတွေမှာ ပုဂ္ဂိုလ်ကမှ တစ်ဆင့် ဓမ္မကို သွားကြတာများတယ်။ “ပုဂ္ဂိုလ်ခင်မှ တရားမင်”တယ်ဆိုတဲ့ စကားပုံတောင် ပေါ်ခဲ့တယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီလို “ပုဂ္ဂိုလ်”ကနေ “ဓမ္မ”ကို သွားကြတော့ တစ်နေ့နေ့ တစ်ချိန်ချိန်မှာ ကိုယ် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အမြင်မတော်စရာ၊ မကြည်ညိုစရာ၊ မိမိစိတ်နဲ့ မတိုက်ဆိုင်တာ တစ်ခုခုတွေ့ရရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို အရှုံကြီးရှုံ၊ အမုန်းကြီးမုန်းပြီး ကြည့်ညှိ စိတ်တွေ လျော့ကုန်တော့တာပါပဲ။

ဒါကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ဓမ္မ ပူးတွဲဆည်းကပ် ကိုးကွယ်မှုဆိုတာ တရားကို မမြင်နိုင်သေးတဲ့၊ တရားအားမထုတ်ရသေးတဲ့ ဉာဏ်နုနုသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အတွက် စိတ်ချရတဲ့ နည်းလမ်းတစ်ခု မဟုတ်ပါဘူး။ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အပြစ်မြင်ရင် ဓမ္မမှာလည်း လာထိခိုက်တတ်ပါတယ်။ ဒါဟာ ကုသိုလ်လုပ်ရင်းနဲ့ မထင်မှတ်ဘဲ အကုသိုလ် ရလိုက်တာပါပဲ။

အဲဒီတော့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို သက်တော်ထင်ရှား ဖူးမြော်ခွင့် မရတော့ မယ့်အတူတူ ဓမ္မကနေတစ်ဆင့် ဉာဏ်နဲ့ ဖူးမြော်ခွင့်ရအောင် ကြိုးစားဖို့ လိုပါတယ်။ တရားအားမထုတ်ရသေးခင်တော့ အခြေခံဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တစ်ယောက်အနေနဲ့ သရဏဂုံ သုံးပါးဟာ စကားလုံးသရဏဂုံ ဖြစ်နေ ပါလိမ့်မယ်။ ကိစ္စမရှိပါဘူး။ ဝစီကံကုသိုလ်တော့ ရနေပါသေးတယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ ‘အဆင်း’ ကို ‘တု’ပြီး ထုလုပ်ထားတဲ့ ဆင်းတုတော်တွေကို ဘုရားရှင် အမှတ်နဲ့ ရိုသေဝပ်တွား ရှိခိုးနေတဲ့အတွက်လည်း ကာယကံကုသိုလ်တော့ ရနေပါသေးတယ်။ တရားအားထုတ်ပြီးလို့ တရားကို မြင်ပြီဆိုရင် ဘုရားကိုလည်း မြင်လာပါလိမ့်မယ်။ ဘုရားရဲ့ တန်ဖိုးကိုလည်း နားလည် လာပါလိမ့်မယ်။ ဘုရားရဲ့ သားတော် သံဃာတော် အရှင်မြတ်တွေရဲ့ တန်ဖိုးကိုလည်း နားလည် သိမြင်လာပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီအခါ အဆင့်မြင့်တဲ့ မနောကံကုသိုလ်တွေ ရပြီးရင်း ရနေတော့မှာပါ။

ဒါကြောင့်မို့ 'ဓမ္မ'ဆိုတာ အားလုံးရဲ့ ဆုံရပ်ပါ။ ဓမ္မကို ရှာဖွေတွေ့ရှိ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုသွားခဲ့တဲ့ ဘုရားရှင်ရော၊ ဘုရားရှင်ရဲ့ အဆုံးအမအတိုင်း ကျင့်ကြံအားထုတ် လိုက်နာလုပ်ဆောင်ခဲ့တဲ့ သံဃာတော် မထေရ် အရှင်မြတ် တွေရော၊ ဘုရားစကားကို နားထောင်ပြီး ဘုရားရှင်ရဲ့ အလိုတော်ကျ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရာ တရားတွေကို ရှာဖွေပါတော့မယ်ဆိုတဲ့ ယခု ကာယကံရှင် ယောဂီကိုယ်တိုင်ရောဟာ .. ဓမ္မမှာ ထပ်တူထပ်မျှ ဆုံကြရမှာပါ။

တရားတော်ရဲ့ ငြိမ်းအေးမှု၊ ဓမ္မရဲ့ မြင့်မြတ်ချမ်းသာမှုကို ယခု ကာယကံရှင် ယောဂီကိုယ်တိုင် သိမြင်လာတဲ့ တစ်နေ့မှာ ဘုရားရှင်ရဲ့ ကျေးဇူး တရားတော်ရဲ့ကျေးဇူး၊ သံဃာတော်မထေရ်မြတ်တွေရဲ့ ကျေးဇူးတရားတွေကို ဘယ်လိုဆပ်ရမယ်ဆိုတာကိုတောင် နည်းလမ်းရှာတွေ့မှာ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီ အခါကျမှ သရဏဂုံ သုံးပါးအပေါ် ကြည်ညိုခြင်းမက ကြည်ညိုမိပြီး တစ်ချိန် က စကားလုံးအရ ဆိုခဲ့တဲ့ နှုတ်က အသံအဖြစ် ထွက်ခဲ့တဲ့ .....

ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ
ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ
သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ

တွေကို ရင်ထဲ အသည်းထဲက လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲသီဆိုမိပြီး မျက်ရည်အိုင် ထွန်းမတတ် ကြည်နူးပီတိစိတ်တွေနဲ့ ရှိခိုးကန်တော့နေမှာကို မြင်ယောင် နေမိပါတယ်။

အခန်း (၂)

ငါးပါးသီလ ပြည့်စုံမှ

ကိုးကွယ်အားထားရာ အစစ်အမှန် သရဏဂုံသုံးပါးကို ကိုယ့်ရဲ့ စိတ်သန္တာန်မှာ ယုံယုံကြည်ကြည် လေးလေးစားစားနဲ့ မြတ်မြတ်နိုးနိုး တည်ဆောက်ပြီးကြပြီဆိုရင် ငါးပါးသီလကို ဆောက်တည်ကြဖို့ လိုပါတယ်။

သီလဆိုတာက ကာယကံမှုနဲ့ ဝစီကံမှုတွေကို စောင့်ထိန်းတာဖြစ် ပြီး မနောက်မှုတွေကိုတော့ ဘာဝနာကသာ လုံခြုံစေနိုင်မှာပါ။ အရိယာ အနွယ်ဝင် မဖြစ်သေးတဲ့ အခြေအနေမှာ သီလဟာ ကတိခံသလို ခေတ္တ ခဏ ထိန်းသိမ်းခြင်း ဖြစ်ပေမယ့် အရိယာအနွယ်ဝင်ထဲမှာ အောက်ထစ် ဆုံးဖြစ်တဲ့ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သွားခဲ့ရင် ငါးပါးသီလဟာ အသက်ထက်ဆုံး လုံခြုံသွားပါပြီ။ ဘယ်လောက်အထိ လုံခြုံသွားသလဲဆိုရင် နိဗ္ဗာန်မရောက်ခင် အလွန်ဆုံး ရှေ့ခုနစ်ဘဝလောက် နေရဦးမယ်ဆိုရင်တောင်မှ အဲဒီဘဝတွေ အထိ ဒီငါးပါးသီလဟာ လုံခြုံသွားလို့ပါပဲ။ အဲဒါကတော့ တမင်စောင့်ထိန်း နေရတာ မဟုတ်ပါဘဲ မွေးရာပါ အသိအဖြစ် သတ္တိတွေ ကိန်းဝပ်သွားလို့ပါပဲ။

ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ဘာဝနာအရှိန်ကြောင့် ရလာတဲ့ မဂ်ဉာဏ်က သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ငါးပါးသီလကို အသားတံဆိပ်လို စိတ်နှလုံးအိမ်ရဲ့ အနက်ရှိုင်းဆုံးတစ်နေရာမှာ စွဲမြဲသွားစေတဲ့ အတွက်ပါပဲ။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အတော်များများဟာ ငါးပါးသီလကို ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု တစ်ခုလို ရကြပါတယ်။ ရွတ်ဆိုကြပါတယ်။ တတ်နိုင်သလောက်လည်း စောင့်ထိန်းကြပါတယ်။ သည့်အတွက်တော့ အတန်အသင့် ကျေနပ်စရာ ကောင်းပါတယ်။ သို့သော် ငါးပါးစလုံး လုံခြုံသလား မလုံခြုံသလားဆိုတာ ကတော့ ကိုယ့်အပေါ် မူတည်ပါတယ်။ အခုပဲ ဘုန်းကြီးရှေ့မှာ ကတိခံ သလို ရွတ်ဆိုသွားပြီးပြီ။ တော်ကြာ ခဏနေ ကွယ်ရာ တစ်နေရာမှာ ဒီငါးပါးထဲက တစ်ခုခု ကျူးလွန်မိပြီဆိုရင် သီလပေးလိုက်တဲ့ ဘုန်းကြီး ကတော့ မသိနိုင်တော့ပါဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ်သာ အသိဆုံးဖြစ်မှာပါ။

- သူတစ်ပါးအသက်ကို မသတ်ဘူး။
- သူတစ်ပါး ပစ္စည်းဥစ္စာကို မခိုးဘူး။
- လိမ်ညာ မပြောဆိုဘူး။ မုသားစကားမပြောဘူး။
- သူတစ်ပါးသားမယား မပြစ်မှားဘူး။

မူးယစ်ဆေးဝါး၊ အရက်သေစာတွေ မမှီဝဲ မသောက်သုံးဘူးဆိုတဲ့- အချက်(၅)ချက်ဟာ လူသားတိုင်း စောင့်ထိန်းလိုက်နာ ကျင့်သုံးအပ်တဲ့ တရားတွေပါ။ ဒါဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာမှမဟုတ်။ အခြားဘာသာတွေမှာလည်း ဒီတားမြစ်ချက်တွေ ရှိကြတာပါပဲ။ ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုပုံစံနဲ့ ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်ထားပုံချင်း မတူပေမယ့် လောကရဲ့နယ်ပယ်မှာတော့ ဘယ် ဘာသာဝင်မဆို ဒီတရားတွေကို စောင့်ထိန်း လိုက်နာစေချင်ကြတာပါပဲ။

ဒါပေမယ့် ငါးပါးသီလ မလုံခြုံမှုကြောင့် ဒီနေ့ လူသားကမ္ဘာမှာ ပြဿနာတွေ အမှုအခင်းတွေ ရှင်းမရအောင် ဖြစ်နေကြတာ အတောမသတ် နိုင်အောင်ပါပဲ။ ကိုယ့်အသက်ကို အသတ်ခံရဖို့ မပြောနဲ့ ကိုယ့်အသားလေး ထိတာတောင် နာတတ်တဲ့သူတွေဟာ သူတစ်ပါးအသက်ကို မညှာမတာ သတ်ချင်နေကြပါတယ်။ သတ်လည်း သတ်နေမိကြပါရဲ့။ တစ်ဦးချင်း။

တစ်ယောက်ချင်း သေစေရုံတွင်မက၊ အသက်ရှိတဲ့ လူသားတွေ၊ သတ္တဝါတွေ၊ အစုလိုက်၊ အပြုံလိုက် သေစေဖို့အတွက် သိပ္ပံပညာရပ်ဆိုင်ရာတွေကို အထောက်အကူပြုပြီး လက်နက်ဆန်းတွေ လူသတ်ကိရိယာတွေ တီထွင် စမ်းသပ် အသုံးပြုနေကြတာကလည်း မျက်မြင်ပါပဲ။

ကိုယ့်ပစ္စည်းဥစ္စာကို သူတစ်ပါး ခိုးယူတာ မကြိုက်သူတွေကလည်း သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို ရယူဖို့အတွက်ကျတော့ လွယ်ရင် လွယ်သလို၊ ချောင်ရင် ချောင်သလို ယူကြ၊ နှိုက်ကြ၊ ခိုးကြ၊ ဝှက်ကြတာကလည်း နေရာအနှံ့ ပျံ့နှံ့နေပါပြီ။ နောက်ဆုံးတော့ ခိုးတာ ဝှက်တာကိုတောင် စားဝတ်နေရေး အကြောင်းပြပြီး မရှိလို့ လုပ်စားတာပဲလေဆိုတဲ့ အမြင်နဲ့ ချွေးသိပ်နေကြတာ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေါ်မူတည်ပြီး ရလာတဲ့ အခွင့်အလမ်း အရှိန်အဝါနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို မျက်လှည့်ပြသလို မိန်းမောတွေဝေစေပြီးမှ အများပိုင်ဘဏ္ဍာကို မိမိတစ်ဦး တည်းပိုင်အဖြစ် ရယူလှည့်ဖြား စာရင်းဖွင့်လိုက်တာတွေဟာ သိနေလျက်က မျက်စိမှိတ်ထားရသလို ဖြစ်နေပါပြီ။

ဒီလိုပါပဲ။ ကိုယ့်အတွက် အကျိုးရှိဖို့ဆိုရင် လိမ်ညာပြောဆိုဖို့လည်း ဝန်မလေးကြပေဘူး။ မုသာဝါဒကိုတောင်မှ အခုခေတ်မှာ လေပြည်ကလေး ထိုးပြီး စကားချိုချိုကလေးနဲ့ White Lie ဆိုပြီး သုံးနေကြပါပြီ။ ဒါကတော့ Diplomacy ပေါ့ကွာ ဆိုပြီးတော့လည်း စိတ်ထဲကတစ်မျိုး၊ နှုတ်ကတစ်မျိုးနဲ့ ဟန်ဆောင်ဆက်ဆံ နေတတ်ကြပါပြီ။ ဒါဟာ မုသာဝါဒကို ယဉ်ကျေးတဲ့ လူအဖွဲ့အစည်းရဲ့ အဆင့်မြင့်နယ်ပယ်ထဲမှာ နံ့သာလိမ်း၊ ပန်းပန်း၊ အရောင်ဆိုး၊ ပုံဖျက်ပြီး နေရာပေးလာကြတာပါပဲ။

ဒီနေရာမှာ သံသရာထဲ ကျင်လည်ကြတာချင်း အတူတူ သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ဘုရားအလောင်းတော်ရဲ့ ကွာခြားချက်ဟာ စည်းခြားသလို ကွာခြားချက်တစ်ခု ရှိပါတယ်။ အဲဒါက ဘုရားအလောင်းတော်ဟာ လေးသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်ဆဲကာလမှာ အခြားသောကံတွေ ကျူးလွန်ခဲ့ ပေမယ့် မုသာဝါဒကိုတော့ မကျူးလွန်ခဲ့ပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ တစ်ချိန်မှာ ဘုရားဖြစ်လာတဲ့ အခါကျရင် နှုတ်တော်ကတစ်ဆင့် 'သစ္စာစကား' တွေကို ဆိုရမှာ ဖြစ်လို့ပါပဲ။ သစ္စာစကားဆိုတဲ့ မှန်ကန်သောစကားကို ပြောဖို့

အတွက် အလောင်းတော်ဘဝ အသင်္ချေကတည်းက အလေ့အထုံလုပ်ခဲ့တဲ့ သဘောလို ဆိုရင်လည်း ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးတဲ့နောက် အမြတ်ဆုံးတွေနဲ့ပတ်သက်လို့ အာဠာဝကဘိလူးက မေးမြန်းတဲ့အခါ ဘုရားရှင်က -

“သစ္စံ ဟဝေ သာဓုတရံ ရသာနံ”

“အရသာ အပေါင်းတို့တွင် မှန်သောစကားကို ဆိုခြင်းတည်း ဟူသော ‘သစ္စာအရသာ’သည် အကောင်းဆုံးဖြစ်၏” လို့ ဆိုခဲ့ပါတယ်။

ဒါကြောင့် မုသာဝါဒနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြောရမယ်ဆိုရင် ပြောလို့ မကုန်နိုင်ပါဘူး။ သာသနာတော်နှစ် (၂၅၀၀)ကျော်လာပြီတဲ့ ဒီနေ့ကာလမှာ မုသာဝါဒဟာ ယဉ်ကျေးမှုတစ်ခုလို ပျံ့နှံ့စိမ့်ဝင်နေပြီ ဖြစ်တဲ့အတွက် တစ်ယောက်ယောက်က ဖောက်ပြီး သစ္စာစကားတွေ ထပြောရင် လူအများခံရတော့တာပါပဲ။ တရားဟောရင်တောင်မှ သစ္စာစကား များများပြောတတ်တဲ့ ဘုန်းကြီးအနားကို ဒကာ၊ ဒကာမတွေ သိပ်မကပ်ကြတော့ပါဘူး။ ဝေရာမထိ ဆိုပြီး ဝေးဝေးက ရှောင်ကြလေရောသလား မသိပါ။

နောက်ကံ တစ်ခုကတော့ သူတစ်ပါးသားမယား ပြစ်မှားတဲ့ ကိစ္စ၊ စိတ်အလိုလိုက်၊ စိတ်အကြိုက် ဦးစားပေး၊ အာရုံကို ခင်တွယ်တတ်တဲ့ပုထုဇဉ်တွေမှာ ဖြစ်တတ်တဲ့သဘာဝပါပဲ။ ‘စက္ခု’ကစတဲ့ မီးဟာ ဒီဘဝမှာတွင်မကဘဝသံသရာတစ်လျှောက်လုံး နောက်က တကောက်ကောက်လိုက်ပါလောင်မြိုက်နေတော့တာပါပဲ။ ကာမပိုင်လင်သား ရှိမှန်းသိရဲ့၊ ကာမပိုင် ဇနီး ရှိမှန်းသိရဲ့။ သို့သော်လည်း အခြေအနေ အကြောင်းကလေးတိုက်ဆိုင်မှု တစ်ခုအပေါ်မှာ တဒင်္ဂပေါ်ပေါက်လာတဲ့ သာယာမှုစိတ်အလိုကို မထိန်းချုပ်နိုင်မိလို့ မဖြစ်သင့်တာတွေ ဖြစ်ကြ၊ မကြားသင့်တာတွေ ကြားရနဲ့ လောကရဲ့ အလယ်မှာ အရှက်တကွ အကျိုးနည်းတွေ ဖြစ်ကုန်ကြရပါတယ်။ ဒီပြစ်မှုဟာ ဘယ်လောက်အထိ နိမ့်ကျစွာ အဆင့်ခွဲခြားခြင်းခံရသလဲဆိုရင် အပြစ်အသီးသီးနဲ့ ထောင်ထဲကို ရောက်ကြရတဲ့ ထောင်သားချင်း အတူတူ ‘ကာမေသု’ အမှုနဲ့ ထောင်ထဲရောက်လာပြီ ဆိုရင်ဖြင့် နာဖို့သာ ပြင်ပပေရော။ ဝိုင်းနှိပ်ကြ၊ ဝိုင်းထိုးကြ၊ တံတွေးနဲ့ထွေးကြနဲ့ ထောင်သားထဲမှာတောင်

အနိမ့်ဆုံးနေရာ ရောက်သွားရတာ။ ဒါပေမယ့် အချို့တွေလည်း ငွေကြေး တတ်နိုင်၊ အရှိန်အဝါတွေက ကာထားနိုင်လို့ ‘ကာမေသု’အမှု ကျူးလွန် ထားမိပါလျက်နဲ့ မော်ကြား၊ ပလွား၊ ပျော်ပါးလို့ မဆုံးနိုင်အောင် ရှိနေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အကုသိုလ်ကံဆိုတာ ဒီအတိုင်း ကြည့်မနေပါဘူး။ မဂ်ဉာဏ် မရထားလို့ကတော့ အပါယ်ကျမယ့်ကိစ္စဆိုရင် အချိန်တန်တော့ အကျိုးပေး ဦးမှာပါ။ အဲဒီအချိန်ကျမှ အရင်က အပြစ်တွေပါ တစ်စုတစ်ပေါင်းတည်း ခံရရင် နည်းမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

မူးယစ်ဆေးဝါး၊ အရက်သေစာ သောက်စား သုံးစွဲခြင်းကတော့ ပြောစရာ အကျယ်ဆုံးပါပဲ။ လူဟာ နဂိုကတည်းက မေ့တတ်တတ်ရယ်။ ပမာဒလေခပြီး လုပ်ချင်ရာ လုပ်တတ်တတ်ရယ်။ မောဟဦးစီးနေတဲ့ သံသရာ သားကောင်ကြီးဟာ နဂိုကတည်းက မသိလို့ သံသရာလည်ခဲ့ရတာပါဗျာလို့ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ပြီးသား။ အဲဒါကို နောက်ထပ် မသိစေနိုင်တဲ့ မေ့စေနိုင်တဲ့ အရည်တွေ၊ အငွေ့တွေကို ခန္ဓာကိုယ်ထဲ လောင်းထည့် သွန်ချလိုက်ရင် ဘယ်လောက်အထိ ဆိုးဝါးသွားမလဲဆိုတာ စဉ်းစားကြည့်။ အရက်သေစာ၊ မူးယစ်ဆေးဝါးတွေဟာ မေ့အားကို ပိုစေတတ်တဲ့ လောင်စာတွေပါ။ မူးယစ်ဆေးဝါးနဲ့ပတ်သက်လို့ ဒီနေ့ကမ္ဘာမှာ ဘယ်လောက်အထိ ဆန့်ကျင်တိုက်ပွဲ တွေ ဝင်နေရသလဲ။ လှုပ်ရှားမှုတွေ လုပ်နေရသလဲ။ လူသားမျိုးနွယ် တုံးသွားတဲ့အထိ ဖြစ်လာနိုင်တဲ့ အခြေအနေရှိတာမို့ အပူတပြင်း တားဆီးနေကြရတာ ကိုကြည့်။ ပစ္စည်းတစ်ခုဟာ တားဆီးပိတ်ပင်ခြင်း ခံရလေ တန်ဖိုးကြီးလေပါပဲ။ ဒါကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး ဥပဒေဘောင်နဲ့ လက်တစ်လုံးခြား ပွတ်ကာသီကာ လွတ်မြောက်သွားရင် မိလျံနာစာရင်းဝင် သူဌေးကြီးဘွဲ့ ရနိုင်တာမို့လို့လည်း ပုထုဇဉ်တွေဟာ ဒီမူးယစ်ဆေးဝါး ရောင်းဝယ်ဖြန့်ဖြူးမှုကို မရအရ ကျူးလွန် နေကြတာပါ။ သူဌေးကြီး စာရင်းဝင်ဖြစ်သွားတဲ့ တစ်နေ့မှာလည်း လောကရဲ့ မေ့တာအရ ငွေရှိသူဆိုရင် လူဂုဏ်တန်တွေရဲ့ အလယ်မှာ အရေးပေးခံ၊ ဂရုစိုက်ခံရတဲ့ ဘဝ ရောက်နိုင်တာမို့လည်း အလုအယက် ကြီးစားနေကြတာ ပါပဲ။

ငါးပါးသီလကို ကိုင်ပြီး လောကအကြောင်းကို ဖြန့်ကြည့်လိုက်ရင် တော့ စာမျက်နှာတွေသာ ကုန်သွားမယ်။ ရေးစရာ၊ ပြောစရာတွေ ကုန်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ အခု တရားအားထုတ်မယ့်ယောဂီဟာ တရားနဲ့ထိုက်တန်တဲ့ အရည်အချင်း ရှိ-မရှိ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဆန်းစစ်ဖို့ လိုပါတယ်။ တရားနဲ့ထိုက်တန်တဲ့ အရည်အချင်း ရှိမှလည်း တရားရပါလိမ့်မယ်။ အင်မတန် သန့်ရှင်းစင်ကြယ် မွန်မြတ်တဲ့ တရားတော်နဲ့ ထိုက်တန်တဲ့ အရည်အချင်းတွေ ကိုယ့်မှာ မရှိဘူး ဆိုရင် 'ပိုးသာကုန် မောင်ပုံ စောင်းမတတ်' ဖြစ်မှာ သေချာပါတယ်။

ဒါကြောင့် တရားနဲ့ထိုက်တန်တဲ့ အရည်အချင်းတွေထဲမှာ အရေး အကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ ငါးပါးသီလကို ကိုယ်မှာ စောင့်ထိန်းနိုင်ဖို့ လုံခြုံအောင်လည်း ထိန်းသိမ်းနိုင်ဖို့ဟာ တရားအားထုတ်တော့မယ့် ယောဂီတရားအားထုတ်နေဆဲ ယောဂီမှာ အရေးအကြီးဆုံးပါပဲ။ ရိပ်သာတွေ ရောက်တဲ့အခါမှာတော့ ရှစ်ပါးသီလ စောင့်ထိန်းရတာပေါ့လေ။ ဒါကတော့ တစ်ပိုင်းပေါ့။ ရှစ်ပါးသီလက ပိုပြီး လေးနက် ကျယ်ပြန့်ပါတယ်။ ငါးပါးသီလကိုသာ လုံအောင် အရင် ထိန်းကြည့်ပါဦး။ မလွယ်လှပါဘူး။ သီလလုံနိုင်မယ့် ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ အခြေ အနေပေးလို့သာ ထိန်းသိမ်းနိုင်ပေမယ့်၊ သီလကျိုးနိုင်မယ့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ရောက်တဲ့အခါ ဘယ်လိုရှိမလဲ။ အာရုံတွေ ဆွဲဆောင်ရာနောက် လိုက်သွား ပြီး သီလတွေ တစ်ပါးပြီးတစ်ပါး ကျူးလွန်တော့မှာလား။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အရိုးသားဆုံး မေးကြည့်စေချင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ငါးပါးသီလဆိုတာ ပေါ့သေးသေး မဟုတ်ပါဘူး။ အလွန် လေးနက် ကျယ်ပြန့်ပါတယ်။ အခုပုထုဇဉ်ဘဝမှာ ကြောင့်ကြစိုက်ပြီး တမင် ကြိုးစားထိန်းသိမ်းနေရပေမယ့် တရားအားထုတ်ပြီးလို့ အရိယာအနွယ်ဝင် ဘဝကို ရောက်သွားခဲ့ပြီဆိုရင် အသက်သာ အသေခံမယ်။ သီလတွေ အကျိုးအပေါက် မခံနိုင်ဘူးဆိုတဲ့အထိ ရဲရင့်လာပေလိမ့်မယ်။ တမင် ကြောင့်ကြစိုက်ပြီးတော့လည်း ထိန်းနေစရာမလိုတဲ့အထိ ပြည့်စုံနေပါ လိမ့်မယ်။

တရားအားထုတ်တော့မယ့် ယောဂီဟာ ငါးပါးသီလရဲ့ ထိပ်ဆုံးအစ ဖြစ်တဲ့ ပါဏာတိပါတကံဆိုတဲ့ ပြစ်မှုထဲမှာ အမေ၊ အဖေ၊ ရဟန္တာ သတ်မိတဲ့ ကံ၊ ဘုရားကို သွေးစိမ်းတည်စေတဲ့ ကံ (ဘုရားကိုတော့ ဘယ်သူမျှ သတ် လို့ မရပါဘူး။ ဗုဒ္ဓါနံ ဇီဝိတဿ န သက္ကာ-လို့ ဓာရဏပရိတ်အစမှာဖွင့်ထား ပါတယ်) သံဃာကို ရိုက်ခွဲ၊ သင်းခွဲတဲ့ ကံ ကျူးလွန်ခဲ့မိရင် ပဉ္စာနန္ဒရိယကံ ထိုက်တာမို့ သည်ဘဝ တရားအားထုတ်ပေမယ့် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် မရနိုင် တော့ပါဘူး။ မဂ်တား ဖိုလ်တား ဖြစ်သွားပါပြီ။ ဘုရားရှင်က သာမညပလသုတ် ဟောအပြီး အနာဂါမ်ဖြစ်ရမယ့် အဇာတသတ်မင်းဟာ ဖခင် သောတာပန် အရိယာအနွယ်ဝင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးကို သတ်ခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်ကံက ရှေ့က ခံနေတဲ့အတွက် အရိယာဖြစ်ခွင့် ဆုံးရှုံးသွားခဲ့ရဖူးပါတယ်။ အရှင်ဒေဝဒတ်ကို ဆရာအတင်မှားခဲ့လို့ မဂ်တား၊ ဖိုလ်တား ဖြစ်ခဲ့ရတာပါ။

ဒါကြောင့်မို့ ငါးပါးသီလ မလုံခြုံမှုဟာ ကိုယ်အားထုတ်မယ့် တရားကို တစ်နည်းတစ်ဖုံ အတားအဆီးဖြစ်နိုင် တဲ့အတွက် ဒီသီလတွေကို စောင့်ထိန်း ဆောက်တည်ခိုင်းရတာပါ။

စ အားထုတ်ခါစမှာတော့ အင်းလေ၊ အခုနေ သူတို့ပြောသလို လုပ်လိုက်ပါဦးမယ်။ သူတို့စောင့်ထိန်းဆိုရင်လည်း စောင့်ထိန်းရတာပေါ့လို့ လွယ်လွယ်နဲ့ ကတိခံ လိုက်နာခဲ့ပေမယ့် တရားအားထုတ်လို့ သတိ သမာဓိ ဉာဏ်တွေ ရင့်ကျက်လာတဲ့အခါ သီလရဲ့တန်ဖိုးကို ပိုနားလည်လာပါလိမ့် မယ်။ ရှေးတုန်းက သီလစင်ကြယ်မှုကို အာရုံပြုပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ပီတိတွေကို ဝိပဿနာဉာဏ် တင်ကြည့်ရင်းက ရဟန္တာဖြစ်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီး ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။

ယောဂီအနေနဲ့ သတိဉာဏ်အားတွေ ပြည့်စုံလို့ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ် ဉာဏ်ကတစ်ဆင့် နိဗ္ဗာန်ကို တစ်ကြိမ်တစ်ခါ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ မျက်မှောက်ပြု ယွမ်းမြောက်.....

“ဟာ... ဟုတ်ပါပေရဲ့။ သောတာပန် အရိယာက စလို့ သကဒါဂါမ်- အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားရှင်စတဲ့ အရိယာအနွယ်ဝင် အဆင့်

ဆင့်တွေဟာ ငါးပါးသီလ အခြေခံကို ဘယ်သူမျှ မကျိုး မပေါက်ခဲ့ကြပါလား။

သီလကျိုးပေါက်ဖို့ ဘယ်လို အခြေအနေပေးပေး၊ ဘယ်လို ပတ်ဝန်းကျင် ရောက်ရောက်၊ နောက်ဆုတ် တွန့်ဆုတ်ဖြစ်ခြင်း မရှိဘူး။ သီလနဲ့ ပတ်သက်ရင် ရဲရင့်လှပေတယ်၊ ပင်ကိုယ်လုံခြုံမှုဆိုတာ ဒါကိုခေါ်ပါလား” ဆိုတာကို ယောဂီ သဘောပေါက်သွားပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီအခါ ယောဂီဟာ ငါးပါးသီလကို သေတပန် သက်တဆုံး မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကြားအောင် စောင့်ထိန်းပြီး နေပါတော့မယ်ဆိုတဲ့ အဓိဋ္ဌာန်ကြီးကို စကားလုံးထုတ်ဖော် ရွတ်ဆိုတာထက် ပိုလေးနက်တဲ့ ရင်ထဲကအသံနဲ့ အသစ်အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်းမှာ ရွတ်ဆို နေလိမ့်မယ် ဆိုတာကိုလည်း မြင်ယောင်မိနေပါသေးတယ်။

အခန်း (၃)

ကိုယ်စောင့်တရား လေးပါး

သရဏဂုံ သုံးပါးလည်း ခံယူပြီးပြီ။ ငါးပါးသီလလည်း ဆောက်တည် ပြီးပြီဆိုရင် တရားအားထုတ်လို့ ရပြီလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ ခဏနေပါဦး။ ခဏလေး ဆိုင်းပေးပါဦး။ တရားအားထုတ်ရမှာပါ။ ဒါပေမယ့် တရား အားမထုတ်ခင် တရားနဲ့ထိုက်တန်တဲ့ စိတ်အခင်းအကျင်းလေးတွေ အရင်ဆောင်ရွက်ရ ပါဦးမယ်။

အဲဒီ စိတ်အခင်းအကျင်းတွေ မဆောင်ရွက်ဘဲ အားထုတ်ရင်ရော မရဘူးလားလို့ မေးစရာ ရှိလာပါဦးမယ်။ ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တရားအား ထုတ်ရင်းက တွေ့လာမယ့် အခက်အခဲပေါင်း များစွာကို ရင်ဆိုင်ကျော်လွှား ဖြေရှင်းနိုင်ဖို့ ကိုယ်နဲ့မကွာ စောင့်ထားရမယ့် ကိုယ်စောင့်တရား လေးပါး ရှိထားဖို့ လိုပါသေးတယ်။

ဒီ ကိုယ်စောင့်တရား လေးပါးဆိုတာကလည်း အခြားမဟုတ်ပါဘူး။ ဘုရားရှင်ညွှန်ပြခဲ့တဲ့ သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်း(၄၀)ထဲက ပြန်ကောက်နုတ်ထား

တာပါ။ သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်း(၄၀)စလုံး အကုန်လျှောက်ရှုနေပြန်ရင်လည်း ဈာန်အဘိညာဉ် တွေရမယ့် သမထယာနိက ပုဂ္ဂိုလ်ဘက် ယိမ်းယိုင်သွားပြီး ကျင်လည်နေကျ သုံးဆယ့်တစ်ဘုံ သံသရာထဲက မလွတ်နိုင်ဘဲ တစ်လည်လည် ဖြစ်သွားပါဦးမယ်။ သက်တမ်းတိုတဲ့ခေတ်မှာ လူလာဖြစ်တဲ့အခိုက် အချိန်ဟာ တန်ဖိုးကြီးလှပါတယ်။ ဘုရားသာသနာနဲ့ကြုံတုန်း ဘုရားဟော တရား တွေ သိခွင့်ရနေတုန်းမှာ မြတ်စွာဘုရားရှင် လိုလားတော်မူတဲ့ သံသရာ ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ကြောင်း တရားအစစ်ဟာ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာ တရားပါ။ ဘုရားပွင့်လာတာကလည်း ဒီ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားကြောင့် ပွင့်လာရတာဖြစ်သလို သာသနာအတွင်းနှင့် သာသနာပ ကာလနှစ်ခု ကွာဟ ချက်ဟာလည်း ဒီသတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားပါပဲ။ ဒါန၊ သီလ၊ သမထ စတဲ့ အချက်(၃)ချက်ကတော့ သာသနာအတွင်းမှာရော။ သာသနာပ ကာလမှာပါ ရှိပါတယ်။ ထူးခြားတာကတော့ သာသနာအတွင်းမှာ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားတစ်ခု ပိုလာတဲ့ အချက်ပါ။ ဒါကြောင့်မို့ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာအလယ်အလတ်ကျင့်စဉ် မဂ္ဂင်လမ်းသည်သာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်နိုင်တဲ့ တစ်ခုတည်းသောလမ်း တစ်ကြောင်းတည်းသောလမ်း ဖြစ်ပါတယ်လို့ ဘုရားရှင်က အတိအလင်းဖော်ထုတ် ဟောပြောခဲ့တာပါ။

ဒါကြောင့်မို့ ဒါန၊ သီလ၊ သမထဟာ ရှိသင့်တယ်၊ မပယ်ကောင်းဘူး။ ဒါပေမယ့် မပြည့်စုံသေးဘူး။ (၃၁)ဘုံအတွင်းမှာပဲ ရှိနိုင်သေးတယ်။ ဝိပဿနာ တရား အားထုတ်မှသာ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်နိုင်မယ်လို့ ဆိုချင်တာပါ။ သို့သော်လည်း သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို စ အားမထုတ်ခင်မှာ အခံစိတ်ကလေးကို သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားတွေနဲ့ ထိုက်တန်အောင် ပြုပြင် ပြင်ဆင်ထားဖို့ကလည်း အရေးကြီးလှပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း (၄၀)ထဲကပဲ ကောက်နုတ်ပြီး စတုရာရက္ခ ကိုယ်စောင့် တရားလေးပါးဆိုတာနဲ့ အရင် ပရိကံပြုသင့်ပါတယ်။

စစ်မြေပြင်ကို သွားရတော့မယ့် စစ်သည်တော်တစ်ယောက်မှာ စစ်ပညာနည်းဗျူဟာ၊ စစ်သည်တော် အစုအဖွဲ့၊ လက်နက်ခဲယမ်း၊ စစ်ဝတ်၊ ရိက္ခာစတာတွေ လိုအပ်သလို၊ ကိလေသာစစ်မြေပြင်ကို သွားရောက်ပြီး

ကိလေသာရန်သူတွေကို ချေမှုန်းရတော့မယ့် ယောဂီမှာလည်း ကိုယ်စောင့် လက်နက်၊ ကိုယ်စောင့်တရားတွေ လိုအပ်လှပါတယ်။ ဒီလက်နက်တွေကို ကိုယ်မှာ မဆောင်ထားခဲ့ရင် ကိလေသာစစ်မြေပြင် ရောက်တဲ့အခါ ကိလေသာ ရန်သူတွေရဲ့ ဝိုင်းပတ်ချေမှုန်းခံရရင် ဘာလုပ်လို့ လုပ်ရမုန်းမသိအောင် ဖြစ်သွားတတ်ပါတယ်။

ကိလေသာစစ်မြေပြင် ဆိုတာကလည်း အခြားနေရာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ထဲက စိတ်ပါပဲ။

သည်စိတ်ထဲမှာ အိမ်စောင့်တပ်သားတွေလို အမြဲတစေနေရာယူပြီး ဝင်ထွက်သွားလာနေကြတဲ့ ကိလေသာရန်သူတပ်သားတွေ ရှိပါတယ်။ သူတို့ တစ်တွေက *လောဘ၊ †ဒေါသ၊ ‡မောဟ၊ §မာန၊ ¶ဇိဋ္ဌိ၊ **ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ***ဇိတိန၊ ****ဥဒ္ဓစ္စ၊ *****အဟိရိက၊ *****အနောတ္တပ္ပဆိုတဲ့ တပ်သားကျော်ကြီး (၁၀)ယောက် ပါပဲ။

သူတို့က ဝါရင့်တပ်သားကျော်ကြီးတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် စစ်ပရိယာယ် လည်း အလွန်ကြွယ်ဝပါတယ်။ ဘဝသံသရာ အဆက်ဆက်မှာ သတ္တဝါအသီး သီးရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ခိုမှီတွယ်ကပ် အောင်ပွဲရလာခဲ့ပြီးဖြစ်တဲ့ အတွက်လည်း တိုက်ပွဲ အရည်ဝနေကြပါပြီ။ သည်အထဲမှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကတော့

- * လောဘ = လိုချင်ခြင်း တပ်မက်ခြင်း
- † ဒေါသ = အပျက်ထွက်ခြင်း စိတ်ဆိုးခြင်း
- ‡ မောဟ = တွေ့စေခြင်း သင်ခြင်း ဉာဏ်ကင်းခြင်း
- § မာန = ထောင်ရွာမဟက်ဟမှု ဟန်ဝင်မှု
- ¶ ဇိဋ္ဌိ = အပြစ် အယုတ္တယ ယုံကြည်ချက် မှားယွင်းခြင်း အငြိမ့်ပျိုးသား အယုတ္တယ အယုတ္တကို ယူသောသူ အကြောင်ဆဲသော ယုံကြည်ချက်
- ** ဝိစိကိစ္ဆာ = ယုံမှားခြင်း စိတ်နှစ်ခြေခြင်း
- *** ဇိတိန = ထိုင်းချိုင်းချိုက်ပွင့်ခြင်း
- **** ဥဒ္ဓစ္စ = စိတ်၏ ပြောင်းလဲခြင်း ပျံ့နှံ့ခြင်း
- ***** အဟိရိက = အရှက်ပူခြင်း အမှိုက်ကို ပစ်ချခြင်း
- ***** အနောတ္တပ္ပ = မလှခြင်း မယုံခြင်း ကာယအစိုက်သည်တို့ မလှခြင်း

ဗိုလ်သုံးယောက်ပေါ့။ သူတို့သုံးယောက် ဦးစီးတဲ့ တိုက်ပွဲတိုင်းဟာ မအောင် မရှိခဲ့ပါဘူး။ သတ္တဝါတွေ အတုံးအရုံး လဲကျသေဆုံးပြီး တစ်ဘဝပြီး တစ်ဘဝ သူတို့ကို မော့ကြည့် အရှုံးပေးခဲ့ရတာ မဟုတ်လား။ သည်တော့ သူတို့က ယောက်ဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ လာတော့မယ်လို့ ကြိုပြီး သတင်းရထားရင်“အင်း... လာပါစေ ပေါ့ကွာ၊ အဲသည် ယောက်ဆိုတဲ့ကောင်က ဘာကောင်မို့လို့လဲ၊ မနေ့တစ်နေ့ ကမှ စစ်ထဲဝင်လာတာပါ။ တိုက်ရည်ခိုက်ရည် အတွေ့အကြုံ၊ နည်းပျူဟာ၊ ကိုယ်စီကျွမ်းကျင်မှု ဘာမျှရှိမယ့်အကောင် မဟုတ်ပါဘူး။ ဘယ်အချိန် ဘယ်ထောင့်၊ ဘယ်နေရာမျိုးမှာ တုံးလုံးလဲ သွားမလဲဆိုတာ စောင့်ကြည့်ရသေးတာပေါ့”ဆိုပြီး ကြိမ်းဝါးမာန်တင်းရင်းက အသင့်စောင့် နေကြမှာပါ။

သူတို့က သူတို့ ပိုင်စိုးပိုင်နင်းလုပ်ထားတဲ့ စိတ်ရဲ့နယ်မြေထဲကို ယောက် ဆိုတဲ့ သူစိမ်းကို အဝင်ခံမှာ မဟုတ်ပေဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ယောက် ဝင်လာရင် သူတို့အတွက် နေစရာ မရှိနိုင်တော့လို့ပါ။ ဘယ်သူပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်နေနေကျ နေရာလေးကို မက်မောကြတာပါ။ ကိုယ့်ဘုံလေး ပျက်စီး သွားမှာ ဘယ်သူမျှ မလိုလားကြပါဘူး။ အဲသည်တော့ သူတို့က ယောက်ကို နည်းမျိုးစုံနဲ့ စောင့်ကြိုတိုက်ခိုက် ချေမှုန်းကြမှာပါ။ ဒါကို ယောက် ခံနိုင်ဖို့

- *၁။ အရဟံ - ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းလွတ်ကြမ်းတော်ပူသော မြတ်စွာဘုရား
- လှူနတ်မြို့ရွာတို့၏ ပုဏ်အထူးကို ခံယူတော်ပူတိုက်လေထသော မြတ်စွာဘုရား
- သီတိကုသိုလ်အရပ်ပိုင် မကောင်းမှုကို ငြောင့်ရွက်တော်ပူပေသော မြတ်စွာဘုရား
- ၂။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ - တရားအလုံးစုံကို ဆရာမကျ သမ္မုဗ္ဗဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်တော်ပူပေသော မြတ်စွာဘုရား
- ၃။ ဝိဇ္ဇာဓရဏ သမ္ပဇာ - ဝိဇ္ဇာ(၃)ပါး၊ ဝိဇ္ဇာ(၈)ပါး၊ ဓရဏတရား(၁၅)ပါးတို့နှင့် မြည့်စုံတော်ပူသော မြတ်စွာဘုရား
- ၄။ သုဂတဏ - ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်ပူတော်သော မြတ်စွာဘုရား
- ၅။ ယောဂကိရိ - သတ္တလောက၊ ဩကာသလောက၊ သင်္ခါယလောက၊ ဇေယျ လောကသုံးပါးတို့၏ အကြောင်းပုဂ္ဂိုလ် သိမြင်တော်ပူသော မြတ်စွာဘုရား

အတွက်နဲ့ စိတ်ရဲ့နယ်မြေမှာ ယောက်ရဲ့အောင်လံကို စိုက်ထူနိုင်အောင်မနည်း တိုက်ပွဲဝင်သွားရမှာပါ။ ဒါကြောင့်မို့ ယောက်မှာ လုံလောက်တဲ့စစ်အင်အား ကိုယ်စောင့်လက်နက်၊ နည်းပျူဟာ၊ စစ်ပညာတွေ မရှိရင်တော့ သူတို့တွေရဲ့ ချေမှုန်းမှုကို အလူးအလဲ ခံရမှာပါ။

အဲသည်တော့ ပထမဦးဆုံး ကိုယ်စောင့်တရားတစ်ခုကို စတင် ထူထောင်ကြရအောင်ပါ။ ရှေ့အခန်းမှာ ပြောခဲ့ပြီးသလို တရားဆိုတာက ရှိပြီးသားပါ။ လူတွေမတွေ့ဘဲ မျက်စိလျှံနေတဲ့အခိုက် ဘုရားရှင် ပွင့်ထွန်း ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပြီး သယံဇ္ဈဉာဏ်နဲ့ တရားအလုံးစုံကို အကုန်အစင် သိမြင် သွားတာပါ။ ဒါကြောင့်မို့ တရားပိုင်ရှင်၊ တရားမှန်သမျှကို စတင်တွေ့ရှိသူဟာ ဘုရားရှင်လို့ ပြောရပါမယ်။ ပြောရမယ်ဆိုတာထက် ပြောကိုပြောရမယ်လို့ ဆိုချင်ပါတယ်။ အဲဒီဘုရားရှင်ရဲ့ ဂုဏ်တော်အနန္တထဲက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း သိပြီးဖြစ်တဲ့ ဂုဏ်တော်(၉)ပါးကို အာရုံပြု ပွားများဖို့ပါ။

အရဟံအစရှိတဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဂုဏ်တော်အပေါင်းကို တစ်ခု ချင်းစီ ပွားများမယ်ဆိုရင် ဘုရားရှင်ရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေဟာ ကိုယ့်စိတ်ထဲ ခေတ္တခဏ ကိန်းဝပ်ရောက်ရှိလာသလို ခံစားရပြီး ဘုရားရဲ့ဓာတ်ဟာ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ တရားအားထုတ်မယ့် အခိုက်အတန့်ကလေးမှာ သတ္တိအဖြစ် ခေတ္တခဏ ကိန်းအောင်းနေပါလိမ့်မယ်။ အမြဲကိန်းအောင်းနေအောင်ကတော့

- *၆။ အပ္ပတ္တဓရာပုဂ္ဂိုလ် - ဖယဉ်ကျေးသောသူ ခံမတိုက်သောသူတို့ကို ဖယဉ်ကျေးသိင်္ဂေပူဇော်အံ့စပ် အပ္ပသာရထိ တော်ပူတော်သောမြတ်စွာဘုရား
- ၇။ သတ္တာဇေယ - မှတ် လှူအားလုံးတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်ပူသော မြတ်စွာဘုရား ဖုဒ္ဓသာန
- ၈။ ဝုဇ္ဇါ - သစ္စာလေးပါး မြတ်စွာဘုရားကို ဝိုင်းခြားထင်ထင်သိမြင်တော်ပူသောမြတ်စွာဘုရား
- ၉။ ဘဂဝိ - ဣဿဗိယ၊ ဓမ္မ၊ သီရိ၊ ကမ၊ ယသ၊ ဖယတ္ထပူဇော ဘုန်းတော်(၆)ပါးနှင့် မြည့်စုံတော်ပူသော မြတ်စွာဘုရား
- (က) ဣဿဗိယ - ဖိနိတ်ကိုအစီအစဉ်နိတ်ပူခြင်း
- (ခ) ဓမ္မ - တရားအလုံးစုံကို အကုန်အစင်သိမြင်ခြင်း
- (ဂ) ကမ - အလိုအတိုင်းပြုစေခြင်း

အမြဲအာရုံပြု နှလုံးသွင်းနေရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ့်ရဲ့စိတ်သန္တာန်မှာ ဘုရား ဓာတ်ကိုနိုးဝပ်ပြီး ရောက်လာပြီဆိုရင် အားကိုးအားထားတစ်ခုရှိသွားပါပြီ။ သည့်အတွက် ဘာမျှစိုးရိမ်စရာ၊ ကြောက်စရာ၊ ပူဆွေးစရာ၊ ထိတ်လန့်စရာ မလိုတော့ပါဘူး။ ဒီနေရာမှာ ဘုရားရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေထဲက အရဟံဂုဏ်တော် ဟာ တရားအားထုတ်မယ့် ယောဂီအတွက် အာနိသင်အရှိဆုံး အားဆေးပါပဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အခုယောဂီဟာ ကိလေသာရန်သူတွေကို ကိုယ် နိုင်စွမ်းသလောက် ချေမှုန်းမယ်ဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ “တာစူ” ထားသူပါ။ အဲဒီတော့ ဗောဓိပင်နဲ့ရွှေပလ္လင်ထက်မှာ ကိလေသာရန်သူတွေကို အပြီးတိုင် ပယ်သတ် ချေမှုန်းနိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်တဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့ အရဟံဂုဏ်တော်ဟာ ယောဂီအတွက် ရဲဆေးကို တင်ပေးလိုက်သလိုပါပဲ။

ကိလေသာကင်းစင်နေတဲ့ ဘုရားရဲ့ စိတ်တော်ကို အာရုံပြုကြည့် လိုက်ပါ။ ရန်သူတွေ ကင်းဝေးသွားပြီဖြစ်တဲ့ နယ်မြေတစ်ခုဟာ ဘယ်လောက် အေးချမ်းလှိုက်မလဲ။ စဉ်းစားကြည့်ရင် သိသာပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကိလေသာ စင်နေတဲ့ ဘုရားရဲ့စိတ်တော်ကို အာရုံပြုနေဆဲ အခိုက်အတန့်အချိန်ကလေး မှာ ကိုယ့်ကိုယ်ထဲက စိတ်ရဲ့ နယ်မြေထဲမှာလည်း ကိလေသာရန်သူတွေဟာ ဘုရားရှင်ရဲ့ တန်ခိုးရှိန်စော် အာနုဘော်ကြောင့် ခေါင်းငုံ့ပိပြား ဝပ်တွားနေကြ မှာပါ။ ဒါပေမယ့် ယောဂီကိုယ်တိုင် အပြီးတိုင် မရှင်းလင်းနိုင်သေးသရွေ့ တော့ သူတို့ဟာ တစ်ချိန်မဟုတ် တစ်ချိန်မှာ ပြန်ပြီး ခေါင်းထောင် မင်းမူ လာမှာပဲ။ အခုတော့ ရေများရေနိုင်ဆိုတဲ့ သဘောအရ ကိလေသာမီးတောက် တွေဟာ ခေတ္တခဏငြိမ်းအေးသွားရမယ့် သဘောပါ။ ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်ရဲ့ စိတ်တော် အထောက်အပံ့ဟာ ယောဂီအတွက် အားသစ်စခြေလှမ်းတွေ ဖြစ်စေတော့မှာပါ။

- (၈) ယယ - ငရုတ်စာသတ်ထပ်စူးသည့်အရာ၌ အတုပြုခြင်း
- (၉) သီရိ - ဘုန်းကျက်သလျှင်ပြည့်စောက်မှုခြင်း
- (၁၀) ပယတ္တ - သတ္တဝါတို့၏အကျိုးကို လိုလားတော်မူရာ၌ မအုတ်ပမုန်သော နှလုံးထု ထိရမှုခြင်း

တကယ်တော့ ကိလေသာအညစ်အကြေးတွေ ကင်းစင်နေတဲ့ ဘုရားရဲ့ စိတ်တော်ကို ကိလေသာအညစ်အကြေး ထူလပျစ်စိတ်နဲ့ လှမ်းပြီး အာရုံပြုရတာတောင် အတော်အားနာစရာကောင်းလှပါပြီ။ ဒါပေမယ့် ဘုရားရှင်သာ သက်တော်ထင်ရှား ရှိမယ်ဆိုရင် သတ္တဝါတွေအပေါ် မဟာ ကရုဏာနဲ့ ခွင့်လွှတ်ပြီးသားမို့ ကိစ္စမရှိပါဘူး။ အာရုံပြုနိုင်ပါတယ်လို့တောင် ခွင့်ပေးပါလိမ့်ဦးမယ်။ ဘုရားရှင်ဘက်က ဘယ်လောက်အထိ ပေးချင်ပါသလဲ ဆိုရင် ကိလေသာကင်းစင်နေတဲ့ စိတ်တင်မက ကိုယ်တော်တိုင် လေးသချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်ပြီးမှ ရလာတဲ့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးကို သတ္တဝါတစ်ဦးချင်းစီ အလိုရှိတယ်ဆိုရင်တောင်မှ ပေးလို့ရနိုင်မယ်ဆိုရင် ပေးချင်နေဦးမှာပါ။ အခုတော့ ဘယ်လိုမျှ ပေးလို့မရနိုင်တာမို့ ကိလေသာ ကင်းစင်တဲ့ နည်းလမ်းကိုသာ ပြောပြနိုင်ခဲ့ပြီး ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသွား ရတာပါ။

ဘုရားရှင်ရဲ့ အရဟံဂုဏ်တော်ကို ကျေနပ်အားရ စိတ်ချမ်းမြေ့အောင် အာရုံပြုပူဇော်ပြီးပြီဆိုရင် စတုရာရက္ခတရားရဲ့ ဒုတိယကိုယ်စောင့်တရား တစ်ခုကို အာရုံပြုရပါဦးမယ်။ အဲဒါကတော့ မေတ္တာပါပဲ။

မေတ္တာရဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကတော့ နက်နဲကျယ်ပြန့်လှပါတယ်။ ပါရမီ(၁၀)ပါးထဲမှာလည်း မေတ္တာပါရမီ ပါတာပါပဲ။ ဗြဟ္မဝိဟာရတရား(၄)ပါး ထဲမှာလည်း မေတ္တာပါတာပဲ။ သတ္တဝါအားလုံးအတွက် မေတ္တာဟာ မရှိမဖြစ် လိုအပ်တဲ့ အရာပါပဲ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်မေးကြည့်မယ်ဆိုရင်လည်း သူတစ်ပါး က ကိုယ့်အပေါ် မေတ္တာထားတာ၊ ကိုယ့်အပေါ် မေတ္တာရှိတယ်လို့ ထင်နေတာ ကို အလိုလားဆုံး ဖြစ်မှာပါပဲ။ သူတစ်ပါးက ကိုယ့်အပေါ် မလိုလားဟန်တွေ တွေ့ရတဲ့အခါ၊ ကိုယ့်အပေါ် မေတ္တာမရှိဘူးလို့ ထင်ရတဲ့အခါ ဘယ်လောက် အနေရခက်မလဲ။ ဘယ်လောက်ခံပြင်း နာကျည်းလိုက်လေမလဲ။ ဒါကြောင့် မေတ္တာဟာ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်နဲ့အများ ဆက်ဆံကြတဲ့ ဆက်ဆံရေးနယ်ပယ်မှာ ကြားခံပစ္စည်းအဖြစ် မရှိမဖြစ် လိုအပ်နေမှာပါ။ အခြားမကြည့်နဲ့။ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်လေးတွေတောင်မှ သခင်လုပ်သူက စိတ် ဆိုး မာန်ဆိုးနဲ့ ဆူပူကြိမ်းမောင်းရင် သူတို့တစ်တွေ မကြိုက်ကြတာ အမှန်ပါပဲ။

ချောမြို့ယုယ ပွတ်သပ်လိုက်ရင် သူတို့ နားလည်လက်ခံထားတဲ့ မေတ္တာရဲ့ သက်တမ့် ခေါင်းပုံလည်စင်းရင်းက လိုလိုလားလား ခံယူကြတာပါ။ ဒါကြောင့် မေတ္တာဟာ ကိုယ့်စိတ်နှလုံးကို အေးချမ်းစေသလို တစ်ပါးသူရဲ့ စိတ်နှလုံးကို အေးချမ်း ရွှင်လန်းစေနိုင်ပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဘယ်အခါပိုမိုသဘောကို ဆောင်သလဲဆိုရင် အဒေါသပါပဲ။ ဒေါသက ပူလောင်သလောက် အဲဒီရဲ့ဆန့်ကျင်ဘက် အဒေါသက အလွန်တရာ အေးမြလှပါတယ်။ ဘဝသံသရာတစ်လျှောက်လုံး မမှတ်မိနိုင်ပေမယ့် ဒီဘဝထဲမှာတောင် အခုအချိန်ထိ ကိုယ်တွေ့လာ၊ ကြုံလာ၊ မြင်လာခဲ့တဲ့အပေါ်မှာ ဒေါသတွေ ဘယ်လောက်ဖြစ်ခဲ့မလဲ။ ရေတွက်လို့ ရမယ်ဆိုရင်တောင်မှ ဒီဘဝထဲနဲ့တွင် ရေတွက်လို့ဆုံးမှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ မွေးကင်းစကလေးကနေ အခုဒီစာကိုဖတ်နေတဲ့အထိ ကိုယ့်ရဲ့ စိတ်သန္တာန်မှာ ဒေါသတွေ ဘယ်လောက်အထိ နေရာယူခဲ့ပြီးပြီလဲဆိုတာ ပြန်စဉ်းစားကြည့်ရင် ရင်မောစရာကောင်းလှပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဒေါသ အငုတ်တွေ နေရာယူထားတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့စိတ်ကို မေတ္တာဆိုတဲ့ ရေအေးနဲ့ ပက်ဖျန်းပေးနေရတာပါ။ ဒေါသဟာ သူများရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို နင်းဖဲ့ချေမှုန်းပျက်စီးစေသလောက် အဒေါသဆိုတဲ့မေတ္တာကတော့ သူတစ်ပါးရဲ့ အကျိုးကို လိုလားတာ အမှန်ပါပဲ။ ဒီနှစ်ခုကွာခြားမှုက အတော့်ကို ကြီးမားလှပါတယ်။

ဒါပေမယ့် မေတ္တာပို့သနေတဲ့ အချိန်မှာတော့ တစ်ဖက်က အသံကို ကြားနိုင်၊ အမူအရာကို မြင်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မရှိသော်လည်း စိတ်ကို ဗဟိုပြုပြီး ဖြန့်ကြက်ထုတ်လွှတ်လိုက်တဲ့ မေတ္တာလှိုင်းဟာ ကိုယ် မေတ္တာပို့သသူတွေဆီကို တစ်နည်းနည်းနဲ့ ရောက်သွားမှာပါ။ စိတ်တွေဟာ အချင်းချင်းဆက်သွယ် တတ်တဲ့ သဘောရှိတာမို့ မေတ္တာပို့လည်း မရောက်နိုင်ဘူးလို့ မထင်ပါနဲ့။ ပို့သာပို့လိုက်ပါ။ ရောက်ကို ရောက်ပါတယ်။ ကိုယ်ကသာ သူ့အကျိုးလိုလားတဲ့ စိတ်ကလေး မွေးထားလိုက်စမ်းပါ။ ဘယ်လောက်အထိ ထိရောက်သလဲဆိုတာ ကြာရင် သိလာပါလိမ့်မယ်။ မေတ္တာရဲ့ သတ္တိလှိုင်းဓာတ်ဟာ ကြားခံစွည်း ဘယ်လောက်ခြားခြား၊ နေရာဘယ်လောက်ဝေးဝေး ရောက်အောင် ဖောက်ထွင်းနိုင်စွမ်းအား ရှိပါတယ်။ မြင်ရမှ လက်ဆုပ်လက်ကိုင် သက်သေပြမှ ယုံနိုင်မယ်ဆိုတဲ့ တစ်ယူသန်အစွဲကြီးကို ဖျောက်ပစ်ပါ။ လောကမှာ မမြင်ရတဲ့

စွမ်းအင်တွေဟာ မယုံကြည်နိုင်လောက်အောင် အစွမ်းထက်တယ်။ တန်ဖိုးတွေ မြင့်မားလှတယ်ဆိုတာ အခုတရားအားထုတ်ရင်းနဲ့ တဖြည်းဖြည်း သိလာပါလိမ့်မယ်။ တရားအားထုတ်တယ်ဆိုတာကိုက ပကတိမျက်စိနဲ့ မမြင်နိုင်တဲ့မေ့ရဲ့သတ္တိတွေကို စိတ်ထဲမှာ ဉာဏ်မျက်စိနဲ့ ရှာဖွေခြင်းပဲ မဟုတ်လား။

အခု ယောဂီဟာ ဘုရားရှင်ရဲ့ သတ္တဝါအနန္တအပေါ် အတိုင်းအဆမဲ့ တူညီစွာ မေတ္တာထားနိုင်တဲ့ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိ ဉာဏ်တော်ကြီးရဲ့ အရိပ်အောက် ရောက်နေပြီမို့ ဘုရားရှင်လောက် မေတ္တာကရုဏာ မကြီးမားနိုင်တာတောင်မှ ဘုရားသားတော်၊ သမီးတော်ပီပီ ကိုယ်စွမ်းနိုင်သလောက် အထူးကြိုးစားပြီး သတ္တဝါအားလုံးအပေါ် မေတ္တာထားကြည့်လိုက်ပါ။ အဲသည်လို သတ္တဝါအားလုံးရဲ့ အကျိုးကို လိုလားပြီး၊ **“သုံးဆယ့်တစ်ဘုံမှာ ကျင်လည်နေကြတဲ့ ဝေနေယျ သုခိတ၊ ဒုက္ခိတ သတ္တဝါမှန်သမျှ ဘေးရန်ကင်းကွာ၊ ကျန်းမာ ချမ်းသာစွာဖြင့် မိမိခန္ဓာဝန်ကို ချမ်းသာစွာ ဆောင်ရွက် နိုင်ကြပြီး သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားကို သိမြင်နိုင်ကြကာ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ အမြန်လွတ်ကင်း၍ အေးငြိမ်းရာအမှန် မြတ်နိဗ္ဗာန်သို့ လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်နိုင်ကြပါစေ”** ဆိုပြီး မေတ္တာစိတ် နှလုံးသွင်း ကြည့်လိုက်ပါ။ ဒါကတော့ ခြုံပြီးဖြန့်ကျက်ရင်းက ထားလိုက်တဲ့ မေတ္တာပါပဲ။ မေတ္တာပို့နည်းတွေကတော့ စုံလို့ပေါ့လေ။ အရပ်မျက်နှာအပေါ် မူတည်ပြီး ပို့တာ၊ သတ္တဝါအပေါ် မူတည်ပြီး ပို့တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအပေါ် မူတည်ပြီးပို့တာ စသဖြင့် အစုံပါပဲ။ အားလုံးပို့နိုင်ရင်လည်း အကောင်းဆုံးပါပဲ။ ဒါပေမယ့် စကားလုံးတွေ ကျက်ရမှတ်ရနဲ့ ရှုပ်ထွေးနေပြန်ရင်လည်း မေတ္တာရဲ့အသားက မပေါ်မလွင်ဖြစ်နေမှာမို့ ရှုပ်ထွေးပြီး လည်မသွားဖို့လည်း အရေးကြီးပါတယ်။

အရေးကြီးဆုံးကတော့ ကိုယ့်စိတ်ကို ဗဟိုပြုပြီး စကြဝဠာအနန္တအပေါ် မေတ္တာလှိုင်းဓာတ်တွေ ဖြန့်ကြက်ထုတ်လွှတ် ပေးဝေလိုက်နိုင်ပြီလို့ အာရုံပြုနိုင်ဖို့ပါပဲ။ သတ္တဝါတွေရဲ့ အကျိုးကို လိုလားတဲ့စိတ်ဟာ ကိုယ့်စိတ် သန္တာန်မှာ ဖြစ်တည်လာပြီဆိုရင် ဘုရားရှင်ရဲ့ မဟာကရုဏာဉာဏ်တော်ကြီး အောက်မှာ နီးနီးကပ်ကပ် နေရကျိုးနပ်ပြီပေါ့။ အဲဒါဆိုရင် မေတ္တာလှိုင်းတို့ ထုတ်လွှတ်ရာ ဗဟိုဖြစ်တဲ့ ကိုယ့်ရဲ့စိတ်သန္တာန်ဟာလည်း ဘယ်လောက်

စင်ကြယ်မြင့်မြတ်သွားပြီလဲဆိုတာ တွက်ဆကြည့်ပါ။ အခုန ဘုရားရှင်ရဲ့ အရဟံအစရှိသော ကိုးပါးသော ဂုဏ်တော်တွေနဲ့အတူ အခု မေတ္တာဓာတ် တွေ ထုတ်လွှတ်ပေးဝေရာ ဖြစ်နေတဲ့ မိမိရဲ့ စိတ်သန္တာန်ဟာ ဘယ်လောက် ငြိမ်းချမ်း အေးမြနေမလဲ။ ဒီလောက်အထိ ဆိုရင်တောင်မှ စတုရာရက္ခတရား (၄)ပါး ထဲက (၂)ပါးတည်းနဲ့တွင် တရားအားထုတ်ဖို့ရာ အတော်လုံလောက်တဲ့ စိတ် ဖြစ်နေပါပြီ။

နောက် တတိယ တရားတစ်ပါးကတော့ (၃၂)ကောဋ္ဌာသ ကမ္မဋ္ဌာန်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်တရားကလည်း မရှိမဖြစ် ကိုယ်စောင့်တရားတစ်ခုပါပဲ။ သတ္တဝါမှန်သမျှဟာ အတိတ်အကြောင်းအရာ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရတွေကြောင့် ခန္ဓာငါးပါး ရလာကြတာပါ။ ဘုံဘဝလည်ရမှာ မသိလို့၊ နိဗ္ဗာန်နဲ့သစ္စာတရားကို မသိမြင်နိုင်သေးလို့ ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုတွေနဲ့ ဆုတောင်း ဖြည့်ကျင့်ပြောဆို လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြလို့ ခန္ဓာငါးပါးရလာကြတာပါ။ ဒါကတော့ ပရမတ်အရို အမှန်တရားပေါ့။ ဒါကိုတော့ ဒီနေရာမှာ ခဏထားပါဦး။ နောက်ပိုင်းမှာမှ အသေးစိတ်ပြောရမယ့် ကိစ္စပါ။ အခုဟာက သမုတိနယ်ပယ် အရ မျက်မြင်ခန္ဓာကြီးရဲ့ ကိစ္စကို ပြောရမှာပါ။

သတ္တဝါတိုင်းဟာ မွေးဖွားလာပြီးလို့ (ဥကပဲ ပေါက်ပေါက်၊ မိခင်ဝမ်း ကပဲ ဖွားဖွား၊ သံသေဒဇဇဲ ဖြစ်လာဖြစ်လာ၊ ဘယ်လိုပဲမွေးလာ ပေါ့လေ) အကောင်အထည်ခြပ်ကြီး အဖြစ်နဲ့ လောကမျက်နှာပြင်ပေါ် ရောက်လာကြပြီ ဆိုရင် ဝမ်းထဲမှာ မွေးဖွားဖက်အဖြစ် ကပ်ပါလာတဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိက ဒါ ငါ့ခန္ဓာပဲလို့ ယူလိုက်ကြတော့တာပါပဲ။

တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ သညာကလည်း ဒါ ငါ့ခန္ဓာပဲလို့ မှတ်ထား လိုက်တော့တာပါပဲ။ သိတတ်တဲ့ စိတ်ကလေးကလည်း ဟုတ်တယ်။ ဒါ ငါ့ခန္ဓာပဲလို့ သိနေလိုက်တော့တာပါပဲ။ ဒီတော့ မွေးဖွားဖက် အမှားသုံးခုဖြစ်တဲ့ ဒိဋ္ဌိ သညာ၊ စိတ္တဆိုတဲ့ ဝိပလ္လာသတရား သုံးခုဟာ သတ္တဝါတွေအတွက် အမှားသံသရာကို စတင်လည်ပတ်စေတော့တာပဲ။

စကားမပြောတတ်ခင်၊ မလှုပ်ရှားတတ်သေးခင်ကတည်းက အမှား သုံးခုနဲ့ အခြေပျိုးလာတဲ့ သတ္တဝါတွေဟာ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ

အကြောင်းတရား လေးပါးကြောင့် တစ်နေ့တခြား ရင့်သန်ကြီးထွားလာကြ ရာက အသိဉာဏ်ကလေးတွေ ဖြစ်လာ၊ ပြောဆို တုံ့ပြန်တတ်လာကြပြီဆိုရင် ပုဂ္ဂလပညတ်ဆိုတဲ့ ငါဟာ ယောက်ျားပဲ၊ ငါဟာ မိန်းမပဲ ဆိုတဲ့ အစွဲ၊ သဏ္ဍာန် ပညတ်ဆိုတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်အပေါ်ထားတဲ့ အစွဲ၊ သမူဟာဆိုတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ အပေါင်းစုခန္ဓာအပေါ်ထားတဲ့ အစွဲ၊ ယနဆိုတဲ့ ကိုယ်ရထားတဲ့ ရုပ်အတုံးအခဲ ကြီးကို နှစ်သက်တဲ့ အစွဲ၊ အမေ အဖေက ကိုယ့်ကို ခေါ်ဝေါ်ဖို့ပေးထားတဲ့ နာမည်ဖြစ်တဲ့ နာမပညတ်အစွဲ တို့ကလည်း တဖြည်းဖြည်းနဲ့ အားသန်ခိုင်မြဲ လာတော့တာပါ။

ဒီလိုနဲ့ အရွယ်ရောက်လာတော့ ငါဟာ လူတယ်၊ သူဟာ မလူဘူး၊ ငါ့မျက်လုံးလေးတွေက သမင်မျက်လုံးတဲ့၊ မျက်ခုံးလေးတွေက စင်ယော် အတောင်တွေလိုပဲတဲ့။ နှာတံကလေးက စင်းနေတာ၊ သွားလေးတွေက ပုလဲလုံး တွေ စိထားသလိုဆံကေသာက ပိတုန်းရောင်တဲ့၊ နှုတ်ခမ်းလေးတွေက နှင်းဆီ ပန်းရဲ့ ပွင့်ချပ်တွေလို ကိုယ်နေဟန်က ကိန္နရီမလေးလို စသည်ဖြင့် တင်စား ဖွဲ့နွဲ့ ပြောဆိုကြသမျှတွေအပေါ်မှာ ဟုတ်နိုးနိုးနဲ့ သာယာစိတ်ဝင်တော့တာ ပါပဲ။ အဲဒီလို သာယာစိတ် ဝင်လာလေလေ၊ မိမိခန္ဓာပေါ်မှာ ခင်မင်တွယ်တာ တပ်မက်မှု အားကြီးလေလေပါပဲ။ နေ အထိမခံနိုင်၊ နှင်းငွေ့ အရိုက်မခံနိုင်၊ လေတိုက်ရင်တောင် ဆံပင်ပုံစံ အလှပျက်မှာစိုးလို့ မခံနိုင်လောက်အောင်အထိ မိမိခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ တွယ်တာစိတ်တွေက အားကြီးလာလေလေပါပဲ။

မလှတဲ့သူတွေကလည်း မလှတဲ့အလျောက် စိတ်အားငယ်ကြတာ ပါပဲ။ ငါ့ကို ဒီလိုပုံစံမျိုးနဲ့ ငါ့အဖေအမေက ဘာဖြစ်လို့ မွေးပေးလိုက်ကြသလဲ မသိဘူးနော်ဆိုပြီး၊ မသိတဲ့အပေါ်မှာ နားမလည်မှုထပ်ဆင့်လို့ အဖေအမေ ကိုပါ အပြစ်တင်တတ်ကြပြန်သေးတယ်။

ဒါကြောင့် မျက်မြင်ခန္ဓာပေါ်မှာ မူတည်ပြီး တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ လောဘရယ်၊ မကျေနပ်စိတ်ဝင်တတ်တဲ့ ဒေါသရယ်၊ လှပမှုအပေါ်မူတည်ပြီး မာန်ဝင့်တတ်တဲ့ မာနရယ်တွေက နေရာယူလာကြတော့တာပါပဲ။ အမှန်တော့ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ အမြင်မှားကြောင့် ဖြစ်လာတဲ့ တဏှာနဲ့ မာနတွေပါ။

ကဲ . . . အဲဒီလို လူတယ်၊ မလှတယ်ဆိုတဲ့ မျက်မြင်ခန္ဓာကြီးကိုပဲ

တစ်စစ် ဆွဲဖြုတ်ကြည့်ရအောင်။ ဆံပင်တွေကို တစ်ပုံပုံပါ။ ပြီးတော့ ခန္ဓာကိုယ်မှာရှိသမျှ နေရာလပ်မကျန် ပေါက်နေတဲ့ အမွှေးနဲ့ မွှေးညင်းမှန်သမျှ တစ်ပုံပုံပါ။ ခြေချောင်းဆယ်ချောင်းစလုံးက ခြေသည်းတွေကို ခွာပြီး တစ်ပုံ ပုံပါ။ လက်သည်းတွေကိုလည်း ဆယ်ခုစလုံးခွာပြီး တစ်ပုံပုံပါ။ ပြီးတော့ သွား (၃၂)ချောင်း၊ သွားဆရာဝန်ဆီမှာ သွားတွေနုတ်သလို တစ်ချောင်းချင်းစီ စုပြီး တစ်ပုံပုံလိုက်ပါ။ သည်ငါးမျိုး ဆွဲဖြုတ်ပြီး ပုံလိုက်တာနဲ့တွင် လက်ကျန် ရုပ်ကြီးက ဘယ်လိုဖြစ်သွားမလဲ။ မှန်းကြည့်။

ခုနက ချောပါတယ်၊ လှပါတယ်ဆိုတဲ့သူရော လှနိုင်ဦးမလား။ ရုပ်ဆိုးလို့၊ မလှလို့ စိတ်ဓာတ်ကျနေတဲ့သူရော ပြန်ပြီး လှလာမလား။ (၃၂) ကောဋ္ဌာသထက ငါးခုလောက် ဖြုတ်ကြည့်တာနဲ့တွင် တော်တော်အဖြေပေါ် နေပါပြီ။

ဒီထက် ဆက်ပြီး ဖြုတ်ကြည့်ရင် အရေပြားပါးပါးကို တစ်ကိုယ်လုံး ခွာလိုက်၊ ပြီးရင် နီရဲရဲကြီး ဖြစ်ကျန်နေမယ့် အသားတွေကို လှီးဖွဲဖြတ်ထုတ် တစ်ပုံပုံလိုက်၊ တစ်ကိုယ်လုံးမှာရှိတဲ့ အကြောတွေကို ဖြုတ်ထုတ်ပြီး တစ်ပုံ ပုံလိုက်၊ တစ်ကိုယ်လုံးမှာရှိတဲ့ အရိုးတွေကို တစ်ပုံပုံလိုက်၊ အဲဒီအရိုးတွေထဲက ရိုးတွင်းချဉ်ဆီတွေကို ထပ်ပြီး တစ်ပုံ ပုံ။

ကဲ ... အခုအနေအထားအတိုင်း မှန်းဆပြီးကြည့်ဦး။ ခုနလူဟာ ဘယ်လိုမှ ရပ်တည်လို့ မရနိုင်တော့ဘူး။ ထောက်ကန်ထားတဲ့ အရိုးတွေ၊ အကြောတွေ၊ အသားတွေ မရှိတော့လို့ ပျော့ခွေပုံကျသွားပါပြီ။ ဒါက အပြင် က မြင်ရတဲ့ အပိုင်းတွေကို ခွာကြည့်ပြီးတဲ့နောက် တွေ့ရတဲ့ မြင်ကွင်း။

အခုဆိုရင် အတွင်းမှာ အလုပ်လုပ်နေတဲ့ ကလီစာအပိုင်းတွေပဲ ကျန်တော့မယ်။ ကျောက်ကပ်၊ နှလုံး၊ အသည်း၊ အမြှေး၊ သရက်ရွက်၊ အဆုတ်၊ အူမ၊ အူသိမ်၊ အစာသစ်၊ အစာဟောင်း စတဲ့ ပထဝီဓာတ်(၂၀)ထဲက ကျန်တဲ့အပိုင်းတွေကို တစ်ခုကို တစ်ပုံစီ ပုံကြည့်လိုက်၊ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ပြောထားတာ မှတ်မိပါသေးရဲ့။ ကျုပ်တို့ခန္ဓာကိုယ်တွေဟာ အပြင်က အရေပြားနဲ့ဖုံးထားလို့သာ၊ ဖွင့်ထားမယ် ဆိုရင် ယင်ကောင်တလောင်းလောင်းနဲ့ အမြဲတမ်း ယင်ခပ်နေရမယ် ဆိုတာ

လေ။ အချို့ဆေးရုံတွေမှာ တွေ့ဖူးမှာပေါ့။ အစာအိမ်တို့ အူတို့ အခွဲခံထားရတဲ့ လူနာတွေလေ။ ပလတ်စတစ်အိတ်ကြီးနဲ့ အပြင်ကို ထုတ်ထားလို့။ ကာယကံရှင် လူမမာတောင်မှ ကိုယ့်အူ ကိုယ်မကြည့်ရဲပါဘူး။ ဝမ်းထဲမှာ မမြင်သင့်၊ မမြင်အပ်လို့ ဖုံးထား ကွယ်ထားရတာပါ။ အညှီအစို့၊ အပုပ်အအက်တွေနဲ့ လူကြားထဲမှာ မတင့်တယ်မှာစိုးလို့ အရေပြားက ဖုံးထားပေးရတာပါ။ ဒါကို အရေပြားပေါ်မှာ အဝတ်အစားရောင်စုံတွေဆင်၊ မျက်နှာချေ မိတ်ကပ်၊ နှုတ်ခမ်းနီစတဲ့ အဆင်တန်ဆာ အမွမ်းအမံ၊ အခြယ်အသမျိုးစုံနဲ့ မျက်စိကို လှည့်ဖြားပြီးတော့ ရာထူးဌာနန္တရ နယ်ပယ်မှာဆိုရင် ဝတ်စုံပေါ်က အဆင့် တံဆိပ်အမျိုးမျိုး ခွဲခြားမှုတွေနဲ့ဆိုတော့ လူဟာ မာန်တက်စရာတွေ အပြည့်နဲ့ပေါ့။ ဒီလို အရေပြားပေါ်မှာ အဆင့်ဆင့် ဖုံးလွှမ်းထားမှုတွေကြောင့် အရေပြားရဲ့ အတွင်းဘက်၊ အောက်ဘက် မျက်နှာစာတွေမှာ ဘာတွေရှိသလဲ ဆိုတာ တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ သတိမရမိကြပေဘူး။

ဒါတောင်မှ ပထဝီဓာတ်အစု (၂၀) ရှိပါသေးတယ်။ ဒီထက်ရွံ့စရာ၊ စက်ဆုပ်စရာကောင်းတဲ့ အာပေါဓာတ်အစု (၁၂)ခု ရှိသေးတယ်။

သည်းခြေတို့၊ သလိပ်တို့၊ ပြည်တို့၊ သွေးတို့၊ ချွေးတို့၊ အဆီပျဉ်၊ အဆီခဲတို့၊ မျက်ရည်တို့၊ အဆီကြည်တို့၊ တံတွေးတို့၊ နှာရည်နှပ်ချေးတို့၊ အစေးပုပ်တို့၊ ကျင်ငယ်တို့ဆိုတဲ့ နံစော်ညှီစို့နေတာတွေက ခန္ဓာကိုယ်နေရာ အနှံ့ အမြဲတစေ ကိန်းအောင်းနေတာပါ။ မနက်မိုးလင်းတိုင်း သွားမတိုက်ခင် မှာ မိမိပါးစပ်က ထွက်တဲ့အနံ့ကို သတိထားကြည့်ပါလား။ အဲဒီ အပုပ်နံ့တွေက လျှံတက်လာတာတွေပေါ့။ ဒါတောင်မှ သလိပ်ပြင်ကြီးက ကြားထဲက ခံထား လို့ အကုန်အနှံ့မထွက်တာ။ ဟော .. တော်တော်ကြာ မစင်စွန့်ရင် လာပါဦး မယ်။ မနေ့က တစ်နေ့လုံးအောင်းနေတဲ့ အနံ့တွေ၊ ကျင်ငယ်သွားရင် ထွက်လာပါဦးမယ်။ အနံ့ဆိုးတွေ၊ သွားတိုက်ဆေးအနံ့တွေနဲ့ဖုံး၊ အိမ်သာထဲမှာ ချိတ်ထားတဲ့ ပရုပ်လုံးအိတ်တွေနဲ့ အနံ့တွေ မြန်မြန်သတ်နိုင်ပေလို့သာ ကိုယ့် အတွက်ရော၊ အိမ်သာထဲကို နောက်ထပ်ဝင်တော့မယ့် လူအတွက်ရော အထိုက်အလျှောက် သက်သာတာပါ။

တေဇောဓာတ် (၄)ခုနဲ့ ဝါယောဓာတ်(၆)မျိုးတို့ အကြောင်းကတော့

ကိုင်တွယ်မရတာမို့ မျက်မြင်လည်း မဖြစ်တာမို့ ထည့်မပြောတော့ပါ။ ဒါပေမယ့် ဒါတွေကလည်း ဘုရားရှင်ရဲ့ ဉာဏ်တော်နဲ့ မြင်ထားခဲ့ပြီး ဖော်ထုတ်ခဲ့ပြီးသား ပါ။ အခု (၃၂)ကောဋ္ဌာသကတော့ လူတိုင်းမြင်သာနိုင်တဲ့ အရာမို့ ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာကြည့်တာပါ။

ကဲ . . . အဲဒီလို ခန္ဓာကိုယ်မှာရှိတဲ့ ဆံပင်ကစလို့ ဦးနှောက်အထိ ပထဝီဓာတ်အပုံ(၂၀)၊ သည်းခြေကစလို့ ကျင်ငယ်အထိ အာပေါဓာတ်(၁၀)ပုံ တို့ကို အခု အသုံးများနေတဲ့ ကျွတ်ကျွတ်အိတ်ကလေးတွေနဲ့ တစ်ပုံစီ ထည့် ချင်လည်းထည့်၊ ဒါမှမဟုတ် ဈေးထဲမှာ ကြက်သားသည် ပုံရောင်းသလို ခြောင်သွပ်ပြားကြီးပေါ်မှာ တစ်ပုံစီ ပုံချင်လည်းပုံ၊အဲသည်လို ပုံကြည့်ရင် ဘယ်မှာလဲ ငါဟဲ့ ဆိုတာတွေ၊ဘယ်မှာလဲ စွဲမက်စရာ ဆိုတာတွေ၊ဘယ်မှာလဲ ငါ့ရဲ့အလှအပဆိုတာတွေ၊ ဘယ်မှာလဲသမင်မျက်လုံးတို့၊ ပိတုန်းရောင်ကေသာ တို့၊ နှင်းဆီနုတ်ခမ်းလွှာတို့၊ စင်ယော်တောင်မျက်ခုံးတို့၊ ပုလဲစိထားတဲ့ သွားတွေ လို့ဆိုတာတွေ (သွားတစ်ချောင်းစီမှာတောင်မှ မြင်ရတဲ့အပိုင်းက သွားဖုံးရဲ့ အပြင်ဘက်မှာပါ။ သွားဖုံးရဲ့အတွင်းပိုင်း၊ မမြင်ရတဲ့ဆီမှာ အမြစ် တွယ်နေတဲ့ ချွန်ချွန်အမြှောင်းကြီးတွေက ဘယ်မှာ လှနိုင်သေးလို့လဲ) လေ။ ဒီလောက်ဆိုရင် အဖြေရှင်းသွားပါပြီ။

အဲဒီတော့ တစ်ဘဝလုံး၊ တစ်သံသရာလုံး ကိုယ့်ကိုယ်ပေါ်မှာ စွဲမက်ထားတာတွေ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ပေါ်မှာ မရှိရင်လည်း သူများကိုယ်ခန္ဓာကို လှမ်းကြည့်ပြီး မက်မောတွယ်တာထားတာတွေ၊ ဒါတွေကြောင့် အခါမလပ် ရာဂစိတ်တွေ နှိုးကြားထက်သန်ခဲ့ရတာတွေဟာ (၃၂)ကောဋ္ဌာသကို အပိုင်း ပိုင်း ဖြုတ်ကြည့်လိုက်ရင် စုပေါင်း စပ်ပေါင်း ဆိုတဲ့ ကာယသဘာဝ ကြီးပါပဲဆိုတဲ့ အသိကြောင့် တတ်နိုင်သလောက် ငြိမ်ဝပ်ငုပ်လျှိုးကုန် တော့မှာပါ။

ရှေးတုန်းက (၃၂)ကောဋ္ဌာသကို အမြဲဆင်ခြင် ရှုမှတ်နေလေ့ရှိတဲ့ ရဟန်းတစ်ပါးဟာ တောတွင်းတစ်နေရာမှာ ရုပ်အဆင်းပြေဖြစ်တဲ့ မိန်းမပျို တစ်ယောက်နဲ့ မျက်နှာချင်းဆိုင် တွေ့ပါတယ်။ အဲသည် မိန်းမပျိုကလည်း အိမ်ထောင်နဲ့ ကွဲလာပြီး ခြေဦးတည်ရာ ထွက်လာတဲ့အခိုက် အဲဒီ ရဟန်းနဲ့

တွေ့တဲ့အခါ အားကိုးအားထားရာအဖြစ် သိမ်းပိုက်မယ်ဆိုတဲ့ အကြံနဲ့ မြူဆွယ် ပြုံးကလေး ပြုံးပြလိုက်ပါတယ်။ နေရောင်ခြည်အလက်မှာ သွားစွယ်တွေပေါ် ကျလာတဲ့ အလင်းရောင်ကနေ တစ်ဆင့် (၃၂)ကောဋ္ဌာသ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုကို ရှုမြင်မိရာကစလို့ အဲဒီ ရဟန်းဟာ အမြဲတမ်း နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်နေ ကျ (၃၂)ကောဋ္ဌာသ ကမ္မဋ္ဌာန်းအပေါ် ထပ်မံရှုမှတ်သွားပါတယ်။ အဲဒီက တစ်ဆင့် ဝိပဿနာဉာဏ်ရောက် ရုပ်-နာမ်ဖြစ်ပျက်တရားတွေကို ရှုမှတ် ပွားများလိုက်တာ အဲဒီနေရာမှာတွင် အဲဒီရဟန်းဟာ အာသဝေါကုန်ခန်းလို့ ရဟန္တာမထေရ်အရှင်မြတ်ကြီး ဖြစ်ခဲ့ရတယ်လို့ ဖတ်မှတ်ခဲ့ရဖူးပါတယ်။ အကြံ သမား မိန်းမပျိုကတော့ သူ့အကြံနဲ့သူ ပုထုဇဉ်နယ်ပယ်မှာပဲ မသိနားမလည် ဘဲနဲ့ ကျန်ရစ်ခဲ့မှာပါပဲ။

ဒါကြောင့်မို့ (၃၂)ကောဋ္ဌာသ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင် ရှုမှတ်ပွားများထားခြင်းဖြင့် တရားအားထုတ်ဆဲကာလမှာ ဝိသဘာဂအာရုံ အနှောင့်အယှက်တွေဟာ အတွေးလှိုင်းတွေက တစ်ဆင့် ဝင်ရောက်လာမယ် ဆိုရင် အဲဒီကမ္မဋ္ဌာန်းရဲ့ အထောက်အပံ့ကြောင့် အဲဒီအာရုံတွေဟာ ကြီးထွား ခွင့် မရတော့ဘဲ ရပ်တန့်သွားစေနိုင်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကိုယ်ဟာ အဲသည် ဘက်မှာ အစွဲသန်စရိုက် အားကောင်းခဲ့သူဖြစ်ရင် ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းကိုတော့ မဖြစ်မနေ ကြိုတင်ဆင်ခြင် ရှုပွားထားဖို့ လိုပါတယ်။ ဒါကို အနာဂါမ်ဖြစ်တဲ့ အထိ ရှုပွားသွားရမှာပါ။ အနာဂါမ်တည်လို့ ကာမရာဂနဲ့ ဒေါသပယ်ရင် တော့လည်း သိပ်မလိုတော့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သူတော်ကောင်းဖြစ်သွားပြီ ဆိုရင်တော့ ဘယ်ကမ္မဋ္ဌာန်းမဆို အားမထုတ်ကောင်းတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုတာ မရှိပါဘူး။

စတုရာရက္ခကိုယ်စောင့်တရား လေးပါးထဲက တတိယဖြစ်တဲ့ (၃၂) ကောဋ္ဌာသ ကမ္မဋ္ဌာန်းဟာ ငါ၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့ခန္ဓာဆိုတဲ့ အစွဲတွေကို လျော့ပါး စေနိုင်တဲ့အပြင် တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတွေကို ဖိနှိပ် ချိုးနှိမ်နိုင်ပါတယ်။ သညာ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ စိတ္တ - ဝိပလ္လာသ အမှားတွေကိုလည်း ဖယ်ရှားနိုင်ပါတယ်။ မက်မော တွယ်တာတတ်တဲ့ ရာဂစိတ်တွေကိုလည်း ဖိချိုးမောင်းထုတ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ရှေးတုန်းကဆိုရင် ကမ္မဋ္ဌာန်း(၄၀)ထဲက အသုဘ ကမ္မဋ္ဌာန်း(၁၀)ပါး

ကို သုသာန်တစ်ပြင်တွေမှာ အလောင်းကောင်တွေကြည့်ပြီး သီးသန့်သွားရောက် အားထုတ်ကြတာတွေ ရှိပါတယ်။ အခုခေတ်မှာလည်း အချို့ဆရာတော်ကြီး တွေ တော်တော်များများ အားထုတ်ကြတာ ရှိပါတယ်။ ဒီလိုလုပ်နိုင်ဖို့ကလည်း သမာဓိ အတော်အတန်ရင့်ကျက်မှ လုပ်ကောင်းတာပါ။ သမာဓိလေး တစ်ပြား တစ်ပဲသားနဲ့ သူများလုပ်သလို လိုက်လုပ်ဦးမှဆိုရင် ဖားတုလို့ ခရုခန့် အိုင်ပျက်ရုံသာ ရှိပါလိမ့်မယ်။ သုသာန်ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြောက်တာ ရယ်၊ ရှေ့မှာ တွေ့နေရတဲ့ အလောင်းကောင်ကြီးကို ကြောက်တာနဲ့ သွေးလေ ချောက်ချား ဦးနှောက်ပျက်သွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ချောချောလှလှ အရွယ် ကောင်း၊ သေပြီးကာစ အလောင်းကို တွေ့ရင်တောင်မှ ရာဂစိတ် ဖြစ်ပေါ်နိုင် သေးတာမို့ လေ့ကျင့်ရေးအထောက်အကူပစ္စည်း အလောင်းကောင်တွေနဲ့ လေ့ကျင့်ရေးကွင်းဖြစ်တဲ့ သုသာန်တစ်ပြင်တွေမှာ သွားရောက်ရှုဖွားဖို့က လွယ်လှတာ မဟုတ်ပါဘူး။ သည်တော့ စောစောက ပြောခဲ့သလို ကိုယ့်ကိုယ် ခန္ဓာကြီးကိုပဲ (၃၂)ဝိုင်းစလုံး တစ်စစ်၊ တစ်ခုစီ ဖြတ်ကြည့်နေဖြစ်ရင် ကြာရင် အပြစ်ပြင်ပြီးငွေတဲ့ သံဝေဂဉာဏ်တွေ ဝင်လာမှာပါ။ ဒါ့ကြောင့်(၃၂)ကောဋ္ဌာသ ကမ္မဋ္ဌာန်းကတော့ တရားအားထုတ်တော့မယ့် ယောဂီအတွက် ရှေ့ပြေး ဆောင်စားအဖြစ် ရှိနေသင့်တယ်လို့ ဆိုချင်ပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ တစ်ခုပြောချင်သေးတာက ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းဟာ သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းတွေပါ။ ဝိပဿနာ အားကောင်းဖို့ရာအတွက် အထောက်အပံ့ယူနေ တယ်ဆိုတာကို သိစေချင်တာပါ။ တကယ် ဝိပဿနာအားထုတ်လို့ သတိ၊ သမာဓိတွေ ကောင်းလာပြီဆိုရင်တော့ လေ့ကျင့်ရေးအထောက်အကူပစ္စည်း တွေလည်း မလိုတော့ပါဘူး။ လေ့ကျင့်ရေးကွင်းတွေလည်း မလိုတော့ပါဘူး။ မဖြစ်ဖြစ်အောင် လုပ်နေရတဲ့ ကြောင့်ကြမှုတွေလည်း မလိုတော့ပါဘူး။ ဝိပဿနာသမား စစ်စစ်ဟာ အချိန်မရွေး၊ နေရာမရွေး သူ့စိတ်ထဲပေါ်လာသမျှ ကို စောင့်ကြပ်စစ်ဆေးရင်းက အားလုံးဟာ ဒုက္ခသစ္စာချည်းပဲဆိုတာ သူ့ စိတ်သန္တာန်မှာ ထင်ရှားပေါ်လွင်နေမှာပါ။ တကယ်ဝိပဿနာသမား စစ်စစ် ဟာ သူ့စိတ်ထဲပေါ်လာသမျှ ဝင်ထွက်သွားလာနေသမျှတွေဟာ သူ့အတွက် လေ့ကျင့်ဖော်၊ လေ့ကျင့်ဖက် လေ့ကျင့်ရေးပစ္စည်းတွေပါ။ အဲဒီအချိန်မှာ

ဘဝက တခြား၊ မွေက တခြားလည်း ဖြစ်မနေတော့ပါဘူး။ ဘဝနဲ့မွေ တစ်ထပ်တည်းဖြစ်လို့ ဝိပဿနာဆိုတဲ့ စိတ်အလုပ်ကို လူမှုပတ်ဝန်းကျင်မှာ သူမလုပ်မဖြစ် လုပ်ရမယ့် အလုပ်တွေနဲ့ ယှဉ်တွဲရင်း လုပ်သွားတတ်နေပါပြီ။

နောက်တစ်ခုကတော့ သေခြင်းတရားအပေါ် ရှုမြင်ခြင်းပါ။ လူတိုင်း လူတိုင်း “လူဆိုတာ သေမျိုးချည်းပဲကွာ၊ ငါတို့လည်း တစ်နေ့ သေရမှာပါပဲ” လို့ လွယ် လွယ် ပြောတတ် ကြတာပါ။ အဲဒီအချိန်မှာ သေမင်းက ရုတ်တရက်ရောက်လာပြီး “ကဲ .. ဒါဖြင့် အခုသေလေ” လို့ ဆိုလိုက်ရင် “ဟာ .. နေပါဦး၊ အိမ်ကို စိတ်မချသေးလို့ ကလေးတွေက လူလားမမြောက်သေး ဘူး၊ အလုပ်တွေကလည်း လုပ်လက်စတန်းလန်းကြီးနဲ့ အများကြီး ကျန်နေသေးတယ်” လို့ ငြင်းချက်ထုတ်ကြမှာပါ။

သူများ အသုဘကို လိုက်ပို့ရင်တော့ “အင်း .. သူတော့ သေသွား ပြီ၊ ငါလည်း တစ်နေ့ သေရဦးမှာပါလား” လို့ နှလုံးသွင်းမိတာထက်။ “တော် ပါသေးရဲ့ ငါတော့မသေသေးလို့” ဆိုပြီး ကိုယ်ကပဲ သေခြင်းတရားက လွတ် မြောက်နေသလိုလို၊ ကြိမ်နုလုံးသွင်းနေကြတာက ပိုများပါတယ်။ အဲဒါက ဘာလဲဆိုရင် ကိုယ်တကယ်သေရမယ့်ဆိုတာကို လက်မခံချင်တဲ့ စိတ်ပါ။ သည်စိတ်ကြောင့်လည်း သူများသေတာကို ကျန်ရစ်သူမိသားစုတွေနဲ့ ထပ်တူ ဝမ်းနည်းချင်လည်း ဝင်ပြီး ဝမ်းနည်းပေးလိုက်ဦးမယ်။ ဒါပေမယ့် သေခြင်း တရားကိုတော့ “ဟေ့ ... ခင်ဗျားနဲ့ကျုပ်နဲ့ မဆိုင်ဘူးနော်။ ကျုပ်ဆီတော့ ယောင်လို့လှည့် မလာနဲ့လို့ စိတ်ထဲက ကြောက်ကန်ကန်ပြီး တွန်းနေမိကြ ပါလိမ့်မယ်။ ဒါကတော့ ပုထုဇဉ်တွေရဲ့သဘာဝပါ။ ပုထုဇဉ်ဆိုတာကိုက သေရမှာကြောက်တဲ့ အမျိုးကိုး။ သေရမှာကြောက်လို့ သေဖို့အတွက် ဘာတွေပြင်ပြီးကြပြီလဲဆိုရင် များသောအားဖြင့် ဘာမျှ မပြင်ဆင်ရသေး သူတွေ ဒုနဲ့ဒေးမက များပြားလှပါတယ်။

ဒါဖြင့်ရင် ဘာတွေလုပ်နေကြသလဲ မေးလိုက်ရင်တော့ “ထားခဲ့ရမှာ တွေအတွက် တစ်ဘဝလုံး အချိန်ကုန်ခံပြီး လုပ်နေကြပြီးတော့၊ ယူသွားရမှာ တွေအတွက် တစ်နာရီ၊ တစ်မိနစ်လေးမျှပင် မလုပ်ရသေးဘူးပေါ့” လို့ ဖြေ ကြမှာပါ။ ဒါပေမယ့် ဒီအဖြေကတော့ အရိယာဖြစ်အောင် ကြိုးစားနေသူတွေ

နဲ့ အရိယာတွေဘက်က တညီတညွတ်တည်း ဖြေလိုက်တဲ့ အဖြေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သာမန်ပုထုဇဉ်တွေအတွက်ကတော့ သည်စကားမျိုးပြောဖြစ်ဖို့ နေနေသာသာ သည်စကားကြားရင်တောင်မှ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို လွယ်လွယ် ကူကူနဲ့ နားလည်နိုင်ဖို့ ခက်လှပါတယ်။

“အချိန်နှင့်ဒီရေသည် လူကို စောင့်ဆိုင်းလေ့မရှိ”ဆိုတဲ့ လောကစကားပုံတွေကိုလည်း လူအများ ကြားဖူးကြတာပါ။ ဒါပေမယ့် ကိုယ့်အတွက် ပျမ်းမျှသက်တမ်းကြီး အနှစ်(၇၀)လုံးလုံး သေချာပေါက်ရထားသလိုလိုနဲ့ တရားတောင် အားမထုတ်ဖြစ်လိုက်ဘဲနဲ့ အီးရော၊ အီးရောနဲ့ သေသွားကြတာက အနန္တပါ။ နှစ်ကာလ ကန်သတ်ချက်ဆိုတာက တကယ်တော့ ပညတ်ပါ။ စက္ကန့်အလိုက်၊ နာရီအလိုက်၊ ရက်အလိုက်၊ လအလိုက်တွေ တစ်ပိုင်းပိုင်းစီ ပေါင်းပြီး ဆက်စပ်ထားတာပါ။ အနှစ်(၇၀)လုံး တစ်ပြိုင်နက်တည်းရတဲ့ သူရယ်လို့ မရှိပါဘူး။ လူတိုင်းလူတိုင်း သတ္တဝါတိုင်း ရနေကြတာက တစ်နေ့ နေတစ်ခါထွက်၊ နေတစ်ခါဝင်ပါ။ အပိုင်းလိုက်၊ အပိုင်းလိုက် ဆက်ထုံးတွေနဲ့ တသီတတန်းကြီး တန်းထားတဲ့ ကြိုးတစ်ချောင်းလိုပါ။ ဒါပေမယ့် ဆက်ထုံးတွေကို မမြင်နိုင်ကြတော့ ကြိုးတစ်ချောင်းတည်းလို့ ထင်ကြတာပါ။ ဒါကြောင့် ငါတော့ ဘယ်နှုန်းရှိပြီ၊ သူကတော့ ဘယ်နှုန်းပေါ့ဆိုပြီး သတ်မှတ်ပြောဆို ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲနေကြတာပါ။

ငယ်စဉ်မှာ ပညာရှာ၊ ဒုတိယအရွယ်မှာ ဥစ္စာရှာ၊ တတိယအရွယ် ကျမှ ဘာဝနာရှာဆိုတဲ့ ရှေးစကားတွေကလည်း တရားအားထုတ်ဖြစ်ဖို့ အဟန့်အတားလို ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ပင်စင်ယူပြီးမှ လုပ်မယ် ဆိုပြန်တော့လည်း တစ်ဘဝလုံးက စိတ်အား၊ လူအား၊ ဉာဏ်အားတွေကို အဆမတန် ခိုင်းခဲ့လေတော့ ကံအား၊ ဉာဏ်အားတွေကလည်း ဖွပ်ဖွပ်ကြေပြီး သုံးမရ ဖြစ်နေပါပြီ။ ကံပွဲ၊ ဉာဏ်ပွဲတဲ့အခါမှ ဘာဝနာပွားဦးမှဆိုရင် ဉာဏ်အရာဖြစ်တဲ့ ဝိပဿနာကို ထိုးဖောက်ဖို့ရာ အားအတော်နည်းနေပါပြီ။

အရွယ်ရှိတုန်းကလည်း အရွယ်ရဲ့မာန်၊ ရာထူးရှိတုန်းကလည်း ရာထူးရဲ့မာန်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာရှိတုန်းကလည်း ပစ္စည်းဥစ္စာရဲ့မာန်တွေက စိတ်ထဲမှာ တစ်သက်လုံး နေရာယူထားခဲ့လေတော့ ‘မာန်’ဆိုတာက တော်တော်နဲ့

ကျဖို့ မလွယ်လှပါဘူး။ ‘မာန်’မကျရင် တရားမှာလည်း ‘မာန်’မကျတော့ပါဘူး။ ဆိုတော့ကာ... သေမင်းခေါ်ရာကို ဒိဋ္ဌိတန်းလန်ကြီးနဲ့ လိုက်ပါ သွားရင် သံသရာထဲမှာ မြုပ်ကာမျောကာနဲ့ သွားရတော့မှာပါ။ အဲသည်တော့ သေမင်းလားခေါ်တဲ့အချိန်မှာ တစ်ချိန်က ကိုယ်ဆုပ်ကိုင်ထားတဲ့ အရွယ်၊ ရာထူး၊ ပစ္စည်းဥစ္စာဆိုတဲ့ ‘မာန်’တွေနဲ့ သေမင်းကို ကိုင်ပေါက်ပါတော့လား။ ကိုင်ပေါက်ဖို့ နေနေသာသာ လုပ်ထားခဲ့သမျှ ကံတွေ (ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ) တွေနဲ့ အဲဒီကံတွေကြောင့် မြင်နေရတဲ့ ကမ္မနိမိတ်တွေ၊ သွားရမယ့် လားရာအတွက် ဂတိနိမိတ်တွေကို မြင်နေတာရယ်။ နောက်ဆုံးအချိန်မှာ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဓာတ်ကြီးလေးပါး ပေါက်ကွဲလွင့်စဉ် ပြိုကျပျက်စီးကုန်လို့ ခံရမယ့် ဒုက္ခဝေဒနာနဲ့ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်တွေရယ်ကြောင့် ဘယ်လို့မျှ တန်ပြန်တိုက်ခိုက် တုံ့ပြန်လို့ မရနိုင်တော့ပါဘူး။ ဒီအချိန်မှာ အိုရင် ‘မင်း’မစွမ်းတော့ပါဘူးကွာ လို့ သေခြင်းတရားက ပြီးပြီးကလေးနဲ့ပြောပြီး ခေါ်သွားတော့မှာပါ။ အဲသည်တော့လည်း နဂိုကတည်းက ကြောက်ရင်းစွဲရှိတဲ့ သေခြင်းတရား ခေါ်ရာနောက်ကို မလိုက်ချင် လိုက်ချင်နဲ့ ကြောက်ကန်ကန်ပြီး လိုက်သွားရမှာပါ။

ဒါကြောင့် သေခြင်းတရားကို ကိုယ့်ရဲ့စိတ်ထဲမှာ အစောကြီးကတည်းက ကြိုတင်လက်ခံ နှလုံးသွင်းထားဖို့ အလွန်ပဲ အရေးကြီးလှ ပါတယ်။

လောကအလယ်မှာ လွယ်လွယ်ပြောနေကြတဲ့ စကားလုံးဝေါဟာရတွေလို မေးထူးခေါ်ပြောပုံစံမျိုးနဲ့ သံယောင်လိုက်ပြီး “ငါလည်း သေရမှာပဲ” ဆိုပြီး ခပ်ပျော့ပျော့ လုပ်မနေပါနဲ့။ သေကို သေရမှာပဲဆိုတာ အတိအကျ လက်ခံ၊ အတိအကျနှလုံးသွင်းလေမှ သေခြင်းတရားနဲ့ ရင်ဆိုင်နိုင်မယ့် တရားတော်ရဲ့ ခွန်အားတွေကို ကိုယ့်စိတ်သန္တာန်မှာ မွေးမြူလိုစိတ် အင်အားကြီးထွားလာမှာပါ။

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “ငါသည် မုချသေရမည်၊ အချိန်ပိုင်းသာ လိုတော့သည်၊ အသေမဦးခင် ဉာဏ်ဦးအောင် အားထုတ်ပါတော့မည်” ဆိုတာကို လွယ်လွယ်ပေါ့ပေါ့ ပြောခဲ့၊ မှာခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။ အရဟတ္တ

မဂ်ဉာဏ်တော် ရရှိသွားခဲ့ပြီးပြီ။ ကိုယ်တိုင် သံသရာက လွတ်မြောက်ခဲ့ပြီးဖြစ် သလို ဝေနေယျတွေကိုလည်း သံသရာက လွတ်မြောက်စေလိုတဲ့ ကရုဏာ ဓာတ်အပြည့်နဲ့ ပြော၊ ဟော၊ မိန့်မှာသွားတာပါ။

ယောဂီ...။ ။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ငါတကာယ်ကို သေရမယ်ဆိုတာ သင့်စိတ်နှလုံးအိမ်ရဲ့ အနက်ရှိုင်းဆုံး နေရာအထိ လက်ခံယုံကြည် သိမ်းဆည်း ရှုပွားလိုက်ပါ။ ဒါဆိုရင် မသေခင်မှာ ဘာတွေလုပ်သင့်သလဲဆိုတဲ့ အဖြေတွေ သင်တွေ့ပါ လိမ့်မယ်။ မှန်ကန်တဲ့ အလင်းတန်းတွေ သင် မြင်လာပါလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် စတုရာရက္ခတရားရဲ့ လေးပါးမြောက် တရားတစ်ခုဖြစ်တဲ့ သေခြင်းတရားအပေါ် လက်ခံရှုမြင်ခြင်းဟာ သင့်ရဲ့ ဓမ္မခရီးမှာ ဓမ္မဉာဏ်တွေကို ပိုမိုအစွမ်းထက်လာအောင် ကြီးစွာသော အထောက်အပံ့ဖြစ်လာလိမ့်မယ် ဆိုတာ သင်သိလာပါလိမ့်မယ်။ နောက်ဆုံးမှာ သေခြင်းတရားသည်ပင်လျှင် သင့်ရဲ့ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်အဖြစ် သင် လက်ခံယုံကြည်လာသည်အထိ ကူးပြောင်းသွားပါလိမ့်မယ် ဆိုတာကို မြင်ယောင်နေမိပါသေးတယ်။

အခန်း (၄)

သတိပဋ္ဌာန်အဖွင့် ပရိကံ

သရဏဂုံ သုံးပါးလည်း ခံယူပြီးပြီ။ ငါးပါးသီလကိုလည်း ဆောက်တည်ပြီးပြီ။ စတုရာရက္ခတရား လေးပါးကိုလည်း နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင် ပြီးပြီဆိုလျှင် တရားရှာဖွေရာအတွက် အတော်အတန်ခိုင်ခံ့ လုံလောက်တဲ့ စိတ်အနေအထားတစ်ခု ဖြစ်လာပါပြီ။

ဒါပေမယ့် ဒါက ခရီးစဉ်အတွက် လိုအပ်တာတွေကို ထည့်ပိုး သိမ်းဆည်းပြင်ဆင်ရုံပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ခရီးထွက်ပြီးတဲ့နောက် လမ်း ရောက်တဲ့အခါမှ တော်ကြာ ဟိုဟာလေးတော့ဖြင့် ကျန်ခဲ့ပြန်ပါပြီ။ ဒါလေး ယူလာခဲ့မိရင် အကောင်းသားနဲ့ ခရီးလမ်းပေါ်မှာ တွေ့ရကြုံရတာတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ စနိုးစနောင့် ဇဝေဇဝါ မတင်မကျ မချီတင်ကဲဖြစ်တာတွေ လာပါလိမ့်ဦးမယ်။ ဒါပေမယ့် လာခါမှလာစေတော့ လာမယ့်ဘေး ပြေးတွေ့ ရတော့မှာပဲပေါ့။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကိုယ်က ခရီးထွက်လာမိပြီဟာကိုး။

အဲဒီတော့ ခရီးမစမီ သည်ခရီးစဉ်အတွက် ပထမဦးဆုံး အဓိဋ္ဌာန် တိုင်တည်ချက်ကလေး တစ်ခုကို နှုတ်ကလည်း ဖွင့်ဆို စိတ်ကလည်း

နုလုံးသွင်းကြည့်ဖို့ လိုနေပါသေးတယ်။

“ဘုရားတပည့်တော်သည် ဘဝသံသရာ အဆက်ဆက်တွင် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးငယ် အသီးသီးတို့အား ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံမြောက် ပြစ်မှားမိခဲ့သည်ရှိသော် ထိုအပြစ်တို့ကို ကျေပျောက်ပါစေခြင်း အကျိုးငှာ တောင်းပန် ဝန်ချ ကန်တော့ပါ၏ အရှင်ဘုရား”

“ဘုရားတပည့်တော် အပေါ်၌လည်း ပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီးတို့က ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံမြောက် ပြစ်မှားမိခဲ့သည်ရှိသော် တပည့်တော် အနေဖြင့် ခွင့်လွှတ် ကျေအေးပါ၏ အရှင်ဘုရား”

“ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ဘုရားအား လည်းကောင်း၊ တရားအား လည်းကောင်း၊ သံဃာတော် အရှင်မြတ်အပေါင်းတို့အား လည်းကောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာအား လည်းကောင်း လှူဒါန်း ပူဇော်ပါ၏ အရှင်ဘုရား။ ဤသို့ လှူဒါန်းပူဇော်ရသော အကျိုးအားကြောင့် ဘုရားတပည့်တော်သည် တရားအားထုတ်ဆဲ အချိန်ပိုင်းကာလအတွင်း၌ အရိယာတို့သိအပ်သည့် တရားအပေါင်းကို ထင်ထင်ရှားရှား သိမြင်ရပါလို၏ အရှင်ဘုရား”

ဘဝသံသရာမှာ ကိုယ် မသိနားမလည်ခဲ့တုန်းက သူတစ်ပါးအကျိုး စီးပွား ထိခိုက်နစ်နာအောင် ကြံစည်ခဲ့တာ၊ ပြောဆိုခဲ့တာ၊ လုပ်ဆောင်ခဲ့တာတွေ အများကြီးရှိခဲ့မှာပါ။ ဒါကြောင့်လည်း ကမ္ဘာကြေသော်လည်း ဥဒါန်း မကြေဆိုပြီး ကိုယ့်နောက်က အကြွေးတောင်းသလို တကောက်ကောက် လိုက်တောင်းနေတာတွေ အများကြီးရှိတတ်ပါတယ်။ ဘုရားရှင် သက်တော် ထင်ရှားရှိစဉ်က ဒါရုစရိယကိုကြည့်ပါလား။ သူဌေးသားဘဝတုန်းက အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ကို အပျော်ကြူးပြီး ဖျက်ဆီးခဲ့တာလေ။ အဲဒီ အမျိုးသမီးက ဒေါသရန်ကြွေး မပြေတဲ့အတွက် ဘီလူးမအဖြစ် နောက်ယောင်ခံပြီး လိုက်သတ်ခဲ့တယ်လေ။ ဒါရုစရိယဘဝရောက်တဲ့အခါ ဘုရားရှင်ရဲ့ တရားတော်ကို နာရလို့ ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့ပေမယ့် ရဟန္တာဖြစ်ပြီး မကြာမီမှာပဲ အဲဒီဘီလူးမက နွားမ အယောင်ဆောင်ပြီး ဝေ့သတ်ခဲ့လို့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခဲ့ရတယ်မဟုတ်လား။

အရှင်မဟာမောဂ္ဂလန် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးဆိုရင်လည်း နုစဉ်ဘဝ တစ်ခုတုန်းက ဇနီးဖြစ်သူရဲ့ အလိုကိုလိုက်ပြီး မျက်မမြင် အမေခွဲ အဖေကို တောထဲ ဆွဲထုတ်ပြီး သူခိုးခားပြဲတွေက ရိုက်တဲ့ပုံစံနဲ့ ရိုက်နှက်ခဲ့တာလေ။ အဲဒီဝဋ်ကြွေးက လက်ဝဲတော်ရံ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးဖို့လို့လည်း ခွင့်မလွှတ်ပါဘူး။ ခိုးသားငါးရာက ဝိုင်းရိုက်လို့ တစ်ကိုယ်လုံး အတွင်းကြေကြေတဲ့အထိ ပေးဆပ်ပြီးမှ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်ခွင့် ရခဲ့တာလေ။

လက်ယာတော်ရံ အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်ကြီးဟာလည်း နုစဉ်ဘဝတစ်ခုမှာ ဆေးဆရာဖြစ်ခဲ့စဉ်တုန်းက သူကုခဲ့ရတဲ့ လူနာအပေါ် ထားခဲ့တဲ့ အမှားစေတနာဝဋ်ကြွေးကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီးမှာ သွေးတွေ အန်ခဲ့ရသေးတယ် မဟုတ်လား။

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော် ကာလတုန်းကလည်း သာဝတ္ထိပြည်က မဟာကာလဆိုတဲ့ သောတာပန်ဥပါသကာဟာ ဇေတဝန် ကျောင်းတိုက် အဝက ရေကန်မှာ မျက်နှာသစ်နေတုန်း သူ့အနားမှာ သူခိုး တစ်ယောက်က ခိုးထုပ်ပစ္စည်းချပြီး ထွက်ပြေးသွားလို့ နောက်ကလိုက်လာ တဲ့သူတွေက သူ့ကို သူခိုးထင်ပြီးတော့ ဝိုင်းရိုက်ကြတာ နေရာမှာပဲ သေဆုံးခဲ့ရပါတယ်။ ဒါကို ရဟန်းတွေက နားမလည်နိုင်ကြလို့ မြတ်စွာ ဘုရားကို သွားလျှောက်ကြတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက မဟာကာလ ဥပါသကာဟာ တစ်ခုသောဘဝတုန်းက တောလမ်းတစ်နေရာမှာ လင်ရို မယားတစ်ဦးကို သိမ်းပိုက်ချင်တာနဲ့ အဲဒီ မယားနဲ့ အတူပါလာတဲ့ လင်ကို သူ့အိမ်က ပတ္တမြားပျောက်တယ်လို့ စွပ်စွဲပြီး ခိုးထုပ်ခိုးထည်နဲ့အတူ အကွက်ဆင်ဖမ်းဆီးပြီး လင်ကိုသတ်၊ မယားကို ယူခဲ့တဲ့ပြစ်မှုကြောင့် ယခုဘဝမှာ သောတာပန်ဖြစ်နေသော်လည်း အဲဒီဝဋ်ကြွေးက အကြွေး လာတောင်းလို့ အခုလိုပဲ ပေးဆပ်ခဲ့ရတယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ရှင်းပြလိုက်မှ ရဟန်းတွေ နားမလည်လက်ခံသွားခဲ့ကြရပါမိတယ်။

ဖြစ်စဉ်သက်သေ သာဓကတွေကတော့ အများကြီးပဲပေါ့။ ဘုရားရှင် တောင်မှ ဝိပါက်တော် (၁၂)ပါးနဲ့ အတိတ်ဝဋ်ကြွေးကို ပေးဆပ်ခဲ့ရသေးတယ် ဆိုရင် သာမန်လူဆိုရင်တော့ ဆိုဖွယ်ရာ မရှိတော့ပြီပေါ့။

အဲဒီတော့ ဟိုတုန်းက မသိလို့၊ မလိမ္မာလို့၊ မိုက်မဲခဲ့လို့ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံနဲ့ ကျူးလွန်ခဲ့မိကြပေမယ့် အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ မသိမှု မောဟ ဦးဆောင်ပြီး ဘဝသံသရာ လည်ခဲ့ကြတဲ့ သူတွေဖြစ်လို့ အခုအခါ အဲဒါတွေ ကို မေ့နေကြပါပြီ။ ဒါပေမယ့် အကြွေးစာရင်းမှာတော့ အဖျက် မခံရသေး ပါဘူး။ ဒီတော့ အကြွေး အတောင်းခံနေရဦးမှာပါပဲ။ အထူးသဖြင့် ကိုယ်က စိတ်ကောင်းဝင်လို့ အခုတရားအားထုတ်မယ်လည်း ဆိုရော အကြွေးရှင်တွေ ပတ်လည်ဝိုင်းပြီးလာပါတော့မယ်။ ဒီတော့ကာ အာရုံတွေနောက်၊ စိတ်တွေ ရှုပ်နဲ့ တရားအားထုတ်လို့ မရအောင်အထိ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဟိုတုန်းက သူတစ်ပါးကျေအေးအောင်အထိ မတောင်းပန်ဖြစ်ခဲ့တာတွေကို ဘုရားရှေ့တော်မှောက်မှာ ဘုရားကို သက်သေထား တိုင်တည်ပြီး တောင်းပန် ရတာပါ။ “ဟင် - အခုဘုရားမှ မရှိတော့ပဲ၊ အခုဟာက ဆင်းတုတော်ကြီးကို လျှောက်ထားတိုင်တည်နေရသလို ဖြစ်နေမှာပေါ့”လို့ ဆင်ခြေမလဲပါနဲ့။ ဘုရားရှင်ဟာ ဗောဓိပင်နဲ့ ရွှေပလ္လင်ထက်မှာ ကိလေသာ ရန်အပေါင်းကို အောင်မြင်ခဲ့ပြီး ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်ကိုတော့ ကုသိနာရုံအင်ကြင်းတောမှာ ပြုခဲ့ပေမယ့် ဓာတ်တော်မွေတော်တွေ ကျန်ခဲ့ပါသေးတယ်။ ဝါတုပရိနိဗ္ဗာန် မပြုရသေးပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဘုရားဆိုတဲ့ ဓာတ်သတ္တိဟာ ဘုရားရှင် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်ဖြန့်ကျက်ခဲ့တဲ့ စကြဝဠာအနန္တအထိ ပျံ့နှံ့ကိန်းဝပ်နေဆဲပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန် မပြုသေးသ၍ အခုကာလဟာ သာသနာတွင်း ကာလလို့ပြောရင်လည်း ရတယ်။ ယူမယ်ဆိုရင်လည်း ရပါ သေးတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှား ရှိနေသေးတယ်ဆိုတဲ့ ယုံကြည်ချက်နဲ့ နှလုံးသွင်းတိုင်တည်ရင် ပိုမိုထိရောက်မှုရှိတယ်ဆိုတာကို ပြောချင်တာပါ။

အဲဒီလို သူများအပေါ် ကိုယ်က ပြစ်မှားမိခဲ့တာကို ခွင့်လွှတ်ဖို့ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှင်ရှေ့မှာ တောင်းပန်တဲ့ တောင်းပန်မှုပျိုးဟာ ဘုရားက ကြားခံထားတဲ့အတွက် ထိရောက်လွယ်ကူစွာ ကျေအေးသွားနိုင်ပေတယ်လို့ ယုံကြည်စေချင်ပါတယ်။ ဒါကတော့ တရားအားထုတ်ဆဲ အချိန်အတိုင်းအတာ အတွင်း အရိယာမဂ်ဉာဏ်မရသေးခင် အချိန်အတွင်းကို ပြောတာပါ။ သည်

အချိန်ရဲ့ ပြင်ပမှာတော့ ကိုယ်လုပ်ခဲ့တဲ့ ကံနဲ့ဝဋ်ကြွေးက ကြီးရင်ကြီးသလောက် ဆင်ကိုဆပ်ရမှာပါ။

သည့်နောက် ကိုယ့်အပေါ်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးမျိုးက ပြစ်မှားခဲ့တာတွေ လည်း ရှိခဲ့မှာပါ။ အဲဒီအတွက်လည်း ကိုယ့်ဘက်က ကမ္ဘာကျေသော်လည်း ဥဒါန်းမကျေတွေ ရှိခဲ့ဦးမှာပါ။ ဒါတွေအတွက်လည်း ကိုယ့်ဘက်က ခွင့်လွှတ် ကျေအေးလိုက်ပါတော့။ ချိတ်-ချိတ်ချင်းဆိုရင် ချိတ်မိနေဦးမှာပါပဲ။ ကိုယ့် ဘက်က ချိတ်မဟုတ်ဘဲ ပြောင်ဖြစ်သွားရင် ကိုယ့်အပေါ်မှာ လာမချိတ်မိနိုင် ပေဘူးပေါ့။ ဒါဟာ ကိုယ်က အချိတ်ခံဦးမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ကို ဖျောက်ပစ်လိုက်တဲ့ သဘောပါပဲ။ ငါလှူထားတဲ့ကုသိုလ်ကို ဖျက်ဆီးသူသည် ဘာဖြစ်ပါစေသား၊ ညာဖြစ်ပါစေသားလို့ ကျိန်စာတိုက်ထားခဲ့ရင် အဲဒီကျိန်စာအတိုင်း စိတ် မချနိုင်တဲ့ အစွဲကြောင့် ကိုယ် ကုသိုလ်လုပ်ထားတဲ့ နေရာမှာပဲ ပြန်စောင့် နေရတတ်ပါတယ်။ ဒါဟာ ကုသိုလ်လုပ်လျက်က ကုသိုလ်မယူတတ်ဘဲ ကိုယ့် ကုသိုလ်ကို သူများဖျက်ဆီးမှာ စိုးရိမ်တဲ့ လောဘ၊ ဒေါသကြောင့် ငါ့ကုသိုလ် ဆိုတဲ့ ဒိဋ္ဌိအယူမှား အစွဲကြီးက ကိုယ့်ကို မကျွတ်မလွတ်နိုင်တဲ့ ဘဝကို ပို့ပေး လိုက်တာပါ။ ဒါကြောင့် ဒိဋ္ဌိက အပါယ်ကို ပို့နိုင်လို့ ဝိပဿနာအားမထုတ်မီ ဒိဋ္ဌိကို အရင်ဖြုတ်ကြပါလို့ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက နားလျှံလောက် အောင် ဟောခဲ့ ပြောခဲ့ရတာပါ။

သူများက ကိုယ့်ကို ခွင့်လွှတ်စေချင်ရင် ကိုယ်ကလည်း သူများကို ခွင့်လွှတ်လိုက်ပါ။ အစွဲစိတ်ဟာ သူများကိုတော့ မသိနိုင်ဘူး။ ကိုယ်ကိုတော့ အနားကပ်ပြီး ဒုက္ခ အပေးနိုင်ဆုံးပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်ကို ခွင့်လွှတ်ဖို့ တောင်းပန်သလို ကိုယ်ကလည်း သူတစ်ပါးကို ခွင့်လွှတ်လိုက်ရင် မေတ္တာဓာတ်လည်း ထပ်မံကိန်းဝပ်သွားပြီးမို့ တရားအားထုတ်ရတာ ပိုမိုညင်သာ ချောမွေ့လာပါလိမ့်မယ်။

နောက် .. မိမိ အခုရထားတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး၊ (ပေါင်းလိုက်တော့လည်း ရုပ်-နာမ် နှစ်ပါးပဲ ရှိတာပေါ့လေ)ကို ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာနဲ့ မိမိနည်းခံပြီး အားထုတ်မယ့် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာသမားထံ အပ်နှံလှူဒါန်းလိုက်ရင် သည်ခန္ဓာကြီးကို မိမိ မပိုင်တော့ပါဘူး။

“မိမိ မပိုင်တော့ပါဘူး။ ကိုယ့်ခန္ဓာ မဟုတ်တော့ပါဘူး” ဆိုတဲ့

အသိဟာ ငါ-ငါ့ခန္ဓာဆိုတဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအစွဲကြီးကို ခေတ္တခဏခဏချ ပေးထားတာဖြစ်လို့ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ “ဒိဋ္ဌိကို အသိနဲ့ အရင်ခွာပြီးအားထုတ်မှ ဝိပဿနာပိုအားကောင်းမယ်” ဆိုတဲ့ အဆုံးအမနဲ့ လည်း သွားညီနေပါတယ်။ ပြီးတော့ ကိုယ့်ထက်စွမ်းအားရှိသူတွေထံ ကိုယ့်ခန္ဓာကို အပ် နဲ့ ထားပြီးဖြစ် တဲ့ အတွက် အရှေ့ဘက် အယု က် ရန် မှ န် သ မျှ အန္တရာယ်အဝဝတို့မှလည်း ကင်းဝေးလုံခြုံသွားပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ့် တစ်ယောက်တည်း ဖြေရှင်းလို့ မရတဲ့ ကိစ္စတွေကို ကိုယ့်ထက် အားအစွမ်း ရှိသူတွေထံ ယုံကြည်စွာအပ်နဲ့ အကူအညီရယူပြီး ဖြေရှင်းရသလိုပဲပေါ့။

အဲသည်နောက် အရိယာတွေ သိသင့်သိအပ်တဲ့ မဂ်တရား၊ ဖိုလ် တရား၊ နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်များကို သိမြင်ရပါလို့လို့ ဆုတောင်းအဓိဋ္ဌာန် ပြုလိုက်တာပေါ့။ တကယ်တော့လည်း နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဆုတောင်းလို့ မရ စကောင်းပါဘူး။ ယုံယုံကြည်ကြည် ကြိုးစားအားထုတ်မှ ရကောင်းတာပါ။ ဒါပေမယ့်လည်း ကိုယ်က ဆုတောင်းပြီး ဆုတောင်းပြည့်မှာပါပဲလေဆိုပြီး ဘာမျှမလုပ်ဘဲ ထိုင်စောင့်နေတာမှ မဟုတ်တာ။ ဆုတောင်းပြီးတာနဲ့ အလုပ် စတော့မှာဆိုတော့ ဆုတောင်းကောင်းပါတယ်။ တရားတော်အပေါ်မှာ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါ ပိုထက်သန်စေတာပေါ့။

ဒီလိုခွင့်လွှတ်ပါ။ ခွင့်လွှတ်ပါ၏။ ကျေအေးပါ၏နဲ့ အတူ အပ်နဲ့ခြင်း၊ ဆုတောင်းခြင်းဆိုတဲ့ ပရိကံ အဓိဋ္ဌာန်ကိုတော့ စနစ်တကျ သေသေချာချာနဲ့ တရားအားထုတ်တော့မယ်ဆိုတိုင်း ယုံယုံကြည်ကြည် တိုင်တည်ရွတ်ဆို နှလုံးသွင်းသင့်ပါတယ်။

ဒီ ပရိကံကို ယုံယုံကြည်ကြည် ဆောင်ရွက်ထားတဲ့ အရှိန်အဟုန် ဟာ ယောဂီရဲ့ ခရီးစဉ်ကို အဆင်ပြေချောမွေ့အောင် သတ္တိအဖြစ် တကောက် ကောက် လိုက်ပါနေလိမ့်မယ် ဆိုတာကိုလည်း မြင်ယောင်နေမိပါသေးတယ်။

အခန်း (၅)

သတိပဋ္ဌာန်အစ ဝင်လေ ထွက်လေက

ခရီးစဉ်အတွက် ပြင်ရဆင်ရတာတွေကလည်း မနည်းလှပါလားလို့ မညည်းလိုက်ပါနဲ့ဦး။ ဒါ-အစပဲရှိပါသေးတယ်။ အခုဟာက ကိလေသာ စစ်မြေပြင်ကို သွားပြီး ကိလေသာရန်သူတွေနဲ့ နင်လားငါလား လုံးထွေးရ ဦးမှာပါ။ ပြီးတော့မှ နက်နဲကျယ်ပြန့်တဲ့ ‘ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း’ထဲကို ဝင်ခွင့်ရဖို့ ဆက်ကြိုးစားရဦးမှာဆိုတော့ ဒီလောက်တော့ ပြင်ဆင်ထား သင့်တာပေါ့။

တကယ်တော့လည်း ပြင်ရ၊ ဆင်ရ၊ ချိန်ဆရ၊ ထိန်းသိမ်းရတာ တွေကသာ ကြာနေတာပါ။ အလုပ်ခွင်ထဲမှာ ဉာဏ်ပေါ်လာလို့ အလုပ်ခွင်နဲ့ ဉာဏ်နဲ့ တည့်သွားရင် ‘ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း’ထဲကို ခဏကလေးနဲ့ ရောက်သွားမှာပါ။ သီချင်းတစ်ပုဒ်ရဲ့ အစမှာ စာသားအဆို မလာခင် တေးသွား တီးလုံးသက်သက်နဲ့ အရင် စဖွင့်ရသလိုပေါ့။ သီချင်းစတာနဲ့ စာသားကြီးကို ဒီအတိုင်း စဆိုလိုက်ရင် ဘယ်နားထောင်ကောင်းပါ့မလဲ။

အခု လုပ်ငန်းခွင် ဝင်ကြပါစို့။

ဘုရားရှင် ဟောကြားခဲ့တဲ့ သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်း(၄၀)ထဲမှာ ပါတဲ့ အနုဿတိ(၁၀)ပါးထဲက အာနာပါနုဿတိကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုရင်း လုပ်ငန်း စကြပါစို့။ နှာခေါင်းမှ ထွက်သက်၊ ဝင်သက်ကို အောက်မေ့ခြင်းဆိုတဲ့ အာနာပါနုဿတိဟာ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် အားထုတ်ခဲ့တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းပါ။

နားလည်လွယ်အောင် ပြောရရင် နှာခေါင်းကနေတစ်ဆင့် အမြဲ တစေ ဝင်နေထွက်နေတဲ့ ဝင်လေ၊ထွက်လေကို စောင့်ကြည့်ခြင်းပါပဲ။ သည် ဝင်လေ၊ ထွက်လေဟာ မွေးစမှသည် သေဆုံးသည် နောက်ဆုံးထွက်သက် အထိ ဘယ်တော့မှ နားချိန်မရှိ၊ နားရက်မရှိ လုပ်နေမှာပါ။ ခန္ဓာကိုယ် တစ်ခုလုံးမှာ အခြားသော ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတွေဟာ အခြေအနေ၊ အချိန်အခါအပေါ် မူတည်ပြီး ပုံစံမျိုးစုံပြောင်းပြီး လုပ်နေကြပေမယ့် ဝင်လေ၊ ထွက်လေကတော့ ပုံမှန်ပါပဲ။ သူ့ပုံစံအတိုင်း ဘယ်တော့မှ မပြောင်းပါဘူး။

ဝင်လေ၊ထွက်လေဟာ ကိုယ့်ခန္ဓာနဲ့ ပြင်ပလောကကြီးကို တွေ့ဆက် ဆက်ပေးထားတာဖြစ်ပါတယ်။ သတ္တလောက၊ သင်္ခါရလောက၊ ဩကာသ လောက ဆိုတဲ့ လောကကြီးသုံးပါးထဲမှာ မိမိသည်လည်း တစ်ဦးတစ်ယောက် အဖြစ် ပါဝင်နေတယ်ဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ ဝင်လေ၊ ထွက်လေဟာ ဆက်သွယ် ပေါင်းစပ်ပေးထားတာပါ။ ဝင်လေ၊ထွက်လေဆိုတဲ့ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ မရပ်မနား လှုပ်ရှားမှုဟာ အသက်ရှင်သန် ရပ်တည်မှုကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုသလို အသက် ရှင်နေဖို့အတွက်နဲ့ ပြင်ပကမ္ဘာကြီးနဲ့ ဆက်စပ်ဖို့ (အာကာသဓာတ်နဲ့ ပတ်သက်နေဖို့)အတွက် ကြီးစွာသော အထောက်အပံ့တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝင်လေထွက်လေကို 'အသက်'လို့ စကားလုံး ဖလှယ်သုံးစွဲ ရင်လည်း ဖြစ်နိုင်တာပါပဲ။

ဝင်လေ၊ ထွက်လေဆိုတဲ့ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ နောက်ကွယ်ထဲကို ဉာဏ်သက်ဝင်မိပြီဆိုရင် သိစရာတွေ အနန္တပဲဆိုတာ သဘောပေါက်လာ လိမ့်မယ်။

ဝင်လေ၊ ထွက်လေဟာ မိမိကိုယ်ခန္ဓာရဲ့ အတွင်းကမ္ဘာနဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာ ပြင်ပ အပြင်ကမ္ဘာတို့ကို အဆက်ပြတ်မသွားအောင် အမြဲတစေ ဆက်သွယ်

ပေးနေရတဲ့ ပေါင်းကူးတံတားပါပဲ။ ဒါကြောင့် သူဟာ သူ့သဘာဝအတိုင်း အမြဲတမ်း လှုပ်ရှားပေးနေရတာပါ။ ပြီးတော့ ငြိမ်နေအောင် ရပ်တည် ခိုင်ခံ့နေ အောင်လည်း သူကပဲ တွန်းကန် ထောက်ကန်ပေးထားရတာပါ။ ဒါကြောင့်မို့ သူမှာ အလှုပ်ဓာတ်ရော၊ အငြိမ်ဓာတ်ရော နှစ်မျိုးစလုံးပါရှိတဲ့အတွက် စိတ် ဝင်စားစရာကောင်းလှတဲ့ မဟာဘုတ်ဓာတ်တစ်ခုပါ။ ကိုယ်ခန္ဓာရဲ့ ပြင်ပကမ္ဘာ ကိုလည်း လှမ်းကြည့်လိုက်။ လေတိုက်လို့ သစ်ရွက်လှုပ်တာက အစ၊လေနု အေးတွေ တိုက်ခတ်တဲ့အလယ်၊ လေနီလေကြမ်း၊ လေမုန်တိုင်းဆိုတဲ့ တိုက် ခတ်မှုအဆုံး၊ လေဓာတ်ဟာ ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ ဖောက်ပြန်လှုပ်ရှားနေတာပါ။ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်လာရင် လှုပ်ရှား လူးလွန် မာန်ထလာတတ်တဲ့ လေဟာ အကြောင်းမတိုက်ဆိုင်လာသေးတဲ့ အခါမှာတော့ သူမရှိသလို ငြိမ်သက် အောင်လည်း လုပ်နေတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဝါယောဓာတ်ဆိုတဲ့ 'လေ' ကို အမှီပြုပြီး လေ့လာလိုက်တာနဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ အတွင်းကမ္ဘာရော၊ ပြင်ပကမ္ဘာ ရောကို အမှန်အတိုင်း နားလည်နိုင်သည်အထိ စွမ်းအားတွေ မြင့်တက်လာ မှာပါ။ ဒီအတွက် လေဟာ သဘာဝတရားရဲ့ လျှို့ဝှက်ချက်တွေကို သေ့ အထပ်ထပ်နဲ့ ထိန်းခတ်ထားတဲ့ အစောင့်နဲ့တူပါတယ်။ သတိဉာဏ်ကောင်း လာသူတွေကတော့ သူ့ဆီက သေ့တွေကို တစ်ချောင်းပြီး တစ်ချောင်း တောင်းယူပြီးတော့ သဘာဝတရားကြီးရဲ့ လျှို့ဝှက်နက်နဲတဲ့ အကြောင်းတွေကို သိခွင့်ရအောင် ကြိုးစားသွားကြတာပါ။ အခုတော့ ဝင်လေကို ဝင်လေမှန်း သိလိုက်ပါ။ ထွက်လေကို ထွက်လေမှန်း သိလိုက်ပါလို့ပဲ စပြီးဆိုရပါမယ်။

ဪ... ဒီနေရာမှာ ဝင်လေ၊ ထွက်လေကို စမှတ်ဖို့ အထိုင် ဣရိယာပုတ်ကလေးတစ်ခု ကြားဖြတ်ပြောရဦးမယ်။ တင်ပျဉ်ခွေ ထိုင်ပါ။ ခါးမတ်မတ်ထားပါ။ ခေါင်းကို မငိုက်ပါစေနဲ့၊ နောက် မလန်ပါစေနဲ့၊ လက် နှစ်ဖက်ကို ဘယ်လက်က အောက်၊ ညှာလက်က အပေါ်နဲ့ ပေါင်ပေါ်မှာ တင်ပြီးထပ်ထားပါ။ ဒီပုံစံကတော့ တရားအားထုတ်မယ့်လူတိုင်း သိပြီးသား ပါ။ အဓိကကတော့ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဖြောင့်ဖို့ လိုတာပါပဲ။ ဒါမှ ဝင်လေ၊ ထွက်လေရဲ့သဘောကို တဖြည်းဖြည်းချင်းနဲ့ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လေ့လာ ခွင့်ရနိုင်မှာပါ။

ဝင်လေ၊ ထွက်လေ ဝါယောဓာတ်အပေါ် မူတည်ပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းဋ္ဌာန တွေရဲ့ လေ့လာပုံနည်းစနစ်တွေက တစ်ခုနဲ့တစ်ခု မတူညီကြပါဘူး။ အဲဒီလို မတူညီကြတဲ့အပေါ် မူတည်ပြီး သူနည်း၊ ငါနည်းတွေ ဖြစ်လာကြတာ ကတော့ စိတ်မကောင်းစရာပါပဲ။ အမှန်ကတော့ မူလ ဦးဆောင်သူပုဂ္ဂိုလ် များရဲ့ ပါရမီ၊ စရိုက်၊ ဉာဏ်စွမ်းအားနဲ့ သူတို့ လေ့လာတွေ့ရှိလို့ ထိရောက် ပေါက်မြောက်ခဲ့တဲ့ ပုံစံဖြစ်လို့လည်း စေတနာအပြည့်နဲ့ နှောင်းလူ ဝေနေယျ တွေကို ချပြခဲ့ကြတာပါ။ ဒါကို ဘုရားနည်း မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်သဘောနဲ့ ကိုယ်ထွင်တယ်၊ ပါဠိတော်ထဲ မပါဘူး။ ဘာညာနဲ့ ပြစ်တင်ဝေဖန်တိုက်ခိုက် သံတွေ ဆူညံပွက်လောရိုက်ခဲ့ကြတာကို ယောဂီလည်း ကြားဖူးနားဝ ဖြစ်ခဲ့ မှာပါပဲ။ ဒီစကားကို ဘာဖြစ်လို့ ထည့်ပြောရသလဲဆိုတော့ အဲဒီအသံတွေ ကြားပါများရင် ယောဂီဟာ အသံနောက်ပါသွားပြီး တရားအားထုတ်နေတဲ့ လမ်းကြောင်းပေါ်က သွေဖည်ရင်းက ကိုယ်တိုင် အလုပ် မလုပ်ချင်တော့ဘဲ ဝေဖန်တဲ့ဘက်ကို အားသန်သွားမှာ စိုးလို့ပါ။

ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ကိုယ်တိုင်က ကာလာမသုတ်မှာ “သူပြောတယ်လို့ ဆိုပြီးတော့လည်း မယုံနဲ့ဦး” ဆိုတဲ့အထိ ကာလာမ အမျိုးသားတွေကို အတွေးအခေါ်လွတ်လပ်ခွင့် ပေးခဲ့တယ်မဟုတ်လား။ ဒါဟာ အခုခေတ်လူတွေအတွက်ပါ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးနဲ့ သိမြင်ပြီး ရည်ရွယ်ခဲ့ဟန်တူပါတယ်။ လူဆိုတာက ဘာမျှ မလုပ်ရသေးပါဘူး။ ယုံမှား သံသယဆိုတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာက တယ်များသကဲ့။ ဒိဋ္ဌိနဲ့ ယှဉ်ဖော်ယှဉ်ဖက် လည်းဖြစ်၊ ဒိဋ္ဌိရဲ့ နောက်လိုက်လည်းဖြစ်တဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာကြောင့် သစ္စာ မသိသေးသရွေ့ ယုံမှားသံသယမူတွေဟာ ပြီးမှာမဟုတ်ပါဘူး။ တစ်ခုခုလေး မသိလိုက်နဲ့၊ အဲဒီတစ်ခုခုလေးသိတဲ့အပေါ် မူတည်ပြီး ကိုယ်မသိရသေး တာတွေရော၊ သိခဲ့တာတွေရောအပေါ်မှာ မယုံတော့ပြန်ဘူး။ ဝိစိကိစ္ဆာရဲ့ သဘောကိုက အဲသည့်လိုဖြစ်နေတာ။ ကဲ .. အဲဒီတော့ တရား အားထုတ်ရင်းကနေ ကိုယ်ရောက်ရာ၊ ကိုယ်အားထုတ်ဖြစ်ရာ ကိုယ့်ရဲ့ အဆင်ပြေရာကမ္မဋ္ဌာန်းဋ္ဌာနအပေါ် ခင်မင်စွဲလမ်းသွားရင်းက အခြား ကမ္မဋ္ဌာန်းဋ္ဌာန၊ အခြားယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်တွေကို အဝေး

ကနေ ဝိုးတိုးဝါးတားမြင်ရုံ၊ အသံကြားရုံနဲ့ ပြစ်တင်ဝေဖန်တာတွေ ဖြစ်လာ ကြတော့တာပါပဲ။

စိတ်က ကိုယ့်အလုပ် မဟုတ်တာတွေ ဝင်လုပ်မိတော့ ကိုယ် တကယ် အားထုတ်ရမယ့် ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို မလုပ်ဖြစ်တော့ဘူးပေါ့။ သူမှားတယ်၊ ငါမှန်တယ်၊ သူနည်းက မဟုတ်ဘူး၊ ငါတို့နည်းကမှ မှန်တာ၊ သူတို့ဆရာက စာအားနည်းပါတယ်။ တို့ဆရာကမှ စာတတ်ပေတတ် စသဖြင့် ပြိုင်မိကြရော။

ရှေး သက်သေသာကေတစ်ခု အနေနဲ့ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် ကြုံခဲ့ရဖူးတာပဲ ကြည့်လေ။ ကုဋိထဲက သန့်သက်ရေ ကျန်တဲ့ကိစ္စကလေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး၊ ဝိနည်းဆောင်ဂိုဏ်းနဲ့ သုတ္တန်ဆောင်ဂိုဏ်းဆိုပြီး သံဃာတွေ (၂)ပိုင်းကွဲလိုက်ကြတာ နောက်ဆုံး ဘုရားရှင်ဝင်ပြီး ဖြေရှင်းတာတောင် လက်မခံခဲ့ကြတဲ့အတွက် ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် ပလလဲ တောထဲမှာ တစ်ပါးတည်း ဝါဆိုခဲ့ရပြီး ပလလဲဆင်မင်းရဲ့ အလုပ်အကျွေးကို ဝါကျွတ်တဲ့ အထိ ခံယူခဲ့ရဖူးတယ်မဟုတ်လား။ နောက်ဆုံးတော့မှ ကောသမ္မိဗြူသူ ဗြူသားတွေက ဘုရားကို မဖူးရလို့ အကြောင်းရင်း စုံစမ်းတဲ့အခါမှာ သံဃာ တွေရဲ့ ဂိုဏ်းကွဲမှုကို သိကြရပြီး ဒါဆိုရင် ဘုရား ပြန်မကြွမချင်း ပစ္စည်းလေးပါး မထောက်ပံ့နိုင်ဘူးဆိုမှ ဘုရားကို ပြန်ပင့်ကြရတာလေ။ အဲဒီတော့မှ ဘုရားရှင်က ပုထုဇဉ်ရဲ့ အညစ်အကြေးတွေနဲ့ အရိယာရဲ့ ဖြူစင်သန့်ရှင်းပုံတွေကို ကောသမ္မိယသုတ်နဲ့ ဟောကြားခဲ့ရဖူးတယ် မဟုတ်လား။

အဲဒါကြောင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ငါဟာ အညစ်အကြေး ဗရပျစ်နဲ့ ပုထုဇဉ်ဖြစ်နေပါလား ဆိုတာ စက်ဆုပ်စမ်းပါ။ သို့မဟုတ်ရင် ဆီသည်မ လက်သုတ်လို အညစ်အကြေး အထပ်ထပ်ဖြစ်နေတဲ့အထဲ နောက်ထပ် အညစ်အကြေး အပေအကျ တစ်ခုထပ်ပြီး ကျလာ၊ စွန်းထင်းလာရင်တောင် ကျမှန်း စွန်းထင်းမှန်းသိရမှာ မဟုတ်ဘူး။ အရိယာရဲ့စိတ်ကတော့ ဖြူစင် သန့်ရှင်းနေတာမို့ အညစ်အကြေးတစ်စက်ကျရင် တစ်စက်ကျလာမှန်း သိသာထင်ရှားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အရိယာပီပီ သတိကောင်းနေပြီးသားမို့

အဲဒီအညစ်အကြေးကို ကိုယ့်စိတ်မှာ အစွန်းအထင်း၊ အထိအပါ၊ အပေ အကျခံမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ မပေအောင်လည်း အားကောင်းတဲ့သတိက ရှောင် တတ်သွားပါပြီ။

အဲဒါကြောင့် အပါယ်(၄)ပါးကို ကုပ်ဆွဲပြီး ပို့ပေးနိုင်တဲ့ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကို ကိလေသာ (၁၀)ပါးထဲက အရင်ဆွဲနုတ်ပယ်ပြီး သောတာပန်အရိယာ ဖြစ်ဖို့ စတင် ကြိုးစားကြရတယ်။ ဒီလို ကြိုးစားနေတဲ့ အချိန်မှာ ကိုယ့်မှာ အခံဓာတ်အဖြစ် ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ အမြဲရှိနေတယ်ဆိုတာ မမေ့ပါနဲ့ဦး။ အဲဒီ အခံဓာတ်နေရာမှာ အဆွယ်ဓာတ် ဝင်ပေါင်းလိုက်ရင် ပုထုဇဉ် အနွယ်ဝင် အဖြစ် ညစ်မှန်းမသိ ဆက်ပြီး ညစ်ပေနေဦးမှာပါ။ ဒါကြောင့် တရား အားထုတ်တာ ကုသိုလ်ရတယ်ဆိုပေမယ့် အစွဲမတတ်ရင် ရိပ်သာစွဲ၊ ဆိုင်းဘုတ်စွဲဘက် ယိုင်သွားပြီး တရားအားထုတ်ရင်းက မတရားတွေ ဖြစ်နိုင် ပါလားဆိုတာ သတိချပ်မိစေဖို့ပါ။ နိဗ္ဗိရင် ရိပ်သာထောင်၊ ဆိုင်းဘုတ် တင်ခဲ့တဲ့ ဆရာတော်ကြီးတွေဟာ သူ့ စင်ကြယ်မှု၊ သူ့ မြင့်မြတ်မှု အသီးသီးနဲ့ သူ့စေတနာအလျောက် ရယူသွားနိုင်ခဲ့တဲ့ မြင့်မြတ်တဲ့ ဘုံဘဝအသီးသီးမှာ ခံစားနေကြတာတောင် (အချို့လည်း ဘုံဘဝက လွတ်သွားပြီပေါ့) ဆွဲခေါ်ပြီး ဂုဏ်ပြိုင်ခိုင်းဦးမှာလို ဖြစ်နေပါပေါ့လားဆိုပြီး သံဝေဂ ရကြဖို့ သင့်ပါတယ်။

ဒီလိုမှ သံဝေဂ မရတတ်ရင် အဝိဇ္ဇာဦးစီးလို့ သင်္ခါရဆိုတဲ့ အကြောင်းတွေ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့အတွက် ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာကြီး ရထားတဲ့ အပြစ်ဒဏ်ကြီး သင့်နေပါလျက်နဲ့ အရိယာသူတော်ကောင်းကြီးတွေကို ကိုယ့်ဉာဏ်လေး တစ်ထွာတစ်မိုက်နဲ့ အခြောက်တိုက် ဝေဖန်ပြောဆိုမိတဲ့ အကုသိုလ်ဝစီကံကြောင့် မဂ်တာ၊ ဖိုလ်တားတွေ ထပ်ဖြစ်ရဦးမယ်ဆိုပါရင် ကာယကံရှင်ပဲ မနစ်နာပေးဘူးလား။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်အလုပ် ကိုယ်လုပ်ဖို့နဲ့ တရားဓမ္မနယ်ပယ်ထဲ ဝင်လာပြီဆိုရင် မြင်ရမှ၊ ကြားရရုံလေးတွေနဲ့ ကိုယ်ထင် သလို မှတ်ချက်ချ မပြစ်မှားမိကြဖို့ အထူး သတိထားကြဖို့ လိုပါတယ်။

တစ်ခါတုန်းက အတူသီတင်းသုံးဖော် ရဟန်းနှစ်ပါးဟာ ဆွမ်းခံပြီး အပြန် လမ်းရောက်တာနဲ့ ဝါကြီးတဲ့ ရဟန်းကြီးမမျှာ လေနာထလို့ လမ်းမှာပဲ သပိတ်ကိုဖွင့်ပြီး ယာဂုဆွမ်း ဘုဉ်းပေးတာကို ဝါငယ်တဲ့ ကိုယ်တော်က

ရဟန်းဖြစ်ပြီး ဣန္ဒြေမရှိလိုက်တာလို့ စိတ်ထဲက ဝေဖန်ပါတယ်။ ဒါနဲ့ ရဟန်းကြီးက ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးတာနဲ့ ရဟန်းငယ်ကို “ငါ့ရှင်၊ သင်-သာသနာ မှာ ဆောက်တည်ရာရခဲ့ပြီလား” လို့ မေးတော့ ရဟန်းငယ်က “တပည့်တော် သောတာပန် တည်ပြီးပါပြီ အရှင်ဘုရား” လို့ ဖြေပါတယ်။ ဒီတော့ ရဟန်းကြီးက ဒါဆိုရင် “ငါ့ရှင်၊ သင်-ရှေ့ဆက်ပြီး တရား အားမထုတ်နဲ့တော့ သင့်မှာ မပြစ်မှားသင့် သူ့ကို ပြစ်မှားလို့ မဂ်တာ၊ ဖိုလ်တားတွေ ဖြစ်ခဲ့ပြီ” လို့ ပြောတော့ ရဟန်းငယ်က သူ့နဲ့အတူသီတင်းသုံးဖော် ရဟန်းကြီးဟာ ရဟန္တာဖြစ်နေမှန်း ချက်ချင်းသိလိုက်ပါတယ်။ ဒီမှာတွင် ရဟန်းငယ်ကလည်း သောတာပန် အရိယာအနွယ်ဝင် ဖြစ်နေတဲ့အတွက် သူ့အပြစ်ကိုချက်ချင်း ဝန်ခံပြီး ရဟန်းကြီးကို တောင်းပန်လိုက်တဲ့အတွက် ကျေအေးသွားပါတယ်။ ဒါနဲ့ပဲ ရဟန်းငယ်ဟာ ဆက်ပြီး တရားအားထုတ်လိုက်တာ ရဟန္တာ ဖြစ်ခဲ့တယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ဒါကိုကြည့်ရင် ရဟန္တာဖြစ်နေတယ် မဖြစ်ဘူးဆိုတာ သီတင်းသုံးဖော်အချင်းချင်းတောင် မသိနိုင်တဲ့ကိစ္စပါ။ ရဟန်းကြီးက ရဟန်းငယ်မမျှာ ရှေ့ မဂ်တာ၊ ဖိုလ်တားတွေ ဖြစ်နေပြီဆိုတဲ့ ကရုဏာ စိတ်တွေဝင်လို့ ရဟန်းငယ်ရဲ့ မနောကံအထဲ အထိလည်း ထိုးထွင်း သိမြင်နိုင်လို့ ဖွင့်ပြော ဆုံးမလိုက်တဲ့အတွက် ရဟန်းငယ် သက်သာသွား ရတာပါ။

ဒါကြောင့်ပို့ ကိုယ်က ပြောသံကြား၊ တစ်ဆင့်ကြားရရုံနဲ့ ဟိုဝေဖန်၊ သည်ဝေဖန်ဆိုရင် မခက်ပေးဘူးလား။ ပညတ်နယ်ပယ်ထဲမှာ အနေကြာပြီး ပညတ် အတုံးအခဲကြီးတွေနဲ့ လောကက သမုတ်ထားတဲ့ အရာတွေဖြစ်တဲ့ သမုတ်သစ္စာကိုသာ ပြောဆိုသုံးစွဲ ထင်မြင်လုပ်ကိုင်တတ်တဲ့ အကျင့်ဖြစ်နေ သူတွေဟာ နူးညံ့သိမ်မွေ့ပြီး ဆုံးဖြတ်ဖို့ ခက်ခဲလှတဲ့ တရားတော်ရဲ့ ပရမတ္ထ နယ်ထဲ ဝင်လာကြတဲ့အခါ သည်နယ်ပယ်ထဲမှာ ကိုယ့်ထက် အရင်ရောက်နှင့် နေပြီဖြစ်တဲ့ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ပညတ် ပေတ်ကြီးကိုင်လို့ တိုင်းထွာ သတ်မှတ် ထင်မြင်ချက် အပေးမစောမိကြဖို့ အကြံပြုချင်ပါတယ်။

အခုတောင် တရားရှာဖွေမှု နယ်ပယ်မှာ ဖြစ်တတ်တဲ့ သဘောနဲ့ ဖြစ်နေကြတဲ့ အကြောင်းတွေအပေါ် တွေ့မြင်ရတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဖြန့်ကြက်

ရေးနေရတာမို့ ဝင်လေ၊ ထွက်လေနဲ့ ဝါယောဓာတ်အပေါ် ရှင်းလင်းဖွင့်ဆို နေရာက အချိန်အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ကွေ့ကောက်သွားပြန်ပြီ မဟုတ် လာ။ အဲဒီတော့ လိုရာခရီးကိုမရောက်ဘဲ ကြာနေမှာ စိုးရပါသေးတယ်။

တကယ်တော့ ထွက်လေ၊ ဝင်လေဆိုတဲ့ အသွား၊ ပသွားဟာ ခန္ဓာကိုယ်မှာရှိတဲ့ ဝါယောဓာတ်(၆)မျိုးထဲမှာ တစ်ခု အပါအဝင်ပါ။ နံပါတ်(၁)လို့ပဲ ထားလိုက်ပါတော့။

နံပါတ်(၂)က 'ဥဒ္ဓင်္ဂမ' ဝါယောလို့ခေါ်တဲ့ အထက်ကိုဆန်တက် တတ်တဲ့ လေအစုဆိုတာလည်း ရှိပါသေးတယ်။ လေချဉ်တက်တာ၊ ကြိုထိုး တဲ့အခါ သိသာပါတယ်။

နံပါတ်(၃)ကတော့ 'အစောဂမ' ဝါယောဆိုတဲ့ အောက်ကို စုန်ဆင်း တဲ့ လေအစုပါပဲ။ ဝမ်းသွားတာ၊ ဆီးသွားတာ၊ လေလည်တာတွေမှာ သိသာ နိုင်ပါတယ်။

နံပါတ်(၄)ကတော့ 'ကုစ္ဆိသယ' ဝါယောဆိုတဲ့ ဝမ်းခေါင်းအတွင်း၌ ကိန်းသော လေအစုပါပဲ။ အဲဒီ လေအစု ရှိနေတဲ့အတွက် ပြင်ပကလေကို ရှူသွင်းလိုက်တဲ့အခါ ဝမ်းဗိုက်ဟာ ဖောင်းလာတာပါ။ ရှူထုတ်လိုက်တဲ့ အခါမှာတော့ ဝမ်းဗိုက်ဟာ ပိန်သွားတာပေါ့။ ဒါကို မူတည်ပြီး ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ပြင်ပလေကို ရှူသွင်း၊ ရှူထုတ်လို့ ဖြစ်လာ တဲ့ ဝမ်းဗိုက်ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှုအပေါ် မူတည်ပြီး ဝမ်းဗိုက်နေရာကို အာရုံပြု နှလုံးသွင်းပြီး ဖောင်းလာရင် "ဖောင်းတယ်"၊ ပိန်သွားရင် "ပိန်တယ်" ဆိုပြီး မှတ်ခိုင်းရတာပါ။ နှာသီးဖျားဝက သွားစောင့်ကြည့်နေရင် စိတ်လွင့် တတ်သူတွေအတွက် လေနောက်လိုက်သွားမှာရယ်၊ လေကြောင်းကိုကြည့်ပြီး သမထသက်သက်ဘက် ယိုင်သွားမှာရယ်တွေကိုလည်း စိုးရိမ်ရပါတယ်။ သမာဓိကောင်းသွားရင်တော့လည်း တစ်မျိုးပေါ့။ ဝမ်းဗိုက်က စောင့်ကြည့် နေတဲ့အတွက် ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှုဟာ အကန့်အသတ်ဘောင် နယ်နိမိတ် စည်းရိုးရှိပြီး ဖြစ်တဲ့အတွက် လုံခြုံတဲ့သဘောလည်း ရှိပါတယ်။ ကြည့်ရ မြင်ရ ထင်ရှားလွယ်ပါတယ်။ နှာသီးဖျားဝဆိုတော့ လေနဲ့ နှာသီးဝ ဘယ်ဟာ ကြည့်ရမလဲဆိုတဲ့ ဒွါဟ၊ သံသယတွေ ဖြစ်တတ်တာများပါတယ်။ ဒါကြောင့်

ဒါဟာ ထွင်လုံးမဟုတ်ပါဘူး။ စိတ်ပျံ့လွင့်တတ်သူတွေအတွက် သမာဓိ မြန်မြန်ရလွယ်အောင် ဆရာတော်ကြီးပေးခဲ့တဲ့ (ကိုယ်တိုင်လည်း အဲဒီနည်းနဲ့ပဲ အားထုတ်ခဲ့တဲ့) စေတနာပါ။ နောက်တော့ သမာဓိ ကောင်းလာတဲ့အခါ၊ စိတ်က ထားတဲ့အာရုံမှာ နေလာတဲ့အခါ (အနေများလာတဲ့ အခါပေါ့လေ) ဆိုရင် နှာသီးဖျားကို ကြည့်ကြည့်၊ ဝမ်းဗိုက်ကို ကြည့်ကြည့် အထက် ဆန်တဲ့ လေအစုပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ အောက်ကို စုန်ဆင်းနေတဲ့ လေအစုပဲ ဖြစ်ဖြစ် အခုဆက်ပြီးရှင်းပြမယ် (၅)နဲ့ (၆)က လေအစုတွေကိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဉာဏ် အလင်းရောင် ကြီးရင်ကြီးသလို ထင်ထင်ရှားရှား မြင်လာပါလိမ့်မယ်။ အခု ကုစ္ဆိသယ ဝါယောနဲ့ပတ်သက်ပြီး စကားလမ်းကြောင်း ကြိုတုန်းမှာ သိသင့် တာလေးကို နည်းနည်းဝင်ပြောရတာပါ။

နံပါတ်(၅)ကတော့ 'ကောဋ္ဌာသယ' ဝါယော အစုဆိုတဲ့ အူမ၊ အူသိမ်အတွင်း၌ ကိန်းသောလေအစုပါပဲ။ ဒီလေအစုရှိလို့ပဲ အစာဟောင်းတွေ ဟာ ရွေ့လျား သွားလာနိုင်ကြတာပါ။

နံပါတ်(၆)ကတော့ 'အင်္ဂမာနုဿာရိ' ဝါယောအစုဆိုတဲ့ ကိုယ်အင်္ဂါ လှုပ်ရှားမှုတို့၌ အင်္ဂါကြီးငယ်သို့ အစဉ်လျှောက်သော လေအစု ဆိုတာပါပဲ။ သွေးကြောမျှင်လေးတွေထဲအထိ သွေးတွေ တိုးနေတာကို သိလာရင် အဲဒီ လေရဲ့ သဘာဝကို သိခွင့်ရမှာပါ။

ဒါကြောင့်မို့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ လှုပ်ရှား အသက်ဝင်နေတဲ့ ဝါယော (၆)မျိုးထဲက ဘယ်ဟာကို ကြည့်ကြည့် ဝါယောဓာတ်ရဲ့သဘာဝကို သိဖို့ လိုရင်းပါ။ လှုပ်ရှားခြင်း၊ ထောက်ကန်ထားခြင်းဆိုတဲ့ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ သဘာဝကို နက်နက်နဲနဲ သိလာတဲ့ အချိန်မှာ ငါဆိုတာ မရှိပါလားဆိုတာ ဝါယောဓာတ်ကြီးက ကိုယ့်ကို တရားပြန်ဟောပါလိမ့်မယ်။

ခုနပြောသလို ဝါယောအဖြစ် သိခွင့် ထင်ရှားနိုင်တာကတော့ ပသွား၊ အသွားဆိုတဲ့ ဝင်လေ၊ ထွက်လေနဲ့ အဲဒီဝင်လေထွက်လေ ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဗိုက်ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှုကို ဖြစ်စေတဲ့ ကုစ္ဆိသယဝါယောတို့ပါပဲ။ ဘယ်ဟာ မှတ်မှတ်၊ ဘယ်နေရာ မှတ်မှတ်၊ နောက်ဆုံးတော့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ရှိနေတဲ့ ဓာတ်ကြီး (၄)ပါးထဲက ဓာတ်တစ်ခုဖြစ်တဲ့ ဝါယောရဲ့ သတ္တိကို တွေ့ရမှာပါပဲ။

ဒါပေမယ့် အခုမှစပြီး အားထုတ်သူတွေ အတွက်ကတော့ ထင်ရှားတဲ့ နေရာက စလို့ အရင်ရှုမှတ်ရမှာပါ။ သမာဓိကောင်းပြီးသားလူတွေ ပြောတာကို ကြားပြီး “ငါတို့ကတော့ ဝင်လေ၊ ထွက်လေထိုင်ကြည့် နေတာပဲ” လို့ တော့ မရပါဘူး။ ပညာဖြစ်ချင်ရင် သညာနဲ့ အရင်မှတ်ရပါဦးမယ်လို့ မင်းကွန်းတွေဝန် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဆုံးမခဲ့ဖူးပါတယ်။ သညာထဲမှာ ဒါဟာ ဝင်လေပဲ၊ ဒါဟာ ထွက်လေပဲလို့ အချက်တိုင်း အချက်တိုင်းမှာ ကွဲပြားပြား၊ ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်လာပြီဆိုရင် သမာဓိ ဖြစ်လာပါပြီ။ ဒါဆိုရင် ပညာက လက်မနှေးဘဲ ရောက်လာတော့မှာပဲ။ ဒါကြောင့် လှုပ်ရှား ထောက်ကန်တတ်တဲ့ သဘောကို အမူအရာ အထိအတွေ့တွေကနေ တစ်ဆင့် နားလည်လာပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်း ‘ငါ’ ကင်းလွတ်လာတဲ့အခါ နောက် ကွယ်မှာ ဖုံးထားတဲ့ သဘာဝရဲ့ အဓိပ္ပါယ်တွေကို သိခွင့်ရလာပါလိမ့်မယ်။

ဘုရားရှင်ဟာ လူသာမန်တွေ ကျင့်နိုင်ခဲ့တဲ့ ဒုက္ကရစရိယ အကျင့် တွေကို (၆) နှစ်တိုင်တိုင် ကျင့်ကြံခဲ့စဉ်က ဝါယောဓာတ်ကိုချုပ်ပြီး အသက်ရှူအောင့် ချုပ်တည်းပြီး ကျင့်ခဲ့တဲ့အတွက် ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ လေတွေဟာ ဝင်ထွက်ခွင့် မရနိုင်လို့ ပိတ်ချုပ် လှောင်ထားသလိုဖြစ်ပြီး ဒုက္ကဝေဒနာတွေ အကြီးအကျယ်ခံခဲ့ရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါဟာ သဘာဝကို သဘာဝ အတိုင်းထားပြီး ဉာဏ်နဲ့ စောင့်ကြည့်ရမယ့်နေရာမှာ သဘာဝကို ကိုယ်ဖြစ်စေချင်တဲ့ ပုံအတိုင်း ပုံစံရိုက်သွင်းချင်တဲ့အတွက် အလောင်းတော် ဘဝက ဖြစ်ခဲ့တဲ့ သင်ခန်းစာကို အခု နှောင်းလူတွေ သိစေချင်လို့ ဘုရားရှင် က ဖွင့်ပြောခဲ့တာပါ။

သည်တော့ သဘာဝကို သဘာဝအတိုင်းလေးထားပြီး သူ့ကို အသာကလေးစောင့်ကြည့်နေပါ။ ဝင်ရင် ဝင်မှန်းသိ၊ ထွက်ရင် ထွက်မှန်းသိ၊ ဒါမှ မဟုတ် ဖောင်းရင် ဖောင်းမှန်းသိ၊ ပိန်ရင် ပိန်မှန်းသိနေရင် ဆက်တိုက် သိပါများလာရင် စိတ်ဟာ သမာဓိဆိုတဲ့ စုစည်းညီညွတ်တဲ့ အစုအဖွဲ့နဲ့ တည်ကြည်မှုသဘာဝကလေး တစ်ခုကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မယ်။

ဒီလို ဆောင်ရွက်နိုင်တာကလည်း ဒါဟာ ဘုရားရှင်နဲ့ ရဟန္တာတွေ သည်နေရာက သည်လိုပဲ ရှုမှတ်ရင်းနဲ့ အရိယာအနွယ်ဝင်တွေ ဖြစ်သွားကြ

တာပါလားဆိုတဲ့ မှန်ကန်တဲ့ ယုံကြည်မှု၊ ဒီလိုမှန်တာကို ငါလုပ်ဖြစ်အောင် ဆက်လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ မှန်ကန်တဲ့ ကြံစည်မှု၊ ဒီတော့ ဒီအလုပ်ကလေးအပေါ်မှာ ငါ ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ ကြိုးစား အားထုတ်နေမယ်ဆိုတဲ့ ဝီရိယ၊ စိတ်ကို အခြားနေရာ၊ အခြားအာရုံတွေဆီ ရောက်မသွားအောင် အခု သိနေဆဲ ဝင်လေ၊ ထွက်လေလေး အပေါ်မှာပဲ ထပ်ကာထပ်ကာ သိအောင်လုပ်နေမယ် ဆိုတဲ့ အောက်မေ့မှု သတိတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီတော့ ဝင်လေ၊ ထွက်လေ တစ်ရှူတစ်ရှိုက် သို့မဟုတ် ဖောင်း တယ်၊ ပိန်တယ် အမှတ်တစ်ခုခုမှာ ပညာမဂ္ဂင်ဆိုတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ နှစ်ပါး။ သမာဓိမဂ္ဂင်ဆိုတဲ့ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင် သုံးပါး ကိန်းအောင်းပြီး အရိပ်အဖြစ် လိုက်ပါနေတယ်ဆိုတာ ယောဂီ သိစေ ချင်တာပါ။

ဒါကြောင့် ဝင်လေ၊ ထွက်လေ တစ်ရှူ တစ်ရှိုက် သိလိုက်တိုင်း ယောဂီရဲ့ စိတ်သန္တာန်မှာ မဂ္ဂင်ငါးပါး တစ်ကြိမ်စီ ကိန်းအောင်း ပါသွားနေ တယ်ဆိုတာ ယောဂီ သိစေဖို့ပါပဲ။

ဒါကြောင့် “ဟာ၊ ဘာမျှတွေ့ရတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကိုချည်း မဲမှတ်နေရတာပဲ၊ ဘာမျှလည်း သိစရာ မပါဘူး” လို့ ဆန္ဒစောပြီး အပြစ် မတင်လိုက်ပါနဲ့။ တရားတော်က ယောဂီကို ထိုက်တန်တဲ့ တရားတွေ ချီးမြှင့် ဖို့အတွက် ယောဂီရဲ့ဘေးမှာ အသင့်စောင့်နေပြီးသားပါ။ ယောဂီရဲ့ သမာဓိနဲ့ ထိုက်တန်တဲ့ အသိအမြင်တွေဟာ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ရလာပါလိမ့်မယ်။

ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့သာ ဝင်လေ ထွက်လေကို သိနေလိုက်ပါ ယောဂီ။

သတိပဋ္ဌာန်ရဲ့ အစဟာ ဝင်လေ ထွက်လေပါပဲ။

ယောဂီဟာ သတိ သမာဓိတွေ ကောင်းရင် ကောင်းသလို ဉာဏ်ရဲ့ နယ်ပယ်ပွင့်ပြီး ကျယ်လာခဲ့ရင် အဲဒီ ဝင်လေတစ်ချက်၊ ထွက်လေတစ်ချက် မှာကိုပဲ သိစရာတွေ အနန္တဆိုတာ ယောဂီ နားလည်လာပါလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့်မို့ ဘုရားရှင် လက်ထက်က ‘အသက်ရှင်ခွင့် ရဦးမယ်ဆို ပါရင်’ နဲ့ ပတ်သက်ပြီး တစ်လ၊ တစ်ရက်၊ တစ်မနက်၊ တစ်နာရီ

တစ်မိနစ် စသည်ဖြင့်ပေါ့လေ အဆင့်ဆင့်ပြောကြားလာလိုက်တာ နောက်ဆုံး ရဟန်း က တပည့်တော်တွေ့ ဝင်လေ တစ်ခါ၊ ထွက်လေ တစ်ခါလောက်ပဲ နေခွင့် ရရင်တောင်မှ အဲဒီအချိန်လေးမှာ တရားကို ကြိုးစား အားထုတ်ပါမယ်လို့ လျှောက်ခဲ့တဲ့ ရဟန်းကို ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ချီးမွမ်းတော်မူခဲ့တယ် မဟုတ်လား။

ဒါကြောင့် ဘုရားရှင် အလိုတော်ကျအတိုင်း ဝင်လေ၊ ထွက်လေ တစ်ခါအပေါ်မှာ ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ ရှုမှတ် ပွားများ အားထုတ်လိုက်ပါ ယောဂီ။

ဒါဆိုရင် သိပ်မကြာလှတော့တဲ့အချိန်မှာ ယောဂီဟာ ဥပေက္ခာ အဝန်းအဝိုင်းကြီးထဲကို ချဉ်းနင်း ဝင်ရောက်နိုင်တော့မယ်ဆိုတာ မြင်ယောင် နေမိပါသေးတယ်။

အခန်း (၆)

ပြန်လည်သုံးသပ် တစ်ထောက်နားရပ်

ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းဆီ စိတ်ရည်သန်ပြီး အာနာပါနဿတိနဲ့ ခရီးနှင်လာပြီဖြစ်တဲ့ ယောဂီဟာ ခရီးတစ်ထောက် နားရပ် နေရာတွေ ရောက်တဲ့အခါမှာ ကိုယ်နှင်ခဲ့သလောက် ရောက်ခဲ့ပြီဖြစ်တဲ့ ခရီးအတိုင်းအတာ အပေါ်မှာ ပြန်သုံးသပ်တတ်ကြပါတယ်။

ပြီးတော့လည်း ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း ရောက်သည်အထိ ရှေ့ကို ဘယ်လို ခရီးဆက်ရဦးမယ်၊ ဘာတွေ လိုအပ်ဦးမယ်၊ ဘာတွေ ထပ်မံပြင်ဆင် ရဦးမယ် ဆိုတာတွေကိုပါ သိချင်လာပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီအခါမှာ ကိုယ်နဲ့ အတူဖြစ်တဲ့ ခရီးနှင်ဖက် အချင်းချင်းရော၊ ကိုယ့်ကို ခရီးရှေ့ဆောင်ပြသပေးတဲ့ ဆရာသမားနဲ့ရော ပြောဆိုဆွေးနွေး တိုင်ပင်တာတို့၊ အဆုံးအမ နာခံတာတို့ လိုလာပါဦးမယ်။ ဒီလိုဖြစ်လာခဲ့ရင် တစ်ဖက်နဲ့တစ်ဖက်၊ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက်ကြားမှာ ဆက်သွယ်ရေး ကိရိယာအဖြစ် သုံးစွဲတဲ့ ဘာသာစကားက တော်တော်အရေးပါလာပါပြီ။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ နားလည်မှု မလွဲမှားကြဖို့ လိုအပ်လို့ပါ။

တရားတော်ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်က နက်ရှိုင်းလာတဲ့ အခါမှာ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် နားလည်လွယ်အောင် ပြောရတဲ့ ကြားခံဘာသာစကားက တရားတော်ရဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ခြုံငုံမိအောင် အပြည့်အဝ ပုံမဖော်ပေး နိုင်ပါဘူး။ သည်တော့ မမီမကမ်းနဲ့ တစ်စွန်းတစ်စလောက်ကို ဖမ်းပြီး နားလည်ရတဲ့ ယောဂီအတွက် မိမိသိလိုတဲ့ အာသာကို ပြေစေနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ တရားတော်ရဲ့ မူရင်းစကားလုံးတွေက ပါဠိ တော်တွေ ဖြစ်နေလို့ပါ။ ဒါက လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း (၂၅၀၀)ကျော်လောက်က အရှေ့မဏ္ဍိမဒေသမှာ ပွင့်ခဲ့တဲ့ ဂေါတမအနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရားရှင် ပွင့်ထွန်း ပေါ်ပေါက်တော်မူစဉ်က အဲဒီ ဒေသ၊ အဲဒီ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ မွေးဖွားခဲ့ကြတဲ့ လူအများစု နားလည်၊ လက်ခံ သုံးစွဲခဲ့ကြတဲ့ ဘာသာစကားပါ။

အဲဒီနောက် နှစ်ပေါင်း (၂၅၀၀)ကျော် ခရီးကို ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရ ပြီး နောက်ပိုင်းမှာ ဆင့်ပွားမျိုးနွယ်ကွဲ အုပ်စုတွေဟာ ကိုယ့်နဲ့ လျော်ညီအပ်စပ် အကျိုးပေးရာမှာ ရှင်သန်နေထိုင်ကြရင်းနဲ့ ကိုယ့်ဒေသ၊ ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ ကိုယ့်ရေမြေ လူမျိုးစရိုက်ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ သင့်တော်ရာ ဘာသာစကားတွေ ကို တီထွင် အသုံးပြုလာခဲ့ကြတာ သည်နေ့ သည်အချိန်အထိပဲ ဆိုပါတော့။

ခေတ်အဆက်ဆက် သင်္ဂါယနာ (၆)ကြိမ်တင်ခဲ့တာကတော့ ဘုရား ရှင်ရဲ့ မုက္ခပါဠိတော်ဖြစ်တဲ့ ပါဠိဘာသာစကားသာ ဖြစ်ပါတယ်။ နဂို ကတည်းကိုက သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးနဲ့ ဟောကြားခဲ့တဲ့ နှုတ်မုက္ခပါဠိ တော်တွေဟာ သာမန်လူတို့ နားလည်ဖို့ရန်အတွက် ကိုယ့်မှာ တရားအခံ မရှိရင် ခက်ခဲလှပါတယ်။

အခုလို ဘာသာစကား ခြားနားမှုလည်း ရှိရော၊ မူရင်းဘာသာ စကားရဲ့ အဓိပ္ပါယ်နဲ့ လက်ရှိ မိမိတို့သုံးစွဲနေတဲ့ ဘာသာစကားရဲ့ အဓိပ္ပါယ် ကြားမှာ ကွာဟမှုတွေ ရှိလာတဲ့အခါ တရားတော်ရဲ့အဓိပ္ပါယ်တွေနဲ့ ပိုဝေးသလို ဖြစ်ရတော့တာပေါ့။ ဒီလိုပါပဲ။ နိုင်ငံတကာ ဘာသာစကားမျိုးစုံနဲ့ မူရင်းပါဠိ တော်ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကို ဖလှယ်ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဘာသာစကားတစ်ခုနဲ့ တစ်ခု

စည်းစနစ် သတ်မှတ်ပုံချင်း မတူတာကြောင့် အဓိပ္ပါယ်နားလည်နိုင်ဖို့ မူရင်း အဓိပ္ပါယ်ကို အပြည့်အဝ ပုံဖော်နိုင်ဖို့ဆိုတာ အခက်အခဲတွေ အများကြီးရှိ လာပါတယ်။ ဒါကြောင့် တရားတော်တွေကို စာလို နားလည်နိုင်ဖို့ထက် ခန္ဓာမှာ အရှိ အရှိအတိုင်း နားလည်နိုင်ဖို့က ပိုအရေးကြီးလာပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ခန္ဓာမှာ အရှိအရှိအတိုင်း နားလည်ဖို့အတွက်ကလည်း အတော် အတန် အသင့်အတင့်လောက်တော့ စာလို နားလည်ထားရင် ပိုကောင်း တာပေါ့။

ဒါမှလည်း သုတမယဉာဏ်၊ စိန္တာမယဉာဏ်က တစ်ဆင့် ဘာဝနာ မယ ဉာဏ်ကို သွားလို့ရမှာပါ။ နို့တိုက် “ကံ . . . ခန္ဓာမှာ ဘာတွေ့ရသလဲပြော” ဆိုရင် ဘာပြောလို့ ပြောရမုန်း မသိအောင် ကြောင်တောင် အတကြီးဖြစ်နေ ပါဦးမယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း ခန္ဓာထဲမှာတော့ ကိုယ်တိုင် ဘာဝနာမယဉာဏ်နဲ့ မရှာဖွေပါဘဲ နှုတ်သွက် လျှာသွက်နဲ့ စာတွေကိုချည်း အရသာခံပြီး ပြော နေပြန်ရင်လည်း မဟုတ်သေးပါဘူး။ စာနဲ့ ခန္ဓာနဲ့၊ ခန္ဓာနဲ့ စာနဲ့ နှစ်ခုညီမျှ လို့ ချိန်ခွင်လျှာ ဘယ်ဘက်ကိုမျှ အစွန်းမထွက်ရင် အကောင်းဆုံးပါပဲ။

ဒီတော့ ခန္ဓာထဲက အရှိ အရှိအတိုင်းကို စာနဲ့သိဖို့ လိုသလို စာထဲမှာ သိခဲ့ရတဲ့အတိုင်းလည်း ခန္ဓာထဲက အရှိကို ရှာဖို့ လိုပါဦးမယ်။ ပြီးတော့မှ ခန္ဓာထဲမှာ ကိုယ်တိုင် တွေ့ခဲ့ရတာဟာ စာထဲမှာ ဘယ်နေရာမှာ ရှိသလဲ။ ဘုရားရှင်က ဒါနဲ့ပတ်သက်လို့ ဘယ်လို ဟောခဲ့သလဲ ဆိုတာကို ပြန်ရှာနိုင်ခဲ့ရင် ခန္ဓာနဲ့စာတွင်မက ကိုယ့် အသိဉာဏ်အတွက်ပါ နှစ်ဖက်စလုံး အကျိုးများမယ့် ကိစ္စပါ။

ဒီနေရာမှာ ပိုပြီးစာဆန်တဲ့စကား ပြောရဦးမယ်ဆိုရင် ပရိယတ္တိ သာသနာ မရှိဘဲနဲ့ ပဋိပတ္တိသာသနာ မပြည့်စုံနိုင်ပါ။ ပဋိပတ္တိ မရှိပြန်ရင်လည်း ပရိယတ္တိက မခိုင်မာနိုင်ပါ။ ပရိယတ္တိနဲ့ ပဋိပတ္တိ သာသနာတွေ အပြန်အလှန် ပြည့်စုံမှလည်း ပဋိဝေဓသာသနာကို ဆိုက်ရောက်နိုင်မှာပါ။ ဒါကြောင့် သာသနာသုံးရပ်စလုံး ပြည့်စုံဖို့ဟာ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု အပြန်အလှန် မှီတွဲယှက် နွယ်နေတယ်ဆိုတာပါ။

ဒါကြောင့် “ခန္ဓာအရှိ ဉာဏ်အသိနဲ့ ကိုက်ညီအောင် ကြိုးစားကြ

ပါ'' လို့ တိုက်တွန်းခဲ့တဲ့ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးဟာ ပရိယတ္တိ မပြည့်စုံလေတဲ့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေအပေါ်မှာ ရတက်မအေး ဖြစ်ခဲ့ဟန်တူပါတယ်။ ပဋိပတ္တိ အကြောင်းကို နားလည်ဖို့ရာ ပရိယတ္တိ အခြေခံလေးတွေမှ မသိရင် ခက်ရဲရည်ရဲဆိုပြီး ပဋိပစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဝိုင်းဒေသနာကြီးကို တီထွင်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီစက်ဝိုင်းပေါ်မှာပါတဲ့ စကားလုံးတွေကို ပထမအဆင့် အရင်ရှင်းပြပြီး တရားအသိအမြင် သံဝေဂတွေကို တည်ဆောက်ယူခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့မှ စကားလုံးရဲ့ နောက်ကွယ်က တရားတော်ရဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ်တွေကို အလုပ်ပေးတရား၊ အသိပေးတရား၊ ထိုးထွင်းသိတရား စသည်ဖြင့် တိပ်ခွေတွေ ထောင်နဲ့ချီအောင် ဟောပြောခဲ့ပြီး ပဋိပတ္တိသာသနာနဲ့ ပဋိဝေဓသာသနာတွေကို လက်ညှိုးထိုးပြသွားခဲ့တာပါ။ စက်ဝိုင်းကြီးကို မျက်စိနဲ့လည်းမြင်၊ တရားသံကို နားနဲ့လည်းကြား ဆိုတော့ ရုပ်မြင်သံကြားပုံစံနဲ့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေရဲ့ သညာထဲမှာ တရားကိန်းသွားအောင် အဲဒီကမှ တစ်ဆင့် စိတ်သန္တာန်ထဲမှာ အမြဲကိန်းနေအောင် ဉာဏ်စွမ်းရှိသမျှစွမ်းအားကုန်ဆောင်ရွက်တော်မူသွားခဲ့တာပါ။

လက်ရှိ မြန်မာပြည်လူဦးရေ ခန့်မှန်း သန်း(၆၀)နဲ့ ပရိယတ္တိစာပေကို ဘဝနဲ့ထပ်တူ သင်ယူခွင့်ရနေတဲ့ သံဃာတော်အချိုးအဆနဲ့ နှိုင်းဆကြည့်ရင် အရေအတွက် နည်းလွန်းလှပါတယ်။ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေဘက်မှာ သာသနာ တော်ကို ကြည်ညိုတဲ့ သူတွေအဖို့ သာသနာတော်အတွက် ပစ္စည်းလေးပါး ထောက်ပံ့ဖို့ ကိစ္စတွင်မက မိမိရဲ့ ပရိယေသန ဝမ်းစာကိစ္စ၊ လူမှုတာဝန် ဝတ္တရားကိစ္စတွေက များလွန်းလှပါတယ်။ ဒါကြောင့်ပို ပရိယတ္တိ သာသနာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကျောင်းတိုက်ထဲရောက်ရုံက လွဲပြီး ရဟန်းသံဃာတော်တွေလို သင်ယူခွင့် မရခဲ့ကြပါဘူး။ မရနိုင်ကြပါဘူး။ သည့်အတွက် ဗုဒ္ဓစာပေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မိမိနားလည်ရာ ဘာသာစကားဘက်ကသာ လေ့လာဆည်းပူးခွင့် ရကြတာပါ။ ဒါကလည်း စာပေ ဝါသနာပါလွန်းမှပါ။ တရားတော်ကို ရိုရိုသေသေနဲ့ တန်ဖိုးထားပြီး သိချင်ဦးမှပါ။

ဆိုတော့ကာ သာသနာသုံးရပ်စလုံး လူတစ်ဦးစီရဲ့ သန္တာန်မှာ ဖြစ်ထွန်းဖို့ အလွန်တရာ ခက်ခဲလှတယ်ဆိုတာ အကြမ်းဖျင်းစဉ်းစားကြည့်ရင်

အဖြေပေါ်နေပါပြီ။ သည်ကြားထဲက အခုလို သာသနာရဲ့ အဆုံးအမခံပြီး ထိုးထိုးဖောက်ဖောက် သိမြင်ရလေအောင် အားထုတ်မယ်ဆိုတဲ့ ယောဂီလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဟာ လူဦးရေ အချိုးအဆနဲ့ စာကြည့်ရင် အရေအတွက် ဘယ်လောက်နည်းနေမယ်ဆိုတာ သိလောက်ပါပြီ။

ဒါပေမယ့် အရေအတွက် နည်းရတဲ့အထဲ 'ရှင်နည်းရာ အဂ္ဂလူထွက်' ဆိုသလို အရည်အချင်း အစစ်အမှန်ဆီ မရောက်လိုက်ဘဲနဲ့ ရှေ့အခန်းတွေမှာ ပြောခဲ့သလို အကြောင်းကြောင်းကြောင့် လမ်းခရီးမှာ နောက်ဆုတ် ဘေးထွက်နေသူတွေလည်း အများကြီးရှိခဲ့ပါတယ်။ သည်အထဲမှာ ယောဂီပါမသွားရလေအောင် ဆရာတပည့် ဆက်ဆံရေး၊ ယောဂီအချင်းချင်း ဆက်ဆံရေးနယ်ပယ်မှာ သိသင့် သိထိုက်တာလေးတွေကို ထပ်မံဖြည့်ဆည်းရပါဦးမယ်။

ခုနက အစချီခဲ့သလို တရားအားထုတ်မှုနယ်ပယ် ရောက်လာတဲ့ အခါမှာ တရားနာရ၊ တရားဆွေးနွေးရတဲ့အခါ လာပါပြီ။ ယောဂီနားမလည် မကျွမ်းကျင်တဲ့ ဘာသာစကား၊ ဒါတွေကလည်း ညှပ်မပြောရင် မဖြစ်တဲ့ အတွက် ပြောရတော့မှာပါပဲ။ ယောဂီဘက်ကသာ တတ်နိုင်သလောက် လက်လှမ်းမီသမျှ နားလည်အောင် ကြိုးစားထားဖို့ပဲ လိုပါတယ်။ ဘာသာစကား အခက်အခဲကြောင့် အဟန့်အတားဖြစ်ရပါတယ်ဆိုပြီး နောက်ဆုတ် သွားရင် ယောဂီအတွက် အများကြီးနစ်နာလှပါတယ်။ ပြောရရင် သံသရာနဲ့ ချီပြီးတော့ကို နစ်နာသွားမှာပါ။

ဒီတော့ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းရဲ့ ခရီးအလယ်နဲ့ ခရီးအဆုံးနား တစ်ဝိုက်မှာ တွေ့ရတတ်တဲ့ သဘာဝတွေနဲ့ သက်ဆိုင်သမျှလောက်တော့ ယောဂီနားလည်ထားရင် ဒီက ရှေ့ကို ပိုအဆင်ပြေချောမွေ့တဲ့ခရီး ဖြစ်လာ လိမ့်မယ်ဆိုတာ မြင်ယောင်နေမိပါသေးတယ်။

အခန်း (၇)

သမုတ်အမှန်နှင့် အရှိအမှန်

လောကကြီးမှာ လူတို့ရဲ့အလယ်မှာ သူနည်း၊ သူဟန်၊ သူနေရာ နဲ့ သူ မှန်နေတဲ့ အမှန်တရားနှစ်ခု ရှိပါတယ်။ အမြဲတစေမှန်နေတဲ့အတွက် လည်း 'သစ္စာ'ဆိုတာနဲ့ တွဲသုံးဖြစ်သွားတာပါ။

အဲဒါကတော့ သမုတ်သစ္စာနဲ့ ပရမတ္ထသစ္စာ တို့ပါပဲ။ (ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ဟောဖော်ညွှန်ပြခဲ့တဲ့ သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားနဲ့ မရောစေချင်ပါ။ လေးသင်္ချေကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်ပြီးမှ သိလာရတဲ့ သစ္စာလေးပါးဟာ အင်မတန်လေးနက်ပါတယ်။ ဒုက္ခ၊ သမုဒယ၊ နိရောဓ၊ မဂ္ဂ ဆိုတဲ့ သစ္စာလေးပါးကတော့ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းရဲ့ နက်ရှိုင်းတဲ့အပိုင်း ရောက်မှ နားလည်နိုင်မှာမို့ အဲဒီအကြောင်းကို နောက်မှပြောပါမယ်။)

သမုတ်သစ္စာ ဆိုတာကတော့ သမုတ်ထား၊ သတ်မှတ်ထား၊ ခေါ်ဝေါ်ထားသဖြင့် မှန်တဲ့အမှန်တရားလို့ ပြောရမှာပါပဲ။ လောကကြီးမှာ လူတစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်နဲ့အများ၊ အများနဲ့အများတို့ ဆက်သွယ်ကြ၊ လက်ခံတုံ့ပြန်ကြတဲ့အခါမှာ ပုံသေသမုတ်ထား၊ အမည်

အပ္ပမာဒစာစဉ်

တပ်ထားတာတွေ မရှိလို့ မဖြစ်ပါဘူး။

သို့မဟုတ်ရင် ဟေ့လူ လာခဲ့ဆိုရင် လူအုပ်ထဲက ဘယ်သူလာရမှန်း မသိ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ မောင်ဖြူလာခဲ့ဆိုမှ လူအုပ်ထဲက မောင်ဖြူက ထွက်လာလို့ရမှာပါ။ စားပွဲပေါ်က ဟိုပစ္စည်း သွားယူခဲ့ဆိုရင် စားပွဲပေါ်မှာ ပစ္စည်းတွေအများကြီး တင်ထားတဲ့အတွက် ဘာကို သွားယူရမှန်း မသိဖြစ်တတ်ပါတယ်။ နာလိုက်တာလို့ ပြောရင် ခြေထောက်ကလား၊ ပေါင်ကလား၊ လက်ကလား၊ ဒူးကလား ခွဲခြားပြောမှ ဆရာဝန်က ဆေးကုလို့ ရပါတယ်။

ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကြီးနဲ့ နှာမောင်းကြီးနဲ့ အစွယ်နဲ့ အမြီးနဲ့ဆိုရင် တော့ မြန်မာလို ဆင်ပေါ့။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနဲ့ဆိုတော့ elephant ပေါ့။ ဒီအကောင် သေးသေးကလေးက ပုရွက်ဆိတ်၊ ဒါကတော့ ခွေး၊ ဒါကတော့ ကြောင်၊ ဒီလိုပုံသဏ္ဍာန်၊ ဒီလိုအဆင်းနဲ့ဆိုရင်တော့ ဘာကောင်ပေါ့။ ဒါကတော့ ချိုတယ်၊ ထန်းလျက်လို့ခေါ်တယ်။ ဒါကတော့စပ်တယ်၊ ငရုပ်သီး လို့ခေါ်တယ် စသည်ဖြင့် ကိုယ် ငယ်ရာကနေ စကားပြောတတ်ပြီး အရွယ် ရောက်လာတဲ့အထိ မိဘက သင်ပေးခဲ့တာ၊ ဆရာသမားတွေက သင်ပေးခဲ့တာ မှန်သမျှ အားလုံး သူ့နိုင်ငံ၊ သူ့ဘာသာစကား အသီးသီးနဲ့ ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲ အမည်ပေးထားကြတာပါ။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပညတ်ပေါ့။

ပညတ်မှာ စာလိုပြောရင် ပုံသဏ္ဍာန်ကို အစွဲပြုပြီး ‘သဏ္ဍာန်’- ပညတ်။ ယောက်ျား၊ မိန်းမကို အစွဲပြုပြီး ‘ပုဂ္ဂလ’ပညတ်။ လူနာမည်ကို အစွဲပြုပြီး ‘နာမ’ပညတ်။ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာစတဲ့ သတ္တလောက အခေါ် အဝေါ်ကို အစွဲပြုပြီး ‘သတ္တ’ပညတ်။ အိမ်၊ လှည်း၊ ရထား၊ ခန္ဓာကိုယ်ဆိုတဲ့ အပေါင်း အစုကို အစွဲပြုပြီး ‘သမူဟ’ပညတ်။ အရှေ့ အနောက် တောင် မြောက် စတဲ့ နေရာဌာနတွေကို အစွဲပြုပြီး ‘ဒိသာ’ပညတ်။ နံနက်၊ နေ့လယ်၊ ညနေ၊ နာရီစတဲ့ အချိန်တွေကို အစွဲပြုပြီး ‘ကာလ’ပညတ်။ မတွေ့ထိကောင်းတဲ့ အရာတွေကို အစွဲပြုပြီး (ဥပမာ-လိုဏ်ဂူ၊ တွင်း) ‘အာကာသ’ပညတ်။ သမထတရား အားထုတ်ရင်းဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ပရိကမ္မ၊ ဥဂ္ဂဟ၊ ပဋိဘာဂစတဲ့ နိမိတ်တွေကို အစွဲပြုပြီး ‘နိမိတ္တ’ပညတ်။ သည်

ခန္ဓာကိုယ်နဲ့ သည်စိတ်ဟာ မွေးကတည်းက အခုအချိန်ထိ တစ်ယောက် တည်း၊ တစ်ခုတည်း အစဉ်အတန်းကြီး တစ်ဆက်တည်းဖြစ်နေတယ်လို့ ထင်ရတဲ့အပေါ် အစွဲပြုပြီး ‘သန္တတိ’ပညတ်။ ကိုယ်ခန္ဓာ အတုံးအခဲကြီးပေါ်မှာ အစွဲပြုပြီးထင်နေတဲ့ ‘ယန’ပညတ် စသည်ဖြင့် ပညတ်အမျိုးအစားတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ ဒီထက် စုံစုံလင်လင်သိချင်သေးရင် မူရင်းကျမ်းဂန် တွေကို လှန်လှောဖတ်ရှုပါတော့။

အဲဒါကိုကြည့်ရင် ပညတ်မှာတောင်မှ ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲပုံ အုပ်စုတွေ ကွဲနေသေးတယ်ဆိုတာ သိစေချင်ပါတယ်။ ယုတ်စွအဆုံး သမထနိမိတ် တွေ အာရုံတွေ၊ ပေါ်လာတောင်မှ ‘နိမိတ္တ’ပညတ်က မလွတ်သေးဘူး ဆိုတာ သတိပြုစေလိုပါတယ်။ ပညတ်နယ်ပယ်မှာပဲ ရှိသေးတယ်လို့ သိဖို့ ပါပဲ။

ပရမတ္ထသစ္စာ ကတော့ အရှိအမှန်တရားပေါ့။ သူကလည်း သူချည်း သက်သက်ဆိုရင် ဘာမျှအဓိပ္ပါယ်မရှိလို့ ခွဲခြားနားလည်နိုင်ဖို့အတွက် ပညတ် ဆိုတဲ့ ဘာသာစကားကို ယူပြီး ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲရတာပါပဲ။

ဒါပေမယ့် ခုန သမုတိသစ္စာလိုတော့ လူတွေ နာမည်အမျိုးမျိုး အခေါ်အဝေါ်အမျိုးမျိုး သတ်မှတ်ထားပြီးမှ သမုတိလို့ မှန်နေတဲ့ အမှန်တရား တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ မရှိတာကို အရှိလုပ်ပြီးမှ တစ်ဖက်နဲ့တစ်ဖက် နားလည်ရအောင် သုံးနှုန်းပြောဆိုဖြစ်သွားတဲ့ သမုတိသစ္စာနဲ့ လုံးဝ ခြားနားပါ တယ်။

သူ့ကို နားလည်အောင်အတွက် ဘာသာစကား၊ စကားလုံး ဝေါဟာရတွေနဲ့ ပြန်ပြောတဲ့အခါ နိုင်ငံ လူမျိုးအပေါ် မူတည်ပြီး ဘာသာ စကား ကွဲပြားသယောင်ရှိနိုင်ပေမယ့် မူရင်းအဓိပ္ပါယ်နဲ့ ခံစားရပုံကတော့ တစ်ထပ်တည်း တူညီတာပါပဲ။ ပြောရရင် ပရမတ္ထသစ္စာက ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘယ်သတ္တဝါရဲ့ အလိုကိုမျှ မလိုက်ပါဘူး။ သူ့သဘောကို သူပြောပုံဖြစ် ပါတယ်။ လက်ခံချင်တာ လက်မခံချင်တာက ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အပိုင်းပါ။ သူ့ သဘောကတော့ ဘယ်တော့မှ ပြောင်းမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီတစ်ခါ ပေါ်တဲ့အခါ သည်ပုံစံ၊ သည်ခံစားမှု၊ နောက်တစ်ခါ ပေါ်တဲ့အခါ နောက်ပုံစံ၊

နောက်ခံစားမှုဆိုတဲ့ အပြောင်းအလဲ သဘောမျိုး သူ့မှာ မရှိတော့။ တစ်သမတ် တည်းပဲ။ အရင့်အရင့်တွေတုန်းကလည်း သည်အတိုင်းပဲ။ အခုရော၊ နောင်ရော သည်အတိုင်းပါပဲ။

အလွယ်ဆုံး ဥပမာကိုပြောရရင် ရေခဲတုံး တစ်တုံးလို့ သတ်မှတ် ထားတဲ့ အရာဝတ္ထုတစ်ခုကို မြန်မာကလေးငယ်တစ်ယောက် ကိုင်ကြည့်ရင် အေးမှာပါပဲ။ လူကြီးတစ်ယောက် ကိုင်ကြည့်ရင်ရော၊ အေးမှာပါပဲ။ အမျိုးသမီး တစ်ယောက်ဆိုရင်လည်း အေးမှာပါပဲ။ အခြားနိုင်ငံက ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဆိုရင်ရော၊ အေးမှာပါပဲ။ ဆင်းရဲသားကိုင်ရင်ရော အေးမှာပဲ။ သူဌေးသူကြွယ်ကိုင်ရင်ရော၊ အေးမှာပဲ။ ခွေးကို ရေခဲနဲ့ ပေးထိလိုက်ရင်ရော၊ အေးတဲ့ ခံစားမှုကို ရသွားမှာပဲ။ အခြားသတ္တဝါ တွေကိုလည်း ပေးထိကြည့် အေးနေမှာပါပဲ။

ဒီတော့ ရေခဲလို့ အခေါ်ခံရတဲ့ ခြပ်ထုပစ္စည်းတစ်ခုဟာ အရင်တုန်း က မွေးခဲ့တဲ့ လူတွေကိုလည်း အေးတဲ့ခံစားမှုကို ရစေမှာပါပဲ။ အခုလက်ရှိ အသက်ရှင်ဆဲ လူတွေကိုလည်း အေးတဲ့ခံစားမှုကို ရစေမှာပဲ။ နောင် မွေးဖွား လာဦးမယ့် မျိုးဆက်သစ်တွေကိုလည်း အေးစေဦးမှာပါပဲ။ အဲဒီ တစ်သမတ် တည်း မပြောင်းလဲတဲ့ အေးတဲ့သဘောဟာ ပရမတ်ရဲ့ သဘာဝပါပဲ။

ဒါကြောင့် ပညတ် အနေနဲ့ကတော့ ရေခဲလို့ခေါ်ပေမယ့် ပရမတ်ရဲ့ သတ္တိမှာကတော့ အေးပြီး ဖောက်ပြန်တဲ့ သဘောသက်သက်ပါပဲ။

ဒီလို အပြော ပညတ်၊ သဘော ပရမတ်ကို နားလည်ထားမှလည်း ယောဂီရဲ့ ရှေ့ခရီးစဉ်ဟာ ပိုမိုချောမွေ့လာပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီတော့ ပရမတ်နဲ့ပတ်သက်လို့ ပရမတ္ထသစ္စာအထိ အကျဉ်းချုံး ပြီး လေ့လာမှတ်သားလိုက်ရင် ပိုကောင်းပါတယ်။

ပရမတ္ထသစ္စာဆိုတာက စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ အရှိတရား (၄)မျိုးကို ခေါ်တာပါ။ အဲဒီတရား(၄)မျိုးက အမြဲရှိတယ်။ အမြဲတမ်းလည်း မှန်နေတယ်။ သို့သော် ကိုင်တွယ် ထိတွေ့လို့တော့ မရဘူး။ ပရမတ်အာရုံတည့်တဲ့အခါ စိတ်စေတသိတ် ရုပ်မှန်ခဲ့ခြားပြီး သိနိုင်လာပါလိမ့် မယ်။ ပရမတ္ထတရား (၄)ပါးထဲက နိဗ္ဗာန်ကိုတော့ သိနိုင်ဖို့ ခက်လှပါတယ်။

သည်အပိုင်းတွေ မဆွေးနွေးချင်သေးပါဘူး။ အချိန်နည်းနည်း စောသေး တဲ့အတွက် နောက်ပိုင်းမှပဲ အသေးစိတ် ဆွေးနွေးချင်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ရှင်းသွားရအောင် အလွန်အဆင့်မြင့်တဲ့ စကားလုံးနဲ့ အလွန်ခက်ခဲနက်နဲတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို စကားပိုင်း အပြင်ဘက်မှာ ခဏထားလိုက်ရင် ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း တစ်ချိန်ကျရင်တော့ အဲဒီ နိဗ္ဗာန်ဆိုကိုပဲ သွားရမှာပါ။

ဆိုရရင် အဲဒီ ပရမတ္ထသစ္စာ(၄)မျိုးကို (၂)အုပ်စု ခွဲလို့ရတယ်။ အဆင့်မြင့်ဆုံးဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်က အသင်္ခတပရမတ်၊ ကျန်သုံးခုဖြစ်တဲ့ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်တို့က သင်္ခတပရမတ်။ ဒီလိုဆိုရင် အသင်္ခတပရမတ်ဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို သင့်လျော်တဲ့ ဉာဏ်အဆင့်ရောက်မှ ထုတ်ယူပြီး သုံးစွဲနိုင်အောင် ခဏကလေး သိမ်းထားကြဦးစို့ရဲ့။

ဒီမှာ အသင်္ခတပရမတ်ဆိုတာက အကြောင်းတရားကင်းပြီး ပေါင်းစုပြုပြင်ခြင်းကင်းတဲ့ တရားဖြစ်တဲ့အတွက် တစ်ကြောင်း၊ အကြောင်း တရားတို့ဖြင့် ပြုထားတဲ့ အပြုခံတရားမဟုတ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် တစ် ကြောင်း၊ သူ့ဘာသာသူ အေးအေးဆေးဆေးနေပါစေ။ ကိုယ်က အခုမှ အကြောင်းတရားတွေဆိုတာ ဘာတွေလဲလို့ လေ့လာနေရတုန်း ရှိနေသေး တော့၊ အကြောင်းတရားကင်းတဲ့ဘက်ဆီကို လှမ်းမမျှော်လိုက်ပါနဲ့ဦး။

ဒါကြောင့်မို့ ကိုယ်နဲ့ တန်ရာတန်ရာဖြစ်တဲ့ သင်္ခတပရမတ်တွေကိုပဲ လေ့လာကြဦးစို့။ ဒါတောင်မှ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ဆိုတဲ့ သင်္ခတပရမတ် တွေဟာ အင်မတန် နက်နဲသိမ်မွေ့ပြီး သိမြင်ဖို့ ခက်ခဲလှပါသေးတယ်။ (အသင်္ခတနယ်ပယ်က နိဗ္ဗာန်ဆိုရင်တော့ မပြောနဲ့တော့ပေါ့။)

သင်္ခတ ပရမတ်ဆိုတာကတော့ အကြောင်းတရားတွေ ညီညွတ်စွာနဲ့ ပေါင်းစု၍ ပြုပြင်ထားသော တရားကို ခေါ်တာပါပဲ။ လူတိုင်းမှာရှိကြတဲ့ ကိလေသာမှန်သမျှဟာ ပညတ်ကိုပဲ အာရုံပြုကြပါတယ်။ အဲဒီကနေပြီး အခု ယောဂီလို ဝိပဿနာစိတ်ဘက်ကို ကူးပြောင်းတိုးဝင်လာတဲ့ အခါမှ သင်္ခတပရမတ်တွေကို အာရုံပြုလို့ ရလာပါတယ်။ အသင်္ခတပရမတ် ဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုတော့ မဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်တွေကမှသာ အာရုံပြုလို့ရပါတယ်။

ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို ပရမတ်က ကွယ်တယ်။

ပရမတ်ကို ပညတ်က ကွယ်တယ်လို့ ပြောကြ ဆိုကြသုံးစွဲကြတာ ပေါ့။

ယောဂီဟာ အဲဒီအဖုံးတွေကို ခွာလှန်ပြီး နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု နိုင်သည်အထိ ဆက်ကြိုးစားသွားရမှာပါ။

ကဲ . . . အဲဒီတော့ သင်္ခတပရမတ်သုံးမျိုးဖြစ်တဲ့ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ဆိုတဲ့ ပရမတ်တရားသုံးခုကို ရှင်းကြစို့ရဲ့။ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်လို့ ဆိုပြီး ကြားနေကျစကားအတိုင်း စဉ်လိုက်ရပေမယ့် တကယ့် တကယ် မှာတော့ ရုပ်ကစပြီး ရှင်းမှ ပိုသင့်မြတ်ပါတယ်။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အခုယောဂီဟာ အာနာပါနဿတိ ဝင်လေ ထွက်လေ ရှုမှတ်ရာကနေ ရုပ်ပရမတ်တွေကို အာရုံပြုနိုင်အောင် ကြိုးစား အားထုတ်နေရလို့ပါပဲ။

ရုပ် ပရမတ်တရားကတော့ အဘိဓမ္မာထဲမှာ (၂၈)ပါးရှိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒီရုပ်တရားတွေအားလုံးဟာ ခန္ဓာအိမ်ကိုမှီပြီး အခြေအနေနဲ့ အချိန်အခါအလိုက် တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခု ပေါ်နေမှာပါ။ အဘိဓမ္မာသင်တန်းတွေ တက်ရင်တော့ (၂၈)ပါးစလုံး အသေးစိတ်သိရမှာပါပဲ။ ဒါမှမဟုတ် ကျမ်းစာအုပ်တွေထဲ လှန်လှော့ရှာဖွေ ဖတ်ရှုရင်လည်း အသေးစိတ်သိနိုင် ပါတယ်။ ဒါတွေကို အသေးစိတ်ရှင်းပြနေရင် လိုရင်းမရောက်ဘဲ ဝေ့ဝိုက် နေမှာစိုးလို့ တကယ်အရေးကြီးတာလောက်ပဲ ထုတ်နုတ်ပေးပါရစေ။

ရုပ်ပရမတ်တရားတွေထဲမှာ အခြေခံအကျဆုံးနဲ့ အဓိကကတော့ မူလဘူတ ဓာတ်ကြီး (၄)ပါးပါပဲ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ အာပေါဆိုတဲ့ ဓာတ်ကြီးလေးပါးထဲမှာ အခု ယောဂီ အဓိကထား အာရုံပြုနေတာက ဝါယော ဓာတ်ပေါ့။ ရှေ့ အခန်းတုန်းကလည်း ဝါယောရဲ့ သတ္တိကို အနည်းငယ် ဖွင့်ဆိုခဲ့ပြီးပါပြီ။

- ပထဝီဆိုတဲ့ မြေဓာတ်၊
- အာပေါဆိုတဲ့ ရေဓာတ်၊
- တေဇောဆိုတဲ့ မီးဓာတ်၊

တွေဟာ ဝါယောဆိုတဲ့ လေဓာတ်နဲ့ အတူ ယှဉ်တွဲလို့ အညမညသဘော၊

သဟဇာတသဘောအနေနဲ့ ရှိနေကြပါတယ်။ မြေဓာတ်ဆိုတဲ့ ပထဝီဓာတ်မှာ မာတာ၊ ပျော့တာ၊ ကြမ်းတာ၊ နုတာဆိုတဲ့ သဘော သတ္တိတွေရှိနေသလို အာပေါဆိုတဲ့ ရေဓာတ်မှာ စုဖွဲ့တာ၊ ယိုစီးတာ ဆိုတဲ့ သဘောသတ္တိတွေ ရှိနေပြန်တယ်။ တေဇောဆိုတဲ့ မီးဓာတ်ကတော့ ပူတာ၊ အေးတာ ဆိုတဲ့ သတ္တိတွေရှိနေတယ်။

ဒါကို လေ့လာကြည့်ရင် ဓာတ်တစ်ပါးချင်းဆီမှာ ဆန့်ကျင်ဘက် သဘောတွေ သက်ဝင်နေတာလည်း တွေ့ရပါမယ်။ ပူရင် မီးပဲ၊ တေဇောပဲလို့ ထင်တဲ့ဟာက၊ အေးတာလည်း တေဇောဓာတ်ဆိုတာ အခုသိလာရပါပြီ။ ရေခဲတုံးကို စားတုန်းက အေးချင်လို့စားပေမယ့် အစားများရင် အပူဓာတ် တွေဖြစ်လာပြီး အာသီးယောင်တာတို့၊ တံတွေးမျိုချ မရတာတို့ ဖြစ်တတ်ပါ တယ်။ ဒီလိုပါပဲ ရေခဲသေတ္တာရဲ့ အတွင်းပိုင်းက အေးသလောက်၊ ရေခဲ သေတ္တာအပြင်ဘက် နောက်ကျောမှာတော့ ပူနေတာတွေ့ရပါမယ်။ အခန်း ထဲကို အအေးဓာတ်ပေးထားတဲ့ လေအေးစက်ကြောင့် အခန်းအပြင်ဘက်မှာ တပ်ဆင်ထားတဲ့ ပန်ကာအနားဖြတ်သွားရင် ပူတာတွေ့ရပါမယ်။

ဝါယောဓာတ်ကလည်း ငြိမ်အောင် ထောက်ကန်ပေးတတ်သလို လှုပ်ရှားအောင်လည်း ရွေ့လျားပေးတတ်ပါတယ်။

အာပေါဓာတ်ကလည်း ကျစ်လျစ်အောင် ဖွဲ့စည်းပေးနိုင်သလို ယိုစီး ပေးခြင်းအားဖြင့်လည်း တစ်စစ ပြိုကွဲစေပြန်တယ်။

ပထဝီဓာတ်ကလည်း မာတဲ့သဘောကို ကိုင်တွယ် ထိတွေ့ခွင့်ပေး သလို ပျော့တဲ့သဘောကိုလည်း ကိုင်တွယ်ထိတွေ့ခွင့်ပေးတတ်ပါတယ်။

ပထဝီရဲ့မာတဲ့သဘော ဖြစ်လာဖို့အတွက် အပူ၊ အအေးဆိုတဲ့ တေဇော၊ လှုပ်ရှားထောက်ကန်တဲ့ ဝါယော၊ ယိုစီးဖွဲ့စည်းပေးတတ်တဲ့ အာပေါ ဓာတ်တွေက ကျေးဇူးပြုပေးကြတာပါ။ သူတို့ ကျေးဇူးအပြု လွန်ပြန်ရင်လည်း ပထဝီရဲ့ မူလမာကျောနေတဲ့ သဘောဟာ ပျော့ပျောင်းသွားပြန်ပါတယ်။

ဒီလိုပါပဲ၊ ဓာတ်တစ်ပါးချင်းစီကို ကျန်တဲ့သုံးပါးက အကြောင်းတရား တွေ အမျိုးမျိုးဖြစ်ပြီး ပြုပြင်ပေးနေတဲ့အတွက် ဓာတ်ကြီးလေးပါး ပေါင်းစပ် နေတဲ့ အဖွဲ့အစည်းကြီးဟာ မရပ်မနား ဖောက်ပြန်နေရတော့တာပါပဲ။

ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ ကိုယ့်နေရာဌာနအသီးသီးမှာ မြင်တွေ့ရတဲ့ ပစ္စည်းတွေ၊ ကိုင်တွယ် ထိတွေ့ခွင့်ရတဲ့ ပစ္စည်းတွေမှန်သမျှ သက်ရှိသက်မဲ့ အားလုံးဟာ ဓာတ်ကြီးလေးပါး အစုအဖွဲ့ပါပဲ။ ဒါကို အားလပ်ချိန်တစ်ချိန် မှာ သီးသန့်အဖြေရှာပြီး ဖြန့်ကျက်တွေးဆကြည့်ပေါ့။ အခုတော့ အတွေးရဲ့ နယ်ပယ်ထဲ ရောက်သွားမှာစိုးလို့ သည်မျှနဲ့ပဲ ရှေ့ခရီးဆက်ကြပါဦးစို့။

အထက်မှာ ပြောခဲ့တဲ့ မဟာဘုတ်ဓာတ်ကြီးလေးပါးနဲ့ တသီး တခြား ခွဲထုတ်လို့မရတဲ့ ရုပ်ဓာတ်လေးခု ရှိပါသေးတယ်။ ရုံးစာသဘောမျိုး ပြောရရင် ခေါင်းစဉ်ကြီးပြီးတော့ ခေါင်းစဉ်ငယ်ပေါ့လေ။ အဲဒါကတော့ အဝိနိဗ္ဗောဂ လို့ခေါ်တဲ့ ဓာတ်လေးပါးပါပဲ။

- အဲဒါတွေက -
- ဝဏ္ဏလို့ခေါ်တဲ့ အဆင်းဓာတ်၊
- ဂန္ဓလို့ခေါ်တဲ့ အနံ့ဓာတ်၊
- ရသလို့ခေါ်တဲ့ အရသာဓာတ်၊

ဩဇာ (သို့) အဆီအစေးလို့ခေါ်တဲ့ အာဟာရဓာတ်-
တို့ဖြစ်ပါတယ်။

စကြဝဠာတိုက်ကြီးတစ်ခုလုံးကို အခုဓာတ်(၄)ပါးရယ်၊ မူလ ဘူတ ဓာတ်ကြီး(၄)ပါးရယ် ပေါင်းထားတဲ့ အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်တွေနဲ့ပဲ ထိတွေ့ခံစား သိမြင်နေရတာပါ။ ဒီလောက်အထိ သိထားရင် ရုပ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး တစ်ပိုင် တစ်နိုင် ဖြစ်ပါပြီ။ ဒီ အဋ္ဌကလာပ်ရုပ် (၈)ခုကိုပဲ ကိုယ့်အာရုံထဲမှာ ပေါ်ရင် ပေါ်လာသလို စူးစူးနစ်နစ် လေ့လာကြည့်မယ်ဆိုရင် လေ့လာလို့ မဆုံးဘူး။ သိလို့ မဆုံးနိုင် ပေဘူး။ သို့သော်လည်း အဲဒီလို သိခွင့်ရတာကို ကျေနပ်နေရင် အတွေးအခေါ်ဘက်ကို သာယာတိမ်းညွတ်သွားပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်ဘက်ကို ရောက်လာမှာ မဟုတ်လို့ ရုပ်တရားနဲ့ပတ်သက်ပြီး သည်မျှလောက် သိရရင်ပဲ ကျေနပ်ဖို့ ကောင်းပါပြီလို့ ဆိုချင်ပါတယ်။

နောက်တစ်ခုကတော့ စိတ်ပေါ့။ ဒါကတော့ အရာအကျယ်ဆုံး ပေါ့။ ဝိညာဏ်လို့လည်း သုံးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စိတ်လို့ပဲ မြန်မာလို အများက နားလည်နေကြတာပါပဲ။ ဝိပဿနာဟာ စိတ်အလုပ်ပါ။ ဒါကြောင့် ဒီစိတ်က

သတိဉာဏ် အလုပ်လုပ်ပုံတွေကို စနစ်တကျ စူးစူးစိုက်စိုက် လေ့လာရင်းနဲ့ပဲ အဆင့်မြင့်တင်သွားရမှာပါ။ နောက်ဆုံး အဆင့်မြင့်ဆုံး စိတ်ဖြစ်တဲ့ မဂ်စိတ် သည်ပင်လျှင် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလို့ ရသွားတာပါပဲ။ အဲဒီ အချိန်ကျတော့ မဂ်စိတ်သည်ပင်လျှင် မဂ်ဉာဏ်အဖြစ် ပြောင်းလဲအသက်ဝင်သွားပါပြီ။ ဒါကြောင့် သင်္ခတ ပရမတ်ထက ရုပ်တို့၊ စေတသိက်တို့ဟာ စိတ်ရဲ့ အကူပစ္စည်း၊ ယှဉ်ဖော်၊ ယှဉ်ဖက်တွေပါ။ ငယ်ပေါင်း ကြီးဖော်တွေပေါ့။ တစ်နည်းအားဖြင့် စိတ်ရဲ့ လက်အောက်ခံတွေပါ။ သူတို့မှာ သိခြား မူကွဲသတ္တိတွေနဲ့ ပုံသေရှိ နေကြပြီး စိတ်လိုတော့ လိုသလို ရှင်သန်နိုင်ခြင်း မရှိပါဘူး။ သူတို့မှာ စိတ်လို အဆင့်မြင့်လာဖို့ ပုံသွင်း ပုံဖော်လို့မရတဲ့အတွက် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု နိုင်တဲ့ အခွင့်အရေး မရှိကြပါဘူး။ ဒါကြောင့် စိတ်ဟာ အရာအကျယ်ဆုံး စွမ်းအားအရှိဆုံး၊ အသုံးချမှားရင်လည်း ဒုက္ခ အပေးနိုင်ဆုံး ပါပဲ။ ရုပ်ကို တောင်မှ ဒီအတိုင်း ရပ်တည်ခွင့်မပေးဘဲ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်လာတဲ့ရုပ် 'စိတ္တဇရုပ်'ဆိုပြီး သုံးနှုန်းတာကိုပဲ ကြည့်ပေါ့။ ကမ္မဇရုပ်တို့၊ အာဟာရဇရုပ်တို့၊ ဥတုဇရုပ်တို့လည်း ရှိတာပေါ့လေ။ ကံကြောင့် ဖြစ်တဲ့ရုပ်၊ အာဟာရကြောင့် ဖြစ်တဲ့ရုပ်၊ ဥတုကြောင့် ဖြစ်တဲ့ရုပ်တွေ ရှိပေမယ့် စိတ်ဟာ စွမ်းအား အမြင့်မားဆုံး မဂ်စိတ် အခြေအနေကို ရောက်သွားလို့ နိရောဓ သမာပတ်ဝင်စားနိုင်ခဲ့ရင် စိတ္တဇရုပ်တွေ ချုပ်သွားတော့တာပါပဲ။ ကျန်တဲ့ ကမ္မဇရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်တို့ဟာ အဲဒီအချိန်မှာ ပိုင်ရှင်မဲ့တွေလို့၊ ခေါင်းဆောင်မရှိတဲ့ နောက်လိုက်တွေလို့၊ ခေါင်းမပါတဲ့ ကိုယ်ကြီးလို ဖြစ်ကုန် တော့တာပါပဲ။

အဘိဓမ္မာမှာဆိုရင် စိတ်အမျိုးအစားတွေကို အကျဉ်းအားဖြင့် (၈၉)မျိုး၊ အကျယ်အားဖြင့် (၁၂၁)မျိုးတောင် ပြောထားတယ်။ ဒါတွေကို အချိန်ယူပြီး လေ့လာနိုင်ရင်တော့ သုတလည်းပွား၊ ဘုရားရှင်ရဲ့သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကိုလည်း ကြည့်ညိုရတာပေါ့။ မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ နံစိတ်၊ အရသာသိစိတ်၊ ထိသိစိတ်၊ ကြံစည်တွေးတောစိတ် ဆိုတဲ့ စိတ်(၆)မျိုး ကတော့ ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ ဒွါရ(၆)ပေါက်မှာ အမြဲတမ်းဖြစ်နေတာပါပဲ။

မျက်စိဘက်က အဆင်းနဲ့တိုက်တဲ့အခါ မြင်စိတ်၊ စက္ခုဝိညာဏ်လို့

ခေါ်တာပေါ့။

နားဘက်က အသံနဲ့တိုက်တဲ့အခါ ကြားစိတ်၊ သောတဝိညာဏ် လို့ ခေါ်ပါတယ်။

နားခေါင်းဘက်က အနံ့နဲ့တိုက်တဲ့အခါ၊ နံစိတ်၊ ဃာနဝိညာဏ် လို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။

လျှာဘက်က အရသာနဲ့ တိုက်တဲ့အခါ စားသိစိတ် (အရသာစိတ်) ဇိဝှာဝိညာဏ်လို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။

ကိုယ်ခန္ဓာ နေရာအနှံ့မှာ ဘာနဲ့ထိထိ၊ ထိတိုက်တာနဲ့ ထိသိစိတ်၊ ကာယဝိညာဏ်စိတ်လို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။

စိတ်မှာတော့ ကြံစည်တွေးတောမှု အာရုံတွေနဲ့ တိုက်တဲ့အခါ ကြံသိစိတ်၊ မနောဝိညာဏ်လို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။

ဒါကတော့ အမြဲဖြစ်နေတဲ့ စိတ်ကြီး (၆)မျိုးပေါ့။ ဝိပဿနာ အားထုတ်ရင်တော့ အဲဒီ အခေါ်အဝေါ်၊ အဲဒီ နေရာနဲ့ ဖြစ်တတ်တဲ့ သဘာဝ တွေကို သိဖို့လိုပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အဲဒါဟာ ဝိပဿနာ ဂ္ဂုက္ခက်တွေ ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။

အဲဒီလို မြင်၊ ကြား၊ နံ၊ စား၊ ထိ၊ ကြံ ဆိုတဲ့ စိတ်ဖြစ်ပေါ်ရာ နေရာ(၆)ခုမှာ တစ်ခုချင်းစီရဲ့ ဖြစ်ပုံအစဉ်ကို ဘုရားရှင် ဟောပြထားတာက သိပ်ကို ကြည့်ညှိစရာပါ။ သာမန်လူတွေ တွေးဆမြော်မြင်လို့ ဘယ်လိုမျှ နားမလည်နိုင်တဲ့ ကိစ္စပါ။ ဝိပဿနာဉာဏ် သတိ၊ သမာဓိတွေ သိပ်မြင့်မား လှပါတယ်ဆိုတာတောင် မတွေ့နိုင်တဲ့ ကိစ္စပါ။ အာရုံပြုလို့ မရတဲ့ကိစ္စပါ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဒါက ဘုရားရှင်ရဲ့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တရားမို့ပါ။

ဥပမာ ဘုရားရှင်ဟောခဲ့တာထဲက မြင်စိတ်တစ်ခုကိုပဲ ထုတ်နုတ် ကြည့်ကြည့်စို့။

မျက်စိအကြည့်ရုပ်မှာ အဆင်းရိပ်ထင်လာရင် ဘဝင်စိတ်အစဉ်မှာ ဆင်ခြင်စိတ်ဖြစ်လာတယ်။ ဘဝင်စိတ်ဆိုတာကတော့ အမြဲမပြတ်ဖြစ်နေမှာပဲ။ အထက်ကပြောသလို (၆)နေရာ၊ (၆)ဌာနက ဘာမျှသတင်းမပို့လို့ ဘာ စိတ်မျှ မဖြစ်ဘူးဆိုတဲ့ အချိန်မှာ ဘဝင်စိတ်ဖြစ်နေတယ်။ ဘဝင်စိတ်ဖြစ်နေ

ခြင်းအားဖြင့် အစားထိုးပေးနေရတယ်။ အသက်ဆက်ပေးနေရတယ်လို့ပဲ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ (ဥပမာ အိပ်နေတဲ့အချိန်မှာ ဘဝင်စိတ်ကျရင်လည်း ကျနေရတယ်၊ အိပ်မက်တွေ မက်ရင်လည်းမက်နေရတယ်။ ဒါကို ကြည့်ရင် ကိုယ်ခန္ဓာ မလှုပ်မယှက် ငြိမ်သက်နေချိန်၊ လူသေကောင်လိုဖြစ်နေချိန်မှာ ဘဝင်စိတ်ကလေးနဲ့ ရပ်တည်ရှင်သန်ပေးနေရတာ ပေါ်လွင်နေတယ်။)

အဲဒီတော့ ဆင်ခြင်စိတ် ချုပ်သွားပြီးရင် မျက်စိထဲမှာ ထင်ပေါ်နေတဲ့ အဆင်းကို မြင်သိတဲ့ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ် ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီစိတ် ချုပ် ပြန်တော့ အဲဒီအာရုံကို လက်ခံတဲ့ (သမ္မုဋ္ဌိစ္စန)ဆိုတာ ဖြစ်လာတယ်။ ပြီးတာနဲ့ စူးစမ်းတဲ့စိတ်၊ စုံစမ်းတဲ့စိတ်ဆိုတဲ့ (သန္တိရဏ) ဖြစ်မယ်။ ပြီးတာနဲ့ ကောင်း မကောင်း ဆုံးဖြတ်တဲ့စိတ် (ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန) (ဝုဋ္ဌောလို့လည်းခေါ်တာပေါ့လေ) ဖြစ်မယ်။ အဲဒီစိတ် ချုပ်သွားပြီးရင် ဇောစိတ်(၇)ကြိမ်ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုတယ်။ ဇောကတော့ ပါဠိလို (ဇဝန)လို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီ ဇောစိတ်တွေဟာ အလွန်လျင်မြန် တဲ့ အဟုန်နဲ့ အာရုံပြုတယ်လို့ဆိုတယ်။ နောက်ဆုံးဇောစိတ် (၇-ခုမြောက် စိတ်)ပြီးတာနဲ့ အဲဒီအာရုံကိုပဲ အရှိန်မပြေနိုင်သေးဘဲ နောက် ထပ် (၂)ကြိမ် အာရုံပြုပြန်တယ်။ အဲဒါကတော့ တဒါရုံစိတ်လို့ခေါ်တယ်။ ပါဠိလိုက (တဒါ ရဗ္ဗဏ)ပေါ့။ အဲဒီ တဒါရုံစိတ် (၂)ကြိမ်ဖြစ်ပြီးတာနဲ့ အိပ်ပျော် သလိုပဲ ဘဝင်စိတ်တွေ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သွားပြန်တယ်လို့ ဆိုတယ်။ အဲဒီ ဘဝင်စိတ်ကတော့ အကြိမ်အရေအတွက် ဘယ်လောက်ဆိုတာတော့ မရှိဘူး။ အဲဒီဘဝင်စိတ်တွေဖြစ်ပြီးတာနဲ့ ဘဝင်က ထပြီး ပြန်လည်ဆင်ခြင်တဲ့ မနောဒွါရဝီထိဆိုတဲ့ ကြံသိဝီထိ စိတ်အစဉ်ဖြစ်လာပြန်တယ်။ အာဝဇ္ဇန်းစိတ် လို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။ သည့်နောက် ဇောခုနစ်ကြိမ်၊ တဒါရုံ (၂)ကြိမ် ဖြစ်ပြီး ဘဝင်စိတ်တွေ ပြန်ဖြစ်ပြန်တယ်။ အဲဒါ ကြံသိဝီထိကျတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ပြီးတဲ့နောက် တတိယအကြိမ် ပြန်လှည့်ပြီး ကြံသိဝီထိကျတဲ့ အခါမှာ ပုံသဏ္ဌာန်၊ ပညတ်ကို အာရုံပြုမိသွားပြီး ယောက်ျား၊ မိန်းမအသွင် တွေ သိလာတယ်။ ပြီးတော့ တစ်ခါပြန်ပြီး စတုတ္ထအကြိမ် ဝီထိစိတ်တစ်ခု ကျပြန်တော့ ပြန်ဆင်ခြင်ရင် ဘယ်သူဘယ်ဝါ နာမည်တွေပါ သိရတယ်တဲ့။ အဲဒီကစပြီး ပညတ်ဖက်ကို တဖန်ပြန်ပြီး အာရုံပြုမိသွားတော့တာပါပဲ။

ကဲ . . ဘယ်လောက် နက်နဲလိုက်ပါသလဲ။ ဘယ်လောက်စိတ်ဖြာ လိုက်ပါသလဲ။ ဒါက လူသာမန်တွေ ဘယ်လိုမျှ တွေးပြီးသိလို့ မရနိုင်တဲ့ကိစ္စ။ မြင်စိတ်ကလေးတစ်ချက်မှာ ဖြစ်လိုက်တဲ့ဇော၊ ဝီထိတွေ၊ ဆင်ခြင်တာတွေ၊ ပြန်သိတာတွေနဲ့ စိတ်ရဲ့တုံ့ပြန်မှုဟာ ဘယ်လောက်လျင်မြန်လိုက်ပါသလဲ။ ဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့ စိတ်အလုံးပေါင်း နည်းသလား။ ဒါကြောင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ် တော်ကြီးနဲ့ လက်ဖျစ်တစ်တွက်မှာ စိတ်တွေ ကုဋေတစ်သိန်းပျက်စီးနေတယ် ဆိုတာ ရုတ်တရက်ကြားရရင် ဘယ်လိုယုံရမှန်း သိမှာတောင် မဟုတ်ဘူး။ ဝိပဿနာ အားထုတ်ပြီး အဘိဓမ္မာတွေပါ တွဲဖက်ပြီး အချိန်ယူလေ့လာမှ တဖြည်းဖြည်း နားလည် သဘောပေါက်နိုင်မယ့် ကိစ္စပါ။

ရှေးတုန်းက ပိဋကတ်သုံးပုံ အာဂုံဆောင်ပြီးတဲ့ အရှင်ပေါဋ္ဌိလကို မြတ်စွာဘုရားက အချည်းနှီးပုဂ္ဂိုလ်ပဲလို့ လူပုံအလယ်မှာ အပြောခံရတော့ ပညာရှိပီပီ ဘုရားက ငါ့ကို တရားအားထုတ်ပြီး ခန္ဓာအသိ သိစေချင်လို့ပဲ လို့ သဘောပေါက်ပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ အရှာထွက်ခဲ့တာ နောက်ဆုံး (၇) နှစ်သား ရဟန္တာသာမဏေလေးနဲ့ တွေ့ခဲ့တာလေ။ ရဟန္တာသာမဏေလေး က အရှင်ပေါဋ္ဌိလကို စာမာန်တွေ ခံနေသေးလားဆိုတာ သိချင်တာနဲ့ ရေထဲ အဆင်းခိုင်းပြီး သူခိုင်းသလိုလုပ်မှ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကို အဲဒီ အရှင်ပေါဋ္ဌိလ ကြီးကို ပေးခဲ့တာ။ အပေါက်(၆)ပေါက်ရှိတဲ့ တောင်ပို့မှာ (၅)ပေါက်ကို ပိတ် ထားပြီး တစ်ပေါက်ကပဲ စောင့်နေရင် အဲဒီ တောင်ပို့ထဲက ဖွတ်ကို မမိနိုင် ဘူးလား” ဆိုတာလေ။ ပညာကလည်း ရှိထားတယ်။ စာမာန်၊ ငါမာန်တွေ ကလည်း မခံလေတော့ အရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီး ချက်ချင်းသဘောပေါက်ပြီး မနောဒွါကနေပြီး စိတ်တစ်ခုတည်းကို စောင့်ကြည့်ရင်းက ရဟန္တာအရှင် မြတ်ကြီး ဖြစ်သွားခဲ့တယ် မဟုတ်လား။ ဒါကို ဒီထက် ပိုမိုနက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း အဓိပ္ပါယ်ယူရင် ဒွါရတစ်ခုခုက အာရုံတစ်ခုခုနဲ့တိုက်လို့ ဘာစိတ်ဖြစ်လာ၊ ဖြစ်လာ ရှုမှတ်မှုက စောရမယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ပါပဲ။ ရှုမှတ်မှုက နောက်ကျ သွားရင် ပညတ်ဘက်လည်သွားပြီး အမှားသိတွေ ဖြစ်ကုန်တော့မှာ စိုးလို့ပေါ့။ ဒါကြောင့် မြင်ရင် မြင်ကာမတ္တ၊ ကြားရင် ကြားကာမတ္တလို့ ရှုမှတ်ပစ်လိုက်ရင် ရှုမှတ်မှုက ဦးသွားတဲ့အတွက် ပညတ်မမြင်တော့ဘဲ ပရမတ်ကိုမြင်တဲ့အကျင့်

ဖြစ်လာတော့မယ် ဆိုတာပါပဲ။ ဆိုတော့ကာ ဝိပဿနာရှုမှတ်မှုဟာ ပညတ်အမြင်ကနေပြီး ပရမတ်အမြင်ကို ပြောင်းလဲထူထောင်နေတဲ့ သတိအကျင့်လို့လည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။

သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်နယ်ပယ်မှာ ပရမတ်အမြင် အားကောင်းလာရင် အားကောင်းသလောက် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေလည်း အဆင့်ဆင့်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာမှာပါ။ စိတ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ကတော့ ဒီထက် ရှေ့ကို ပြောဦး မယ်ဆိုရင် မကုန်နိုင်ပါဘူး။ သိဖို့ရာလည်း ခက်ခဲနက်နဲလှပါတယ်။ အခုတော့ အားလုံးကိုခြုံပြီး စိတ်ဆိုတာ သိတတ်တဲ့သဘော၊ အာရုံကို သိခြင်းသဘော၊ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်နေရာမှာ ရှိတတ်တယ်၊ သိခြင်းလက္ခဏာရှိသည်လို့ သိထားလိုက်ရင် လုံလောက်ပါတယ်။

သင်္ခတ ပရမတ်တရား သုံးပါးထဲက နောက်ဆုံးလက်ကျန်ကတော့ စေတသိက်ပါပဲ။ စေတသိက်တွေကတော့ စိတ်ရဲ့ ဂုဏ်သတ္တိတွေလို့ ဆိုရင် လည်း ရပါတယ်။ စေတသိက်တွေဟာ စိတ်ဝိညာဏ်နဲ့ အာရုံတွေရဲ့ ဆက်စပ် ပုံတွေကို အဆုံးအဖြတ်ပေးတတ်တဲ့ အရာတွေလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟဆိုတဲ့ ကိလေသာတွေကလည်း စိတ်ကို လွှမ်းမိုးခြယ်လှယ် တတ်တဲ့ စေတသိက်တွေဖြစ်သလို အလောဘဆိုတဲ့ မလိုချင်မှု၊ ပေးကမ်း စွန့်ကြဲလိုမှု၊ အဒေါသဆိုတဲ့ အမျက်မထွက်မှု၊ မေတ္တာထားရှိမှု၊ အမောဟ ဆိုတဲ့ မတွေဝေမှု၊ ပညာဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်မှု ဆိုတာတွေကလည်း စေတသိက် တွေပါပဲ။ အဲဒီတော့ စေတသိက်တွေဟာ ကာယကံရှင်ရဲ့စိတ်ကို လိုရင် လိုသလို မလိုရင် မလိုသလို လွှမ်းမိုးခြယ်လှယ် အရောင်ဆိုးပေးနိုင်ကြပါ တယ်။ ကုသိုလ်စေတသိက်တွေနေတဲ့စိတ်ဟာ ဖြူစင်မြင့်မြတ်နေသလောက် အကုသိုလ်စေတသိက်တွေဟာ စိတ်ကို အဆင့်မြင့်ဖို့ ဖြူစင်စေဖို့ ‘ကူဖော်’ ဆိုရင်တော့ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ ဒါပေမယ့် စိတ်ကို အဆင့်နိမ့်ဖို့ မည်းညစ်စေ ဖို့ ‘လောင်ဖက်’ ဆိုရင်တော့ မကောင်းဘူးပေါ့။

အဘိဓမ္မာမှာတော့ စေတသိက်က (၅၂)ပါးတောင်ရှိတယ်။ အဲဒီ ထဲက ဝေဒနာဆိုတဲ့ ခံစားမှုနဲ့ သညာဆိုတဲ့ မှတ်သားမှု စေတသိက် (၂)ခုကို

နုတ်လိုက်ရင် သင်္ခါရဆိုတဲ့ စေတသိက်တို့တွန်းတတ်တဲ့ စေတသိက်က အမျိုး (၅၀)တောင်ရှိတယ်။ အဲဒီအထဲမှာ ကုသိုလ်စေတသိက်က (၂၅)ပါး ရှိတယ်။ အကုသိုလ်စေတသိက်က ရှေ့အခန်းမှာပြခဲ့တဲ့ ကိလေသာ(၁၀)ပါး အပါအဝင်(၁၄)ပါးရှိတယ်။ တကယ့်တကယ်ကြည့်ရင် ကုသိုလ်စေတသိက်က (၂၅)ပါးတောင်ရှိလို့ ပိုအားကောင်းတယ်ထင်ရပေမယ့် လူ့အတော်များ များကတော့ အကုသိုလ်စေတသိက် (၁၄)ပါးကိုပဲ အသုံးများကြပါတယ်။ သုံးနေကျမို့ အကျင့်ပါနေကြဟန်တူပါရဲ့။

ဒါကြောင့် သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ၊ ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ၊ သစ်တော့ ပရိယောဒနံဆိုတဲ့ မကောင်းမှုရှောင်၊ ကောင်းမှုဆောင်၊ ဖြူအောင်စိတ်ကိုထားလို့ ဘုရားရှင် အဆက်ဆက် ဆုံးမစကား ချန်ထားခဲ့တာ ဟာ အလကား မဟုတ်ပါဘူး။ ကုသိုလ်စေတသိက်ကိုပဲ သုံး၊ အကုသိုလ် စေတသိက်ကို ယူမသုံးမိစေနဲ့၊ အဲဒီအတွက် သတိရှိပါစေ၊ ဒါဆိုရင် စိတ်တွေ ဖြူစင်မြင့်မြတ်လာပြီး နိဗ္ဗာန်က မလွဲမသွေရောက်မှာပါဆိုတာ မဟာ ကရုဏာဉာဏ်တော်ကြီးတွေနဲ့ မိန့်မှာသွားခဲ့ကြတာပါ။

ဒီနေရာမှာ ဟောဗိမာန်ဗိမာန် (၃၇)ပါးထဲက သမ္ပပ္ပဓာန် (၄)ပါးကိုပဲ ကြည့်။ မလုပ်ရသေးသော ကုသိုလ်ကိုလုပ်မယ်။ မလုပ်ရသေး သော အကုသိုလ်ဆိုရင် မလုပ်တော့ဘူး။ လုပ်ပြီးသားကုသိုလ်ကိုလည်း တိုးပွားအောင် လုပ်မယ်။ လုပ်ပြီးခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်တွေ ရှိခဲ့ရင်လည်း (ဒါကတော့ အားလုံးမှာ အနည်းနဲ့အများဆိုသလို ရှိကြတာပါ။) နောက်မလုပ်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားမယ်ဆိုတဲ့ (၄)ချက်ဟာ စဉ်းစားကြည့်ရင် တော်တော်အသက်ဝင်ပါ တယ်။

အကုသိုလ်စေတသိက်တွေ သုံးခဲ့တာရှိရင်လည်း ရှေ့ကို မသုံးဖြစ် အောင် သတိနဲ့နေမယ်ပေါ့။ ကုသိုလ်စေတသိက်တွေ သုံးခဲ့ပြီးရင်လည်း ထပ်ပြီး ပွားအောင် ကြိုးစားမယ်ပေါ့။ အကုသိုလ်စေတသိက်တွေ နောက်ထပ် မသုံးဖြစ်ဖို့လည်း သတိနဲ့ စည်းချထားမယ်။ ကုသိုလ်စေတသိက်တွေ မသုံး ရသေးရင်လည်း ထပ်ကာထပ်ကာ အကြိမ်များစွာ ယူငင်လို့ သုံးစွဲနေဦး

မယ်လို့ နားလည်ထားလိုက်ရင် နိဗ္ဗာန်ကိုတော့ တစ်ချိန်ချိန်မှာ အာရုံပြုဖို့ အခွင့်အရေး မလွဲမသွေရလာလိမ့်မယ် ဧကန်ဆိုတာ ယုံကြည်ထားစေချင် ပါတယ်။

ဒါကြောင့် စေတသိက်တွေဟာ သုံးတတ်ရင်ဆေး၊ မသုံးတတ်ရင် ဘေးလို့လည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ပေါင်းတတ်ရင် စိတ်ရဲ့ 'ကူဖော်'ဖြစ်နိုင်ပြီး မပေါင်းတတ်ရင်တော့ စိတ်ရဲ့ 'လောင်ဖက်'ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ စိတ်ကို မီးတောက်စေနိုင်ပါတယ်။ သူတို့တွေဟာ စိတ်ကို အရောင်ခြယ်ပေးနိုင်တဲ့ အတွက် စိတ်အနားမှာ အမြဲကပ်ပြီးချောင်းနေတာပါပဲ။ သတိမလစ်လိုက်နဲ့ လစ်လိုက်တာနဲ့ အကုသိုလ်စေတသိက်က စိတ်ထဲမှာ ခပ်တည်တည်နဲ့ နေရာ ဝင်ယူတော့တာပါပဲ။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ စိတ်ရဲ့သဘာဝကိုက '**ပါပသ္မိ ရမတိ မနော**'စိတ်သည် မကောင်းမှု၌သာမေ့လျော်၏လို့ ဆိုထားတယ် မဟုတ်လား။ နဂိုကမှ မကောင်းတာတက်ကို ယိမ်းချင်၊ ယိုင်ချင်နဲ့ ဉာဉ်မကောင်းတဲ့စိတ်ကို အကုသိုလ်စေတသိက်ဆိုတဲ့ အပေါင်းအသင်းများတွေနဲ့ မပေါင်းဖြစ်သွားအောင် သတိကြီးစွာ စောင့်ရှောက်သွားရမှာပါ။

ဒီတော့ အားလုံးကို ပြန်ခြုံရင် စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ဆိုတဲ့ သင်္ခတ ပရမတ်တရားနဲ့ ပတ်သက်လို့ ယောဂီ သည်လောကသိထားရင် အတော်လုံလောက်ပါပြီ။ အသင်္ခတ ပရမတ်ဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကတော့ ဖြည်း ဖြည်း လေ့လာရင်းနဲ့ စာအရရေး၊ ခန္ဓာအရရေး ယောဂီ ကြိုးစားရင် ကြိုးစားသလို သိခွင့်ရလာမှာပါ။

သည်နေရာမှာ ကြုံတုန်း သတိပေးချင်တာလေးတွေ ရှိပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ တရားရှုမှတ်မှု၊ တရားအားထုတ်မှုနယ်ပယ်ထဲ ဝင်လာ ပြီးတော့ တရားနဲ့ပတ်သက်တဲ့ စကားလုံးဝေါဟာရတွေ၊ ပါဠိလေးတစ်ခွန်းစ နှစ်ခွန်းစ သိလာကြပြီဆိုရင် ပရမတ်ဘက် သန်သွားရာက ပညတ်တွေကို ပယ်ပစ်ကြတာကို တွေ့ရတတ်ပါတယ်။ ရှုမှတ်ပွားများရမှာကလည်း ပရမတ် ဆိုတော့ ပရမတ်ကို ရှုမှတ်ကြရင်းကမှ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရမှာဆိုတော့

ပညတ်ကို ပစ်ပယ်တာကို အပြစ်မတင်ထိုက်ပါဘူး။ သို့သော်လည်း ပညတ်ကို စိတ်နဲ့ပဲ ပယ်ဖို့နဲ့ နှုတ်နဲ့ မပယ်မိဖို့ အရေးကြီးလှပါတယ်။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူ့နေရာနဲ့ သူ့လောက အခေါ်အရ မှန်နေတဲ့ ပညတ်ဆိုတဲ့ သမုတိသစ္စာကို ပယ်မိရင် ငရဲကျနိုင်ပါတယ်။

အဖေ မရှိဘူး။ အမေ မရှိဘူး။ အားလုံး ရုပ်နာမ်ချည်းပဲကွာ၊ အားလုံးဟာ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ် အစုဖွဲ့ကြီးပဲကွာ ဆိုတာက စိတ်ထဲမှာ၊ ဝိပဿနာ ရှုကွက်ထဲမှာ သိရမှာပါ။ နှုတ်က ဖွင့်ဟပြီး ထုတ်သုံးဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အဲဒီပညတ်တွေကို အသုံးများပြီးတော့လည်း စွဲမသွားဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ သုံးလည်းသုံးတယ်၊ သမုတိထားတာတွေကို ဟုတ်တယ် ထင်ပြီး ပရမတ် နယ်ပယ်ထဲမှာ ရုပ်နာမ်သဘာဝတွေကို ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ မလေ့လာဘဲနဲ့ ပညတ်တွေကိုပဲ စိတ်ထဲ စွဲလည်းစွဲထားတယ် ဆိုပြန်ရင်လည်း ပုထုဇဉ်ဘဝက လွတ်လမ်း မမြင်နိုင်တော့ပါဘူး။

ဒါကြောင့် ပညတ်ကို သုံးတော့သုံးပါ။ မစွဲပါနဲ့လို့ ပြောချင်ပါတယ်။ ဒီစကားဟာ မဟာဗောဓိမြိုင်ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ကျမ်းစာအုပ်တွေမှာ အမြဲ တွေ့ရ ဖတ်ရတာပါ။

နောက် ပရမတ်ကိုတော့ လိုအပ်တဲ့နေရာ၊ တရားကျောင်း၊ တရားရိပ်သာပတ်ဝန်းကျင်၊ တရားပွဲ၊ တရားဆွေးနွေးတဲ့နေရာ၊ သစ္စာတရားကို ဝိပိပြင်ပြင်ပြောတဲ့ နေရာတွေကလွဲလို့ပေါ့လေ။ သာမန် လူမှုပတ်ဝန်းကျင် တွေမှာ နှုတ်က ထုတ်မသုံးမိဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

ဥပမာဆိုရင် မင်္ဂလာဆောင်ညဉ့်ခံပွဲ အခမ်းအနား စင်မြင့်ပေါ်တက်ပြီး ဘိသိက်သွန်းဆရာအနေနဲ့ သမုတိမင်္ဂလာစကားတွေကို ပြောရမယ့် အချိန်မှာ “ကြွရောက်လာသော ရုပ်နာမ်အစုအပေါင်း အလောင်းကောင်ကြီးများခင်ဗျာ၊ ယခုအချိန်ဟာဖြင့် ကိုဘယ်သူနဲ့ မဘယ်သူလို့ ပညတ်ထားတဲ့ (၃၂)ကောဋာသ အပုပ်အသိုးအစု အလောင်းကောင်ကြီး (၂)ကောင်ဟာ ပုထုဇဉ်များပီပီ တွေဝေမိုက်မဲလှစွာဖြင့် ကိလေသာ ကာမဂုဏ်အာရုံ များကို ခံစားကြတော့မှာမို့” ဆိုပြီး သွားပြောကြည့်ပါလား။ ဝတ်ကောင်း စားလှဝတ်ပြီး

လောကီမင်္ဂလာပွဲကို တက်လာတဲ့ သူတွေကပဲ ထရိုက်မလား၊ သတို့သား၊ သတို့သမီးရဲ့ ဝိဘာဆွေမျိုးတွေကပဲ ဝိုင်းချုပ်ပြီး အရူးထောင် ပို့ကြမလား ဆိုတာ စဉ်းစားကြည့်၊ ပရမတ်အရ မမှန်ဘူးလားဆိုတော့ မှန်တယ်။ ဒါပေမယ့် ပြောရမယ့်နေရာ မဟုတ်တဲ့အတွက် နေရာမှားပြီး အသုံး လွဲတဲ့အတွက် ပရမတ္ထသစ္စာလည်း နာမည်ပျက်ရတော့ပေမပေါ့။ ဒါကြောင့်ပို့ ဒီနေရာမှာ နှိုင်းနှိုင်းချိန်ချိန် သုခမိန်ဆိုတဲ့ စကားက သိပ်ပြီး အရာ ရောက်လှပါတယ်။

အဖေကို ဟေ့- ရုပ်နာမ်ကြီး လာခဲ့ဆိုရင် ငရဲကျဖို့ သေချာပါပြီ။ ‘အမေရော၊ ဇနီးရော၊ သမီးရော၊ မိန်းမတွေပဲ၊ ရုပ်နာမ်တွေ အတူတူပဲဆိုရင် ငရဲကျပါပြီ။ ရုပ်နာမ်ကတော့ တူချင်တူမယ်၊ သမုတိသစ္စာအရ ခွဲခြား သတ်မှတ်ဆက်ဆံရမယ့် ပုံစံတွေက မတူနိုင်ပါဘူး။ ဒါကို သတ်ပြုဖို့ လိုပါတယ်။ ရှေးတုန်းကလည်း ပရမတ်တွေ အသန်လွန်ပြီး အပြောအဆိုတွေ ဘရိတ်မအုပ်နိုင်ဘဲ ရှေ့ကျွံသွားလွန်းလို့ ပရိယတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိ ပြည့်စုံ ကြွယ်ဝတဲ့ ဆရာတော်ကြီးတွေက ခေါ်ယူသတိပေးခံခဲ့ရတဲ့ ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်အချို့တို့ရဲ့ အကြောင်းတွေကိုလည်း ကြားခဲ့ရဖူးပါတယ်။

ပရမတ်ကို သူ့နေရာနဲ့သူ မသုံးဘဲ၊ နေရာမှားသုံးတော့ လူလည်း အမှန်းခံရပါတယ်။ ပြီးတော့ ကိုယ့်ဘက်မှာလည်း ကိုယ်ကလည်း ဘာမျှ မဟုတ်သေးဘဲနဲ့ “ဪ... သူတို့ခမျာ၊ ပညတ်တွေထဲ ပျော်နေလိုက်ကြတာ၊ အန္ဓပုထုဇဉ်တွေကိုး၊ မိုက်မဲလိုက်ကြပါတီ၊ ဒီ ပရမတ်တရားတွေကို မသိကြရင် ခက်ကုန်ကြဦးမယ်” ဆိုတဲ့ ကရုဏာရှင် ပုံစံနဲ့ဆိုရင် မာနတွေ ဖြစ်ပွား၊ ဘဝင်လေဟပ်ပြီး ကိုယ့်ကျဆုံးရေးကို ကိုယ်ဖန်တီးသလို ဖြစ်နေပါလိမ့်မယ်။

ဘယ်အလုပ်ပဲဖြစ်ဖြစ် သူ့နေရာနဲ့သူ အံကျအောင် လုပ်တတ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ သမုတိသစ္စာကို မပယ်ကောင်းသလို ပရမတ္ထသစ္စာကို မြင်အောင် ကြိုးစားတတ်ဖို့လည်း လိုတယ်လို့ နှလုံးသွင်းခံယူရင်ပဲ သည် အမြင်ဟာ လုံလောက်ပါပြီ။

ဒါကြောင့် အပြော ပညတ်၊ သဘော ပရမတ်ဆိုတဲ့ သမုတ်အမှန်နှင့် အရှိအမှန်ကို နှုတ်ကသုံးဖို့နဲ့ စိတ်သုံးဖို့ (၂)ခုခွဲခြားနားလည်ထားမယ် ဆိုရင် ယောဂီရဲ့ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းဆီ ဦးတည်နေတဲ့ ရှေ့ခရီးဟာ ဖြောင့်တန်း နေလိမ့်မယ်ဆိုတာ မြင်ယောင်နေမိပါသေးတယ်။

အခန်း (ဂ)

နောက်ဆုံးတော့လည်း ကောမောတစ်ခုတည်းပါပဲ

တစ်ထောက်နားရပ်မှာ ပြောသင့်ပြောထိုက်တာတွေ ဆွေးနွေးသင့် ဆွေးနွေးထိုက်တာတွေကို ပြောဆိုဆွေးနွေးနေရလို့ ခရီးဖင့်တယ်လို့တော့ မထင်လိုက်ပါနဲ့။ သည်အခိုက်အတန့်ကလေး ခရီးဖင့်တာရဲ့ အကျိုးဟာ ရှေ့မှာ ရလဒ်အဖြစ် စောင့်နေမှာပါ။ အဲဒီကျမှ ဪ... ဟုတ်သားပဲ ဟိုတုန်းက ကုန်ခဲ့တဲ့ အချိန်လေးတွေဟာ အခုတော့ တန်ဖိုးရှိလာပြီပဲဆိုတာ ယောဂီ သိလာပါလိမ့်မယ်။

ဒါတောင် သမုတ်သစ္စာ၊ ပရမတ္ထသစ္စာရဲ့ အကြောင်းကို အကြမ်းဖျင်း သိသာနုံ့လောက်သာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုရသေးတာ။ တစ်ချိန်တည်း တစ်ပြိုင်နက် တည်းမှာ အားလုံးကို နားလည်သွားနိုင်ဖို့ ဆိုတာကလည်း မလွယ်လှ ပါဘူး။ အလုပ်စခန်းနဲ့တွဲမှ ကြားရင်း၊ သင်ရင်း၊ လုပ်ရင်းနဲ့ တဖြည်းဖြည်း နားလည်သွားမှာပါ။

ဒီသစ္စာနှစ်ပါးကိုပဲ အခြေခံပြီး သံသရာလွတ်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခ၊

သမုဒယ၊ နိရောဓ၊ မဂ္ဂ သစ္စာတရားတွေတို့ကို ဆက်ပြီး လေ့လာသွားရ မှာပါ။ သည်အတွက်လည်း ကြားဘူတာ၊ ကြားမှတ်တိုင်တွေကို သိအောင်လုပ်ရပေဦးမယ်။

ပြီးခဲ့တဲ့အခန်းမှာ ပြောခဲ့သလို ပရမတ္ထသစ္စာလို့ခေါ်တဲ့ အရှိအမှန် တရား ပရမတ္ထတရား လေးပါးထဲက နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ အသင်္ခတ ပရမတ်ကို အသာထားပြီး စိတ်၊စေတသိက်၊ ရုပ်ဆိုတဲ့ သင်္ခတ ပရမတ်သုံးပါးကို အခြား ပုံစံတစ်မျိုးနဲ့ ရှုမြင်ကြည့်ကြဦးစို့ရဲ့။

စိတ်၊ စေတသိက် ဆိုတာက နာမ်တရား (၂)ခုပါ။ ရုပ်ကတော့- ရုပ်တရားပေါ့။ ဒါကြောင့် စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ပရမတ်တွေကို ပေါ်လာ အောင် ရှုမှတ်လေ့လာနေခြင်းဟာ နာမ်နဲ့ရုပ်ကို သိအောင် ကြိုးစားနေခြင်း ပါပဲ။

အဲဒီမှာ နာမ်ပိုင်းဟာ သိတတ်တဲ့သဘော၊ သိခြင်းကို ဆောင်ရွက် နေသော သဘာဝလက္ခဏာတစ်ခု၊ အာရုံကို စုံစမ်း လေ့လာဆင်ခြင် လက်ခံ သိမြင်တတ်တဲ့ သဘာဝတစ်ခု၊ တစ်နည်းအားဖြင့် သိနေတာ၊ သိတာလို့ ခေါ်လို့ရပါမယ်။

ရုပ်ကတော့ သူ့သဘာဝက ဖောက်ပြန်ပေးရုံကလွဲလို့ သူ ဖောက်ပြန်ပုံကို သူ့ကိုယ်သူ ပြန်မသိနိုင်ပေဘူး။ သဘောက သူက အလုပ် တော့လုပ်မယ်။ ငါ ဘာလုပ်နေသလဲ ဆိုတာတော့ ငါ့ကိုယ်ငါ မသိဘူး။ မင်း ဘာသာမင်း သိအောင်သာလုပ်လို့ နာမ်ကို ပြောနေသလိုပါပဲ။ အဲဒီတော့ သူနဲ့ ယှဉ်တွဲနေတဲ့ နာမ်တရားက ရုပ်ဖောက်ပြန်တာမှန်သမျှ သိပေးနေရ တော့တာပါပဲ။

တစ်ဖန် နာမ်တရားက သိရုံကလွဲလို့ ရုပ်လိုတော့ ပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယော သတ္တိတွေ သူ့မှာ ကိန်းမထားတဲ့အတွက် သူ့သတ္တိတွေရဲ့ သဘာဝအတိုင်းလိုက်ပြီး မလုပ်နိုင်ပြန်ဘူး။

ခြုံလိုက်ရင် နာမ်က သိရုံပဲ သိမယ်။ ရုပ်လိုတော့ မလုပ်နိုင်ဘူး။

ရုပ်ကလည်း မရပ်မနားပြောင်းလဲဖောက်ပြန် လှုပ်ရှားတာကိုတော့ လုပ်ရင် လုပ်နိုင်မယ်။ နာမ်လိုတော့ သိတတ်တဲ့ သဘာဝ သူ့မှာ မရှိရှာဘူး။

ဒီနှစ်ယောက် အတူတွဲလျှောက်ရာမှာ နာမ်က 'အကျိုး'နဲ့တူပြီး ရုပ်က 'အကန်း'နဲ့တူပါတယ်။ 'အကျိုး' နဲ့ 'အကန်း' ခရီးဖော်နှစ်ယောက် အတူတွဲ လမ်းလျှောက်နေသလိုပါပဲ။ လမ်းလျှောက်တယ် ဆိုတာထက် လမ်းမလျှောက် နိုင်တဲ့ 'အကျိုး'ကို မျက်စိမမြင်တဲ့ 'အကန်း'က ကုန်းပိုးပြီး ထမ်းခေါ်နေ သလိုပါပဲ။ ရုပ်က 'ကန်း'နေတော့ မမြင်ရဘူးပေါ့။ သည်တော့ ကျောပေါ် မှာ ကုန်းပိုးပြီး ပါလာတဲ့ ခြေကျိုးနေတဲ့ 'နာမ်'က ဟဲ့ .. ရှေ့မှာ ကမူ ဟဲ့၊ ချိုင့်ဟဲ့ ဘယ်ဘက်ကွင်းသွား၊ ညာဘက်ရှောင်သွားနဲ့ ပြောနေရသလိုပါပဲ။

ဒါကြောင့် ရုပ်က 'သိစရာ'ဖြစ်နေပြီး နာမ်က 'သိတာ'ဖြစ်နေရ ပါတယ်။ ဒီထက်ပိုလေးနက်လာတဲ့အခါ နာမ်ကို သိနိုင်တဲ့ အဆင့်ကို ရောက်လာပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီအခါမှာ နာမ်သည်ပင်လျှင် "သိစရာရော သိတာရော" ဖြစ်နေတော့တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ရုပ်နဲ့ နာမ် သဘာဝ သဘောနှစ်ခုဟာ အင်မတန် ခြားနားပါတယ်။ ဝိပဿနာ ရှုနေတဲ့ယောဂီဟာ ကိုယ့်အာရုံထဲမှာ ရုပ်နာမ်သဘောကွဲပြားအောင် ရှုမှတ်တယ်ဆိုရင် ဒီသဘာဝ အထိ နားလည်သဘောပေါက်ဖို့ လိုပါတယ်။

ရုပ်နဲ့နာမ်ရဲ့သဘာဝ နှစ်ခုကို ဝိပဿနာရှုရာက တစ်ဆင့် ကွဲကွဲ ပြားပြား နားလည်လာပြီဆိုရင် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေဟာ မိမိရဲ့သန္တာန်မှာ စပြီး ဖြစ်ပေါ်လာပြီလို့ ဆိုရမှာပါပဲ။ ရုပ်ကို ရုပ်မှန်းသိ၊ သူ့သဘာဝကိုလည်း နားလည်၊ နာမ်ကိုလည်း နာမ်မှန်းသိ၊ သူ့သဘာဝကိုလည်း နားလည်ပြီဆိုရင် ဝိပဿနာရဲ့ လျှို့ဝှက်တဲ့ ဉာဏ်တံခါးတွေကို တစ်ချပ်ပြီးတစ်ချပ် ဖွင့်နိုင်တဲ့ စံပြုသော့တစ်ချောင်း (Master Key) ရသွားသလိုပါပဲ။

ဒါကတော့ ယောဂီဟာ အခုသွားလက်စ ခရီးအပေါ်မှာ ဘယ် လောက်အထိ စိတ်ရှည်မလဲ၊ သည်းခံနိုင်မလဲ၊ ဇွဲဝီရိယသန်နိုင်မလဲဆိုတာ တွေ့နဲ့ သက်ဆိုင်ပါတယ်။ အရင်းအနှီး နည်းနည်းပေးရင်တော့ အမြတ် နည်းနည်းပဲ ရမှာပေါ့။ အရင်းအနှီးကြီးကြီးပေးရင်တော့ အမြတ်များများ ထွက်မှာပေါ့။

သတ္တဝါအနန္တအတွက် သစ္စာလေးပါးကို ပါးစပ်ထဲ အဆင်သင့် ခွံကျွေးတဲ့အထိ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်တော်မူသွားခဲ့တဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့ အလောင်း

တော်ဘဝက ပါရမီဖြည့်ခဲ့ပုံတွေကို လှမ်းပြီး မြင်ယောင်ကြည့်စေချင်ပါတယ်။ ပေးခဲ့တဲ့ ဘဝမပြောနဲ့ ကျင်လည် ပါရမီဖြည့်ခဲ့ရတဲ့ ကမ္ဘာကိုက အရေအတွက် မနည်းလှပေဘူး။ ဘယ်တုန်းက နောက်ဆုတ်ပြီး ဘေးထွက်သွားခဲ့ဖူးလို့လဲ။

ဘယ်ဘဝရောက်ရောက် ဘယ်သူတွေက ညှဉ်းဆဲ၊ ညှဉ်းဆဲ ဘယ်သူတွေက နှိပ်စက်၊ နှိပ်စက် “ငါသည် ငါ့ကိုယ်ခန္ဓာကို မချစ်၍ မဟုတ်၊ ချစ်သည်၊ ငါသည် ငါ့ကိုယ်ခန္ဓာ အစိတ်အပိုင်းများကို မချစ်၍ မဟုတ်၊ ချစ်သည်။ သို့သော် ငါသည် ထိုအရာများထက် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ပို၍ချစ် သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရမှသာ သစ္စာလေးပါးကို သိ၍ သတ္တဝါအနန္တတို့အား သံသရာမှ လွတ်ရာ အကျိုးစီးပွားကို ပို၍ထမ်းဆောင်နိုင်မည် ဖြစ်သောကြောင့် သည်းခံနေခြင်းဖြစ်သည်” လို့ ဘဝတိုင်း၊ ဘဝတိုင်းမှာ ဘုရားအလောင်းတော် ဥဒါန်းကျူးရင့်ခဲ့တာတွေဟာ ပါရမီ ခန်းတွေနဲ့ ငါးရာငါးဆယ်နိပါတ်တော်တွေမှာ အထင်အရှားရှိနေဆဲပါ။

မျက်ရည်လွယ်တတ်တဲ့ သူဆိုရင် ပါရမီခန်း တစ်ခန်းလောက်ကိုပဲ အာရုံစိုက်ပြီး လေ့လာကြည့်ပါ။ ဘုရားရှင်ရဲ့ မဟာကရုဏာဓာတ်ကြီးဟာ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဘဝရောက်မှ ထပြီးဖြစ်လာတာ မဟုတ်ဘဲ ဘဝ၊ ဘဝက တစ်စစ၊ တစ်ဖွဲစီ စုဆောင်းခဲ့ရပါလားဆိုတာ ပေါ်လွင်နေပါလိမ့်မယ်။ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဘဝမှာတော့ ပြည့်လျှံနေတဲ့ စုဘူးကို ဖောက်လိုက်သလို ပါလားဆိုတာ သိလာရတဲ့အခါ မျက်ရည်ဖြိုင့်ဖြိုင်ကျလာပါလိမ့်မယ်။

(တို့ကတော့ မျက်ရည်ခိုင်တယ်လို့ စကားကတ်သတ်ပြောမယ်ဆိုရင် တော့လည်း မတတ်နိုင်ပေဘူးပေါ့။)

သည်တော့ သည်တရားတော်ဟာ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် အပင်ပန်းခံ၊ အနစ်နာခံပြီးမှ ရှာဖွေပြီး တွေ့လာတဲ့တရား၊ လွယ်လွယ်ကူကူ ပေါ့ပေါ့ဆဆနဲ့ ရလာတဲ့တရား မဟုတ်ဘူး။ ဘုရားက ငါတို့ကို အဆင်သင့် ခူးခပ်ကျွေးမွေးသွားခဲ့ပြီ။ ငါတို့က ရိုရိုသေသေ လေးလေးစားစား ယုံယုံ ကြည်ကြည်နဲ့ စားရုံကလေးပဲ ကျန်တော့တာ၊ ဒါကိုတောင်မှ ငြင်းပယ်ပြီး ပေကတ်ကတ်လုပ်နေရင် ပါးစပ်ကလေး လှုပ်ရုံလောက်ပဲ အရင်းအနှီးစိုက်ရ တာတောင် မစိုက်ချင်ဘူးဆိုရင် ငါတို့လောက် တွေဝေမိုက်မဲတဲ့လူမျိုး

ရိုမှာမဟုတ်တော့ဘူးလို့ နှလုံးသွင်းလိုက်ရင်ကိုပဲ ယောဂီအနေနဲ့ ရှေ့ဆက် မယ့် ခရီးအတွက် ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားတွေ ခိုင်မာထက်သန်အားကောင်း သွားမှာပါ။

စဉ်းစားကြည့်။ ရုပ်ဆိုတဲ့ သဘာဝကိုလည်း မသိ၊ နာမ်ဆိုတဲ့ သဘာဝကိုလည်း မသိ၊ အဲဒီသဘာဝအခြေခံ (၂)ခုကို မသိတဲ့အတွက်လည်း သစ္စာတရားအနားကို ချဉ်းကပ်သိမြင်ခွင့် မရဘဲနဲ့ ဘုရားသာသနာနဲ့ ကြုံတာ တောင်မှ ငါပဲ၊ ငါ့ခန္ဓာကိုယ်ပဲ၊ ငါ့အရည်အချင်းတွေပဲ၊ ငါ့စွမ်းဆောင်မှုတွေပဲ ဆိုတဲ့ ငါစွဲ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကြီးနဲ့ လက်ရှိနေတဲ့ ရဲခဲလှတဲ့ လူ့ဘဝကြီးကို နှုတ်ဆက် သွားမယ်ဆိုရင် သံသရာထဲမှာ ပစ်စလက်ခတ် နစ်မြုပ်မျောပါသွားတော့ မယ့် အရေးဟာ ရင်လေးစရာကောင်းလှပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဝိပဿနာကို ရှုမှတ်လေမှ ဘုရားကို အမှန်တကယ် ကြည့်ညိုရာ ရောက်ပါတယ်။ ဘုရားရဲ့ တရားတော်တွေကိုလည်း တန်ဖိုး ထားရာရောက်ပါတယ်။ ဘုရားရဲ့ သားတော် သံဃာတော်တွေကိုလည်း လေးစားရာရောက်ပါတယ်။ ဒီ ဝိပဿနာရှုကွက်ကမှ ရုပ် နာမ် ဓမ္မ အခြေခံ သဘာဝတွေကို ယောဂီတွေမြင်နိုင်မှာပါ။

အဲဒီတော့ ပြန်ကောက်ရင် စိတ်နဲ့စေတသိက်တို့သည် နာမ်တရား၊ ရုပ်က ရုပ်တရားဆိုတဲ့ သဘောက ပေါ်လွင်ပြီပေါ့။

ဒီနေရာမှာ ရှေ့ကျရင် ယောဂီ အထပ်ထပ်ကြားလာရမယ့် ‘ခန္ဓာ ငါးပါး’ ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရကို စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ထဲကို သွတ်သွင်းရင်းက အဓိပ္ပါယ်ဖော်ကြည့်ရအောင်။

ခန္ဓာငါးပါးဆိုတာ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါ ရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ပါပဲ။ (အကြားအမြင် ဗဟုသုတရှိပြီးသူတွေက တော့ ဒါတွေကို ကျော်ဖတ်သွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါမှမဟုတ် နာဖူးထပ်မံလို့ နှလုံးသွင်းနိုင်မယ်ဆိုရင်လည်း ပိုကောင်းပါတယ်။)

‘ရူပက္ခန္ဓာ’ကတော့ ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောအစု ဖြစ်ပျက် မှုပါပဲ။

‘ဝေဒနာက္ခန္ဓာ’ကတော့ ခံစားတတ်သော သဘောအစု ဖြစ်ပျက်

မူပါပဲ။

‘သညာက္ခန္ဓာ’ကတော့ မှတ်သားတတ်သော သဘောအစု ဖြစ်ပျက်မှုပါပဲ။

‘သင်္ခါရက္ခန္ဓာ’ကတော့ ပြုပြင်စေ့ဆော်တတ်သော သဘောအစု ဖြစ်ပျက်မှုပါပဲ။

‘ဝိညာဏက္ခန္ဓာ’ကတော့ သိမြင်တတ်သော သဘောအစု ဖြစ်ပျက် မှုပါပဲ။

အဲဒီတော့ ဖောက်ပြန်၊ ခံစား၊ မှတ်သား၊ ပြုပြင်၊ သိ-ဝိညာဏ် ငါးအင် ခန္ဓာမှတ်လို့ လင်္ကာလေးနဲ့ တွဲမှတ်ရင် ပိုလွယ်ပါတယ်။

အဲဒီထဲမှာ ‘ရူပက္ခန္ဓာ’ဆိုတဲ့ ဖောက်ပြန်တဲ့ သဘောအစုကတော့ ခုန စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ထဲက ‘ရုပ်’တရားပါ။

‘ဝိညာဏက္ခန္ဓာ’ဆိုတဲ့ သိမြင်တတ်တဲ့ သဘောအစုကတော့ ခုန စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ထဲက ‘စိတ်’တရားပဲ။

ကျန်သုံးခုဖြစ်တဲ့ ‘ဝေဒနာက္ခန္ဓာ’၊ ‘သညာက္ခန္ဓာ’ ၊ ‘သင်္ခါရက္ခန္ဓာ’ တို့ဟာ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ထဲက ‘စေတသိက်’တရားသုံးခုပါ။

အဲဒီထဲမှ ‘ဝေဒနာက္ခန္ဓာ’ နဲ့ ‘သညာက္ခန္ဓာ’ နှစ်ခုကို ဖယ်ပြီးရင် ‘သင်္ခါရက္ခန္ဓာ’အုပ်စုထဲမှာ စေတသိက်တရားက အခု(၅၀)ရှိပါတယ်။ ဒါက အဘိဓမ္မာအလိုပါ။

အဲဒီတော့ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်သည်ပင်လျှင် ခန္ဓာငါးပါးပါပဲ။

ခန္ဓာငါးပါးကို ကြည့်ရင် ရုပ်ခန္ဓာတစ်ပါးနဲ့ နာမ်ခန္ဓာလေးပါးကို တွေ့ရပါမယ်။ ဒါကို ချို့လိုက်ရင် ရုပ်၊ နာမ်နှစ်ပါးပဲ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် ရှေ့မှာတုန်းက “ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့ကို ဘုရား အားလည်းကောင်း...”လို့ ပရိကံ ဆိုတာလေ။

သည်မှာတစ်ဆက်တည်း နောက်တစ်ခု ထပ်ထည့်လို့ရတာက သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး တရားပါပဲ။ အခု ဝိပဿနာရှုနေတယ် ဆိုတာကလည်း သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတရားကို ရှုမှတ်နေတာပဲ မဟုတ်လား။

အဲဒီသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးဆိုတာက -

ရုပ် အပေါင်းအစုကို ရှုမှတ်ပွားများ လေ့လာခြင်းဆိုတဲ့ ကာယာ နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊

ခံစားမှု အပေါင်းအစုကို ရှုမှတ်ပွားများ လေ့လာခြင်းဆိုတဲ့ ဝေဒနာ နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊

သိတတ်မှု အပေါင်းအစုကို ရှုမှတ်ပွားများ လေ့လာခြင်းဆိုတဲ့ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊

သဘောအပေါင်းအစုကို ရှုမှတ်ပွားများ လေ့လာခြင်း ဆိုတဲ့ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် -

တို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီအထဲက ‘ကာယာနုပဿနာ’ ဟာ ‘ရုပ်’ကို ရှုတယ်။ ခန္ဓာ ငါးပါးထဲက ‘ရူပက္ခန္ဓာ’ ကို သုံးသပ်ရှုမြင်တယ်ပေါ့။

‘ဝေဒနာနုပဿနာ’ ကတော့ ‘ခံစားမှု’ ကို ရှုတယ်။ ခန္ဓာငါးပါး ထဲက ‘ဝေဒနာက္ခန္ဓာ’ ကို သုံးသပ်ရှုမြင်ပါတယ်။

‘စိတ္တာနုပဿနာ’ ကတော့ ‘သိမှု’ ကိုရှုတယ်။ ခန္ဓာငါးပါးထဲက ‘ဝိညာဏက္ခန္ဓာ’ ကို သုံးသပ်ရှုမြင်ပါတယ်။

‘ဓမ္မာနုပဿနာ’ ကတော့ ‘သဘောအပေါင်းအစု’ ကို ရှုတယ်။ ခန္ဓာငါးပါးထဲက ‘သညာက္ခန္ဓာ’ နဲ့ ‘သင်္ခါရက္ခန္ဓာ’ ကို ရှုပါတယ်။

အဲဒီတော့ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးက ရှုမှတ်တဲ့နည်း။

ခန္ဓာငါးပါးက အရှုခံရတဲ့ ပစ္စည်း။

သိလာမှာက ရုပ် နာမ် နှစ်ပါး။

ကျေညက်လာမှာက စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ် သင်္ခတ ပရမတ်တရား စုပါ။

ဒါဆိုရင် အသင်္ခတ ပရမတ်ဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို တစ်ချိန်ချိန်မှာ အာရုံပြုနိုင်လာတော့မှာပါပဲ။

ပရမတ္ထတရား လေးပါးရယ်၊ ခန္ဓာငါးပါးရယ်၊ သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါးရယ်က အခေါ်အဝေါ်ကွဲပေမယ့် နောက်ကွယ်သဘောတွေက ဆက် စပ်တူညီမှုတွေ ရှိနေပါတယ်။ ဘုရားရှင်ဟာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးနဲ့

သတ္တဝါအနန္တ နားလည်လေရအောင် ဟိုနေရာ အခေါ်ဝေါ်တစ်မျိုး၊ ပုံစံ တစ်မျိုး၊ သည်နေရာ အခေါ်အဝေါ်တစ်မျိုး၊ ပုံစံတစ်မျိုးနဲ့ ပြောဟောခဲ့လို့ ပညတ်အခေါ်တွေကွဲပေမယ့် သဘောကတော့ အတူတူလို့ ဆိုရမှာပါပဲ။

ဘုရားရှင် မိန့်မှာခဲ့တာကိုပဲကြည့်။

“နောက်ဆုံးတော့ ရုပ်၊ နာမ် ဓမ္မဆိုတာကလည်း အခေါ်ပါပဲ။ တကယ့် တကယ်မှာတော့ ဖြစ်မှုသဘောနဲ့ ပျက်မှုသဘောပဲ ရှိပါတယ်”

အဖြစ်မရှိရင် အပျက်လည်း မရှိတော့ပေဘူးပေါ့။ ဖြစ်မှုဆိုတဲ့ အကြောင်းချုပ်မှတော့ ပျက်မှုဆိုတဲ့ အကျိုးဘယ်မှာ လာနိုင်ပါတော့မလဲ။ ဖြစ်မှုရဲ့ အတွင်းသဘာဝမှာကိုက ပျက်မှုက ကိန်းအောင်းလိုက်ပါ လာခဲ့ပြီးသား။ ဒါကြောင့် တစ်ဖန် ပြန်မဖြစ်ခြင်းရဲ့ ချမ်းသာမှု အဓိပ္ပါယ်ကို ဘုရားရှင်က ဖွင့်ဆိုသွားခဲ့တာပါ။

ဖြစ်နေသမျှ ပျက်ရမှာမို့ အဖြစ်တရားဟာ ဆင်းရဲခြင်းကို ယူ ဆောင်လာပါတယ်။ သည်တော့ အဖြစ်မရှိခြင်းသည် ဆင်းရဲခြင်း မရှိရာ အဆုံးစွန်ပါပဲဆိုတာ ဘုရားရှင်က ရှာဖွေတွေ့ရှိ ထုတ်ဖော်ဟောပြောသွားခဲ့ ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဝိပဿနာရှုတဲ့အခါမှာ ဖြစ်ခြင်းရဲ့သဘောကို ပေါ်လွင် အောင် အရင်စ ရှုရပါမယ်။ ဖြစ်ခြင်းကို အရင်နားလည်မှလည်း ဖြစ်ခြင်းနဲ့ အတူပါလာတဲ့ အပျက်ရဲ့ သဘာဝတွေကို ဉာဏ်က တဖြည်းဖြည်းနဲ့ မြင်လာပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီအခါ ဖြစ်အောင်လုပ်ခဲ့တဲ့ အကြောင်းတွေရော၊ ဖြစ်ပြီးရင် ပျက်တတ်တဲ့ သဘောကို ဉာဏ်နဲ့ မသိမြင်ခဲ့တဲ့အတွက် နောက်ထပ်ဖြစ် အောင် လုပ်နေတဲ့ အကြောင်းတွေရောကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကြီး နဲ့လည်း ဘုရားရှင်က ဟောပြောသွားခဲ့ပါသေးတယ်။

- အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊**
- သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊**
- ဝိညာဏပစ္စယာ နာမဂ္ဂဟံ၊**
- နာမဂ္ဂပစ္စယာ သဠာယတနံ၊**

- သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော၊**
- ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊**
- ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊**
- တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊**
- ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊**
- ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊**
- ဇာတိပစ္စယာ ဇရာ၊ မရဏ၊ သောကာ၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿု**

ပါယာသာသမ္ဘဝန္တိ။

ဒါကို မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ပရိယတ္တိ မကျွမ်းကျင် ကြတဲ့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေကို နားလည်လွယ်ရအောင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဝိုင်းဒေသနာတော် ရုပ်ပုံကားချပ်ကြီးကို တီထွင်အသုံးပြုပြီး ရှင်းလင်း ပြသွားခဲ့တာ ဘယ်လောက် အကျိုးများလိုက်ပါသလဲ။

ဆရာတော်ကြီးကို မမိလိုက်တဲ့ နောက်မျိုးဆက်တွေတောင် မိုးကုတ်တရားစခန်းတွေနဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်းဒေသနာကို ရှင်းပြပေးခဲ့ တဲ့ ဓမ္မကထိက ဆရာတော်၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ ကျေးဇူးတွေကြောင့် တစ် ကြောင်း၊ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ အသံတော်တွေ ထာခဲ့ရာ ကက်ဆက်တိပ်ခွေ တွေက တစ်ဆင့် နာခွင့်ရကြလို့ တစ်ကြောင်း သံဝေဂဉာဏ်တွေ ရင့်သန် လာကြပြီး ဝိပဿနာတရားတွေကို အားထုတ်ဖြစ်လာကြတာဟာ အင်မတန် နှစ်ထောင်းအားရ ဖြစ်စရာပါပဲ။ သည်မြင်ကွင်းတွေကိုသာ မိုးကုတ်ဆရာ တော်ကြီးများ မြင်ရရင် ဘယ်လောက်များ ဓမ္မဝီတိ ဖြစ်ရာမလဲလို့ စဉ်းစား မိပါသေးတယ်။

အဲဒီတော့ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာ အစဉ်အရ သတ္တဝါတွေဟာ မသိမှုဆိုတဲ့ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဆိုတဲ့ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတွေ လုပ်ခဲ့မိရာက အခုလက်ရှိ ခန္ဓာငါးပါးရလာ ကြပြီ။ ‘ဝိညာဏံ၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ’ ဆိုတာလည်း အခေါ်အဝေါ်သာ ကွဲတယ်။ သုတ္တန်ဒေသနာအရ ခန္ဓာငါးပါးပါပဲ” လို့ ဟောခဲ့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ မိုးကုတ်သင်တန်းသားတွေကတော့ ဒီနေရာမှာ ဒီလောက်

ပြောရင် နားလည်နေလောက်ပါပြီ။ ဒီသင်တန်း မတက်ဖူးသူတွေအတွက် သီးခြား ပြောရမယ်ဆိုရင် -

ဝိညာဏ်ဆိုတာက ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို ရည်ရွယ်တာပါ။

ဖဿဆိုတာက သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို ရည်ရွယ်ပါတယ်။

ဝေဒနာကတော့ ဝေဒနက္ခန္ဓာကို ရည်ရွယ်ပါတယ်။

နာမ်ရုပ်ထဲမှာပါတဲ့ နာမ်က သညာက္ခန္ဓာ အပါအဝင် နာမ်ခန္ဓာ လေးပါးကို ရည်ရွယ်ပါတယ်။

နာမ်ရုပ်ထဲမှာပါတဲ့ ရုပ်နဲ့ သဠာယတနတွေကတော့ ဂူပက္ခန္ဓာကို ရည်ရွယ်ပါတယ်။

ဆရာတော်ကြီးက တိပ်ခွေတိုင်းမှာ ဟောပါတယ်။ သုတ္တန်နည်း မို့သာ ဖြန့်ပြထားတာ။ အဘိဓမ္မာနည်း အရတော့ ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ပါပဲတဲ့။ ဘုရားရှင်ရဲ့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးဟာ စိတ်ကလေးတစ်လုံးရဲ့ ဖြစ်စဉ်ကိုတောင်မှ စော၊ ဘဝင်အထိ အပိုင်းပိုင်း၊ အစိတ်စိတ် ခွဲပြနိုင်တာမို့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးဟာ ကြည့်ညှိစရာကောင်းလှပါတယ်။

ခြုံလိုက်ရင် ဧကောဓမ္မောဆိုတဲ့ တစ်ခုတည်းသော နောက်ဆုံး တရားမရောက်မီအထိ ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ၈၄၀၀၀ ကို ဟောသွားခဲ့တာကိုပဲ ကြည့်ရင် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးရဲ့ ကြီးကျယ်ခမ်းနားပုံက ပေါ်လွင်လို့ နေပါတယ်။

အဲဒီတော့ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဝိုင်း ဒေသနာထဲက နံပါတ် (၂)အကွက်မှာ ပါတဲ့ ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းအခြင်းရာ ငါးပါးဆိုတဲ့ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဆိုတာ ခန္ဓာငါးပါးပါပဲ။ သစ္စာနဲ့ ကိုက်လိုက်တော့ ဒုက္ခသစ္စာပါပဲ။

ခန္ဓာငါးပါးရနေသမျှ ယောဂီရဲ့ ဝိပဿနာဂူကွက်ထဲမှာ၊ ခန္ဓာငါးပါး ထဲက တစ်ခုခု ထင်ရှားနေသမျှ (တကယ်တော့ ခန္ဓာငါးပါးစလုံးက သဟဇာတပါ။ တစ်ပြိုင်နက်တည်းပေါ့၊ တစ်ပြိုင်နက်တည်း ပျက်နေတာပါ) ယောဂီဟာ ဒုက္ခသစ္စာနယ်ထဲက ပြေးမလွတ်သေးပါလားဆိုတာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သိမြင်ထားဖို့ အရေးကြီးလှပါတယ်။

ဝေဒနာဘက်က တစ်ခုခုခံစားလာရရင်လည်း ဒုက္ခသစ္စာပါပဲ။
ဝိညာဏ်ဘက်က တစ်ခုခု သိနေရရင်လည်း ဒုက္ခသစ္စာပါပဲ။

သင်္ခါရဘက်က တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး စေ့ဆော်နေရင်လည်း ဒုက္ခ သစ္စာပါပဲ။

ရုပ်ဘက်က တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခု ဖောက်ပြန်နေရင်လည်း ဒုက္ခ သစ္စာပါပဲ။

သညာဘက်က တစ်ခုခုမှတ်သားနေရရင်လည်း ဒုက္ခသစ္စာပါပဲ။

ဪ... ငါဟာ ဒုက္ခသစ္စာ ခန္ဓာကြီးကို ရထားပါလားလို့ ဘယ်သူကမျှ လာပြောတာ မဟုတ်ဘဲနဲ့ ယောဂီကိုယ်တိုင် သိလာတဲ့တစ်နေ့ ဟာ ယောဂီရဲ့သန္တာန်မှာ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အတော်တန်မြင့်မားလာပြီ ဆိုတာ ယောဂီကိုယ်တိုင် သိမြင်လာပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီလို သစ္စာဆိုက်တဲ့အထိ ကြိုးစားရှုမှတ် နှလုံးသွင်းတတ် လေမှ ယောဂီရဲ့ ဝိပဿနာရှေ့ခရီးဟာ လျင်မြန် သွက်လက်လာမယ်ဆိုတာ ကို မြင်ယောင်နေမိပါသေးတယ်။

အန်း (၉)

အရှင် အရှုဉာဏ်နဲ့ သတိပဋ္ဌာန်

နားလည်လွယ်အောင်သာ ခရီးစဉ်တစ်ခုလို ပြောနေရပေမယ့် တကယ်တော့ ကိုယ့်စိတ် ကိုယ် နားလည်အောင် မှန်ကန်တဲ့နည်းလမ်းနဲ့ ကြိုးစားခြင်းကပ်နေရတာပါ။

တစ်ထောက်နားရပ် ဆိုတာကလည်း ပရိယတ္တိအပိုင်းကလေးတွေ အတန်အသင့်ချပြ ဆွေးနွေးတဲ့သဘောပါ။ ဆက်ဆွေးနွေးမယ်၊ ဆက်ပြော ဦးမယ် ဆိုရင်တော့လည်း မကုန်နိုင်ပေဘူးပေါ့။ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ၈၄၀၀၀ ဆိုတာ ကိုယ့်ဘဝခန္ဓာ ကုန်ဆုံးသွားတဲ့ အထိတောင်မှ လေ့လာလို့ဆုံးနိုင်မှာ မဟုတ် ပါဘူး။ စာပေနဲ့ ဗဟုသုတပိုင်းဆိုင်ရာမှာ အချိန်တွေ ကြာနေပြန်ရင်လည်း သစ္စာတရားကို ခန္ဓာဉာဏ်ရောက် သိခွင့်ရဖို့ အခွင့်နည်းသွားမှာ စိုးရပါ သေးတယ်။

အဲဒီတော့ ကိုယ့်ခန္ဓာထဲမှာ အမှန်တရားဆိုတဲ့ သစ္စာကိုရှာရင်း တွေ့လာတဲ့အပေါ်မှာ ဆွေးနွေးရင်း တိုင်ပင်ရင်းနဲ့ပဲ ခရီးဆက်ကြပါဦးစို့။

အခုယောဂီ စတင်အားထုတ်နေပြီဖြစ်တဲ့ အာနာပါနဿတိခေါ်တဲ့ အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းဟာ သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ရဲ့ လုပ်ငန်း အစပါလို့ ကနဦးက ပြောခဲ့ပြီးသားပါ။

သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါးဖြစ်တဲ့ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်တရားတွေကို ဘုရားရှင်က မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ကို ဟောကြား ပြီး အသေးစိတ်ဖွင့်ဆို ရှင်းလင်းပြသခဲ့ပါတယ်။

သတိပဋ္ဌာန် တစ်ခုချင်းအလိုက် ယောဂီတွေ့မြင်ရမယ့် အခြေ အနေတွေ၊ အဲဒီ အခြေအနေတွေအပေါ် မူတည်ပြီး ယောဂီ သုံးသပ် ဆုံး ဖြတ်ရမှာတွေက ယောဂီရဲ့ ခရီးစဉ်မှာ အရေးပါလှပါတယ်။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ယောဂီဟာ သတိပဋ္ဌာန်ရှုမှတ်မှုကို အခြေခံ ပြီး ကျယ်ပြန့်နက်ရှိုင်းလှတဲ့ အဓိပ္ပါယ်တို့ ပြည့်နက်ရာ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း ဆီသို့ တစ်စတစ်စနဲ့ ချဉ်းနင်းဝင်ရောက်နိုင်ဖို့ ကြိုးစားနေပြီ ဖြစ်လို့ပါ။

ဒါကြောင့် ယောဂီနဲ့ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်လာစ ပြုပြီဖြစ်တဲ့ 'သတိ ပဋ္ဌာန်' ဆိုတဲ့ ပညတ်ဝေါဟာရကိုပဲ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုကြည့်ကြ ပါဦးစို့။

သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတာ 'သတိ' ဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့ 'ပဋ္ဌာန' ဆိုတဲ့ စကားလုံး နှစ်ခုပေါင်းစပ် တွဲထားတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ပါ။

'သတိ' ဆိုတာကတော့ အမှတ်ရမှု၊ အောက်မေ့မှုလို့ အဓိပ္ပါယ်ရ ပြီး၊ 'ပဋ္ဌာန' ဆိုတာကတော့ အာရုံပေါ်မှာ ကပ်၍ တင်ထားခြင်းလို့ အဓိပ္ပါယ် ရပါတယ်။

ဘယ်အာရုံတွေပေါ်မှာ အမှတ်ရ အောက်မေ့ရမှာလဲလို့ မေးစရာ ရှိပါတယ်။ မိမိခန္ဓာကိုယ်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ကိုယ်အမူအရာမှန်သမျှ (ကာယ)၊ မိမိခန္ဓာကိုယ်မှာ စိတ်မှာ ခံစားနေရတဲ့ ခံစားမှုမှန်သမျှ(ဝေဒနာ)၊ မိမိစိတ်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သိမှု၊ ကြံစည်မှု၊ စိတ်ကူးမှု၊ စဉ်းစားမှုမှန်သမျှ (စိတ္တ)၊ အာရုံ (၆)ပါးနဲ့ ဒွါရ (၆)ခုတို့ တိုက်ဆိုင်ပြီး ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ သဘောတရား

မှန်သမျှ (ဓမ္မ) ကို ပေါ်တဲ့အချိန်တိုင်း၊ ပေါ်တဲ့နေရာတိုင်းမှာ အမြဲအမှတ်ရ အောက်မေ့တဲ့ သတိနဲ့ သိနေဖို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အာရုံနဲ့ အတူပါလာတဲ့ အကြောင်းတွေကို သိပြီး အဲဒီအကြောင်း တွေ ခေါ်ရာနောက်ကို လိုက်သွားဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီအကြောင်းကို လည်း ဝေဖန်ဆန်းစစ်နေဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီအကြောင်း တစ်ခုခုကြောင့် မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ဆိုတဲ့ မိမိရဲ့ဒွါရ (၆)ခု တစ်ခု ခုမှာ လာရောက်တိုက်ခတ်၊ ထိပါးလို့ ပေါ်လာတဲ့ အကျိုးကို ကြည့်ဖြစ် လိုက်ရုံပါ။

စာလိုပြောရရင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးထဲက သမာဓိမဂ္ဂင်အုပ်စုထဲမှာပါတဲ့ သမ္မာသတိကို တည်ဆောက်ယူနေတာ ဖြစ်လေတော့ 'သမ္မာ' ဆိုတဲ့ 'ကောင်း စွာ၊ မှန်စွာ' သတိရခြင်းကိုသာ ရည်ရွယ်ပါတယ်။ ကောင်းစွာ၊ မှန်စွာ ဆိုတာမှာလည်း အခြားတောင်တောင်အီအီ ထွေရာလေးပါး ဟိုတစ်စ သည်တစ်စ ရှေ့နောက်ဝဲယာ လျှောက်ပြီး သတိရနေတာမျိုး မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်ရှုမှတ်ရမယ့် ကိုယ်ခန္ဓာကိုယ် နယ်နိမိတ် တောင်အတိုင်းအတာအတွင်း မှာပဲ အထက်မှာ ပြောခဲ့သလို ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မဆိုတဲ့ ရှုမှတ် ရမယ့် ပုံစံလေးမျိုးနဲ့ သတိထားပြီး သိဖို့ပါ။

မိစ္ဆာသတိကတော့ သမ္မာသတိရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်လေတော့ သတိမရသင့်တာ၊ အမှတ်မရသင့်တာ၊ မအောက်မေ့သင့်တာတွေ လျှောက် သတိရနေတာကို ဆိုလိုပါတယ်။ အခု သမ္မာသတိကတော့ သတိရသင့် တာ၊ အမှတ်ရသင့်တာ၊ အောက်မေ့သင့်တာတွေကို ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီထက် ရှင်းရှင်းပြောရရင် သစ္စာမဆိုက်စေတဲ့ အမှတ်ရမှုနဲ့ သစ္စာဆိုက်စေတဲ့ အမှတ် ရမှု (၂)မျိုးကို ဆိုလိုတာပါ။ မသိသင့်တာကိုတော့ သိပြီး သိသင့်တာကို တော့ မသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ မောဟက ခိုကပ်လို့ ပါနေပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် လည်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို သံသရာအမှောင်ထဲ ရောက်နေမှန်း မသိဘဲနဲ့ ပျော်ချင်တိုင်း ပျော်နေကြတော့တာပဲပေါ့။ သစ္စာတရားနဲ့ ဝေးနေကြဦးပေါ့။ သမ္မာသတိရဲ့ နောက်မှာတော့ သိသင့်တာကိုရော၊ မသိသင့်

တာကိုပါ ခွဲခြားနားလည် သိမြင်တတ်တဲ့ ဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ ပညာဉာဏ်က ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်လာတတ်ပါတယ်။ သစ္စာတရားနဲ့ နီးစေတော့တာပေါ့။ ဒါကြောင့်မို့ သတိပဋ္ဌာန်တရား ပွားများအားထုတ်တယ်ဆိုတာဟာ သတိနဲ့ စောင့်ကြည့်ပြီး နောက်က အသိပညာနဲ့ စိုက်ကြည့်နေခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကို လွယ်လွယ်နဲ့ နားလည်ရအောင် ရှုမှတ်တယ်လို့ သုံးနှုန်းခေါ်ဝေါ်နေ ကြခြင်းလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒါကြောင့် သမာဓိမဂ္ဂင် အုပ်စုဝင်ဖြစ်ကြတဲ့ သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင်ဆိုတဲ့ မှန်ကန်စွာ ကြိုးစားအားထုတ်မှု ဝိရိယ၊ သမ္မာသတိဆိုတဲ့ မှန်ကန်စွာ အမှတ်ရ အောက်မေ့မှု သတိ၊ သမ္မာသမာဓိဆိုတဲ့ မှန်ကန်စွာ တည်ကြည်မှုတွေဟာ ပညာမဂ္ဂင်နှစ်ပါးဖြစ်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ တို့နဲ့ ဆက်စပ်လာရတော့တာပါပဲ။

ဒါကြောင့် အရှုခံက ခန္ဓာငါးပါး၊ ရှုဉာဏ်က မဂ္ဂင်ငါးပါးလို့ မိုးကုတ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဘုရားဟောကို ကိုးကားပြီး နည်းပေးလမ်းပြ လုပ်ခဲ့တာပါ။ ဟာ ... မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလည်း မစုံပါလားလို့ ဒီနေရာမှာ မေးစရာရှိပါတယ်။

ဟုတ်ပါတယ်။ သီလမဂ္ဂင် သုံးပါး ကျန်ပါသေးတယ်။

သမ္မာဝါစာဆိုတဲ့ ကောင်းစွာပြောဆိုမှု၊ သမ္မာကမ္မန္တဆိုတဲ့ ကောင်းစွာလုပ်ဆောင်မှု၊ သမ္မာအာဇီဝဆိုတဲ့ ကောင်းစွာအသက်မွေးမှု အစ ရှိတဲ့ သီလမဂ္ဂင် သုံးပါးကတော့ အခုလောလောဆယ် သီလဆောက်တည်ပြီး တရားအားထုတ်နေဆဲ အချိန်အခိုက်အတန့်သာ ပြည့်စုံသလို ဖြစ်နေပါလိမ့် မယ်။

တရားအားထုတ်ရာက ခဏနားလို့ လူမှုရေးနယ်ပယ်ထဲ ရောက် တာနဲ့ ဒီသီလသုံးပါး မလုံစရာ အကြောင်းတွေက ပေါ်လာပြန်ရော။ ဒီတော့ ပြီးပြည့်စုံတဲ့ ခိုင်မာတဲ့ ဆောက်တည်မှု မရနိုင်တော့ပြန်ပါဘူး။ ဒါကို မိုးကုတ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက သိမြင်ခဲ့တဲ့အတွက် အနိမ့်ဆုံး အရိယာအနွယ်ဝင် ဖြစ်တဲ့ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် မဖြစ်သေးသမျှ ဒီသီလမဂ္ဂင် သုံးခုကတော့

ပြည့်စုံဦးမှာ မဟုတ်သေးဘူးလို့ ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။

ဘုရားရှင်ကလည်း ပဉ္စဝဂ္ဂိုငါးပါးကို ဓမ္မစကြာတရားဦး ဒေသနာ ဟောကြားခဲ့ရာမှာ ဒီသီလမဂ္ဂင် သုံးပါးစလုံးပါ ပါဝင်ပူးပေါင်းလေမှ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးလုံး ပြည့်စုံပြီး အရိယာသာဝကအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူမယ်လို့ အတိအလင်း ညွှန်ပြတော်မူခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ (မဂ္ဂဉာဏ်မရသေးသမျှ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး မပြည့်စုံသေးသလို၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပြည့်စုံမှလည်း မဂ္ဂဉာဏ်ရပါလိမ့်မယ်လို့ ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါတယ်)

ဒါကြောင့်လည်း မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မဂ္ဂင်ငါးပါးနဲ့သာ အားထုတ်ပါ။ ပထမမဂ္ဂဉာဏ်ရသွားရင် ယာယီစောင့်ထိန်းထားတဲ့ သီလ မဂ္ဂင်သုံးပါးက အခိုင်အမာ လာရောက်ပူးပေါင်းပြီး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံ သွားတဲ့ အရိယာအနွယ်ဝင်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သွားပါလိမ့်မယ်လို့ ထပ်ဆင့် ဟော ကြားခဲ့တာပါ။

အဲဒီတော့ ခန္ဓာငါးပါးက အရှုခံတရား။

မဂ္ဂင်ငါးပါးက ရှုဉာဏ်တရား ဖြစ်ပါတယ်။

နို့ .. ဒါနဲ့ နေပါဦး။ အခုမှ ရှုမှတ်ခါစရှိသေးတယ်။ ခန္ဓာငါးပါး ကလည်း ဘယ်မှာ နေလို့နေမှန်း မသိသေး။ မဂ္ဂင်ငါးပါး ဆိုတာကလည်း ဘယ်မှာမှန်း မသိသေးဘဲနဲ့ဆိုတော့ ဖြစ်ပါ့မလားဆိုပြီး ယောဂီက ပြန်မေးချင် မေးပါလိမ့်မယ်။ ကိစ္စမရှိပါဘူး။ ဒါက နောက်ပိုင်းကျရင် တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ဇာတ်ရည်လည်လာမယ့် ကိစ္စပါ။

အခုနေတော့ ဝမ်းဗိုက်ကိုပဲ မှတ်မှတ်၊ နှာသီးဖျားကိုပဲ မှတ်မှတ်၊ ဝင်လေ ထွက်လေကြောင့် ဖြစ်လာတဲ့ ဝမ်းဗိုက်ရဲ့ ဖောင်းရုပ်၊ ပိန်ရုပ် သို့မဟုတ် နှာသီးဖျားမှာ ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ထိတွေ့မှုကို သိနေရင်လည်း ပြီးပါတယ်။

အရေးကြီးတာက စိတ်ကို အဲသည့်ချည်တိုင် တစ်ခုခုပေါ်က မရွေ့သွားဖို့ပါပဲ။ သည်နေရာမှာ နောက်ထပ် ပျာမများရအောင် အကြံ ထပ်ပြုချင်တာက ယောဂီရဲ့ ခန္ဓာကိုယ် အနေအထားနဲ့ ယောဂီရဲ့ ကျန်းမာ ရေးအပေါ် မူတည်ပြီး၊ ယောဂီနှစ်သက်ရာ နေရာတစ်ခုခုကို ပုံသေရွေးချယ်

လိုက်ပါ။ ဘယ်ဟာရွေးမှ ဖြစ်မယ်၊ ဘယ်ဟာကတော့ တရားမရနိုင်ဘူး မထင်ပါနဲ့၊ တစ်ခုကို ပုံသေရွေးပြီး အဲဒီတစ်ခုကိုပဲ လုပ်ဖို့လိုပါတယ်။ ဝမ်းဗိုက်လား၊ နှာသီးဖျားလား၊ ကြိုက်ရာတစ်ခုခု ရွေးပါ။

တော်ကြာနေမှ ရှုမှတ်နေရင်းက ဟာ-ဝမ်းဗိုက်တော့ မှတ်လို့ မကောင်းဘူး။ နှာသီးဖျားကို သွားကြည့်ဦးမှ၊ ခဏနေပြန်တော့ နှာသီးဖျား မှာလည်း မှတ်လို့ အဆင်မပြေပါဘူး။ ဝမ်းဗိုက်ကို ပြန်သွားဦးမှလို့ ဟို ပြောင်း သည်ကူးလုပ်နေရင် ယောဂီဟာ သမာဓိတည်ဖို့ နှေးကွေးနေပါ လိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် အခုကတည်းက မူသေနေရာတစ်ခုကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ရွေးချယ်လိုက်ပါ။

ငါက ဝမ်းဗိုက်ကြီး ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ မမှတ်တတ်ပါဘူး။ ဘယ်လိုကြီးမှန်းလဲ မသိဘူးဆိုရင် ကိုယ် ကျွမ်းကျင်နေပြီဖြစ်တဲ့ နှာသီးဖျား ကိုပဲ ဆက်မှတ်ပါ။ အပြစ်မရှိပါဘူး။

ကိုယ်က ဝမ်းဗိုက် ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာကို မှတ်နိုင်တဲ့ အကျင့် ရနေပြီဖြစ်ပါလျက်၊ နှာသီးဖျားကိုပဲ မှတ်ရမယ်ဆိုတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဋ္ဌာနတွေ ရောက်တဲ့အခါ ပြောင်းမှတ်နေပြန်တော့ သမာဓိက လွယ်လွယ်နဲ့ မတည် နိုင်တော့ပြန်ဘူးပေါ့။

အခုနေမို့သာ နှာသီးဖျားတွေ၊ ဝမ်းဗိုက်တွေ၊ ရင်ချိုင့်တွေ၊ ငယ် ထိပ်တွေ ပြောနေရတာပါ။ အရှိန်ရလို့ သတိ၊ သမာဓိတွေနဲ့အတူ ဝိပဿနာ ဉာဏ်တွေ ဖွံ့ဖြိုးလာပြီဆိုရင် ပရမတ်တွေ တိုက်ရိုက်မြင်လာရတဲ့အခါ ဒါတွေ မလိုတော့ပါဘူး။

တကယ်တော့ နှာသီးဖျားတို့ ဝမ်းဗိုက်တို့ကလည်း နေရာပညတ် တွေပါပဲ။

ဒါပေမယ့် ဝိပဿနာရှုတဲ့အခါမှာ ချက်ချင်း လက်ငင်းကြီး ပရမတ်ကို တိုက်ရိုက် မြင်နိုင်တဲ့လူ တော်တော်ရှားပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကိုယ် အသုံးပြုနေ ကျ၊ ကိုယ် သန်နေကျ ပညတ်အာရုံတွေကတစ်ဆင့် ပရမတ်ဘက်ကို

ထိုးဖောက်သွား ရမှာပါ။

ဒီနေရာမှာ ဝမ်းဗိုက်ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာဘက်က သုံးသပ်ရှုမြင် ကြည့်ကြပါဦးစို့။ ရှေ့အခန်းတုန်းက ဝါယောအပိုင်းမှာ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ထောက်မီ လှုပ်ရှားနေတဲ့ ဝါယော (၆)မျိုးကို ပြောခဲ့ပြီးသားပါ။ အဲဒီတော့ ကုစ္ဆိသယ ဝါယောဆိုတဲ့ ဝမ်းခေါင်းအတွင်းမှာ ကိန်းအောင်းနေတဲ့ လေဓာတ်ဟာ ကိုယ်ထဲမှာ ရှိပြီးသားပါ။ အဲဒီအချိန်မှာ ပြင်ပကလေကို နှာခေါင်းကဖြစ်ဖြစ်၊ ပါးစပ်က ဖြစ်ဖြစ် ရှူသွင်းလိုက်တဲ့အခါမှာ ပြင်ပလေ တွေဟာ အသက် ရှူလမ်းကြောင်းကတစ်ဆင့် ကိုယ်တွင်းကို ရောက်လာ ပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မူလက ရှိပြီးသား ကုစ္ဆိသယဝါယောနဲ့ ပူးပေါင်း လိုက်တော့ လေရဲ့ ထုထည်ဟာ ဝမ်းဗိုက်အတွင်းမှာ ကြီးမားလာပါတယ်။ ဒီတော့လေရဲ့ သဘာဝအလျောက် ထုထည်ကြီးမားလာတဲ့အခါ ဘေးကို ဆန့်တန်း တွန်းထုတ်ပြီး နေရာဖြန့်ပါတော့တယ်။ (ခြေဆန့် လက်ဆန့်နဲ့ နေရာယူသလိုပေါ့)။ သည်အခါမှာ မူလက ဝမ်းတွင်းအောင်း ကုစ္ဆိသယ ဝါယောနဲ့တွင် တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် ထောက်ကန်ထားတဲ့လေဟာ နောက်ထပ် အသစ်ဝင်ရောက်လာတဲ့ လေရဲ့ပမာဏ ကြီးမားရင် ကြီးမားသလောက် ဝမ်းဗိုက်သားနံရံတွေကို လာတိုက် တွန်းထိုးပါတော့မယ်။ ဝမ်းဗိုက်သား နံရံတွေဟာ အဲဒီလို ဝါယောဓာတ်တွေ လာထိလို့ တွန်းထိုးလာပြီဆိုတဲ့အခါ မူလ အတိုင်း ငြိမ်ငြိမ်ကလေး ရပ်နေလို့ မရပြန်ဘူး။ ဒီတော့ ဝါယောဓာတ်၊ လေတွေ တွန်းထိုးတဲ့အတိုင်း နေရာရွေ့ရတော့တာပါပဲ။ အဲဒီအခါ ဝမ်းဗိုက်သားနံရံကြီးဟာ ရှေ့ကို ဖောင်းတက်လာပါတော့တယ်။ အဲဒီလို တင်းတောင့်ပြီးလို့ အသက်ရှူသွားပြန်တော့ တစ်ခါ လေကို ပြန်ထုတ်ချင် စိတ် ပေါ်လာပြန်ရော။ သည်တော့ လေတွေကို ပြန်ထုတ်မိပါလေရော။

စိတ္တဝေါယော ဆိုတဲ့အတိုင်း စိတ်နဲ့ဆက်စပ်ပြီးတော့ သည်ဝါယော ဓာတ်တွေဟာ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ပြန်ထွက်သွားရပြန်တယ်။ (သိပ္ပံပညာရဲ့ အလိုကတော့ ဝင်တုန်းက လေမှာ အောက်ဆီဂျင်ဓာတ်တွေ ပါဝင်ပြီး ထွက်သွားတဲ့အခါ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက အသုံးမဝင်တော့တဲ့ ကာဗွန်ဒိုင်အောက် ဆိုဒီဓာတ်တွေ ပါသွားတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။) ဒါပေမယ့် အဲဒီလို သိပ္ပံ

အဆိုတွေဘက် အာရုံပြုနေပြန်ရင်လည်း ဖောင်းတဲ့ရုပ်ရဲ့သဘောကနေ ပိန်တဲ့ရုပ်ရဲ့သဘော ပြောင်းသွားပုံနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သိမြင်ချက်တွေ လွတ်ထွက်သွားပါဦးမယ်။

အဲဒီတော့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက လေတွေ ပြန်ထွက်သွားတဲ့အခါမှာ ဝမ်းဗိုက်ထဲက လေထုထည်ကလည်း တဖြည်းဖြည်းလျော့သွားတဲ့အတွက် ဝမ်းဗိုက်ဟာ ဖောင်းရာကနေပြီး တဖြည်းဖြည်း ပိန်လာတော့တာပါပဲ။

ဒါကတော့ မိမိခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ တည်မှီပြီးတော့ ဖောင်းမှုတစ်ခုနဲ့ ပိန်မှုတစ်ခုတို့ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ ဖြစ်စဉ်ပါပဲ။ အဲဒါကို ယောဂီအနေနဲ့ ဖောင်းတာကို ဖောင်းတာမှန်း၊ ပိန်တာကို ပိန်တာမှန်း သိနေဖြစ်ဖို့ပါပဲ။ အဲဒီလို သိနေရင်ကိုပဲ အခြားဘာကိုမျှ သိခွင့်မရရင် နေပါစေ၊ လောလောဆယ် ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အခြေအနေကို သူ့အခြေအနေအတိုင်း ရိုးရိုးကလေး သိခွင့်ရလိုက်ဖို့ပါပဲ။

ပြီးရင် နောက်ထပ် အပြင်လေကို ရှူသွင်းချင်တဲ့စိတ် ဖြစ်လာဦးမယ်။ ဒါဆိုရင် ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ကြွက်သားတွေက လှုပ်ရှားလာပြီး အပြင်လေကို စုပ်ယူ ရှူသွင်းကြဦးမယ်။ အဲဒီလို လှုပ်ရှားလာတာက စိတ်ကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေရဲ့ လှုပ်ရှားထကြွမှုပါပဲ။ စိတ္တဇဝါယော၊ စိတ္တဇရုပ်တွေဟာ အမြဲမပြတ် ဖြစ်နေမှာပဲ။

ဒီလိုနဲ့ ဝမ်းဗိုက်ကြီးက ဖောင်းလာပြန်ရော၊ လေကို ပြန်ထုတ်ချင်၊ လေကို ပြန်ထုတ်၊ ဝမ်းဗိုက်က ပိန်သွားပြန်ရော။

ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတွေက အခါမလပ် ဖြစ်နေပါတယ်။ တရားအားမထုတ်ခင်တုန်းက လေတွေ ရှူနေတာလည်း မသိ၊ ထုတ်နေတာလည်း မသိ၊ စိတ်တွေက ကိုယ်လုပ်ချင်၊ ဖြစ်ချင်နေတာတွေပေါ်မှာ အခါမလပ် လှည့်ပတ်ရင်း ဆေးလိပ်သောက်လိုက်၊ ကွမ်းစားလိုက်၊ စကားပြောလိုက်၊ တီဗွီကြည့်လိုက်၊ မအိပ်မချင်း အခြားအမှုကိစ္စတွေ လုပ်လိုက်နဲ့ ဘယ်လိုပဲ နေခဲ့နေခဲ့ အဲဒီအချိန်တိုင်းမှာ ကိုယ်ကသာ မသိခဲ့တာ၊ အသက်ကတော့ ရှူနေတာပါပဲ။ ယုတ်စွအဆုံး အိပ်နေတဲ့ အချိန်မှာရော လူကသာ

အိပ်မောကျနေတာပါ။ အသက်ကတော့ အရှူမပျက်ပါပဲ။ အရှူရပ်တာနဲ့ သေသွားမှာကိုး။ အဲဒီတော့ သူ့ဘာသာသူ Automatic စက်ကြီးတစ်ခု ကိုယ့်ခန္ဓာမှာ အလုပ်လုပ်နေတာကို အခုမှ သြော် .. သူက ငါ့ကိုယ်ခန္ဓာပေါ်မှာ ဒါတွေ လုပ်နေကြတာကိုလို့ သိရအောင် စပြီး ရှုမြင်သုံးသပ်နေရတာပါ။

အဲဒါကို စဉ်းစားကြည့်ရင် ကိုယ့်စိတ်ဟာ ဘယ်လောက်ထိ ပစ္စုပ္ပန်တည်အောင် မနေဖြစ်ခဲ့သလဲဆိုတာ ပေါ်လွင်နေပါတယ်။ ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ဘယ်သူတွေ ဘယ်အစိတ်အပိုင်းတွေက ဘာလုပ်လို့လုပ်နေမှန်း မသိဘဲနဲ့ အတ္တစွဲ၊ ဒိဋ္ဌိစွဲကြီးနဲ့ လုပ်ချင်၊ ဖြစ်ချင်၊ အထင်ခံချင်ဆိုတဲ့ ခန္ဓာပြင်ပရောက် အတွေးတွေနဲ့ပဲ နစ်မြုပ်ပျော့ပါနေတာ။ သမ္မာသတိ မဖြစ်တဲ့ မိစ္ဆာသတိတွေနဲ့ပဲ အချိန်တွေ ကုန်ခဲ့တာများလှပါပေါ့။ မိစ္ဆာသတိ အတွေးသံသရာထဲမှာ 'ငါ' ဆိုတဲ့ မာန်ကို ဟန်ပါပါနဲ့ နယ်ချဲ့ရင်း ပစ္စုပ္ပန်တိုင်းမှာ ကိုယ့်ရဲ့ အသိဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်ခွင့်တွေ ဆုံးရှုံးခဲ့ပါပေါ့လားဆိုတာ သည်နေရာမှာ အဖြေပေါ်နေပါပြီ။ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်စဉ်ပေါ် အမြင်တည်လေမှ မှန်ကန်တဲ့ အသိဉာဏ်ဆိုတာ ပေါ်ထွက်လာရစမြဲပါ။ သို့မဟုတ်ရင် ပစ္စုပ္ပန်မတည်တဲ့ အရာတွေနဲ့ပဲ အချိန်ကုန်ပြီး မှတ်ထား၊ သိမ်းထားတဲ့ ပညတ်အစွဲတွေကိုပဲ ထပ်ကာ ထပ်ကာ သုံးရင်း၊ တွေ့နေကျလူ၊ သွားနေကျနေရာ၊ ပြောနေကျ စကားတွေပြောပြီး လုပ်နေကျအလုပ်တွေကို လုပ်ရင်းနဲ့ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နဲ့ သံသရာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆိုတဲ့ မိမိရဲ့ အပိုင်းပြေး ဖြစ်စဉ်ကြီးကို ကျောခိုင်းလမ်းလျှောက်နေတာ ဘယ်လောက် ရင်လေးစရာ ကောင်းလိုက်ပါသလဲ။

ခုနကပြောခဲ့သလို တစ်ဖောင်း၊ တစ်ပိန် ဖြစ်စဉ်ပေါ်မှာတွင် သိစရာတွေက အများကြီးပါ။ စ အားထုတ်ခါစမှာတော့ အသားမကျသေးတဲ့အတွက် ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဆိုတဲ့ ဖြစ်စဉ်ရိုးရိုးကလေးကိုပဲ ထပ်ကာထပ်ကာ အောက်မေ့သတိရနေအောင် အခြားအာရုံ အနှောင့်အယှက်တွေ ဝင်မလာရအောင် မနည်းကြိုးစား ရှုမှတ်နေရတာပါ။

အဲဒီမှာ ပြင်ပလေနဲ့ ဝမ်းတွင်းလေတို့က ဖောင်းရုပ်ဆိုတဲ့အကျိုး ဖြစ်ပေါ်လာဖို့အတွက် အကြောင်းတရားနှစ်ခု ပေါင်းဆုံမှုပါပဲ။ ပြီးတော့ ဒီ

လေ နှစ်ခုပေါင်းပြီး တွန်းကန်ရင်းက ပြန်ထွက်သွားတဲ့ အကြောင်းကလည်း ပိန်ရှပ်ဆိုတဲ့ အကျိုးကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပြန်တာပါ။

ဒါကတော့ ရုပ်သက်သက် တစ်ခုတည်း ကြည့်တဲ့ဘက်ကပါ။ စိတ်နဲ့ကြည့်ရင် ရှုချင်တဲ့စိတ်ကြောင့် လေကို ရှုဖြစ်တာပါ။ အဲဒီအခါမှာ ရှုချင်တဲ့စိတ်က အကြောင်း၊ အရှုခံရတဲ့ လေက အကျိုးဖြစ်ပြန်ရော။ ခဏမဆိုင်းမှာပဲ အရှုခံရတဲ့ လေဟာ အထက်ကပြောခဲ့သလို ဝမ်းတွင်းလေနဲ့ ပေါင်းလို့ အကြောင်းတရားအဖြစ်နဲ့ ဖောင်းရှပ်ကို ဖြစ်စေပြန်ရော။ နောက် လေတွေ ပြည့်နှက်လာလို့ ဖောင်းမှုတွေနဲ့ တင်းကျပ်လာတဲ့အခါ ဒီလေ တွေကို ပြန်ထုတ်ချင်စိတ် ပေါ်လာပြန်ရော။ အဲဒီစိတ် အကြောင်းကြောင့် ပြန်ထုတ်ဖြစ်ပြန်တော့ ပိန်ရှပ်ဆိုတဲ့ အကျိုးဖြစ်ပြန်ရော။

အဲဒီတော့ အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်လိုက်၊ တစ်ဖန် အဲဒီ အကျိုးကပဲ အကြောင်းပြန်ဖြစ်လို့ နောက်ထပ် အကျိုးတစ်ခုကို ဖြစ်စေ ပြန်ရော။ နောက်က အသစ်ရလာတဲ့ အကျိုးကလည်း အကြောင်းအဖြစ် ကို ချက်ချင်းကူးပြောင်းပြီး နောက်ထပ် အကျိုးတရားတစ်ခု ဖြစ်စေပြန် ရော။ အဲဒီအကျိုးက တစ်ဖန် အကြောင်းပြန်ဖြစ်၊ နောက်ထပ် အကျိုးသစ်ကို ဖြစ်စေပြန်နဲ့ အကြောင်းအကျိုး သံသရာဟာ ဆုံးတယ်လို့ မရှိတော့ပါဘူး။

ဒါကြောင့် တစ်ဖောင်း၊ တစ်ပိန်ဆိုပြီး ဘာမျှ သိစရာမရှိပါဘူး ကွာလို့ လျှော့မတွက်လိုက်ပါနဲ့။ သိစရာတွေက အနန္တပါ။ ဒီ တစ်ဖောင်း တစ်ပိန်၊ တစ်ရှု၊ တစ်ရှိုက်ကလေးကိုပဲ ဉာဏ်ကြီးရင် ကြီးလာသလောက် အများကြီး သိခွင့်ရသွားမှာပါ။

အကြောင်းနဲ့အကျိုးဘက်ကကြည့်လို့ အဆက်မပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ အကြောင်းအကျိုးတွေကို တွေ့နိုင်သလို၊ စိတ်နဲ့ ရုပ်ဘက်ကို ကြည့်ပြန်ရင် လည်း ရှုချင်စိတ်ကြောင့် ဖောင်းရှပ်ဖြစ်၊ တစ်ဖန် ဖောင်းရှပ် ဖြစ်လာလို့ လည်း ဖောင်းရှပ်ဖြစ်နေပုံကို သိနေရ၊ ဖောင်းရှပ်ရပ်တန့်သွားတဲ့ အခါမှာ လည်း ရှုထုတ်ချင်တဲ့ စိတ်ဖြစ်၊ အဲဒီစိတ်ကြောင့် ပိန်ရှပ်ဖြစ်လာ၊ ပိန်ရှပ် ဆုံးသွားတဲ့ အခါကျတော့လည်း ရှုချင်စိတ် ဖြစ်လာပြန်နဲ့ စိတ်နဲ့ရုပ်၊ ရုပ်နဲ့

စိတ်ဟာ အပြန်အလှန် ဒွန်တွဲရင်းက တစ်ယောက်က အကျိုးနေရာယူ၊ တစ်ယောက်က အကြောင်းနေရာယူနဲ့ တစ်လှည့်စီ နေရာယူနေကြပြန်ပါ တယ်။

သည်နေရာမှာ ရှုမှတ်တဲ့ ယောဂီဘက်ကလည်း ပထမတော့ ဗိုက်ခေါက်သားကြီးကိုပဲ မြင်နေမှာပဲ။ အဲဒီ ဗိုက်ခေါက်သားကြီးဟာ ဖောင်းတက်လာတာ ဘာအဓိပ္ပါယ်ရှိမှာလဲလို့ ထင်ချင်ထင်နေမှာ။ ပညတ် က စ ရတာကိုး။ နောက်တော့ ဗိုက်ခေါက်သားဆိုတဲ့ အပြင်အကာကနေ ဗိုက်အတွင်းထဲကို စိတ်ရောက်သွားပါလိမ့်မယ်။ အပြင်ရှုရာကနေ အတွင်းထဲ စ ဝင်ဖြစ်ပြီပေါ့။ သည်လိုနဲ့ ရှုရင်း၊ မှတ်ရင်း သမာဓိအားကောင်းလာ တဲ့အခါ ဝမ်းဗိုက်ဆိုတဲ့ ပညတ်ပျောက်လာပြီး ဝါယောဆိုတဲ့ လေဓာတ်ရဲ့ တွန်းမှု၊ ထိုးမှု၊ ရွေ့လျားမှုတွေကို သိလာပါလိမ့်မယ်။ သည်အချိန်မှာ ပြင်ပလေ ဝင်လာတဲ့ဘက်ကိုတောင် အာရုံမပြုမိတော့ဘဲ စိတ်ဟာ ဝမ်းဗိုက် နေရာကပဲ စောင့်ကြည့်နေတဲ့အတွက် ဝါယောရဲ့ တွန်းကန်လှုပ်ရှား၊ ရွေ့လျားမှု သဘောသက်သက်ကိုပဲ မြင်လာပါလိမ့်မယ်။ ဒါဆိုရင် ယောဂီရဲ့ ဉာဏ်က ရှေ့မှာ အမြဲတမ်း ကာဆီးကာဆီး လုပ်နေတဲ့ ပညတ်တွေကို ယောဂီ ဖယ်ရှားနိုင်လိုက်ပါပြီ။

အုန်းသီးတစ်လုံး လက်ထဲရောက်လာတဲ့ အခါမှာ အုန်းရည်သောက် ခွင့်ရဖို့အတွက် ပထမအဆင့်အနေနဲ့ အုန်းဆံဖတ်တွေကို ခွာရဦးမှာပါ။ ပြီးတော့မှ အုန်းသီး အခွံအမာကို ထပ်ခွဲရပါဦးမယ်။ ဒါပြီးမှ အုန်းသီးဆန် တွေရဲ့ အလယ်မှာရှိနေတဲ့ အုန်းရည်ကို သောက်ရမှာပါ။ ဒီသဘောအတိုင်း ပါပဲ။ ပရမတ်ကိုရောက်ဖို့ ကြားထဲက ပညတ်အသားတွေကို တစ်ဆင့်ပြီး တစ်ဆင့် ဉာဏ်က ဖယ်ရှားသွားပါလိမ့်မယ်။ ပရမတ်ရောက်ပြန်တော့လည်း ပထမပိုင်းမှာ ခပ်ကျဲကျဲ တွေ့ရပေမယ့် နောက်ပိုင်းမှာ အသေးစိတ်ကလေး တွေ မြင်လာပါလိမ့်ဦးမယ်။

ဝါယောဓာတ်ကလေးဟာ အခုတည်ငြိမ်ပြီး ထောက်ကန်ထားပေး နေတယ်။ ဟော... ပြင်ပလေ ဝင်လာပြီ၊ ဟော... ဝါယောဓာတ် လှုပ်ရှား

လာပြီ။ တစ်ရွေ့ရွေ့နဲ့ တွန်းကန်ရွေ့လျားသွားနေပါပေါ့လား။ ဟော . . . ဟော . . . တင်းကျပ်လာပြီ။ ရပ်ချင်လာပြီ။ ရပ်သွားပြီး ပြန်ပြီး ထုတ်ချင်တဲ့ စိတ်ပေါ်လာပါလား။ ဟုတ်ပြီ။ ပြန်ထုတ်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီ။ ဟော . . . ဝါယောတွေ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ပြိုဆင်းလာပါပေါ့လား။ ခုန တင်းကျပ်မှု တွေ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ လျော့ပါးလာပြီ။ လျော့လာတယ်။ လျော့လာတယ်။ ဟော . . . ရပ်ချင်ပြန်ပြီ။ ရပ်လိုက်ပြီ။ လေကို ရှူသွင်းချင်တဲ့ စိတ်ပေါ်လာ ပြီ။ ရှူလိုက်မိပြန်ပြီ။ ရပ်ပြီး ငြိမ်သွားတဲ့ ဝါယောတွေ ပြန်လှုပ်လာပြန်ပြီ။ ဟော . . . ဖောင်းမှုတွေ ပေါ်လာပြန်ပြီ။

ဉာဏ်တွေ သိပ်ထက်မြက်လာလို့ အသေးစိတ်တွေကို အာရုံပြု နိုင်ရင် အခုရေးပြတာထက်မက ပိုသိလာရမှာပါ။ တစ်ခုရှိတာက အခုရေး ပြခဲ့သလိုတော့ အဲသည်စကားလုံးကြီးတွေကိုင်ပြီး အလွတ်ကျက်ပြီး လိုက် ဆိုရင်းက မဖြစ်ဖြစ်အောင် လုပ်ရမှာမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ အဲသည်လို လုပ်ရင် ထိလက်မှတ်ကိုင်ပြီး ထိလိုက်တိုက်သလို ဖြစ်နေပါမယ်။

သူ့ဘာသာသူ ဖြစ်နေတာကို အလိုက်သင့်ကလေး။ သာသာ ကလေးနဲ့ စကားလုံး။ ဝေါဟာရတွေ မပါဘဲနဲ့ စိတ်အေးအေး၊ ခေါင်းအေး အေးထားပြီး သိနေရုံတွင်ပါ။ သူများတွေတော့ သိကုန်ကြပြီထင်တယ်။ ငါကတော့ မသိသေးဘူး ဆိုပြီးတော့လည်း သူများတွေကို အာရုံပြုစရာမလို ပါဘူး။ ကိုယ့်ခန္ဓာမှာ ပေါ်နေတဲ့ သဘာဝကို အမှန်အမှန်အတိုင်း ခေါင်း အေးအေးနဲ့ စိတ် အထိုင်ကျကျထားပြီး ရှုမှတ်ပွားများနေဖို့ပါပဲ။

အဲဒီတော့ ယောဂီဟာ ဖောင်းတယ်။ ပိန်တယ်ဆိုတဲ့ ရုပ်အမူ အရာကို အာရုံပြုမိနေရင် ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်က ယောဂီရဲ့ စိတ်သန္တာန်မှာ ဖြစ်တည်နေတာပါပဲ။ ဖောင်းရုပ်။ ပိန်ရုပ်ကြောင့် တင်းလာ တာ။ လျော့သွားတာ ဆိုတဲ့ ခံစားမှုဘက်ကို အာရုံပြုမိလာရင်လည်း ဝေဒနာ နုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် ဖြစ်နေတာပါပဲ။ အဲဒီ ဝေဒနာကတော့ ကောင်းတာ လည်း မဟုတ်။ ဆိုးတာလည်း မဟုတ်သေးတဲ့အတွက် ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဖြစ်နေတော့တာပါပဲ။ ကဲ . . . ဥပေက္ခာရဲ့ အဖွင့်တီးလုံးကို ယောဂီ စတင်

နားဆင်နေရပါပြီ။
ဒီလိုနဲ့ ဖောင်းရုပ်။ ပိန်ရုပ်ကို ခံစားသိမှတ်နေတဲ့စိတ်ကို အာရုံပြု မိတဲ့အခါ စိတ္တာနုပဿနာရဲ့ နယ်ပယ်ထဲကို ယောဂီရောက်လာပါပြီ။ အဲဒီ ကမှ စိတ်ရဲ့ မှတ်သိနေတဲ့သဘော၊ မှတ်သိမှု မပြတ်ရအောင် တွန်းတင် စေ့ဆော်ပေးနေတဲ့ ဝီရိယနဲ့ သတိတို့ရဲ့သဘော၊ တစ်နည်းအားဖြင့် စေတသိက်တို့ရဲ့သဘော၊ ရုပ်ရဲ့ မရပ်မနား ဖောက်ပြန်နေတဲ့သဘောတွေ ကို ခြုံငုံပြီး တစ်ချိန်တည်း၊ တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာ အာရုံပြုတတ်လာပြီ ဆိုရင် ယောဂီဟာ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ရဲ့ နယ်ပယ်ထဲ ရောက်လို့ လာခဲ့ပါပြီ။

ဒါကြောင့်မို့ တစ်ဖောင်း၊ တစ်ပိန်အတွင်းမှာပဲ သတိပဋ္ဌာန် တရားလေးပါးလုံးဟာ နစ်မြုပ် အသက်ဝင်နေတယ်ဆိုတာ ပေါ်လွင်လာပါ လိမ့်မယ်။ ကိုယ် အာရုံပြုနိုင်တဲ့အပေါ်။ ကိုယ် ဉာဏ်သက်ဝင်နိုင်တဲ့အပေါ်မှာ မူတည်ပြီးတော့ ကိုယ့်ပါရမီအလျောက် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးထဲက ထင်ရှားရာ တစ်ပါးပါးကို အာရုံပြုလို့ ရချင်ရမယ်ပေါ့လေ။ တစ်ပါး၊ နှစ်ပါး၊ သုံးပါး၊ လေးပါးတွေက အရေးမကြီးပါဘူး။

တစ်ပါးသိရင်လည်း ကျန်သုံးပါးက ယှဉ်ဖော်ယှဉ်ဖက်အနေနဲ့ ဘေးက အမြဲတမ်းလိုက်ပါနေမှာပါ။ ခန္ဓာငါးပါးမှာလည်း ကိုယ့်အာရုံမှာ ထင်ရှားရာ ခန္ဓာတစ်ပါးကို ဉာဏ်သက်ဝင်နေရင်လည်း ကျန်လေးပါးက သဟဇာတမို့ အတူတွဲပါနေပြီးသားပါ။

စိတ်နဲ့ရုပ်မှာလည်း စိတ်ကို အာရုံပြုနေမိရင် ရုပ်ကလည်း တွဲပါ နေပြီးသား။ ရုပ်ဘက်ကို အာရုံပြုနေရင်လည်း စိတ်က တွဲပါပြီးသားပါ။ မဂ္ဂင် ငါးပါးမှာလည်း သမာဓိမဂ္ဂင်ပြည့်စုံနေရင် သတိ၊ ဝီရိယတွေက အတူယှဉ်တွဲ ပါပြီးသားပါ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပတွေကလည်း ကောင်းတာမြင်ပြီး ကောင်းတာကြံစည်လို့ ဆက်ပြီး အားထုတ်နေရင်းက အတူယှဉ်တွဲလိုက် ပါနေတာပါ။

နောက်ဆုံးတော့ ပေါ်လာသမျှဟာ ဘာမျှကြာကြာနေလေ့မရှိ ပါဘူး။ သူ့သဘောကို သူ ပြန်ရုပ်သိမ်းသွားတာပါလားလို့ ယောဂီရဲ့ ဉာဏ်

ထဲမှာ သက်ဝင်လာမိပြီဆိုရင် ယောဂီဟာ 'ဖြစ်ပျက်'ကို ရိပ်မိလာပြီလို့ ဆိုရပါမယ်။

ဒါကြောင့် ဝင်လေသိ၊ ထွက်လေသိ၊ ထိမှု၊ သိမှုပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ် ရှုမှတ်လို့ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ အောက်ခြေအဆင့်ကို ပိုင်နိုင်အောင် စိတ်ရှည်လက်ရှည်နဲ့ သည်းခံပြီး ကြိုးစားပွားများသွားမယ်ဆို ရင် ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းကြီးက ယောဂီကို အသင့်စောင့်ကြိုနေလိမ့်မယ် ဆိုတာ မြင်ယောင်နေမိပါသေးတယ်။

အခန်း (၁၀)

တရားရှုမှတ်တာလား။ တရားထိုင်တာလား။

အခုဆိုရင် ယောဂီဟာ စိတ်နဲ့ရုပ်ကို အတူတွဲလျှောက်ခိုင်းရင်း ရုပ်လုပ်သမျှ စိတ်က သိ၊ စိတ်က ခိုင်းသမျှလည်း ရုပ်က လုပ်နဲ့ စိတ်နဲ့ရုပ် ဒွန်တွဲနေတဲ့သဘာဝကို အာနာပါနု ကမ္မဋ္ဌာန်းကနေတစ်ဆင့် အတော်အသင့် ရိပ်မိလာပါပြီ။

အမှန်တော့လည်း စိတ်နဲ့ရုပ်ဟာ အရင်ကတည်းက ဒွန်တွဲလျှောက် နေပြီးသားပါ။ ယောဂီက အမှုမဲ့၊ အမှတ်မဲ့ နေခဲ့လို့သာပါ။ အခုတော့ အမှုထား၊ အမှတ်သတ်နဲ့ဆိုတော့ ယောဂီရဲ့ခန္ဓာကိုမို့ပြီး အရာကျယ်လှတဲ့ အတွင်းပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်ရဲ့အကျင့်စရိုက်တွေကိုလည်း လေ့လာအကဲခတ် ခွင့် ရခဲ့ပြီပေါ့။

ဒီနေရာမှာ အတွင်းပုဂ္ဂိုလ်လို့ သုံးလိုက်ပေမယ့် တကယ်တော့ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်ဘူး။ သတ္တဝါ မဟုတ်ဘူး။ အကောင်အထည် ခြိပ်မရှိဘူးဆိုတာ ယောဂီရဲ့ ရှုကွက်ထဲမှာလည်း အမြင်ရှင်းရှင်းနဲ့ တွေ့နေမှာပါပဲ။ ရှေ့မှာ

ပြောခဲ့သလို 'အကျိုး' နဲ့ 'အကန်း' ခရီးသွားနှစ်ယောက်ရဲ့ စရိုက်ပေါ်လွင် စေချင်လို့သာ အတွင်းပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်လို့ တင်စားသုံးလိုက်တာပါ။

ကောင်းပြီ။ လောလောဆယ် ယောဂီလေ့လာနေတဲ့ ပုံစံက တင်ပျဉ်ခွေထိုင်၊ ခေါင်းမတ်၊ ခါးမတ်ပြီး ရှုမှတ်နေတဲ့ ပုံစံပေါ့။ ဣရိယာပုတ် အားဖြင့် အထိုင်ဣရိယာပုတ်ပေါ့။

ဣရိယာပုတ် (၄)မျိုးရှိပါတယ်။ ထိုင်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ သွားခြင်း၊ လျောင်းခြင်း တို့ပဲပေါ့။ ဒီနေရာမှာ သွားတာကိုတော့ စကြိုလျှောက်ခြင်း၊ စကြိုအမှတ်ဖြင့် ရှုမှတ်ခြင်းလို့လည်း ခေါ်ကြပြန်တယ်။

ဘုရားရှင်က မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ထဲမှာ တရားရှုမှတ်မှုကို ကိုယ်အမူအရာပုံစံ လေးမျိုးဖြစ်တဲ့ ဣရိယာပုတ်လေးပါးစလုံးနဲ့ ရှုမှတ်နိုင် တယ်လို့ အတိအလင်း ဟောကြားထားခဲ့ပါတယ်။

ထိုင်လျက်နဲ့လည်း ရှုမှတ်နိုင်တယ်။

မတ်တတ်ရပ်လို့လည်း ရှုမှတ်နိုင်တယ်။

စကြိုသွားရင်းနဲ့လည်း ရှုမှတ်နိုင်တယ်။

လျောင်းရင်းနဲ့လည်း ရှုမှတ်နိုင်တယ်။

ရှုမှတ်ရမှာက ထိုင်တုန်းက ရှုမှတ်သလိုပါပဲ။ ဘယ်ဣရိယာပုတ်နဲ့ ဖြစ်ဖြစ် ခန္ဓာငါးပါးကို မဂ္ဂင်ငါးပါးနဲ့ ကြည့်နေဖြစ်ဖို့ပါပဲ။ သတိပဋ္ဌာန်နည်း လေးသွယ်နဲ့ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့ရဲ့ ဖြစ်ပျက်ပုံကို သိမြင်နိုင်ဖို့ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဣရိယာပုတ် ပြောင်းသွားတဲ့ အပေါ်မှာတော့ ကိုယ် လက်ရှိရှုမှတ်နေတဲ့ ဣရိယာပုတ်ရဲ့ အမူအရာကိုလည်း ပေါ်လွင်အောင် ထည့်သွင်းရှုမှတ်ရင် ပိုမိုပြည့်စုံပါတယ်။

ရှုမှတ်ခါစတုန်းက အထိုင်ဣရိယာပုတ်မှာ ဖောင်းတယ်၊ ပိန် တယ်လောက်ပဲ ရှုမှတ်နေရာက ထိုင်တဲ့ အမူအရာ၊ ကြမ်းပြင်နဲ့ ထိတွေ့နေတဲ့ အထိအတွေ့ (သို့) ခန္ဓာကိုယ် အစိတ်အပိုင်းချင်း ထိတွေ့နေတဲ့ အထိ အတွေ့တွေကိုပါ တွဲမှတ်လာနိုင်တဲ့အခါ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင် တယ်၊ ထိတယ်အထိ အမှတ်တွေ တိုးလာပြီး အသေးစိတ်သိလာသလို ပေါ့။ အဲဒီလို အသေးစိတ်သိလာတာနဲ့အမျှ စိတ်ဟာ ပျံ့လွင့်ဖို့ အခွင့်အရေး

သိပ်မရှိတော့ပါဘူး။ စိတ်ကျက်စားဖို့ရာ ခန္ဓာကိုယ် နေရာအနှံ့ နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ပေးထားလိုက်တဲ့အတွက် စိတ်ဟာ အပြင်အာရုံကို လက်ခံဖို့ အခွင့်အရေး နည်းသွားတော့တာပေါ့။

အဲသည်လိုပဲ ရပ်လျက်မှတ်ရင် ဝါယောရုပ် ထိုးထိုးထောင်ထောင် ကြီးနဲ့ တောင့်တင်းပြီး ရပ်နေတဲ့သဘော၊ ခြေဖနောင့်၊ ခြေဖဝါးအစုံဟာ ကြမ်းပြင်မှာ နင်းဖိထားလို့ သိနေတဲ့ သဘောတွေကိုပါ တွဲပြီး ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ရပ်တယ်၊ ထိတယ်ဆိုပြီး ရှုမှတ်နေလို့ရပါတယ်။

စကြိုအမှတ်မှာကျတော့ အသက်ရှူတဲ့ဘက်ကို အာရုံပြုရတာ နည်းသွားပါပြီ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ ရှေ့တူရှုကို ရွေ့လျားနေလို့ပါပဲ။ အဲဒီတော့ ဘယ်လှမ်းတယ်၊ ညာလှမ်းတယ်လို့ ပထမ ပိုင်းမှာ မှတ်ရာက နောက်ပိုင်းမှာ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်လို့ မှတ် လာနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ သည့်နောက် ကြွချင်စိတ်ကြောင့် ကြွလာတာ၊ ကြွမှု ဆုံးသွားတဲ့အခါ လှမ်းချင်စိတ်ပေါ်လာတာ၊ လှမ်းနေတဲ့ ရွေ့လျားမှုသဘော၊ ခြေကို ချချင်တဲ့စိတ်ပေါ်လာတာ ခြေချမိတဲ့အခါ တရွေ့ရွေ့ချင်းလေး ကျ သွားပြီး၊ ကြမ်းပြင်နဲ့ ထိလိုက်တာ၊ ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာ ဖိလိုက်တာ၊ အဲဒီ အချိန်မှာ နောက်မှာကျန်ခဲ့တဲ့ ခြေတစ်ဖက်ကို ကြွချင်စိတ်ပေါ်လာတာ၊ နောက်ခြေကြွတဲ့အချိန်မှာ ရွေ့ခြေတစ်ချောင်းတည်းပေါ်မှာ ခန္ဓာကိုယ်အလေးချိန် တစ်ခုလုံး ရောက်လာတာ၊ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ လေးလေးလာပြီး ရွေ့ခြေက ထိန်းပြီး တောင့်နေရတာ၊ ပြီးတော့ နောက်ခြေထောက် ကြွလာပြီ၊ လှမ်း လာပြီ၊ တောင့်တင်းထိန်းထားတဲ့ ခြေချောင်းကိုကျော်ပြီ၊ ပြီးတော့မှ ရွေ့ တစ်နေရာမှာ ချတဲ့အထိ ခုန ရွေ့ခြေထောက်က တောင့်ပြီးထိန်းပေး နေရတာ၊ ဟော... အခုန ရွေ့ခြေထောက်ဟာ အခု နောက်ခြေထောက် ပြန်ဖြစ်သွားရပြန်ပြီ။ သည်တစ်ခါတော့ ရွေ့ကို ကျော်သွားတဲ့ ခြေချောင်းက ပြန်ထိန်းပေးတော့၊ သူ ကြွရပေးမယ် စသည်ဖြင့် စကြိုရှုမှတ်မှုမှာ သိစရာတွေက အများကြီးပါ။

ဝါယောဓာတ်ရဲ့ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားတာကိုပဲ ကြည့်ပြီး သိနေ မလား၊ ကြမ်းပြင်နဲ့ ဖဝါးနဲ့ထိပြီး မာတာ၊ ပျော့တာဆိုတဲ့ ပထဝီဓာတ်ကိုပဲ

အာရုံထဲမှာ သိနေမလား၊ ပေါ့ပါးပြီး မြောက်တက်လာတဲ့ ခြေဖဝါးနဲ့အတူ ပါလာတဲ့ တေဇောဓာတ်ကိုပဲ အာရုံခံကြည့်ဦးမလား၊ ပူတာ အေးတာတွေပဲ သိဦးမလား စသည်ဖြင့် စကြိုရှုမှတ်မှုမှာ ဉာဏ်ရှိရင် ရှိသလို၊ သတိ၊ သမာဓိကောင်းရင် ကောင်းသလို အများကြီးသိနိုင်ပါတယ်။ စကြိုကို အသေးစိတ် ရှုမှတ်နိုင်ရင် သမာဓိလည်း ပိုကောင်းလာပါတယ်။

ဟာကွာ slow motion ပုံစံကြီးလုပ်နေရင် သူများတွေက ဟားတိုက်ပြီး လှောင်နေဦးမယ်လို့ မထင်ပါနဲ့၊ အဲဒီ လှောင်မယ့်၊ ပြောင်မယ့်လူတွေက စကြိုအမှတ်သတ်ရဲ့ တန်ဖိုးကို နားမလည်ကြသေး လို့ပါ။ ဒါပေမယ့် ဒါကတော့ ကိုယ့်အခန်း၊ ကိုယ့်နေရာ၊ ဓမ္မာရုံအတွင်း ဆိုရင်တော့ ကောင်းတာပေါ့။ တန်းစီပြီး ဆွမ်းစားဆောင်သွားတာတို့၊ လာတာတို့မှာ သွားလုပ်နေရင်တော့ မဖြစ်ဘူးပေါ့၊ သူနေရာနဲ့သူ ကြည့်သုံး တတ်ဖို့တော့ လိုတာပေါ့လေ။

အချို့ကလည်း တကယ်အသေးစိတ် မှတ်ရမယ့် training ground လို နေရာမှာတော့ မလုပ်ဘဲနဲ့၊ လူများပြီ၊ လူစည်ပြီဆိုရင် တမင်အသေးစိတ်တွေ လျှောက်လုပ်နေတာ တွေ့ရတတ်ပါတယ်။ သူစိတ် ထဲကို သွားကြည့်လိုက်၊ ကိုယ့်ရှုမှတ်မှုမှာ ရုပ်သဘော၊ နာမ်သဘောတွေ သိခွင့်ရအောင် ကြိုးစားနေတာထက် “ဟာ .. အဲဒီလူ အမှတ်သိပ်စိတ် တာပဲကွာ” လို့ သူများချီးကျူးတာကို လိုလားတဲ့သဘောတွေ ကိန်းအောင်း နေတာ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ အမျိုးမျိုးပေါ့၊ နှိုင်းနှိုင်းချိန်ချိန် သုခမိန်ဆိုတဲ့ စကားက သည်နေရာမှာ အရေးပါလှပါတယ်။

အဲသည်တော့ ကိုယ် တကယ်ရှုမှတ်ရမယ့် ဓမ္မာရုံအတွင်းဘက်လို နေရာမျိုး၊ စကြိုလမ်း သတ်မှတ်ထားတဲ့ နေရာမျိုး (training ground ပေါ့လေ) မှာ စကြိုချိန်ရောက်ရင်တော့ ဘယ်သူ့ကိုမျှလည်း ငဲ့မနေပါနဲ့၊ ဘယ်သူ့ကိုမျှလည်း ရှက်မနေပါနဲ့၊ ကိုယ်လုပ်ရမယ့် အလုပ်ကို အချိန်ပြည့် အသေးစိတ် အမှုအရာနဲ့ လေ့ကျင့်ကြည့်ပါ။ စကြိုရဲ့ သမာဓိက ထိုင် တုန်းက သမာဓိနဲ့ မတူအောင်ကို စူးရှထက်မြက်တာ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ဘုရားရှင်လက်ထက်က ခြေဖဝါးမှာ အမွှေးနုတွေ ပေါက်လောက်အောင်

နူးညံ့လှတဲ့ သူဌေးသားကနေ ရဟန်းဘောင်ဝင်လာသူ သောဏ မထေရ်ဟာ စကြိုလမ်းမှာ သွေးအလိမ်းလိမ်းလူးအောင် လျှောက်လို့ ရှုမှတ်ရင်းက ဘုရားရှင်ရဲ့ မလျော့မတင်း စောင်းကြိုးညှင်းပမာ ရှုမှတ်ရန်ဆိုတဲ့ တရားကို နာပြီးနောက်မှာ ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့တဲ့ သာဓကရုံပါတယ်။ စကြိုရှုမှတ်မှုနဲ့ ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့တဲ့ မထေရ်တွေ အများကြီးရှိခဲ့ပါတယ်။

တစ်ခုကွဲပြားစေချင်တာက စကြိုဟာ အညောင်းပြေလမ်းလျှောက် တာ မဟုတ်ဘူး ဆိုတာကိုပဲ၊ “ထိုင်ရတာ ခါးညောင်းလာပြီလေ၊ လမ်း လျှောက်ဦးမှ” ဆိုရင် အပြင်မှာ သာမန်လူတွေ စားဝတ်နေရေး ရုန်းကန် ရင်း၊ သွားကြ လာကြတာနဲ့ ဘာမျှထူးမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဒါကြောင့် ‘ဂစ္ဆန္တောဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ’ သွားနေစဉ်မှာ သွား နေမှန်း သိရမယ်ဆိုတဲ့ ဘုရားဟော အဓိပ္ပါယ်ဟာ ရုတ်တရက်ကြားလိုက် ရရင် “ဟ .. လွယ်လွယ်လေးပဲ၊ ဘာခက်တာမှတ်လို့၊ သွားနေတာပဲ သွား နေမှန်း သိနိုင်တာပေါ့” လို့ လွယ်လွယ်ပေါ့ပေါ့ မထင်လိုက်ပါနဲ့။ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ရှင်ရဲ့ နှုတ်ထွက်စကားဆိုတာက နောက်ကွယ်မှာ လေးနက်တဲ့ အဓိပ္ပါယ်တွေ အများကြီးပါနေတယ်။ သွားနေတုန်းမှာ ဘာကို သိရမှာလဲ၊ အတ္တစွဲကြီးနဲ့ ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့ခန္ဓာကြီး သွားနေတာလို့ သိခိုင်းတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ငါ မပါဘူး၊ ဓာတ်လေးပါး အစုအဝေး ရွေ့လျားနေခြင်းမျှပါလား၊ စိတ်နဲ့ ရုပ် အပြန်အလှန် အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်နေခြင်းမျှပါလား၊ ငါ မဟုတ်တဲ့ ဓာတ်ကောင်ကြီး ရွေ့လျားနေတာ၊ တစ်ခုပေါ်လိုက်၊ တစ်ခု ပျက်လိုက်နဲ့ အနိစ္စတွေချည်းပါလား၊ ဘယ်မှာချမ်းသာမှု ရှိလို့လဲ၊ ဒီလို အစိုးမရတဲ့၊ နိပ်စက်တဲ့ လက္ခဏာရှိတဲ့ သည်ခန္ဓာကိုယ်ကြီးအပေါ် ငါ၊ ငါ့ ပစ္စည်း၊ ငါ့ခန္ဓာပဲလို့ စွဲလမ်းမက်မောနေရင် အဲဒီ အယူအစွဲလောက် နိမ့်ကျတာ ရှိနိုင်ပါဦးမလား။ ဒီလို အယူအစွဲထားခဲ့ရင်တော့ ဒုက္ခဆင်းရဲ ချည်းပဲ ကြုံတွေ့နေရဦးမှာပါလား စသည်ဖြင့် ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောကြီး အပေါ်မှာ အပြစ်မြင် ငြီးငွေ့လာပြီး သစ္စာဆိုက်တဲ့အထိ ကြည့်မြင်နိုင်ဖို့ ရှုမြင်တတ်ဖို့၊ အခြေခံစကား အဆုံးအမလေး တစ်ကြောင်းကို ချပြထား တာပါ။ ဒါကြောင့်မို့ ဘုရားဟော တစ်ကြောင်းဆိုရင် အစကနေ အဆုံးအထိ

ရေဆုံး၊ မိုးဆုံး လိုက်လေမှ အဓိပ္ပါယ် အနှစ်သား ပေါ်လွင်ပါလိမ့်မယ်။ ကျင့်ကြံအားထုတ်မှုဆိုတဲ့ ကိုယ့်လုပ်အား အရင်းအနှီး မပါဘဲနဲ့ အပေါ်ယံ လေး လျှပ်ပြီး ‘‘ဟာ .. ဒီလောက်တော့ ငါလည်း နားလည်တာပေါ့’’ ဆိုရင် ခက်ကုန်ပါလိမ့်မယ်။

အမျိုးသားယောဂီတွေဟာ တေဇောဓာတ် ဦးဆောင်တဲ့အတွက် စကြိုကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ အထူးသင့်လျော်လှပါတယ်။ စကြိုက ရတဲ့ သမာဓိအရှိန်ကို အထိုင်ကူရိယာပုတ်အထိ ယူသွားရင် သတိ၊ သမာဓိတွေ ဆက်သွားပြီး ရှုမှတ်ရတာ ပိုအဆင်ပြေလာပါလိမ့်မယ်။

နောက်တစ်ခုက လျောင်းလျက် ကူရိယာပုတ်ပါ။ ဒါကတော့ အခုမှ ထိုင်ခါစ ယောဂီတွေနဲ့ မသင့်လျော်ပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ နဂိုကမှ ဝီရိယနည်းနေရတဲ့အထဲ လျောင်းလိုက်တာနဲ့ ထိန မိဒွေက ချောသိပ်သလို အခွင့်အရေးရသွားပြီး အိပ်ပျော်သွားပါလိမ့်မယ်။ လျောင်းလျက် ကူရိယာ ပုတ်နဲ့က ကမ္မဋ္ဌာန်း ရင့်ကျက်ပြီးသူတွေမှသာ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ရှုမှတ် ပွားများသင့်တာပါ။

မိုးကုတ် ဥပနိဿယခံပြီး၊ ဓာတ်တော်ကျ သက်သေပြသွားခဲ့တဲ့ မြန်အောင်မြို့၊ နန္ဒဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကတော့ သူ့အနီးကပ် ဒကာများရဲ့ ပြောပြချက်အရ (ဆရာတော်ကြီးက သက်တော်ကြီးရင့်မှ ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်ကို လုပ်ခဲ့တဲ့ အတွက်ကြောင့် တစ်ကြောင်းလို့လည်း ဆိုရမှာပေါ့လေ) များသေးအားဖြင့် လျောင်းလျက် ကူရိယာပုတ်နဲ့ပဲ အားထုတ်ပြီး၊ အဲဒီ ကူရိယာပုတ်နဲ့ပဲ သစ္စာဉာဏ်ဆိုက်ခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ ဘုရားရှင် ညွှန်ပြတော်မူခဲ့တဲ့ ကူရိယာပုတ်လေးပါး စလုံးနဲ့ သတိပဋ္ဌာန်တရားကို ရှုမှတ်ပွားများနိုင်ပါတယ်။ ရှုမှတ်ပွားများ နှလုံး သွင်းဆင်ခြင်တာကတော့ ကိုယ့်ရဲ့ ကြိုးစားမှု၊ တရားတော်အပေါ်မှာ အလေး ထားမှု၊ ယုံကြည်မှုတို့အပေါ်မှာ မူတည်ပါတယ်။ ဘယ်လိုကူရိယာပုတ်နဲ့ပဲ မှတ်မှတ် လိုရင်းကတော့ သစ္စာဆိုက်ဖို့ပါပဲ။ အများသိကြတဲ့အတိုင်း ကူရိယာပုတ်လေးပါးနဲ့လွတ်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်သွားခဲ့တာကတော့ ဘုရားရှင်ရဲ့ အလုပ်အကျွေး ညီတော် အရှင်အာနန္ဒာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကတော့

ထူးခြားဖြစ်စဉ်ပါ။ ငါလည်း သူ့လို လုပ်ကြည့်ဦးမှပဲဆိုပြီး စိတ်ကူးယဉ်နဲ့ သွားလုပ်လို့ မရနိုင်ပါဘူး။ သူ့ပါရမီနဲ့ သူပါ။

ဒီနေရာမှာ ကူရိယာပုတ်လေးပါးစလုံးနဲ့ ရှုမှတ်လို့ ရနိုင်တဲ့ နည်းလမ်းတွေကို ဘုရားရှင်က အတိအလင်း ဟောထားပါလျက်နဲ့ ‘တရား ထိုင်တယ်’ဆိုတဲ့ စကားလုံးပညတ်ကို ယောဂီအများ စွဲလမ်းသွားရင်းက ထိုင်မှပဲ တရားအားထုတ်တယ်လို့ ထင်နေတတ်ကြပါတယ်။

ဘုရားခန်းထဲက ထိုင်ဖျာပေါ်မှာ ဖြစ်ဖြစ်၊ မေ့ရုံထဲက ကိုယ့်နေရာ လေးမှာ ဖြစ်ဖြစ်၊ ထိုင်တဲ့ ကူရိယာပုတ်နဲ့သွားထိုင်မှ တရားထိုင်တယ်လို့ အမြင်သန်နေကြတာ များပါတယ်။ အဲဒီတော့ အဲဒီဖျာကလေးပေါ်ကို ကိုယ့်ခန္ဓာကြီးက သွားမထိုင်သေးသရွေ့ တရားမထိုင်ရသေးဘူးလို့ စိတ်က ထင်နေတတ်ကြပါတယ်။

အထိုင် ကူရိယာပုတ်က ‘ထိုင်’ဆိုတာနဲ့ ‘တရားထိုင်’တာနဲ့ ရော မသွားမိဖို့ လိုပါတယ်။ တကယ်တော့ ဝိပဿနာတရားဆိုတာကို စိတ်ထဲမှာ အမြဲတမ်း ‘ထိုင်’ ခိုင်းထားရမှာပါ။ အထိုင်ချထားရမှာပါ။ အဲဒီလို နှလုံးမသွင်းမိတော့၊ ဖျာပေါ်ကို မရောက်သေးရင် ငါ တရားမထိုင်သေးဘူး၊ စကားလေး ပြောလိုက်ဦးမယ်၊ ဟိုလူနဲ့ မိတ်ဆက်လိုက်ဦးမယ်၊ ငါ့အကြောင်း တွေ သိအောင် သူ့ကို ပြောပြရဦးမယ်နဲ့ စကားပြောဖော်ကို ရှာနေကြတော့ တာပါပဲ။

အဲဒီလို ထင်နေတဲ့အချိန်၊ စကားတွေ ပြောနေတဲ့အချိန်မှာ ယောဂီရဲ့ ကိုယ်ထဲက ရုပ်သဘော၊ နာမ်သဘောတွေက ယောဂီကို စောင့်ဆိုင်း မနေ ပါဘူး။ ယောဂီကြည့်လေမှ သူတို့က ‘ဖြစ်ပျက်’သဘောတွေ ထုတ်ပြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ယောဂီက သတိထားပြီး မကြည့်မိတဲ့ အချိန်မှာလည်း သူတို့ဘက်ကတော့ ‘ဖြစ်ပျက်’ပါပဲ။ ယောဂီကသာ တရားထိုင်ချိန် မရောက် သေးလို့ဆိုပြီး တောင်တောင်အိအိ ဟိုလုပ် ဒီလုပ်နဲ့ အချိန်တွေဖြုန်းနေ လေတော့ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်သဘောကို ယောဂီကြည့်ရှုနိုင်ခွင့် လက်လွတ် ဆုံးရှုံးသွားရတော့တာပေါ့။

ပြီးတော့လည်း တစ်နာရီ အောင့်အည်းသည်းခံပြီး အချိန်စေ့လို့

နာရီသံကြားတာနဲ့ သက်ပြင်းတွေချပြီး အခုမှပဲ တရားထိုင်တာပြီးတော့ တယ်၊ လွတ်လပ်သွားပြီလို့ မှတ်ယူနေသရွေ့ ယောဂီဟာ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် ပရမတ်သဘောတွေကို တွေ့ဖို့ အခွင့်အရေး နည်းနေပေလိမ့်မယ်။

တရားရှုမှတ်တာနဲ့ တရားထိုင်တာနဲ့ ကွဲပြားနားလည်ပါ ယောဂီ။

ထိုင်နေတဲ့ အချိန်မှာလည်း တရားရှုမှတ်ရသလို စကြိုမှာရော၊ ရုပ်ရာမှာရော၊ လျောင်းရာမှာရော၊ ဘယ်အမူအရာ၊ ဘယ်နေရာ၊ ဘယ် အချိန်မှာမဆို တရားရှုမှတ်ရမယ်ဆိုတာ နားလည်စေချင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ ဘုရားရှင်က မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်တော်ကို ဟောတဲ့ နေရာမှာ ကုရိယာပုတ်လေးပါးစလုံးမှာ ရှုမှတ်ပုံတွေ၊ သတိသမ္ပဇဉ်ဆိုတဲ့ သမ္ပဇညအပိုင်းတွေရဲ့ အထွေထွေအမူအရာ အသေးစိတ်ရှုမှတ်ပုံတွေ၊ ရုပ်ကို ဆင်ခြင်ရှုမှတ်တဲ့ အပိုင်းတွေ၊ ဓာတ်လေးပါးကို ရှုမှတ်ဆင်ခြင်ပုံတွေ၊ (၃၂)ကောဋ္ဌာသ အစုအဖွဲ့ကို စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု ဆင်ခြင်ရှုမှတ်ပုံတွေ၊ သူ သေကောင် (၉)မျိုးကို ဆင်ခြင်ရှုမှတ်ပွားများပုံတွေ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ်တို့ကို ဆင်ခြင်ရှုမှတ်ပုံ၊ နီဝဇ္ဇာတရား၊ 'ငါ'ဆိုတဲ့ အပိတ်အပင်တရားတွေကို ဆင်ခြင်ရှုမှတ်ပုံ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂနစ်ပါးကို ဆင်ခြင်ပုံ၊ သစ္စာလေးပါးကို ဆင်ခြင် ရှုမှတ်ပုံ စသည်ဖြင့် အဆင့်လိုက်၊ အဆင့်လိုက် အသေးစိတ် ဟောပြု ထားတာ နားချိန်ကို မရှိပါဘူး။ တရားတစ်နာရီထိုင်ပြီးလို့ နားလိုက်တော့ မယ်လို့ စက္ကန့်ပိုင်းတောင် မရှိပါဘူး။

စက္ကန့်မလပ် ဆက်ပြီး ရှုမှတ်နေရမှာပါ။

စိတ်ဆိုတာကလည်း အာရုံအပြောင်းအလဲကို ကြိုက်တတ်တဲ့ အတွက် စိတ်ကို အဲဒီလို ရှုကွက်တွေပြောင်းပြီး ဆင်ခြင်စရာ၊ မှတ်သား စရာ၊ သံဝေဂယူစရာ၊ ငြီးငွေ့စရာတွေနဲ့ချည်းပဲ တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး ပြောင်း ရွေ့ပေးနေခြင်းအားဖြင့် စိတ်ဟာ သာယာစရာကို ရှာကြံခံစားဖို့ အချိန်မရှိ တော့လောက်အောင်အထိ သူ့ကို အာရုံမှန်၊ လမ်းမှန်ပေါ်တင်ထားပေး ရမှာပါ။

နို့မို့ရင် 'ပါပသ္မိ' ရမတ် မနော'ဆိုတဲ့အတိုင်း စိတ်ဟာမကောင်းမှု မှာသာ မွေ့လျော်တတ်လေတော့ သမုတိသစ္စာနဲ့ ပညတ်တွေကြားထဲမှာပဲ

မရှိကို အရှိလုပ်ပြီး ရှာကြံတွေးဆလို့ တွေ့သမျှ သာယာနေဦးတော့မှာပါပဲ။

ဒါကြောင့်မို့ စိတ်ကို ချုပ်တည်း ဖိသိပ်ထားခြင်း မဟုတ်ပါပဲ 'လာ မင်းရှုရမှာက ဒါတွေပဲ၊ ဟိုဟာတွေ၊ သည်ဟာတွေ လျှောက်လုပ်မနေနဲ့၊ ဒီရှုကွက် ငြီးငွေ့ရင်၊ ရော့... နောက်ရှုကွက်တစ်ခု ဒီမှာ' ဆိုပြီး တစ်ချိန်တစ်ခု ထုတ်ထုတ်ပြနေကြည့်ပါ။ ကြာတော့ စိတ်ဟာ သူတွေ့ရသမျှ အာရုံတွေအပေါ်မှာ မခင်တွယ်တော့ဘဲ ဒီအာရုံတွေကို ငြီးငွေ့လာပြီး ဒီအာရုံတွေကိုခင်တွယ်တတ်တဲ့ ကိလေသာနွဲ့ထဲက လွတ်မြောက်ချင်စိတ် ပေါ်လာပါလိမ့်မယ်။ ဒီအာရုံတွေကိုလည်း မလိုချင်တော့ဘူး ဖြစ်လာပါ လိမ့်မယ်။

ဒါဆိုရင် သစ္စာဆိုက်ဖို့ နီးပါပြီ။ အဲဒီလိုကို ဘုရားရှင်က ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အဆင့်ဆင့်တက်လာရအောင် သမ္ပညုတဉာဏ်တော် ကြီးနဲ့ အသေးစိတ် ဖွင့်ဆို ဟောဖော်ညွှန်ပြခဲ့တဲ့ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် တရားတော်ကြီးဟာ အလွန်မှပဲ ကျေးဇူးများလှပါတယ်။

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် တရားတော်ကြီးရဲ့ ရှုမှတ်ပုံ နည်းနာ နိဿယအတိုင်း စနစ်တကျ ရှုမှတ်သွားမယ်ဆိုရင် အိပ်ပျော်လို့ ဘဝင် စိတ်ကျနေတဲ့ အချိန်ကလွဲပြီး ကျန်တဲ့ အချိန်အားလုံးမှာ တရားရှုမှတ်မှုက လွတ်ကင်းသွား ရမယ့်အချိန် တစ်စက္ကန့်တောင်မျှ မရှိဘူးဆိုတာ ယောဂီ သဘောပေါက်လာ ပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီလောက်အထိ ရှုမှတ်မှု အသေးစိတ်သွားရင် (ယုတ်စွအဆုံး) ဘဝင်စိတ်ကျတာတောင်မှ အိပ်မက်မက်နေတဲ့ အချိန်မှာ အိပ်မက်ထဲက စိတ်ကိုပင် ဒေါသဖြစ်ရင်လည်း ဖြစ်တယ်၊ လောဘဖြစ်ရင်လည်း ဖြစ်တယ် ဆိုပြီး နောက်ထပ် တစ်စိတ်က ရှုမှတ်နေနိုင်တာကိုပါ ယောဂီ တအံ့တဩ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့်မို့ တစ်နာရီ တစ်ခါ ဖျာပေါ်သွားထိုင်မှ ငါတရားထိုင် တယ်ဆိုတဲ့ အစွဲ၊ ပြီးတဲ့အခါ ငါတော့ ဒီနေ့တရားထိုင်ပြီးပြီ ဆိုပြီး တာဝန်ကျေ ထုတ်ကုန်ပစ္စည်း ဒိုင်မှာသွားသွင်းပြီးသလို ထင်ထားတဲ့ အစွဲကို ဖျောက် နိုင်ဖို့ပါပဲ။

မျက်နှာသစ်ရင်းနဲ့ “အင်း .. ဒီမျက်နှာသစ်၊ သွားတိုက်ပြီးရင် ဘုရားခန်းထဲ သွားပြီး တရားထိုင်ရဦးမယ်” လို့ တွေးနေတာထက် မျက်နှာသစ်၊ သွားတိုက်နေတဲ့ ရုပ်အမူအရာ၊ စိတ်က ရုပ်ကိုခိုင်းနေတာ တွေ၊ ရုပ်က လိုက်လုပ်နေရတာတွေကို ရှုမှတ်နေတာဟာ ပစ္စုပ္ပန်တည်နေတာပါ။ မောဟဦးစီးတဲ့ အတွေးတွေလည်း စိတ်ထဲမှာ နေရာမယူနိုင် တော့ဘူးပေါ့။ မတော်- ရေချိုးခန်းထဲက ထွက်လို့ ရုတ်တရက်လေဖြတ်လဲကျ သေဆုံးသွားရင်တောင်မှ သတိပဋ္ဌာန်ရှုမှတ်မှုက မပျက်ရှိနေဦးမယ်။ ခုနက တွေးသလို “ဘုရားခန်းထဲရောက်မှ တရားထိုင်ရဦးမယ်” ဆိုရင် အခု ရေချိုးခန်းက အထွက်မှာ သေပြီဆိုတော့ တရားထိုင်ဖြစ်ပါဦးမလား။ လက်ရှိ ပစ္စုပ္ပန်မှာရတဲ့ အခွင့်အရေးတွေ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် အဆုံးရှုံးခံလိုက်သလို မဖြစ်ပေဘူးလား။ စဉ်းစားစရာပါ။

ဒါကြောင့် တရားထိုင်တာနဲ့၊ တရားရှုမှတ်တာနဲ့ကို ခွဲခြားနားလည် ဖို့ရာ ဘယ်လောက် အရေးကြီးတယ်ဆိုတာ ယောဂီ သဘောပေါက်လောက် ပါပြီ။ တရားရှုမှတ်မှုက စက္ကန့်မလပ် အမြဲရှိနေရမှာ၊ တရားဆိုတာကိုက စိတ်ထဲမှာ အမြဲတမ်းထိုင်ထားရမှာ၊ အထိုင်ကုရိယာပုတ်က သူ့အချိန်ကျမှ သူထိုင်မှာ၊ အဲဒီအချိန်မှာလည်း သစ္စာဆိုက်တဲ့အထိ ရှုမှတ်ပွားများနေရဦး မယ်ဆိုတာ နှလုံးသွင်းတတ်ပြီဆိုရင် ယောဂီဟာ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း ဆီသို့ အလျင်အမြန် ဦးတည်နေပြီဆိုတာ မြင်ယောင်နေမိပါသေးတယ်။

အခန်း (၁၁)

အတား ငါးပါးတို့ရဲ့ ဇွမ်းအား

လောကတစ်ခွင်မှာ နှစ်ခုတွဲတရားတွေကို ရေတွက်လို့ရရင် မဆုံး နိုင်ပေဘူး။ သင်္ခတနဲ့ အသင်္ခတ၊ သမုတိသစ္စာနဲ့ ပရမတ္ထသစ္စာ၊ ပညတ်နဲ့ ပရမတ်၊ အဆိုးနဲ့ အကောင်း၊ အကျိုးနဲ့ အကြောင်း၊ အမှားနဲ့ အမှန်၊ အမှောင်နဲ့ အလင်း၊ အပူနဲ့ အအေး၊ အလှုပ်နဲ့ အငြိမ်၊ ဆင်းရဲမှုနဲ့ ချမ်းသာမှု၊ မလိုချင်မှုနဲ့ လိုချင်မှု၊ အပျက်နဲ့ အပြု စသည်ဖြင့် ရေတွက်လို့ မကုန် နိုင်ပါဘူး။

အခု ယောဂီဟာ သတိပဋ္ဌာန်တရား ရှုမှတ်မှုနဲ့ ခရီးထွက်လာ တယ်ဆိုပေမယ့် ကိလေသာ စစ်မြေပြင်ကို ဖြတ်သန်းနေရတာပါ။ ဥပေက္ခာ အဝန်းအဝိုင်းနယ်မြေထဲက ရည်မှန်းချက်တောင်ကုန်းပေါ်မှာ ယောဂီရဲ့ အောင်လံတော်ကို မစိုက်ထူနိုင်သေးသရွေ့ ကိလေသာ စစ်မြေပြင်က ရန်သူ တပ်သားတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်တွေ့ရဦးမှာပါ။

သည်လို တွေ့ဆုံတဲ့အခါ ရန်သူတပ်သားတွေဟာ မင်္ဂလာဆောင်

သတို့သား၊ သတို့သမီးကို ရွှေကြိုးနဲ့ တားရုံကလေး အပျော်သဘောမျိုး လုပ်ကြတာမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ သူတို့ကတော့ သူတို့စရိုက်အတိုင်းကို ယောဂီကို ပီပီပြင်ပြင် တိုက်ခိုက်မှာပါ။ ခပ်ကြမ်းကြမ်းပြောရရင် ယောဂီကို လဲအောင်၊ ကွဲအောင်၊ ခရီးဦး ကျိုးသွားအောင် နောက်ပြန်လှည့်သွားအောင် ဆော်ကြ၊ နှက်ကြဦးမှာပါ။

တကယ်တော့ သည်ရန်သူတွေ ဆိုတာကလည်း တစ်ချိန်က ယောဂီ လက်သပ်မွေးထားခဲ့တာတွေပါပဲ။ ယောဂီက သူတို့နဲ့ လမ်းခွဲထွက်ခွာပြီး သတိပဋ္ဌာန် အမှတ်ကို ကောက်ကိုင်လိုက်တဲ့အခါမှာ “ဟာ .. ဒီကောင်တော့ သစ္စာဖောက်သွားပြီ” ဆိုပြီး ယောဂီကို အံ့ခဲ မာန်မဲကြတော့တာပေါ့။ သူတို့ ဟာ သမုတိသစ္စာဘက်တော်သားတွေပီပီ ယောဂီတစ်ယောက် ပရမတ္ထ သစ္စာဘက်ကို ခေါင်းလှည့်လိုက်တဲ့အပေါ်မှာ အစာကြေကြလိမ့်မယ် မဟုတ် ပါဘူး။ သူတို့ရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ဘက်တော်သားဖြစ်သွားတဲ့ ယောဂီကို အလစ်အငိုက်ရတာနဲ့ နည်းမျိုးစုံနဲ့ တားဆီးကန့်ကွက် ကပျက်ယပျက် လုပ်ကြမှာပါပဲ။ ဒါကတော့ သူတို့တာဝန်ပေကိုး။ ကံ .. အဲဒီတော့ ယောဂီက သူတို့နဲ့ ဓား-ဓားချင်း၊ တုတ်-တုတ်ချင်း ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်နေမှာလား။ သည်လိုဆိုရင် ယောဂီ ပိုပြီး ခရီးဖင့်သွားတော့မှာပေါ့။

ယောဂီလက်ထဲမှာ ကိုင်ဆောင်လာတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတဲ့ မီးရှူး တန်ဆောင်ကြီးက ယောဂီရဲ့ နှင်လက်စခရီးကို ရှေ့ကနေ အလင်းရောင်နဲ့ လမ်းပြပေးသလို၊ လမ်းဘေးဝဲယာက ခြုံခိုတိုက်ခိုက်ဖို့ ချောင်းမြောင်းနေ ကြတဲ့ ရန်သူတပ်သားတွေကိုလည်း မြင်အောင် ပြသပေးနေပါတယ်။

ယောဂီရဲ့ လက်ထဲက မီးရှူးတန်ဆောင်ကြီး အရောင်မမှိန်သမျှ သူတို့ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ဖို့ အခွင့်သာမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ သတိထားပါ။ ဝီရိယစိုက်ပါ။ ဉာဏ်နဲ့ကြည့်နေပါ။ ရန်ကို ရန်ချင်းတုံ့ပြန်နေရင် မီးရှူးတိုင် ကြီးလည်း ပြုတ်ကျပြီ။ အလင်းပျောက်လို့ အမှောင်ရောက်သွားရင် ကိုယ် သွားရမယ့်လမ်းလည်း ပျောက်သွားနိုင်သလို ရန်သူတွေ အတွက်လည်း တိုက်ကွက်ဖော်ဖို့ အခွင့်အရေးရသွားပါလိမ့်မယ်။

သည်နေရာမှာ အခက်ဆုံးအလုပ်က ရန်သူအပေါ် မေတ္တာထား

တတ်ဖို့၊ ထားနိုင်ဖို့ လိုတာပါပဲ။ ငါသွားမယ့်လမ်းကို နောင်ယုက်လာမယ့် သူတွေပဲလို့ အမုန်းပွားမိရင် အမုန်းဓာတ်က ယောဂီရင်ထဲ ရောက်လာပြီး ဒေါမနဿတွေ ပွားနေမိတာနဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ မှားကုန်တော့မှာပါပဲ။

ကံ .. သတ်ချင်လည်း သတ်ကွာ၊ ဓားနဲ့ခုတ်ခုတ်၊ တုတ်နဲ့ရိုက် ရိုက်၊ မင်းတို့ လုပ်ချင်သလို လုပ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ငါ့လက်ထဲက သတိပဋ္ဌာန် မီးရှူးတိုင်ကိုတော့ ငါ လက်မလွှတ်ဘူးနော် ဆိုရင် ယောဂီရဲ့ သန္တာန်မှာ သတိနဲ့ မေတ္တာဟာ ကိန်းခိုလာပြီမို့ ခရီးတွင်တော့မှာပါ။

တကယ်တော့လည်း ရန်သူတပ်သားတွေဟာ လမ်းဘေးဝဲယာ ကနေပြီး လှုပ်လှုပ်၊ လှုပ်လှုပ်နဲ့ ချောင်းမြောင်း အကြံထုတ်၊ ဉာဏ်စုတ် တွေနဲ့ ဟန်လုပ်နေကြပေမယ့် ယောဂီရဲ့ သဘောထားအမှန်ကို သိသွားပြီ ဆိုရင် သူတို့လည်း ဘာမျှ မတတ်နိုင်ကြတော့ပါဘူး။ တစ်ထောင့် တစ် နေရာရောက်ရင် သူတို့ခမျာ လက်မှိုင်းချပြီး နောက်မှာ ကျန်ခဲ့ကြပါလိမ့် မယ်။

ဒါဟာ ဘာလဲဆိုတော့ ယောဂီရဲ့ သတိကို ရှေ့တန်းတင်မှုနဲ့ မေတ္တာရှေ့ထားပြီး သူတို့အပေါ် လျစ်လျူရှုနိုင်တဲ့ စွမ်းအားကြောင့်ပါပဲ။ အဲသည် လျစ်လျူရှုနိုင်တဲ့ စွမ်းအားဟာ ဥပေက္ခာပါပဲ။

ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းကို သွားနေမှတော့ ခြေလှမ်းတိုင်း၊ ခြေလှမ်း တိုင်းဟာ ဥပေက္ခာဓာတ်တွေ ကိန်းအောင်းနေသင့်ပြီပေါ့။ မနိုင်လို့ လည်စင်းပေးပြီး ကြိတ်ခံရတာမျိုး မဟုတ်ဘဲ အနိုင်အရှုံးကို ထည့်မတွက်၊ အရင်းအနှီးပေးရဲတဲ့ စွမ်းအားနဲ့ မတုန်မလှုပ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်၊ မူလယုံကြည်ချက် ပြောင်းမသွားတဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေကို ရိပ်မိရင် ယောဂီအပေါ် ဘယ်ရန်သူကမျှ ထိပါးဝံ့၊ အနိုင်ယူဝံ့မှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ကိုယ်နဲ့ ယုံကြည်ချက်ချင်း၊ ဦးတည်ချက်ချင်း မတူတော့လို့သာ စကားအဖြစ်အနေနဲ့ ရန်သူလို့ သုံးနှုန်းရပေမယ့် တကယ်တော့ သူတို့ဟာ ယောဂီအတွက် ကျေးဇူးရှင်မိတ်ဆွေတွေပါပဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူတို့နဲ့ ပေါင်းသင်းရင်းနဲ့ သူတို့အကြောင်းကို သိလို့၊ သူတို့အငွေ့အသက် အပြု အမူနဲ့ စိတ်ဓာတ် လုပ်ရပ်တွေကို မကြိုက်တော့လို့ သူတို့နားမှာ နေရတာ

ငြီးငွေ့လာတဲ့အတွက် ယောဂီဟာ သူတို့ထံပါးကနေ ထွက်ခွာလာပြီး သည် ခရီးလမ်းပေါ် ရောက်လာတာပဲ မဟုတ်လား။ အခု သူတို့ဟာ ယောဂီကို ချောင်းမြောင်းပြီး ခြံရံတိုက်ခိုက်ဖို့ စောင့်ကြိုနေကြပြန်ပြီ။ ဒါကို ယောဂီ ရဲ့ သတိမီးရှူးတိုင် အလင်းရောင်နဲ့ မြင်ရတော့ ပိုပြီး သတိထားရတော့ မယ်ဆိုတာ ယောဂီ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သိလာခဲ့ပြီ မဟုတ်လား။ တကယ်လို့ ခရီးလမ်းဘေး ဝဲ-ယာမှာ ရန်သူတွေ မရှိဘူးဆိုရင် ယောဂီဟာ ပေါ့ပေါ့ ဆဆနဲ့ ခရီးနှင်မိနေပေဦးမယ်။

အခုတော့ ငါ့ဘေးမှာ ရန်သူတွေက လစ်တာနဲ့ တွယ်ဖို့ စောင့်နေ ကြတယ်။ ဒီတော့ ငါ သတိလစ်လို့ မဖြစ်ဘူးဆိုပြီး ယောဂီဟာ ရိုလက်စ သတိစွမ်းအားကို ပိုမိုမြှင့်တင်လိုက်ရတယ် မဟုတ်လား။ ဒါကိုကြည့်ရင် သူတို့ကို ကျေးဇူးတင်ရမှာပေါ့။ ခရီးထွက်လာဖြစ်အောင်ရော၊ ခရီးစဉ်မှာ ပိုမိုထားသင့်တဲ့ သတိတွေကို ဖြစ်စေတာရောမှာ သူတို့ဟာ အားကြီးတဲ့ အထောက်အပံ့အဖြစ် ယောဂီကို ကူညီနေတာပဲ မဟုတ်လား။

ဒါကြောင့် လောကမှာ ရုတ်တရက် အဓိပ္ပါယ်ကောက်ရင်တော့ ကိုယ့်အပေါ် ဆိုးတယ်လို့ထင်ရပေမယ့် အချိန်ယူပြီး သေသေချာချာ စဉ်းစားကြည့်ရင် ကိုယ်ကောင်းဖို့အတွက် သူတို့ဆိုးပေးနေရတာ၊ ကိုယ် ကောင်းဖို့အတွက် သူတို့ခမျာ အနစ်နာခံပေးနေရတာပါလားလို့ ထင်လာ မြင်လာပြီး ကရုဏာတောင် သက်လာပါဦးမယ်။

အရှင်ဒေဝဒတ်ရဲ့ ဘုရားရှင် ပျက်စီးရာ ပျက်စီးကြောင်း လုပ်ကြံမှု မှန်သမျှဟာ ဘုရားရှင်ရဲ့ သည်းခံနိုင်မှုစွမ်းအား၊ မေတ္တာတော်အနန္တ၊ မဟာ ကရုဏာတော်ဓာတ်တွေကို ရဟန်းရှင်လူ ပရိသတ်တွေကို မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်တွေ့ခဲ့စေတယ် မဟုတ်လား။

အမှန်တော့ အကောင်းနဲ့အဆိုး ဆိုတဲ့ စကားလုံးဝေါဟာရဟာ ပညတ်လောက သမုတိသစ္စာနယ်ပယ်မှာတော့ ရွေးချယ်ခံစားလိုတဲ့ စေတနာ ကြောင့်သာ မတူညီသလို ထင်ရပေမယ့် ပရမတ်လောက၊ ပရမတ္ထသစ္စာ နယ်ပယ်မှာတော့ အကောင်းနဲ့အဆိုးဆိုတာ မရှိ၊ တုံ့ပြန်ရိုက်ခတ်မှု သို့မဟုတ် လှုပ်ရှားမှု အငွေ့အသက် သဘောမျှသာ ရှိတဲ့အတွက် ထပ်တူထပ်မျှဖြစ်

နေပြန်ပါတယ်။

ဒီအသိအမြင်ဟာ ဥပေက္ခာရဲ့ အဓိပ္ပါယ်မှာ နှလုံးသွင်း သက်ဝင် နိုင်ဖို့အတွက် ခြေလှမ်းအစပေပဲ လို့လည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။

အခု ယောဂီကို လမ်းဘေးဝဲယာကနေ ခြံရံတိုက်ခိုက်ဖို့ စောင့် ကြိုနေတယ်ဆိုတဲ့ ရန်သူတွေကတော့ အပိတ်အပင်တရား၊ အတားအဆီး တရားလို့ခေါ်တဲ့ နိဝရဏတရား ငါးပါးပဲ။

နံပါတ်တစ် ရန်သူကတော့ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏတရားပါပဲ။ တရား လို့ တွဲသုံးလိုက်ရတာက သူသည်လည်း သဘောတစ်ခုဖြစ်ပေသည် ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ပါပဲ။ တရားဆိုတာ သဘောတွေကို ညွှန်ပြရာဖြစ်သလို သဘော တွေဆိုတာလည်း တရားရဲ့ အဓိပ္ပါယ်တွေကို ဖွင့်ဆိုပြနေကြတာပါ။

ဒီ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏကတော့ ယောဂီရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ဘဝသံသရာ က အခိုင်အမာ ခြေကုပ်သန္ဓေတည်ပြီး ပါလာတဲ့ လောဘလို့ အမည်ရတဲ့ တဏှာရဲ့ လက်ခွဲကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးပါပဲ။

လက်ခွဲကိုယ်စားလှယ်မို့လို့ ပင်ရင်းဖြစ်တဲ့ လောဘလောကီတော့ အားမကြီးတန်ကောင်းဘူးလို့ မထင်ပါနဲ့။ မျိုးနွယ်စုဆိုတာက သူ့မျိုးရိုး အစဉ်အဆက် အငွေ့အသက်တွေ ပါပြီးသားပဲ။

ကာမစ္ဆန္ဒရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဆိုတာက လိုချင်မှု၊ တောင့်တမှု၊ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေကို နှစ်သက်ခံမင်တွယ်တာမျိုးထို ကာမဂုဏ်အာရုံတွေကိုပင် ခံစားလို့ မဝနိုင်အောင် ထပ်ကာ ထပ်ကာ ခံစားနေလိုမှုတို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

လှပတဲ့ အဆင်း၊ သာယာတဲ့ အသံ၊ နှစ်သက်ဖွယ်ရနံ့၊ ခုံမင်ဖွယ် အရသာ၊ ကောင်းမွန်သော အထိအတွေ့၊ စွဲမက်ဖွယ် အတွေးအခေါ် အကြံ အစည်တွေဟာ ဒွါရ (၆)ခုစလုံးမှာ အခါမလပ်ဖြစ်ပေါ်နေပြီး သည်အာရုံ တွေရဲ့ ဆွဲခေါ်ရာကို လိုက်မှန်းမသိ လိုက်မိခဲ့ကြလို့ ကမ္ဘာအထပ်ထပ် သံသရာ မရပ်နားနိုင်အောင်ကိုပဲ ဘဝတွေ အသချေ၊ အသချာ ဖြစ်ခဲ့ကြရပြီးပါပြီ။

သည် ကာမဂုဏ် အာရုံတရားတွေအပေါ်မှာ တပ်မက်တဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒ ဟာ စိတ်ကို လူးလွန့်လွှဲရှားလာစေပါတယ်။ အဲသည် အာရုံတွေအပေါ် မှာပဲ မိုးမဆုံး၊ လေမဆုံး ရစ်ဝဲလှည့်ပတ်နေအောင် တိုက်တွန်းတတ်ပါ

တယ်။ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေအပေါ်မှာပဲ တမ်းတမှုတ်သိပ်ရင်းက ကိုယ့်ခန္ဓာဟာ ဇရာ၊ မရဏရောက်လို့ စျာပန အခမ်းအနားနဲ့ ပြာကျသွားတာတောင် ခံစားလို့မဝ၊ တောင့်တလို့ မဝနိုင်အောင် ရှိနေပါတော့တယ်။ တောင်စောင်းအစွန်အဖျားမှာ ရပ်နေတဲ့ လူလို ရပ်နေရင်းက တောင်နံရံပြိုကျပြီး အောက်ပြုတ်ကျသွားတာတောင် သတိမမူနိုင်ဘဲ ကိုယ့် မြင်ကွင်းရှေ့က ကာမဂုဏ်အာရုံတွေကို တရှိက်မက်မက် ဖြစ်နေလိုက်တာဟာ တွေးတတ်ရင်တော့ သံဝေဂ ရစရာပါပဲ။

ဒါကြောင့် ကာမစ္ဆန္ဒရဲ့ သဘောဆိုတာက ဘယ်သောအခါမှ ကျေနပ်ခြင်း၊ ပြီးဆုံးသွားခြင်း မရှိနိုင်တဲ့အတွက် အချိန်ရှိသရွေ့ အငမ်းမရ စိတ်နဲ့ ရှာဖွေ ခံစားချင်နေတော့တာပါပဲ။ အဲသည်တော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလည်း မရှက်တတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း မရှက်နိုင်တော့ဘဲ အဟိရိက (မကောင်းမှု၌ မရှက်တတ်မှု)နဲ့ အနောတ္တပ္ပ (မကောင်းမှု၌ မကြောက်တတ်မှု)ဆိုတဲ့ ကိလေသာတွေကိုလည်း လွယ်လွယ်ကူကူ ချိုးဖောက်ကျူးလွန် နေမိတော့တာပါ။

သည်တော့ကာ ကိလေသာဆယ်ပါးရဲ့ ခေါင်းဆောင်ကြီးဖြစ်တဲ့ လောဘရဲ့ ကိုယ်စားလှယ် ကာမစ္ဆန္ဒရဲ့ မွေချက်ဟာ ဘယ်လောက်ပြင်းထန်လိုက်သလဲ၊ ယောဂီကို သွက်သွက်လည်သွားစေနိုင်တဲ့အထိ စွမ်းပကားထက်မြက်လှပါတယ်။ ယောဂီဟာ သတိပဋ္ဌာန် မီးတိုင်းကို လက်ကိုင်ထားပြီး ကိလေသာ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေ အဝင်နည်းရာဖြစ်တဲ့ တရားစခန်းရိပ်သာတွေမှာ ရှုမှတ်ပွားနေတယ် ဆိုဦးတော့၊ တရားစခန်း မရောက်မီ အချိန်အထိ ယောဂီကြံပက်ခဲ့တဲ့ လောဘ၊ တဏှာ မျိုးစေ့တွေက အပင်ထပေါက်လာကြတဲ့အခါ ကာမစ္ဆန္ဒတွေက ယောဂီရဲ့ စိတ်ထဲကို ရောက်လာပြီး အကြွေးတောင်းသလို လိုက်တောင်းနေကြဦးမှာပါ။

တရားရှုမှတ်နေတဲ့ အချိန်ရောက်မှ ကာမစ္ဆန္ဒဟာ မနောဒွါရပေါက်ကနေ လျှိုဝင်လာတဲ့အခါ၊ ဟိုဟာလေး လိုချင်လိုက်၊ ဟိုတုန်းက ဟိုဟာလေးလုပ်ခဲ့တာ မရသေးဘူး၊ ရရင် ကောင်းမှာပဲလို့ တောင့်တလိုက် ဟိုတုန်းက အကြိုက်တွေ့ခဲ့တာလေးတွေ စိတ်ကူးရင်း ထပ်ကာ ထပ်ကာ

ခံစားနေလိုက်ချင်တာတွေ ဖြစ်လာတော့တာပါပဲ။

လိုချင်၊ ဖြစ်ချင်၊ လုပ်ချင်၊ ခံစားချင်တဲ့ 'ချင်' တဏှာဟာ ဘယ်တော့မှ ပြီးဆုံးမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ခန္ဓာကိုယ်ငြိမ်သက်ပြီး မျက်စိမှိတ်၊ ပါးစပ်ပိတ်နဲ့ အခြားသော ဒွါရတွေ အလုပ် မလုပ်နိုင်တောင် မနောဒွါရဆိုတဲ့ မလွယ်ပေါက်ကတော့ သတိမပြတ် ရှုမှတ်နေတဲ့အခါ၊ ပေါ်လာတဲ့ အာရုံအပေါ် စူးစိုက်နေတဲ့အခါ အာမခံသော့နဲ့ ခတ်ပြီး ပိတ်ထားသလို လုံခြုံနေပေမယ့် သတိကလေးကျဲလာတာနဲ့ ပေါ်နေတဲ့ အာရုံအပေါ် မစူးစိုက်မိတော့တာနဲ့ မနောဒွါရ မလွယ်ပေါက်ကြီးကလည်း အာမခံသော့တွေ ပြုတ်ထွက်ပြီး ပွင့်သွားတော့တာပါပဲ။

သည်အချိန်မှာ မလွယ်ပေါက်အဝမှာ အသင့်စောင့်နေတဲ့ နီဝရဏတရားတို့ရဲ့ခေါင်းဆောင် ကာမစ္ဆန္ဒဟာ ရှေ့ဆုံးကနေ တိုးဝင်လာတော့တာပါပဲ။ သူက ဝင်ရုံတွင်မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့မှာ ပါလာတဲ့ သတ္တိစွမ်းအားတွေနဲ့ စိတ်ကို ဖျန်းပက်တော့တာပါပဲ။ ဒါကို ချက်ချင်းသိရင်သိ၊ မသိတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် သူဟာ အခြေချ အိမ်ဆောက်တဲ့အထိ နေရာယူတော့မှာပါ။

အခိုင်အမာ ထုထည်တည်ဆောက်ပြီးတဲ့ အိမ်ဆိုတာက အဖျက်ရ အခက်သားလား။ နောက်မှ သတိရပြီး ဖျက်မယ်ဆိုတော့မှ အမြစ်လှန်ပြီး တွန်းထုတ်ရတာ တော်တော်ပင်ပန်း ဆင်းရဲပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကာမစ္ဆန္ဒဝင်လာပြီးလို့ တအောင့်လောက်ကလေး အတွင်းမှာပဲ သတိပြန်ရပြီဆိုရင် သူ့ကို အခြေချနေထိုင်ခွင့် မပေးနဲ့တော့ပေါ့။ ဒါဖြင့် ခင်ဗျား ထွက်သွားစမ်းဗျာ၊ ကျုပ်ဒီမှာ တရားအားထုတ်နေတယ်လို့ အူယားဖားယားနဲ့ အတင်း မောင်းထုတ်ရမှာလား။ မဟုတ်ပါဘူး။ ကာမစ္ဆန္ဒဝင်လာတယ် ဆိုတာလေးကိုပဲ စိတ်အေးအေးထားပြီး ရှုမှတ်လိုက်ရုံပါပဲ။

နစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်လောက် စိတ်အေးအေးထားပြီး သတိနဲ့ရှုမှတ်လိုက်တဲ့အခါ ကာမစ္ဆန္ဒဟာ ယောဂီရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ရပ်တည်ရှင်သန်ခွင့်၊ အခြေချနေထိုင်ခွင့် မရှိတော့ပါဘူး။ ဩော် .. သူ ငါ့အကြောင်း သိသွားပြီပဲ ဆိုပြီး သူ့သတ္တိတွေ သူ ရုပ်သိမ်းသွားတော့မှာပါ။

တကယ်တော့ ပထမဆုံး စတင်ဝင်လာတဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒရှေ့ပြေး

တပ်သားလေးဟာ သူ့သတ္တိကို သူပြုပြီးတာနဲ့ အဲဒီနေရာမှာပဲ လဲကျသေဆုံး သွားပြီးသားပါ။ ဒါကို ယောဂီက မသိမမြင်လိုက်လေတော့ နောက်ထပ် ကာမစ္ဆန္ဒတပ်သားတွေ တစ်ယောက်ပြီး တစ်ယောက်တက်လာ၊ သူတို့ သတ္တိ တွေကို လက်ဆင့်ကမ်းပြသနေတဲ့အပေါ်မှာ မှင်သက်ပြီး ကြည့်နေမိတဲ့ အတွက် (သာလည်း သာယာနေလို့ပေါ့လေ) သူတို့သတ္တိတွေ ရုပ်သိမ်းသွား ပုံကို သတိမပြုမိခဲ့တာပါ။

ဒါကတော့ ခြုံငုံပြီးတော့ သဘောအရ ပြောရတာပေါ့လေ။ တကယ် တကယ်မှာတော့ ကာမစ္ဆန္ဒတွေဟာ ဘယ်လို အကြောင်းအရာ ကိုင်ပြီး ဝင်လာလား၊ ဘယ်လိုသတ္တိတွေ ပြုပြု၊ သူတို့တပ်သားလေးတွေ မမြင်နိုင်သေး ရင်တောင်မှ ခေါင်းဆောင်ဆိုတဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒရဲ့သဘောကို မြင်လိုက်ရင်ကို လုံလောက်ပါပြီ။

အဲဒီတော့ ယောဂီဟာ ရန်သူကို ကြည့်ရာမှထက် ကိုယ့်စိတ် သန္တာန်ကို ကြည့်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဒါကို ဘုရားရှင်ကလည်း မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ်ရဲ့ နိဝရဏတရားတွေကို ရှုမှတ်ဆင်ခြင်ပုံ အပိုင်းမှာလည်း ဟောကြား နည်းပြတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ပထမ ယောဂီရဲ့ စိတ်သန္တာန်မှာ အမှတ်သတိနဲ့ ရှုမှတ်နေတဲ့ အတွက် ကာမစ္ဆန္ဒ ဝင်လာခြင်း မရှိသေးဘဲ သတိပဋ္ဌာန်အမှတ်တွေသာ နေရာယူထားတဲ့ အခြေအနေရှိပါတယ်။ သည့်နောက် ကာမစ္ဆန္ဒ လိုချင်မှု တွေဟာ ယောဂီရဲ့ ရှုမှတ်မှု သတိကျဲပါးသွားမှုကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး ယောဂီရဲ့ စိတ်သန္တာန်ထဲကို ဝင်လာပါတယ်။ ပြီးတော့ အချိန်အတိုင်းအတာ တစ်ခုအထိ (တိုချင်လည်း တိုမယ်၊ ရှည်ချင်လည်း ရှည်မယ်၊ ဒါကတော့ ယောဂီရဲ့ ပါးနပ်မှုအပေါ် မူတည်ပါတယ်) စိတ်သန္တာန်ထဲမှာနေပြီး သူ့ရဲ့ စွမ်းပကား သတ္တိတွေ ပြမယ်။ နောက် ယောဂီရဲ့ သတိထားမှုက ပြန်နေရာယူ လာတဲ့အခါ ကာမစ္ဆန္ဒတွေဟာ နေဖို့ အခွင့်မသာတော့ဘဲ လွင့်ပါးပျောက်ဆုံး ကုန်ပါတော့တယ်။ သည့်နောက် ယောဂီရဲ့ စိတ်သန္တာန်မှာ သတိပဋ္ဌာန် ရှုမှတ်မှုပဲ နေရာယူနေပါတော့တယ်။

သည်ဖြစ်စဉ်ရဲ့ အဆင့်တွေကို ကြည့်ရင် ကာမစ္ဆန္ဒ မဝင်မီ၊

ကာမစ္ဆန္ဒ ဝင်လာချိန်၊ ကာမစ္ဆန္ဒ မရှိတော့တဲ့အချိန်ဆိုပြီး ခွဲခြားလို့ ရသလို သတိနေရာ ယူနေချိန်၊ သတိနေရာ မယူနိုင်တော့ချိန်၊ သတိပြန်လည် နေရာယူနိုင်ချိန်ဆိုပြီး ခွဲခြားလို့ရပါတယ်။ ဒါကို ခြုံကြည့်ရင် သတိနဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒ ဟာ ယောဂီရဲ့ စိတ်သန္တာန်မှာ တစ်လှည့်စီ နေရာယူသွားခဲ့ကြတာပါပဲ။ သတိဆိုတာ စေတသိက်တရားဖြစ်သလို ကာမစ္ဆန္ဒဟာလည်း ကာမဂုဏ် အာရုံတရား တွေချည်းပါပဲ။ အဲဒီတော့ နှစ်ခုစလုံး ဓမ္မပဲပေါ့။

ဓမ္မတစ်ခုပျက်လို့ နောက်ဓမ္မတစ်ခုက အစားထိုး ဖြစ်လာတာ၊ နောက်ဝင်လာတဲ့ ဓမ္မပျက်သွားပြန်တဲ့အတွက် နောက်ဓမ္မက ဝင်ပြီး နေရာယူ နိုင်တာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ဓမ္မပေါ်ပြီး ဓမ္မပျောက်သွားတာက လွဲလို့ စိတ်ဖြစ်စဉ်ထဲမှာ ဘာမျှ မရှိပါဘူး။ သို့သော် ယောဂီရဲ့ နှလုံးသွင်း မှန်မှု၊ မမှန်မှု၊ ယောဂီရဲ့ ရင့်ကျက်မှု၊ နုနယ်မှုတို့အပေါ် မူတည်ပြီး ဓမ္မ တွေက သူတို့ အစွမ်းသတ္တိကို သူတို့ ပြနိုင်သလောက် ပြကြမှာပါပဲ။

မကောင်းတဲ့ ဓမ္မတွေလည်း တစ်လုံးပြီးတစ်လုံး နေရာယူလိုက်၊ လွင့်ကြေသွားလိုက်ပါပဲ။ ကောင်းတဲ့ဓမ္မတွေလည်း တစ်လုံးပြီးတစ်လုံး နေရာ ယူလိုက်၊ ပျောက်ကွယ်သွားလိုက်ပါပဲ။ အကောင်းအဆိုး မခွဲခြားဘဲ ဓမ္မ သက်သက်ပဲ ကြည့်မယ်ဆိုတဲ့ အကောင်းအဆိုးကို လျစ်လျူရှုကြည့်နိုင် လာတဲ့ ဥပေက္ခာဓာတ်ဟာ ယောဂီရဲ့ စိတ်သန္တာန်မှာ နေရာယူလာနိုင်ပြီ ဆိုရင် ဘယ်ဓမ္မဝင်လာ ဝင်လာ အပြစ်မမြင်နိုင်တော့ပါဘူး။ ကောင်းတဲ့ဓမ္မ ကိန်းအောင်းနေချိန်မှာလည်း သာယာနှစ်မွန်း မနေတော့ပါဘူး။

အဲသည်အထိ မသွားနိုင်သေးရင်တော့ တရားထိုင်နေတုန်းအချိန် မှာကွာ- သည်ကာမစ္ဆန္ဒတွေက ဝင်လာသေးတယ်ဆိုပြီး နောက်ဆက်တွဲ အနေနဲ့ ဒေါမနဿတွေ ဖြစ်လာ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အားမရတဲ့ စိတ်တွေဖြစ် လာနဲ့ ယောဂီရဲ့စိတ်ဟာ ပိုပြီး ပူလောင်လာပါလိမ့်မယ်။ အကြောင်း တိုက်ဆိုင်လို့ ပေါ်လာတဲ့ အနတ္တတရားတွေရဲ့ အစိုးမရမှု၊ သူတို့ ဝင်လာလို့ ဆင်းရဲဖြစ်မှု၊ သို့သော် သူတို့သည်ပင်လျှင် ဖြစ်ပြီးရင် ပျက်တဲ့သဘောကို တစ်ပါတည်း သယ်ဆောင်ပြီး လာပြပေးတာပါလားဆိုပြီး မြင်ရင် ကာမစ္ဆန္ဒ အပေါ်မှာတွင် အမိုပြုလို့ ယောဂီရဲ့ သန္တာန်မှာ အနတ္တဉာဏ်တွေ ထင်လင်း

လာမှာပါ။ ဒါက ဝင်လာတဲ့ ရန်သူကိုပင်လျှင် အသုံးတည့်အောင် အသုံးပြု လိုက်တာပါ။ အမှိုက်ထဲက ရွှေစကို ထုတ်ယူလိုက်သလိုပေါ့။

ဒါကြောင့် ကာမစ္ဆန္ဒဆိုတဲ့ အကြောင်းတရားလေးတစ်ခု ဖြစ်ပေါ် လာမှုအပေါ် နောက်ဆက်တွဲ ဆင်ခြင်ရင်းက ဥပေက္ခာဓာတ်ကုပစ္စည်း အထောက်အပံ့နဲ့ ရှုမှတ်သွားမယ်ဆိုရင် ယောဂီရဲ့ စိတ်သန္တာန်မှာ ဘာ ပေါ်လာ ပေါ်လာ တရားတွေချည်းပဲ၊ ဓမ္မတွေချည်းပဲဆိုတာ ယောဂီ လက်ခံ နားလည်လာပါလိမ့်မယ်။

သည်လိုမှ မဟုတ်ဘဲနဲ့ ပျာယီးပျာယာနဲ့ ဟာ .. ဒုက္ခပါပဲ။ တရား အားထုတ်နေတဲ့ အချိန်မှာ ကာမစ္ဆန္ဒတွေ ဝင်လာပြန်ပြီဆိုပြီး၊ သွားဟာလို့ ကြောက်လန့်တကြား မောင်းထုတ်ပြန်ရင် မောင်းထုတ်တုန်း ခဏပါပဲ။ နောက်ခဏနေ ပြန်နေရာယူလာဦးမှာပါပဲ။

ပြီးတော့ နဂိုကမှ လှုပ်ချင်ချင်စိတ်ဟာ ကာမစ္ဆန္ဒက လေတိုက်ရုံ ရှိသေး ဆတ်ဆတ်တုန်အောင် လှုပ်ခါသွားပြီဆိုတော့ နောက်ငြိမ်အောင် မနည်းထိန်းရပေဦးမယ်။ ဒါကြောင့် အေးအေးဆေးဆေးနဲ့ ဘာကိုမျှ မပူ ဘဲနဲ့ နှလုံးသွင်းမှန်မှန် အားထုတ်တတ်ဖို့ဟာ အလွန်အရေးကြီးလှပါတယ်။

ယောဂီရဲ့ စိတ်သန္တာန်ဟာ ပုထုဇဉ်ရဲ့ စိတ်သန္တာန်ပါ။

ဒီတော့ ခရီးဆုံးတစ်ခုကို မရောက်သေးသရွေ့ ပုထုဇဉ်စိတ်ဆိုတာ ကိလေသာပေါင်းစုံ နေရာယူခွင့် ရှိနေပါတယ်။ သူတို့တွေဟာ ယောဂီ သတိအားနည်းတာနဲ့ ယောဂီရဲ့စိတ်ကို သူတို့ရဲ့နေအိမ်လို သဘောထားပြီး ဝင်ထွက်သွားလာနေကြဦးမှာပါ။

ကိစ္စ မရှိပါဘူး။ ဝင်ထွက်သွားလာပါစေ။ ဝင်လာတဲ့အပေါ်မှာ မူတည်ပြီး ငါ့စိတ်ဟာ သူတို့တွေ ဝင်ထွက်ခွင့်ရနေသေးရင် ဟန်မကျသေး ပါဘူး။ နေရာ မကျသေးပါဘူးဆိုပြီး ယောဂီရဲ့ သတိစွမ်းအားကို မြှင့်တင် လိုက်ပါ။ ဝီရိယကို ပိုစိုက်လိုက်ပါ။ သမာဓိတွေ ကောင်းလာလို့ သမာဓိ မဂ္ဂင် အင်္ဂါ (၃)ပါး ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ်နဲ့ ခိုင်ခိုင်မာမာရှိလာတဲ့အခါ သူတို့ တစ်တွေလည်း အရင်လို ဝင်ချင်တိုင်းဝင်၊ ထွက်ချင်တိုင်းထွက်လို့ မရတော့ ပါဘူး။

ဒါဟာ ကာမစ္ဆန္ဒ နီဝရဏဆိုတဲ့ ပိတ်ပင်တားဆီးတတ်တဲ့ တရား တစ်ခုအပေါ် မူတည်ပြီး သင်ခန်းစာအဖြစ် ဖော်ထုတ်လိုက်တဲ့ အကြောင်း အချက်တွေပါ။ သည့်ထက်မက စုံစုံလင်လင် ပြောလို့ရပေမယ့် နောက်ထပ် နီဝရဏတရားလေးပါးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သိစရာတွေ ကျန်နေသေးလို့ သည် လောက်ဆိုရင် လုံလောက်ပါပြီ။

ဪ... တစ်ခုရှိသေးတယ်။ သည် ကာမစ္ဆန္ဒဟာ နောက်ပုံစံ တစ်မျိုးနဲ့ ယောဂီကို အယောင်ဆောင်ပြီး တိုက်ခိုက်ပါဦးမယ်။ အဲဒါကတော့ တရားအားထုတ်ရင်း သတိ၊ သမာဓိတွေ ကောင်းလာပြန်တော့၊ အသေး စိတ် မှတ်မှုတွေ နိုင်လာတဲ့အခါမှာ ယောဂီရဲ့ စိတ်သန္တာန်မှာ တရားထူး တရားမြတ်တို့၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို လိုချင်တဲ့ဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်လာတော့တာပါပဲ။ ငါ နိဗ္ဗာန်ရ ရမယ်။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ငါခံစားရတော့မယ်ဆိုပြီး ပရမတ် နယ် ပယ်ထဲမှာ မရှိတဲ့ အဲဒီ 'ငါ'ကြီးက ယောဂီကို ရှေ့ခရီးမှာထပ်ပြီး လည် တယ်တယ်ဖြစ်အောင် လုပ်ပါဦးမယ်။ ဒါကြောင့် အောက်ခြေမှာကတည်းက ငါ ဆိုတဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို အသိနဲ့ အရင်ဖြုတ်ရင်ဖြုတ်ထား၊ မဖြုတ်ထား လို့ကတော့ အပေါ်ရောက်ရင် နိဗ္ဗာန်တံခါးဝမှာ 'ငါ'ကြီး တစ်လစ်တစ်လစ် ဖြစ်ပြီး ပြန်ထွက်လာမှာ မြင်ယောင်မိပါသေးတယ်။

ဒါဟာ ကာမစ္ဆန္ဒက ယောဂီလက်ခံထားတဲ့ 'ငါ'ဆိုတဲ့ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိအစွဲကို ခိုပြီး ယောဂီကို ပူးသတ်တာပါပဲ။ ဒါကို ယောဂီ ကြိုတင် နားလည်ထားဖို့ အထူးအရေးကြီးလှပါတယ်။ အဲဒီ ကာမစ္ဆန္ဒရဲ့ ပင်ရင်းက တဏှာဆိုတော့ကာ ဘဝသံသရာတစ်လျှောက်လုံး သူဟာ အဝိဇ္ဇာနဲ့ ပေါင်းပြီး မူလနှစ်ဖြာအဖြစ်နဲ့ ယောဂီကို ဗဟိုချက်မက ထိုင်ပြီး သံသရာ အဝိုင်းပြေး ပတ်လမ်းကြီးကို ပြေးခိုင်းနေတာ ယောဂီ ပြန်ဝဲစောင်းကြည့်ရင်တွေ့ရမှာပါ။

ဒါကြောင့်မို့ တဏှာဟာ ယောဂီရဲ့ ပုထုဇဉ်ဉာဏ် အဆုံးအထိ အောင် နောက်ကနေ ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ လိုက်ပြီး နှောင့်ယှက်နေလိမ့်ဦးမယ် ဆိုတာ ယောဂီ သတိကြီးစွာ ထားစေချင်ပါတယ်။

နောက် နီဝရဏတရားတစ်ခုကတော့ ဗျာပါဒနီဝရဏ တရားပါ။ သူကတော့ အမုန်းတရားတို့ရဲ့ အရှင်သခင်ကြီး၊ ဒေါသရဲ့ လက်ခွဲ

ကိုယ်စားလှယ်ပါပဲ။ သူကလည်း တရားအားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီရဲ့ မနောဒွါရဆိုတဲ့ မလွယ်ပေါက်က ဝင်လာမှာပါပဲ။ အဖျက်သဘော ဆောင်တတ်တဲ့ မကောင်းတဲ့ စရိုက်ဆိုး၊ ဉာဉ်ဆိုးတွေ သယ်ဆောင်လာတတ်တဲ့ ရန်ငြိုးတွေ၊ စိတ်အနှောင့်အယှက်တွေ၊ မနှစ်သက်ဖွယ်တွေကို တုံ့ပြန် လက်စားချေတတ်တဲ့ သဘာဝရှိတဲ့ ဗျာပါဒနီဝရဏဟာ တကယ်တော့ လိုချင်တာ မရလို့ ဖြစ်ရတာပါပဲ။ ကာမစ္ဆန္ဒနဲ့ သွယ်ဝိုက်ပြီး ဘက်ပြန်တဲ့ အဓိပ္ပါယ်ရှိနေပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ စိတ်ကို တရားမထိုင်မိမှာကတည်းက မေတ္တာဆိုတဲ့ အခံဆေး အရင်သုတ်ထားရတာပေါ့။ ကိုယ်စောင့်တရား လေးပါး အခန်းတုန်းက တင်ပြခဲ့တာ မှတ်မိပါလိမ့်ဦးမယ်။

ဒီလို မေတ္တာဆိုတဲ့ အခံဆေးသာ သုတ်မထားခဲ့ရင် ဒေါသရဲ့ ပျံ့နှံ့အားက မြန်ဆန်လွန်းတာမို့ တားဆီးဖို့ အချိန်ရလိုက်မှာတောင် မဟုတ်ပါဘူး။ အဒေါသဆိုတဲ့ ကြိုတင်ကာကွယ်ဆေးဟာ ဒေါသဖြစ်လာမှ အရေးပေါ် ကုသတာထက် ပိုပြီး ထိရောက်တယ်ဆိုတာ သည်နေရာမှာ ပေါ်လွင်တော့တာပါပဲ။

ဒါကိုလည်း ရှုမှတ်ပစ်ရတာပါပဲ။ ပြီးတော့ ရှေ့မှာ ကာမစ္ဆန္ဒတုန်းက အသေးစိတ် သုံးသပ်ဆင်ခြင်သလို 'ဓမ္မ'ဆိုတဲ့ သဘောအထိ ပေါ်လွင်အောင် ရှုမှတ်လိုက်နိုင်ဖို့ပါပဲ။ ရင်ဘတ်ဆောင့်တွန်းပြီး နှင်လွှတ်စရာ မလိုဘဲ အေးဆေးပြေငြိမ်းတဲ့ စိတ်နဲ့ အလိုက်သင့် ရှုမှတ်သွားရင် ယောဂီအတွက် အဆင်ပြေပါလိမ့်မယ်။

နောက် တတိယတစ်ခုက ထိန မိဒ္ဓနီဝရဏတရားပါ။ သူကတော့ လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းပြီး ပျင်းရိတဲ့ သဘောပါပဲ။ သူဝင်လာပြီဆိုရင် အိပ်ချင်တာကလွဲလို့ ဘာမျှ မလုပ်ချင်တော့ပါဘူး။ စိတ်ကြည်လင်မှုကို နောက်ကျီအောင် အလုပ်နိုင်ဆုံးပါပဲ။ သူ့ကိုလည်း ဓမ္မတစ်ခုအနေနဲ့ မျက်နှာချင်းဆိုင် တည့်တည့်ထားပြီး သတိ၊ ဝီရိယဘက်က အားမြှင့်ပြီး ရှုမှတ်ပစ်လိုက်ဖို့ပါပဲ။

နောက် စတုတ္ထတစ်ခုကတော့ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ နီဝရဏတရား ဖြစ်ပါတယ်။ သူဝင်လာရင်တော့ စိတ်တွေ ပူပန်လာမယ်၊ နောင်တတွေ ရနေမယ်။

တရားအားထုတ်တာ နောက်ကျနေပြီလားလို့ စိုးရိမ်စိတ်တွေ ဝင်လာမယ်၊ အရင်လုပ်ခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်တွေအပေါ် နောင်တဝင်ပြီး စိတ်တွေ လှုပ်ရှားပျံ့လွင့်လာမယ်၊ ငရဲက လွတ်နိုင်ပါ့မလား။ တရားကော ရပါဦးမလားနဲ့ ပူပန်စရာတွေ မျိုးစုံ ဝင်လာပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီအခါ စိတ်တွေ ယောက်ယက်ခတ်ပြီး ထိုင်ရမလို့၊ ထရမလို့၊ တရားအားထုတ်တာပဲ ရပ်လိုက်ရတော့မလို့၊ မထူးပါဘူးကွာဆိုပြီး အကုသိုလ်တွေပဲ ပြန်ပြီး လုပ်ရတော့မလို့တွေ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဒါလည်း အဲဒီ ဓမ္မနဲ့ အတူပါလာတဲ့ သတ္တိတွေက ကိုယ့်ကို အခမဲ့ ပြသနေတာပါပဲ။ အဲဒီတော့ ရှေ့က နောင်တော် ဓမ္မတွေကို မှတ်ခဲ့သလိုပဲ သူ့ကို မင်းဖြစ်နေတာ ငါသိတယ်ဆိုပြီး အေးအေးသာသာကလေး ရှုမှတ်လိုက်ရုံကလွဲလို့ အခြားနည်း မရှိပါဘူး။ သူဝင်လာတာကိုတော့ အရင်ဦးဆုံး သိရမှာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ကြာကြာမနေခိုင်းပါနဲ့၊ အန္တရာယ်ပေးတတ်လွန်းလို့ ခေါင်းပုတ် ချောသိပ်ရင်းနဲ့ပဲ ရှုမှတ်ပစ်လိုက်ပါ။

နောက်ဆုံးတစ်ခုကတော့ (နံပါတ်ငါးမြောက်ပေါ့လေ) ဝိစိကိစ္ဆာ နီဝရဏတရားပါပဲ။ သူကတော့ ယုံမှားခြင်း သက်သက်ပါပဲ။ သူကတော့ ကျန်တာ မယုံတာ မပြောနဲ့ နောက်ဆုံး ကိုယ်အားထုတ်နေတဲ့ တရားကို တောင်မှ မယုံဘူးဆိုတဲ့အထိ ဖြစ်လာတာ။ နည်းများများနေပြီလား၊ ဆရာအတင် မှားနေပြီလား၊ ဒီရိပ်သာနဲ့ ငါ မဖြစ်ဘူးနဲ့တူတယ်၊ သည်လို ရှုမှတ်ပုံမျိုးနဲ့ ငါ တရားထူးရမှာ မဟုတ်ဘူးနဲ့တူတယ်။ သည်ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာနဲ့ ငါ ဖြစ်ပါဦးမလား စသည်ဖြင့် သံသယလုံးတွေက တစ်လုံးပြီးတစ်လုံး နေရာယူလာတော့တာပါပဲ။ သည်အကျင့်ဆိုး ဓမ္မဆိုးကတော့ သောတာပန် အရိယာ မဖြစ်မချင်း ရှိနေဦးမှာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကိလေသာဆယ်ပါးမှာ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို အရင်ပယ်ခိုင်းရတာပေါ့။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ အစွဲနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတဲ့ သံသယကို ပယ်ရှားနိုင်မှလည်း အရိယာအနွယ်ဝင်အဖြစ်ကို တက်လှမ်းနိုင်မှာပါ။ တရားလည်း အားထုတ်နေသေးရဲ့၊ တော်ကြာ ဘုရားကို မယုံတော့သလို၊ အားထုတ်နေတဲ့ တရားကိုလည်း မယုံတော့သလို ပြသပေးတဲ့ သံဃာတော်တွေကို မယုံတော့သလိုတွေဟာ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏက ပေါက်ဖွားလာတဲ့ သံသယတွေလုံးတွေပါပဲ။ အဲဒီ ယုံမှားသံသယစိတ်

ကလည်း ယောဂီရဲ့ ခရီးရှေ့မှာ ကာဆီး ကာဆီး လုပ်တတ်တာမို့ သူ့ကို လည်း ပေါ်လာတာနဲ့ ရှုမှတ်ပစ်လိုက်ဖို့ပါပဲ။

နီဝရဏတရား ငါးပါးစလုံးဟာ စေတသိက်တရားတွေချည်းပါပဲ သူတို့ကို မြန်မြန်ပျောက်သွားအောင်ဆိုပြီး အရင်စလို မရှုမှတ်လိုက်မိဖို့နဲ့ အေးအေးသက်သာစွာနဲ့ သူတို့စရိုက် သဘာဝကိုမြင်အောင်ကြည့်ပြီး “မင်းတို့ အကြောင်းကို ငါသိပါတယ်။ မင်းတို့ ဘာလုပ်မလို့ မဟုတ်လား” ဆိုတဲ့ ဉာဏ်နဲ့ ရှုမှတ်လိုက်ရင် သူတို့တွေဟာ ယောဂီရဲ့စိတ်ထဲမှာ ကြာကြာ နေရာ ယူလို့ မရပါဘူး။

မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ်တော်မှာ ဘုရားဟောခဲ့သလို ဒီသဘော တရားတွေ ကိုယ့်ရဲ့ စိတ်သန္တာန်မှာ နေရာလာယူတယ်။ ရှုမှတ်လိုက်တယ်။ ပြီးတော့ သူတို့ မရှိတော့တဲ့ အခြေအနေကို ကိုယ်က သိခွင့်ရလိုက်တယ်။ မရှိမိ အခြေအနေ၊ ရှိနေတဲ့ အခြေအနေ၊ ရှိပြီးနောက် အခြေအနေ စသည် ဖြင့် အခြေအနေသုံးရပ်ကို ကိုယ် မှတ်သားသိမြင်နေမိတယ်ဆိုရင် ရိုးရိုး ယဉ်ယဉ်ကလေးနဲ့ ခရီးရောက်တာပါပဲ။

သိမ်မွေ့တဲ့ ဓမ္မသဘောတွေကို ရှုမှတ်ရာမှာ ရှုမှတ်ပုံ ရှုမှတ်နည်း က သိမ်မွေ့ဖို့လိုတယ်ဆိုတာ ယောဂီ နားလည်နိုင်ဖို့ပါပဲ။

နီဝရဏတရားငါးပါးနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဘုရားရှင်က ကာမစ္ဆန္ဒကို အရောင်ပါတဲ့ ဆေးရည်နဲ့ ဥပမာပေးတယ်။ သူ့ကို စိတ်ဆိုတဲ့ ရေထဲ ထည့် လိုက်ရင် ထည့်လိုက်တဲ့အရောင်အပေါ် မူတည်ပြီး စိတ်ဆိုတဲ့ ရေ အဖြူ ထည်ကလေးဟာ အရောင်ပြောင်းသွားတယ်တဲ့။

ဗျာပါဒနီဝရဏကိုတော့ ဆူပွက်တဲ့ ရေခွေးနဲ့ ဥပမာပေးပါတယ်။ ဒေါသရဲ့သဘောလို လှုပ်ရှား လူးလွန်ဆူပွက်ပေမပေါ့။

ထိန မိဒ္ဓ နီဝရဏကိုတော့ ဒိုက်တွေ၊ အမှိုက်တွေ၊ သစ်ရွက်ကြွေ တွေနဲ့ ရေမျက်နှာပြင်ကို မမြင်ရအောင် ဖုံးထားသလိုပါပဲလို့ ဥပမာပေးပါ တယ်။

ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စကိုတော့ လေတိုက်လို့ လှိုင်းကြွနေတဲ့ ရေမျက်နှာပြင် နဲ့ ဥပမာပေးပါတယ်။ လှုပ်နေတော့ ရေမျက်နှာပြင် အောက်ဘက်ကို မတွေ့

နိုင်ဘူးပေါ့။

ဝိစိကိစ္ဆာကိုတော့ ရွံညွှန်တွေနဲ့ ဥပမာပေးတယ်။ ရွံညွှန်တွေနဲ့ နောက်ကျိနေတော့ သည်ရေကန်လည်း ဘယ်မှာ ကြည်လင်နိုင်ပါဦးမလဲ။

အဲဒီတော့ စိတ်ဆိုတဲ့ ရေကန်ကို အရောင်ဆိုးရင်ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဆူပွက်စေရင်ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ အမှိုက်တွေ ဖုံးနေရင်ပဲ ဖြစ်ဖြစ် လေပြင်းတိုက်လို့ ရေမျက်နှာပြင်တွေ လှိုင်းထနေရင်ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ရွံညွှန်တွေနဲ့ နောက်ကျိ နေရင်ပဲ ဖြစ်ဖြစ် စိတ်ဆိုတဲ့ ပကတိ ဖြူစင်ငြိမ်သက်မှုဟာ လာရောက်ပေါင်း စပ်တဲ့ သတ္တိတွေရဲ့ အလွှမ်းမိုးခံလိုက်ရပြီး ညစ်နွမ်းလှုပ်ရှားသွားမှာစိုးလို့ ဘုရားရှင်က နီဝရဏတရားငါးပါးကို အထက်ကလို ဥပမာဆောင်ပြီး ဟောကြားခဲ့တာပါ။

ဒါကြောင့် အတားအဆီး အပိတ်အပင်တရားဖြစ်တဲ့ နီဝရဏ တရားငါးပါးဟာ ယောဂီရဲ့ ခရီးလမ်းမှာ မလွဲမသွေ ရင်ဆိုင်တွေကြုံရမှာမို့ သူတို့ စရိုက်၊ သူတို့ သဘာဝတွေကို နားလည်ထားပြီး၊ သူတို့ အလည် လာခိုက်၊ သူတို့ ဓမ္မကိုပါ ဖော်ထုတ် အမြတ်ယူလိုက်နိုင်တဲ့အထိ၊ ယောဂီရဲ့ နှလုံးသွင်းမှုဟာ မှန်ကန်လာပြီဆိုရင် ယောဂီဟာ ဥပေက္ခာကို စတင် အသုံးပြုဖြစ်နေပြီလို့ ဆိုချင်ပါတယ်။

အခန်း (၁၂)

မားသွားထက်ထက် အားငါးချက်

လောကမှာ ဖြောင့်ဖြူးသာယာတဲ့ ခရီးလမ်းကြောင်းရယ်လို့ တစ်ခုမျှမရှိပါဘူး။ ဘယ်ခရီးမဆို အနှောင့်အယှက်၊ အတားအဆီး အပိတ်အပင်တွေ ရှိတတ်စမြဲပါပဲ။ သာမန် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်က သားရေး၊ သမီးရေး၊ စီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေး စတဲ့ ခရီးစဉ်တွေမှာတောင်မှ အနှောင့်အယှက် အတားအဆီး၊ အပိတ်အပင်တွေ ဒုနဲ့ဒေးရှိတတ်ကြလို့ လောကသားတွေ ဟာ သူတို့ခရီးစဉ် ချောမွေ့ရာ ချောမွေ့ကြောင်းအတွက် အကူအညီရှာကြ အားကိုးရှာကြနဲ့ ပူလောင်သောက ဗျာပါဒတွေ ဝေနေကြတာပဲ မဟုတ်လား။

ကာမဂုဏ်အာရုံတွေကို ကျောခိုင်းပြီး ဓမ္မဘက်ကို မျက်နှာမူခရီး ထွက်ခဲ့ပေမယ့် ငယ်ပေါင်းကြီးဖော်ဖြစ်တဲ့ အဲဒီ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေဟာ အနှောင့်အယှက် အဟန့်အတားလုပ်ဖို့ နောက်က ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်နေမှာပါ။ ဒါကြောင့် ဓမ္မခရီးဆိုတာ အပြင်မှာတုန်းက ကြုံခဲ့တဲ့ ကြမ်းတမ်းတဲ့ အတိုက်အခိုက်တွေလို သိသာ မြင်သာ မဟုတ်ပေမယ့် သိမ်မွေ့တဲ့ တိုက်ခိုက်မှုတွေနဲ့တော့ ကြုံတွေ့ရမှာပဲ။ ဒီလို သိမ်မွေ့တဲ့ အထိအတွေ့

အပ္ပမာဒစာစဉ်

အတိုက်အခိုက်တွေကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရတဲ့ နေရာမှာ တစ်ဦးကောင်း တစ်ယောက်ကောင်း ပုံစံမျိုးနဲ့ ရင်ဆိုင်လို့ မရပေဘူး။

ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ အစွမ်းအစရှိတဲ့ စစ်မြေပြင်သူရဲကောင်းတွေ အထူး လိုအပ်လှပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့ကို တစ်စစ်ဖြန့်ကြဲစေပြီး တစ်ယောက် တစ်နေရာထားလို့ ကဲ .. မင်းတို့ ကြုံသလို ခုခံကြကွာလို့ စေခိုင်းလို့ မရ ပါဘူး။ သူတို့ကို ညီညာတဲ့ စုစည်းမှုတစ်ခုဖြစ်အောင် တည်ဆောက်ယူပြီး ‘အား’ဖြစ်စေရပါမယ်။ စုပေါင်းညီညာ အောင်ကြောင်းဖြာ ဆိုသလိုပေါ့။

ပေါင်းစည်းညီညာ စုစည်းထားတဲ့ ‘အား’ဟာ တော်ရုံတန်ခိုးရုံရန်သူကို ဖြူစရာ မလိုတော့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ရန်သူဘက်က ပရိယာယ်ကြွယ်ဝ လာလေ သူရဲကောင်းတို့ရဲ့ အားဟာ ပိုမိုကျစ်လျစ်ခိုင်မာလာဖို့ လိုအပ်ပါ တယ်။ ဒါမှသာလျှင် ကိုယ့်ကို ထိုးလှဲဖို့ လာတဲ့ ရန်သူကို ကိုယ်က အသာ ကလေး လက်ညှိုးကလေးနဲ့ ပြန်တွန်းပြီး ဟန်မပျက် ခရီးဆက်ထွက်ခဲ့ရုံ ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလက်ညှိုးတစ်တွန်းမှာတော့ ရန်သူကို ဖင်ထိုင်ကျ သွားအောင်အထိ အတွင်းအားတွေ စုစည်းကိန်းဝပ်နေဖို့တော့ လိုအပ် တာပေါ့။

အဲဒီတော့ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းဆီကို ဦးတည်ခရီးနှင်လာတဲ့ ယောဂီဟာ ကိုယ့်ရဲ့ စိတ်သန္တာန်မှာ ရှိနှင့်ပြီးသားဖြစ်တဲ့ အတွင်းအားတွေကို ဖော်ထုတ်ပြီး အသုံးပြုတတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ယောဂီဟာ ရှေ့မှာ နောက်ထပ် အတားအဆီးတွေနဲ့ ထပ်မံရင်ဆိုင်ရဖို့ ရှိနေလို့ပါပဲ။

ယောဂီရဲ့ စိတ်သန္တာန်မှာ ရှိနှင့်ပြီးသားဖြစ်တဲ့ အားကတော့ စုစုပေါင်း ငါးပါးပါ။ ဒါပေမယ့် သူတို့ဟာ ပန်းပဲဖိုက ကျခါစခားလို ဓားပုံစံတော့ ပေါ်နေပေမယ့် သုံးလို့ရအောင်တော့ မထက်လှသေးပါဘူး။ အဲဒီတော့ သုံးလို့ ရတဲ့အထိ ထက်လာဖို့အတွက် ဓားသွေးကျောက်နဲ့ သွေးရေပလိမ့်ဦးမယ်။ အဲဒီ ဓားသွေးကျောက်ကတော့ ယောဂီရဲ့လက်ရှိ ခရီးလမ်းပေါ်က ပြင်ပ အာရုံ၊ အတွင်းအာရုံဆိုတဲ့ အတွေ့အကြုံ အတိုက်အခိုက်တွေ ဖြစ်ပြီး အဲဒါတွေကပဲ ယောဂီရဲ့ ဓားသွားကို ထက်မြဲလာစေမှာပါ။

ဒါကြောင့် ယောဂီရဲ့ သန္တာန်မှာ ရှိနှင့်ပြီးဖြစ်တဲ့ အားငါးချက်ဟာ

မကြာခင်မှာ ဓားသွားထက်ထက် ဖြစ်လာတော့မှာပါ။

ဒီ ဓားသွားထက်ထက် အားငါးချက်ထဲမှာ ထိပ်ဆုံးက အားကတော့ သဒ္ဓါပါပဲ။ စာလိုဆိုရင်တော့ သဒ္ဓါဗိုလ်ပေါ့။

“အကမ္မနဋ္ဌေန ဗလာနိ” ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ရန်သူတို့နှင့် တွေ့ကြုံလာပါက မတုန်မလှုပ် အခြေမြဲသော သဘောရှိသဖြင့် ဗိုလ်ဟု ခေါ်ဆိုအပ်ပေသည်လို့ ဆိုပါတယ်။ နောက်တစ်ခုကတော့ ...

“ပဋိပက္ခဓမ္မေ ဗလိယန္တိတိ ဗလာနိ” လို့လည်း ဆိုပါတယ်။

အဲဒီမှာ ‘ပဋိပက္ခဓမ္မေ’ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ကို ‘ဗလိယန္တိ’ အားတိုက် ဖိစီးတတ်ကုန်၏။ ‘ဣတိ’ ထို့ကြောင့် ‘ဗလာနိ’ ဗိုလ်မည်၏လို့ အဓိပ္ပါယ်ရပါတယ်။

သဒ္ဓါဗိုလ်၊ ဝီရိယဗိုလ်၊ သတိဗိုလ်၊ သမာဓိဗိုလ်၊ ပညာဗိုလ်ဆိုတဲ့ ဗိုလ်ငါးပါးဟာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ရန်သူနယ်မြေကို ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက် အောင်ပွဲဝင်နိုင်တဲ့ စစ်သူရဲကောင်းတွေပါပဲ။

သူတို့ငါးပါးဟာ ဣန္ဒြေဆိုတဲ့ အစိုးရခြင်းဘက်က ကြည့်ပြန်ရင် လည်း သဒ္ဓါန္တရ၊ ဝီရိယိန္တရ၊ သတိန္တရ၊ ပညာန္တရလို့ အမည်တွင်ပြန်တယ်။ အမည်တွင်သလိုပဲ မိမိအုပ်ချုပ်ရာ ဌာနမှာ မိမိအလိုကို တစ်စုံတစ်ယောက် ကသော်မျှ မလှန်မပြန်နိုင်ခြင်းသည်ပင်လျှင် အစိုးရ ဖြစ်သည်ဆိုသော အဓိပ္ပါယ်အတိုင်း မိမိစိတ်ကို သက်ဆိုင်ရာအပိုင်း၌ အစိုးရခဲ့ပြီလို့ ဆိုနိုင် ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သဒ္ဓါဆိုတဲ့ ယုံကြည်မှုအပိုင်း၊ ဝီရိယဆိုတဲ့ ကြိုးစား အားထုတ်မှု အပိုင်း၊ ပညာဆိုတဲ့ အမှန်ကို သိမှုစတဲ့ အပိုင်းတွေမှာ ကိုယ့် ကိုယ်ကို၊ ကိုယ့်စိတ်ကို စိတ်ချသွားပြီလို့ ဆိုလိုခြင်းပါပဲ။ အဲဒီလို စိတ်ချသွားရင် ယောဂီဟာ ဣန္ဒြေငါးပါးနဲ့ ပြည့်စုံလို့ ဣန္ဒြေထက်သူတစ်ဦး ဖြစ်လာခဲ့ပြီပေါ့။

စိတ်ဟာ ဣန္ဒြေထက်လာပြီဆိုရင် သံတူကြောင်းကွဲဖြစ်တဲ့ ဗိုလ် ဆိုတဲ့ အားအစွမ်းတွေလည်း ပြည့်စုံလာတော့တာပေါ့။ ဒါကြောင့် ဗိုလ် ငါးပါး ပြည့်စုံတဲ့အခါ ယုံကြည်မှုအား၊ ကြိုးစားအားထုတ်မှုအား၊ အမှတ်ရ အောက်မေ့မှုအား၊ စူးစိုက်တည်ကြည်မှုအား၊ အမှန်သိမှုအားတွေဟာ ပြည့်စုံ လာတော့တာပါပဲ။

ဆိုတော့ ဣန္ဒြေငါးပါးနဲ့ ဗိုလ်ငါးပါးဟာ သဟဇာတသဘော သက်ဝင်လို့ အပြန်အလှန် အဓိပ္ပါယ်ရှိနေတော့တာပါပဲ။

လှေတစ်စင်းနဲ့ ခရီးသွားမယ်ဆိုရင် သဒ္ဒါက ဦးဖျားမှာ နေပါတယ်။ ပညာကတော့ ပဲ့ကိုင်ပါပဲ။ ဝီရိယကတော့ အလှော်သမားပေါ့။ တက် သမား ပေါ့။ သမာဓိကတော့ လှေကို ငြိမ်ဖို့ တာဝန်ယူပါတယ်။ သတိကတော့ အလယ်မှာနေပြီး လှေဦးဖျားက သဒ္ဒါကို လှမ်းကြည့်လိုက်။ ပညာဘက် ငဲ့ကြည့်လိုက်။ ဝီရိယဆိုတဲ့ တက်သမားက တအားခပ်လို့ လှေသိပ်လူးရင် သမာဓိဆိုတဲ့ အငြိမ်ကို ထိခိုက်မှာမို့ လှမ်းပြီး သတိပေးလိုက်နဲ့ သူက ခေါင်းဆောင်လုပ်နေရပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း သတိဟာ ခေါင်းဆောင် နေရာမှာ ရှိတဲ့အတွက် ပိုတယ်လို့ မရှိပါဘူး။ တစ်ချက်လွတ်သွားလို့ မရ ပါဘူး။ ကျန်တဲ့ လေးယောက်ကတော့ သူ့သန်ရာသန်ရာ လုပ်နေကြမှာပါ။ သတိကသာ သူတို့ရဲ့ စရိုက်တွေကို ညီမျှဖို့ ခေါင်သူကြီးလုပ်ပြီး ထိန်းပေး နေရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဆိုရရင် သဒ္ဒါဆိုတဲ့ ယုံကြည်မှု လှေသမားဟာ အလှုပ်ခတ်ပါ။ သူက လှေဦးထိပ်မှာ လေကလေးတစ်ချွန်ချွန်နဲ့ ပျော်လို့ ပါးလို့ သီချင်းဆိုလို့ ရှိတတ်ပါတယ်။ သူက ခရီးဘယ်လောက်ရှည်ရှည်၊ လှေဦးဘယ်ဘက် လှည့်လှည့် ခရီးသွားရရင် ပျော်နေတဲ့သူ။ တစ်ခုပဲရှိတယ်။ သူက လှေ ကောင်းကောင်းစီးချင်တယ်။ သက်သောင့်သက်သာ ဖြစ်ချင်တယ်။ ခရီးရှည် တာ၊ ခရီးဆုံးတာကို သူထည့်မတွက်ဘူး။ ခရီးသွားနေရတာကို ပင်ပန်း တယ်လို့ကို မယူဆဘူး။ တစ်ခါတလေကျရင်လည်း သဒ္ဒါက ထ-ထ ဖောက်တာ ရှိသေးတယ်။ သူက အပြောင်းအလဲ များတယ်။ တော်ကြာ ယုံကြည်နေလျက်နဲ့ တော်ကြာမယုံကြည်တော့ပြန်ဘူး။ အဲဒီလို အခါမျိုးကျရင် သဒ္ဒါက ကျန်တဲ့ ဗိုလ်(၄)ယောက်ကို ကဲ .. ငါတော့ မလိုက်ချင်တော့ဘူး ကွာ၊ လှေကို ကမ်းကပ်ပေး။ ငါ ဆင်းကျန်ရစ်ခဲ့တော့မယ်။ မင်းတို့ဘာသာ ဆက်သွားကြလို့ လုပ်ချင်လုပ်တတ်သေးတာ။ လှေပေါ်ရောက်အောင် ခေါ် လာတုန်းကလည်း သူပဲ။ လှေစီးလာတုန်းကလည်း အဟုတ်ကြီးပဲ။ လမ်း ရောက်ခါမှ သဘောထား ပြောင်းချင်လည်း ပြောင်းတတ်သေးတာ။ ဒါက

သဒ္ဒါရဲ့ စရိုက်။

ပညာဆိုတဲ့ အမှန်သိမှု လှေသမားကတော့ အငြိမ်ခတ်ပါ။ သူက လှေနောက်ပိုင်းက ပဲ့ကိုင်ရတာ။ သူက သဒ္ဒါလို အခုတစ်မျိုး။ တော်ကြာ တစ်မျိုးတော့ မဟုတ်ဘူး။ ခရီးစဉ်ကို ကြည့်တယ်။ ခရီးလမ်းတိုဖို့ကို တွက် တယ်။ ခရီးလမ်းဆုံးဖို့ရာ စဉ်းစားတယ်။ ခရီးစဉ်မှာလည်း ဘယ်နေရာက ရေပဲရှိတယ်။ အန္တရာယ်ရှိတယ်ဆိုရင် တက်မကို ဘယ်ရွှေ့၊ ညာရွှေ့နဲ့ ခရီးနှင့်ရတာ။ သူက လှေဦးထိပ်ဖျားက ရှေ့နောက်လှည့်မကြည့်ဘဲနဲ့ တပျော်တည်း ပျော်နေတတ်တဲ့ သဒ္ဒါကို သိပ်ပြီး ကြည့်မရချင်ဘူး။ တစ်ခါ တစ်ခါ သူက သဒ္ဒါကို လှေပေါ်က တွန်းချပြီး သူပဲ လှေဦးဖျားကိုပြေးလိုက်။ နောက်ဘက်ကို ပြန်လာပြီး တက်မကိုင်လိုက်နဲ့ လုပ်ချင်သေးတာ။ လှေ ထိပ်ဖျားက သဒ္ဒါ မပါလည်း ခရီးသွားလို့က ရတာပဲ။ တက်မကိုင်က အရေး ကြီးတယ်လို့ ဆိုချင် ဆိုနေတတ်သေးတာ။ သူက ပညာရှိဆိုတော့လည်း မာနကြီးရှာပေမပေါ့။

မာနကြီးတော့လည်း တစ်ခါတစ်ခါ စိတ်လိုက်မာန်ပါ လုပ်ချင် လည်း လုပ်တတ်ပေမပေါ့။ ဒါပေမယ့် ကြားထဲမှာ ထိုင်နေတဲ့ သတိဆိုတဲ့ ခေါင်းဆောင်ကိုတော့ သူက ဖြူပါတယ်။

နောက်တစ်ယောက်က ဝီရိယဆိုတဲ့ အလှော်အခတ်သမား။ သူက အလှုပ်ခတ်။ သူကတော့ လှော်ဖို့ပဲ သိတယ်။ သူ့လက်ရုံး လက်မောင်း အားကိုးနဲ့ လှော်လိုက်မဟဲ့လို့ စိတ်ကူးရှိတာကလွဲပြီး သူမှာ ဘာခံစားချက်မျှ မရှိဘူး။ ခရီးဆုံးဖို့တို့၊ ခရီးစဉ်ရဲ့ အန္တရာယ်တို့ ဆိုတာတွေ သူ ဘာမျှ ထည့်မတွက်တတ်ဘူး။ သူကတော့ သူ့ခွန်အားကို အားကိုးတယ်။ လက်ပန်း ကျမှာတွေ၊ ကြွက်တက်မှာတွေလည်း သူမစဉ်းစားဘူး။ လှော်ဖို့၊ ခတ်ဖို့ သက်သက်ပဲ သူစဉ်းစားတာ။ လှေငြိမ်တာ၊ မငြိမ်တာလည်း သူ့အလုပ် မဟုတ်ဘူး။

နောက်တစ်ယောက်က သမာဓိဆိုတဲ့ အငြိမ်သမား။ သူက အငြိမ် ခတ်။ သူကတော့ အေးအေးဆေးဆေး ငြိမ်ငြိမ်ဆိမ်ဆိမ် သွားချင်တယ်။ သူ့နောက်မှာက ပညာဆိုတဲ့ ပဲ့ကိုင်နဲ့ ကပ်နေတော့ လှေကလေး ငြိမ်ငြိမ်နဲ့

ဆိုရင် ခရီးတွင်မယ်၊ ခရီးပြန်ပြန်ဆုံးမယ် ဆိုတာ သူ သဘောပေါက်ထား တယ်။ ခရီးစဉ်ရဲ့ အရသာ ပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့ ရှုမျှော်ခင်းတွေပေါ်မှာလည်း အရသာခံချင်တယ်။ တစ်ချက် တစ်ချက် ပညာနဲ့လည်း လှမ်းဆွေးနွေး တိုင်ပင်နေတတ်တယ်။ ဒါပေမယ့် သူက တစ်ခါတစ်ခါ တစ်ယောက်တည်း နေပြီး မှိန်းနေချင်သေးတာ။ ရှေ့က လှေလှော်သမား ဝီရိယရဲ့ လှုပ်ရှားမှု ရှိမှ လန့် လန့်နိုးတတ်တာ။

သတိကတော့ အလယ်မှာနေတာ။ ခေါင်းဆောင်ဆိုတော့ သူ့မှာ အကုန်တာဝန်ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ သတိပဋ္ဌာန်လို့ ဆိုတာပေါ့။

သတိက သဒ္ဓါနဲ့ပညာဆိုတဲ့ အလှုပ်နဲ့အငြိမ် ဓာတ်နှစ်ခုကို ညီမျှ အောင် ညှိပေးရတယ်။ သဒ္ဓါလွန်ပြန်တော့လည်း ‘ကွန့်’တတ်တယ်။ ပညာ လွန်ပြန်တော့လည်း ‘ဆွံ့’တတ်တယ် ဆိုတာ ‘သတိ’က နားလည်ထားရ တယ်။ တစ်ခါ ဝီရိယဆိုတဲ့ အလှုပ်နဲ့ သမာဓိဆိုတဲ့ အငြိမ် ဓာတ်နှစ်ခုကို လည်း ညီမျှအောင် ညှိပေးရတယ်။ ဝီရိယ လွန်ပြန်တော့လည်း ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ဆိုတဲ့ ပျံ့လွင့်မှု ဝင်တတ်တယ်။ သမာဓိ လွန်ပြန်တော့လည်း ‘ထိနမိဒ္ဓ’ဆိုတဲ့ ထိုင်းမှိုင်းလေးလံမှု၊ ပျင်းရိမှုတွေ ဝင်တတ်တယ်ဆိုတာ ‘သတိ’က နားလည် ထား ရပါတယ်။

သတိက မညှိပေးလို့ကတော့ သဒ္ဓါက အပျော်လွန်ပြီး လှေဦးဖျားက ထခုန်တာတို့၊ မတ်တပ်ရပ်တာတို့ လုပ်ရင် လှေမှောက်မယ်။ အကုန်လုံး ဒုက္ခရောက်မယ်။ ပညာက ငါတကော ကောပြီး သဒ္ဓါကို ကြည့်မရတာနဲ့ သည်လောက်တောင် ပျော်ချင်ဦးကွာ၊ တော်တော်မသိတတ်တဲ့ ကောင်ဆို ပြီး ရေဝဲရှိတဲ့ဘက်ကို ပဲ့ကို လှည့်ပေးလိုက်ရင် ဝဲထဲနစ်ပြီး အားလုံးသေရ ဦးမယ်။ ဝီရိယက တအားလျော်နေပြန်လို့ လှေလူးနေရင် လှေမှောက်ဦး မယ်။ ဝီရိယက မလှေတော့ဘဲ ကြွက်တက်လို့ ငြိမ်သွားပြန်ရင် လှေတော့ ငြိမ်နေတယ်။ သမာဓိသက်သက်ဖြစ်နေလို့ အငြိမ်ဓာတ်ဖြစ်တဲ့ သမာဓိက ကြိုက်နေပေမယ့် ခရီးက မတွင်ပြန်ဘူး။ လှေက မရွေ့ပြန်ဘူး ဖြစ်နေမယ်။

ဒါကြောင့် သတိဆိုတဲ့ ခေါင်သူကြီးဟာ ကျန်လှေသားလေး ယောက်ရဲ့ စရိုက်တွေကို ညီညွတ်မျှတအောင် အလယ်ကနေပြီး အကုန်

ထိန်းပေးနေရတယ်။ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုရယ်လို့ ဖြစ်လာရင် ခေါင်းဆောင် ဆိုတာ လိုအပ်လာစမြဲပဲ။ ခေါင်းဆောင်ရဲ့ အရည်အချင်းဟာ ကိုယ်အုပ် ချုပ်တဲ့ အဖွဲ့သားတွေရဲ့ စရိုက်ကို ခွဲခွဲခြားခြား နားလည်နိုင်ဖို့ရယ်။ သူတို့ အသီးသီးမှာရှိတဲ့ ကိုယ်စွမ်းကိုယ်စ အသီးသီးကို ခရီးစဉ်မှာ စနစ်တကျ အစွမ်းပြခွင့်၊ အသုံးချခွင့်တွေ ပေးဖို့ရယ်။ ချောချောမွေ့မွေ့နဲ့ ခရီးတွင်ဖို့ရယ် ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကို မြန်မြန်ရောက်ဖို့ရယ် ဆိုတာတွေကို သုံးသပ် တွက်ဆတတ်ဖို့ပါပဲ။

သူတို့လုပ်ချင်တာ လုပ်ပါစေဆိုပြီး ခေါင်းဆောင်ဟာ လှေဝမ်းထဲမှာ ဝိမ်ကျကျနဲ့ စီးကရက်လေးဖွားပြီး လိုက်လာရင် ကျန်လှေသားလေး ယောက်ရဲ့ စရိုက်ထဲက တစ်ယောက်ယောက်ရဲ့ စရိုက်က ပိုကဲလာတဲ့အခါ လှေမှောက်ပြီး အားလုံး အသက်ဆုံးရှုံးကုန်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါမှမဟုတ်လည်း သမာဓိသက်သက်နဲ့ လှေဟာငြိမ်ပြီး ရေလယ်ကောင်မှာ လည်တယ်တယ် လည်း ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ အလှုပ်နဲ့ အငြိမ်၊ အငြိမ်နဲ့ အလှုပ်ဆိုတဲ့ စရိုက်မတူညီတဲ့ ဗိုလ်တွေကို ချိန်ခွင်မှာ ဟိုဘက် သည်ဘက် ထည့်တဲ့အခါ ချိန်ခွင်လျှာ အလယ်မှာတန်းနေဖို့ဟာ သတိရဲ့ တာဝန်ပါ။ နောက်ဆုံးတော့ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိတို့ ညီညွတ်မျှတလာရင် သမာဓိနဲ့ ပညာတွေလည်း ဖွံ့ဖြိုး လာမှာပါ။ သတိအနေနဲ့က ကိုယ့်ရှေ့ လှေဦးဖျားနှစ်ယောက်က အလှုပ် ဓာတ် (သဒ္ဓါနဲ့ ဝီရိယ)၊ ကိုယ့်နောက် ပဲ့ကိုင်နှစ်ယောက်က အငြိမ်ဓာတ် (သမာဓိ၊ ပညာ)၊ သည်အုပ်စု နှစ်ခုကို အညီအမျှဖြစ်စေရမယ်လို့ နှလုံးသွင်း ထားရပါမယ်။ အဲသည်လို နှစ်ဖက်အညီအမျှ ဖြစ်စေတတ်တဲ့ ဘယ်ဘက် ကိုမျှ ဘက်မလိုက်တတ်တဲ့ သတိဟာ ‘ဥပေက္ခာ’ ပျိုးပင် ရှင်သန်လာဖို့ ပြုစုပျိုးထောင်နေတာနဲ့ တူပါတယ်။ သည်တော့ ဥပေက္ခာအခြေခံစိတ် ကလေးကို စတင်အရင်းတည်လို့ အေးအေးငြိမ်ငြိမ်နဲ့ ခရီးတစ်ခုကို အခက်အခဲမရှိ ကျော်ဖြတ်နိုင်ပြီဆိုရင် ပန်းတိုင်ဟာ မဝေးတော့ပေဘူးပေါ့။

ဒီတော့ ယောဂီဟာ လှေသမား ငါးဦးနဲ့ ခရီးသွားတဲ့ ဥပမာကို နှလုံးသွင်းရင်းက ယောဂီရဲ့ သန္တာန်မှာရှိတဲ့ ဗိုလ်ငါးပါးကို ညီညွတ်မျှတအောင်

သုံးနိုင်ပြီဆိုရင် ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းအနီးကို ယောဂီ ချဉ်းကပ်လာနေပါပြီ။ ဒါကြောင့်မို့ ကိုယ့်မှာရှိတဲ့ အားငါးပါးနဲ့တူတဲ့ ဓားသွားတွေကို ထက်မြက်အောင် သွေးထားပေးတော့ ယောဂီလို့ ဆိုပါရစေ။

အခန်း (၁၃)

စွဲလမ်းနိုင်ရာ ငါးခန္ဓာ မှန်စွာရှုအပ်သည်

အလုပ်တစ်ခု လုပ်တော့မယ်ဆိုရင် အဲဒီအလုပ်ကို ကိုယ် ဘာကြောင့် လုပ်ရသလဲ ဆိုတာကိုတော့ သိထားဖို့လိုပါတယ်။ သို့မဟုတ်ရင် သူများကောင်းတယ်လို့ ပြောလို့သာ ကိုယ်က လိုက်လုပ်နေရသလို ဖြစ်နေပါ့မယ်။ ဒီအလုပ်က ကောင်းတယ်ဟဲ့ လုပ် .. လုပ်လို့ အတိုက်တွန်းခံရလို့သာ လုပ်လိုက်ရတယ်။ ဒီအလုပ်ဟာ ဘာကြောင့် ကောင်းတာလဲ။ ဘယ်လောက် အတိုင်းအတာအထိ ကောင်းတာလဲ။ ကောင်းတယ်ဆိုတာ ကရော ဘာတွေ ကောင်းတာလဲလို့ မသိရင် သူများယောင်လို့ ယောင်လိုက်ရတယ် အမောင် တောင်မှန်း၊ မြောက်မှန်း မသိဘူးလို့ ဖြစ်နေပါလိမ့်မယ်။

ခရီးတစ်ခုမှာ ခရီးဆုံး ပန်းတိုင်ဆိုတာ ရှိသလို အလုပ်တစ်ခုမှာလည်း ရည်ရွယ်ချက်ဆိုတာ ရှိရစမြဲပါပဲ။ ကိုယ်လုပ်ရမယ့် အလုပ်ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကို ဝီဝီပြင်ပြင်သိထားမှလည်း အလုပ်လုပ်ရာမှာ ယုံယုံကြည်ကြည်

စိတ်ထက်ထက်သန်သန်နဲ့ ရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း ရည်မှန်းထားတဲ့နေရာ ရောက်သည့်အထိ လုပ်ဆောင်မိပါလိမ့်မယ်။

အခု ယောဂီ လုပ်နေတဲ့အလုပ်ဟာ သတိပဋ္ဌာန်တရား ပွားများ အားထုတ်နေခြင်း အလုပ်ပါ။ ရည်မှန်းချက်ကတော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့် တိုင်အောင်ပေါ့။ ဒါပေမယ့် ရှေ့အခန်းတွေမှာ ဆွေးနွေးခဲ့သလို နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ စကားလုံးဝေါဟာရက အဆင့်မြင့်လွန်းလှပြီး အဓိပ္ပါယ်နားလည်နိုင်ဖို့ ခက်ခဲ နက်နဲလှတဲ့အတွက် ရိုသေအပ်တဲ့ စင်မြင့်တစ်ခုပေါ်မှာ တင်ထားပြီးမှ နိဗ္ဗာန်နဲ့ အနီးဆုံးဖြစ်တဲ့ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းဆိုတဲ့ နယ်မြေတစ်ခုကို ရွေးချယ် သတ်မှတ်လို့ အဲသည်နယ်မြေဆီသို့ တရွေ့ရွေ့ တိုးဝင်ရောက် နေကြတာ မဟုတ်လား။

ရန်ကုန်ကနေ မန္တလေးကို ခရီးသွားမယ်ဆိုရင် မန္တလေးဆိုတဲ့ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင် မရောက်ခင် မြစ်ငယ်တို့၊ မြို့ဟောင်းဘူတာတို့ဟာ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း နယ်မြေရယ်လို့ အကြမ်းဖျင်းနားလည်ထားရင် ရပါ တယ်။ မန္တလေးတော့ မရောက်သေးဘူးပေါ့။ ဒါပေမယ့် ရန်ကုန်ဘက်ကို ပြန်ကြည့်ရင်တော့ အတော့်ကို ဝေးသွားပါပြီ။

သည် ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း စာအုပ်ရဲ့ စာမျက်နှာတွေဟာလည်း ရန်ကုန်ကနေ မန္တလေးကို ပို့ပေးတဲ့ ရထားတစ်စင်းမှာပါတဲ့ ရထားတွဲတွေ လိုပါပဲ။ အချို့တွဲတွေက ရိုးရိုးတွဲ၊ အချို့တွဲကတော့ အထက်တန်းတွဲ၊ အချို့တွဲကတော့ စားသောက်ခန်းပါတဲ့ တွဲ၊ အချို့တွဲတွေကတော့ အိပ်စက် ပါတဲ့ တွဲ စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးပါဝင်မှာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဘယ်တွဲက စီးစီး၊ မန္တလေးကို ရောက်သွားမှာပါပဲ။ လက်မှတ်စစ်တွေလို တွဲအားလုံးကို တစ်တွဲပြီးတစ်တွဲ ကူးပြောင်းသွားလာရင်းနဲ့ တာဝန်လည်း ထမ်းဆောင် ရာရောက်၊ မန္တလေးလည်း ရောက်နိုင်တာပဲ။ ဒါကတော့ ယောဂီ နှစ်သက် သလိုပေါ့။

တစ်ခုတော့ရှိတယ်။ သည်ရထားတွဲကြီးက မန္တလေးမြို့ကြီးကို ရောက်တဲ့အခါ ဘူတာမှာပဲ ရပ်ကျန်နေခဲ့ရမှာ။ မန္တလေးမြို့ကြီးထဲကို လှည့် လည်သွားလာ လည်ပတ်တာက ယောဂီရဲ့ တာဝန်ပဲ။ ယောဂီရဲ့ အခွင့်အရေး

ပါပဲ။ ယောဂီဟာ ရထားကြီးကို ထမ်းပြီး မန္တလေးမြို့ထဲကို ဝင်သွားလို့ မရ ပါဘူး။ ဘူတာမှာပဲ ထားခဲ့ရမှာပါ။ တစ်နည်းအားဖြင့် ယောဂီကို မန္တလေး ပို့ပေးခဲ့တဲ့ ရထားကြီးကိုပဲ ယောဂီဟာ စွန့်ပစ်ခဲ့ရမှာပါ။

ဘုရားရှင်ရဲ့ အလိုတော်ကလည်း သည်အတိုင်းပါပဲ။ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအားလုံးအတွက် သံသရာအဆန်လမ်းဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်အောင် သူ့စရိုက်နဲ့ ကိုက်ညီရာ ဓမ္မတွေကို နေရာဌာန အသီးသီးမှာ ဝေါဟာရ အသွင်ကွဲ အမျိုးမျိုးနဲ့ ဟောကြားခဲ့တဲ့ သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ ဓမ္မက္ခန္ဓာတွေဟာ နိဗ္ဗာန်ပို့ဆောင်ရေး ယာဉ်တွေပါပဲလို့ ဆိုပါတယ်။ နိဗ္ဗာန် ရောက်တဲ့အခါမှာ စီးလာတဲ့ ယာဉ်၊ ရထား စတဲ့ အားထုတ်နည်း အသွယ် သွယ်ကို ထားခဲ့ပြီး ပန်းဝင်ရမှာပါ။ နောက်ဆုံး ကိုယ့်ကို နိဗ္ဗာန်အထိ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့တဲ့ ဓမ္မအပေါ်တောင်မှ ဓမ္မတဏှာဖြစ်ပြီး မကပ်ငြိဖို့အထိ ဘုရားရှင်က ဟောမိန့်ခဲ့တာပါ။

ဓမ္မအပေါ်မှာ ကပ်ငြိ၊ ဓမ္မအပေါ်မှာ တပ်မက်၊ ဓမ္မအပေါ်မှာ နှစ်သက်နေတဲ့ စိတ်ရှိပြီး ကျေးဇူးတင်လွန်းလို့ဆိုပြီး ပုဂ္ဂိုလ်အကောင်အထည် ခြပ်မဟုတ်တဲ့ ဓမ္မကို နိဗ္ဗာန်ထဲဝင်ဖို့ အတူတူခေါ်သွားမယ် ဆိုရင်တောင်မှ မရပါဘူး။ အဲဒီနောက်ဆုံး ဆန္ဒကလေးဟာ ဓမ္မကို ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ထင်မိခဲ့တဲ့ အတွက်လည်း ပန်းအဝင်မှာ တစ်လစ်တစ်လစ် ဖြစ်နေတတ်ပြန်ပါတယ်။

သို့သော်လည်း ခရီးနှင်နေဆဲ ကာလမှာတော့ ပို့ဆောင်ရေးယာဉ်၊ ရထား မပါဘဲနဲ့တော့ ခရီးမပေါက်နိုင်ဘူးပေါ့။ ခရီးပေါက်ဖို့အတွက် ခရီး ရောက်ဖို့အတွက်ကတော့ ယာဉ်ရထားနဲ့တူတဲ့ ‘ဓမ္မ’ကတော့ မလွဲမသွေ လိုအပ်တာပေါ့။ ပြည့်စုံတဲ့ ‘ဓမ္မ’၊ အားကောင်းတဲ့ ‘ဓမ္မ’ကတော့ ခရီးလမ်းကို ကျုံ့စေပြီး အမြန်ရောက်စေနိုင်တာပေါ့။ အခု ရန်ကုန်-မန္တလေးလမ်းမှာ ဂျပန်နိုင်ငံက ကျည်ဆန်ရထားကြီးတွေ တပ်ဆင်ကြည့်လိုက်ပါလား။ အရင် လောက် ခရီးသွားချိန် မကြာမြင့်နိုင်တော့ဘူး။ အချိန်ကုန် သက်သာမယ်၊ မြန်မယ်၊ ခရီးပေါက်မယ်၊ ပန်းတိုင်မြန်မြန်ရောက်မှာပေါ့။ အဲဒါ စွမ်းအား ပြောင်းသွားလို့ပေါ့။ စွမ်းအားမြှင့်တင်နိုင်လေ အရင်က အရှည်ကြီး၊ အကြာ ကြီးလို့ ထင်ရတဲ့ခရီးဟာ တိုသွား၊ မြန်သွားမှာပဲပေါ့။

ဒါကြောင့် ယောဂီအနေနဲ့ ဓမ္မအပေါ် ချဉ်းကပ်လေ့လာ ရှာဖွေ ဆည်းကပ်မှုစွမ်းအား မြင့်မားလာတာနဲ့အမျှ ယောဂီရဲ့ သံသရာအဆန်ခရီး လမ်းဟာ တိုတောင်းပြီး အချိန်တွေ သက်သာသွားပါလိမ့်မယ်။

သတိပဋ္ဌာန်ခရီးလမ်းရဲ့ အမြင့်ဆုံး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကတော့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ဖို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရားရှင်က နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုဖို့အတွက် တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်းဟာ ဒီ သတိပဋ္ဌာန် တရားပဲ ဖြစ်ပါတယ်လို့ ဟောမိန့်ခဲ့ပါတယ်။

ဒါဖြင့်ရင် သည်ရည်မှန်းချက်ကြီးက မြင့်တယ်ဆို၊ အဲဒီခရီးဆုံးကို မရောက်သေးခင်မှာ ဘာတွေ ခံစားနိုင်ခွင့်ရှိပါသလဲလို့ မေးစရာရှိပါလိမ့်မယ်။ သည်အတွက် မပူပါနဲ့၊ ဘုရားရှင်က မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ်တော်အဖွင့်မှာ ဟောခဲ့ပြီးသားပါ။

သည် သတိပဋ္ဌာန်တရားကို အားထုတ်တဲ့ ယောဂီဟာတဲ့...။

တစ်။ စိတ်စင်ကြယ်မှု ဖြစ်လာမယ်တဲ့၊

နှစ်။ စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်နိုင်မယ်တဲ့၊ သုံး။ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းလာမယ်တဲ့၊

လေး။ အရိယာမဂ် အဆင့်ဆင့်ကို ရလာလိမ့်မယ်တဲ့၊

ငါး။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်မယ်တဲ့။

ဘယ်လောက် အားရကျေနပ်ဖွယ် ကောင်းလိုက်ပါသလဲ။ ဘုရားရှင်ရဲ့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးနဲ့ အာမခံချက်ပေးလိုက်ပုံတွေက ဘယ်လောက် အားရှိစရာကောင်းလိုက်သလဲ။ နံပါတ်လေးနဲ့ နံပါတ်ငါး အချက်တွေကို ခဏထားလို့ တစ်၊ နှစ်၊ သုံး အချက်တွေ ပြည့်စုံရင်ပဲ ယောဂီဟာ လောကီလူမှုရေးနယ်ပယ်မှာ ဘယ်လောက် နေလို့ထိုင်လို့ ကောင်းသွား လိုက်မလဲဆိုတာ စဉ်းစားကြည့်။

စားဝတ်နေရေး၊ အသက်ရှင်သန်ရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ နေ့စဉ်နဲ့အမျှ တစ်ခုခု စိုးရိမ်နေရ၊ ပူဆွေးနေရ၊ သောကဗျာပါဒတွေ ဖြစ်နေရ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ခန္ဓာကြီးရဲ့ နဂိုဒုက္ခတွေဖြစ်တဲ့ မျက်နှာသစ်ရ၊ ရေချိုးရ၊ ဖိးလိမ်း ပြင်ဆင်ရ၊ အညစ်အကြေးစွန့်ရ၊ အစာစားရ၊ ရေသောက်ရ၊ အိပ်ပေးရ၊

ဆေးသောက်ပေးရ ဆိုတဲ့ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးတွေ မရပ်မနားထမ်းနေရတဲ့အပြင် သားပူ၊ သမီးပူ၊ ဆွေပူ၊ မျိုးပူ၊ လုပ်ငန်းပူတွေကြောင့် ပြဿနာတွေ လိုက်လံ ဖြေရှင်းပေးနေရတဲ့ အပိုဒုက္ခတွေကလည်း မနည်းလှပေဘူး။ ဒါကို ဘဝထဲမှာ နေနေရတဲ့ ယောဂီရဲ့ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်တာမို့ ကိုယ့်နောက်ကြောင်း ကိုယ်ပြန်လှည့်ကြည့်လိုက်ရင် အခုရေးပြတာထက်မကတောင် များတဲ့ ဒုက္ခတွေ တွေ့ရပါဦးမယ်။

ဒီလို သောကဗျာပါဒတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ ယောဂီအဖို့ရာ ဘယ်မှာလာပြီး စိတ်ဟာ စင်ကြယ်နိုင်ပါတော့မလဲ။ စိတ်နှလုံး ဘယ်မှာ အေးချမ်းနိုင်ပါတော့မလဲ။ ပုဂ္ဂိုလ်သက်သက်ကြည့်ပြီး ဆုံးဖြတ်ကြ၊ လုပ်ကိုင်ကြတဲ့ သမုတ်နယ်ပယ်ရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ဟာ ဘယ်လောက် ပူလောင်လိုက်မလဲ။ ဓမ္မဆိုတဲ့ လေအေးကလေးပင် ရံဖန်ရံခါ တိုက်ခတ်ပေးဖို့ မရနိုင်လောက်အောင် ရှုပ်ထွေးပူလောင်နေတဲ့ လိုအင်ဆန္ဒတွေ ဝိုင်းရံနေတဲ့ လူမှုဒုက္ခမီးပင်လယ်ပြင်ကြီးမှာ ယောဂီ ကူးခတ်သွားလာနေရတာ အခု ဒီတစ်ဘဝ တည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဘဝများစွာ ကြာလှခဲ့ပေါ့။ သံသရာများစွာ ရှည်လျားခဲ့ပေါ့။

ဘုရားတစ်ဆူတစ်ဆူ ပွင့်ဖို့အကြား (၁၃)မိုင်ပတ်လည် အမြင့်ရှိတဲ့ တောင်ကြီးတစ်တောင် ပမာဏလောက်ရှိတဲ့ ယောဂီရဲ့ အရိုးတွေဟာ သည်မြေကြီးပေါ်မှာပဲ ပုံခွဲရတယ်လို့ ဘုရားရှင်က ဟောခဲ့ပါတယ်။ ဒါတောင်မှ အခြားသော အရိုးမပါတဲ့ သတ္တဝါတွေ၊ ငါးအရိုးလောက်ရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေ မပါသေးပါဘူး။ လူ့အရိုးနဲ့ ကျောရိုးရှိ တိရစ္ဆာန်အရိုးတွေချည်း ကိုပဲ ပုံမယ်ဆိုရင် (၁၃)မိုင်ပတ်လည်လောက် မြင့်ပါသတဲ့။ သည်တောင် ကြီးကို အတက်အဆင်းလုပ်မယ် ဆိုရင်တောင်မှ (၄)ညအိပ် ခရီးလောက် ကြာနိုင်ပါတယ်တဲ့။ ဒါတောင်မှ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း (၂၅၀၀)ကျော်တုန်းက ဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်က လူတွေရဲ့ အရပ်အမောင်း၊ ကိုယ်လုံး အနေအထား၊ အလုပ်လုပ်နိုင်စွမ်းရည်တွေ အပေါ်မှာ မူတည်ပြီး ပြောတာ။ မြေဆီ မြေဩဇာဆုတ်လာပြီး ပျမ်းမျှသက်တမ်းတိုလာလို့ လုံးရပ်ကိုယ်ဟန်တွေ သေးကွေးပြီး ခံနိုင်စွမ်းရည်ကျလာတဲ့ အခုခေတ်မှာမွေးတဲ့ လူတွေ

ဆိုရင် အဲသည်လို တောင်မျိုးကို ရက်ပေါင်း(၃၀) တစ်လလောက်များ တက်နေရမလားပဲ။ ဘုရားရှင်ဟောခဲ့တဲ့ ဝေပုလ္လသုတ်ကို ဖတ်ကြည့်ရင် အထူးသံဝေဂရစရာ ကောင်းလှပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဘုရားဟောကို မိုးပြီး အရိုးကြီးပွားရေး လုပ်မနေကြနဲ့တော့။ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည် သွားပြီး တော့လည်း မသာကြီးကြီးချဖို့ လုပ်မနေကြနဲ့တော့။ လူတိုင်း လူတိုင်း ကိုယ့်ခန္ဓာလို့ မှတ်ထင်စွဲယူနေကြတဲ့ ခန္ဓာအသီးသီးကို ပြန်ကြည့်မယ် ဆိုရင် လမ်းနှစ်လမ်းပဲ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ တစ်လမ်းက သွားနေကျ သံသရာ လမ်းဖြစ်ပြီးတော့ တစ်လမ်းကတော့ ဘုရားရှင် ဖော်ထုတ်ပေးခဲ့တဲ့ သံသရာ လွတ်တဲ့လမ်း ဖြစ်ပါတယ်။ သံသရာလွတ်တဲ့ လမ်းကတော့ ဒီသတိပဋ္ဌာန် တရားအားထုတ်တဲ့ တစ်လမ်းပဲ ရှိပါတယ်လို့ ဟောခဲ့ မှာခဲ့ပါတယ်။

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးဟာ တိပ်ခွေတိုင်းမှာ ဒကာ၊ ဒကာမ တွေကို သံသရာက လွတ်ဖို့ သစ္စာဆိုက်အောင် ရှုမြင်ဖို့ချည်း ဖိဟောခဲ့တာ ပါပဲ။

သမုတိသစ္စာအရ ဆိုရင်တော့ ဗြဟ္မာမင်း၊ နတ်မင်း၊ စကြဝတေးမင်း ဖြစ်ခဲ့မှာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ပရမတ္ထသစ္စာအရတော့ အားလုံးဟာ မီးနဲ့ ထင်းတွေပါပဲတဲ့။ သမုဒယသစ္စာကတော့ 'ထင်း'နဲ့တူပြီး၊ ဒုက္ခသစ္စာကတော့ 'မီး'နဲ့တူပါတယ်တဲ့။ သုံးဆယ့်တစ်ဘုံသားတွေဟာ သမုဒယသစ္စာဆိုတဲ့ 'ထင်း'ကို အမြဲအရှာထွက်နေကြတာပါပဲ။ 'ထင်း'ရလာပြန်ရင် ဒုက္ခဆိုတဲ့ 'မီး'က လောင်ပြီး ဝါးမြိုလိုက်ပြန်၊ ဒါကိုပဲ မီးအလောင်ခံနေရတဲ့ ကြားထဲက သမုဒယသစ္စာဆိုတဲ့ 'ထင်း'ကို ထပ်ပြီး အရှာထွက်နေကြသေးတယ်။ သုံးဆယ့်တစ်ဘုံ မီးဟုန်းဟုန်းတောက်နေတဲ့အထဲ 'ထင်း'အရှာထွက်တာက ပိုဆိုးနေပါတယ်။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာကတော့ လောင်စာသိမ်း၍ မီးငြိမ်းတာနဲ့ တူပါတယ်။ 'ထင်း'ဆိုတဲ့ လောင်စာနဲ့ တူတဲ့ သမုဒယသစ္စာလည်း မရှိတော့ ဘူး။ ဒုက္ခဆိုတဲ့ 'မီး'လည်း ငြိမ်းသွားခဲ့ပြီတဲ့။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာတရား အားမထုတ်တဲ့သူ၊ သတိပဋ္ဌာန်တရားကို မကျင့်ကြံတဲ့သူမှာ လောင်စာသိမ်း၍ မီးငြိမ်းတယ်ဆိုတာ မရှိပါဘူးတဲ့။

ဒုက္ခသစ္စာကို ခန္ဓာနောက်တစ်ခု ပြောင်းပြီး ထပ်မရချင်ပါနဲ့တော့ တဲ့။ ခန္ဓာရတဲ့နေ့ကစပြီး ချမ်းသာတယ်ဆိုတာ တစ်ကွက်မျှ မရှိခဲ့ပါဘူးတဲ့။ သစ္စာ မသိသေးသရွေ့တော့ လောင်စာနဲ့တူတဲ့ 'ထင်း'အရှာထွက်နေတာနဲ့ အတူတူပဲတဲ့။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မီးရှို့ဖို့ လုပ်နေတာနဲ့ အတူတူပါပဲတဲ့။ နောက် ထပ် 'ထင်း'မထည့်တော့ဘဲ ပင်ကိုယ် 'ထင်း'နဲ့ ပင်ကိုယ် 'မီး'သိမ်းရင်၊ ငြိမ်းရင် အေးပြီတဲ့။ နှိပ်စက်မယ့် ခန္ဓာကြီးရဖို့ ဆုတောင်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သစ္စာ မသိသေးဘူးဆိုတာ ထင်ရှားနေပါတယ်တဲ့။

ဆရာတော်ကြီးဟာ ဆိုခဲ့စေ မြစေ ဆိုတဲ့အတိုင်း သစ္စာတရားကို ကိုယ်တိုင်ဟောခဲ့သလို ကိုယ်တိုင်လည်း သစ္စာတရားကို မျက်မှောက်ပြု သွားခဲ့တယ်ဆိုတာ ကြွင်းကျန်ခဲ့တဲ့ ဓာတ်တော်တွေနဲ့ သက်သေပြသွားခဲ့ ပါတယ်။ သစ္စာတရားနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဟောကြားရင် ဘယ်ဒကာ၊ ဒကာမရဲ့ မျက်နှာကိုမျှ မကြည့်ဘဲ ဓမ္မမျက်နှာကိုသာ ကြည့်ပြီး ကြိုက်ကြိုက် မကြိုက်ကြိုက် ဟုတ်မှန်ပြီး အကျိုးရှိရင် ဟောရမှာပဲ ဆိုတဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့ အဆုံးအမအတိုင်း တစ်သဝေမတိမ်း ဆောင်ရွက်သွားခဲ့တာပါ။ ဒါကြောင့်မို့ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဂုဏ်တွေဟာ အလွန်ကြည်ညိုစရာ ကောင်းလှသလို ဆရာတော်ကြီးရဲ့ တရားတွေဟာလည်း တော်ရုံတန်ရုံ သံဝေဂဉာဏ် အခံမရှိထားရင် နားမခံသာနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်တတ် ပါတယ်။

အခုလောက်ဆိုရင် ယောဂီဟာ နှင်ဆဲဖြစ်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်ခရီး လမ်းဆုံးရဲ့ သဘာဝကို ရိပ်မိလောက်ပါပြီ။ ခရီးမဆုံးခင်မှာ ကြားမှာတွေ့ ရတတ်တဲ့ (ကြားဘူတာတွေမှာ ခံစားခွင့်ရနိုင်တဲ့) အကျိုးတွေကိုလည်း သိလာခဲ့ပြီဖြစ်တဲ့အတွက် ယောဂီနှင့်နေတဲ့ ခရီးဟာ အဓိပ္ပါယ်ရှိတဲ့ ခရီး တစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့ပါပြီ။

ရည်ရွယ်ချက်လည်း မရှိ၊ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ဆိုတာ ဘာလဲ မသိဘဲနဲ့ မျက်ကန်းယုံကြည်မှုမျိုးဟာ တာရှည်မခံပါဘူး။ လမ်းခုလတ်မှာပဲ နောက်ပြန်လှည့်ချင်လှည့်၊ ဘေးထွက်ချင် ထွက်သွားတတ်ပါတယ်။ ရှေ့ အခန်းတုန်းက ဆွေးနွေးခဲ့သလိုပဲ ယောဂီရဲ့ ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါကို ပညာဉာဏ်

ပေါင်းစပ်ပေးမှသာ တန်ဖိုးအဆင့်မြင့်မားတဲ့ ယုံကြည်မှု ဖြစ်လာမှာပါ။
အဲဒီတော့ သည်ယုံကြည်မှုကိုအခြေခံလို့ ခရီးနှင့်ရာမှာ စွမ်းအား မြှင့်ပေးနိုင်မယ့် အသိဉာဏ်ရှာဖွေမှု နယ်ပယ် တစ်ခုဆိုသို့ ချဉ်းကပ်ကြည့်ကြ ဦးစို့ရဲ့။

ရုပ်၊ သွား၊ ထိုင်း၊ လျောင်းဆိုတဲ့ ဣရိယာပုတ်လေးမျိုးနဲ့ သတိ ပဋ္ဌာန် ရှုမှတ်မှုကို လေ့ကျင့်ဆောင်ရွက်နေတဲ့ ယောဂီဟာ အသိအမြင်တွေ နိုးကြားထက်သန်စွာနဲ့ ရှိနေရပါမယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်က မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် အဖွင့်မှာ သတိပဋ္ဌာန် တရားကို အားထုတ်တဲ့ ယောဂီဟာ ပြင်းစွာသော လုံ့လရှိရမယ်၊ သတိ ရှိရမယ်၊ သမ္မုဉ်ဉာဏ် ရှိရမယ်တဲ့။ ပြီးတော့ ယောဂီဟာ လိုချင်တပ်မက်မှု ဆိုတဲ့ အဘိဇ္ဈာနဲ့ နှလုံးမသာယာခြင်းဆိုတဲ့ ဒေါမနဿတို့ကို ပယ်ဖျက်ပြီး 'ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ'လောကထဲက 'ရုပ်'၊ 'ဝေဒနာ'၊ 'စိတ်'၊ 'သဘောတရား'တို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုမှတ်နေရမယ်တဲ့။

ဒါကတော့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးစလုံးကို အချိန်တိုင်းမှာ ထင်ရှားရာ အပိုင်းကနေ ရှုမှတ်ဖို့ ပဏာမ မိန့်မှာတာပါ။ နောက်ပိုင်းမှာ ရုပ်အပေါင်းကို ဘယ်လိုရှုရမယ်။ ဝေဒနာတွေကို ဘယ်လိုရှုရမယ်။ စိတ်နဲ့ သဘောတရား တွေကို ဘယ်လိုရှုရမယ်ဆိုတာတွေကိုလည်း အသေးစိတ် ထပ်မံဟောကြား ပါတယ်။

ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ စိတ်၊ သဘောတရား ဆိုတဲ့ ကာယာနုပဿနာ၊ ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာတရားတွေကို ရှုမှတ်ရာမှာ သူတို့ဖြစ်ကြောင်းတရားနဲ့ ဖြစ်ခြင်းသဘောတွေ၊ ပျက်ကြောင်းတရားနဲ့ ပျက်ခြင်းသဘောတွေ၊ ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ စိတ် သဘောတွေသာလျှင် ရှိတယ်လို့ ရှုမြင်နှလုံးသွင်းရမှာတွေဟာ ယောဂီအတွက် အဆင့်ဆင့် အသိဉာဏ် တိုးပွားလာစေခြင်း အကြောင်းတွေပဲတဲ့။ သည်သတိပဋ္ဌာန် အလေ့အကျင့်ကို ဆောင်ရွက်လာတဲ့ ယောဂီဟာ ကြာလာရင် ဘယ်အရာကိုမျှ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မငြိတွယ်တော့ပါဘူးတဲ့။ တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ ငါ-ငါ့ဥစ္စာလို့ မစွဲလမ်းတော့ပါဘူးလို့ ဘုရားရှင်က ဟောခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီတော့ သတိပဋ္ဌာန်အားဖြင့် လေးပါး၊ ခန္ဓာအားဖြင့်တော့ ငါးပါး ပေါ့။ (ဒါကို ရှေ့အခန်းမှာတုန်းက ဆွေးနွေးခဲ့ပြီးပါပြီ)

- ရုပ်ဟာ - ရူပက္ခန္ဓာ၊
- ဝေဒနာဟာ - ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊
- စိတ်ဟာ - ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊
- သဘောတွေဟာ - သင်္ခါရက္ခန္ဓာနဲ့ သညာက္ခန္ဓာ- တို့ပါပဲ။

ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးနဲ့ ရှုမှတ်ပွားများနေတာ ခန္ဓာ ငါးပါးကို ရှုကြည့်နေခြင်းပါပဲ။ ဒီအဓိပ္ပါယ်ဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ လောကဆိုတဲ့ စကားလုံးကို အသက်ဝင်စေတော့တာပါပဲ။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ပြောရတာက ဥပါဒါနဲ့အာရုံဟာ ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။ ခန္ဓာငါးပါးကို မေ့သဘောနဲ့ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ မမြင်နိုင်သေး သရွေ့ သည်ခန္ဓာကိုယ် အတုံးအခဲကြီးကို ငါကောင်ပဲ။ ငါ့ကိုယ်ပဲလို့ လူတိုင်း စွဲလမ်းထင်မြင် မှတ်ထင်နေကြတာပါပဲ။

ဒါကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးကို အစွဲလမ်းကြီးစွဲလမ်းလို့ ဥပါဒါနဲ့တွဲပြီး ဥပါဒါနဲ့ရဲ့ အာရုံဖြစ်နေတတ်တဲ့အတွက် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ သုံးတာပါပဲ။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက-

“စွဲလမ်းနိုင်ရာ၊ ငါးခန္ဓာ၊ မှန်စွာရှုအပ်သည်”လို့ ဆောင်ပုဒ်ကလေး ထုတ်ပြီး သတိပေး ဆုံးမပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် အမိဝမ်းမိုက်ထဲက ထွက်လာပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်း ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရဆိုတဲ့ ရုပ်ဖြစ်ကြောင်း အထောက်အပံ့ လေးခုနဲ့ ကြီးထွားရှင်သန်ခဲ့ကြတဲ့ သတ္တဝါတိုင်းဟာ မိမိရ လာခဲ့တဲ့ ခန္ဓာကိုယ် အတုံးအခဲကြီးကို ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာလို့ စွဲလမ်းတပ်မက်တတ် ကြတာဟာ အတွင်းပရမတ် ခန္ဓာငါးပါးကို သတိပဋ္ဌာန်တရား အထောက် အကူနဲ့ မမြင်မိသေးတဲ့ အချိန်ထိပါပဲ။

အဲသည်တော့ အတ္တဒိဋ္ဌိစွဲ၊ မာနစွဲ၊ တဏှာစွဲ တွေဟာ သတ္တဝါ ကိုယ်စီမှာ အတွင်းသန္တာန်အဖြစ် ကိန်းဝပ်ကုန်ကြတော့တာပါပဲ။ အဲသည် အထဲမှာ အတ္တစွဲနဲ့ ပတ်သက်လို့ (၄)မျိုးရှိကြောင်းကို မဟာစည်ဆရာတော်

ဘုရားကြီးက သီလဝန္တသုတ်တို့၊ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တို့ကို ဟောကြားရင်းနဲ့ ထည့်သွင်း ရှင်းလင်းပြခဲ့ပါတယ်။

တစ်။ ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်း တည်နေတဲ့ ငါကောင်ရှိတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒါ **နိဝါသီအတ္တစွဲ** လို့ခေါ်ပါတယ်။

နှစ်။ ကိုယ်ထဲမှာ အလိုအတိုင်း အစိုးရတဲ့ ငါကောင်ရှိတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒါ **သာပီအတ္တစွဲ** လို့ခေါ်ပါတယ်။

သုံး။ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် အမူအရာဟူသမျှကို ငါကောင်က ပင် ပြုလုပ်တယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒါ **ကာရက အတ္တစွဲ** လို့ ခေါ်ပါတယ်။

လေး။ အကောင်းအဆိုး ဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ခံစားတယ် လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒါ **ဝေဒကအတ္တစွဲ** လို့ခေါ်ပါတယ်။

သည်လေးချက်နဲ့ တိုက်ကြည့်ရင် ကိုယ့်ခန္ဓာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကိုယ် သတ်မှတ်ထားပုံ၊ ယူဆခံယူထားပုံတွေဟာ ကွက်တိဖြစ်နေတာကို တွေ့ရ ပါလိမ့်မယ်။ သည်အတ္တစွဲ အမြင်ကြီးကို မွေးစမှ သေသည်အထိ တစ်သက် လုံး ကိုင်စွဲပြီး သုံးသွားကြမယ်ဆိုရင် မခက်ပေဘူးလား။ ဒါကြောင့်မို့ လောကမှာ ဘုရားရှင်တည်းဟူသော ပညာရှိဆရာတစ်ဆူ မပေါ်ထွန်းလော့ ခဲ့ရင် သတ္တဝါတွေဟာ ကိုယ့်အမြင် ကိုယ့်အစွဲနဲ့ အမှောင်ထဲမှာ လမ်းလျှောက် ရင်းက ခလုတ်တိုက်၊ ချော်လဲ၊ ချောက်ထဲကျ ဖြစ်နေကြတယ်ဆိုတာ သည် တစ်ချက်တည်းနဲ့တွင် ထင်ရှားနေပါပြီ။

ဒီတော့ သတိပဋ္ဌာန်တရား ရှုမှတ်တယ်ဆိုတာ ကိုယ့်ရဲ့ ရှိရင်းစွဲ အတ္တစွဲတွေကို ကျောခိုင်းပြီး၊ မျက်စိနဲ့ မြင်ရတဲ့ သမုတ်ခန္ဓာ အတုံးအခဲကြီးကို ခဏထားပြီး အတွင်းသဘာဝအဖြစ်ရှိနေတဲ့ ပရမတ်ခန္ဓာငါးပါးကို မြင်အောင် ရှုရတာပါ။ သည်ခန္ဓာငါးပါးကိုမှ အရင်မကြည့်မမြင် မရှုထားရင်လည်း သတိပဋ္ဌာန် တရားရှုမှတ်တယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်က မပေါ်လွင်နိုင်ပေဘူး။

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း အရှုခံတရားဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာ ငါးပါးကို မြင်အောင်ကြည့်ဖို့၊ ထင်ရှားအောင် ရှုမှတ်ဖို့ကိုပဲ အထပ်ထပ် ဟောခဲ့ပါတယ်။ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ဉာဏ်အစွမ်းနဲ့ ဖော်ထုတ်တင်ပြခဲ့တဲ့

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်းဒေသနာ ကားချုပ်ကြီးဟာ နက်နဲခက်ခဲလှတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာကို အများသူငါ နားလည်စေနိုင်တဲ့ အထောက်အပံ့ ကောင်းတစ်ခုပါ။ သည်အထဲမှာ နံပါတ် (၂)အကွက်မှာပါတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး အခြင်းအရာငါးပါးဟာ ခန္ဓာငါးပါးပါပဲ။ ဒါကို သုတ္တန်နည်းအရဆိုရင် ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာလို့ ဆိုပါတယ်။ သည်လို ခန္ဓာငါးပါး ရလာခဲ့တာ အတိတ်အကြောင်းရှိခဲ့လို့ပါပဲ။ အဲဒီအတိတ်အကြောင်းတွေ ကတော့ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝဆိုတဲ့ အတိတ်အကြောင်း အခြင်းရာ ငါးပါးပါပဲ။ သစ္စာအနေနဲ့ဆိုရင် အတိတ်တုန်းက သမုဒယ သစ္စာ လုပ်ခဲ့လို့ အခုပစ္စုပ္ပန်မှာ ဒုက္ခသစ္စာ ဆိုတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး ရလာတာပါ။ ဒါကိုမှ ပစ္စုပ္ပန်လက်ရှိဘဝမှာ နေထိုင်ရင်းက နောက်တစ်ခါ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝဆိုတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတွေ ထပ်လုပ်ဦးမယ်။ သမုဒယသစ္စာတွေ ထပ်ဖန်တီးဦးမယ်။ ထင်းနဲ့တူတဲ့ လောင်စာတွေ ထပ်ရှာဦးမယ်ဆိုရင် အနာဂတ်အကျိုးအဖြစ် ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏတွေ ထပ်ကာထပ်ကာ ရလာ ပါဦးမယ်။ အဲဒီတော့ ဒုက္ခသစ္စာထဲပဲ ပြန်ဆိုက်သွားတော့တာပါပဲ။ သည် တော့ကာ သတ္တဝါတွေဟာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်းကြီးထဲမှာပဲ အပိုင်းပြေး ပြေးရင်း တစ်ဘဝပြီးတစ်ဘဝ မပြီးဆုံးနိုင်အောင်ပင် ရှိနေပါတော့တယ်လို့ ဆရာတော်ကြီးက စက်ဝိုင်းကို ထောက်ပြကာ ဆုံးမသွားခဲ့ပါတယ်။

သည်ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာကို ဆင်ခြင်ရှုမှတ်ခြင်းနဲ့ ပတ်သက် လို့လည်း ဘုရားရှင်က မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ရဲ့ သဘောတရားကို ဆင်ခြင် ခြင်း အပိုင်းမှာ ထည့်သွင်းဟောပြောခဲ့ပြီးသားပါ။

‘ရဟန်းတို့- ထိုပြင်လည်း ရဟန်းသည် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါး သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသနည်း-

ရဟန်းတို့-ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဤကား ရှိတယ်။ ဤကား ရှိဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဤကား ရှိ၏။ ရှိရာတည်း။

ဤကား ဝေဒနာတည်း။ ဤကား ဝေဒနာ၏ ဖြစ်ကြောင်း တည်း။ ဤကား ဝေဒနာ၏ ချုပ်ရာတည်း။

ဤကား သညာတည်း။ ဤကား သညာ၏ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဤကား သညာ၏ ချုပ်ရာတည်း။

ဤကား သင်္ခါရတည်း။ ဤကား သင်္ခါရ၏ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဤကား သင်္ခါရ၏ ချုပ်ရာတည်း။

ဤကား ဝိညာဏ်တည်း။ ဤကား ဝိညာဏ်၏ ဖြစ်ကြောင်း တည်း။ ဤကား ဝိညာဏ်၏ ချုပ်ရာတည်း-

ဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နော်။

ဤသို့ မိမိ၏ သဘောတရားတို့၌မူလည်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နော်။ သူတစ်ပါးတို့၏ သဘောတရား တို့၌မူလည်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နော်။

သဘောတရား၌ ဖြစ်ကြောင်းတရားနှင့် ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့နော်။

သဘောတရား၌ ပျက်ကြောင်းတရားနှင့် ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့နော်။

ထိုပြင် 'သဘောတရားတို့သည်သာ ရှိကုန်၏'ဟု ထိုရဟန်း အား သတိသည် ရှေးရှုထင်၏။(ထိုသတိသည်) အဆင့်ဆင့် အသိဉာဏ် တိုးပွားခြင်းငှာသာ ဖြစ်၏။(ထိုရဟန်းသည်တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မရှိမတွယ် မှု၍လည်း နော်။ လောက၌ တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှလည်း (ငါ၊ ငါ၏ဥစ္စာ)ဟု မစွဲလမ်း။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လည်း ရဟန်းသည် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားဟု အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့နော်။

အဲဒါ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ရဲ့ ပါဠိတော် မြန်မာပြန် တိုက်ရိုက် ပါပဲ။ မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်ထဲက မူလပရိယာယဝဂ်ထဲမှာ ပါတာပါ။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း (၂၅၀၀)ကျော်က ဘုရားရှင် ဟောမိန့်ခဲ့တာဟာ အခု အချိန်အထိ အသက်ဝင်နေဆဲဖြစ်ပြီး နောင်လည်း အသက်ဝင်နေဦးမှာပါ။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်အစွမ်းနဲ့ သဘာဝတရားရဲ့ လျှို့ဝှက်ချက်အားလုံးကို သိပြီးဖြစ်ခဲ့လို့ပါပဲ။ ဒါကြောင့်လည်း နက်နဲလှတဲ့ သဘာဝတရားရဲ့ အတွင်းသဘောတွေကို လေ့လာဖော်ထုတ် ကြည့်ရှုရာမှာ လိုက်နာလုပ်ဆောင်ရမယ့် နည်းလမ်းတွေ၊ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ရမယ့် အလေ့အကျင့်တွေကို ဘုရားက လမ်းညွှန်ပြသပေးခဲ့တယ်လို့ ဆိုရပါမယ်။

ကောင်းပြီ။ ဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကို မရှုမှတ်၊ မသိမြင်မိရင် ဘာတွေဖြစ်နိုင်မလဲလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ သည်အပိုင်းက ပိုအရေးကြီး လာပါပြီ။

တကယ်လို့သာ ယောက် အနေနဲ့ ခန္ဓာငါးပါးကို ကွဲကွဲပြားပြား ခွဲ ခွဲခြားခြား နားမလည်ဘဲ အမှုမဲ့၊ အမှတ်မဲ့ထားပြီး ပစ်စလက်ခတ်နေခဲ့ မယ်ဆိုရင် (ယောက် မဖြစ်ခင်အထိ နေခဲ့ကြတာပါပဲ) မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် ဆိုတဲ့ ဒွါရ(၆)ပါးက ဝင်လာသမျှ အာရုံတွေကို မျက်စိနဲ့ မြင်ဆဲ၊ နားနဲ့ ကြားဆဲ၊ နှာခေါင်းနဲ့ နံဆဲ၊ လျှာနဲ့ အရသာသိဆဲ၊ ကိုယ်နဲ့ ထိသိဆဲ၊ စိတ်နဲ့ ကြံသိဆဲဆိုတဲ့ အခိုက်အတန့် 'ဆဲ' ခဏလေးတွေ အတွင်း မှာ (ယောက်ရဲ့ စိတ်ထဲမှာရှိပြီးသား ဥပါဒါနိအခံဓာတ်က) ငါ မြင်တယ်၊ ငါ ကြားတယ်၊ ငါ နံတယ်၊ ငါ စားတယ်၊ ငါ ထိတယ်၊ ငါ ကြံတယ်ဆိုတဲ့ အစွဲတွေဖြစ်စေနိုင်လို့ပါပဲ။

တကယ်တော့ မြင်တဲ့အချိန်မှာလည်း မြင်တဲ့မျက်စိလည်း ထင်ရှား တယ်၊ မြင်ရတဲ့ အဆင်းလည်း ထင်ရှားတယ်၊ (ရုပ်ပေါ့)။ မြင်သိတာကလည်း ထင်ရှားတယ်၊ အဲဒီ သိမြင်မှုထဲမှာ မြင်လို့ကောင်းတာ၊ မကောင်းတာကို ခံစားတာလည်း ပါဝင်ပါတယ်၊ (ဝေဒနာပေါ့)။ မြင်ရတဲ့ အဆင်းကို မှတ်သား တာလည်းပါတယ်၊ (သညာပေါ့)။ မြင်သိမှု ကိစ္စပြီးအောင် နှလုံးသွင်းတဲ့ သဘောတွေလည်း ပါဝင်တယ်၊ (သင်္ခါရပေါ့)။ မြင်သိရုံမျှ သဘောလည်း ပါဝင်တယ်၊ (ဝိညာဏ်ပေါ့) ဆိုတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး ပေါင်းစပ်ပါဝင်နေမှုက လွဲပြီး တခြားမရှိပါဘူး။

ကျန်တဲ့ ကြားနာ၊ စား၊ ထိ၊ ကြံ စတဲ့ အရာတွေမှာလည်း သည်

အတိုင်းပဲ ခန္ဓာငါးပါး ပေါ်နေတာပါပဲ။ အဲဒီလို မြင်၊ ကြား၊ နံ၊ စား၊ ထိ၊ ကြံ့ခိုက်မှာ မရှုမှတ်နိုင်တဲ့အတွက် အမှန်အတိုင်း မသိရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အဲဒီဒွါရ (၆)ပါးမှာ အာရုံ (၆)ခု အသီးသီးပေါ်တဲ့အတိုင်း ထင်ရှား ဖြစ်လာတဲ့ တရားတွေကို ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာလို့ စွဲလမ်းမိကြပါတယ်။

အဲသည်လို စွဲလမ်းနိုင်လို့လည်း -

မျက်စိနဲ့ အဆင်း၊ နားနဲ့ အသံ၊ နှာခေါင်းနဲ့ အနံ့၊ လျှာနဲ့ အရသာ၊ ကိုယ်နဲ့ အထိအတွေ့၊ စတာတွေကို ရုပ်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်ပါတယ်။

မြင်လို့ကောင်းတာ၊ မကောင်းတာ။ ကြားလို့ကောင်းတာ၊ မကောင်းတာ။ နံလို့၊ စားလို့၊ ထိလို့၊ ကြံ့လို့ ကောင်းတာ။ မကောင်းတာ စတာတွေကို ခံစားတာ ဝေဒနာဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်ပါတယ်။

မြင်ရတဲ့ အဆင်း၊ ကြားရတဲ့ အသံ၊ နံရတဲ့ အနံ့၊ (အရသာ၊ အထိအတွေ့၊ ကြံ့စည်တာ အပါအဝင်) မှန်သမျှအပေါ် မှတ်သားတာတွေကို သညာဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်ပါတယ်။

မြင်အောင်၊ ကြားအောင်၊ နံအောင်၊ အရသာ သိအောင်၊ ထိအောင်၊ ကြံ့စည်အောင် ကြောင့်ကြစိုက် နှလုံးသွင်းတာကို သင်္ခါရ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်ပါတယ်။

မြင်ရုံမျှ၊ ကြားသိရုံမျှ၊ နံရုံမျှ၊ အရသာ သိရုံမျှ၊ ထိရုံမျှ၊ ကြံ့သိရုံမျှ သဘောကို ဝိညာဏ်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်ပါတယ်။

အဲဒီလို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို ချက်ချင်းလက်ငင်း ရှုမှတ်လိုက်မှ ရှုကာမျှ၊ မှတ်ကာမျှ အခိုက်အတန့်ကလေးအတွင်း၌သာ အဲဒီအာရုံတွေ ရှိပါလား၊ ပြီးရင် မရှိတော့ပါလားလို့ မြင်လာပါမယ်။ သို့မဟုတ်ရင် ဆက်ကာဆက်ကာ မရပ်မနားပေါ်လာတဲ့ အာရုံတွေကြောင့် အပိုင်းလိုက် ဖြတ်ဆက်ထားတာကို အစဉ်အတန်းကြီးလို့မြင်ပြီး ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ မြဲတယ်၊ ချမ်းသာတယ်၊ ကောင်းတယ် စသည်ဖြင့် စွဲလမ်းသွားနိုင်လို့ပါပဲ။

ဒါကြောင့် မြင်လျှင် မြင်ကာမတ္တ၊ ကြားလျှင် ကြားကာမတ္တ ဆိုတဲ့ 'မတ္တ'လေးတွေဟာ တော်တော်အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒါနဲ့ ပတ်သက်လို့

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဝိပဿနာရှုနည်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မူသေစည်းချ် မှတ်ထားတဲ့ အလင်္ကာစာပိုဒ်လေးဟာ အင်မတန်မှ မှတ်သားလိုက်နာစရာကောင်းပြီး လွယ်လွယ်နဲ့ နားလည်နိုင်တဲ့အတွက် အထူးပဲ အကျိုးများလှတယ်။

တစ်။ ဝိပဿနာ၊ ဉာဏ်ဆိုတာ၊ ဘယ်ဟာရှု၍ ဖြစ်သတည်း။

နှစ်။ စွဲလမ်းနိုင်ရာ၊ ငါးခန္ဓာ၊ မှန်စွာရှု၍ ဖြစ်သတည်း။

သုံး။ ဘယ်အကျိုးငှာ၊ ထိုခန္ဓာ၊ ဘယ်ခါ ရှုအပ်ပါသနည်း။

လေး။ မစွဲဖို့ရာ၊ ဖြစ်ဆဲမှာ၊ မှန်စွာရှုအပ်ပါသတည်း။

**ငါး။ ဖြစ်ခိုက်မရှု၊ ရုပ်နာမ်စု၊ စွဲမှုဝင်ရောက်သည်။
မြဲတယ် ကောင်းတယ်၊ ငါကောင်းနယ်၊ တကယ်ထင် တတ်သည်။**

**ခြောက်။ ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု၊ ရုပ်နာမ်စု၊ စွဲမှု ကင်းပျောက်သည်။
မမြဲဆင်းရဲ၊ သဘောပဲ၊ ဉာဏ်ထဲရှင်းတော့သည်။**

ဆရာတော်ဘုရားကြီးတွေဟာ ပရိယတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိတွေ ကြယ်ဝပြည့်စုံကြပြီး၊ တပည့် ဒကာ၊ ဒကာမတွေကို ဆုံးမရာမှာလည်း မေတ္တာ၊ ကရုဏာဓာတ် ကြီးမားလှပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လည်း ဘုရားရှင်ဟောမိန့်ခဲ့တဲ့အတိုင်း နားလည်ကြရလေအောင် ပရိယတ္တိတွေကို မွေ့နှောက်လေ့လာခဲ့ပြီး၊ ပဋိပတ္တိအကျင့်တွေ ခိုင်မြဲအောင် တည်ဆောက်ပြီးမှ အနှစ်ချုပ်ကလေးတွေကို တိုတိုနဲ့ ရှင်းရှင်း ဟောကြားသွားခဲ့တာပါ။ သည်ကျေးဇူးတရား တွေဟာ ဆပ်လို့ မကုန်နိုင်အောင် ကြီးမားလှပါတယ်။

တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ ဘုရားရှင်က အနတ္တလက္ခဏသုတ်နဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂိ ငါးပါးတို့ရဲ့ အရိယာမဂ်အဆင့်ကို မြှင့်တင်ပေးတဲ့ အခါမှာလည်း ခန္ဓာငါးပါးနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဥပမာပေးပုံတွေဟာ အင်မတန်လေးနက်ပြီး မှတ်သားစရာကောင်းလှပါတယ်။

ယောဂီဟာ ခန္ဓာငါးပါးကို ဉာဏ်နဲ့ ခွဲစိတ်ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် -

ရှုပ်ဟာ ရေမြှုပ်နဲ့ တူပါတယ်။

ဝေဒနာဟာ ရေပွက်နဲ့ တူပါတယ်။

သညာဟာ တံလျှပ်နဲ့ တူပါတယ်။

သင်္ခါရဟာ ငှက်ပျောတုံးနဲ့ တူပါတယ်။

ဝိညာဏ်ကတော့ မျက်လှည့်နဲ့ တူပါတယ်တဲ့။

ရုပ်ကို ရှိတယ်အထင်နဲ့ သွားကိုင်ကြည့်လိုက်တဲ့ အခါမှာ ကိုင်လို့မရတဲ့ ရေမြုပ်တွေနဲ့ တူပါတယ်။ သည်လိုပဲ ဝေဒနာဆိုတဲ့ စံစားမှုကို ဉာဏ်နဲ့ ထိုးဖောက်ကြည့်တဲ့ အခါမှာ ရေမျက်နှာပြင်အပေါ်ကို ရေစက်တွေကျပြီး ရေပွက်တွေ ထနေတာနဲ့ တူပါတယ်တဲ့။ ရေပွက်ဆိုတာက ထတဲ့နေရာ မှာတွင် ပေါ်ပြီး ပျောက်၊ ဖြစ်ပြီး ချုပ်သွားတာပါပဲ။ သညာကလည်း မှတ်သား နေပါလားလို့ ထင်တာ၊ တကယ်တမ်းသွားကြည့်၊ နေ့လယ်ခင်း လယ်ကွင်း ပြင်တွေထဲမှာ တစ်ပုံတစ်ပုံနဲ့ လှိုင်းထသလို အဝေးကနေ ထင်နေရတဲ့ တံလျှပ်နဲ့ တူပါတယ်တဲ့။ အနားကပ်လို့ သွားကိုင်ကြည့်လိုက်ပြန်ရင် မရှိတာကိုပဲ တွေ့ရပါမယ်။

စေ့ဆော် တိုက်တွန်းတတ်တဲ့ သင်္ခါရဟာလည်း ငှက်ပျောတုံးကြီးကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် နှာရသလိုပါပဲတဲ့။ တစ်ချပ်ပြီးတစ်ချပ် ကွာသွားတိုင်း နောက်ဆုံးအလွှာရောက်သည်အထိ ဘာမျှအနှစ်အသား၊ အနှစ်သာရမျှ မရှိတာကို တွေ့ရပါမယ်တဲ့။

ဝိညာဏ်ကတော့ မျက်လှည့်ပြသလိုပါပဲ။ ဒိဋ္ဌိကြောင့် အယူမှားထား တော့ သညာကြောင့် အမှတ်မှားလို့ ဝိညာဏ်က အသိမှား ဖြစ်ကုန်ကြ တာပါပဲ။

အဲဒီတော့ ခန္ဓာငါးပါး၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး စသည်တို့ရဲ့ ဖြစ်ပုံ ပျက်ပုံ ဥပမာ၊ ဥပမေယျတွေကို ဘုရားရှင်ကိုယ်တိုင်ရော၊ ဘုရားရှင်ရဲ့ အမွေကို ဆက်ခံခဲ့ကြတဲ့ သံဃာတော်မထေရ်မြတ်ကြီးတွေပါ အသေးစိတ် ဟောကြားခဲ့တာတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။

လိုရင်းကတော့ ခန္ဓာရဲ့ အပြစ်ကို မြင်ဖို့နဲ့ ခန္ဓာငါးပါးဆိုတာလည်း တကယ်တော့ နားလည်လွယ်အောင်သာ စရိုက်အမျိုးမျိုး၊ ဥပမာပေးအမျိုး မျိုးနဲ့ ဟိုက၊ သည်က လှည့်ပတ်ပြီး ပြောနေရပေမယ့်၊ တကယ်တော့ ဖြစ်ပြီး ပျက်တတ်တဲ့ သဘောတရားတွေပဲ။ နောက်ဆုံးတော့ ခန္ဓာငါးပါး

ရနေသရွေ့ ဒုက္ခသစ္စာကို ရနေကြတာပဲဆိုတဲ့ မိုးကုတ်ဆရာတော်ကြီးရဲ့ အဆုံးအမကို အမြဲနှလုံးသွင်းထားစေချင်ပါတယ်။ ယောဂီအနေနဲ့ သည်လို အသိကို ညာတပရိညာအဖြစ် လေ့လာနှလုံးသွင်းထားမှသာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဆိုတဲ့ 'ငါ' အစွဲတွေ ပါးလျားပြီး ဝိပဿနာရှုမှတ်တဲ့အခါ အားကောင်းလာ မှာပါ။

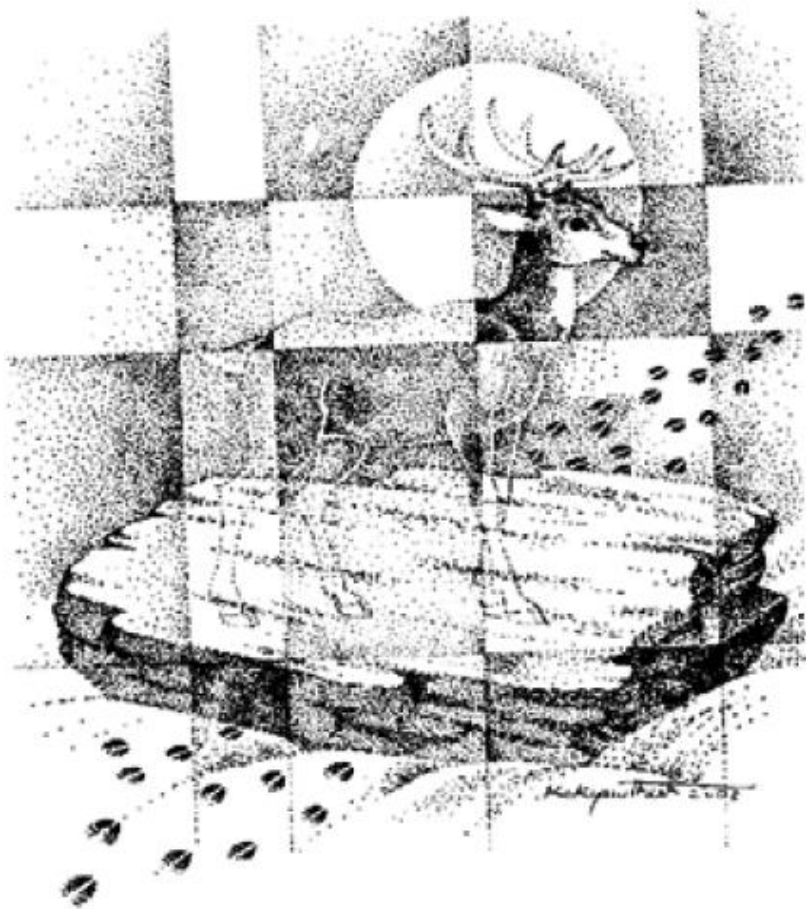
ဒါကြောင့် အကျယ်အားဖြင့် ခန္ဓာငါးပါး၊ အကျဉ်းအားဖြင့် ရုပ် နာမ် နှစ်ပါးကို ယောဂီရဲ့ ရှုကွက်ထဲမှာ ထင်ထင်ရှားရှားသိမြင်လာခဲ့ရင် ယောဂီရဲ့ သန္တာန်မှာ ဟာ-ငါက ဘာဖြစ်လို့ သည်ဖြစ်ပျက်တွေကို ငါပိုင် တယ်၊ ငါရဲ့ ဥစ္စာတွေလို့ ထင်နေဦးတော့မှာလဲ ဆိုပြီး အတွေးအမြင်တွေ ပြောင်းလာပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီက စလို့ တစ်ခဏပြီး တစ်ခဏ ကြည့်လိုက်တိုင်း၊ ရှုမှတ် လေတိုင်း၊ ရှုကွက်ထဲမှာ ဖြစ်ပြီး ပျက်လာတဲ့ သဘာဝတွေချည်းပဲ ထပ်ကာ တလဲလဲ တွေ့လာရပြီဆိုရင် အရင်တုန်းက (ဒါတွေ မသိခဲ့လို့) မက်မော တွယ်တာခဲ့သမျှတွေဟာ တစ်လွှာချင်း ကွာကျသွားပြီး သည်ဖြစ်ပျက်ကြီးကိုပဲ ထပ်ကာထပ်ကာ ကြည့်နေရတဲ့အပေါ်မှာ ယောဂီဟာ ငြီးငွေ့လာပါလိမ့်မယ်။

ဒါဆိုရင် ယောဂီဟာ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းနဲ့ တော်တော်ကို နီးကပ်လာခဲ့ပြီလို့ ဆိုရပါတော့မယ်။

အခန်း (၁၄)

ဝေဒနာကို အဖြေရှာမယ်

တရားအားထုတ်တဲ့ နယ်မြေ တရားစခန်း၊ တရားရိပ်သာတွေမှာ ရေပန်းအစားဆုံးနဲ့ တာအသွားဆုံး စကားလုံးကို ပြောပြပါဆိုရင် ‘ဝေဒနာ’ ပါပဲလို့ ပြောရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ယောဂီ (၅၀၀)ကျော်လောက် ဆံ့တဲ့ ဓမ္မာရုံကြီးတွေမှာ အထိုင်တရားချိန်အတွင်း ယောဂီတွေ ငြိမ်သက်ပြီး တိတ်ဆိတ်စွာနဲ့ တရားရှုမှတ်နေတယ်လို့ ထင်ရပေမယ့်၊ ရင်ထဲက အသံတွေက ဆူညံပွက်လောရိုက်နေမှာပါပဲ။

တစ်နာရီ အထိုင်တရားဖြုတ်ပြီးတဲ့ အချိန်မှာ “ကဲ .. ယောဂီတွေ အခု တရားထိုင်ချိန်အတွင်းထဲမှာ ခံစားခဲ့ရတဲ့ ဝေဒနာတွေကို ဟောဒီက ရာဝင်အိုးကြီးထဲ လာထည့်ကြ၊ ဒါဆိုရင် နောက်ထပ် မခံစားရတော့ဘူး” လို့ ဆိုကြည့်လိုက်ရင် ယောဂီတွေ ဝမ်းသာအားရနဲ့ အလှအယက် လာထည့်ကြမှာပါပဲ။ (ဝေဒနာဆိုတာကို ကိုင်ပြီးတော့ စွန့်ပစ် လွှင့်ပစ်လို့ရရင် ပေါ့လေ) အဲဒါဆိုရင် ရာဝင်အိုးတွေ တန်းစီပြီး ချထားတာတောင် လောက်မှာ မဟုတ်ဘူး။ အားလုံး ပြည့်လျှံကုန်မှာပါပဲ။

အပ္ပမာဒစာစဉ်

“သည့်ဝေဒနာကြီးကနေ ခံရခက်လိုက်တာနော်၊ မပျောက်ကို မပျောက်နိုင်တော့ဘူး၊ ငါမို့လို့ နာတာထင်ပါရဲ့၊ ခါးကြီးကလည်း တောင့်လိုက်တာ၊ ခြေသလုံးထဲကလည်း ကိုက်ခဲနေတာပဲ၊ ပေါင်အရင်းမှာ ထုံကျင်ကိုက်ခဲနေတာဟာ ပိုဆိုးသေးတယ်။ တစ်နာရီကလည်း ပြည့်လည်း မပြည့်နိုင်တော့ဘူး။ အချိန်တွေ အများကြီး လိုသေးတယ်ထင်တယ်၊ မခံနိုင်တော့ပါဘူး။ သေတော့မှာပါ၊ ဒုက္ခပါပဲ၊ ပြင်လိုက်ဦးမှ ထင်တယ်၊ ပြင်မှ သက်သာတော့မှာ၊ ဒါမှမဟုတ်ရင် သည်နေရာမှာပဲ လဲသေတော့မယ် ထင်ပါရဲ့” စသဖြင့် ယောဂီအသီးသီးရဲ့ ရင်ထဲမှာ ရင်တွင်းဖြစ် စကားလုံးကိုယ်စီနဲ့ ဝေဒနာဆိုတာကြီးကို အသက်ကောင်၊ ကိုယ်ထည်သဘောမျိုးနဲ့ ပြောနေကြ၊ ဆိုနေကြတာတွေကို ကြားနေရမှာပါပဲ။

တရားစစ်တဲ့ အချိန်ရောက်လို့ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာသမား အသီးသီးကို တရားလျှောက်ပြန်ရင်လည်း သည်‘ဝေဒနာ’နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အကြောင်းတွေကို လျှောက်ကြတာ များပါတယ်။ ဒါကို ကမ္မဋ္ဌာန်း အရည်ဝနေပြီဖြစ်တဲ့ ဆရာသမားတွေကလည်း စိတ်ထဲက ကြိတ်ပြီး ပြုံးနေကြမှာပါပဲ။

တကယ်တော့ ‘ဝေဒနာ’ဆိုတဲ့ စကားလုံးက ပါဠိဝေါဟာရပါ။ အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် ခံစားမှု၊ ခံစားချက်၊ ခံစားခြင်းပါပဲ။ များသောအားဖြင့် ဝေဒနာကို နာတယ်၊ ကျင်တယ်၊ ကိုက်ခဲတယ်ဆိုတဲ့ ခံစားချက်ဖြစ်ပေါ်တဲ့ နေရာမှာပဲ အသုံးများလေ့ရှိပြီး ကျန်တဲ့ ခံစားမှုတွေမှာတော့ သုံးရကောင်းမှန်း မသိကြတာ များပါတယ်။ အဲဒါ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ဝေဒနာအမျိုးအစားတွေကို မကွဲပြားကြသေးလို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဝေဒနာ သုံးမျိုးရှိပါတယ်။

ဆင်းရဲတဲ့၊ ခံရခက်တဲ့ ခံစားမှုဆိုရင် ဒုက္ခဝေဒနာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒါကိုတော့ ရုပ်ပိုင်း၊ ကာယပိုင်းမှာ သုံးတာ များပါတယ်။ နာမ်ပိုင်း၊ စိတ်ပိုင်းမှာတော့ ဒေါမနဿဝေဒနာလို့ သုံးပါတယ်။

နောက်တစ်ခုက ချမ်းသာတဲ့၊ ခံစားလို့ အရသာရှိတဲ့၊ ခံစားပြီးရင်း ခံစားချင်တဲ့ ခံစားမှုဆိုရင် သုခဝေဒနာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ နာမ်ပိုင်း၊ စိတ်ပိုင်း

မှာတော့ သောမနဿဝေဒနာလို့ သုံးပါတယ်။
 နောက်ဆုံးတစ်ခုက ဆင်းရဲတာလည်းမဟုတ်၊ ချမ်းသာတာလည်း မဟုတ်တဲ့ ခံစားမှုပါပဲ။ အဲဒါကိုတော့ အဒုက္ခ မသုခဝေဒနာလို့ သုံးပါတယ်။ နာမ်ပိုင်း၊ စိတ်ပိုင်းမှာတော့ ဥပေက္ခာဝေဒနာပေါ့။

ဘုရားရှင်က မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ရဲ့ ဝေဒနာကိုးပါးကို ဆင်ခြင်ခြင်း အပိုင်းမှာ ခန္ဓာကိုယ်မှာ၊ စိတ်မှာ ဆင်းရဲတဲ့ ခံစားမှုဖြစ်လာရင် ဒုက္ခဝေဒနာ (ဒေါမနဿဝေဒနာ)၊ ချမ်းသာတဲ့ခံစားမှုဖြစ်လာရင် သုခဝေဒနာ (သောမနဿဝေဒနာ)၊ ဆင်းရဲမဟုတ်၊ ချမ်းသာမဟုတ်တဲ့ ခံစားမှုဆိုရင် အဒုက္ခ၊ မသုခဝေဒနာ (ဥပေက္ခာဝေဒနာ)ကို ခံစားနေရသည်လို့ သိပါတဲ့။ ဒါက ပထမသုံးပါးပေါ့။

ဒုတိယသုံးပါးကတော့ -

ကာမဂုဏ်နဲ့ စပ်ယှဉ်သော ခံစားမှုတွေဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာ၊ အဒုက္ခ မသုခ ဝေဒနာတွေ ဖြစ်လာရင်လည်း ဖြစ်တယ်လို့ သိနေပါတဲ့။

တတိယသုံးပါးကတော့-

ကာမဂုဏ်နဲ့ မစပ်ယှဉ်တဲ့ ခံစားမှုတွေဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာ၊ အဒုက္ခ မသုခဝေဒနာတွေ ဖြစ်လာရင်လည်း ဖြစ်တယ်လို့ သိနေဖို့ပါပဲတဲ့။

အဲဒီလို ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ကိုယ့်စိတ်ကို မှီပြီးဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ခံစားမှုဆိုတဲ့ ဝေဒနာတွေကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုနေပါတဲ့၊ မိမိလိုပဲ သူတစ်ပါး တွေမှာလည်း ဒီလိုဝေဒနာ အမျိုးအစား (၉)ပါးတို့ဟာ မပြတ်ဖြစ်နေမှာပါပဲတဲ့။ ဒါကိုလည်း အကြိမ်ကြိမ် ရှုနေပါတဲ့။

ဝေဒနာတို့ရဲ့ ဖြစ်ခြင်း အကြောင်းတရားနဲ့ ဖြစ်ခြင်းသဘော၊ ပျက်ကြောင်းတရားနဲ့ ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုနေလို့ရှိရင် ရှုမှတ်တဲ့ ယောဂီမှာ ဝေဒနာသာ ရှိသည်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မရှိလို့ သတိ ထင်မြင်လာပါလိမ့်မယ်တဲ့။

ဒီလိုဆိုရင် အဲဒီယောဂီဟာ အဆင့်ဆင့်သော အသိဉာဏ်တွေ

တိုးပွားလာပါလိမ့်မယ်တဲ့။ ဆိုလိုတာက ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အဆင့်ဆင့် တက်လာပါလိမ့်မယ်။ သည်ကတစ်ဆင့် အရိယာမဂ်အဆင့်ဆင့်ကို တက် လှမ်းနိုင်ပါလိမ့်မယ်တဲ့။ ဒါဆိုရင် အဲဒီယောဂီမှာ တဏှာ ဒိဋ္ဌိတွေလည်း တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ကုန်ဆုံးခန်းခြောက်သွားပါလိမ့်မယ်တဲ့။ လောကမှာ ရှိရှိ သမျှ အားလုံးကိုလည်း ဘယ်အရာဝတ္ထု၊ ဘယ်ပစ္စည်းကိုမျှ ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာလို့ မစွဲလမ်းနိုင်တော့ပါဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့်မို့ ယောဂီဟာ ဝေဒနာဆိုတဲ့ ခံစားမှု ကိုးပါးကို အကြိမ်ကြိမ် ထပ်ကာထပ်ကာ ရှုမှတ်၍ နေသင့်ပါသည်တဲ့။

ဒါကတော့ ဘုရားရှင် ဟောမိန့်ခဲ့တဲ့ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်တော် ရဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်ပါပဲ။

လက်တွေ့ နယ်ပယ်မှာတော့ ဒုက္ခဝေဒနာ တစ်ခုတည်းကိုသာ ဝေဒနာလို့ ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲနေကြတာ များပါတယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာ မပေါ်ရင် ဝေဒနာတွေ မခံစားရတော့ဘူး။ ငြိမ်းသွားပြီလို့တောင် ဆိုနေကြပါသေး တယ်။ ဝေဒနာဆိုတဲ့ ခံစားမှုဟာ ခန္ဓာရှိသရွေ့ ဘယ်တော့မှ ပြီးဆုံးမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အသစ်အသစ်တွေ အမြဲတမ်းဖြစ်နေမှာပါပဲ။ ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်ရင်ဖြစ်၊ မဖြစ်ရင် သုခဝေဒနာဖြစ်၊ သည်နှစ်မျိုးစလုံး မဖြစ်ရင် အဒုက္ခ မသုခဝေဒနာဆိုတဲ့ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဖြစ်နေမှာပါပဲ။

မြတ်စွာဘုရားရှင်တောင်မှ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော့မယ့် အချိန်အထိ ဝေဒနာသုံးရပ်စလုံးကို တစ်လှည့်စီ ခံသွားရပါသေးတယ်။ အထူးသဖြင့် ဒုက္ခဝေဒနာရဲ့ ဖိစီးမှုတွေကြုံလို့ ဈာန်သမာပတ် ဝင်စားပြီးတောင်မှ ဖယ် ခွာရသေးတာပါပဲ။ ခံစားမှု ဝေဒနာကို ရှောင်ခွာလို့ရတဲ့ ဈာန်သမာပတ် တွေမှာ အကျွမ်းတဝင်မရှိတဲ့ သူတွေကတော့ ပေါ်လာသမျှ ဒုက္ခဝေဒနာကို ခါးစည်းခံရမှာ မလွဲပါပဲ။

ပေါင်ကို ကျောက်တုံးနဲ့ထုပြီး ပိုင်းကြေသွားပြီဖြစ်လို့ တစ်ညတာ ရှောင်ပြေးလို့ မရတော့ပါဘူးဆိုတဲ့ အာမခံချက်ကို ပေးခဲ့တဲ့ အရှင်မဟာ တိဿမထေရ်ဟာ မနက်မိုးလင်းရင် သတ်တော့မယ့် လူဆိုးတွေလက်ထဲ ကနေပြီး သူ့ကိုယ်သူ ကယ်တင်ခဲ့ပါတယ်။

အဲဒါကတော့ ပြင်းထန်စွာ ခံစားနေရတဲ့ (ပေါင်ကျိုးကြေနေတဲ့)

ဒုက္ခဝေဒနာကို ဝိက္ခမ္ဘနဆိုတဲ့ ရှောင်ခွာမှုပြုပြီး (နုလုံးမသွင်းဘဲ) သူမကျိုး မပေါက် စောင့်ရှောက်ခဲ့တဲ့ သီလကို အာရုံပြုပြီး၊ အဲဒီ အာရုံကတစ်ဆင့် ပေါ်လာတဲ့ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိကို ဝိပဿနာလက္ခဏာတင် ရှုမှတ်ရင်းက အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် ရအောင် ကျင့်သွားနိုင်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒါဟာလည်း ပေါ်ဆဲ ဒုက္ခဝေဒနာအပေါ်မှာ အသုံးချနည်းတစ်မျိုးပါပဲ။

နောက်တစ်ပါးကတော့ ကျားစားခံရတဲ့ ရဟန်းတော်ပါပဲ။ သီတင်း သုံးဖော်တွေ မလိုက်နိုင်တော့တဲ့ ချောက်တစ်ဖက်ကမ်းကို ဆွဲယူပြီးမှ ကျား က သူ့ခန္ဓာကိုယ်ကို စိတ်တိုင်းကျ စားသောက်နေတဲ့အပေါ်မှာ ပြင်းထန် လွန်းတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကို တည့်တည့်ရှုမှတ်ရင်းက ခြေဖဝါးစားအပြီးမှာ သောတာပန်၊ ဒူးဆစ်အထိစားအပြီးမှာ သကဒါဂါမ်၊ ပေါင်ရင်းအထိ စား အပြီးမှာ အနာဂါမ် အဆင့်ဆင့်တည်ခဲ့ပြီး၊ နောက်ဆုံးနုလုံးအိမ်ကို ကိုက် လုဆဲမှာ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ရလို့ ခန္ဓာလည်းသိမ်း သံသရာစခန်းလည်း ငြိမ်းခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

သည်အဖြစ်ဟာလည်း ဒုက္ခဝေဒနာကို မပြတ်တမ်းရှုမှတ်ရင်းက နိဗ္ဗာန်ဝင်တဲ့အထိ အောင်ပွဲရသွားတာပါပဲ။ သည်ပုံစံမျိုးကတော့ အတိတ် ဖြစ်ရပ်အမှန်ရှိခဲ့လို့သာ သာကေထုတ်ပြီး ဆရာတော်များက ဟောကြား ခဲ့ကြတာပေါ့။ သို့မဟုတ်ရင် ကျားအစားခံရတဲ့ ရဟန်းရဲ့ အဖြစ်မျိုးက မယုံနိုင်စရာ ကောင်းလောက်အောင်ပါပဲ။ ကြားရရုံနဲ့တောင် အတွေ့အကြုံက ခါးသည်းပြင်းထန်လွန်းလှပါတယ်။

ဒါကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးထဲမှာ ဝေဒနာဆိုတဲ့ ခံစားမှုဟာ စိတ်ဝင်စား စရာကောင်းလှပါတယ်။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာမှာ “ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ” ရှိသလို“ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာနိရောဓော”လည်း ရှိပါတယ်။ဝေဒနာ ဆိုတဲ့ ခံစားမှုကြောင့် တဏှာဆိုတဲ့ စွဲလမ်းမှုတွေ ဖြစ်နိုင်သလို၊ ဝေဒနာဆိုတဲ့ ခံစားမှု ချုပ်ငြိမ်းရင်လည်း တဏှာဆိုတဲ့ စွဲလမ်းမှု ချုပ်ငြိမ်းနိုင်ပါတယ်တဲ့။

ဒါကြောင့် ဝေဒနာဟာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ထွက်လမ်း သို့မဟုတ် သံသရာ ထွက်ပေါက်လို့လည်း ဆိုပါတယ်။ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း ဝေဒနာနဲ့ တဏှာကြားမှာ ဘုရားပွင့်ခဲ့တာလို့ အမြဲတမ်း ဟောလေ့ရှိပါ

တယ်။ ဗောဓိပင်နဲ့ ရွှေပလ္လင်ကတော့ ဘုရားရဲ့ အဆောင်အယောင်ပါ။ တကယ်တမ်း ဓမ္မအနေနဲ့က ဝေဒနာနဲ့ တဏှာကြားမှာ ဝေဒနာကနေ တဏှာကို မကူးတော့လို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ထွက်ရပ်လမ်းအဖြစ် အဲဒီနေရာမှာပဲ ဘုရားဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ် ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ဒါကို ရုတ်တရက်ကြားရင် နားလည်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ တရား အားထုတ်လို့ ဝေဒနာရဲ့သဘောနဲ့ ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျက်သွားခြင်းဆိုတဲ့ သဘောတွေကို နားလည်လာရင်တော့ သည်အဓိပ္ပါယ်ဟာ နားထဲဝင်ဆန့် လာမှာပါ။

ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်းပုံ ကားချပ်ကြီးကိုလည်း ကြည့်ပါ။ နံပါတ် (၂)အကွက်မှာ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဗ္ဗာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဆိုပြီး (၅)ခု စီချ ရေးထားတယ်။ ပြီးတော့ မြားအနီကြီးက ကြားထဲကနေ အောက်ဘက်ကို ထိုးကျသွားပြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ထွက်လမ်းလို့ ရေးတယ်။ ပြီးတော့မှ နံပါတ်(၃)အကွက်ကို တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ စတာတွေ ရေးထားတယ်။ ဒါကိုကြည့်ရင်ပဲ တော်ရုံတန်ရုံလူက လွယ်လွယ်နဲ့ သဘောပေါက်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါက စာလိုနားလည်လွယ်ရအောင် လုပ်ပေးထားတာပါ။ တကယ်တမ်းက ကိုယ့်ခန္ဓာမှာ နားလည်ရမှာပါ။

အဲဒီတော့ ဝေဒနာဘက်မှာ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥပေက္ခာ ဆိုတာတွေ ရှိသလို တဏှာဘက်မှာလည်း သုခဆိုရင် ကြိုက်ပြီး စွဲထားလိုက်တာပါပဲ။ ဒုက္ခဆိုပြန်လည်း မကြိုက်ပေမယ့် စွဲနေတာပါပဲ။ ဥပေက္ခာကတော့ မကြိုက် သလိုလို၊ ကြိုက်သလိုလိုပေမယ့် စွဲနေတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဥပေက္ခာဝေဒနာက ဖြစ်နေမှန်း မသိနိုင်တဲ့အတွက် မသိဘဲနဲ့ စွဲနေကြသလိုပါပဲ။ စာထဲမှာတော့ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ကျောက်ဖျာပေါ်သွားတဲ့ သမင်ခြေရာလို ခြေရာ ကောက်ဖို့ ခက်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ကျောက်ဖျာ ဟိုဘက်ထိပ် သည်ဘက် ထိပ် မြေကြီးပေါ်မှာသာ သမင်ရဲ့အတက်ခြေရာတစ်စုံနဲ့ အဆင်းခြေရာတစ်စုံ တွေ့ရလို့သာ ဒီသမင်ဟာ ဒီကျောက်ဖျာပေါ်မှာ လျှောက်ခဲ့တာ အမှန်ပဲလို့ ဆုံးဖြတ်လို့ရတာပါ။ အဲသည်လောက်ကို ဥပေက္ခာဝေဒနာက သိမ်မွေ့ ပါတယ်တဲ့။

သုခဝေဒနာတို့၊ ဒုက္ခဝေဒနာတို့ကတော့ ထင်ရှားပါတယ်။ သည် နှစ်ခုထဲမှာတောင် ဒုက္ခဝေဒနာက ပိုလို့ထင်ရှားပါတယ်။ သည်လိုထင်ရှား လို့ပဲ ဒုက္ခဝေဒနာကို ဝေဒနာလို့ လွယ်လွယ်ခေါ်ပြော သုံးစွဲနေကြတာပါ။

သိပ်ပြီး ပူအိုက်နေလို့ ချွေးဒီးဒီးကျနေတဲ့ အချိန်မှာ (ဒုက္ခဝေဒနာ ခံစားနေချိန်) ပန်ကာလေလေး ရလိုက်တာတို့၊ ယပ်ခတ်လိုက်တာတို့၊ လေအေးလေးတိုက်တာတို့ကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်မှာ အခံရခက်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ လေး ပျောက်သွားပြီး၊ ချမ်းသာတဲ့သဘောဆောင်တဲ့ (အဲဒီချမ်းသာမှု ကလည်း ကိုယ်လိုချင်နေတဲ့) သုခဝေဒနာလေး ပေါ်လာတာပါ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလို သုခဝေဒနာဆိုတဲ့ ခံစားမှုသဘော အာရုံအသစ်ကလေးပေါ်လာ တာကို သုခဝေဒနာလို့ နှလုံးမသွင်းဖြစ်၊ မရှုမှတ်မိကြတာ များပါတယ်။ ဘာ ဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကိုယ်ထဲက တဏှာက သူလိုချင်တာကို မပြတ်တောင်းဆို နေလို့ပါပဲ။ အဲသည်လို တဒင်္ဂချမ်းသာသွားရင် နောက်ထပ် ခဏ ခဏ ချမ်းသာအောင် လုပ်ချင်လာတော့တာပါပဲ။ အဲဒါ သုခဝေဒနာကို စွဲလမ်း ရာကနေ အားထုတ်တဲ့ ကံမြောက်လာတာပဲပေါ့။ အဲသည်အာရုံကို စွဲလမ်း နှစ်သက်လို့ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတွေ လုပ်မိတော့တာပဲပေါ့။

ဒီလိုမှ မဟုတ်ဘဲ အိုက်လည်းမအိုက်၊ ပူလည်းမပူ၊ အေး လည်းမအေး ဖြစ်နေတဲ့ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ပေါ်နေတာတောင်မှ ဟိုနေ့ကလိုမျိုး အေးရင် ကောင်းမှာပဲဆိုပြီး လေးအေးစက်ကို အသားလွတ် ထဖွင့်တာတွေ၊ ပန်ကာကို သက်သက်မဲ့ ဖွင့်ထားပြီး တမင်အေးအောင် လုပ်နေတာတွေ၊ တစ်နည်းအားဖြင့် သုခဝေဒနာပေါ်အောင် လုပ်နေတာတွေ၊ သုခဝေဒနာကို ခံစားခွင့်ရအောင် ကြိုးစားနေတာတွေလည်း တွေ့ဖူးကြမှာပါပဲ။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဥပေက္ခာဝေဒနာကလည်း တော်ကြာနေ ဒုက္ခဝေဒနာဘက်ကို ပြောင်းချင် ပြောင်းသွားနိုင်တာကိုး။ ဒါဟာ သုခ ဝေဒနာက ဥပေက္ခာဝေဒနာကို သူ့အုပ်စုဝင်အဖြစ် သိမ်းပိုက်လိုက်တာပါပဲ။

ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်ကလည်း ကာမဂုဏ်နဲ့ စပ်ယှဉ်တဲ့ဝေဒနာ သုံးပါး၊ ကာမဂုဏ်နဲ့ မစပ်ယှဉ်တဲ့ ဝေဒနာသုံးပါးဆိုပြီး ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာဟော ခဲ့တာပေါ့။

ကာမဂုဏ်နဲ့ စပ်ယှဉ်လို့၊ ကောင်းလို့ ဆက်ပြီးခံစားချင်နေတာ၊ မကောင်းဘဲနဲ့ ခံစားနေရတာ၊ ကောင်းတာလည်းမဟုတ်၊ မကောင်းတာ လည်း မဟုတ်ဘဲနဲ့ ခံစားနေရတာတွေဟာ လက်တွေ့လူမှုဘဝမှာ အများကြီးပေါ့။

ကာမဂုဏ်နဲ့ မစပ်ယှဉ်ပြန်ဘူးဆိုတော့လည်း သည်ဝေဒနာ သုံး ပါးပါပဲ။ ဆိုတော့ကာ အကောင်း အဆိုးဟူသမျှ ငါကောင်ကပင် ခံစားနေ သည်ဆိုတဲ့ ဝေဒနာအတ္တစွဲကြောင့် သည်ခံစားမှုသံသရာကြီးက ဘယ်တော့မှ မဆုံးနိုင်တော့ပါဘူး။

ဒီမှာ သတိပဋ္ဌာန်ရှုမှတ်မှုနဲ့ ကြည့်နေရင် ငါကောင်ကြီးက ခံစားတာမဟုတ်ဘဲ၊ ဝေဒနာကွဏ္ဍက သူ့သဘောသူဆောင် ရေပွက်တွေလို ပေါ်ပျောက်သွားတယ် ဆိုတာကိုသာ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်ရှုမှတ်မှုဟာ အစရှာမရအောင် ရှုပ်ထွေး လှတဲ့ အာရုံခံစားမှုနယ်ပယ်ကြီးကို အနိစ္စ တစ်လုံးတည်းနဲ့ ချုပ်ငြိမ်းစေနိုင် ပါတယ်။ သို့မဟုတ်ရင် ရုပ်ဘက်ကိုအာရုံပြုပြီး ခံစားရတာနဲ့၊ စိတ်ဘက်ကို အာရုံပြုပြီး ခံစားရတာနဲ့ ဝေဒနာသုံးပါးဟာ လှည့်ပတ်လို့ မဆုံးဘဲ တဏှာရဲ့ ခိုင်းဖတ်ကြီး ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်နေရတော့တာပါ။

ခံစားမှုဝေဒနာတို့သည် ပေါ်ရာ နေရာမှာတွင် ပျောက်ကုန်သည်လို့ ယောဂီရဲ့ ဉာဏ်ထဲမှာ ထင်လာရင် တဏှာက ဘယ်လိုမျှ မချဉ်းကပ် နိုင်တော့ပါဘူး။ နောက်ဆုံး အလွန်သိမ်မွေ့တဲ့ ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုတောင်မှ ကြည့်နိုင် မြင်နိုင်လာပါလိမ့်မယ်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာဟာ ဝေဒနာသုံးပါးထဲမှာ စိတ်ဝင်စားစရာ အကောင်းဆုံးပါ။

သူက အလယ်မှာနေတယ်၊ လမ်းဆုံ - ဆုံတာမှာ နေတယ်။ သုခဘက်ကိုလည်း ရောက်သွားနိုင်သလို ဒုက္ခဘက်ကိုလည်း အချိန်မရွေး ကူးပြောင်းသွားနိုင်တယ်။ ကျောက်ဖျာပေါ်မှာ သမင်ခြေရာခံသလိုမျိုးမို့ လည်း သူ့ကို တော်ရုံသမာဓိအားနဲ့ အာရုံမပြုနိုင်ပေဘူး။ ဒါကြောင့် သူ့ကို အာရုံမပြုတတ်ရင် 'မောဟ'ဖြစ်တယ်။ မသိစွဲ တဏှာကို ဖြစ်စေနိုင်တယ် လို့ ဆိုတာပေါ့။

တကယ်တော့ စရိုက်မတူကြလို့၊ ခံစားကြပုံ မတူကြလို့သာ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥပေက္ခာဆိုပြီး နာမည်ခွဲပေးထားတာပါ။ ဒါက အာရုံဘက်ကို မှုတည် ပြီး ပေးထားတာပါ။ ကိုယ့် ရှုဉာဏ်ဘက်ကို ပြန်ပြီး အာရုံပြုကြည့်ရင် ကောင်းတာ၊ ဆိုးတာတို့၊ မကောင်းမဆိုးတို့ ဆိုတာ မရှိပါဘူး။ အာရုံ တစ်ခုက လာတိုက်တဲ့ သဘောပဲ ရှိတာပါ။ ဝေဒနာမဖြစ်မီ ဖဿဆိုတဲ့ အထိအတွေ့၊ အတိုက်ကို အာရုံပြုမိတဲ့ သဘောပေါ့။ ဒါဆိုရင် ဖဿချုပ်တာကို တွေ့ရင် ဝေဒနာလည်း ချုပ်ပြီးသားပေါ့။ တဏှာကတော့ မျှော်တော်စောနဲ့ မောရုံသာ ရှိတော့မပေါ့။ သည်အထိ အတွင်းဝင်ကြည့်နိုင်ပြီဆိုရင်တော့ ဝေဒနာ သုံးပါးဟာ အကောင်း၊ အဆိုး၊ မကောင်းမဆိုးတွေဆိုတဲ့ ဆိုင်းဘုတ်တပ် ချိန်တောင် မရပါဘူး။

ခံစားမှု ဝေဒနာတစ်ခုဟာ အာရုံအဖြစ်နဲ့ ဒွါရတစ်ခုခုကို လာ တိုက်တဲ့သဘောပါပဲ။ တိုက်ပြီး ထိတဲ့နေရာမှာ ပျောက်သွားတာပါပဲ ဆိုတာ ဉာဏ်ထဲ ရှင်းနေမှာပါ။

အဲဒီတော့ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းလှတဲ့ ဝေဒနာကို ယောဂီရဲ့ ရှုကွက်ထဲမှာ တွေ့လာရင် ပထမအဆင့် ဝေဒနာသုံးပါးကို ကွဲပြားဖို့၊ နားလည်ဖို့၊ ဒုတိယအဆင့် ခံစားပုံ အပြောင်းအလဲတွေ ရှုမြင်တတ်ဖို့နဲ့ တတိယအဆင့် ဝေဒနာသုံးပါး ဆိုင်းဘုတ်မစွဲတော့ဘဲ၊ တစ်ပေါင်းတည်း အနေနဲ့ အထိအတိုက်သဘောမျှပဲ၊ အနိစ္စပဲ၊ ဒါဟာ ဒုက္ခသစ္စာ အရိပ် အောက်မှာပဲ ရှိနေသေးပါလားလို့ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင် ရှုမှတ်နိုင်ပြီဆိုရင် ဝေဒနာတွေကိုပင် ဥပေက္ခာလုပ်နိုင်သည်အထိ ယောဂီရဲ့ ရှုဉာဏ်တွေ တိုးတက်လာပြီလို့ ဆိုချင်ပါတယ်။

အခန်း (၁၅)

သတိသမ္ပဇဉ် ဉာဏ်ကိုယှဉ်၍

ဗုဒ္ဓဉာဏ်တော် (၆)ပါး ကိန်းဝပ်ရာ ဘုရားရှင်ရဲ့ အနှိုင်းမဲ့ ဂုဏ်ဒြပ် တွေကဖြင့် ပြောပြ ရေးပြလို့ မကုန်နိုင်ပေဘူး။ ဗုဒ္ဓဉာဏ်တော် (၆) ပါးကို ဆ-အသာဓာရဏ ဉာဏ်တော် (၆)ပါးလို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။

မဟာကရုဏာသမာပတ္တိ ဉာဏ်တော်ဆိုရင် စကြဝဠာအနန္တ မှာရှိတဲ့ သတ္တဝါအသင်္ချေ အနန္တတို့ကို ကြီးမြတ်လှတဲ့ မဟာကရုဏာတရား တော်ကို အညီအမျှ ပေးဝေနိုင်စွမ်းရှိလို့ ဖြူစင်မြင့်မြတ်လွန်းလှပါတယ်။ သည် မဟာကရုဏာဓာတ်ကြီးကြောင့်လည်း သံသရာမှာ ငါသာ အနစ်နာခံ မယ်။ ဝေနေယျတို့ကိုတော့ လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် ငါ လမ်းပြပို့ဆောင်ပေးမယ်။ ငါ့လို ဘယ်သူမျှ မဆင်းရဲစေရဘူး။ မနစ်နာစေ ရဘူး။ ဝေနေယျတွေခမျာ နဂိုကတည်းက သံသရာဆင်းရဲကြီးနဲ့ အမှောင် ထဲမှာ စမ်းတဝါးဝါးနဲ့ ဖြစ်နေကြရတာ။ ဒါကြောင့်မို့ အဲဒီ သံသရာ ဆင်းရဲကြီးထဲက လွတ်မြောက်ရာလမ်းကို အားလုံးရဲ့ကိုယ်စား ငါကပဲ ရှေ့က ဦးဆောင်ပြီး ရှာဖွေမယ်၊ ဖြစ်လာတဲ့အခက်အခဲ ဒုက္ခဆင်းရဲ မှန်သမျှကိုတော့

ငါသာလျှင် ခါးစည်းခံမယ်။ ငါ့နောက်မှာ ပါလာတဲ့ ဝေနေယျသတ္တဝါတွေ ကိုတော့ တစ်ဆံ့ချည်ကလေးမျှ မပွန်းမပဲ့အောင် ငါ့ ရင်ဝယ်သားတွေပမာ ငါ စောင့်ရှောက်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ထား စိတ်မြတ်တွေက သည် **မဟာကရုဏာ ဉာဏ်တော်ကြီး**ထဲမှာ အဓိပ္ပါယ်သက်ဝင်လို့ နေပါတယ်။

ဒါကြောင့်လည်း ဘုရားဖြစ်လာပြီးတဲ့အခါ ရေမီးအစုံ တန်ခိုးပြနိုင် တဲ့ **ယမကပါဋိဟာရိယဉာဏ်တော်**၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ ရေ၊ မြေ၊ ကောင်းကင်၊ စကြဝဠာ အနမတဂ္ဂ သံသရာတစ်လျှောက် ကမ္ဘာအနန္တ ဖုံးလွှမ်းလို့ မရအောင် ဖောက်ထွင်း၍ သိမြင်နိုင်တဲ့ **အနာဝရဏဉာဏ်တော်**၊ သတ္တဝါတို့ရဲ့ အာသာစရိုက်တွေကို ဇောဝိထိအလိုက် ဘဝင်ခိုက်အောင် သိမြင်တော်မူတဲ့ **အာသယာနုသယဉာဏ်တော်**၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အပေါင်းရဲ့ ဣန္ဒြေအနုအရင့်ကို ခွဲခြား၍ သိမြင်နိုင်တဲ့ **ဣန္ဒြိယပရော ပရိယတ္တိဉာဏ်တော်**၊ လောကီ လောကုတ္တရာတရား အပေါင်းတို့ကို အလုံးစုံ အကုန်သိမြင်နိုင်တဲ့ **သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်** စတဲ့ ဉာဏ်တော်ကြီးတွေကိုပါ ပူးတွဲရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

သည်ဉာဏ်တော်တွေရဲ့ စွမ်းအားကြောင့်လည်း သံသရာလွတ်ရာ လွတ်ကြောင်း အကျိုးစီးပွားကို ဘုရားဖြစ်ခဲ့တဲ့ (၄၅)ဝါ ကာလပတ်လုံးမှာ ဝေနေယျသတ္တဝါတွေအတွက် မနားမနေ ဆောင်ရွက်တော်မူနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ သည်ဉာဏ်တော်တွေကို အခြေခံလို့လည်း ဘုရားရှင်ရဲ့ သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်တွေဟာ အပိုအလိုမရှိ၊ အကျိုးရှိ ဟုတ်မှန် ခဲ့တာ အခုဆိုရင် နှစ်ပေါင်း (၂၅၀၀)ကျော်လာခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

သည်အထဲမှာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကျင့်ရာနည်းမှန် လမ်းမှန် ဒေသနာတော်ဖြစ်တဲ့ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ပါဠိတော်ကြီးကတော့ ထူးခြား မွန်မြတ် ထင်ရှားလှပါတယ်။ ကိလေသာကုန်ရာ ကုန်ကြောင်း၊ အာသဝေါ တရားတို့ ကုန်ရာကုန်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်တော်ကြီးထဲ မှာ သတိပဋ္ဌာန်လမ်းနဲ့ သတိပဋ္ဌာန်ကျင့်စဉ်တွေ အများကြီးပါဝင်တယ် ဆိုတာ ရှေ့အခန်း အတော်များများမှာလည်း ရေးပြ ဆွေးနွေးပြခဲ့ပြီးပါပြီ။

သတ္တဝါအမျိုးမျိုးဟာ နောက်ခံပါရမီ၊ စရိုက်၊ ဉာဉ်တွေ တစ်

ယောက်နဲ့တစ်ယောက် မတူကွဲပြားခဲ့ကြပုံကို ရှုမြင်သုံးသပ်မိတဲ့အတွက် လည်း သတိပဋ္ဌာန်လမ်းစဉ်ကို ရုပ်ပိုင်း၊ စိတ်ပိုင်း၊ ဝေဒနာပိုင်း၊ သဘော တရားပိုင်းဆိုပြီး အပိုင်းလေးပိုင်းခွဲလို့ ဟောကြားခဲ့တာပါ။ သူ့စရိုက်နဲ့သူ အသီးသီးရှိကြသလို ကမ္မဋ္ဌာန်းရှုပွားနည်းကလည်း အမျိုးမျိုးရှိရတော့ ပေမပေပါ။ စရိုက်နဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ကိုက်မှလည်း ခရီးတွင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းနဲ့ ဘယ်လိုပဲ ကျင့်ခဲ့ကျင့်ခဲ့၊ ဘယ်စရိုက်နဲ့ပဲ လာလာ၊ နောက်ဆုံးတော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်သွားတဲ့ အခါတော့ အတူတူပါပဲ။

ရုပ်ကိုပဲ ဆင်ခြင်-ဆင်ခြင်၊ ဝေဒနာကိုပဲ ဆင်ခြင်-ဆင်ခြင်၊ စိတ်ကိုပဲ ဆင်ခြင်-ဆင်ခြင်၊ သဘောတရားကိုပဲ ဆင်ခြင်-ဆင်ခြင်၊ နောက် ဆုံးမှာတော့ သစ္စာလေးပါးဆိုက်တဲ့အထိ အသိဉာဏ်ရောက်သွားဖို့ လိုပါ တယ်။

အဲဒီလို ဆင်ခြင်ပွားများလာခဲ့ပြီးလို့ သစ္စာဆိုက်တဲ့အထိ အသိ ဉာဏ် ပွင့်လင်းလာခဲ့ပြီဆိုရင် သည်ဘဝမှာ အာသဝေါကုန်ခန်းတဲ့ ရဟန္တာ ဖြစ်ရင်ဖြစ်၊ မဖြစ်လို့ ဘဝတဏှာကျန်သေးရင် အနာဂါမိအထိ ဖြစ်နိုင်ပါ တယ်လို့ ဘုရားရှင်က အခိုင်အမာ အာမခံချက်ပေးထားပါတယ်။

သည်အာမခံချက်အတိုင်း ဖြစ်လာဖို့အတွက်လည်း အလွန်ဆုံး အချိန်ကြာလှ (၇)နှစ်ပါတဲ့။ (၇)နှစ်တောင် များပါသေးတယ်တဲ့။ တကယ် ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ ကြိုးစားရင် (၆)နှစ်၊ (၅)နှစ်၊ (၄)နှစ်၊ (၃)နှစ်၊ (၂)နှစ်၊ (၁)နှစ်အတွင်းမှာ ရနိုင်ပါတယ်တဲ့။

ဟာ ..(၁)နှစ်တောင် များပါသေးတယ်တဲ့။ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကြိုးစားပြီး ဒီသတိပဋ္ဌာန် အလုပ်ကလွဲပြီး၊ ဒီဂူမှတ် ဆင်ခြင်မှုကလွဲလို့ တခြားဟာ မလုပ်ဘူး။ တခြားအာရုံ အဝင်မခံဘူးဆိုရင် (၇)လ ကြာရင်ပဲ ရပါတယ်တဲ့။ ဒါတောင်မှ (၇)လ များပါသေးတယ်တဲ့။ (၆)လ၊ (၅)လ၊ (၄)လ၊ (၃)လ၊ (၂)လ၊ (၁)လ၊ လဝက်အတွင်း ရနိုင်ပါတယ်။ လဝက်ဆိုတဲ့ (၁၅)ရက်တောင် များပါသေးသတဲ့၊ အားထုတ်ဆဲမှာ ကိလေသာ ကြားမခို ရင် (၇)ရက်အတွင်း ရနိုင်ပါတယ်တဲ့။

နောက်ပိုင်းမှာ ဗောဓိကုမာရမင်းသားကို ဟောခဲ့တဲ့အခါ ကိလေသာ

ကြားမခိုစေနဲ့၊ မနက်အားထုတ်ရင် ညနေရပါတယ် လို့တောင် ရဲရဲခုံခုံကြီး အာမခံချက်ပေးခဲ့ပါသေးတယ်။

ကဲ -ဘယ်လောက်အားရှိစရာ ကောင်းလိုက်ပါသလဲ။ ဒါဟာ ဘုရားရှင်ရဲ့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးနဲ့ အာမခံချက်ပေးထားတာပါ။ တော်ရုံ တန်ရုံ ဝိုးတိုးဝါးတားဉာဏ်လောက်နဲ့ အာမခံချက်ပေးတာ မဟုတ်ပါဘူး။ လေးသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်း အနစ်နာခံ ပါရမီဖြည့်ပြီးမှ ရလာတဲ့ သီလာတဲ့ ဗုဒ္ဓရဲ့ ဉာဏ်တော်တွေနဲ့ အာမခံချက်ပေးခဲ့တာပါ။ ဒါကိုမှ ကိုယ့် ပုထုဇဉ်ဉာဏ်ကလေး တစ်ထွာတစ်မိုက်နဲ့ မယုံနိုင်ဘူးဆိုရင်တော့ မတတ်နိုင်ပေဘူးပေါ့။

ဒါကြောင့်မို့လည်း မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက တပည့် ဒကာ၊ ဒကာမတွေကို ဆုံးမတဲ့နေရာမှာ -

“ခင်ဗျားတို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပေါ့သေးသေး မထင်ကြနဲ့နော်၊ ခင်ဗျားတို့ ကျုပ်တို့ဟာ ဂင်္ဂါဝါဠသီရိမက ပွင့်တော်မူခဲ့ပြီးတဲ့ မရေမတွက်နိုင်တဲ့ ဘုရားအဆူဆူ ပွင့်ခဲ့ပြီးတာတောင် ကျွတ်တမ်းမဝင်ခဲ့ဘဲ ကျန်ခဲ့ကြတာကို ကြည့်၊ ကိုယ့်မိုက်လုံး ဘယ်လောက် ကြီးခဲ့သလဲဆိုတာ ပြန်စဉ်းစားကြည့်၊ ဘုရား အဆူဆူက လက်လျှော့လို့ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးတွေ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်ခဲ့ကြပြီးနောက်ပိုင်း ကျုပ်တို့ ကျန်ခဲ့ကြရတာကိုသာ စဉ်းစားကြည့်၊ သည်တစ်ခါ သည်သာသနာနဲ့ ကြုံတုန်းမှာ သစ္စာတရားကိုမျှ သိခွင့်မရခဲ့ရင် ကျောက်ခဲရေထဲကျပဲ၊ ပြန်ကိုပေါ်လာမှာ မဟုတ်တော့ဘူး” လို့ ပယ်ပယ်နယ်နယ် ဟောမိန့်ခဲ့ရတာကို ကြည့်ပါ။

တကယ်လည်း သည်အတိုင်းပါပဲ။ ပုထုဇဉ်ဆိုတာက ယုံမှားသံသယက များတာကိုး၊ ငါအစွဲကလည်း ကြီးတာကိုး၊ ဒါကြောင့်မို့ ဒိဋ္ဌိနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာကို အရင်ပယ်ရတာပေါ့။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ငါကောင်လို့ ထင်ထားလေတော့ ကိုယ်ကလွဲလို့ အခြားသူတွေရဲ့ အယူအဆတွေ၊ မြင့်မြတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးတွေရဲ့ ပြောစကားတွေကိုတောင် မယုံနိုင်တော့ဘဲ ဟုတ်မှဟုတ်ပါ့မလား၊ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလားနဲ့ အလကားနေရင်း သံသယတွေ ဖြစ်နေကြတာပါပဲ။

ဒါကြောင့်လည်း သည် ငါအစွဲ၊ သည် သံသယတွေနဲ့ပဲ သံသရာထဲမှာ တစ်ခန္ဓာပြီးတစ်ခန္ဓာ နာမည်ပြောင်း၊ ခေါင်းပြောင်းပြီး မြုပ်လိုက်၊ မျောလိုက်နဲ့ လည်နေကြရတာပဲပေါ့။

ကဲ .. အဲဒီတော့ မဟာကရုဏာရှင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးရဲ့ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် နိဂုံးမှာပါတဲ့ အာမခံချက်ကို အပြည့်အဝသာ ယုံလိုက်ပါတော့လို့ တိုက်တွန်းချင်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သည် ခရီးလမ်းမှာ လျှောက်ပြီးခဲ့တဲ့သူတိုင်း၊ ဘုရားရှင်ရဲ့ အာမခံချက်ဟာ တကယ်ကို မှန်ကန်လှပါတယ်လို့ ပြောဖြစ်နေကြလို့ပါပဲ။

ကိုယ့်ဘက်က ယုံသလို၊ မယုံသလိုနဲ့ ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက် ဖိဖိစီးစီး မလုပ်ရင်တော့လည်း အာမခံချက်ဘောင်ထဲ ဘယ်ဝင်နိုင်ပါတော့မလဲ။ ဘဝမှာ အခက်အခဲလေးတွေမှာ အန္တရာယ်လေးကြုံမှ ကောက်ကာ ငင်ကာနဲ့ “အင်း .. စမ်းကြည့်လိုက်ဦးမှပဲ” ဆိုပြီး ခဏတစ်ဖြုတ် ထလုပ်၊ တော်ကြာ ဘဝမှာ ကိုယ်လိုချင်တဲ့ ပုံစံလေးနဲ့ အဆင်ပြေသွားပြန်တော့ “ဟင် .. နေပါဦး၊ နောက်မှပဲ လုပ်တာပေါ့” ဆိုပြီး လိုမှကိုင်၊ မလိုရင်ပစ်ဆိုတဲ့ ပုံစံမျိုး လုပ်နေရင်တော့လည်း တရားတော်အပေါ် မလေးမစား၊ မယုံကြည်သလောက် တရားတော်ကလည်း ပြန်အကျိုးပြုမှာ မဟုတ်ပေဘူးပေါ့။

အဲဒီလိုမျိုးဆိုရင် နှစ်ပေါင်း (၇၀)၊ ဘဝပေါင်း (၇၀၀)ကျင့် လည်း မရနိုင်ပါဘူးလို့တောင် နောက်ဆက်တွဲ ထည့်ပြောရမလို့ပါပဲ။

တကယ် သံသရာက လွတ်ချင်သလား။ တကယ် နိဗ္ဗာန်လိုချင်သလား။

ဒီ သတိပဋ္ဌာန်ကျင့်စဉ်နဲ့ ဒီလမ်းကို တကယ်ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ ကျင့်ပါ။ လျှောက်ပါ။ ရကို ရ-ရပါစေမယ်။

တကယ်ဖြစ်ချင်၊ တကယ်လုပ်၊ အဟုတ်ဖြစ်ပါတယ်။ လိုချင်သလိုလို၊ မလိုချင်သလိုလိုဆိုရင်တော့၊ ရသလိုလို၊ မရသလိုလိုကြီးဖြစ်ပြီး၊ ဇာတ်မျောကြီးနဲ့ အီလည်လည်ဖြစ်နေကြမှာပါ။

ဒီ သတိပဋ္ဌာန်လမ်းစဉ်ရဲ့ ရုပ်အပိုင်းတွေကို ရှုမှတ်ဆင်ခြင်ရာ

မှာ ဘုရားရှင်က စရိုက်အမျိုးမျိုး၊ လူအမျိုးမျိုးကို ကိုယ်နဲ့လိုက်ရာယူပြီး ကျင့်နိုင်အောင်လို့ အသေးစိတ်ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။

ရုပ်အပိုင်းကို ရှုမှတ်ရာမှာ ကဏ္ဍ(၆)မျိုး ခွဲခြားပြီး ဟောခဲ့ပါတယ်။

အဲဒါတွေကတော့ -

တစ်။ ထွက်သက်ဝင်သက်ကို ရှုဆင်ခြင်ခြင်း၊ (ရှေ့အခန်းတစ်ခု မှာ ဆွေးနွေးခဲ့ပြီးပါပြီ)

နှစ်။ ဣရိယာပုတ် လေးပါးကို ရှုဆင်ခြင်ခြင်း၊ (ဒါလည်း ရှေ့အခန်းတစ်ခုမှာ ဆွေးနွေးခဲ့ပြီးပါပြီ)

သုံး။ သတိသမ္ပစဉ် ဆင်ခြင်ခြင်း။

လေး။ ခန္ဓာကိုယ် (၃၂)ကောဋ္ဌာသ အစုအဝေးကြီးအား စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ခြင်း၊ (ဒါကိုလည်း ပရိကံ အပိုင်းတုန်းက အတန်အသင့် ဆွေးနွေးခဲ့ပြီးပါပြီ)

ငါး။ ဓာတ်လေးပါး အစုအဝေးအနေဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်း၊ (ဒါလည်း ရှေ့အခန်းတစ်ခုမှာ ဆွေးနွေးပြီးပြီ။)

ခြောက်။ သူသေကောင် ကိုးမျိုးကို ဆင်ခြင်ခြင်း-

တို့ပါပဲ။

ရုပ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆင်ခြင်ရှုမှတ်ရတဲ့အပိုင်းတွေဟာ အားလုံးလိုလိုပဲ သမထကို အခြေခံပြီးမှ ဝိပဿနာကို သွားရတာပါ။ ရာဂတွေ ထူပြောလွန်းတဲ့သူ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သိပ်မြတ်နိုး တွယ်တာလွန်းတဲ့သူ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ငါသာလျှင် ဘာအဖြစ်ဆုံး၊ ညာအဖြစ်ဆုံးဆိုပြီး၊ ကိုယ်အောင်မြင်တဲ့ နယ်ပယ်မှာ ဘဝင်ကိုင်ချင်နေတဲ့ သူတွေဟာ (၃၂)ကောဋ္ဌာသ ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၊ သူသေကောင်ကိုးမျိုးတို့ကို ရှုသင့်ပါတယ်။ ဒါမှ သံဝေဂဉာဏ် အမြန်ရလို့ ဝိပဿနာကို ရှုမှတ်ပွားများချင်စိတ်တွေ ဖြစ်လာမှာပါ။

သူသေကောင်ကိုးမျိုး အပိုင်းတွေကို ရှုမှတ်ဆင်ခြင်ခိုင်းရာမှာ လည်း ဘုရားရှင်က တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် အသေးစိတ် ဟောခဲ့တာပါ။ ပထမဆုံး သင်္ချိုင်းမှာ တစ်ရက်၊ နှစ်ရက်၊ သုံးရက် ပစ်ထားလို့ ညိုမည်း ပုပ်ပွပြီး၊ အပုပ်ရည်တွေ စီးကျနေတဲ့ ခန္ဓာကိုယ် အကောင်ပုပ်ကြီးကို မြင်

အောင်ကြည့်ခိုင်းပြီး၊ ငါ့ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာလည်း တစ်နေ့ကျရင် သည်လိုပဲ သေဆုံးပြီးသကာလ၊ အပုပ်ရည်တွေ စီးကျပြီး ညိုမည်း ပုပ်ပွ၊ နံစော်နေဦးမှာ ပါလားလို့ သတိသံဝေဂစိတ် အရင်မွေးခိုင်းပါတယ်။

ပြီးရင် လင်းတတွေ၊ ကျီးတွေ၊ မြွေတွေစတဲ့ တိရစ္ဆာန်မျိုးစုံတွေ စားလို့၊ လောက်ကောင်တွေ ဝင်ရောက်ထိုးဖောက် မွေ့နှောက်စားသောက် နေတဲ့ အပုပ်ခန္ဓာ ကစဉ့်ကလျားကြီးကို မြင်အောင်ကြည့်ခိုင်းပြီး၊ ငါ့ခန္ဓာ လည်း တစ်နေ့မှာ သည်လိုပဲ ဖြစ်ရမှာပါလားလို့ ဆင်ခြင်ခိုင်းပါတယ်။

နောက်တော့ သင်္ချိုင်းမှာ စွန့်ပစ်ထားတာကြာလို့ အရိုးအကြော တွေ ဆက်ပြီးကျန်နေတဲ့ ဖရိုဖရဲ အလောင်းကောင်၊ အဲဒီကမှ အရိုးစု သက်သက်၊ နောက်ဆုံးမှာတော့ အဲဒီ အရိုးတွေက ဟိုနားတစ်စ၊ သည်နား တစ်စ ပြန်ကြလွင့်စဉ်ပြီး ဘယ်အရိုးဟာ ဘယ်သူ့အလောင်းက အရိုးလဲလို့ မသိတော့အောင်အထိ ဖြစ်ခဲ့ရပြီဆိုတဲ့အထိ ရှုမှတ်ဆင်ခြင်ခိုင်းပါတယ်။

ဒီ ကမ္မဋ္ဌာန်းကတော့ ကြောက်တတ်တဲ့ လူတွေအတွက် သင်္ချိုင်းမှာ သွားမကြည့်ရဲရင်လည်း၊ စိတ်ကူးနဲ့ပုံဖော်ပြီး အာရုံပြု ကြည့်ရှု ရင်လည်း ရပါတယ်။ ဒါမှမဟုတ် နေ့ဘက်မှာ တစ်ခါလောက် သွားကြည့်ပြီး သံဝေဂယူထားလို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်ဆင်ခြင်နိုင်ရင်လည်း ကောင်းပါတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ထဲက တရဲရဲနဲ့ တောက်လောင်နေတဲ့ ရာဂမီးတောက်ကို အမြန်ဆုံး မီးညွှန်ကျိုးစေနိုင်တာပေါ့။ မီးငြိမ်းသွားဖို့ကတော့ ဝိပဿနာကို ဆက်ရှုရမှာပါ။

(၃၂)ကောဋ္ဌာသ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှာတော့ ဘုရားရှင်က ပါးစပ်ပေါက်နဲ့ စအိုဝဆိုတဲ့ နှစ်ဖက်ပွင့်နေတဲ့ အိတ်အပေါက်ကြီးအဖြစ် ခန္ဓာကိုယ်ကို ပုံခိုင်းပါတယ်။ သည်အိတ်ပေါက်ကြီးထဲမှာ စပါးအမျိုးမျိုး၊ ပဲစေ့အမျိုးမျိုး စတဲ့ အမျိုးအစားမတူတဲ့ အစေ့တွေ ထည့်ထားတာနဲ့ တူပါတယ်တဲ့။ အဲဒီတော့ ပါးစပ်နဲ့ စအိုဝကြားထဲ၊ ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့အတွင်းမှာ အစာအိမ်၊ အူသိမ်၊ အူမ၊ နှလုံး၊ ကျောက်ကပ်၊ အဆုတ်၊ အသည်း၊ သရက်ရွက် စတဲ့ အမျိုးအစားမတူ၊ အလုပ်လုပ်ပုံချင်း မတူကြတဲ့ ကလီစာအစိတ်အပိုင်း တွေ အစီအရီ ထည့်ထားတာကို မြင်အောင်ရှုမှတ်စေလိုပါတယ်။

နောက်တော့ ဓာတ်လေးပါးအပိုင်းမှာ၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ မြေ၊ ရေ၊

လေ၊ မီးဟူသော ဓာတ်ကြီးလေးပါးမှတစ်ပါး အခြားမရှိဆိုတဲ့ ဘက်ကနေ ရှုမြင်သုံးသပ်ပြီး၊ လမ်းလေးခွဆုံမှာ နွားသတ်သမား အသားဝေငှတုံပုံစံနဲ့ ခိုင်းနှိုင်းထားပါတယ်။ ဒါက အသားပိုင်း၊ ဒါက အရိုးပိုင်း၊ ဒါက သားရေပိုင်း၊ ဒါက ကလီစာပိုင်း စသဖြင့် သူ့အပိုင်းလိုက် သူ့ရှိနေပုံကို ဘုရားရှင် ဥပမာပေးထားတာက ထိမိလှပါတယ်။

ရုပ်အပေါင်းကို ဆင်ခြင်တဲ့အထဲမှာ သတိသမ္ပဇ် ဆင်ခြင်ခြင်း အပိုင်းကတော့ ဉာဏ်ပါပါတယ်။ သည်အပိုင်းက လေးနက်ပါတယ်။ လေးနက်လို့လည်း ယောဂီအတော်များများဟာ သည်အပိုင်းကို ကျော်-ခွသွား တတ်ကြပါတယ်။ ဒါကိုလည်း တရားမဟုတ်ဘူး။ ဒါကို မှတ်လို့ရော တရားရနိုင်ပါ့မလားလို့လည်း ထင်တတ်ကြပါတယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ တရားတော်ဟာ အပ်ဖျားချစရာ နေရာမရှိလောက်အောင် အသေးစိတ်ပြီး ပြီးပြည့်စုံလှပါတယ်။

သတိသမ္ပဇ်လို့ အမည်နာမပေးထားကတည်းကိုက သတိက ရှေ့က ပါနေပါပြီ။ အားထုတ်နေတာကလည်း သတိပဋ္ဌာန်တရားဆိုတော့ ဒီ သတိသမ္ပဇ် ဆင်ခြင်ခြင်းအပိုင်းဟာ ယောဂီတစ်ယောက် သတိဉာဏ် ဖြစ်စေဖို့ရာမှာ ဘယ်လောက် အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်သလဲဆိုတာ တကယ်လေးလေးစားစား ယုံယုံကြည်ကြည် အားထုတ်လာတဲ့အခါ သိလာပါလိမ့်မယ်။

သတိသမ္ပဇ် ဆင်ခြင်ခြင်းအပိုင်းမှာ ဘုရားရှင် ဟောမိန့်ခဲ့တာ တွေကို ကြည့်ညှိကြည့်စေလိုပါတယ်။

“ရဟန်းတို့- တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ရှေ့သို့တိုးရာ နောက်သို့ဆုတ်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ တူရူကြည့်ရာ၊ တစောင်းကြည့်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ ကွေးရာ ဆန့်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခံ၊ သပိတ်၊ သင်္ကန်း ကို ဆောင်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ စားရာ၊ သောက်ရာ၊ ခဲရာ၊ လျက်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်စွန့်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ သွားရာ၊ ရပ်ရာ၊ ထိုင်ရာ၊ အိပ်ရာ၊ နိုးရာ၊ ပြောရာ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေရာ၌ လည်းကောင်း သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။

ဤသို့ မိမိ၏ ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍နေ၏။ ရဟန်းတို့-ဤသို့လည်း ရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်း ၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေ၏’

ဒီလောက်အထိကို မြတ်စွာဘုရားက ဗုဒ္ဓဉာဏ်တော်တွေနဲ့ အသေးစိတ်ဟောခဲ့တာပါ။ မရှုမှတ်ရမယ့်၊ လွှတ်ထားလိုက်ရမယ့် အကွက် ဆိုတာ တစ်ကွက်ကလေးမျှ မရှိပါဘူး။ မရှုမှတ်ကောင်းတဲ့ သတိထားဖို့ မလိုဘူး ဆိုတာလည်း တစ်ခုမျှ မရှိပါဘူး။

အားလုံးဟာ သတိဦးစီးတဲ့ စိတ်နဲ့ချည်း ရှိနေရပါမယ်။ စကားပြော ရာမှာတောင် ပြောနေတာကို သိနေပါတဲ့။ စကားမပြောဘဲ တိတ်တိတ်နေတဲ့ အခါတောင်မှ တိတ်တိတ်နေတာကို သိနေပါတဲ့။ သွားရာ၊ ထိုင်ရာ၊ ရပ်ရာ၊ အိပ်ရာ တို့ကတော့ ဣရိယာပုတ်လေးပါးတုန်းကလည်း အသေးစိတ်ပါခဲ့ ပြီးပါပြီ။ အိပ်ရာကနီးတဲ့ အခါမှာလည်း နီးတယ်လို့ သိလိုက်ခြင်းဟာ သတိဦးဆောင်တဲ့စိတ်နဲ့ သည်နေတစ်နေ့တာကို စတင်လိုက်ခြင်းဖြစ်တဲ့ အတွက် ဘဝင်စိတ်ကနေ ဇောစိတ်ကို ကူးပြောင်းတဲ့အခိုက် စ စချင်း သတိကလေးက အသင့်နေရာယူပြီးသား ဖြစ်နေလို့ အင်မတန်မင်္ဂလာရှိ ပါတယ်။ အင်မတန်မှလည်း ကျက်သရေရှိပါတယ်။

စားတဲ့ သောက်တဲ့ နေရာမှာရော၊ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်စွန့်တဲ့ နေရာမှာပါမကျန် ရှုမှတ်ဖို့၊ ဆင်ခြင်ဖို့၊ သတိကလေးနဲ့သိနေဖို့၊ ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ ရုပ် အစိတ်အပိုင်းတွေ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲသွားတဲ့အပေါ်မှာ သိနေဖို့၊ ရုပ် ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း သဘောတွေကို ရှုမြင်နေမိဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

ရိပ်သာဝင်တဲ့အခါ အချို့သော ယောဂီ အတော်များများဟာ ဒီလို ရှုမှတ်မှုအပိုင်းတွေကို ရှုမှတ်ရကောင်းမှန်း မသိလို့ မရှုမှတ်မိတတ် ကြတဲ့အတွက် သတိဉာဏ်တွေ တိုးတက်ထက်မြက်မှု နှေးကွေးနေကြရ ပါတယ်။

အသေးစိတ် အမူအရာတွေကို သိအောင် ရှုမှတ်နိုင်ပြီဆိုရင် သတိဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ထဲက ထွက်သွားဖို့ကို အချိန် မရတော့ပါဘူး။ သတိ ရှိနေတဲ့အတွက်လည်း စိတ်ယုံလွင့်ဖို့ရာ အခွင့်အရေး မရတော့ပါဘူး။

အဲဒီတော့ ဓမ္မာရုံထဲက ကိုယ့်အတွက် နေရာသတ်မှတ်ထားတဲ့ ထိုင်ဖျာအခင်းလေးနဲ့ စကြိုလမ်းတွေသာလျှင် တရားရှုမှတ်ရမယ့် နေရာ မဟုတ်ပါဘူးဆိုတာ သဘောပေါက်ဖို့ လိုပါတယ်။ တကယ်တော့ တရား ရှုမှတ်ရမယ့် နေရာအစစ်က ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ပါပဲ။ အရှုခံ တရားတွေဟာ ကိုယ့်ကိုယ်မှာ မှီကပ်ယှဉ်တွဲနေကြတဲ့ ရုပ်အပေါင်း၊ စိတ်အပေါင်းတွေပါပဲ။

ဖျာပေါ်ရောက်ရင်လည်း ဒီရုပ်အပေါင်း၊ စိတ်အပေါင်းကိုပဲ ရှုရမှာပါ။ စကြိုလမ်းပေါ်ရောက်ရင်လည်း ဒီရုပ်အပေါင်း၊ စိတ်အပေါင်းကိုပဲ ရှုရမှာပါ။

အိပ်ရာပေါ် အိပ်ရင်လည်း ဒီရုပ်အပေါင်း၊ စိတ်အပေါင်းကိုပဲ ရှုရ မှာပါ။

ဆွမ်းစားတဲ့အခါ ဆွမ်းစားဆောင် ရောက်ရင်လည်း ဒီရုပ်အပေါင်း၊ စိတ်အပေါင်းကိုပဲ ရှုရမှာပါ။

အိမ်သာတက်တဲ့အခါ၊ ရေချိုးတဲ့အခါ ဒီရုပ်အပေါင်း၊ စိတ်အပေါင်း ကိုပဲ ရှုရမှာပါ။

အဲဒီတော့ နေရာဌာနနဲ့ လုပ်ရတဲ့ပုံစံတွေသာ အမျိုးစုံပြောင်းသွား မယ်။ ရှုမှတ်ရမှာကတော့ မိမိခန္ဓာကိုယ်ထဲက ရုပ်အပေါင်းနဲ့ စိတ်အပေါင်း ပါပဲ။ သည် ရုပ်အပေါင်း၊ စိတ်အပေါင်းဟာ ဓမ္မာရုံထဲမှာလည်း မရှိပါဘူး။ ထိုင်ဖျာပေါ်မှာလည်း မရှိပါဘူး။ ဆွမ်းစားဆောင်မှာလည်း မရှိပါဘူး။ ရေချိုး ခန်းထဲမှာလည်း မရှိပါဘူး။ ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာပဲ ရှိတာပါ။

ဓမ္မာရုံကို သွားတဲ့အခါမှာတော့ ဓမ္မာရုံဆိုတဲ့ အဆင်းကိုမြင်ပြီး မြင်သိစိတ် ပေါ်လာမှာပါ။ ဓမ္မာရုံထဲက တရားဟောသံကို ကြားပြီး ကြားသိ စိတ် ပေါ်လာမှာပါ။ ဓမ္မာရုံထဲက အနံ့အသက်တွေကို ရပြီး နံသိစိတ် ပေါ်လာ မှာပါ။ ဓမ္မာရုံထဲက ပစ္စည်းတွေနဲ့ ထိတွေ့လို့ ထိသိစိတ် ပေါ်လာမှာပါ။ ဓမ္မာရုံထဲရောက်မှ ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ကူး ကြံသိစိတ်လည်း ရှိလာမှာပါ။ ဓမ္မာရုံကို သွားတဲ့အခါ ရုပ်အမူအရာ၊ ဓမ္မာရုံထဲရောက်လို့ ထိုင်တာ၊ ထတာ၊ စောင်း ငဲ့ကြည့်တာ၊ ရှေ့တိုးတာ၊ နောက်ဆုတ်တာဆိုတဲ့ ရုပ်အမူအရာတွေလည်း ဖြစ်လာမှာပါ။

ဓမ္မာရုံဆိုတဲ့ အကြောင်းနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ပေါ်မှာရှိတဲ့ ဒွါရခြောက်ပါးတို့နဲ့ တိုက်ဆိုင်တဲ့အခါ ဖြစ်လာမယ့်၊ ဖြစ်သွားတဲ့၊ ဖြစ်ပြီးခဲ့တဲ့ ရုပ်အပေါင်း၊ စိတ်အပေါင်းတွေဟာ မနည်းလှပါဘူး။ ဒါကို သိနေဖို့ လိုရင်းပါ။

ဓမ္မာရုံကြီးမှာတော့ စိတ်အပေါင်းတွေ မရှိနိုင်ဘူးပေါ့။ သူက သက်မဲ့ ရုပ်ကြီးကိုး။ ဒါပေမယ့် သူက စိတ်တွေ၊ ရုပ်တွေ ဖြစ်လာဖို့ အကြောင်း အထောက်အပံ့တစ်ခု အနေနဲ့တော့ ရှိနေပါတယ်။ အဆင်းအနေနဲ့ လည်း ကောင်း၊ အသံအနေနဲ့ လည်းကောင်း၊ အနံ့အနေနဲ့ လည်းကောင်း၊ အထိ အတွေ့အနေနဲ့ လည်းကောင်း တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခု ယောက်ျား၊ သန္တာန်မှာ စိတ်အပေါင်း၊ ရုပ်အပေါင်းတို့ ဖြစ်လာဖို့အတွက် သူက ပါဝင်ပတ်သက်မှု ရှိနေပါလိမ့်မယ်။

ဒါတွေအားလုံး သိနေရင် သိပြီးတိုင်း၊ သိပြီးတိုင်း အာရုံနဲ့ဒွါရ တိုက်တိုင်း တိုက်တဲ့နေရာမှာပဲ ပျက်ကျ သေဆုံး လွင့်ပြယ်ကုန်တာတွေကို ယောဂီ အသေးစိတ်သိလာပါလိမ့်မယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ သတိသမ္ပဇဉ်ပိုင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ ရှုမှတ်ရမယ့်အပေါ်မှာ ယောဂီဟာ တန်ဖိုးထားတတ်လာပါ လိမ့်မယ်။

သို့မဟုတ်ရင် တရားထိုင်ချိန် မရောက်သေးဘူး။ အဆောင်ပြန် ပြီး လှဲလိုက်ဦးမှတို့၊ ဆေးလိပ်ကလေး ဖွာလိုက်ဦးမှတို့၊ အခန်းဖော်နဲ့ ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်တွေ ပြောလိုက်ဦးမှတို့ ဆိုရင် တရားစခန်း (၁၀)ရက် (၁၅)ရက်တွေသာ အလီလီ ကုန်ဆုံးသွားမယ်။ ယောဂီဟာ သတိသမ္ပဇဉ်ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်နက်နဲမှုကို နားလည်နိုင်ဖို့ အခွင့်အရေး ဆုံးရှုံးသွားရပါလိမ့်မယ်။

“အေးလေ . . . ဝိပဿနာဉာဏ် မရလည်း အရေးမကြီးပါဘူး။ အိမ်မှာဆိုရင် တိဗ္ဗိကြည့်လိုက်၊ သူများအကြောင်းပြောလိုက်၊ လက်ဖက် ရည်ဆိုင် ထိုင်လိုက် ဆိုတာတွေထက် စာရင်တော့ ကုသိုလ်ရပါသေးတယ်” လို့ ခံယူနေရင်တော့လည်း မတတ်နိုင်ပေဘူးပေါ့။ တရားအားထုတ်တယ် ဆိုတဲ့ ဘာဝနာကုသိုလ်ဟာ ကုသိုလ်တွေထဲမှာတော့ အမြင့်ဆုံးပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီအမြင့်ဆုံးအထပ်မှာ လာပြီးတော့ ညစ်နွမ်းအောင် လာလုပ် သလို ဖြစ်နေပျံ့မယ်ဆိုတာ သတိပြုစေချင်ပါတယ်။

တော်ကြာ “အဲဒီ ယောဂီကြီးပေါ့ မသေခင်တုန်းက သူ့လောက်
 ရိပ်သာဝင်တာ မရှိဘူး။ သေတော့လည်း နာရီပိုင်းနဲ့ကို ပုပ်စော်နံ့လိုက်တာ
 မပြောပါနဲ့တော့၊ ခြောက်လိုက်တာကလည်း မပြောနဲ့၊ အိမ်သားတွေတောင်
 မနေရဲကြလို့ ဘုန်းကြီးတွေက ကမ္မဝါစာတောင် ဖတ်ပြီး နှင်ထုတ်ရတယ်”
 ဆိုရင် သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီး နာမည် မပျက်ပေဘူးလား။ သဗ္ဗညုတ
 ဉာဏ်တော်ရှင်ကြီးကို သိက္ခာချရာ မရောက်ပေဘူးလား။ ကိုယ့်ကို တရား
 အားထုတ်ဖို့ ပြသပေးတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယတွေကို ထိခိုက်ရာ မရောက်ပေ
 ဘူးလား။ တရားရိပ်သာတွေကို နာမည်ဖျက်ရာ မရောက်ပေဘူးလား
 ဆိုတာကို စဉ်းစားကြည့်စေချင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ ကိုယ်က အနေမတတ်၊ အထိုင်မတတ်နဲ့ တရားတော်ကို
 တန်ဖိုးမထား၊ နှလုံးမသွင်းတတ်တာက အရေးမကြီးဘူး။ ရိပ်သာဝင်ရက်နဲ့
 ပြိတ္တာ၊ သူရဲဖြစ်သွားတာလည်း အရေးမကြီးသေးပါဘူး။ ဘုရား၊ တရား၊
 သံဃာဆိုတဲ့ အထွတ်အမြတ် ရတနာသုံးပါး တန်ဖိုးမကျဖို့၊ နာမည် မပျက်ဖို့
 အရေးကြီးလှပါတယ်။ ဒီလိုသာ ခံယူထားရင် ယောဂီဟာ အထက် ကလို
 လွယ်လွယ်ပေါ့ပေါ့ မနေဖြစ်တော့ပါဘူး။

ဒါဆိုရင် ယောဂီရဲ့သန္တာန်မှာ သတိသမ္ပဇဉ်ဉာဏ် အမြဲယှဉ်လို့
 လန်းလန်းဆန်းဆန်း ကြည်ကြည်လင်လင်နဲ့ ယောဂီရဲ့ ဥပေက္ခာအဝန်း အဝိုင်း
 ခရီးစဉ်ဟာ ပိုမိုသွက်လက် ထက်မြက်လာလိမ့်မယ် ဆိုတာ မြင်ယောင်
 နေမိပါသေးတယ်။

အခန်း (၁၆)

**“ငါ” က တရားကို ရှာနေတာလား၊ တရားထဲမှာ
 “ငါ” မရှိတာလား**

အမှတ်မှားခြင်း ဆိုတဲ့ သညာဝိပလ္လာသ၊
 အကြံအသိမှားခြင်း ဆိုတဲ့ စိတ္တဝိပလ္လာသ၊
 အမြင်အယူမှားခြင်း ဆိုတဲ့ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ -
 တွေဟာ ပုထုဇဉ်တိုင်းရဲ့ လက်ကတုံး တောင်ငှေးတွေပါပဲ။ ဘာတွေ မှားနေ
 တာလဲလို့ ဆိုရင် ဝိပလ္လာသဆိုတဲ့ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းမှုဟာ ဟုတ်တာ မှန်တာကို
 မဟုတ်မမှန်လို့ မှားယွင်းတာ၊ မဟုတ်မမှန်တာကို ဟုတ်မှန်တယ် လို့
 မှားယွင်းတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဘယ်လိုနေရာတွေမှာ မှားတာလဲလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။
 အသုဘကို သုဘ၊ အနိစ္စကို နိစ္စ၊ ဒုက္ခကို သုခ၊ အနတ္တကို အတ္တလို့
 အမှတ်မှား၊ အသိမှား၊ အမြင်အယူမှားနေခြင်းပါပဲ။
 ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဝိပဿနာ

ဒီပနီ ရေးသားရာမှာ ကျမ်းအဖွင့်အနေနဲ့ မှားယွင်းမှု သုံးပါးဖြစ်တဲ့ ဝိပလ္လာသ တရားတွေကို အရင်ထောက်ပြပါတယ်။ လူဆိုတာက အမှားကို အရင်သိမှ လည်း အမှန်ကို မြင်နိုင်မှာ မဟုတ်လား။

တရားရှာတယ် ဆိုတာကလည်း ကိုယ့်အမှားကို အရင်တွေ့မှ သည်အမှားတွေရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် အရပ်မျက်နှာမှာ အမှန်တရား ဆိုတာ ရှိပါလားလို့ ရိပ်မိလာမယ်။ သို့မဟုတ်ရင်ဖြင့် အမှားကြာ အမှန်ဖြစ်လို့ သံသရာ နွဲ့နစ်ကြရပါဦးမယ်။

သညာဝိပလ္လာသဆိုတဲ့ အမှတ်မှားမှုဟာ အမှားသံသရာကို ဘယ် လောက် ရှည်လျားစေသလဲ ဆိုရင် လယ်ကွင်းထဲက စာခြောက်ရုပ်ကို တကယ့်လူ အထင်မှတ်ပြီး လူစောင့်ရှိတယ် အထင်နဲ့ စပါးတွေကို ကိုက်ဖြတ် စားသောက် ချီမ သွားဖို့ ကြောက်လန့်သွားကြတဲ့ ကျေးငှက်တွေလိုပါပဲ။ လူမဟုတ်တဲ့ စာခြောက်ရုပ်ကို လူသဏ္ဍာန်နဲ့ တူနေတဲ့အတွက် လူလို အထင်မှားတတ်တဲ့ ကျေးငှက်တွေရဲ့ အမှတ်မှားမှုဟာ သူတို့အတွက် ထိခိုက်နစ်နာမှု တစ်မျိုးပါပဲ။

စိတ္တဝိပလ္လာသ ဆိုတဲ့ အကြံအသိမှားမှုကတော့ မျက်လှည့်ဆရာရဲ့ လက်လှည့်၊ မျက်လှည့် အတတ်ပညာကြောင့် ခွက်နဲ့မှောက်ပြီး အုပ်ထား တုန်းက အံစာတုံး၊ ဖွင့်ကြည့်လိုက်တော့ ရွှေလက်စွပ် ဖြစ်နေသလိုပါပဲ။ အတတ်ပညာရဲ့ လှည့်စားမှုကြောင့် အသိမှားသွားရတာပါ။ ဒါပေမယ့် မျက်လှည့်ပွဲပြီးမှ မျက်လှည့်ဆရာအနား အနီးကပ်မေးပြီး သူ့အတတ်ပညာကို လေ့လာရင် အံစာတုံးက သပ်သပ်၊ ရွှေလက်စွပ်က သပ်သပ်ဆိုတာ သိလာ ပါလိမ့်မယ်။ အံစာတုံးကနေ ရွှေလက်စွပ် မဖြစ်နိုင်ဘူး ဆိုတာကိုလည်း နားလည်လာပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် စိတ္တဝိပလ္လာသက သညာဝိပလ္လာသ လောက် မဆိုးပါဘူး။ သညာလောကလည်း ပုံသေမမှတ် တတ် ပါဘူး။ အကြောင်းယုတ္တိနဲ့တကွ သိလာရရင်တော့ စိတ္တဝိပလ္လာသက ပြေပျောက် လွယ်တတ်ပါတယ်။

ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသကတော့ တောတွင်းခရီးကို ဖြတ်လာတဲ့ ကုန်သည် တွေဟာ ညအိပ်ရပ်နားမယ်လုပ်တော့ တောအုပ်ထဲက လူသားစားတဲ့

ဘီလူးနတ်ဆိုးတွေက သာယာဖွယ်ရာ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အထိအတွေ့တွေနဲ့ မြို့ကြီးပြကြီးက ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တွေကို ဖန်ဆင်း ပြလိုက်ပါတယ်။ ဒါကို ကုန်သည်တွေက အဟုတ်ထင်ပြီး သူတို့လမ်းပြတဲ့ ဘက် လိုက်သွားပြီး စည်းစိမ်တွေ ယစ်မှုးပြီး စိတ်ချလက်ချနဲ့ အိပ်ပျော် သွားလိုက်တာ အားလုံးလည်း အိပ်မောကျကုန်ရော၊ ဘီလူးတွေက သူတို့ ဇာတ်ရုပ်ကို ထုတ်ပြလို့ အဲဒီကုန်သည်တွေကို ကိုက်စားဝါးမျိုလိုက်ကြတော့ တာပါပဲ။ ဒါဟာ အမြင်အယူမှားတဲ့ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသကြောင့် သံသရာမှာ ကာမဂုဏ်ရေယဉ်ကြော မျောခဲ့သမျှ ဘဝတိုင်းမှာ ဇာတ်၊ ဇရာ၊ မရဏဆိုတဲ့ ဒုက္ခဘေးဆိုး ဘီလူးကြီးတွေရဲ့ ဝါးမျိုစားသောက်မှုကို ခံရတဲ့ သဘောပါပဲ။

သည်အမှတ်မှားခြင်းတွေရဲ့ မူလတရားခံကတော့ 'အဝိဇ္ဇာ'ပါပဲ။ 'အဝိဇ္ဇာ'ဆိုတာ သိသင့်တာကိုတော့ မသိ၊ မသိသင့်တာကိုတော့ သိနေတယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ပါပဲ။ ဆိုလိုတာက သစ္စာတရားကိုတော့ သိဖို့ လည်း မကြိုးစား၊ သိအောင်လည်း မလုပ်၊ သိလည်း မသိ၊ သစ္စာတရား မဟုတ်တဲ့ ကျန်တာတွေကိုတော့ သိနေ၊ လက်ခံနေ၊ ကျင့်သုံးနေတယ်ဆိုတဲ့ သဘောပေါ့။

အဝိဇ္ဇာမြစ်ဖျားခံလို့ စီးဆင်းလာတဲ့ သည်အမှတ်မှားခြင်းဆိုတဲ့ ဝိပလ္လာသကြောင့်လည်း တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ 'မညနာ'သုံးပါး ထပ်မံ ဖြစ်လာပြန်တယ်လို့ ဆရာတော်ကြီးက ညွှန်းဆိုပါတယ်။

'မညနာ'ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ အထင်ကြီးခြင်းပါပဲ။ အထင်ကြီး တယ်ဆိုတာက ဟုတ်မှန်တာထက် ပိုပြီး ထင်တာကို ဆိုလိုတာပါ။

ဒီအထဲမှာ 'တဏှာ မညနာ'ဆိုတာကတော့ ငါ ပိုင်ရာ ဆိုင်ရာ မဟုတ်တဲ့ အပေါ်မှာ ငါပိုင်တယ်၊ ဆိုင်တယ်ဆိုပြီး ခင်တွယ်မှုနဲ့ အထင်ကြီး တာကို ဆိုလိုပါတယ်။ တကယ်တော့ 'ငါ'ဆိုတာ မရှိတဲ့အကြောင်း ဝိပဿနာဉာဏ်ရင့်သန်လာတဲ့အခါ အဖြေပေါ်လာမှာပါ။ အဲဒီ မရှိတဲ့ 'ငါ'ကို ရှိတယ်လို့ ထင်နေတာကိုက အယူမှား 'ဒိဋ္ဌိ'ပါပဲ။ ဒါကြောင့် 'တဏှာ'နဲ့ 'ဒိဋ္ဌိ'ဟာ ဆက်စပ်လို့နေပါတယ်။ ထို့အတူ 'အဝိဇ္ဇာ'နဲ့ 'တဏှာ'ဟာလည်း ဆက်စပ်နေပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ မိုးကုတ်ဆရာတော်ကြီးက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်း ဒေသနာတော်ကြီးနဲ့ ရှင်းပြတဲ့အခါ ဗဟိုချက်မမှာ 'အဝိဇ္ဇာ'နဲ့ 'တဏှာ'ကို ရေးထားပြီး 'မူလဒုစိဖြာ'ရယ်လို့ ညွှန်းဆိုပါတယ်။ ပြီးတော့ 'နှစ်ရပ်မူလ' ဆိုတာကလည်း 'တဏှာ'နဲ့ 'အဝိဇ္ဇာ'ကိုပဲ အနုလုံ၊ ပဋိလုံ အဓိပ္ပါယ်ညွှန်းဆို ခဲ့ခြင်းပါပဲ။

'မာန မညနာ'ကတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ငါ-ငါလို့ ထင်ထားတဲ့ အစွဲအလမ်း၊ အယူမှားကြောင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အခြောက်တိုက် စိတ်ကြီး ဝင်၊ အထင်ကြီးနေမှုပါပဲ။ အဲဒီလို အထင်ကြီးမှုဟာ သူ့နေရာမှာတွင် ရပ်တန်းက ရပ်မနေဘဲ အဇ္ဈတ္တဝတ္ထုဆိုတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ မျက်စိအား၊ နားအား၊ လက်အား၊ ခြေအား၊ သီလအား၊ ပညာအား၊ သုတအား၊ တန်ခိုးအား တွေက အားပေးအားမြှောက် ပြုပြန်ရင် အလွန်အမင်း မောက်မာမော် ကြွား၊ ထောင်လွှား၊ တက်ကြွလာတတ်ပါတယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ ယောက်ဖ တော် အရှင်ဒေဝဒတ်ဟာ သူရထားတဲ့ လောကီဈာန်၊ အဘိညာဉ်တန်ခိုး ကြောင့်ပဲ သူကိုယ်တိုင် ငရဲကျခဲ့ရပုံကို ပြန်ကြည့်ရင် သိနိုင်ပါတယ်။

ဒါအပြင် သာမန်လူတွေ အများဆုံး အားကိုးတတ်တဲ့ ဗဟိုဒွဝတ္ထု တွေကလည်း မာန မညနာတွေ တိုးပွားလို့ ဖြိုးမောက်ဝါကြွား 'ငါ'ဆိုတဲ့ ထင်တစ်လုံးနဲ့ မော်မဆုံးနိုင်အောင် အထောက်အပံ့ ပြုတတ်ကြပါတယ်။ အဲဒါတွေကတော့ ဆွေအား၊ မျိုးအား၊ ရပ်အား၊ ရွာအား၊ ဥစ္စာနေအား၊ လက်နက်အား စတာတွေပါပဲ။ လက်နက်အားကောင်းတဲ့ လူကလည်း သူကိုင်ထားတဲ့ လက်နက်အားအပေါ် မူတည်ပြီး မာနအားတွေ ကောင်း တတ်သလို မျက်စိအားကောင်းတဲ့ သူကလည်း သူ့မျက်စိအတွက် အားတက်တတ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဗဟိုဒွဝတ္ထုကို အားကိုးနေတဲ့ သူအဖို့ သူ့မှာ လက်နက် မရှိတော့ရင် ဒါမှမဟုတ် သူ့ထက်အားကောင်းတဲ့ လက်နက်ကို ကိုင်ဆောင်တဲ့သူနဲ့ တွေ့လို့ရှိရင် ညှိုးချိုးသွားရတော့တာပါပဲ။ သည်လိုပါပဲ။ မျက်စိအားကောင်းနေတဲ့သူဟာ သူ့မျက်စိ အားကောင်းနေချိန်တုန်းမှာတော့ ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားပေမယ့် မျက်စိ ကွယ်သွားတဲ့အခါ အားကိုးစရာ မရှိတော့လို့ သူ့ဆုံးရှုံးမှုအတွက် မှိုင်းတွေသွားရတော့တာပါပဲ။

ဒါကြောင့် 'အဝိဇ္ဇာ'ကနေ စခဲ့တဲ့ သညာ၊စိတ္တ၊ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ဝိပလ္လာသ မှားယွင်းမှုတွေ သည့်နောက်ဆင့်က ပေါက်ဖွားလာတတ်တဲ့ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ အထင်ကြီးမှု 'မညနာ' တရားတွေဟာ ပုထုဇဉ်တွေရဲ့ သန္တာန်မှာ အမြစ်တွယ် နေရာယူနေတာ ကြာခဲ့ပါပြီ။ ဒီအထဲမှာ နောက်ကနေ တကောက်ကောက်နဲ့ အရိပ်လို လိုက်နေတာကတော့ 'ဒိဋ္ဌိ'ပါပဲ။

ဒါကြောင့် 'ဒိဋ္ဌိ'ကို အရင်ပယ်ကြဖို့ မိုးကုတ်ဆရာတော်ကြီးက တိပ်ခွေတိုင်းမှာ ထပ်ကာထပ်ကာ ဟောလေ့ရှိပါတယ်။ သူတော် ကောင်းကြီးတွေရဲ့ မိန့်မှာချက်တွေဟာ လိုအပ်လွန်းလို့ အထပ်ထပ်အခါခါ မှာနေတယ်ဆိုတာ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် သူတော်ကောင်း စာရင်းဝင်လာတဲ့အခါ ပိုပြီးသိလာပါလိမ့်မယ်။ 'ဒိဋ္ဌိ'ဟာ 'ဝိစိကိစ္ဆာ'ဆိုတဲ့ ယုံမှားသံသယနဲ့လည်း ယှဉ်တွဲနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် 'ဒိဋ္ဌိ'သေရင် 'ဝိစိကိစ္ဆာ'လည်း တစ်ပြိုင်တည်း သေပါတယ်။ 'တဏှာ'ကတော့ အချိန်ယူပြီးမှ တဖြည်းဖြည်း သတ်ရမှာပါ။ အရင်ဦးဆုံးပယ်ရမှာက 'ဒိဋ္ဌိ'ပါ။ 'ဒိဋ္ဌိ'ဟာ အပါယ်ကို ဆွဲချနိုင်မယ့် အားကြီးတဲ့ လက်နက်တစ်ခုပါပဲ။ တဏှာထက်စာရင် ဒိဋ္ဌိက ပိုကြောက်စရာကောင်း ပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ ရင်ဝလုံစူး၊ ဦးခေါင်းမီးလောင်နေတာ အရင်မနုတ်နဲ့၊ အရင်မငြိမ်းနဲ့ဦး၊ ဒိဋ္ဌိကို အရင်ပယ်လိုက်ပါဦးလို့ ပြောနေတာဟာ တင်စားပြီး ဆုံးမနေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ တကယ့်ကို လိုအပ်လို့ ပြောနေတာပါဆိုတာ နားလည်စေချင်ပါတယ်။

ဒိဋ္ဌိကို 'ညာတပရိညာ'ဆိုတဲ့ အသိဉာဏ်နဲ့ အရင်ဖြုတ်ပြီးရင် ဝိပဿနာအားထုတ်တဲ့အခါ ဒုဗ္ဗလဝိပဿနာဆိုတဲ့ အားနည်းတဲ့ ဝိပဿနာ မဖြစ်နိုင်တော့ပါဘူး။ ဗလဝ ဝိပဿနာဆိုတဲ့ အားကြီးတဲ့ ဝိပဿနာ ဖြစ်လာ ပါပြီ။ အဲဒါဆိုရင် တရားအားထုတ်ရတာလည်း ပိုလို့အဆင်ပြေလာပါလိမ့် မယ်။ 'ငါ' ဖယ်လိုက်တာနဲ့ ကြောင့်ကြမှုတွေ အတော်ကင်းသွားပါပြီ။

အဲဒီတော့ ငါက တရားအားထုတ်နေတာလား၊ ငါတရား ရဖို့လား၊ ငါ တရားထူး တရားမြတ် ခံစားဖို့လားဆိုတဲ့ စကားလုံးတွေကို သေသေချာချာ ပြန်ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကြည့်ပါ။ ငါဆိုတဲ့ ဒိဋ္ဌိကြီးက တောက်လျှောက်ပါနေပါတယ်။

ဒီ 'ငါ'က ဘုရားရှင် သုံးခဲ့တဲ့ 'ငါဘုရား'ဆိုတဲ့ အစွဲလွတ်ပြီးသား အစွဲနားချွတ်ပြီးသား အခေါ်အဝေါ် 'ငါ'နဲ့ မတူပါဘူး။

ဒီဋ္ဌိကပ်နေတဲ့အတွက် 'ငါ'တရားရကို ရရမယ်ဆိုတဲ့ အစွဲက ပြင်းထန်နေပါတယ်။ အဲဒီစိတ်နဲ့ အားထုတ်ရင် ဘယ်လောက် စွဲ၊ လုံ့လ၊ ဝီရိယတွေ ကြီးကြီး ပင်ပန်းရုံသာရှိပြီး တရားရှေ့မှောက်မှာ တရားပျောက် နေပါလိမ့်မယ်။ တရားထူး၊ တရားမြတ်ဆိုတာကိုက 'ငါ'ကို လက်မခံပါဘူး။ 'ငါ'ဝင်ပြီး ခံစားလို့ မရပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူက အတ္တ မဟုတ်လို့ ပါပဲ။ အနတ္တသဘောသက်သက် ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။ အနတ္တဖြစ်တဲ့ တရားက ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ဝေဒနပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ ဥပါဒါန အစွဲနဲ့လာတဲ့ ခံစားမှုကြီးကို လက်မခံပါဘူး။

ဒီဋ္ဌိ တန်းလန်းကြီးနဲ့ 'ငါ' မဖြုတ်ဘဲ တရားအားထုတ်ခဲ့တဲ့ အရှင်ဆန္ဒမထေရ် အကြောင်းကို မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက တွင် တွင်ဟောခဲ့ပါတယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့အနားမှာ ဝါလေးဆယ်ကျော်လောက် အနီးကပ်နေခဲ့ပေမယ့် ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံသွားတာတောင်မှ အရှင်ဆန္ဒ မထေရ် (မြင်းမြီးဆွဲ မောင်စံ)တရားမရခဲ့တာဟာ 'ဒီဋ္ဌိ'ခံနေလို့ပါ။ သူဟာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတော့ တွေ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီဋ္ဌိတန်းလန်းကြီးနဲ့ တွေ့တဲ့အတွက် ဘာအားကိုးရတော့ပါ့မလဲဆိုပြီး ပိုတောင် ကြောက်စိတ် ဝင်လာပါသေးတယ်။ နောက်ဆုံးကျမှ အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်က ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကို ဟောကြားလိုက်လို့ ဒီဋ္ဌိကို အသိနဲ့အရင်ဖြုတ်ပြီး 'ငါ' ဆိုတာ မရှိပါလားလို့ 'သညာ'ထဲမှာ အရင်မြင်လာမှ 'သညာ'အမှားကြီး ပျောက်လို့ အဲဒီအသိနဲ့ အားထုတ်လိုက်တာ ရဟန္တာမထေရ်မြတ်ကြီး ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။

ဒါကြောင့် 'သညာဝိပလ္လာသ'ဆိုတဲ့ အမှတ်မှားကြီးဟာ ဒီဋ္ဌိကို ဖြစ်စေပြီး သံသရာလွတ်ရာလွတ်ကြောင်းကို ဘယ်လောက် တားဆီးနိုင် သလဲဆိုတာ ပေါ်လွင်လှပါတယ်။

ဒါတွေကို ကြိုသိမထားရင် အဲဒီ အမှတ်မှား၊ အယူမှား၊ အသိမှား ကြီးတွေ၊ တဏှာ၊ မာန၊ ဒီဋ္ဌိကြီးတွေဟာ တရားအားထုတ်တဲ့ နယ်ပယ်ထဲကို

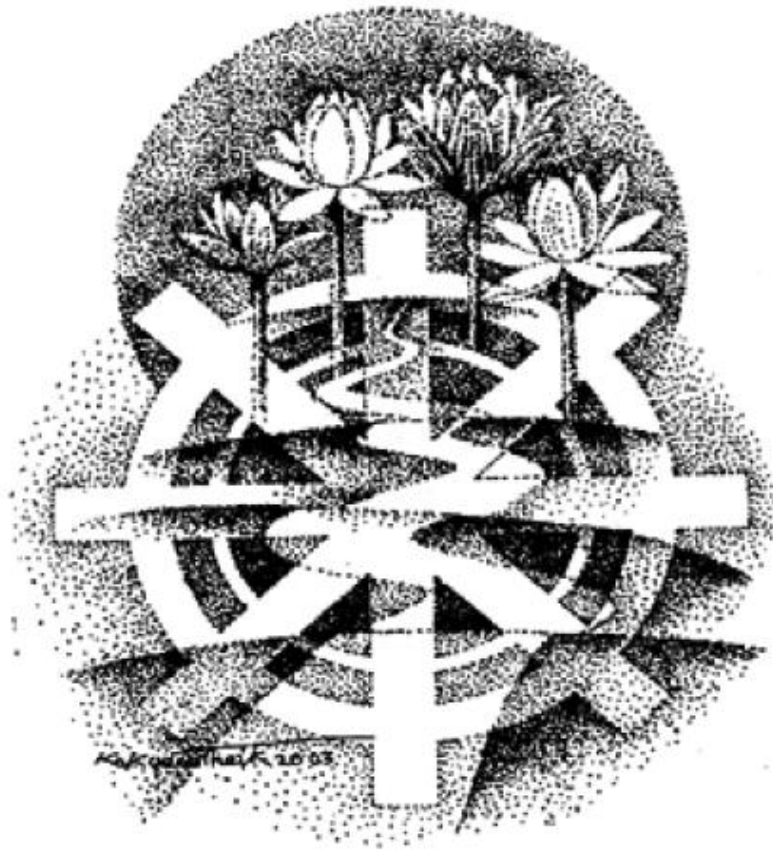
လိုက်လာပြီး၊ ယောဂီရဲ့ ရှုကွက်ထဲမှာ ယောဂီကို လည်သွားအောင် ကောင်းကောင်း မွေ့တော့တာပါပဲ။ ဟိုး ... ရှေ့အခန်းတစ်ခုမှာ ပြောခဲ့ သလိုပေါ့။ သူတို့ဟာ ကိလေသာ စစ်မြေပြင်ရဲ့ အမာခံ စစ်သည်ကြီးတွေ ဖြစ်လို့ ယောဂီကို တိုက်ကွက်ဖော်ပြီး တိုက်ကြမှာပါပဲ။

သည်တော့ သည်တိုက်ကွက်တွေကို ဖြေရှင်းနိုင်ဖို့အတွက် ငါက တရားကို ရှာနေတာလား၊ တရားထဲမှာ ငါ မရှိတာလားဆိုတာ ခွဲခြား ဆန်းစစ်ကြည့်ပါ။

တရားအားထုတ်ခါစမှာတော့ ယောဂီတိုင်းဟာ ငါ တရား အားထုတ်နေတယ်လို့ ထင်တတ်ကြတာပါပဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အဲဒီ အချိန်မှာ ပညတ်အစွဲတွေ သန်နေဆဲမို့ပါပဲ။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ အားထုတ် သက် ကြာလာတဲ့အခါမှာ ပရမတ်တွေဘက်ကို အာရုံပြုနိုင်လာပြီး ပရမတ် တရားတို့ရဲ့ အတွင်းသဘာဝတွေဟာ မြဲခိုင်ခြင်း မရှိဘဲ အမြဲတမ်း ယိုင်နဲ့ ပြိုလဲ သေဆုံးနေကြတာတွေကို တွေ့မြင်လာရလို့ပါပဲ။

သည်မှာတွင် “ဪ... ပရမတ်တရားဆိုတာ အရှိတော့ အရှိ တရားပါပဲ၊ ဒါပေမယ့် သူဟာ မခိုင်မြဲလိုက်တာနော်”လို့ ယောဂီမှတ်ချက် ချလာတတ်ပြီဆိုရင် ယောဂီရဲ့ သန္တာန်မှာ ရုပ်-နာမ်တို့ရဲ့ ဖြစ်ပျက်သဘာဝ တွေဟာ ထင်ဟပ်လာပါပြီ။ အဲဒါကို ဆက်ပြီးရှုမှတ် ပွားများတဲ့အခါ ယောဂီရဲ့စိတ်ထဲမှာ အရင်က စွဲထားခဲ့တဲ့ “ငါက တရားကို ရှာနေတာ”ဆိုတဲ့ အမြင်တွေ ဆိတ်သုဉ်းပျောက်ကွယ်ပြီး “ဪ... တကယ်တော့ တရား ဆိုတဲ့ အထဲမှာ 'ငါ'လုံးဝ မရှိပါလားဆိုတာ သေချာနေပါပြီ”လို့ ပိုင်ပိုင်နိုင် နိုင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ပါပြီ။ အဲဒီ အသိကိုပဲ ခိုင်မြဲသည်ထက် ခိုင်မြဲအောင် ရုပ်-နာမ်ဖြစ်ပျက် ဓမ္မတွေကိုပဲ ဆက်ပြီး ရှုမှတ်နေပါ ယောဂီ။ ဟော ဟိုမှာ ယောဂီရောက်ချင်နေတဲ့ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းကြီးက နီးသထက် နီးလို့လာနေပြီလို့ ဆိုချင်ပါတယ်။

အခန်း (၁၇)

သစ္စာမဏ္ဍိုင် မြဲခိုင်အောင်

ယောက် အခု တရားအားထုတ်နေတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ မွေးလာ ကတည်းက အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းဆိုတဲ့ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏတရားတွေ တစ်ပါတည်း ကိုင်ဆောင်လာခဲ့ပြီးသားပါ။

အမိဝမ်းတွင်းက ထွက်လာပြီးခါစမှာ မွေးကင်းစ ကလေးငိုလိုက်တဲ့ အသံဟာ “ဟုတ်ကဲ့၊ ကျွန်တော် သို့မဟုတ် ကျွန်မသည် သည်ဘဝမှာ အိုရပါဦးမယ်၊ နာရပါဦးမယ် သေရပါဦးမယ်၊ ဒီ အို၊ နာ၊ သေ ဒုက္ခဘေး ဆိုးကြီးကို အရင်ဘဝ၊ ဘဝတွေကလည်း ခံစားခဲ့ရပြီးပါပြီ။ အခုလည်း မရိုးနိုင်တဲ့ ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်လို ထပ်ပြီး ခံစားရပါဦးမယ်။ သည့်အတွက် ကျွန်တော်၊ ကျွန်မတို့ ကြောက်လန့်လို့ ငိုလိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်”လို့ အဓိပ္ပါယ်ရနေပါတယ်။

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ခန္ဓာရလာတာဟာ ဒုက္ခတွေ့၊ ဘေးရန်တွေ့ အပိုင်းခံလိုက်ရတာနဲ့ တူပါတယ်တဲ့။ ဒါဟာ ဘယ်ခန္ဓာကိုပဲ

ရရ အပိုင်းခံရမှာပါပဲ။

ခန္ဓာတစ်ခု ရလာပြီဆိုရင်ဖြင့် ကိုယ်နဲ့အတူပါလာတဲ့ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏတွေက နှိပ်စက်လိုက်၊ ဓူဝါဒသော ရောဂါဝေဒနာတွေက ဖိစီးနှိပ်စက် လိုက်၊ ရေ၊ မီး၊ မင်္ဂလာ၊ ခိုးသူ၊ မချစ်မနှစ်သက်သောသူ ဆိုတဲ့ ရန်သူမျိုး ငါးပါးက နှိပ်စက်လိုက်၊ ရာသီဥတုတွေက နှိပ်စက်လိုက်နဲ့ တစ်ကွက်ကလေးမျှ သက်သောင့်သက်သာ ဖြစ်တယ်လို့ မရှိပါဘူး။ အချိန်နဲ့တစ်ပြေးညီ ပြုပြင် ဖာထေး အရောင်တင်ထားလို့သာ သွားသွားလာလာ လုပ်နေနိုင်တာပါ။

သည်ဘေးရန်တွေထဲမှာတောင်မှ ဝမ်းထဲမှာ အမြဲတမ်းရှိနေတဲ့ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ တရားတွေကလည်း အနှိပ်စက်ခံ၊ ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးမျိုး အပိုင်းခံနေရတာကို မကျေနပ်နိုင်သေးဘဲ နောက်ထပ် အကုသိုလ်တွေ ကျူးလွန်ဖို့ ထပ်တိုးပြီး ခိုင်းနေပြန်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ခန္ဓာရလာခြင်းရဲ့ အပြစ်ဟာ အလွန်ကြီးလှပါတယ်။ တကယ်တော့ ခန္ဓာရလာတာဟာ အပြစ်ဒဏ်သင့်တာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီအပြစ်ဒဏ်ကိုပဲ မြင်အောင်ကြည့်ပြီး နောက်ထပ် ဒီလို အပြစ်ဒဏ်မျိုး မသင့်ရအောင် ကြိုးစားသွားရမှာပါပဲ။ အဲဒီလို ကြိုးစားတဲ့အခါမှာ သည်ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကိုပဲ အရင်းတည်ပြီး အမှန် တရား သစ္စာကို ရှာဖွေသွားရမှာပါ။

အခုလောလောဆယ်မှာလည်း ခန္ဓာကြီးဟာ ဒုက္ခသစ္စာကြီးကို ရထားပါတယ်။ ‘ဒု’က စက်ဆုပ်စရာ ‘ခ’က အသုံးမကျတာ၊ ‘သစ္စာ’က အမှန်တရားဆိုတော့ ခန္ဓာကြီးရထားတာဟာ စက်ဆုပ်စရာ၊ အသုံးမကျတဲ့ အမှန်တရားကို ရနေတာပါပဲ။

သည်လို ဘေးအန္တရာယ်၊ ရန်အန္တရာယ် အပိုင်းခံနေရတာကိုပင် လျှင် တစ်နည်းအားဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာ ရထားတာကိုပင်လျှင် အားမရနိုင်သေး တာကတော့ သမုဒယသစ္စာပါပဲ။ သူက နောက်ထပ် ခန္ဓာ ရအောင်၊ ဒုက္ခ သစ္စာ ရအောင် ထပ်ပြီး တွန်းနေပြန်ပါတယ်။ သမုဒယသစ္စာဟာ အတွန်း သမားသက်သက်ပါပဲ။ ဒုက္ခသစ္စာကတော့ အခံသမားသက်သက်ပေါ့။ သည် ခန္ဓာနဲ့ ဒုက္ခရနေတာ မကျေနပ်နိုင်သေးလို့ နောက်ခန္ဓာရအောင်တိုက်တွန်း

ပြန်တာက သမုဒယသစ္စာပါ။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက “ငါဘုရားရဲ့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်အမြင်နဲ့ ကြည့်တဲ့အခါ သမုဒယသစ္စာလောက် ကောက်ကျစ်တာကို ငါ မတွေ့ဘူး” လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း သတ္တဝါတိုင်းဟာ သံသရာက ကယ်မ ဆွဲထုတ်ပေးမယ့် ဆရာကောင်းနဲ့ မတွေ့သေးသရွေ့ သမုဒယသစ္စာနဲ့ ဒုက္ခ သစ္စာကြီးထဲမှာပဲ တစ်လည်လည် ရှိနေကြမှာပါ။

သမုဒယသစ္စာက အဝိဇ္ဇာနဲ့ သင်္ခါရကို လက်ကိုင်တုတ်လုပ်ပြီး တွန်းလိုက်၊ ဒုက္ခသစ္စာက ခန္ဓာငါးပါး ရလာပြီး ခါးစည်းခံလိုက်နဲ့။ ဒါတောင်မှ ခါးစည်းခံနေတဲ့ ကြားထဲက နောက်ထပ် သမုဒယသစ္စာတွေ ထပ်လုပ်ဖြစ် နေကြပြန်ပါတယ်။ ဒီတော့လည်း သမုဒယသစ္စာရဲ့ နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခသစ္စာတွေ ထပ်ပြီး ရနေကြတော့တာပါပဲ။

ဒါကြောင့် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဝိုင်းဒေသနာ (၂)အကွက်နဲ့ (၃)အကွက်မှာ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတစ်လွှာနဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတစ်လွှာကို ခွဲခြားပြပြီး ဒုက္ခသစ္စာက သမုဒယသစ္စာကို ပြန်ဦးတည်ပုံကို ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းအခြင်းအရာအဖြစ် မြင်သာအောင် ဟောပြောခဲ့တာပါ။ နောက်ပြီးတော့ ပုထုဇဉ်မှန်သရွေ့ ဒုက္ခသစ္စာနဲ့ သမုဒယ သစ္စာဆိုတဲ့ သစ္စာ (၂)ပါးကလွဲလို့ အခြားသစ္စာတွေ မရနိုင်ဘူးဆိုပြီး စက်ဝိုင်းကြီးကို တုတ်ထောက်ပြီး တစ်ပတ်လည် ရှင်းပြတဲ့အခါ ‘သစ္စာ (၂)ခုက ဘာလဲ’ ‘သမုဒယသစ္စာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ’ ဆိုပြီး သည်သစ္စာ (၂)ပါးအပေါ် နာကြည်းမုန်းတီးစိတ်တွေ ဝင်လာအောင် အထပ်ထပ်အခါခါ ထောက်ပြတာပါ။

“သစ်ငုတ်ပင် နွဲ့ပါများတော့ နဲ့” ဆိုသလိုပဲ ခဏခဏတွေ့ရဖန် များတော့ သည်သစ္စာနှစ်ပါးအပေါ် ငြီးငွေ့တဲ့ဉာဏ်၊ မုန်းတဲ့ ဉာဏ်တွေ ထင်လာအောင် ထင်သာမြင်လွယ်တဲ့ စက်ဝိုင်းကြီး တီထွင်အသုံးပြုပြီး စေတနာရှေ့ထားလို့ အာပေါက်အောင် ရှင်းပြခဲ့တာပါ။ ဒါကိုပဲ အချို့က ရယ်စရာလိုလို၊ လှောင်စရာလိုလို၊ ရိုစရာလိုလို၊ သဲ့စရာလိုလို၊ မကြားတကြား

ပြောကြပြန်တော့ ဝစ်ကံတွေနဲ့ အပြစ်တွေ လိုက်ဝယ်နေသလို ဖြစ်နေပါလိမ့်မယ်။ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်တွေကို စော်ကားသလို ဖြစ်မယ့်အပြင် မူလတရားပိုင်ရှင်ဖြစ်တဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကြီးကိုပါ ထိပါးရာ ရောက်သွားနိုင်တယ်ဆိုတာ သတိပြုစေလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် “ပြော၊ ပြု၊ တွေး”လျှင် သတိဉာဏ်နဲ့ ယှဉ်ဖို့ဟာ ကိုယ့်အတွက် အင်မတန် အရေးကြီးလှတယ်ဆိုတာကိုလည်း နှလုံးသွင်း ခံယူထားစေချင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ကိုယ် မကြိုက်ရင်၊ ကိုယ် မနှစ်သက်ရင် အဲသည်စက်ဝိုင်းကြီးတွေ ထောင်ထားတဲ့ နေရာတွေကို မသွားပါနဲ့။ ကိစ္စမရှိပါဘူး။ ဘယ်သူကမျှလည်း လာပါ။ ယူပါ။ တစာစာအော် မခေါ်နေပါဘူး။ တရားအလုပ်ဆိုတာ ဈေးထဲမှာ ဈေးပြိုင်ရောင်းနေကြတာမှ မဟုတ်ဘဲ။ တန်းစီဖွင့်ထားတဲ့ ထမင်းဆိုင်တွေလို ကိုယ့်ထမင်းဆိုင်မှာ စားဖို့အရေး အတင်းလက်ဆွဲခေါ်တာမျိုးကို ဘယ်ရိပ်သာကမျှ လုပ်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ် ကြိုက်ရင် လုပ်ပါ။ ကိုယ် မကြိုက်ရင် မလုပ်ပါနဲ့။ ဒါပေမယ့် မဝေဖန်ပါနဲ့။ “ဝစ်ဘေဒ ထိတိုင်းရှု”ဆိုတဲ့ အဆိုကို သတိရစေချင်ပါတယ်။ ဟိုမှာ သူ့ဝေနေယျ သူ့အုပ်စုနဲ့သူ သူ့အလုပ် လုပ်နေကြတာပါ။ ယုံယုံကြည်ကြည်လုပ်လို့ အကျိုးများတဲ့ လူတွေလည်း များကုန်ကြပါပြီ။

ညီတော် အာနန္ဒာလို့ သိနေကြတဲ့ အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်မြတ်ဟာ ဘုရားရှင်ရဲ့ အလုပ်အကျွေးအဖြစ် ဘုရားအနားမှာ အနီးကပ်တာဝန်ယူခဲ့ပေမယ့် သောတာပန် အရိယာအနွယ်ဝင် ဖြစ်ခဲ့ရတာဟာ အရှင်ပုဏ္ဏမထေရ်ရဲ့ တရားနဲ့ပါ။

လက်ယာရံ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးဖြစ်တဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ကြီးဟာလည်း ဘုရားရှင်နဲ့ မတွေ့ခင်မှာ ပဉ္စဝဂ္ဂါးပါးထဲက အငယ်ဆုံးရဟန္တာဖြစ်တဲ့ အရှင်အဿာဇိမထေရ်နဲ့ တွေ့လို့၊ ယေဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ’ နဲ့တွင် သောတာပန်တည်ခဲ့တာပါ။

အရှင်ဆန္ဒမထေရ်ကလည်း ဘုရားရှင်နဲ့ အနီးကပ်နေခဲ့ပေမယ့်

ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးမှ အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်ရဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားနဲ့ ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့ရတာပါ။

အရှင်နန္ဒမထေရ်ဆိုရင် ဘိက္ခုနီမတွေ့ကို ကျွတ်တမ်းဝင်အောင် တရားဟောနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တာကို ဘုရားရှင်က သိမြင်တော်မူတဲ့အတွက် တရားဟော အလှည့်မကျသေးပေမယ့် အရှင်နန္ဒမထေရ်ကိုပဲ ဘုရားရှင်က တရားဟောခိုင်းခဲ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့်ပို့လည်း အရှင်နန္ဒမထေရ်ရဲ့ တရားဒေသနာအဆုံးမှာ ဘိက္ခုနီမ (၅၀၀)ဟာ အရိယာအနွယ်ဝင်တွေ ဖြစ်ခဲ့ကြရတာပါ။

ဒီလို သာသနာတော်ရဲ့ ကနဦးအတွေ့အကြုံတွေကို ပြန်ကြည့်ရင် သူ့ဝေနေယျနဲ့သူ၊ သူ့အုပ်စုနဲ့သူ၊ သူ့တရားနဲ့သူ၊ သူ့နေရာနဲ့သူ ဖြစ်မှ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြတယ်ဆိုတာ သိသာထင်ရှားလှပါတယ်။ ကိုယ့်အုပ်စုဘက်ကို မလာတာနဲ့ သူ့ဟာ တရားမရနိုင်တော့ဘူးဆိုရင် မခက်ပေဘူးလား။

တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ ကြိုလို့ ဆက်ပြောချင်ပါသေးတယ်။

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဆိုတာ တရားမဟုတ်ဘူး၊ မဟာစည်ရိပ်သာက သိပ်နေတာပဲ၊ အချိန်အကြာကြီးလုပ်ရတာ မလွယ်ဘူး၊ သည်လောက်အထိလည်း လုပ်စရာမလိုပါဘူး စတဲ့ အသံတွေလည်း ကြားရတတ်ပါတယ်။

သည်လို စကားဦးသန်းတဲ့ ကိစ္စတွေ၊ ကြားဖူးနားဝနဲ့ “လေသံကြား ဖမ်းတရားနာ”လိုက်တာတွေဟာ အထက်က ပြောခဲ့သလိုပဲ ကိုယ့်အတွက် အပြစ်ဒဏ် လက်မှတ်တွေကို အလောတကြီး လိုက်ဝယ်နေသလို ဖြစ်နေပါမယ်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ပရိယတ္တိ ဂုဏ်၊ ပဋိပတ္တိဂုဏ်တွေဟာ ကြီးမားကျယ်ပြန့်လှပါတယ်။ ကမ္ဘာကပင် သိနိုင်အောင် မြည်ဟည်းလိုက်တဲ့ စည်တော်မဟာကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာမှာ တိပိဋကဓရ(မင်းကွန်း)ဆရာတော်ကြီးနဲ့ တွဲဖက်လို့ ဆဋ္ဌသင်္ဂါတိ

ပုစ္ဆက တာဝန်ကို ယူခဲ့ရတဲ့ ဆရာတော်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ပရိယတ္တိနဲ့ ပဋိပတ္တိ ပြည့်စုံမှုတွေကို ဆရာတော်ကြီး ရေးသားပြုစုခဲ့တဲ့ ကျမ်းစာအုပ်တွေကို လေ့လာကြည့်ရင် သိနိုင်ပါတယ်။ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ဗိမာန်တော်မှာ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ဝိပဿနာရှုနည်း ကျမ်းကြီးကို ကျောက်စာနဲ့ ရေးထွင်း မှတ်တမ်းတင်ထားတာကို ကြည့်ရင်ပဲ ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေဟာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားနေပါပြီ။ ဒီထက် ပြောရရင်တော့ မဆုံးနိုင်အောင်ပါပဲ။

အဲဒါကြောင့်မို့ ကိုယ်က သေသေချာချာ တိတိပပ မသိရသေးဘဲနဲ့ သတင်းဦး၊ သတင်းဖျားကလေး ကြားရုံမျှနဲ့ ဘယ်အရာကိုမျှ ဆုံးဖြတ်ချက် မစောစေချင်ပါဘူး။ အပြစ်တင် ဝေဖန်သံတွေ မထုတ်လွှင့်စေချင်ပါဘူး။

မနှိုင်းယှဉ်ကောင်း၊ မနှိုင်းယှဉ်သာအောင် မြင့်မြတ်လှတဲ့ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အသီးသီးဟာ မြန်မာပြည် နေရာအနှံ့ ပေါ်ထွန်းခဲ့ကြပြီး၊ ပေါ်ထွန်းနေကြဆဲဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာ့အမွေကို လက်ဆင့်ကမ်း ထိန်းသိမ်းရာမှာ ကိုယ်နေတဲ့ တိုင်းပြည်က သံဃာတော် မထေရ်မြတ်ကြီးတွေရဲ့ စွမ်းဆောင်မှုတွေကို ကြည့်တတ်၊ မြင်တတ်ရင်ကိုပဲ ကိုယ့်မှာ ကုသိုလ်စိတ်တွေ ဖြစ်ထွန်းနေပါပြီ။ အဲဒီလို သံဃဂုဏ်တွေကို သဘော ပေါက်နားလည်ရင်ကိုပဲ ကိုယ် ဆိုနေ၊ ကိုယ် ကြည်ညိုနေတဲ့ “သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ”ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဟာ ပိုမိုလေးနက်လို့နေပါပြီ။

အဓိက ကတော့ ယုံမှားသံသယဆိုတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာ ရန်သူကြီး ကိုယ့်သန္တာန်မှာ မရှိတော့ရင် ဒီလို အလွဲအမှား ထင်မြင်ချက်တွေ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေလည်း ပေါ်မလာနိုင်တော့ပေဘူးပေါ့။ အဲသည်တော့ သည် ဝိစိကိစ္ဆာ အလွမ်းမိုးခံရတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ ပုထုဇဉ်ဘဝကြီးကို ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖို့ လိုတာပါပဲ။ ဒါဆိုရင် ပုထုဇဉ်ဘဝက လွတ်မြောက်အောင် ကြိုးစားချင်စိတ်တွေ ယောဂီရဲ့ သန္တာန်မှာ ဖြစ်ထွန်းလာပါလိမ့်မယ်။

သစ္စာတရား အကြောင်း ပြောနေရင်းနဲ့ စကားလမ်းကြောင်း ကြုံလာလို့ သည်လို ကိစ္စလေးတွေ မလွဲသာ မရှောင်သာ ဝင်ပြောလိုက်ရ

ပေမယ့်လည်း၊ ဒါကို သေသေချာချာ ကြည့်ပြန်တော့ ဒုက္ခသစ္စာ ရထားလို့ ပါပဲဆိုတဲ့ အဖြေကို ဆွဲထုတ်လို့ ရလိုက်ပြန်ပါသေးတယ်။

ဘဝသံသရာမှာ မရဖူးသေးတဲ့ နိရောဓသစ္စာနဲ့ မဂ္ဂသစ္စာတွေကို သာ ရခဲ့ပြီဆိုရင်တော့ သည်လိုကိစ္စတွေ ဝင်ပြီး ပြောစရာ မလိုတော့ပေဘူးပေါ့။ သူ့အဖြေနဲ့သူ ရှင်းသွားပါလိမ့်မယ်။ ဓမ္မက ခေါ်ဆောင်သွားတဲ့ အတွက်ကြောင့်လည်း မှန်ကန်တဲ့ အဖြေကို ဓမ္မက ပြောပြပါလိမ့်မယ်။

ဒုက္ခသစ္စာနဲ့ သမုဒယသစ္စာ နယ်ပယ်မှာတော့ ပုဂ္ဂိုလ်က လွှမ်းမိုးနေတဲ့အတွက် ဓမ္မက ကွယ်နေရပါတယ်။ နိရောဓသစ္စာနဲ့ မဂ္ဂသစ္စာ နယ်ပယ်မှာတော့ ဓမ္မက အားကောင်းလာပြီ ဖြစ်တဲ့အတွက် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကြည့်တာ၊ မြင်တာ၊ ဆုံးဖြတ်တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်က ပြောတာတွေလို့ မမြင်တော့ဘဲ ဓမ္မကိုပဲ အာရုံပြု နှလုံးသွင်းနိုင်လာပါလိမ့်မယ်။

တကယ်လို့ ယောဂီသာ အခုလို သတိပဋ္ဌာန်တရားတွေ အားမထုတ်ဖြစ်ခဲ့ဘူးဆိုရင် ယောဂီဟာ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာတွေနဲ့ပဲ ထွေးလုံးရစ်ပတ် လှည့်နေရပြီး နိရောဓသစ္စာနဲ့ မဂ္ဂသစ္စာကို သိခွင့်၊ မြင်ခွင့် ဆုံးရှုံးနေပါလိမ့်မယ်။ သတ္တဝါတွေဟာ ဘယ်လောက်အထိ ဒုက္ခသစ္စာနဲ့ သမုဒယသစ္စာတွေနဲ့ နေခဲ့ကြပါသလဲ ဆိုရင် ဘုရားမှာရှိတဲ့ ဉာဏ်တော်တွေနဲ့ တစ်ဘဝပြီး တစ်ဘဝ၊ တစ်ခန္ဓာပြီး တစ်ခန္ဓာ နောက်ဆုတ်၊ နောက်ဆုတ်ပြီး ကြည့်သွားရင်တောင်မှ ပုဂ္ဂိုလ်အကောင်အထည် ခြပ်အဖြစ်နဲ့ ဘယ်ဘဝက စတယ်ဆိုတာကို အလှမ်းမမီတော့လောက်အောင် ရှည်လျားပါသတဲ့။ ကဲ... ဘယ်လောက်ကြောက်စရာ ကောင်းလို့က်ပါသလဲ။

အဲဒါကြောင့်မို့ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဉာဏ်တော်တွေတောင်မှ ပုဂ္ဂိုလ်အကောင်အထည် ခြပ်အဖြစ် စခဲ့တဲ့ ဘဝကို လက်လှမ်းမမီလို့ ဓမ္မအနေနဲ့ အဝိဇ္ဇာနဲ့ တဏှာက စဖြစ်ခဲ့ရတယ်လို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာမှာ ဟောမိန့်ခဲ့ပါတယ်။ သည်တော့ အနမတဂ္ဂသံသရာတစ်လျှောက် အကျင့်ပါနေတဲ့ သမုဒယနဲ့ ဒုက္ခသစ္စာ နှစ်ပါးရဲ့ အရိပ်အငွေ့ဟာ သတ္တဝါတွေအပေါ် လွှမ်းမိုးနိုင်တာ မဆန်းလှပါဘူး။ သတ္တိကလည်း မနည်းလှပေဘူးကိုး။ ဒါကြောင့်

သံသရာက လွတ်ဖို့ ဆိုတာကတော့ တော်ရုံတန်ရုံ နှလုံးသွင်းရုံ၊ ကြိုးစားရုံ နဲ့တော့ မရနိုင်တာ အမှန်ပါ။ သည့်အတွက် ဘုရားရှင်ဟာ မမေ့မလျော့၊ မပေါ့မဆသော သတိဖြင့် နေရစ်ကြတော့ ဆိုတဲ့ နောက်ဆုံး အဆုံးအမကို မှာခဲ့ရပါတယ်။ သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်ကလည်း မမေ့မလျော့ မပေါ့မဆ တဲ့ သတိတရား ရှိကြဖို့ (၁၉၉၂)ကြိမ်တိတိ မှာခဲ့တယ်လို့ မိုးကုတ်ဆရာ တော်ဘုရားကြီးက ကျမ်းဂန်တွေထဲက ဆွဲထုတ်ပြခဲ့ပါတယ်။

အပ္ပမာဒဆိုတဲ့ သတိရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဟာ မမေ့မလျော့ အပြင် မပေါ့ မဆပါ တွဲပြီး ပါနေပါတယ်။ ကုသိုလ်တရားတွေ ဆောင်ရွက်ဖို့ မမေ့ရုံတွင် မကဘူး။ မပေါ့ဆဖို့ အလေးအနက်ထားဖို့ အထပ်ထပ်မှာခဲ့ရတာဟာ ဘုရားရှင် ရသွားခဲ့တဲ့ နိရောဓသစ္စာနဲ့ မဂ္ဂသစ္စာတွေကို ဝေနေယျတွေ ရဖို့အတွက် မဟာကရုဏာဉာဏ်တော်ကြီးနဲ့ မှာသွားခဲ့တာပါ။

သည်နေရာမှာ စကားအဖြစ်နဲ့ နိရောဓသစ္စာနဲ့ မဂ္ဂသစ္စာဆိုပြီး တွဲသုံးလိုက်ရပေမယ့် နိရောဓသစ္စာကတော့ 'ဆိုက်'ရောက်တဲ့ အဓိပ္ပါယ်ပါ။ မဂ္ဂသစ္စာကတော့ 'သိ'ရမယ့် 'ကျင့်'ရမယ့် ကျင့်စဉ်လမ်းကြောင်းပါ။ မဂ္ဂ သစ္စာဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ကျင့်မှလည်း နိရောဓသစ္စာဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်မှာပါ။

မဂ္ဂင်လမ်းဆိုတဲ့ မဂ္ဂသစ္စာကို ကျင့်နိုင်ဖို့အတွက်နဲ့ ဘုရားရှင်က တရားဦးဒေသနာ ဓမ္မစကြာ ဟောကြားခဲ့တုန်းကလည်း ပါပါတယ်။ မဟာ သတိပဋ္ဌာနသုတ်တော်ကြီးကို ဟောကြားတဲ့ အခါမှာလည်းပါပါတယ်။ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးလို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။ ဒါကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း အတော်နားရည်ဝ နေကြပါပြီ။ ဒါပေမယ့် တရားတော်ကို လေးစားတဲ့အနေနဲ့ နာဖူးထပ်မံ လို့ နှလုံးသွင်းပြီး အာရုံပြုစေချင်ပါတယ်။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတာ -

တစ်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

အဓိပ္ပါယ်က ဒုက္ခ၌သိမြင်ခြင်း၊(ဒုက္ခသစ္စာ) ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း၊
၌ သိမြင်ခြင်း (သမုဒယသစ္စာ)၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)၌
သိမြင်ခြင်း (နိရောဓသစ္စာ)၊ ဒုက္ခချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်၌

သိမြင်ခြင်း(မဂ္ဂသစ္စာ)တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်ခြင်းကို မှန်စွာသိမြင်ခြင်း (သမ္မာဒိဋ္ဌိ)လို့ ဆိုပါတယ်။

ဘာကြောင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ရှေ့ဆုံးက တင်ဟောရသလဲဆိုတာ သည်မှာတွင် အဖြေပေါ်ပါတယ်။ မဂ္ဂသစ္စာထဲမှာ အကျုံးဝင်နေတဲ့ သမ္မာ ဒိဋ္ဌိကပင်လျှင် သည်မဂ္ဂသစ္စာကို သိရမယ်တဲ့။ ပညာဦးစီးတဲ့ ဉာဏ်ရှိဖို့ လိုတဲ့အကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟာ အုပ်စုအားဖြင့်လည်း ပညာ မဂ္ဂင် အုပ်စုဝင် ဖြစ်နေတဲ့အတွက် သည်ပညာဉာဏ်တွေကသာလျှင် နိဗ္ဗာန် ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်လို့ ထိပ်ဆုံးက တင်ဟောရခြင်းပါပဲ။ ကျန်တဲ့ မဂ္ဂင် (၇)ပါးကိုလည်း သမ္မာဒိဋ္ဌိက ဦးဆောင်ရမှာပါပဲ။

'ပညာစီဝ စိဝိတ မာဟု သေဋ္ဌံ'

အသိလိမ္မာ၊ ဉာဏ်ပညာဖြင့် ခန္ဓာအစဉ် အသက်ရှင်ရခြင်းသည် သာ အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏တဲ့။

အမြတ်ဆုံးတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ အာဠာဝက မေးမြန်းတဲ့အပေါ် ဘုရားရှင်က အထက်ကလို ပြောကြားခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒါဟာ ပညာအပေါ်မှာ ဘုရားရှင်ရဲ့ သိမြင်တန်ဖိုးထားမှုပါပဲ။

နှစ်။ သမ္မာ သင်္ကပ္ပ။

အဓိပ္ပါယ်က (ကာမအာရုံမှ) လွတ်ကင်းသော ကြံစည် ခြင်း၊ ဖျက်ဆီးခြင်းမှ လွတ်ကင်းသော ကြံစည်ခြင်း၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းမှ လွတ်ကင်းသော ကြံစည်ခြင်း တို့ပါပဲ။ အတိုချုပ်အနေနဲ့ မှန်စွာကြံခြင်းလို့ ဆိုပါတယ်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့အတူ ပညာမဂ္ဂင် အုပ်စုဝင် ဖြစ်ပါတယ်။

သုံး။ သမ္မာဝါစာ။

မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊ ကုန်းစကားမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊ ရန်ကြမ်းသောစကားမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊ ဖြိန်ဖျင်းသောစကားမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း တို့ပါပဲ။ အချုပ်အားဖြင့် မှန်စွာ ပြောဆိုခြင်းပါပဲ။

လေး။ **သမ္မာကမ္မန္တ**

အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊ မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း တို့ပါပဲ။ အချုပ်အနေနဲ့ မှန်စွာပြုလုပ်ခြင်းပါပဲ။

ငါး။ **သမ္မာအာဇီဝ**

မှားသော အသက်မွေးခြင်းကို ပယ်စွန့်၍ မှန်သော အသက်မွေးခြင်းဖြင့် အသက်မွေးခြင်းပါပဲ။ မှန်စွာ အသက်မွေးခြင်းလို့ အဓိပ္ပါယ်ရပါတယ်။

သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝဆိုတဲ့ ပြောပြ၊ အသက်မွေး မဂ္ဂင်သုံးပါးဟာ သီလမဂ္ဂင်တွေပါပဲ။

ခြောက်။ **သမ္မာဝါယာမ**

မဖြစ်သေးသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားတို့ မဖြစ်ပေါ်စေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။

ဖြစ်ပြီးသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက် ၏။ ဆောက်တည်၏။

ဖြစ်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန်၊ မပျောက်ပျက် စေရန်၊ တိုးတက်ဖြစ်ပွားစေရန်၊ ပြန့်ပြောစေရန်၊ ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် ဆန္ဒ ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။

သမ္မပ္ပဓာန် (၄)ပါးနဲ့လည်း အဓိပ္ပါယ်တူပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မဂ္ဂင် လမ်းစဉ်က ပြောနေတဲ့အတွက် သမ္မာဝါယာမဟာ မှန်စွာအားထုတ်ခြင်းလို့ အဓိပ္ပါယ်ရပါတယ်။

ခုနစ်။ **သမ္မာသတိ**

ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ သမ္မဇဉ်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍၊ သတိရှိသည်ဖြစ်၍၊ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ

ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိခြင်း၊ ဝေဒနာအပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိခြင်း၊ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိခြင်း၊ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိခြင်း စတဲ့ အောက်မေ့ ခြင်း သတိတွေကို သမ္မာသတိ မှန်စွာအောက်မေ့ခြင်းလို့ အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုပါတယ်။

ရှစ်။ **သမ္မာသမာဓိ**

ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်း၍၊ အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်း၍ ဝိတက်၊ ဝိစာရနှင့်တကွဖြစ်သော (နိဝရဏ)ကင်းခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ပိတိသုခရှိသော ပထမဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။

ပိတိ၏ ကင်းခြင်းကြောင့် အမျှရှုလျက်၊ သတိရှိလျက်၊ ဆင်ခြင် လျက်နေ၏။ သုခကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ အကြင် (တတိယဈာန်) ကြောင့် ထိုသူကို “အမျှရှုသူ၊ သတိရှိသူ၊ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ”ဟု အရိယာ (ပုဂ္ဂိုလ်)တို့သည် ချီးမွမ်းပြောဆိုကုန်၏။ တတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးကပင် ဝမ်းသာခြင်း၊ နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲ ချမ်းသာကင်းသော ‘ဥပေက္ခာ’ကြောင့်ဖြစ်သော သတိ၏စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ဤသမာဓိကို မှန်စွာတည်ကြည်ခြင်း သမ္မာသမာဓိဟု ဆိုအပ်၏။

ဤတရားသဘောကို ဒုက္ခနိရောဂေါမိနီပဋိပဒါ အရိယသစ္စာ (ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့် ဟူသော အရိယာတို့ သိအပ်သော အမှန်တရား)ဟု ဆိုအပ်သည်လို့ မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ်တော်ကြီးမှာ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးနဲ့ ပတ်သက်လို့ အသေးစိတ်ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။ သည်မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးရဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ်တွေဟာ ဘုရားဟော တိုက်ရိုက်ဖြစ်တဲ့အတွက် တစ်ခု ချင်းစီ အနက်အဓိပ္ပါယ် ပွားနိုင်လေလေ၊ နှလုံးသွင်းခံယူနိုင်လေလေ၊ ကိုယ့် အတွက် အကျိုးရှိလေလေပါပဲ။ အဲဒီလို နှလုံးသွင်းခံယူပြီး ကျင့်ကြံကြိုးစား

ပွားများနေတာဟာလည်း မဂ္ဂင်လမ်းပေါ် လျှောက်နေတာပါပဲ။ တစ်နည်းအားဖြင့် မဂ္ဂသစ္စာကို သိပြီး ကျင့်နေတာပါပဲ။ သည်လိုဆိုရင် နိရောသေစွာဆိုတဲ့ တဏှာရာဂတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုဖို့ရာ မဝေးတော့ဘူးပေါ့။

အဲသည်လို သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားကို ယောဂီရဲ့ သန္တာန်မှာ ခိုင်မြဲအောင် ကြိုးစားနေခြင်းဟာ သစ္စာကို မဏ္ဍိုင်ပြုပြီး အသက်ရှင်နေခြင်းပါပဲ။ ဒါကြောင့် သစ္စာမဏ္ဍိုင် မြဲခိုင်အောင် စိုက်ထူခဲ့ပြီးပြီ ဆိုရင် ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းရဲ့ နယ်နိမိတ်မျဉ်းပေါ်အထိ ယောဂီ ရောက်လာခဲ့ပြီလို့ ဆိုရပါမယ်။

အခန်း (၁၈)

ရှုမြင်ဆင်ခြင် မြတ်ဗောဇ္ဈင်

သဘာဝတရားကြီးကို အသေးစိတ် လေ့လာကြည့်မယ်ဆိုရင် စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းတဲ့ အချက်တွေ များလွန်းလှသမို့ လေ့လာလို့ မဆုံးနိုင်ပါဘူး။ သည်အထဲမှာ ငှက်တွေရဲ့ မွေးဖွားပေါက်ပွားမှု သဘာဝဖြစ်စဉ်ဟာ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းတဲ့ အချက်တစ်ချက်အဖြစ် ပါဝင်နေပါတယ်။

ငှက်တွေဟာ လူအပါအဝင် အခြားသော သတ္တဝါတွေလို အမိဝမ်းထဲက အကောင်အဖြစ် တိုက်ရိုက်မွေးခဲ့ရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အမိဝမ်းထဲမှာ နေတုန်းကလည်း အကောင်အထည်အဖြစ် နေခဲ့ရ၊ သန္ဓေတည်ခဲ့ရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူတို့ဟာ ဥခွံထဲမှာပဲ နေခဲ့ရတာပါ။ အမိဝမ်းထဲက ထွက်ကျလာတော့လည်း 'ဥ'အဖြစ်နဲ့ပဲ ကမ္ဘာမြေပေါ် ရောက်ခဲ့ရတာပါ။

အဲဒီ ဥခွံအတွင်းမှာတော့ အကောင်ဖြစ်လာမယ့် သန္ဓေသားလောင်း ရှိနေပါပြီ။ ဒါပေမယ့် ဒီအဆင့်ဟာ သေချာလှသေးတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အကောင်အဖြစ် မပေါက်သေးခင် ဥခွံတွင်း သန္ဓေသားဘဝမှာပဲ ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးမျိုးနဲ့ ကြုံပြီး ပျက်စီးသွားနိုင်ပါတယ်။

ကျကွဲတာတို့၊ သူတစ်ပါး ဖောက်သောက်ပစ်တာတို့ ဆိုတဲ့ ဘေးအန္တရာယ်တွေနဲ့ ဝေးတဲ့နေရာ၊ လုံခြုံခွေးထွေးတဲ့နေရာ ရောက်ရင်တောင်မှ မိခင်ငှက်မကြီးရဲ့ ခွေးထွေးတဲ့ မေတ္တာနဲ့ ဝပ်ပေးမှုက လိုအပ်ပြန်ပါတယ်။ အဲသည်လို ဝပ်ပေးမှ ဥခွံထဲက အရည်ကြည်ကလေးတွေဟာ အကောင်အထည်အဖြစ် ရုပ်လုံးပေါ်လာမှာပါ။ အဲဒါတွေ ပြည့်စုံလို့ လုံလောက်တဲ့အချိန် အတိုင်းအတာ ရောက်ပြီဆိုရင် ဥခွံထဲကနေ အကောင်ကလေးတွေအဖြစ် ပြင်ပကမ္ဘာလောကကြီးထဲကို ရောက်လာခဲ့ပြီပေါ့။

ဒါပေမယ့် ချက်ချင်းထပျံလို့ မရနိုင်သေးပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ အတောင်အလက် မစုံသေးလို့ပါပဲ။ အဲသည်လိုနဲ့ အတောင်အလက် စုံအောင်အထိ အသိုက်ထဲမှာ နေရပြန်တယ်။

အတောင်အလက်စုံတော့မှ အသိုက်အနားမှာပဲ ဟိုခုန် သည်ပျံနဲ့ အပျံသင်စအဖြစ် လေ့ကျင့်ရပြန်ပါသေးတယ်။ သည်လိုနဲ့ စိတ်ချလက်ချ ပျံသန်းလို့ရပြီဆိုမှ အသိုက်နဲ့ဝေးရာကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပျံသန်းသွားနိုင်ပါတော့တယ်။

ဒီလိုပါပဲ။ ယောဂီဟာ တရားအားထုတ်ခါစမှာတော့ အမိ ဝမ်းထဲက ကျွတ်လာခါစ ငှက်ဥကလေးလိုပါပဲ။ အမိဝမ်းဆိုတာကိုတော့ သံသရာ အမှောင်ထုကြီးလို့ သဘောထားလိုက်ပေါ့။ အရည်ကြည်တွေ စုဖွဲ့ထားတဲ့ ဥအဆင့်ကတော့ တရားအားထုတ်ခါစ အာနာပါနသတိတွေ ထူထောင်နေတာနဲ့ တူပါတယ်။ သမထအလုပ်တွေ လုပ်နေရတုန်းအချိန်ပေါ့။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလုပ်အားကြောင့်ပဲ ဘဝသံသရာက ပါလာတဲ့ စိတ်ရှူး၊ စိတ်နမ်း၊ စိတ်နောက်တွေကနေ လွတ်မြောက်နေရတဲ့ သဘောတော့ ရှိပါတယ်။

နောက်တော့ ဥခွံကို ထိုးခွဲပြီး အကောင်ဘဝရောက်လာတဲ့ အချိန်နဲ့ ယောဂီဟာ ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာတွေအပေါ်မှာ ဝိပဿနာဉာဏ်တင်ပြီး ရှုမှတ်နိုင်လို့ ရုန်ရင်းကြမ်းတမ်းတဲ့ အဝိဇ္ဇာက ကျွတ်လွတ်လာတဲ့ အဆင့်နဲ့ တူညီနေပြန်ပါတယ်။

သည့်နောက် အတောင်အလက်စုံလို့ အသိုက်အနားမှာပဲ အပျံသင်စ အဖြစ် လေ့ကျင့်နေတာဟာ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ရင့်ကျက်အောင်

ပျိုးထောင်နေတာနဲ့ အတူတူပါပဲ။

အဲဒီကနေ ပျံသန်းဖို့အတွက် စိတ်ချရပြီဖြစ်လို့ အသိုက်အမြုံ ကို စွန့်ခွာပြီး အဝေးကို ပျံသန်းသွားနိုင်ရင်တော့ အပြီးတိုင် လွတ်လပ် သွားပြီပေါ့။ ငှက်ကလေး တစ်ကောင်လိုပဲ ကျယ်ပြန့်လှတဲ့ ကောင်းကင်ပြင် ကြီးထဲမှာ လွတ်လပ်စွာနဲ့ ပျံသန်းသွားနိုင်ပြီပေါ့။

အဲဒီလို လွတ်လပ်သွားတာဟာ တဏှာ၊ အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ အသိုက်အမြုံကြီးက လွတ်မြောက်သွားတာပါပဲ။ ဒါဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ် ထူထောင်ခဲ့ပြီးလို့ အတောင်အလက်တွေ အတော်အတန် ရင့်သန်ခဲ့တဲ့အထိ လေ့ကျင့်ပြီးတဲ့ ယောဂီဟာ အသိုက်အမြုံကို စွန့်ခွာလို့ ကောင်းကင်ပြင်ကြီးထဲမှာ လွတ်လပ်စွာ ပျံသန်းသွားနိုင်ဖို့အတွက် အခုလို အပျံသင်စ အခြေအနေမှာ ကိုယ့်ရဲ့ဝိပဿနာ အတောင်အလက်တွေ အားကောင်းအောင် လေ့ကျင့်ပေးဖို့ လိုနေပါသေးတယ်။

ဒါကို လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဗောဓိပက္ခိယ ဒီပနီထဲမှာ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးနဲ့ ပတ်သက်လို့ အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုတဲ့အခါ အထက်ပါ ဥပမာနဲ့ ဖွင့်ဆိုရှင်းလင်းခဲ့ပါတယ်။

သမ္မောဇ္ဈင် (၇)ပါးတို့၌ “သုဠု ဗုဇ္ဈတီတိ သမ္မောဓိ၊ သမ္မောဓိယာ အဂါ သမ္မောဇ္ဈဂေါ”

စတုသစ္စဓမ္မေ - သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို။ သုဠု - ကောင်းစွာ။ ဗုဇ္ဈတီ - သိ မြင်တတ်၏။ ဣတိ - ထို့ကြောင့်၊ သမ္မောဓိ - သမ္မောဓိမည်၏။ (လောကုတ္တရာမဂ်ဉာဏ်ကို ဆိုသည်။) သမ္မောဓိယာ - မဂ်ဉာဏ်၏။ အဂါ - အတောင်အလက်သည်။ သမ္မောဇ္ဈဂေါ - သမ္မောဇ္ဈင်မည်၏။

ဒါကြောင့် ဗောဇ္ဈင်တရား (၇)ပါးဟာ မဂ်ဉာဏ်ရကြောင်း၊ ရောက်ကြောင်းအတွက်၊ အရိယာဖြစ်ကြောင်းအတွက်၊ ကြီးစွာသော အထောက်အပံ့တရားဖြစ်တဲ့အတွက် သည်တရားတော်ကိုလည်း ယောဂီအနေနဲ့ အမြဲတစေ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင် ပွားများရပါဦးမယ်။ သည်လိုမှလည်း ယောဂီရဲ့ ပျိုးထောင်လက်စ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေဟာ ရင့်ကျက်ဖွံ့ဖြိုးလာပါလိမ့်မယ်။ သည်လို ပျိုးထောင်ရင်းနဲ့ပဲ ခရီးစဉ်တစ်လျှောက် ယောဂီကို ရှေ့ပြေးအဖြစ် ဦးဆောင်ဆွဲခေါ်လာတဲ့ “ဥပေက္ခာ”ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ရဲ့ လေးနက်မှုနဲ့ ဥပေက္ခာ

အဝန်းအဝိုင်းရဲ့ သဘာဝ ရသတွေကိုလည်း ယောက် ခံစားနိုင်လာပါလိမ့်မယ်။
ဗောဇ္ဈင်တရားဆိုတာ သစ္စာလေးပါး သိမှုရဲ့ အစိတ်အပိုင်းလို့လည်း အဓိပ္ပါယ်ရပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဗောဇ္ဈင်တရားတွေကို ရှုမှတ် ပွားများနေရင် သစ္စာလေးပါးကိုလည်း မျက်ဝါးထင်ထင် ပိုင်းခြား သိမြင်လာနိုင်ပါလိမ့်မယ်။

ဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်ကာလတုန်းက အရှင် သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ကြီးတို့ မကျန်းမမာဖြစ်တဲ့အခါမှာ ဘုရားရှင်က သည်ဗောဇ္ဈင်တရားကို နှလုံးသွင်း ရှုမှတ်ပွားများစေပါတယ်။ အဲသည်အခါ ရောဂါဘယတွေဟာ ပျောက်ကင်း သက်သာသွားတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါဟာ နှလုံးသွင်း ရှုမှတ်မှု မှန်ကန်တဲ့အတွက် တရားတည်းဟူသော ဆေးနဲ့ကုသနည်းဟာ အကောင်းဆုံးပါပဲဆိုတာ သက်သေပြခဲ့တာပါပဲ။

ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင်သည်ပင်လျှင် နာမကျန်းဖြစ်တဲ့အခါ ဗောဇ္ဈင်သုတ်ကို ရွတ်ဖတ်ခိုင်းစေတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါက တရားကို နှလုံးသွင်း အာရုံပြုလိုက်တာပါပဲ။ ဘုရား၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီးတွေကတော့ ကိလေသာကုန်ခန်းပြီးသား ဖြစ်လေတော့ တရားတော်ရဲ့ အသံကြားရရုံနဲ့ နှလုံးသွင်း ရှုမှတ်မှု ဘယ်လောက်လျင်မြန်လိုက်မလဲ၊ ရောဂါပျောက်ကင်းသွားပုံ ဘယ်လောက်အထိ လျင်မြန်လိုက်မလဲ ဆိုတာကို အာရုံပြု ကြည့်ညို့ ကြည့်ညို့ ရပါတယ်။ ဒါဟာ ကိုယ် ဖော်တဲ့ဆေးကို ကိုယ်တိုင် စားပြသွားပြီး ရောဂါပျောက်ကင်းသွားကြောင်းကို နောက်လူတွေသိအောင် သက်သေ သာကေအဖြစ် ထားခဲ့တာပါပဲ။

ဒါကြောင့် ဗောဇ္ဈင်တရားတော်ရဲ့ တန်ဖိုးက အလွန်မြင့်မား လှပါတယ်။ ကြည့်ညို့ လေးမြတ်ဖွယ်ရာ သည်ဗောဇ္ဈင်တရားတော်ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကြည့်ရင် (၇)မျိုးရှိတာကို တွေ့ရပါမယ်။အဲဒါတွေကတော့ -

- တစ်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၊
- နှစ်။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၊
- သုံး။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်၊
- လေး။ ဝီတိသမ္မောဇ္ဈင်၊

- ငါး။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊
- ခြောက်။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊
- ခုနစ်။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့ပါပဲ။

အဲဒီအထဲမှာ သတိ၊ ဝီရိယ၊ သမာဓိ၊ ဓမ္မဝိစယတွေက ဗိုလ်ငါးပါး (အားငါးပါး) တုန်းက ရှင်းပြခဲ့ပြီးပါပြီ။ လှေတစ်စီးနဲ့ ခရီးသွား (၅)ယောက် ဥပမာကို ပြန်အမှတ်ရမိကောင်းပါရဲ့။ အဲဒီတုန်းက ပညာဆိုတဲ့ ဗိုလ်ဟာ သမ္မောဇ္ဈင် အပိုင်းမှာတော့ ဓမ္မဝိစယ ဖြစ်လို့လာပါတယ်။

သဒ္ဓါနေရာမှာ အစားထိုးဝင်လာသူတွေကတော့ ဝီတိ၊ ပဿဒ္ဓိနဲ့ ဥပေက္ခာတွေပါပဲ။ ဒါတွေကလည်း ဗိုလ်ငါးပါးကို အားအစွမ်းရှိအောင် ပျိုး ထောင်ရင်းနဲ့ ပေါ်လာတာတွေပါပဲ။ မူလဦးဆောင်သူ သဒ္ဓါက မဂ်ဉာဏ် ဆီကို လှေကို ဦးလှည့်ပေးလိုက်ပြီပို့ ဝီတိတို့၊ ပဿဒ္ဓိတို့၊ ဥပေက္ခာတို့ ဆိုတဲ့ နောက်တိုး လှေထိုးသမားတွေက အမြန်ရောက်အောင် ဝင်ပြီး အား ဖြည့်ပေးတာပါပဲ။

ဒါကြောင့် မဂ်ဉာဏ်ရဲ့ အတောင်အလက်၊ သစ္စာလေးပါးသိမှုရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေဖြစ်တဲ့ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးဟာ ဗိုလ်ငါးပါးတုံးကလို့ပဲ စုစည်း ညီညွတ်ဖို့ အထူးလိုအပ်လှပါတယ်။

ဗိုလ်ငါးပါးတုန်းက ပဲ့ကိုင်အဖြစ်နေတဲ့ 'ပညာ'ဟာ အခုတော့ သမ္မောဇ္ဈင် အစုအဖွဲ့မှာ 'ဓမ္မဝိစယ'အဖြစ် အမည်ပြောင်းခဲ့တဲ့အပြင် စရိုက်လည်း အတော်အသင့် ပြောင်းခဲ့ရပြီ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူ့ထက် ရင့်ကျက်တည်ငြိမ်တဲ့ 'ဥပေက္ခာ'ပါလာလို့ပါပဲ။

ဒါကြောင့် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ဟာ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဝီတိသမ္မောဇ္ဈင် တွေနဲ့ ပူးပေါင်းလို့ စိတ်ကို နိုးကြားအောင်၊ ရှင်သန်ဖျတ်လတ်မှုရှိအောင် နှိုးဆွပေးတဲ့ဘက်ကို ကူးပြောင်းသွားခဲ့ပါတယ်။

ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်နဲ့ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တွေ ကတော့ စိတ်ကို တည်ကြည်အောင်၊ ငြိမ်သက်အောင်၊ ခိုင်ခံ့အောင် ပြုလုပ် ပေးတဲ့ ဗောဇ္ဈင်တရားတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အားလုံးသိကြတဲ့အတိုင်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကတော့ ဘယ်တော့မှ နေရာမပြောင်းဘဲ ခေါင်းဆောင်နေရာမှာ အမြဲတမ်းတည်မြဲနေပါတယ်။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သတိဆိုတဲ့ စေတသိက်ဟာ စိတ်ရဲ့ အကောင်းဆုံး အဖော်မွန် ဖြစ်လို့ပါ။ သိတတ်တဲ့ သဘောဖြစ်တဲ့ စိတ်ရဲ့ အနီးကပ်သက် တော်စောင့် သွေးသောက်ကြီးကတော့ 'သတိ'ပါ။ သည် 'သတိ'ကတော့ သူ သစ္စာစောင့်စည်းရမယ့် 'စိတ်'ဆိုသော အရှင်သခင်ကြီး ကောင်းရာ ကောင်းကျိုးအတွက် အချိန်တိုင်း၊ နေရာတိုင်းမှာ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ဖန်တီးနိုင်ဖို့ တာဝန်ယူထားရတာ ဖြစ်လို့ပါ။

ကျန်တဲ့ စေတသိက်တွေကတော့ သင့်တော်ရာ နေရာချထား ပေးခြင်းခံရတဲ့ စေတသိက်တွေပါ။ ဒါပေမယ့် သူတို့ဟာ ခေါင်းဆောင် ကြီးဖြစ်တဲ့ 'သတိ'က ဆင့်ခေါ်လိုက်ရင်တော့ ရောက်ရာနေရာကနေပြီး အပြေးလာရတာပါ။

'ဝိရိယ'တို့ 'ပီတိ'တို့ ဆိုတာက အရောအနှောသမားတွေမို့ တစ်ခါတစ်ခါ လူပေါင်းများပြီး မကောင်းတဲ့ဘက်မှာ အားစိုက်ကြိုးစားနေ မိတာတို့၊ မကောင်းတဲ့ဘက်မှာ သာယာ နှစ်သက်နေတာတို့ ရှိတတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့ခေါင်းဆောင်ကြီး 'သတိ'ကတော့ ကောင်းတာ၊ မကောင်းတာ ခွဲခြားသိပြီး ကောင်းတဲ့ အလုပ်အပေါ်မှာပဲ အားသန်အောက်မေ့တတ် တာမို့ 'ဝိရိယ'တို့ 'ပီတိ'တို့က ရှိန်ပါတယ်။ မကောင်းတာ လုပ်တဲ့လူတွေ ဟာ အမြဲတမ်းကောင်းနေတဲ့ လူအပေါ်မှာ ရှိန်စမြဲပါ။ အဲသည်တော့ သူတို့ဟာ 'သတိ'က 'ဟေ့ကောင်တွေ'လို့ ဆင့်ခေါ်လိုက်တာနဲ့ လုပ်လက်စ အလုပ်တွေ ရပ်တန့်ကရပ်ပြီး 'သတိ'ရဲ့ ထံပါးအရောက် အမြန်ပေါက်ချ လာရတာပါ။

သတိနဲ့ ကုသိုလ်စေတသိက် အုပ်စုဝင်ချင်း အတူတူဖြစ်တဲ့ ဓမ္မ ဝိစယ (စေတသိက်အခေါ်-အမောဟ)၊ 'ပဿဒ္ဓိ'၊ 'ဥပေက္ခာ' တွေကိုတော့ 'သတိ'က အော်လား၊ ခေါ်လား၊ ထိန်းလား၊ ကျောင်းလားနဲ့ လုပ်စရာ မလိုပါဘူး။ သူတို့က 'သတိ'ရဲ့ နောက်က ကိုယ်ရံတော်တပ်မှူးကြီးတွေ အဖြစ်နဲ့ အမြဲခစားပြီးသားပါ။

'သတိ'ရဲ့ ဆောင်ရွက်မှုကိစ္စတွေ ကြီးမားကျယ်ပြန့်လာတိုင်း သူတို့ရဲ့ အစွမ်းအစတွေဟာလည်း ပိုပြီး ထက်သန် အားကောင်းလာပါတယ်။ ဒါကြောင့် 'သတိ'ဟာ သတိပဋ္ဌာန်၊ သတိန္ဒြေ၊ သတိဗိုလ်၊ သမ္မာ

သတိမဂ္ဂင်၊ သတိစေတသိက်၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်တွေအဖြစ် နေရာဖြန့်ကြက် ပါဝင်နေရတာပါ။

နောက်ပြီး 'ဓမ္မဝိစယ'ဟာလည်း ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒါ၊ ပညိန္ဒြေ၊ ပညာ ဗိုလ်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်၊ ပညာစေတသိက်၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်အဖြစ် ပါဝင် နေပြန်ပါတယ်။

သည်မှာထပ်ပြီး ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ အစရှိတဲ့ ပညာဝိသုဒ္ဓိငါးပါး၊ အနုပဿနာ ဉာဏ် (၃)ပါး၊ ဝိပဿနာဉာဏ် (၁၀)ပါး တို့ဟာလည်း ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် တွေလို့ ပြောလို့ရပါတယ်။ ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်နာမ်တရားတွေကို ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပေါ်တင်ပြီး လက္ခဏာရေးသုံးပါးဖြစ်တဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာတွေကို မြင်အောင် ရှုမှတ်နိုင်တာကို 'ဓမ္မဝိစယ'လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကလည်း သမ္ပပ္ပဓာန် (၄)ပါး၊ ဝိရိယိဒ္ဓိပါဒါ၊ ဝိရိယိန္ဒြေ၊ ဝိရိယဗိုလ်၊ သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင်၊ ဝိရိယစေတသိက် ဆိုပြီး ခေါင်းစဉ်ကွဲ၊ အမည်ကွဲတွေနဲ့ ဖြန့်ကြက် နေရာယူနိုင်တာပါ။

ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကတော့ အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းတွေ အားထုတ်လို့ ရုပ်၊ နာမ် သဘောတရားတွေ ထင်လာ၊ မြင်လာပြီး ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် သဘာဝတွေကို ရှုမြင်နိုင်သည်အထိ တိုးတက်လာပြီဆိုရင် ကိုယ်လုပ်နေတဲ့ အလုပ်အပေါ် ဝမ်းမြောက်တာ၊ နှစ်သက်တာတွေ ဖြစ်လာတဲ့ သဘောကို ဆိုလိုတာပါ။ သူကတော့ ပီတိစေတသိက် အနေနဲ့လည်း ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကုသိုလ်စေတသိက် အုပ်စုမဟုတ်ဘဲ ရောထွေးတဲ့ သဘာဝရှိတဲ့ ပကိဏ်း၊ စေတသိက်အုပ်စုထဲမှာ ပါဝင်တာပါ။

ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကတော့ ကုသိုလ်စေတသိက် အုပ်စုဝင်ပါ။ သူကတော့ တရားအားထုတ်ရင်းနဲ့ တဖြည်းဖြည်း စိတ်အေးချမ်းလာတဲ့ သဘောပါ။ စိတ်အကြံတွေကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး အပူအပင်တွေ အားလုံးကနေပြီး တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် အေးချမ်းလာခြင်းကို ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ကာယပဿဒ္ဓိ၊ စိတ္တပဿဒ္ဓိ စေတသိက်လို့လည်း ခေါ် ပါတယ်။

သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကတော့ သမာဓိန္ဒြေ၊ သမာဓိဗိုလ်၊ သမ္မာ သမာဓိမဂ္ဂင်ဆိုပြီး ပါဝင်ပါတယ်။ စိတ်တည်ကြည်မှု သမာဓိတရားပါ။ သမထအရာ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိအရာဖြစ်တဲ့ ပရိကမ္မသမာဓိ၊ ဥပစာရသမာဓိ၊

သမာပတ်ရှစ်ပါးလို့ ဆိုအပ်တဲ့ အပ္ပမာနသမာဓိ၊ ပညာဝိသုဒ္ဓိ အရာဖြစ်တဲ့ သုညတသမာဓိ၊ အနိမိတ္တသမာဓိ၊ အပ္ပဏိဟိတသမာဓိ စတဲ့ သမာဓိ အမျိုးအစား မူကွဲတွေမှန်သမျှဟာ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်တွေပါပဲ။ ဒီအထဲမှာ သုညတ သမာဓိဆိုတာက ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ယှဉ်တဲ့ သမာဓိ၊ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်နဲ့ယှဉ်တဲ့ သမာဓိကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

နောက်ဆုံးပိတ် သမ္မောဇ္ဈင်ကတော့ ဇာတ်လိုက်ကျော်ကြီးဖြစ်တဲ့ 'ဥပေက္ခာ' ပါပဲ။ ကုသိုလ်စေတသိက် အုပ်စုထဲမှာတော့ 'ဥပေက္ခာ'ဟာ 'တကြ မဇ္ဈတ္တတာ' လို့ အမည်ရပါတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ် လုပ်တဲ့အခါမှာ အချိုးအစား မကျနသေးရင် ကြောင့်ကြစိုက်ရ၊ ဗျာပါရများရနဲ့ ရှိတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို လုပ်ရင်းကိုင်ရင်းနဲ့ပဲ ကြာလာတဲ့အခါ အချိုးအစားတွေလည်း ကျကျနန ဖြစ်လို့ လှလှပပဖြစ်လာပါတော့တယ်။ အဲဒီအခါ ကြောင့်ကြစိုက်ရတာတွေ ဗျာပါရများတာတွေ ကင်းဝေးလွင့်စဉ်ပြီး အခြေအနေသစ်တစ်ခု ဖြစ်ထွန်း ပေါ်ပေါက်လာပါတယ်။ အဲသည် အခြေအနေသစ်ဟာ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ပါပဲ။

အဲဒီတော့ ဗောဇ္ဈင်တရားတွေရဲ့ အကျိုးတရားကို ယောဂီ သိချင်ရင် ကိုယ်တိုင် ပွားများကြည့်ဖို့ပါပဲ။

သဗ္ဗရသံ ဓမ္မရသော ဇိနာတိ

သဗ္ဗရသံ - အလုံးစုံသော လောကီချမ်းသာ အရသာဟူသမျှကို၊ ဓမ္မရသော - ဓမ္မချမ်းသာအရသာသည်၊ ဇိနာတိ - လွှမ်းမိုးနိုင်၏ လို့ ဆိုပါတယ်။

သမ္မောဓိအင်္ဂါတွေ ပြည့်စုံနေပြီး ဝိပဿနာသုခကို ခံစားနေရတဲ့ ယောဂီရဲ့ နှစ်သက်ချမ်းမြေ့ခြင်းတွေကို ဘယ်စည်းစိမ်မျှ လိုက်လို့မမိနိုင် ပါဘူး။ လူမင်း၊ နတ်မင်း၊ သိကြားမင်းတွေရဲ့ ခံစားလို့ကောင်းလှပါတယ် ဆိုတဲ့ စည်းစိမ်ခံစားရမှုတွေဟာ ယောဂီရဲ့ ဝိပဿနာသုခ အရသာရဲ့ (၂၅၆)ပုံ တစ်ပုံကိုတောင်မှ မမီပါဘူးလို့ အဆိုရှိပါတယ်။

ဒါကို လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း "ဗောဇ္ဈင်၏ အကျိုး တရားများ" ဆိုပြီး ဗောဓိပက္ခိယဒီပနီထဲမှာ အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထား ပါတယ် -

ဤ သမ္မောဓိအင်္ဂါ-(၃)ပါးကို ကြားနာ၍ အနာရောဂါကြီး ခဏချင်း ပျောက်ငြိမ်းကြသော ဝတ္ထုများသည်လည်း ထင်ရှား၏။ ကြားနာ သူတို့က အနက် အဓိပ္ပါယ်များကို ကောင်းကောင်းသိကြ၍ သဒ္ဓါပသန္တ ထက်သန်လှပ ပျောက်ငြိမ်းနိုင်သည်။

ဤသမ္မောဓိ အင်္ဂါ (၃)ပါးတို့ ညီညွတ်ခြင်းသို့ ရောက်သော အခါ၌ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာယဂတာ သတိအတွက်နှင့်လည်း လိုလေ သေးမရှိ စိတ်အေးရပြီ။ ကာယိကဝီရိယ၊ စေတသိက ဝီရိယတို့ အတွက်နှင့်လည်း စိတ်အေးရပြီ၊ အနိစ္စထင်မြင်မှု၊ အနတ္တထင်မြင်မှု အတွက်နှင့်လည်း လိုလေသေးမရှိ စိတ်အေးရပြီ။

ထို(၃)ဌာန၌ စိတ်အေးရသဖြင့် အနမတဂ္ဂသံသရာမှာ အိပ်မက် တွင်မျှ မမြင်ဖူးရသော နိဗ္ဗာန်အလင်းကြီးကို ဧကန္တ ငါမြင်ရပေဦးတော့ မည်ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာခြင်းသည် ဖြစ်၏။ စိတ်၊ စေတသိက်တို့၏ ပူပန်ခြင်း ခပ်သိမ်းမှ အေးငြိမ်းခြင်းသည်ဖြစ်၏။

ထိုသို့ လွန်စွာဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ ဝမ်းသာခြင်း၊ စိတ်စေတသိက် တို့၏ အေးငြိမ်းခြင်းဖြစ်လာသဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ အလွန်တည်ငြိမ်သော သမာဓိသည် ဖြစ်လာတော့သည်။

သတိအတွက်နှင့် ကြောင့်ကြစိုက်ရမှု၊ အနိစ္စ၊ အနတ္တ ထင်မြင်ရန် အတွက်နှင့် ကြောင့်ကြစိုက်ရမှု၊ ဝီရိယအတွက်နှင့် ကြောင့်ကြစိုက်ရမှုတို့မှ ကင်းရှင်းသော ဥပေက္ခာတရားလည်း ဖြစ်လာ တော့သည်။

ဤအလုံးစုံကိုလည်း သမ္မောဓိအင်္ဂါတို့ အလွန်ညီညွတ်ခြင်းသို့ ရောက်၍ သမ္မောဇ္ဈင်ကိစ္စ အထူးထင်ရှားသောအခါကို ရည်၍ ဆိုသတည်း။

သမ္မောဇ္ဈင်သာမည အနေအားဖြင့်မူကား ကာယဂတာသတိ ထူထောင်မိသော အခါကစ၌ပင် သတိစသော တရားစုသည် သမ္မောဇ္ဈင် မည်သည်သာဖြစ်၏။

သမ္မောဇ္ဈင်တရား (၇)ပါး အဆင့်ဆင့်ဖွံ့ဖြိုးလာပုံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လယ်တီဆရာတော်ကြီးရဲ့ ရေးသားချက်မှတ်တမ်းဟာ ကြည်ညိုဖွယ် ရာကောင်းလှပါတယ်။ သည်ရေးသားချက်အပေါ် မူတည်ပြီးတော့လည်း လူအဖြစ်နောက်ကျခဲ့လို့ ဆရာတော်ကို မမိခဲ့၊ မဖူးခဲ့ရပေမယ့် ဆရာ တော်ကြီးရဲ့ ဉာဏ်တော်ကို အခုလို ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ဒီပနီမှတ်တမ်းတွေက တစ်ဆင့် ကြည်ညိုခွင့်ရတာကလည်း ကံထူးလှပါပြီ။

ဒါကြောင့် ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းဆီကို ဦးတည်ခရီးနှင်လာတဲ့ ယောဂီဟာ သမ္မောဇ္ဈင်တရား (၇)ပါးကို ပွားများရင်းက ဥပေက္ခာရဲ့ မိတ်ဆက် မှုတွေကို စတင်ကြုံတွေ့လာရပါပြီ။

ညရထားကြီးကို တပင်တပန်းစီးလာရလို့ အရုဏ်မိုးသောက်ပြီဆိုရင် ခါးညောင်း ခြေဆန့် အညစ်အကြေးသန့်စင်ရင်းက ရှေ့ခရီးဆီသို့ လှမ်းမောက် ကြည့်တတ်တာကတော့ ခရီးသည်တို့ရဲ့ သဘာဝပါပဲ။

ရန်ကုန်-မန္တလေး ခရီးစဉ်နဲ့ နှိုင်းပြောရရင် အခု ယောဂီရောက်တဲ့ နေရာဟာ သာစည်ဘူတာဆိုတဲ့ ရထားလမ်းဆုံပဲပေါ့။ သည်ကနေ မန္တလေး မသွားချင်တော့ဘဲနဲ့ ရှမ်းပြည်နယ်ဘက်သွားဖို့ လက်မှတ်ဝယ်ထားလို့ ရထားပြောင်းစီးရတဲ့ ခရီးသည်တွေလည်း ပါမှာပါပဲ။

ယောဂီက မန္တလေးအထိ လက်မှတ်ဝယ်ထားပြီးတဲ့သူ ဆိုရင် စိတ် သာချပြီး လိုက်ခဲ့ပေတော့။ သည်ရထားကြီးဟာ မန္တလေးကို မလွဲမသွေ ရောက်သွားတော့မှာပါပဲ။

အဲဒီတော့ မြစ်ငယ်၊ မြို့ဟောင်းဘူတာလို့ တင်စားပြောခဲ့တဲ့ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းကို မရောက်ခင် ကြားဘူတာတစ်လျှောက်မှာတော့ အရုဏ်လည်းတက်ပြီးခါစ၊ မျက်နှာလည်း သစ်ပြီးခါစ လန်းလန်း ဆန်းဆန်း ကြည်ကြည်လင်လင်နဲ့ပဲ ဥပေက္ခာတို့ရဲ့ သဘောသရုပ်တွေကို လေ့လာကြည့် ကြပါဦးစို့လို့ တိုက်တွန်းပါရစေ။

အခန်း (၁၉)

ဥပေက္ခာတို့၏ သဘောသရုပ်

‘ဥပေက္ခာ’ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကို ‘လျစ်လျူရှုခြင်း’ဆိုပြီး အများက လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ သိနေကြပါတယ်။ သည်လို သိထားတာဟာ မမှန် ဘူးလားဆိုတော့ မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပြီးပြည့်စုံတဲ့ အဓိပ္ပါယ်တော့ မဟုတ်သေးပါဘူး။

‘ဥပေက္ခာ’ဟာ ကုသိုလ်စေတသိက် (၂၅)ပါးထဲမှာ ‘တတြမဇ္ဈတ္တ တာ’ဆိုတဲ့ စကားလုံး ဝေါဟာရအဖြစ်နဲ့ ပါဝင်နေပါတယ်။ ‘တတြမဇ္ဈတ္တ တာ’ကို အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုပုံက “ထိုထို အာရုံ၌ ငြိတွယ်ခြင်း၊ ဆန့် ကျင်ခြင်း အစွန်းတို့မှ ကင်းလွတ်သဖြင့် လျစ်လျူရှုအနေ၌ တည်ခြင်းတည်း” ပါပဲ။

ဆိုလိုတာက အာရုံတစ်ခုအပေါ်မှာ ငြိတွယ်ခြင်း၊ စွဲလမ်းခြင်း၊ သာယာနှစ်သက်နေခြင်းတို့လည်း မရှိ၊ အဲဒီအာရုံအပေါ်မှာပဲ မလိုချင်ခြင်း၊ တွန်းဖယ်ခြင်း၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းတို့မှ ကင်းလွတ်နေတဲ့ သဘောပါပဲ။ ဒါကြောင့် လျစ်လျူရှုတယ်ဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့ သိမ်းကျုံးပြီး နားလည်လိုက်ကြတာပါ။

အဲဒီလို သိမ်းကျုံးပြီး နားလည်ထားလိုက်တော့ မပြည့်စုံတဲ့ အဓိပ္ပါယ်သက်ဝင်မှုနဲ့ပဲ သမုတိနယ်ပယ်မှာ သုံးစွဲကြတဲ့အခါ တလွဲတွေ ဖြစ်ကုန်တော့တာပါ။ အပေါ်ယံ ရှုပ်ပြောသလို ဖြစ်နေလေတော့ ‘ဥပေက္ခာ’ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်လေးနက်မှုဟာ ခပ်ပေါ့ပေါ့၊ ခပ်ပေါ့ပေါ့ ဖြစ်ကုန်တော့တာ ပါ။

ဥပမာ-အဖေဆုံးမှ အဖေအသုဘကို ရောက်လာတဲ့ သားတစ်ယောက်ကို အသုဘသတင်းလာမေးတဲ့ သူတွေက “ခင်းပျားကိုလည်း အခုမှပဲ တွေ့ရတော့တယ်၊ အဖေဆီ မရောက်တာကြာပြီ မဟုတ်လား” လို့ မေးတဲ့အခါ အဲဒီ သားဖြစ်တဲ့သူဟာ အဖေနဲ့ ဆက်ဆံရေး အဆင်မပြေဖြစ် လို့ အိမ်ပေါ်က အနင်ချခံထားရတာကို သူများတွေမသိစေချင်တဲ့အတွက် ခပ်တည်တည်နဲ့ “အဖေကို ကျွန်တော် ဥပေက္ခာပြုထားတာကြာပြီ၊ ကျွန်တော် ကိုလည်း အဖေက ဥပေက္ခာပြုထားလိုက်တာကြာပြီ” လို့ ပြောဆိုသုံးစွဲတာမျိုး ကြားဖူးပါလိမ့်မယ်။ အမှန်တော့ ဒါဟာ သားအဖချင်း အဆင်မပြေလို့ စိတ်ဆိုး စိတ်ကောက်ကြတာပါ။ ဥပေက္ခာနဲ့ ဘာမျှမဆိုင်ပါဘူး။ အိမ်ပေါ်က နှင်ချလိုက်တဲ့အဖေအဖို့ “ဒီကောင် ငါ့အိမ်ရိပ် ပြန်နင်းရင်တော့လား ကွာ” လို့ စိတ်ထဲကြိမ်းနေတာတို့၊ သားဖြစ်တဲ့သူက “ငါ့ကို ပြန်ခေါ်ရင် ကောင်းမှာပဲ” တို့ ဆိုတာတွေဟာ ဥပေက္ခာစိတ်တွေမှ မဟုတ်တာ။ တစ် ဖက်ကလည်း ဒေါသနဲ့ တစ်ဖက်ကလည်း မျှော်လင့်ချက်လောဘနဲ့၊ လူချင်းသာ ရင်မဆိုင်ပေမယ့် စိတ်ကတော့ အမြဲတမ်းရင်ဆိုင်နေကြတာပါ။

ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အခြေအနေအပေါ်မှာ ကောင်းတာ၊ မကောင်းတာ ကိုယ်နဲ့မဆိုင် သူ့သဘောပဲဆိုမှ ဥပေက္ခာဖြစ်မှာပါ။ မျက်နှာလွဲနေတာ၊ ရင်မဆိုင်တာ၊ ရှောင်ဖယ်ဖယ်နေတာတွေဟာ ဥပေက္ခာ မဟုတ်ပါဘူး။ တွေ့လာတဲ့ အတွေ့အကြုံ၊ ဆုံနေရတဲ့ အာရုံအပေါ်မှာ အာရုံကို အာရုံလို့ပဲ ရိုးရိုးကလေး နှလုံးသွင်းပြီး နေလိုက်မှ ဥပေက္ခာဖြစ်မှာပါ။ အာရုံဟာ အာရုံပဲ၊ အာရမ္မဏိကဟာလည်း အာရမ္မဏိက ပါပဲ။ သူတို့နှစ်ခု အကြောင်း အကြောင်းချင်း တိုက်ဆိုင်လို့ အကျိုးတစ်ခု ထပ်ပေါ်လာတာဟာ သဘာဝ တစ်ခုပေမဲ့ သတိဉာဏ်နဲ့ ရှုမှတ်ဆင်ခြင် နှလုံးသွင်းတတ်မှ ဥပေက္ခာဖြစ် မှာပါ။

အဲဒီတော့ ဥပေက္ခာကို “လျစ်လျူရှုထားလိုက်တာပါပဲကွာ”၊ “ဥပေက္ခာပေါ့” ဆိုပြီး လွယ်လွယ်နဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့် သုံးစွဲနေကြလို့ တရား တော်ထဲက ပါဠိစကားဖြစ်တဲ့ ‘ဥပေက္ခာ’ စကားလုံးရဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ်ဟာ လူမှုဆက်ဆံရေးနယ်ပယ်မှာ ပေါ့တော့တော့ကြီး ဖြစ်နေရတာကတော့ ဘဝင်မကျစရာပါပဲ။

ဥပေက္ခာရဲ့ လေးနက်ပုံတွေ ပြောတော့မယ်ဆိုရင် ဥပေက္ခာပါဝင် တဲ့ အုပ်စုတွေကို အရင်ဆွဲထုတ်ကြည့်ပြီး ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာသင့်ပါတယ်။

တစ် အနေနဲ့ ပါရမီ (၁၀)ပါးထဲမှာလည်း ဥပေက္ခာ ပါတာပါပဲ။

နှစ် အနေနဲ့ ဗြဟ္မဝိဟာရလို့ခေါ်တဲ့ ဗြဟ္မစိုရ်တရားလေးပါးထဲမှာ လည်း ဥပေက္ခာ ပါတာပါပဲ။

သုံး အနေနဲ့ အထက်ကပြောခဲ့ပြီးသလို ကုသိုလ်စေတသိက် (၂၅)ပါးထဲမှာလည်း ဥပေက္ခာ ပါတာပါပဲ။ “တကြမဇ္ဈတ္တတာ” ဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ပေါ့။

လေး အနေနဲ့ ဗောဇ္ဈင်တရား (၇)ပါးထဲမှာလည်း ဥပေက္ခာ ပါတာ ပါပဲ။ ဗောဇ္ဈင်ပေက္ခာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒါကိုလည်း ရှေ့အခန်းတုန်းက ပြော ခဲ့ပြီးပါပြီ။

ငါး အနေနဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ် (၁၀)ပါးထဲမှာလည်း ဥပေက္ခာတစ်ပါး ပါဝင်ပါတယ်။ သင်္ခါရတွေကို ဥပေက္ခာပြုခြင်းဆိုတဲ့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် အနေနဲ့ ပါတယ်။

ခြောက် အနေနဲ့ ဝေဒနာ (၃)ပါးမှာ ဥပေက္ခာဝေဒနာအဖြစ် ပါတာ ပါပဲ။ ဒါကိုတော့ ဝေဒနာပိုင်းတွေ ရှင်းလင်းဖွင့်ဆိုခဲ့တုန်းက အတန်အသင့် ဆွေးနွေးခဲ့ပြီးပါပြီ။ သူ့ကို ဝေဒနပေက္ခာလို့လည်း ခေါ်ဝေါ်ပါတယ်။

နောက်တစ်ခုက နံပါတ်ငါးထဲမှာ အကျုံးဝင်နိုင်မယ့် ဥပေက္ခာ တစ်ခုပါ။ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ် အမြင့်ပိုင်းမရောက် ခင်မှာ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် သဘာဝတွေ မြင်သိလာတဲ့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဆိုတဲ့ အလယ်ဉာဏ်တစ်ခု ရှိပါတယ်။ အဲဒီဉာဏ်မတိုင်မီ ရုပ်နာမ်ခွဲခြား သိတာတို့၊

ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ အကြောင်းအကျိုးဆက်စပ်တာတို့တွေ ရှိပါသေးတယ်။ နာမဂ္ဂပရိစ္ဆေဒဉာဏ်တို့၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်တို့၊ သမ္မာနဉာဏ်တို့ပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဒီလို သိလာပြီဆိုရင် ဝိပဿနာဉာဏ် အုပ်စုထဲ ဝင်လာပြီမို့ အဲဒီအုပ်စုကို တပေါင်းတစုတည်းအနေနဲ့ ဝိပဿနာနဲ့ ဥပေက္ခာ ပေါင်းစပ်လို့ ဝိပဿနပက္ခာဉာဏ်လို့လည်း သုံးစွဲကြပြန်သေးတယ်။

ပြီးတော့ ဝိရိယပိုင်းမှာလည်း လျော့လည်းမလျော့၊ လွန်လည်း မလွန်တဲ့ ဝိရိယ အနေအထားဟာလည်း ဥပေက္ခာသဘော သက်ဝင်တာမို့ ဝိရိယဥပေက္ခာလို့လည်း သုံးပါသေးတယ်။

နောက်တစ်ခုက ဈာန်ပိုင်းအရာမှာလည်း ဥပေက္ခာ ပါနေပါသေး တယ်။ ဝိတက်၊ ဝိစာရဆိုတဲ့ စေ့ဆော်မှုတွေကို ကျော်လွန်လာခဲ့ပြီး ပိတိ ဆိုတဲ့ နှစ်သက်မှုကို ထားခဲ့လို့ သုခဆိုတဲ့ ချမ်းသာမှုကို ဧကဂ္ဂတာနဲ့တွဲပြီး ခံစားနေတဲ့ အချိန်မှာတောင်မှ အဲဒီ တည်ငြိမ်တဲ့ ချမ်းသာမှုကလေးကို လျစ်လျူရှုပြီး နေနိုင်တာဟာ ဈာန်ပက္ခာလို့ခေါ်ပါတယ်။ ဒါဟာ တတိယ ဈာန်မှာ ဖြစ်တတ်တဲ့ သဘောပါ။ အဲဒီလို ချမ်းသာနေတာကို လျစ်လျူ ရှုနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရိယာ(ပုဂ္ဂိုလ်)တွေက ချီးမွမ်းကြပါတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

နောက် သမထပိုင်းမှာပဲ စတုတ္ထဈာန်မှာ အလုံးစုံသော စိတ် အညစ်အကြေးတွေ ကင်းစင်ပြီး ဧကဂ္ဂတာတစ်ခုပဲ ကျန်တော့တာကလည်း ပါရိသုဒ္ဓိဥပေက္ခာလို့ ခေါ်ပြန်ပါသေးတယ်။

နောက် ဒွါရခြောက်မျိုးမှာ အာရုံလာတိုက်သမျှကို ဥပေက္ခာပြု နိုင်ပြီဆိုရင် ဆဋ္ဌင်္ဂဥပေက္ခာလို့ ခေါ်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဥပေက္ခာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သူ့ပါဝင်နေတဲ့ နေရာနဲ့ ကဏ္ဍအသီးသီး၊ အဓိပ္ပါယ်သက်ဝင်ပုံအမျိုးမျိုးဟာ လေးနက်ပြီး စိတ်ဝင် စားစရာ ကောင်းလှပါတယ်။

ဘယ်အုပ်စုထဲမှာ ဘယ်လိုပုံစံနဲ့ ပါဝင်ပါဝင် ဥပေက္ခာရဲ့ မူရင်း အဓိပ္ပါယ်က ကွယ်ပျောက်မသွားပါဘူး။ အညီအမျှ သဘောထားလျက် လျစ်လျူရှုနေတယ်ဆိုတဲ့ ဥပေက္ခာရဲ့ မူရင်းအဓိပ္ပါယ်ဟာ သူ့ ပါဝင်ပေါင်းစပ် လိုက်တဲ့ အုပ်စုကို ပိုမိုလေးနက်စွာနဲ့ အသက်ဝင်စေတော့တာပါပဲ။

ဒါကို ဈာန်ပိုင်းတို့ ပါရိသုဒ္ဓိအပိုင်းတို့မှာ ကြည့်ရင် ပိုသိသာပါ သေးတယ်။ ဥပေက္ခာရဲ့ အဓိပ္ပါယ် ပါဝင်ပေါင်းစပ် အသက်မဝင်ခင်မှာ တော့ တတိယဈာန်အရှိန်ကို ခံစားနေတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သုခချမ်းသာနဲ့ စိတ်တွေ အေးငြိမ်းနေတဲ့အပေါ်မှာ ငါ ခံစားရနေတာဟာ ကောင်းလေစွ တကားဆိုတဲ့ စိတ်မျိုး ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ သည်အချိန်မှာ ဥပေက္ခာ ရောက် လာတာနဲ့ ငါ ခံ စားရတာ မဟုတ် တော့ဘဲ ဈာန် ချမ်းသာခြင်းကို ပင် လျှင် လျစ်လျူရှုသွားနိုင်တဲ့အတွက် သက္ကာယဒိဋ္ဌိလည်း ကွာသွားပါတော့တယ်။

အဲသည်အချိန်ဟာ စတုတ္ထဈာန်အထိ လိုက်ပါသွားခဲ့ရင် ဧကဂ္ဂတာ တစ်ခုတည်း ကျန်တော့တဲ့အချိန်မှာ ဥပေက္ခာပေါင်းစပ်ပြီး ဖြစ်တဲ့အတွက် ပါရိသုဒ္ဓိဥပေက္ခာအဖြစ် ရင့်ကျက်တည်ငြိမ်စွာ ဝင်စားလို့ နေပြန်ပါတော့ တယ်။

ဒါကြောင့်မို့ ဥပေက္ခာရဲ့ ပါဝင်ပတ်သက်မှုဟာ နဂိုရှိပြီးသား အရှိန် ကို ပိုမြင့်လာစေသလို၊ မြင့်တဲ့နေရာမှာလည်း ရင့်ကျက်မှန်ကန်မှု၊ အချိုး အစားကျနမှု၊ ညီမျှမှုတို့နဲ့အတူ ဖြစ်ထွန်းလို့ လာပါတော့တယ်။

ဝေဒနာပိုင်းမှာကိုပဲကြည့် သုခဝေဒနာနဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာက ထင်ရှား တယ်။ သိသာတယ်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာကတော့ ခံစားနေလို့ ခံစားနေရမှန်း မသိဘူး။ ခြေရာကောက်လို့ မရဘူး။ အဲဒီတော့ သမာဓိတွေ သိပ်အဆင့် မြင့်သွားရင်တော့ တရစပ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်သဘာဝရဲ့ အတွင်းထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်ခံစားနေရတဲ့ ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုတော့ ယောဂီရဲ့ ဉာဏ်စွမ်းအား အလိုက် သိမြင်ခွင့် ရနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီဟာကတော့ အင်မတန် နက်ရှိုင်းလွန်းလှပါတယ်။ ခံစားရမှန်း မသိနိုင်လောက်အောင် ခံစားနေရတာကို ရိပ်မိပြီဆိုရင် မောဟတရားဟာ ဘယ်နေရာမှာမှ ခိုကပ်လို့ မရနိုင်ပေဘူးပေါ့။ ဒါကြောင့် ဥပေက္ခာဝေဒနာကို မကြည့်တတ်သေးရင် အာရုံမပြုတတ်သေးရင် မောဟတွေကို ခိုအောင်းခွင့်ပေးသလို ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကို မသိရင် မောဟဘက်ကို ယိုင်သွားတယ်ပေါ့။

ဒါကြောင့် နဂိုသဘာဝကိုက လျစ်လျူရှုခံနေရတဲ့ သဘာဝဖြစ်လို့ သုခဝေဒနာလည်း မဟုတ်၊ ဒုက္ခဝေဒနာလည်း မဟုတ်တဲ့ ကြားအလယ်က

အညီအမျှသဘောမျိုးဖြစ်နေတဲ့ ခံစားမှုမျိုးမို့ သူ့ကို ဥပေက္ခာဝေဒနာလို့ အမည်တပ်တာပါ။

မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ဆိုတဲ့ ဒွါရ (၆)မျိုးမှာ အာရုံတွေ လာတိုက်သမျှအပေါ် အညီအမျှ လျစ်လျူရှုကြည့်နိုင်ပြီဆိုရင် ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာဖြစ်တယ်လို့ ဆိုတာကလည်း သိပ်လေးနက်ပါတယ်။ ဒါကတော့ ရဟန္တာတွေမှသာ ရှုမှတ်နှလုံးသွင်းနိုင်တဲ့ ဥပေက္ခာမျိုးပဲလို့ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် တရားတော်ထဲမှာ ထည့်ဟောပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဝိပဿနာရှုမှတ်တဲ့ ယောဂီတွေမှာ သင်္ခါ ရူပေက္ခာဉာဏ် ရောက်တဲ့ အခါကျရင်တော့ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာနဲ့ အညီအမျှရှုနိုင် ပါတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီဉာဏ်ဝင်နေဆဲ အခိုက်အတန့်မျှ ပါပဲ။ နောက် ဉာဏ်ပြန်ကျသွားရင်တော့လည်း ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာ မဖြစ်နိုင်တော့ ပေဘူးပေါ့။ ရဟန္တာ မထေရ်မြတ်ကြီးတွေကတော့ အာသဝေါကုန်ပြီသားမို့ ဒွါရ (၆)ပါးက ပေါ်လာတဲ့ အာရုံ (၆)ပါးစလုံးကို ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်းမှာ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာဖြစ်နေတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒါကိုပဲ မှန်းဆကြည့်ရင် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ရဲ့ ကြည်ညိုလေးမြတ်ဖွယ်ရာ ဂုဏ်ကို သိမြင်နိုင်ပါလိမ့် မယ်။

နောက်ထပ် ဥပေက္ခာ ပါဝင်နေပုံတွေကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် ပါရမီ (၁၀)ပါးမှာရော၊ ဗြဟ္မစိုရ် (၄)ပါးမှာရော၊ ဗောဇ္ဈင် (၃)ပါးမှာရော၊ ဥပေက္ခာက နောက်ဆုံးပိတ် အိတ်နဲ့လွယ် ဆိုတဲ့ ပုံစံမျိုးနဲ့ ပါဝင်နေတာကို တွေ့ရ ပါလိမ့်မယ်။

သတ်မှတ်ထားတဲ့ အုပ်စုတစ်ခုထဲမှာ ကျန်တဲ့အုပ်စုဝင်တွေ နေရာယူပြီးကြပြီ၊ ခိုင်မာကုန်ကြပြီ၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ကုန်ကြပြီ၊ အင်္ဂါအရပ် ရပ်တို့ ပြည့်စုံကြပြီဆိုရင် ဥပေက္ခာက ခန့်ခန့်ညားညား ဝင်လာတော့တာ ပါပဲ။ ဆိုလိုတာက ဥပေက္ခာပါဝင်လိုက်မှပဲ ပါရမီတွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ၊ ဗြဟ္မစိုရ်တရားတွေရဲ့ အသက်ဝင်မှု၊ ဗောဇ္ဈင်တရားတွေရဲ့ ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ဟာ ပိုမိုပြည့်စုံသွားတယ်ဆိုတဲ့ သဘောပါပဲ။ ဒါကြောင့်မို့ ဥပေက္ခာဟာ နောက်ဆုံးက နေရာယူခြင်းပါပဲ။ ဖွံ့ဖြိုးတည်ငြိမ်ပြီးသား အခြေအနေ

ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပိုမိုရင့်ကျက်တည်ငြိမ်ဖို့ နှလုံးသွင်း ပိုမိုမှန်ကန်ဖို့ဆိုတဲ့ အချက်တွေကို ဥပေက္ခာက ဆောင်ယူလာပြီး ဖြည့်တင်းပေးလိုက်တာပါပဲ။

ဘုရားအလောင်းတော်ဟာ လေးသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကာလ တစ်လျှောက် ပါရမီဆယ်ပါးကို ဖြည့်ဆည်းခဲ့ရပါတယ်။ သည်အထဲမှာ ဥပေက္ခာပါရမီကို ဦးစားပေးပြီး ဖြည့်ခဲ့တဲ့ မဟာလောမဟံသ သူတို့သား ဘဝဟာ ထင်ရှားပါတယ်။ တော်ရုံတန်ရုံ လူပုဂ္ဂိုလ်တို့ အနေနဲ့ ပုထုဇဉ်ဘဝ မှာ ဘုရားအလောင်း ‘လောမဟံသ’ လို့ ဥပေက္ခာပါရမီဖြည့်ပုံမျိုးကို လုပ် နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ပုထုဇဉ်ဆိုတဲ့ စရိုက်ဆိုးကြီး ပါနေလို့ပါပဲ။ မဟာလောမဟံသကတော့ ဘုရားအလောင်းဖြစ်လေတဲ့ အတွက် သူ့မှာ သာမန်ပုထုဇဉ်တွေနဲ့မတူတဲ့ သတ္တိတွေ ကိန်းအောင်း နေတာမို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် မဟာလောမဟံသကို ဂုဏ်ပြုလို့ မဟာလောမဟံသဇာတ်တော် လို့တောင်မှ အမည်တွင်ခဲ့ပါတယ်။

တကယ်တော့ ‘မဟာလောမဟံသ’ဆိုတာကိုက ဘုရားအလောင်းရဲ့ အမည်မဟုတ်ပါဘူး။ ‘မဟာလောမဟံသ’ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်က “ကြက်သီး မွေးညင်းထလောက်အောင် ဥပေက္ခာပါရမီဖြည့်ကျင့်သူ” ဖြစ်ပါတယ်။

‘လောမဟံသ’ရဲ့ မိဘတွေက ချမ်းသာပါတယ်။ တိုတိုပြောရရင် သူဌေးသားပေါ့။ သူဌေးသားဆိုတဲ့အတိုင်း ပြုစုစောင့်ရှောက်ခံရ၊ ပညာ ကောင်းကောင်းသင်ရတဲ့ အခွင့်အရေးတွေ ရပါတယ်။ ပညာစုံပေမယ့် လောမ ဟံသက အိမ်ထောင် မပြုပါဘူး။ မိဘတွေ ဘယ်လိုနားချပေမယ့် မရပါဘူး။ သူ့ဆန္ဒရှိနေတာဟာ ဥပေက္ခာပါရမီဖြည့်ဖို့ အရေးပါပဲ။ ဒါနဲ့ လောမဟံသ ဟာ မိဘတွေ ကွယ်လွန်တဲ့အထိ စောင့်နေခဲ့ရပါတယ်။

မိဘတွေ ကွယ်လွန်တော့ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေကို စွန့်ခဲ့ပြီး အရပ်ဝတ် နဲ့ပဲ တောထွက်ခဲ့ပါတယ်။ ရသေ့ရဟန်းဝတ်နေရင် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားပြီး တပည့်တပန်းတွေ ဝိုင်းအုံနေမှာစိုးလို့ပါပဲ။

အဲဒါနဲ့ တရွာဝင် တရွာထွက် ခရီးထွက်လာတဲ့အခါ စာရေးသောက် ရေး ကိစ္စတွေကို လုံးဝ မပူခဲ့ပါဘူး။ ဖြစ်သလိုစား၊ ဖြစ်သလို နေခဲ့ပါသတဲ့။ သူနဲ့တွေ့တဲ့ လူတွေကလည်း သူ့ကို ဆက်ဆံချင်သလို ဆက်ဆံကြပါတယ်။

ဒါကို လောမဟံသက ဥပေက္ခာပြုခဲ့ပါတယ်။

သူ့ကို လေးလေးစားစားဆက်ဆံတဲ့ နေရာတွေမှာတော့ ကြာကြာ မနေတတ်ပါဘူး။ မရှိမသေ ဆက်ဆံတဲ့ နေရာတွေမှာတော့ ကြာကြာနေပါ သတဲ့။ သူ့စိတ်ကို ခံနိုင်အောင် လေ့ကျင့်တဲ့နေရာမှာ လောမဟံသရဲ့ ဥပေက္ခာပြုမှုဟာ စံတုလောက်စရာပါ။

သူ့ကို ကလေးတွေက အရှူးအနှမ်းဆိုပြီး ခဲနဲ့ပေါက်ကြ၊ စကြ ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လောမဟံသက မမှုပါဘူး။ ဒါတွင်မက ခံနိုင်ရည်ရှိ အောင်လိုဆိုပြီး အဲသည်ရွာမှာ ပိုပြီး ကြာကြာနေပါသတဲ့။ သင်္ချိုင်းမှာ အရိုးခေါင်းကို ခေါင်းအုံးလုပ်ပြီး အိပ်နေတော့ အချို့လူကြီးတွေက သူတော် စင်ဆိုပြီး လာကိုးကွယ်ကြပြန်ပါသေးတယ်။ ဒါမျိုးဆိုရင်တော့ လောမဟံသ ဟာ ရှောင်ထွက်သွားပါတယ်။ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ၊ အလေးမထား၊ ဂရုမစိုက်တဲ့ နေရာမှာ နေနိုင်ပါမှ သာမန်ပုထုဇဉ်တွေ မလိုလားတဲ့ အဆိုးလောကဓံကို ဥပေက္ခာပြုနိုင်မှာပါ။ ချီးမွမ်းမြှောက်ပင့် အလေးထား ဂရုစိုက်တဲ့ နေရာ မျိုးမှာ မနေလိုပါမှ သာမန်ပုထုဇဉ်တွေလိုလားတဲ့ အကောင်းလောကဓံကို ဥပေက္ခာပြုနိုင်မှာပါ။

ကဲ့ရဲ့ခံရပေမယ့် စိတ်မဆိုး၊ ချီးမွမ်းခံရပေမယ့် ဝမ်းမသာဘဲ ကိုယ့်စိတ်ကို အလယ်မှာ တစ်ဖြောင့်တည်းထားဖို့ကတော့ မလွယ်လှပါ ဘူး။ အဲဒါ 'တတြမဇ္ဈတ္တတာ' စေတသိက်ရဲ့ သတ္တိပါပဲ။ စိတ်ဆိုးခြင်းဘက် ကိုလည်း မယိမ်း၊ ဝမ်းသာခြင်းဘက် ကိုလည်း မယိမ်းဘဲ၊ အလယ်မှာ တည့်တည့်နေနိုင်တာဟာ 'တတြမဇ္ဈတ္တတာ' စေတသိက်ရဲ့ သဘောပါပဲ။

ဘုရားအလောင်းတော်ဟာ ဖြစ်လေရာ ဘဝများစွာမှာ ဥပေက္ခာ ပါရမီတွေကို ဖြည့်ခဲ့ပေမယ့် သည်'မဟာလောမဟံသ' ဘဝမှာ ဥပေက္ခာ ပါရမီဖြည့်ကျင့်ပုံကတော့ အထွတ်အထိပ်ရောက်ခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လည်း "ကြက်သီးမွေးညင်း ထလောက်အောင် ဥပေက္ခာပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်သူ" လို့ အမည်တွင်ခဲ့ခြင်းလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဥပေက္ခာပါရမီဟာ သူတစ်ခုတည်း အနေနဲ့ဆိုရင် သတ္တဝါတွေရဲ့ ကိုယ့်အကျိုးစီးပွားကို ကိုယ် ခံစားရယူနေကြတဲ့ အပေါ်မှာတော့ လျစ်လျူ

ရှုထားပါတယ်။ ကမ္မသကာထားပါတယ်။ ကြောင့်ကြစိုက်လေ့ မရှိပါဘူး။

ဒါပေမယ့် သတ္တဝါတွေရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို ရအောင်ဆောင်ရွက် ပေးတဲ့ အခါမှာတော့ ဥပေက္ခာဟာ အထွတ်အထိပ်ရအောင် ဆောင်ရွက် ပေးတတ်ပါတယ်။ ကြောင့်ကြစိုက်ပေးပါတယ်။ ကမ္မသကာ သဘောမျိုး မထားတတ်ပါဘူး။

သည့်အပြင် အခြားသော ပါရမီတွေဖြစ်တဲ့ ဒါနပါရမီ၊ သီလ ပါရမီစတဲ့ ပါရမီတွေကို သူ့ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ ပါရမီအလိုက် အထွတ်အထိပ် ရောက်အောင် ဥပေက္ခာကပဲ ကြောင့်ကြစိုက်ပြီး လမ်းဖြောင့်ပေးတတ်ပါ တယ်။ ကူပုံပေးတတ်တဲ့ သဘောရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဥပေက္ခာပါရမီမှာ လျစ်လျူရှုခြင်းအပိုင်းနဲ့ လျစ်လျူမရှုဘဲ ကြောင့်ကြစိုက်ပြီး ဝင်ရောက် အားဖြည့်ကူညီ ပံ့ပိုးတတ်တဲ့ သဘောတွေ ပါဝင်နေတယ်ဆိုတာကိုလည်း တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

နောက်ထပ် ဥပေက္ခာပါဝင်တဲ့ အုပ်စုကတော့ အများသိကြတဲ့ ဗြဟ္မစိုရ်တရား လေးပါးပါပဲ။ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာဆိုတဲ့ ဗြဟ္မဝိဟာရခေါ် ဗြဟ္မစိုရ်တရား လေးပါးကတော့ လူတော်တော်များများ နားလည်ပြီးသားပါ။

ဗြဟ္မစိုရ်တရား လေးပါးထဲမှာ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာက ပုံစံတစ်မျိုးဖြစ်ပါတယ်။ ဥပေက္ခာကတော့ ပုံစံတစ်မျိုးဖြစ်ပါတယ်။ ဘာဖြစ် လို့လဲဆိုရင် မေတ္တာရဲ့သဘောက ရန်သူဖြစ်ဖြစ်၊ မိတ်ဆွေဖြစ်ဖြစ် သတ္တဝါ မှန်သမျှကို ချစ်ခင်ရပါတယ်။ ကရုဏာကလည်း အားလုံးကို သနားစရာ ချည်းအနေနဲ့ မြင်တာပါ။ အထူးသဖြင့် ကိုယ့်ထက် အသိဉာဏ်အားဖြင့်၊ ပိုင်ဆိုင်မှုအားဖြင့် နိမ့်တဲ့သူတွေအပေါ် ထားရမယ့် သဘောပါပဲ။ မုဒိတာ ကတော့ ကိုယ့်ထက် သာလွန်တဲ့ သူတွေအပေါ်မှာ လိုလားတဲ့သဘော ပါပဲ။ သူတို့ ကောင်းစား ချမ်းသာတာကို ကြည့်ပြီး ကျေနပ်အားရ ဝမ်းသာ ပီတိဖြစ်တဲ့ သဘောပါပဲ။ သည်သဘောက အတော်ထားရခက်တာပါပဲ။ ဒီလို သဘောမထားတတ်တဲ့ အတွက်ကြောင့်လည်း သူတစ်ပါးအကျိုးကို ဖျက်ဆီးလိုစိတ်၊ မရှုဆိတ်တဲ့စိတ်တွေ ဝင်ကုန်ကြတာပဲပေါ့။

ဥပေက္ခာကျတော့ ပုံစံတစ်မျိုးပါပဲ။ သူကတော့ အားလုံးကို သတ္တဝါ အနေနဲ့ချည်း မြင်တာပါ။ ချစ်ခင်စရာလိုထင်တဲ့ သတ်မှတ်တဲ့ မေတ္တာ လိုလည်း မဟုတ်၊ သနားစရာလို မြင်တတ်တဲ့ ကရုဏာလိုလည်း မဟုတ်။ ကိုယ့်ထက်သာလို့ ဝမ်းမြောက်ရတယ်ဆိုတဲ့ မုဒိတာလိုလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ သူက ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေရဲ့ အတွင်းသဏ္ဍာန်ကိုသာ ကြည့်တတ်ပါတယ်။ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာတို့ကတော့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေရဲ့ ပြင်ပ ပုံသဏ္ဍာန် ကိုသာ ကြည့်တတ်တာပါ။

ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်နဲ့ အခြေခံသဘာဝချင်း နီးစပ်တဲ့ အတွက် ကမ္မဿက သတ္တဝါတွေဟာ ကိုယ်ပြုထားတဲ့ ကံအတိုင်း ခံစား စံစားကြရသူချည်းပါလားဆိုပြီး ပြင်ပ ပုဂ္ဂိုလ်သဏ္ဍာန်ကို နှလုံးမသွင်းဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်သဏ္ဍာန်ရဲ့ အတွင်းဘက်က သဘောသရုပ်ကိုသာ နှလုံးသွင်းတာ ဟာ ဥပေက္ခာပါပဲ။ ဒါကြောင့်မို့ ဗြဟ္မစိုရ်တရား လေးပါးမှာ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာတို့ဟာ အပြင်ပုံသဏ္ဍာန်ကိုသာ အာရုံပြုတတ်ပြီးတော့ ဥပေက္ခာ ကတော့ အတွင်းသရုပ်ကိုသာ အာရုံပြုလေ့ရှိပါတယ်။

အဲဒီလို ပြောလိုက်လို့ ဥပေက္ခာဟာ “ဘယ်သူသေသေ ငတေ မာရင် ပြီးရော” ဆိုတဲ့ ပုံစံမျိုးလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဆိုလိုတာက ဥပေက္ခာ ဟာ နေရာတိုင်းမှာ ပါဝင် ပွားများလို့ မရပါဘူး။ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာနဲ့ မပွားများ မဆောင်ရွက်နိုင်တော့မှသာလျှင် ဥပေက္ခာနဲ့ ပွားများရတာပါ။

ပထမပိုင်းမှာတော့ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ စွမ်းအားတွေနဲ့ တတ်နိုင်သမျှ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ဆောင်ရွက်ပေးရပါတယ်။ ဒီလို စွမ်းအား ပြည့် လုပ်ဆောင်ပေးလို့မှ မရတော့တဲ့ အချိန်မှာ “သူကံနဲ့ သူပါလား၊ ကိုယ်နိုင်သလောက် လုပ်ပေးခဲ့ပြီးပြီ၊ ကူညီခဲ့ပြီးပြီ၊ သဗ္ဗေသတ္တာ ကမ္မဿကာပဲ နှလုံးသွင်းရတော့မှာပဲ” ဆိုပြီး ဖြစ်နေသမျှ အခြေအနေတွေကို ဝမ်းသာ ခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်း မဖြစ်တော့ဘဲ အလိုက်သင့်ကလေး စိတ်အေးအေး ထားပြီး နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်နေလိုက်တာဟာ ဥပေက္ခာပါပဲ။ အဲဒီအချိန်မှာ အဲဒီလို ဘက်မလိုက်ဘဲ မျှမျှတတ နှလုံးသွင်းလို့ လျစ်လျူရှုတဲ့ သဘောမျိုး မရှိခဲ့ဘူးဆိုရင် တစ်နည်းအားဖြင့် ဥပေက္ခာကို နှလုံးမသွင်းတတ်ရင် စိတ်

ပင်ပန်းဆင်းရဲမှုမျိုးနဲ့ တွေ့ကြုံနေရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဥပေက္ခာဟာ အရေးကြီးရင် သက်လုံကောင်းတဲ့ ဉာဏ် ဓားတစ်လက်လို့ ဆိုရင်လည်း မမှားပေဘူးပေါ့။ သည်အထိဆိုရင်တော့ ဥပေက္ခာပါဝင်ပတ်သက်တဲ့ အုပ်စု၊ အဝန်းအဝိုင်းတွေဟာ ဥပေက္ခာ ပါလာ တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ဣန္ဒြေရင့်ကျက်စွာနဲ့ တိုးတက်ခန့်ညားလာတဲ့ သဘော တွေ ဖြစ်လာတယ်ဆိုတာ ရိပ်မိလောက်ပါပြီ။

ဒါကြောင့်မို့ ဥပေက္ခာရဲ့ လေးနက်တဲ့သဘောနဲ့ အနက်ကို နား လည်ပြီဆိုရင် ဟိုနေရာလည်းသုံး၊ သည်နေရာလည်းသုံး ဆိုတဲ့ လက်တို လက်တောင်း သဘောမျိုး ထားဖို့ သင့်မသင့် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်လို့ ရပါပြီ။

တချို့တွေက ဥပေက္ခာကို တစ်လောကလုံးကို အလင်းရောင် အညီအမျှပေးတဲ့ နေမင်းကြီးနဲ့တောင် တင်စား ခိုင်းနှိုင်းကြပါသေးတယ်။

ဒါကြောင့် ဥပေက္ခာ ပါဝင်တဲ့ အဝန်းအဝိုင်း အတော်များများဟာ သူ့အဝန်းအဝိုင်းနဲ့သူ အဓိပ္ပါယ်တွေ လေးနက် ပြည့်စုံနေကြတယ်ဆိုတာ တွေ့ခဲ့ကြရပါပြီ။ အဲသည်လို ဥပေက္ခာ ပါဝင်ပတ်သက်တဲ့ အဝန်းအဝိုင်း တွေထဲက ယောဂီအနေနဲ့ ရည်မှန်းချက် ခရီးပန်းတိုင်အဖြစ် လျှောက်လှမ်း ဦးတည်နေတဲ့ အဝန်းအဝိုင်းကတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အဝန်း အဝိုင်းဖြစ်ပါတယ်လို့ ဆိုရပါမယ်။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ယောဂီဟာ ဝိပဿနာတရားတွေကို ဘုရား ရှင်ရဲ့ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ဒေသနာတော်နဲ့အညီ ရှုမှတ်ပွားများ ကြိုးစား အားထုတ်နေလို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်တော့ ဝိပဿနာဉာဏ်ထဲမှာ အမြင့်ဆုံး ဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရတရားတွေကို ဥပေက္ခာပြုတတ်တဲ့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ဟာ ယောဂီရဲ့ ဦးတည်ရည်မှန်းရာ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းပါပဲ။

သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ရဲ့ ဟိုဘက်မှာတော့ အနုလောမဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တွေတော့ ရှိသေး တာပေါ့ပေ။ ဒါပေမယ့် ဒီဉာဏ်တွေက ပုထုဇဉ်အနွယ်ကို ဖြတ်ပြီး ဟိုဘက် ကမ်းကူးဖို့ အားယူပြီး ကူးခပ်လွတ်မြောက်သွားတဲ့ ဉာဏ်တွေဆိုတော့ ခဏ ထားလိုက်ပါဦး။ ပုထုဇဉ်အနွယ်ဝင် တစ်ယောက်အနေနဲ့ ရှုမှတ်ပွားများ

ကြိုးစားအားထုတ်မှုကြောင့် ပုထုဇဉ်ဘဝမှာ အမြင့်ဆုံးဆု တစ်ဆုဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သာ ယောဂီရဲ့ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း ခရီးဆုံးအဖြစ် ယာယီသတ်မှတ်ထားဖို့ပါ။ အဲသည်အထိ ရောက်အောင်ပဲ ကြိုးစားအား ထုတ်ဖို့ပါ။ ဟိုဘက်ပိုင်းကျတော့ ယောဂီက လုပ်စရာမလိုတော့ဘဲ ဓမ္မက သူသဘော သူဆောင်သွားပါလိမ့်မယ်။ အဲသည်ဉာဏ်ရောက်ရင် ဓမ္မတွေ က ယောဂီရဲ့ ဉာဏ်သက်ဝင်မှု၊ ရင့်ကျက်လာမှု အခြေအနေကို ကြည့်ပြီး ဓမ္မသဘောအားဖြင့် မဂ်ဉာဏ်ဆီသို့ ဆောင်ယူသွားဖို့ ပြင်ဆင်ထားနှင့်ကြ ပါပြီ။ အရေးကြီးတာက ယောဂီအနေနဲ့ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ဆိုတဲ့ ဥပေက္ခာ အဝန်းအဝိုင်းအထိ ဦးတည်ရည်မှန်း လျှောက်လှမ်းလာခဲ့ဖို့ပါပဲ။

အဲဒီတော့ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ဆိုတဲ့ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းဆီသို့ ယောဂီ ခရီးပေါက်ခဲ့ပြီလား။ သို့တည်းမဟုတ် ခရီးစဉ်မှာ ဘာတွေ ချွတ်ချော် တိမ်းပါးခဲ့သလဲ ဆိုတာကို ပြန်လည်စစ်ဆေးကြည့်ရင်းက ဥပေက္ခာ အဝန်းအဝိုင်းဆီသို့ အရှိန်မြှင့် ခရီးနှင့်ကြပါဦးစို့.....။

အခန်း (၂၀)

ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းဆီသို့

နေရယ်၊ ကမ္ဘာရယ်၊ လရယ်နဲ့အတူ အခြားဂြိုဟ်တွေ ပေါင်းစပ် ဖွဲ့စည်းလို့ ဂြိုဟ်ကြီးကိုးလုံးပါတဲ့ အစုအဝေးတစ်ခုကို နေစကြဝဠာ တစ်ခုလို့ခေါ်ပါတယ်။ စကြဝဠာ အနန္တဆိုတာက မရေမတွက်နိုင်တဲ့ နေစကြဝဠာ အစုအဝေးတွေ ပါဝင်ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်း ထားတာပါပဲ။

ဒီလိုပါပဲ၊ ပြီးခဲ့တဲ့အခန်းမှာ တင်ပြခဲ့သလို ဥပေက္ခာ ပါဝင်တဲ့အုပ်စု၊ အစုအဝေးတွေက များလှပါတယ်။ ဆိုရရင် ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းတွေ အများကြီးပဲပေါ့။ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းတစ်ခုကို နေစကြဝဠာတစ်ခုလို့ တင်စားမယ်ဆိုရင်တော့ ယောဂီ အခုဦးတည်နေတဲ့ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း ဟာ ဂြိုဟ်နဲ့တူတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားပြီး အထွတ် အထိပ်ဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ဦးဆောင်တဲ့ နေစကြဝဠာ အစုအဝေး တစ်ခုပါပဲ။

ဝိပဿနာယောဂီ ဖြစ်တဲ့အတွက် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ဆိုတဲ့

ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းဆီကို ဦးတည် ခရီးနှင်လာတာဟာ သဘာဝကျ ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လမ်းခရီးမှာ အခြားသော နေစကြဝဠာတွေနဲ့ စကြဝဠာဖြစ်တည် ရပ်တည်နေမှု အလုပ်သဘောအရ မလွဲမရှောင်သာ ဆက်ဆံရသလို ဥပေက္ခာပါဝင်တဲ့ အဝန်းအဝိုင်းတွေနဲ့လည်း ထိတွေ့ ဆက်ဆံခဲ့ရမှာပါ။

ဥပမာ - ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်အပိုင်းဆိုရင် ဘယ်တော့မှ လက်လွတ်လို့မရတဲ့ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း တစ်ခုပါပဲ။ သူကလည်း သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်တည်ဖို့အတွက် ကြီးစွာသော အထောက်အပံ့ပါပဲ။ ဗြဟ္မဝိဟာရအပိုင်းက ဥပေက္ခာကလည်း ဗဟိဒ္ဓ၊ အဇ္ဈတ္တ အပြင်အတွင်း နှစ်ဖြာကို ရင့်ကျက်စေပြီး သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်တည်လာမှုအတွက်လည်း အထောက်အပံ့ကောင်း တစ်ခုပါပဲ။

ဒါတွေက ဥပမာစကားအဖြစ် အနေနဲ့သာ ပြောရတာပါ။ တကယ် တကယ် ယောဂီ ဖြတ်သန်းခဲ့ရတဲ့ ခရီးရှည်ကြီးကို ပြန်ဝဲစောင်းကြည့်မယ် ဆိုရင် -

- ယောဂီဟာ သရဏဂုံသုံးပါးကို ခံယူခဲ့ရပါတယ်။
- ငါးပါးသီလကိုလည်း ဆောက်တည်ခဲ့ရပါတယ်။
- မေတ္တာတို့၊ ခွင့်လွှတ်ကျေအေးခြင်းတို့ပါတဲ့ ပရိကံကိုလည်း ပြုခဲ့ ရပါတယ်။
- စတုရာရက္ခတရား လေးပါးကိုလည်း နှလုံးသွင်း ခံယူခဲ့ရပါတယ်။
- အာနာပါန ဝင်လေထွက်လေကစလို့ သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါး ကိုလည်း အစဉ်တစိုက် ရှုမှတ်ပွားများခဲ့ရပါတယ်။
- လမ်းခရီးက စောင့်ကြိုတိုက်ခိုက်တတ်တဲ့ ကိလေသာရန်သူတွေနဲ့ နီဝရဏတရားတွေကိုလည်း ယောဂီရဲ့သန္တာန်မှာ မပြတ်ရှိနေတဲ့ အမှတ် သတိတွေနဲ့ ဖယ်ရှားခုတ်ထွင် ရှင်းလင်းခဲ့ရပါတယ်။
- ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ရှိနှင့်ပြီးသား အားငါးပါးကို ဖွံ့ဖြိုးအောင်လည်း လုပ်ခဲ့ရပါတယ်။ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တာ၊ ဓမ္မာဆိုတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို

အစဉ်တစိုက်အားထုတ်ရင်းက သင်္ခတနယ်၊ အသင်္ခတနယ်တို့ရဲ့ ကွာခြား ချက်၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့ရဲ့ ပြယုဂ်၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးရဲ့ အနှစ်သာရ၊ ဟောဇ္ဈင် (၇)ပါးရဲ့ အထောက်အပံ့တွေကို သိမြင်လာခဲ့ပြီး သစ္စာလေးပါးဆီကို ချဉ်းကပ်လာ ခဲ့ရပါတယ်။

အဲဒီနောက် ဥပေက္ခာတွေရဲ့ သဘောသရုပ်ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာပြီးတဲ့နောက် အခုဆိုရင် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ဦးဆောင်တဲ့ ဥပေက္ခာ အဝန်းအဝိုင်းတစ်ခုဆိုသို့ ယောဂီဟာ စတင် ချဉ်းနင်းဝင်ရောက်နေပါပြီ။ ယောဂီဖြတ်သန်းလာခဲ့ရတဲ့ ခရီးကြီးက ရှည်လျားခဲ့သလို အတွေ့အကြုံ တွေကလည်း စုံလှပါပြီ။ သည်အတွေ့အကြုံတွေကပဲ ယောဂီကို ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အဆင့်ဆင့်ဖွံ့ဖြိုးလာစေဖို့ အထောက်အပံ့ဖြစ်စေ ခဲ့ပါတယ်။

ခရီးလမ်းတစ်လျှောက် တစ်စွန်းတစ်စကလေးမျှ မဟခဲ့တာ ကတော့ ဝိပဿနာဉာဏ် အစဉ်အတန်းကိစ္စတွေပါပဲ။ ဒါတွေကို ယောဂီက ကြိုသိထားနေရင် ကိုယ်လုပ်ရမယ့် အလုပ်အပေါ် စိတ်ဝင်စားမှု အားနည်း သွားပြီး ဆိုင်းဘုတ်ထောင်ထားတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေဘက်ကိုပဲ လှမ်းကြည့် နေမိမှာစိုးလို့ပါ။

ညရထားစီးလာတဲ့ ခရီးသည်ဟာ ဘူတာတစ်ခုရောက်တိုင်း ပြတင်းတံခါးဖွင့်ပြီး ဘယ်ဘူတာရောက်ပြီလဲ၊ ဘာညာနဲ့ ဆိုင်းဘုတ်တွေ ဖတ်နေမယ်ဆိုရင် အိပ်ရေးပျက်တာပဲ အဖတ်တင်ပါလိမ့်မယ်။ ကိုယ်က မန္တလေးရထားလက်မှတ် ဝယ်ထားပြီးပြီပဲ။ မန္တလေးရောက်ဖို့က အဓိက လိုရင်းပါပဲ။ အေးအေးဆေးဆေး အိပ်ပြီးလိုက်သွားရုံပဲပေါ့။ အချိန်တန်လို့ မနက် မိုးလင်းရင် မန္တလေးကို ရောက်မှာပါပဲ။

သို့မဟုတ်ရင် ဟာ .. တောင်ငူပဲ ရောက်သေးတယ်။ မန္တလေး ရောက်ဖို့ အများကြီးလိုသေးတယ်။ ဘယ်နှနာရီမှ ရောက်မလဲ မသိပါဘူး ဆိုပြီး နာရီကြည့်လိုက်။ ခရီးအကွာအဝေး တွက်လိုက်နဲ့ စိတ်တွေက အလုပ်များပြီး အိပ်လို့ပျော်မှာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ပြီးတော့ ကားနဲ့ စီးသွားရင်

အကောင်းသား။ သည်အချိန်လောက်ဆို ကားလမ်းဘက်မှာ ပျဉ်းမနားတောင် ကျော်နေပြီလား မသိဘူးနဲ့ဆိုပြီး ကိုယ်မမြင်ရတဲ့ လမ်းဘက်ဆီလည်း မှန်းဆ၊ ကိုယ့် ခရီးအပေါ်မှာလည်း သံသယဖြစ်ပြီး မန္တလေးရောက်ဖို့ တောင့်တမှုတွေနဲ့ မန္တလေး မရောက်သေးပါလားလို့ ကြောင့်ကြမှုတွေ ကြားထဲမှာ ရထားက လှုပ်လှုပ်၊ ခရီးသည်ရဲ့စိတ်က မငြိမ်၊ ပူပန်မှုသောကတွေနဲ့ အိပ်ရေးပျက်ပြီး ခရီးသွားရတာ ကြည်ကြည်လင်လင် လန်းလန်းဆန်းဆန်း ဖြစ်မလာတဲ့ အပြင် ကိုယ်နှင့်နေတဲ့ ခရီးစဉ်ကပင်လျှင် ကိုယ့်အတွက် ကြောင့်ကြမှုတစ်မျိုး ပိုလာသလို ဖြစ်တတ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ ကိုယ်လုပ်ရမယ့် အလုပ်ကိုသာ လုပ်နေဖို့ အဓိက ပါပဲ။ ။

ဘေးဘယ်ညာကို မကြည့်မိဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ နှိုင်းယှဉ် ချိန်ထိုးမှုဟာ သမုတ်နယ်ပယ်၊ လောကနယ်ပယ်မှာတော့ ကောင်းပါတယ်။ တရားဓမ္မရဲ့ နယ်ပယ်မှာတော့ နှိုင်းယှဉ်စရာ မရှိတဲ့ “အနှိုင်းမဲ့ချမ်းသာ” ဆီ ဦးတည်နေတဲ့အတွက် နှိုင်းယှဉ်ချိန်ထိုးပြီးမှ လုပ်ကိုင်တတ်တဲ့ အကျင့်ဟာ အနှောင့်အယှက်လို ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။

သည်တော့ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တဲ့အချိန်မှာ ငါတော့ဖြင့် ဘယ်ဉာဏ်ရောက်နေပြီ၊ ရှေ့ကို (၂)ဆင့်၊ (၃)ဆင့်လောက် တက်လိုက် ရင်တော့ အိုကေပြီဆိုတဲ့ တွေးလုံးတွေဟာ ကိုယ့်ပုဆိုးစ ကိုယ်တက်နင်းပြီး ချော်လဲစေမယ့် တွေးလုံးတွေပါပဲ။

တစ်ခါက ရိပ်သာတစ်ခုရဲ့ ရုံးခန်းမှာ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်က တရားဝင်ဖို့ စာရင်းလာသွင်းတာနဲ့ ဆုံဖူးပါတယ်။ အဲဒီ အမျိုးသမီးကို ရုံးခန်းက ဘုန်းကြီးတစ်ပါးက တရားရိပ်သာ ဘယ်နှခါဝင်ဖူးပြီလဲလို့ မေးပါတယ်။ အဲသည်တော့ အဲဒီအမျိုးသမီးက-

- “တပည့်တော်မက တရားရိပ်သာ တစ်ခါမျှ မဝင်ဖူးသေးပါဘူး”
- “ဒါဖြင့်ရင် အိမ်မှာရော တရားအားထုတ်ဖူးလား”
- “အားမထုတ်ဖူးသေးပါဘူး အရှင်ဘုရား”

“ဒါဆိုရင် ဒီရိပ်သာမှာ ဘယ်နှရက်လောက် တရားအားထုတ် မယ်လို့ စိတ်ကူးထားသလဲ”

“တပည့်တော်မ ဉာဏ်စဉ်ရမှ ပြန်မှာပါ”

အဲသည်လို ကြားလိုက်ရတဲ့အခါ ရုံးခန်းက ဘုန်းကြီးက အဲသည် ဒကာမကို နည်းနည်း စိတ်အချဉ်ပေါက်သွားပုံရပါတယ်။ ဘုန်းကြီးရဲ့ အသံ နည်းနည်းမာလာပါတယ်။

“ခင်ဗျားကို ဘယ်သူက ဉာဏ်စဉ်ပေးနာမှာမို့လဲ”

“မသိဘူးလေ အရှင်ဘုရား၊ အရှင်ဘုရားတို့ ရိပ်သာမှာ ဉာဏ်စဉ် ပေးနာတယ်လို့ တပည့်တော်မရဲ့ အသံတွေက ပြောလို့ပါ”

“အဲဒီ အသံတွေဆိုတာက ဒီရိပ်သာမှာ အားထုတ်ဖူးလို့လား”

“ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား”

“သူတို့ရော ဉာဏ်စဉ်နာသွားခဲ့ကြတယ်တဲ့လား”

“အချို့လည်း နာရတယ်ပြောပါတယ်၊ အချို့ကလည်း အခု အချိန်အထိ မနာရသေးပါဘူးတဲ့”

“ဉာဏ်စဉ်နာရတဲ့ သူတွေက ဘာပြောကြသလဲ”

“ဟာ .. သိပ်ကောင်းတာတဲ့ အရှင်ဘုရား၊ ဉာဏ်စဉ်နာခွင့် ရပြီဆိုရင် လက်ခမောင်းသာ ခတ်ပေတော့လို့ ပြောပါတယ်ဘုရား”

“ဪ .. ဒါဆိုရင် ခင်ဗျားက လက်ခမောင်းခတ်ချင်လို့ ပေါ့လေ၊ ဟုတ်လား။ လက်ခမောင်းခတ်ချင်ရင် ရိပ်သာကို လာမနေနဲ့၊ လက်ဝှေ့စင်မြင့်ပေါ်သာ တက်ပြီး လက်ခမောင်းသွားခတ်ချည်”

နောက်ပိုင်းကျတော့ ဘုန်းကြီးအသံက မာသထက်မာလာ လေတော့ အဲဒီ ဒကာမလည်း ကြောက်ကြောက်ရွံ့ရွံ့နဲ့ နောက်ဆုတ်ပြန် သွားတာ တွေ့ခဲ့ရဖူးပါတယ်။ ဒါဟာ ဘာလဲ ဆိုတော့ တစ်ဆင့်ကြားတွေနဲ့ အဆင့်တရား(တရားအဆင့်)တွေ သတ်မှတ်ဖို့ ကြိုးစားကြတာ ပေါ်လွင် နေပါတယ်။

တရားလည်း တစ်ခါမျှ အားမထုတ်ဖူးသေး၊ ရတနာသုံးပါးတို့၊

သီလတို့ရဲ့ တန်ဖိုးကိုလည်း နားမလည်သေးပါဘဲ။ ကိုယ့်ကိုယ်ထဲက ကိလေသာ အဆောက်အအုံတွေကို ဘယ်လို ဖြိုချရမယ်ဆိုတဲ့ နည်းလမ်းလည်း မသိသေးပါဘဲနဲ့ လေသံကြား ဖမ်းတရားနာကြတဲ့ ကိစ္စတွေပဲပေါ့။

သည်အကြောင်းကိုသာ ကြားရရင် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘယ်လောက်စိတ်မကောင်းဖြစ်ရှာမလဲ။ ဉာဏ်စဉ် တရားဆိုတာကို ကြားဖူးနားဝနဲ့ လူတွေ သဘောပေါက်လွှဲပုံတွေဟာ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ စေတနာတရား၊ ကရုဏာတရားတွေကို စော်ကား နေသလိုပါပဲ။

မဟာစည်ရိပ်သာ စတင်ထောင်ခါစက ယောဂီတွေဟာ ကိုယ့် ရိက္ခာလေး ကိုယ်ယူလာပြီး၊ ကိုယ့်ထမင်း ကိုယ်ချက်စားလို့၊ ကိုယ့်တရား ကိုယ်အားထုတ်ကြရတာပါ။ အဲသည်တုန်းက အခုလို အဆောက်အအုံ တွေကလည်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မရှိသေးပါဘူး။ ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာ တွေကလည်း အခုလောက် မများသေးတဲ့အတွက် ပြည့်စုံမှု မရှိသေးပါဘူး။ ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့တွေကလည်း စုစည်းမှုမရှိသေးတဲ့အတွက် အခုခေတ် ယောဂီတွေလို အဆင်သင့် စားပြီးသောက်ပြီး တရားအားထုတ်လို့ မရခဲ့ ကြပါဘူး။

ဒါပေမယ့် အဲဒီလိုချို့တဲ့တဲ့ ကြားထဲက ယောဂီကြီးတွေဟာ တရားကို ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဆရာတော်ကြီးနဲ့တကွ မဟာစည်ရိပ်သာက ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယဆရာတော်တွေဟာ တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီတွေကို အမြဲတစေ စောင့်ကြည့် စစ်ဆေးနေကြတာပါပဲ။ အဲဒီလို စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရာက ယောဂီရဲ့ အနေအထိုင်၊ အသွားအလာ၊ တရား လျှောက်တဲ့အခါ တင်ပြပုံတွေကို စနစ်တကျ လေ့လာသုံးသပ်ပြီးသကာလ သည်ယောဂီဟာ ဣန္ဒြေအတန်အသင့် ရင့်ကျက်လာပြီ။ သူ့သန္တာန်မှာ ပေါ်နေတဲ့တရားကို ဘယ်လိုလဲဆိုတာ ချိန်ထိုးကြည့်ဖို့အတွက် ဆိုပြီး မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တိုင် သီးသန့်တရားဟောပေးပါတယ်။

အဲဒီလို တရားဟောတဲ့အခါ အဟောခံရတဲ့ယောဂီ အရေ

အတွက်ဟာ သိပ်နည်းပါတယ်။ (၂)ယောဂီ၊ (၃)ယောဂီ အများဆုံးပါပဲ။ တစ်ခါတလေ (၁)ယောဂီတည်း ဖြစ်နေလည်း ဆရာတော်ကြီးက အပင်ပန်းခံ ဟောပေးပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ “အပင်ပန်းခံ”ဆိုတဲ့ စကားလုံး ထည့်သုံးရသလဲဆိုတော့ အဲသည်တရားဟောရင် အနည်းဆုံး (၄)နာရီ လောက် ကြာတတ်လို့ပါပဲ။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း စိတ်ပါလက်ပါနဲ့ သေသေချာချာ ဟောပြောနေသလို ယောဂီကလည်း တရားတော်ရဲ့တန်ဖိုးကို နက်နက်နဲနဲ ထဲထဲဝင်ဝင် နှလုံးသွင်းပြီး နာကြားတာပါ။

အဲဒီလို ဣန္ဒြေရင့်ကျက်တဲ့ ယောဂီတွေ ပေါ်လာတိုင်း ဆရာတော်ကြီးက ဟောပြောနေလေတော့၊ တပည့် ဒကာ၊ ဒကာမတွေက ဆရာတော်ကြီး ပင်ပန်းတာကို မကြည့်ရက်ကြလို့ တိပ်ခွေခွေ အသံသွင်းပြီး ဖမ်းထားပါရစေဘုရား။ တကယ်လို့ ဆရာတော်ကြီး အချိန် မပေးနိုင်လို့ မဟောနိုင်တဲ့အခါမှာ ဆရာတော်ကြီး သာသနာပြုခရီးစဉ်တွေ ရှိတဲ့အခါမှာ သည်အသံသွင်းတရားတွေကို ဣန္ဒြေရင့်ကျက်တဲ့ ယောဂီများကို ဖွင့်ပြပြီး နာကြားစေနိုင်ဖို့အတွက်ပါ ဆိုပြီး လျှောက်ထားတော့ ဆရာတော်ကြီးက လက်ခံတဲ့အတွက် သည်အစီအစဉ် ပေါ်လာတာပါ။

နောက်တော့ (၄)နာရီများတဲ့အတွက် (၃)နာရီစာလောက်ပဲ ဟောပေးပါလို့ ထပ်မံ လျှောက်ထားကြလို့ သည်နေ့ အချိန်အထိ ဉာဏ်စဉ် တရားဟာ (၃)နာရီစာ တိပ်ခွေတွေအဖြစ် ကျန်ခဲ့တာပါ။

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးဟာ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း ပထမတွဲ၊ ဒုတိယတွဲတွေကို ပါဠိတော်၊ ဋီကာ၊ အဋ္ဌကထာတွေနဲ့ ညှိပြီး စနစ်တကျ အသေးစိတ် ရေးထားခဲ့တဲ့အတွက်လည်း သည်ဉာဏ်စဉ် တရားတော်ဟာ အင်မတန် သိပ်သည်းလေးနက်လှပါတယ်။

သမာဓိတွေ အားကောင်းပြီး သတိဉာဏ်တွေ ထက်မြက်လို့ ဣန္ဒြေတွေ ရင့်ကျက်လာတဲ့ ယောဂီအနေနဲ့ကတော့ တရားတော်ကို စူးစူး စိုက်စိုက် အာရုံပြုနိုင်ပြီဖြစ်လို့ (၃)နာရီအချိန် ဆိုတာ ကုန်သွားမှာတောင် စိုးရပါသေးတယ်။ ဒါက ပထမ အမျိုးအစားပေါ့။

အဲသည်ရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ကိလေသာထုထည်ကြီးတွေ ရင်မှာ ပိုက်ပြီး ပေါ့ပေါ့ဆဆနဲ့ နားထောင်ကြည့်ရင်တော့ (၁၅)မိနစ်လောက်ဆို ထိနမိဒွဆိုတဲ့ အိပ်ချင် ငိုက်မျဉ်းစိတ်တွေ ဝင်ရင်ဝင်၊ မဝင်ရင် စိတ်တွေ ပျံ့လွင့်ပြီး ဘာတွေပြောနေမှန်း မသိပါဘူးဆိုပြီး အချိန်ကုန်ဖို့သာ မျှော်လင့်နေပေလိမ့်မယ်။ ဒါကတော့ ဒုတိယ အမျိုးအစားပေါ့။

ပထမ အမျိုးအစားကတော့ ယောဂီအစစ်ပေါ့။

ဒုတိယ အမျိုးအစားကတော့ ဂုဏ်တစ်ရပ်အနေနဲ့ ဖြတ်လမ်းက ဉာဏ်စဉ်တရားနာချင်တဲ့ လူတွေပါပဲ။

ဉာဏ်စဉ်တရားရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ကိုယ့် ဉာဏ်အဆင့်ကို ကိုယ့်ဘာသာ ချင့်ချိန်နိုင်ဖို့ ဆုံးမလိုက်တာပါပဲ။ တစ်နည်းအားဖြင့် ယောဂီကို ထပ်ပြီး အလုပ်ပေးလိုက်တာပါ။ အဆင့်မြင့် အလုပ်ပေးတရားပါပဲ။ တရားရိပ်သာဝင်တဲ့နေ့မှာ ဘယ်လို ရှုမှတ်ရတယ်၊ ဘယ်လို နေထိုင်ရတယ်၊ ဘယ်လို စကြိုလျှောက်ရတယ် စတဲ့ ရှုမှတ်ပုံတွေပါတဲ့ အလုပ်ပေးတရားနဲ့ တော့ ကွာသွားတာပေါ့။

သည်ဉာဏ်စဉ်တရားမှာကတော့ သတိ၊ သမာဓိတွေရဲ့ နောက် ကွယ်မှာ ပုန်းအောင်းနေတဲ့ ဉာဏ်က ရှေ့ထွက်လာပြီမို့၊ အဲဒီဉာဏ်အားနဲ့ ယောဂီရဲ့ စိတ် စင်ကြယ်သည်ထက် စင်ကြယ်အောင်၊ ယောဂီရဲ့ သီလတွေကို ဖြူစင်သည်ထက် ဖြူစင်လာအောင်၊ ယောဂီရဲ့ ဉာဏ်စွမ်းအားတွေကို မြင့်မားသည်ထက် မြင့်မားလာအောင် ဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ရပုံတွေကို ရည်ညွှန်းပြီး ဆုံးမရင်းက ဆွဲခေါ်လမ်းညွှန်ပေးတာပါပဲ။ ကိုယ့်မှာ ဘာတွေလိုသေးလဲ၊ ကိုယ့်မှာ ဘာတွေတော့ ပယ်ထားနိုင်ခဲ့ပြီလဲ ဆိုတာ သည်တရား နာကြည့် ရင်းနဲ့ အဖြေပေါ်ပါတယ်။

သည်လို စေတနာနဲ့၊ ကရုဏာနဲ့ လုပ်ခဲ့တဲ့ အလုပ်တစ်ခုဟာ အခု နောက်ပိုင်းမှာ ဂုဏ်တု ဂုဏ်ပြိုင်လို သုံးလာကြတာကတော့ စိတ်မကောင်း စရာပါပဲ။ “ဉာဏ်စဉ်နာမု လူရာဝင်မှာလိုလို” ဉာဏ်စဉ် မနာရသေးရင်ပဲ တန်းမဝင်တော့ဘူးလိုလို၊ ငါက ဉာဏ်စဉ် ဘယ်နှကြိမ်

တောင် နာပြီးသားဆိုပြီး စိန်ယာလက်မှတ်ကြီးကိုလို့ အခုမှ တရားရိပ်သာကို မယောင်မလည် ရောက်လာတဲ့ ယောဂီအသစ်တွေကို ဖိဟောက်တော့မယ့် ပုံစံမျိုးနဲ့ ဟန်လုပ်နေပုံတွေဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယောဂီဟုတ် မဟုတ် အဖြေပေး နေသလိုပါပဲ။

တကယ်တော့ ဉာဏ်စဉ်တရားနာတယ်ဆိုတာ အောင်လက်မှတ် ထုတ်ပေးလိုက်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘွဲ့လက်မှတ်၊ ထောက်ခံစာ ထုတ်ပေး လိုက်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ရဲစခန်းတွေက ထုတ်ပေးတတ်တဲ့ အကျင့် စာရိတ္တကောင်းမွန်ကြောင်း ထောက်ခံစာမျိုးလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ရှေး ဆရာတော်ကြီးတွေရဲ့ စေတနာနဲ့ ပေးခဲ့တဲ့ အမွေတွေကို နှောင်းလူအချို့ အသုံးမမှား၊ အမှတ်မမှား၊ အသိမှားတာတွေကတော့ စိတ်မကောင်းစရာပါပဲ။

သည်လိုနဲ့ သည်ဉာဏ်စဉ်တရားအပေါ် မူတည်ပြီး ယောဂီတွေရဲ့ အားနည်းချက်ကို အခွင့်ကောင်းယူလို့ ထင်ပေါ်ချင်တဲ့ နောက်ပေါ် အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက တိုက်ကွက်ဖော်တော့တာပါပဲ။ ဒါကို စဉ်းစားကြည့်ရင် တရား အားထုတ်တဲ့ နယ်ပယ်မှာတောင်မှ ကိလေသာရဲ့စွမ်းအားက ဘယ်လောက် အထိ မွေ့နှောနိုင်စွမ်းရှိတယ် ဆိုတာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားလှပါတယ်။

ဒါကြောင့် ကိုယ် အနေမတတ်၊ အထိုင်မတတ်လို့ နှလုံးသွင်းမမှန်တဲ့ အပေါ်မှာ ကိုယ့်ဆရာသမားတွေရဲ့ သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်တွေ ဘယ်လောက်အထိ ထိခိုက်နိုင်သလဲဆိုတာ သတိပြုစေချင်ပါတယ်။ ‘သတိ’ ဆိုတာက အဲဒီ အတိုင်းအတာထိအောင် ‘ဉာဏ်’ သွင်းပြီး ထားရမယ့် အရာပါ။

ရိပ်သာတစ်ခုက ဆရာတော်တစ်ပါးကို ယောဂီတစ်ယောက် လျှောက်ထားတာကိုလည်း သတိရမိပါသေးတယ်။

“ဆရာတော်ဘုရား၊ ဉာဏ်စဉ်နာပြီး ဆက်ပြီး တရားအားထုတ်နေ သေးတဲ့ ယောဂီတွေကို ဉာဏ်စဉ်နာပြီးသားမှန်း တပည့်တော်တို့ သိရ အောင် တပည့်တော်တို့ တပ်ထားတဲ့ ရိပ်သာတံဆိပ်အရောင်နဲ့ မတူတဲ့ အခြားတစ်ရောင်နဲ့ တံဆိပ်လုပ်ပြီး တပ်ထားကြရင် ကောင်းမလားလို့ပါ ဘုရား”

“မလုပ်ပါနဲ့ ဒကာကြီးရယ်၊ နဂိုကမှ မြောက်ကြွမြောက်ကြွ ဖြစ်နေကြတာ၊ သူ့ခိုးရွှေရ တပြပြလုပ်ချင်နေကြတာ၊ အရူးဘုံမြောက်သလို ဖြစ်နေပါဦးမယ်။ ဒါပေမယ့် ယောဂီအားလုံးတော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့နော်။ အချို့ တကယ်ရင့်ကျက်တဲ့ ယောဂီကတော့ သူ့ကို သိမှတ်တောင် စိုးရိမ်မိပါသေးတယ်”

“ဒါဆိုရင် ဒီ ဉာဏ်စဉ်တရားနာတယ် ဆိုတာက . . . .”

“ဒါကတော့ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ မူအတိုင်း လုပ်ကြရတာပါ။ စေတနာကို ဝေဒနာဖြစ်အောင် တလွဲသုံးနေကြတော့လည်း မတတ်နိုင်ဘူးပေါ့။ သူ့သန္တာန်က တရားအဆင့် အမှန်က သူ့ဆက်ဆံမှုကို ဖော်ပြပါလိမ့်မယ်”

ယောဂီတွေ ထောင်ပေါင်းများစွာကို တရားစစ်လို့ အတွေ့အကြုံ များလှပြီဖြစ်တဲ့ ဆရာတော်တွေတောင်မှ သည်လို မှတ်ချက်ချရသေးတယ် ဆိုရင် ယောဂီတွေရဲ့ဘက်က ဘယ်လောက် အတိုင်းအတာအထိ နှလုံးသွင်း မှားတာတွေ ဖြစ်ခဲ့ကြပြီလဲဆိုတာ ဆင်ခြင်ကြည့်စေချင်ပါတယ်။

သည်ကိစ္စကို အပြစ်သဘောပြောတယ်လို့ မထင်စေချင်ပါဘူး။ တရားအားထုတ်ရင်းနဲ့ တရားလမ်းကြောင်းပေါ်က ဉာဏ်စဉ်ဆိုတဲ့ အဆင့် သတ်မှတ်ချက် အမည်နာမတွေကို နာမပညတ် နှလုံးသွင်းတာ အကျင့်ပါ နေကြတဲ့ ပုထုဇဉ်ယောဂီ အတော်များများဟာ အဲသည်ဘက်ကို အာရုံပြု နှလုံးသွင်းလို့ ‘သတိ’တွေ လွတ်တတ်ကြလွန်းလို့ သတိပေးရတာပါ။

ပြောရင်းနဲ့ကို သည်ကိစ္စက အတော်ကျယ်ပြန့်လို့ စကားလမ်း ကြောင်းရဲ့ဘေးကို တော်တော်ထွက်သွားခဲ့ရပါပြီ။ သည်လိုပြောလိုက်မှပဲ အခုဆက်ပြီး မပြောမဖြစ် စကားအဖြစ် ပြောရမယ့် ဉာဏ်စဉ်ကိစ္စတွေ အတွက် ပြေလည်သွားနိုင်မယ်လို့ ယူဆပါတယ်။

ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်တွေနဲ့ပတ်သက်လို့ မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးရဲ့ ဝိပဿနာရှုနည်း ပတွဲ၊ ဒုတွဲတွေ လေ့လာရင် အသေးစိတ် သိခွင့်ရနိုင်ပါတယ်။ ဒါကတော့ စာလိုပေါ့။ ခန္ဓာလို သိချင်ရင်တော့ တရား အားထုတ်မှပဲ သိရမှာပါ။

‘စာလို’ထဲကပဲ အကျဉ်းချုပ် ထုတ်နုတ်ပြီး ရှင်းပြပါရစေ။

ဝိပဿနာဉာဏ်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရှိသမျှအမည်နာမ ဝေါဟာရ တွေ ဖော်ပြရမယ်ဆိုရင် (၁၆)ခုရှိပါတယ်။ အချို့ကလည်း (၁၀)ခု၊ အချို့ ကလည်း (၁၂)ခု၊ အချို့ကလည်း (၁၃)ခု စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးပြောကြ တာပါပဲ။ ဒါကတော့ စာပေနှံ့စပ်သူတွေနဲ့ ဆွေးနွေးရင် ပိုသိပါမယ်။ အခု တော့ ရှိသမျှ ဉာဏ်ရဲ့ နာမည်နဲ့ အဓိပ္ပါယ်အကျဉ်းတွေ ဖော်ပြပေးပါရစေ။

- (၁) နာမရှုပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် - (နာမ်ရှုတ်ကို ရွဲခြား၍ သိ သောဉာဏ်)
- (၂) ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် - (အကြောင်းအကျိုးကို ပိုင်းခြား ၍ သိသောဉာဏ်)
- (၃) သမ္မသနဉာဏ် - (အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ၌ဖြစ်သော နာမ်ရှုတ်တရားတို့ ကို ပိုင်းခြားသိနိုင်သောဉာဏ်)
- (၄) ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် - (ရှုပ်၊ နာမ်တို့၏ အဖြစ်၊ အပျက်ကို ရှုမြင်သောဉာဏ်)
- (၅) ဘင်္ဂဉာဏ် - (ရှုပ်၊ နာမ် အာရုံတို့၏ အပျက်သဘောကို ရှုမြင် နိုင်သောဉာဏ်)
- (၆) ဘယဉာဏ် - (အပျက်သက်သက် မြင်ရ ပါများ၍ ကြောက်စရာဟု ထင်မြင်လာသောဉာဏ်)
- (၇) အာဒီဇဝဉာဏ် - (သာယာဖွယ်မရှိ၊ အနှစ်သာရ မရှိ၊ ငြီးငွေ့ဖွယ်အတိဟု ထင် မြင်လာသောဉာဏ်)
- (၈) နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် - (ပျင်းရိငြီးငွေ့ဖွယ်ဟု ထင်မြင် လာသောဉာဏ်)

- (၉) မုဒ္ဒိတုကမ္ပတာဉာဏ် - (ပျင်းရိငြိုးငွေ့ဖွယ်မှ လွတ်မြောက်လိုသောဉာဏ်)
- (၁၀) ပဋိသင်္ခါဉာဏ် - (မှတ်သိပြီးသော သင်္ခါရတို့ကို မှတ်လျက်တစ်ပြန်ရှုသော ဉာဏ်)
- (၁၁) သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် - (သင်္ခါရတရားတို့ကို အညီအမျှထား၍ ရှုမှတ်သောဉာဏ်)

- (၁၂) အနုလောမဉာဏ်
- (၁၃) ဂေါတြဘူဉာဏ်
- (၁၄) မဂ်ဉာဏ်
- (၁၅) ဖိုလ်ဉာဏ်
- (၁၆) ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်

(၁၂)ကနေ (၁၆)အထိ (အနုလောမဉာဏ်ကနေ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်)အထိတော့ အဓိပ္ပါယ် အကျဉ်းချုပ်တွေ ရေးမပြတော့ပါဘူး။ စာတစ် ကြောင်းနဲ့ အဓိပ္ပါယ်ပေါ်လွင်ဖို့ ခက်လို့ပါပဲ။ အကျယ်သိချင်ရင်၊ အသေးစိတ် သိလိုသပဆိုရင်တော့ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ဝိပဿနာရှုနည်း (ဒုတိယတွဲ) အခန်း-၆ (စာ-၂၃၂)မှာ ပါပါတယ်လို့ ညွှန်းပါရစေ။

ပြီးတော့ ယောဂီ ဦးတည်နေတဲ့ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင် အဆုံး ကလည်း သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ဦးဆောင်တဲ့ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းဆိုတော့ သည်လောက် သိခွင့်ရရင် တော်ပါပြီ။ သည်အဆင့်အထိကို ယောဂီအနေနဲ့ မယိုင်မလဲအောင် ကြိုးစားထိန်းမတ် ထူထောင်ထားရမှာပါ။

အနုလောမဉာဏ်နဲ့ ဟိုဘက် အပိုင်းတွေကတော့ ယောဂီရဲ့ အလုပ် မဟုတ်ပါဘူး။ ဓမ္မက သူ့ဘာသာသူ လုပ်ပါလိမ့်မယ်။ ယောဂီ ဝင်လုပ်နေ ရင်လည်း မဂ်ဉာဏ်က သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို လက်မခံပါဘူး။ ကိုယ်နိုင်တဲ့

အပိုင်းလောက်အထိ လုပ်ထားဖို့၊ ပြင်ဆင်ထားဖို့သာ ယောဂီရဲ့ တာဝန်ပါ။ ကိုယ့်အပိုင်း မဟုတ်တာတွေ ဝင်လုပ်နေရင် 'အနတ္တ'နယ်ထဲ သွားရတော့ မယ်ဟာ၊ ရောက်တော့မယ်ဟာ 'အတ္တ'က ဝင်စွက်နေတာနဲ့ အပေါက်ဝ မှာ တစ်လစ်တစ်လစ် ဖြစ်နေပါလိမ့်မယ်။

မှတ်ဦးအဝ ရောက်ပြီးမှ ပရိဝုဏ်ထဲ ဝင်ခွင့်မရဘဲ လှည့်ပြန်နေရ ပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်နဲ့ ဆိုင်တဲ့ အပိုင်းလောက်ထိ သိထားရင် လုံလောက်ပါပြီ။ ကိုယ့်အုပ်စုထဲ ပါဝင်တဲ့သူတွေ၊ ဒါမှမဟုတ် လမ်းက ဘူတာစဉ်ရဲ့ နာမည်နဲ့၊ အဲသည့်နာမည်ပါတဲ့ မြို့တွေက ဘာထွက်ကုန်တွေ ရောင်းတတ်သလဲ ဆိုတာလောက် သိရရင် တော်ပါပြီ။ ပြီးရင် သတိကို လက်ကိုင်ထားလို့ ရှုမှတ်မှုကို တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ မလစ်ရအောင် ယောဂီ ဂရုစိုက်နေဖို့ပဲ လိုပါတယ်။

ဆရာတော်ကြီးတွေ အနေနဲ့ကတော့ ဘုရားရှင်ရဲ့ဉာဏ်တော် တွေကို တပည့် ဒကာ၊ ဒကာမတွေ နားလည်အောင် ရှင်းပြတဲ့အခါ ပညာ ရှိတွေ့ရဲ့ အကဲ့ရဲ့လွတ်ဖို့အတွက် ကျမ်းကိုး၊ ကျမ်းဂန် အထောက်အထား စုံစုံလင်လင်နဲ့ ထောင့်စေ့အောင် ရေးသားချ၊ ပြောဟောရတာပါပဲ။ ဒါကတော့ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီးများရဲ့ စေတနာနဲ့ ယူထားတဲ့ သာသနာ့ တာဝန်အရ ဆောင်ရွက်ကြရတာပါပဲ။ ကိုယ်က သည်ဉာဏ်တွေ မမီရင် ခပ်ဝေးဝေးကပဲ ခပ်အေးအေးနေတာ ကောင်းပါတယ်။

ဒါကြောင့်လည်း မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက တပည့်ဒကာ တွေကို ဆုံးမရာမှာ -

“ခင်ဗျားတို့ ဉာဏ်အရှည်ကြီး လိုက်မနေကြနဲ့၊ ဒါက ဘုရားရှင် ပြီးရင် ဉာဏ်အရာမှာ အသာဆုံးဖြတ်တဲ့ ရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ကြီးက အသေးစိတ် မှတ်တမ်းတင်ထားတာပါ။ ခင်ဗျားတို့ရဲ့ဉာဏ်အရာ မဟုတ်ဘူး။ ခင်ဗျားတို့ သိထားဖို့က ယထာဘူတဉာဏ်ဆိုတဲ့ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိတဲ့ ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်ဆိုတဲ့ ငြီးငွေ့တဲ့ဉာဏ်နဲ့ ဖြစ်ပျက်ဆုံးတဲ့ မဂ်ဉာဏ်တွေ သိရင် လုံလောက်ပါပြီ။ အတိုချုံးပြောရင် ဖြစ်ပျက် မြင်အောင်ကြည့်၊ ကြာရင် ဖြစ်ပျက်တွေ မုန်းလာတယ်။ အဲဒီလို မုန်းလာပါများရင် မလိုချင်တော့

တဲ့ဉာဏ် ဖြစ်လာမယ်။ ဒါဆိုရင် ဆုံးပြီ။ အဲဒါ မဂ်ဉာဏ်ပဲ” လို့ ဟောတော် မူခဲ့ပါတယ်။

ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိတဲ့ “ယထာဘူတဉာဏ်” ဆိုတာက သမ္မသန ဉာဏ်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၊ ဘင်္ဂဉာဏ်တွေ ပေါင်းထားပြီး ခေါ်တယ်လို့ ဆို ပါတယ်။ ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်ကတော့ ဘယဉာဏ်၊ အာဒိနဝဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်တွေ ပေါင်းထားပြီး ခေါ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ မလိုချင်တော့တဲ့ မဂ်ဉာဏ်ကတော့ မုတ္တိတုကမ္ပတာဉာဏ်၊ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်၊ သင်္ခါရပေက္ခာ ဉာဏ်၊ အနုလောမဉာဏ်တွေကို ပေါင်းပြီး ခေါ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

တစ်ခါ ယထာဘူတဉာဏ်အုပ်စုနဲ့ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်အုပ်စုတွေ ပေါင်း ပြီး အဲဒီဉာဏ်တွေဟာ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေပဲ။ မဂ်ဉာဏ်ကတော့ မဂ်ဉာဏ် ပဲဆိုပြီး ပိုပြီးတိုသွားအောင် (၂)ဉာဏ်လောက်ပဲ မှတ်ခိုင်းပြန်ပါတယ်။

ဝိပဿနာအားထုတ်ရင် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ပေါ်လာမယ်။ နောက်ဆုံးမှာ မဂ်ဉာဏ်ပေါ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ဝင်မယ်လို့ ဆရာတော်ကြီးက တိုတို လွယ်လွယ်ပဲ မှတ်ခိုင်းပါတယ်။ ဉာဏ်အားနည်းတဲ့ သူတွေအဖို့ ဝိပဿနာ ရှုကွက်ထဲမှာ စကားလုံးတွေနဲ့ ရှုပ်ထွေးပြီး ခလုတ်တိုက် ချော်လဲကုန်မှာ စိုးလို့ စေတနာနဲ့ မှတ်ရလွယ်အောင် ဟောခဲ့တာပါပဲ။

နောက်ဆုံး မိုးကုတ်ဆရာတော်ကြီးရဲ့ လက်သုံးစကားကတော့ ဉာဏ်ဆိုတဲ့ စကားလုံးတွေတောင်မှ မထည့်တော့ဘဲ ဖြစ်ပျက်-မြင်၊ ဖြစ် ပျက်-မှန်း၊ ဖြစ်ပျက်-ဆုံး ဆိုပြီး တကယ့်သဘာဝအမှန်ကို တိုတိုနဲ့ လိုရင်း ထိထိမိမိ ညွှန်ပြသွားခဲ့တာပါ။

ယောဂီ အနေနဲ့ ကိုယ်ကြိုက်ရာ သန်ရာအပေါ်မှာ ယူနိုင်ပါတယ်။ တကယ့်လိုရင်းကတော့ ဉာဏ်ရောက်ဖို့ပါပဲ။ ဉာဏ်သက်ဝင်ဖို့ ပါပဲ။ သဘာဝနဲ့ တိုက်ရိုက်ထိတွေ့ခွင့်ရဖို့ပါပဲ။

စကားလုံး ပညတ်တွေ အကူအညီနဲ့ သဘာဝကို နားလည်အောင် ကြိုးစားရပေမယ့်လည်း စကားလုံးတွေ အပေါ်မှာပဲ အငြင်းပွားလိုပွား၊ အာရုံ ခံလိုခံ၊ သာယာလိုသာယာနဲ့ ဆိုရင် လိုရင်း မရောက်နိုင်ပေဘူးပေါ့။

အဓိကက ကိုယ်တိုင် သဘာဝတရားကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား နားလည်

တဲ့ဉာဏ်ပေါ်လာဖို့ပဲ...။

တကယ် နားလည်နေတဲ့ အချိန်မှာလည်း စကားလုံးဆိုတာ မရှိ တော့ပါဘူး။ ပညတ် ဆိတ်သုဉ်းသွားတာကိုး ..။ ပရမတ်တိုက်ရိုက် ဖြစ် နေတာကိုး။

စကားလုံးတွေ ရှိနေရင်လည်း ပညတ်ကတစ်ဆင့် နားလည်နေ ရတာမို့ တစ်ဆင့်ခံအသိပဲဖြစ်ပြီး စိတ်ကူး အတွေးအခေါ်ဘက်ကို ရောက်သွား တတ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ဦးစီးတဲ့ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းဆီ ရောက်နေပြီဖြစ်တဲ့ ယောဂီဟာ ကိုယ်ဝင်ဆုံ ကျင်လည်ရတော့မယ့် အဝန်းအဝိုင်းရဲ့ သဘာဝ၊ အဲဒီ သဘာဝအတွင်းက အင်္ဂါရပ်တွေနဲ့ အလေ့ အထတွေကို အထိုက်အလျောက် ကြိုသိပြီးပြီဆိုရင် လုံလောက်ပါပြီ။

အရေးကြီးတာက ယောဂီရဲ့ ခရီးအစကနေပြီး သည်အနေအထား အထိ ရောက်လာအောင် ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရတဲ့ ရှုမှတ်မှု၊ လေ့ကျင့်မှု၊ နှလုံး သွင်းမှုတွေကို အောက်သက်ကျေအောင် ပြန်ပြီး အထပ်ထပ် အခါခါ ပွားများပါဦးလို့ အကြံပြုပါရစေ။

ဒါမှလည်း အခုဝင်ရောက်ရတော့မယ့် ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းထဲမှာ ယောဂီ နေတတ်၊ ထိုင်တတ်လာပြီး၊ ကျွမ်းကျင် လိမ်မာပါးနပ်တဲ့ အဆင့်ကို ရောက်လာပါလိမ့်မယ်ဆိုတာ စေတနာကောင်းနဲ့ ထပ်လောင်းပြောပါရစေ။

အဲဒီလို ကျွမ်းကျင် လိမ်မာပါးနပ်လာပြီး၊ ချောမွေ့မှုတွေ ဖြစ်လာ တဲ့အခါ မေ့က ယောဂီကို သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲတို့ ကင်းလွတ်ရာ အသင်္ခတ အငြိမ်းဓာတ်ကြီးဆီကို ပို့ဆောင်ပေးပါလိမ့်မယ်။

ဒီအထိကို ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းရဲ့ အပိုင်း(၁)အဖြစ်နဲ့ ကျေနပ် နှစ်သိမ့်မယ် ဆိုရင်လည်း ရနေပါပြီ။ ဒါပေမယ့် ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းထဲ တကယ်ရောက်ခဲ့ဖူးသူ ယောဂီတစ်ဦးရဲ့ အတွေ့အကြုံကို ဖတ်ချင်၊ သင်ခန်း စာယူချင်ရင်တော့ ရှေ့က အပိုင်း(၂)ကို ဆက်ဖတ်နိုင်ပါတယ်။

ဒါမှမဟုတ် သူများ အတွေ့အကြုံတွေကို နည်းနာ မယူချင်တော့ ပါဘူး။ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ်ပဲ အားထုတ်ပါတော့မယ် ဆိုရင်လည်း အပိုင်း

(၂)ကို ဆက်ဖတ်စရာ မလိုတော့ဘူးပေါ့။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း အဝိုင်း(၂)ဟာ စာရေးသူ ရေးတာမဟုတ်ဘဲ ယောဂီတစ်ယောက်ရဲ့ ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်း တွေ ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။ စာရေးသူရဲ့ အစွမ်းအစကတော့ ယောဂီကို သည်မျှ အထိပဲ စည်းရုံးဆွဲခေါ်နိုင်တာမို့ပါ။

ကဲ ... စွမ်းအား အကုန်သုံးပြီး အားပေး၊ ခေါ်ယူဖေးမခဲ့တဲ့ စာရေးသူအဖို့လည်း ခြေကုန်လက်ပန်းကျခဲ့ပြီမို့ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း အဝိုင်း(၁)ကိုတော့ သည်နေရာမှာပဲ ရပ်နားခွင့်ပြုဖို့ တောင်းပန်ပါရစေ။

ယောဂီတစ်ယောက် မေ့ခေါ်ရာ လိုက်ပါနိုင်အောင် အသင့်ပြင် ထားနိုင်ပါစေလို့ ဆုတောင်းမေတ္တာ ပို့သပေးနေပါမယ်။

ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း အပိုင်း(၂)

နိဒါန်း

ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းကို အပိုင်း(၂)အဖြစ် သီးသန့်ခွဲထုတ်လိုက် ရခြင်းမှာ ကျွန်တော်ရေးသားသော စာမူမဟုတ်၍ ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာမူသည် တရားစခန်း အကြိမ်ကြိမ်ဝင်ဖူးသော ယောဂီတစ် ဦး၏ ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်း ရေးသားချက်များဖြစ်ပါသည်။ ထိုယောဂီနှင့် ကျွန်တော် တရားစခန်း အတော်များများတွင် ဆုံဖြစ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ တရား စခန်းအတွင်း၌ ရိပ်သာတို့၏ စည်းကမ်းကို လိုက်နာခဲ့သည့် အားလျော်စွာ သူနှင့် ကျွန်တော် စကားမပြောဖြစ်ခဲ့ကြသော်လည်း တရားစခန်းပြီးသည့် အခါ၌မူ ဓမ္မသာကတ္တာ လုပ်ဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။

သူကလည်း ကျွန်တော့်ကို အားပေးတတ်သလို ကျွန်တော် ကလည်း သူ့ကို အကြံပြုတတ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် သူနှင့်ကျွန်တော် ခင်မင် သွားခဲ့ကြပြီး နောက်ပိုင်း၌ တရားစခန်းရက်ရှည်၊ လရှည်ဝင်ရာ၌ တူညီ လာသည်အထိ ဓမ္မရောင်းရင်းများ ဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။

ကျွန်တော့်တွင် စာရေးသားခြင်းဝါသနာက ဒွန်တွဲနေသဖြင့် အတွေးတန်းလန်း ဂန္ထပလီဗောဓတို့ဖြင့် ဒုဗ္ဘတတိုက်ဆွဲနေချိန်တွင် သူ့မှာမူ စာရေးသားခြင်း ပလီဗောဓကင်းသဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ တစ်ဟုန်ထိုး

တိုးတက်သွားပါတော့သည်။ သူနှင့်ကျွန်တော် စရိုက်ကွာခြားချက်ကပင် လျှင် သူနှင့်ကျွန်တော်အတွက် အဖြေ(၂)မျိုး ထွက်ပေါ်လို့ လာပါတော့ သည်။

သူ့ကို ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာတော်က အခြားသော ယောဂီများ တရားလျှောက်ထားချိန်တွင် မလျှောက်ထားစေဘဲ သီးသန့်အချိန်ပေး၍ လာရောက်လျှောက်ထားစေပါသည်။ ဤသည့် အခွင့်ထူးကို သူရဲခွဲသော် လည်း သူသည် ကျွန်တော့်ကို မမေ့။

“ခင်ဗျားက စာရေးဆရာဆိုတော့ ခင်ဗျားအတွက် မှတ်တမ်း ရတာပေါ့ဗျာ၊ လာ... ကျွန်တော်နဲ့အတူ လိုက်ခဲ့ပါ”

ကျွန်တော်ကလည်း နှစ်ကြိမ် လက်မတို့ရပါ။ သူနှင့်အတူ လိုက် သွားမိပါတော့သည်။ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယထံ၌ သူ၏ လျှောက်ထားချက်များ သည် လွန်စွာမှ အသေးစိတ်၍ အလွန်တိကျလှပါသည်။ အခန်းတစ်ခုလုံး ငြိမ်သက်၍ သူ၏ အေးမြတည်ကြည်သော တရားလျှောက်ထားသံကသာ ကျွန်တော့်စိတ်နှလုံးကို လွှမ်းမိုးနေပါတော့သည်။ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယကလည်း စိတ်ဝင်စားစွာဖြင့် ငြိမ်သက်၍ နားထောင်နေပါသည်။

သူ တရားလျှောက်ပြီးသည့် အခါတိုင်းလည်း ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယက မည်သို့မျှ ထင်မြင်ချက်မပေး။ “ကောင်းပြီလေ၊ သည်အတိုင်းပဲ ဆက်ရှု မှတ်နေပါ” ဟု ပြောလိုက်စမြဲ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်က ကျွန်တော် မရောက်နိုင်သော ဉာဏ်အပိုင်းများဆီသို့ ချဉ်းနင်းဝင်ရောက် လေ့လာခွင့်ရနေသော သူ့အပေါ် ကြည်ညိုလေးစား နေမိပါသည်။ ကြည်ညို လေးစားနေမိခြင်းနှင့်အတူ တရားလျှောက်တိုင်း သူ ယူလာသော မှတ်စုစာအုပ်ကလေးကိုလည်း စိတ်ဝင်စားနေမိပါသည်။

သူနှင့်ကျွန်တော် နောက်ဆုံးဆုံတွေ့ခဲ့သော တရားစခန်းတစ်ခုတွင် သူ၏ လျှောက်ထားတင်ပြပုံများမှာ ပိုမိုလေးနက် သိမ်မွေ့လာသည်ကို ကျွန်တော် သတိပြုမိပါသည်။ သို့နှင့် တရားစခန်းပတ် ပြီးဆုံးသောအခါ သူထံ ကျွန်တော်တောင်းဆိုချက် တစ်ခုကို တောင်းမိပါတော့သည်-

“ဖြစ်နိုင်မယ်ဆိုရင် ခင်ဗျားရဲ့ မှတ်စုစာအုပ်ကလေး ကျွန်တော့်

ကို ခဏလောက် ပေးငှားပါလားဗျာ”

“ဘာလုပ်မလို့လဲဗျ”

“ကျွန်တော် စာအုပ်တစ်အုပ် ရေးနေတယ်။ တရားအားထုတ် တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ယောဂီတွေအတွက် အကျိုးများရအောင် ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ရေးနေတဲ့ စာအုပ်ပါ။ အဲဒီစာအုပ်ထဲမှာ ခင်ဗျားရဲ့ မှတ်စုထဲက အကြောင်း တွေကို နောက်ဆက်တွဲ အနေနဲ့ ထည့်ရေးချင်လို့ပါ”

သူ ခဏ စဉ်းစားနေသည်။ ပြီးမှ -

“ယောဂီတွေအတွက် အကျိုးများမယ်ဆိုရင်တော့ ကျွန်တော် ငြင်းစရာ မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ခင်ဗျား ကျွန်တော့်ကို ကတိတစ်ခုပေးရ မယ်။ လွယ်လွယ်နဲ့ပေးတဲ့ ကတိမျိုးတော့ မဟုတ်ဘူးနော်။ သေသေချာချာ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ပေးရမှာ”

“ကျွန်တော် ပေးနိုင်ပါတယ်။ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲကို ပေးပါ့မယ်”

“တခြား မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီမှတ်စုစာအုပ်ထဲက အကြောင်းတွေကို ခင်ဗျားဘာသာ လိုအပ်သလိုရေးပါ။ ထုတ်နုတ်ပြီးတော့ပဲ ရေးရေး၊ ရှေ့က ဟာ နောက်ပို၊ နောက်ကဟာ ရှေ့ပို၊ လိုသလိုရေးပါ။ ရပါတယ်။ အားလုံး အကျိုးအတွက် ဆိုရင်တော့ ကျွန်တော် ခွင့်ပြုရမှာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့် နာမည်နဲ့ လိပ်စာကို လုံးဝထည့်မရေးဖို့၊ နောက်ဆုံး ဒီစာအုပ်ထွက်လာလို့ ကျွန်တော်ဘယ်သူလဲလို့ မေးလာရင် ခင်ဗျားအနေနဲ့ သေတပန်သက်တဆုံး နှုတ်လုံ လျှို့ဝှက်ထားပါမယ် ဆိုတာကိုတော့ ကျွန်တော့်ကို ကတိပေးပါ”

ပေးရမည့်ကတိကို လေးနက်စေချင်သည့်အတွက် သူပြောပြီး ပြီးချင်း ကျွန်တော်ချက်ချင်း အဖြေမပေးမိသေး။ ခဏကြာမှ -

“ကောင်းပြီလေ၊ ကျွန်တော် အလေးအနက် ကတိပေးပါတယ်။ ခင်ဗျားမှတ်စုကို လိုအပ်သလို ရေးသားခွင့်ပေးတာကိုပဲ ကျွန်တော် ကျေးဇူးတင်လှပါပြီ”

“ဆိုခဲ့စေ၊ မြစေနော်”

“မြပါတယ်ဗျာ”

သည့်နောက် သူ့မှတ်စုစာအုပ်ကလေးသည် ကျွန်တော့်လက်ထဲ

သို့ ရောက်ခဲ့ပါတော့သည်။ သူက စာရေးဆရာ မဟုတ်လေသဖြင့် ဝါကျ ဖွဲ့စည်းမှုတွေကတော့ မကောင်းလှ။ အချို့နေရာတွင် ထောင့်တောင့်တောင့် ဖြစ်ချင်သည်။ ကိစ္စမရှိ၊ ဒါက ကျွန်တော့်အတွက် အပန်းမကြီးလှ။ အရေး ကြီးသည်က “တရားသား”ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် လက်လှမ်းမမီနိုင်သော “တရားသား”တွေက သူ မှတ်စုစာအုပ်ထဲတွင် ပြည့်နှက်နေသည်။ စာအရေးအသား၊ မချောမွေ့လှ သော်လည်း ဗုဒ္ဓစာပေ ဖတ်ရှုလေ့လာမှုတွေ ရှိထားသဖြင့် သူရေးသား မှတ်တမ်းတင်ထားချက်များက စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းလှသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ ယောဂီကြီး၏ ခွင့်ပြုချက်အတိုင်း သူ မှတ်စုစာအုပ်ကို ကျွန်တော် စာအုပ်လို သဘောထားကာ စိတ်တိုင်းကျ မွမ်းမံခြယ်သလိုက်ခြင်းဖြင့် ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း အပိုင်း(၂)ပါ အခန်းများကို ဖွဲ့စည်းရေးသားခွင့် ရခဲ့ပါတော့သည်။

ဤအခန်းများ ရေးသားပြီးနောက် သူထံသွား၍ သူမှတ်စုစာအုပ်ကို ပြန်ပေးရင်းမှ ကျွန်တော့် ရေးသားချက်များအား သူထံမှ ခွင့်ပြုချက် တောင်းခံရပြန်ပါသည်။ သူက ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း အပိုင်း(၂)ပါ အခန်းများကို ဖတ်ရှုပြီးသောအခါ-

“ကောင်းပါတယ်၊ ခင်ဗျားက စာရေးဆရာပဲ၊ ကျွန်တော့် မှတ်စု ကြီးအတိုင်း ထည့်လိုက်ရင်တော့ ဘယ်ဖတ်ကောင်းမလဲ။ ခင်ဗျား အခုလို မွမ်းမံရေးသားလိုက်မှ ကျွန်တော်တောင် မျက်စိလည်သွားတယ်။ ကျွန်တော် ရေးခဲ့တဲ့ မှတ်စုတွေမှ ဟုတ်ရဲ့လားလို့၊ ခင်ဗျားရေးတဲ့ စာကို ဖတ်ရင်းနဲ့ ကျွန်တော်တောင် ခင်ဗျားရဲ့ ပရိသတ်ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်နေမိတယ်”

“ဒါအမှန်ပဲပေါ့။ တရားဆိုတာက ကိုယ်ပိုင်တာ ဘာမျှမရှိဘူး မဟုတ်လား”

“ဟုတ်တယ်၊ သည်မှတ်စုထဲက ကျွန်တော်ရေးသား မှတ်တမ်း တင်ခဲ့တာတွေကလည်း တကယ်တော့ ကျွန်တော် အဲဒီဉာဏ်တွေ သက်ဝင် နေဆဲ ကာလတုန်းက အနေအထားတွေပါ။ အခု ခင်ဗျားပြန်ရေးလိုက်တော့ ကျွန်တော်ပင်လျှင် ဒါတွေသိခဲ့တာမှ ဟုတ်ရဲ့လားလို့ ခံစားရပါတယ်။

သံသယတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ခင်ဗျားရဲ့ စာရေးသားမှုကြောင့် ခင်ဗျားရဲ့ ကလောင်ဖမ်းစားခံရမှုကြောင့်လို့ ပြောရမယ် ထင်တယ်”

ထိုသို့ ပြောပြီးနောက် သူရယ်နေလေသည်။ ကျွန်တော်က . . .

“တကယ်တော့လည်း ဉာဏ်ဆိုတာကိုက ကိုယ်ပိုင်တာမှ မဟုတ် ဘဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတစ်ဦးတစ်ယောက်က ပိုင်တယ်ဆိုတာက အနတ္တ သဘော သက်ဝင်နေတဲ့ဉာဏ်မှ မဟုတ်တာ။ အဲဒီ အနတ္တသဘော သက်ဝင် နေတဲ့ ဉာဏ်ကသာလျှင် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မရှိဘူးဆိုတာ ရည်ညွှန်းဖော်ပြ နေတာပဲ မဟုတ်လား”

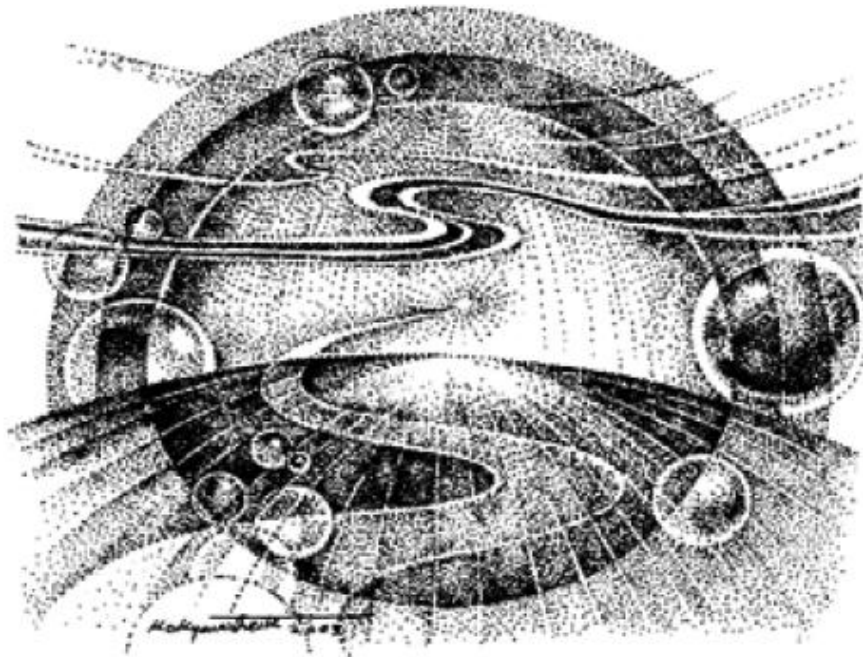
“ဟုတ်ပါရဲ့ဗျား၊ ဒါကြောင့်မို့လည်း ခင်ဗျားတို့လို မှတ်တမ်းတင်မယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ လောကသားတွေအတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်တာပေါ့”

“တကယ်လက်တွေ့ မြင်ခဲ့တဲ့၊ ဉာဏ်သက်ဝင်ခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက လောကအတွက် ပိုအရေးကြီးပါတယ်ဗျာ”

“ကဲ... ထားပါတော့၊ အားလုံးဟာ အညမညပစ္စယော၊ သဟဇာတ ပစ္စယောတွေပါပဲဗျား။ သူမရှိလို့လည်း မဖြစ်၊ ကိုယ်ချည်းပဲလည်း မဖြစ်ပေါ့၊ ဟုတ်လား”

ဤသို့ဖြင့် သူ ခွင့်ပြုချက်အရ (သူ ခွင့်မပြုသော သူ၏နာမည် လိပ်စာကို ခြွင်းချန်ထားကာ) ဤ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း အပိုင်း(၂)ကို ကျွန်တော်ရေးသား ဖြစ်ခဲ့ပါတော့သည်။

အခန်း (၂၁)

ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း

(၁)

လွင်ပြင်ကျယ်ကြီး တစ်ခုအတွင်း ရောက်နေသည်ကဲ့သို့ ခံစားရ၏။
လွတ်လပ်လိုက်တာ၊ ပေါ့ပါးလိုက်တာ၊ အေးချမ်းလိုက်တာ။

အဆုံးအစမရှိသော လွင်ပြင်ကျယ်ကြီးတွင် အနားသတ် ဘောင်
ကွပ်ထားခြင်းပင် မရှိရော့လေသလားဟု ထင်မှတ်ရ၏။ ကြမ်းခင်း ပထဝီ
မျက်နှာပြင်ကြီးသည်လည်း ညီညာပြန့်ပြူး ချောမွေ့နေတော့သည်။ အဖု
အထစ်မရှိ၊ ချိုင့်ဝှမ်းမရှိ၊ ချောက်မရှိ၊ ကျင်းမရှိ၊ တောင်ကုန်းမို့မို့တွေ မရှိ။

အလင်းရောင်ကလည်း မျှမျှတတ။ မျက်စိကျိန်းလောက်အောင်
လည်း မစူးရှ၊ ပုံရိပ်သဏ္ဍာန် မထင်ရှားလောက်သော မှောင်ရိပ်ပြီးပျမျိုး လည်း
မဖြစ်။

တစ်ခါတစ်ခါ လှိုင်းလေ ငြိမ်သက်နေသော ပင်လယ် သမုဒ္ဒရာ

ပြင်ကျယ်ကြီးနှင့်လည်း တူလှသည်ဟုလည်း အတွေးရောက်၏။ သို့သော် ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ ရေမျက်နှာပြင်ဆိုသည်က မသေချာလှ။ ယခုအကောင်းကြီး။ ခဏနေတော့ လှိုင်းတံပိုးတွေ ထလာတတ်၏။ ရေမျက်နှာပြင်သည် အပြာရောင် သန်းနေရာမှ မည်းမှောင်သွားနိုင်၏။ အနားသတ်ကမ်းစပ်ကို လှမ်းမတွေ့ရခြင်းဟူသော အင်္ဂါရပ်ကတော့ အတူတူပင်။

သည်တော့ ညီညာပြန့်ပြူးသော ပထဝီပြင်ကျယ်ကြီးဟုပင် မှတ်ယူထားလိုက်မိတော့သည်။ အနားသတ် ဘောင်ကွပ်ထားသော အရာဝတ္ထုတွေ မရှိလင့်ကစား အာကာသ အခုံးဓာတ်ကြီးက အုပ်ဖုံးထားလေသဖြင့် ထိုအာကာသ အခုံးဓာတ်ကြီးနှင့် ပထဝီပြင်ကျယ်ကြီးတို့ ထိစပ်ရာ မမှန်းဆနိုင်သော အကွာအဝေးတစ်ခု၌မူ အနားသတ် ဘောင်ကွပ်ရှိလိမ့်မည်ဟု မှတ်ယူထားလိုက်မိသည်။

ချောမွတ်ညီညာသော ပထဝီမျက်နှာပြင်ကြီးပေါ်တွင် မည်သည့် သတ္တဝါမျှမရှိ။ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ တိရစ္ဆာန် အကြီး၊ အလတ်၊ အငယ် ကလေးသူငယ်တို့ ပြေးလွှားဆော့ကစား နေခြင်းများ ဘာဆိုဘာမျှမရှိ။ အိုးအိမ်တိုက်တာ အဆောက်အအုံတွေမရှိ။ အနိမ့်အမြင့်ဟု နှိုင်းယှဉ်စရာ ဘာမျှမရှိ။ ထိုးထိုးထောင်ထောင် သဘာဝပစ္စည်းဖြစ်သည့် တောင်ကမူ၊ တောင်ကုန်း၊ ကျောက်တောင် အချွန်အတက်တို့လည်း မရှိ။

အုပ်ဖုံးထားလေသည့် အာကာသ အခုံးဓာတ်ကြီး တစ်လျှောက်လုံး၌လည်း တိမ်တိုက်တွေ မရှိ။ နေမရှိ၊ လမရှိ၊ ကြယ်မရှိ။ သို့သော် မည်သည့်နေရာက ပေးထားမှန်းမသိသော အလင်းရောင်ကတော့ ရှိနေလေသည်။

တိမ်မြူ၊ တိမ်လွှာ၊ တိမ်စိုင်တွေ အဖုံးအကွယ် မရှိလေသဖြင့် အာကာသကြီးသည် ပြာလဲ့လဲ့၊ သို့သော် လင်းထိန်တောက်ပနေခြင်းမျိုး တော့မဟုတ်။ အေးအေးမြမြ ငြိမ်ငြိမ်ဝပ်ဝပ်။

ပထဝီ ပြင်ကျယ်ကြီးကတော့ စိမ်းမြမြဖြင့် အေးဆေးငြိမ်သက်လျက်။

ပြာလဲ့လဲ့ အာကာသပြင်ကျယ်ကြီးနှင့် စိမ်းမြမြ ပထဝီပြင်ကျယ်

ကြီးတို့ အကြား၌ အမှီအတွယ်မရှိ၊ သီးခြားကင်းလွတ်နေသော အစက်အပြောက်ကလေးတစ်ခု ရှိသည်။ ကောင်းကင်နှင့်လည်း မထိ၊ မြေပြင်နှင့်လည်း မထိ။

အစက်အပြောက်ကလေးဟု သိသာထင်မြင်အောင် ပြောလိုက်ရသော်လည်း တကယ်တော့ အစက်အပြောက်မဟုတ်။ သူ့တွင် ခြပ်မရှိ၊ ထုထည်မရှိ၊ ပုံသဏ္ဍာန်မရှိ၊ အရိပ်မရှိ၊ သို့သော် သူ့ရှိနေသည်ကတော့ သေချာပါသည်။

သူ့ရှိနေလို့လည်း ခုနမြင်ကွင်းတွေကို သူသိခွင့်ရနေခြင်းပင်။ အဆုံးအစမရှိ၊ ပကတိရှင်းလင်းနေသည့် ဟင်းလင်းပြင်ကြီးတွင် သိနိုင်သော အရာဆို၍ သူတစ်ခုတည်းသာရှိသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် သတ္တဝါပုံသဏ္ဍာန်မပါသော သက်ရှိဆို၍ သူတစ်ဦးတည်းသာရှိသည်။

သူသည် လွင်ပြင်ကျယ်ကြီးထဲတွင် ရွေ့ဖျော့၍လည်း မနေ၊ ထက်အောက် စုန်ဆန် သွားလာလှည့်ပတ်၍လည်း မနေ။ သူ့ရောက်နေသည့် နေရာတစ်ခုဆီမှနေ၍ ဘယ်ဆီကိုမျှ မရွေ့လျား။ ငြိမ်သက်တည်ကြည်မှုသည်သာ သူ၏ မှီရာအရပ် ဖြစ်နေသည်။ ပထဝီပြင်ကျယ်နှင့် အာကာသတို့အကြား အလယ်တစ်နေရာသည် သူ၏ ရပ်တည်ရာနေရာ ဖြစ်နေသည်။

သူ့တွင် ပင်ပန်းဆင်းရဲမှုတို့ မရှိတော့ပြီလားဟု ထင်ရသည်။

သူနှင့် အမြဲလို တွဲနေခဲ့သော ပေါင်(၁၀၀)ကျော် အလေးချိန်ရှိသည့် ခန္ဓာဝန်ထုပ်ကြီးသည် ဘယ်နေရာတွင် ကျန်ခဲ့ပြီ မသိတော့။ သူ့ခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် ပျောက်ဆုံးခဲ့ပြီလား။ ပျောက်ဆုံးခဲ့ပြီ ဆိုလျှင်လည်း ကိစ္စမရှိတော့။ သည်ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှ ပေးလေသော နှိပ်စက်မှု ဒဏ်မှန်သမျှကို သူ ထပ်မလိုချင်တော့။ ထပ်၍ မခံစားချင်တော့။ ထပ်၍ မသိချင်တော့။

သည်အချိန် မတိုင်မီအထိ သူနှင့် မခွဲမခွာ ရှိခဲ့သော ခန္ဓာအစုအဝေးကြီးသည် သူ့ကို ဘယ်တုန်းကမျှ ကောင်းကျိုးပေးသည်ဟူ၍ မရှိ။ ငယ်ပေါင်းကြီးဖော်ဆိုသော်ငြား သွေးသောက်ရဲဘော်၊ သစ္စာပြုဖော် မဟုတ်သည်ကတော့ သေချာပါသည်။ သူ ပြုစုယုယ မြတ်နိုးခဲ့သလောက် သူ့အပေါ် အမြဲအလိုမကျ၊ ရှိကျတတ်စမြဲ၊ ကောင်းကျိုးမပေးသည့် ရန်သူကို မိတ်ဆွေ

အမှတ်ဖြင့် မွေးထားခဲ့မိခြင်းသည်ပင်လျှင် သူ၏ မဟာအမှား။ မိတ်ဆွေ အယောင်ဆောင်၍ လှည့်စားတတ်သော ရန်သူကြောင့်ပင်လျှင် သူသည် လည်း တန္တယ်ငင် တစင်ပါ၍ အကုသိုလ်အမှုတွေကို ကျူးလွန်မိခဲ့။ ဝေမျှ ခံစားမိခဲ့၊ သာယာမိခဲ့သေးသည် မဟုတ်လား။

ယခု သည်အခြေအနေသို့ ရောက်လေသောအခါ သူ့ အနီးကပ် ရန်သူကြီး လိုက်မလာတော့ခြင်းကပင်လျှင် သူ့အတွက် စိတ်အေးစရာ ဖြစ်နေလေသည်။ သူ့အပေါ် အမှီပြု၍သာ ရမ်းကားချင်တိုင်း ရမ်းကားခဲ့ သော ခန္ဓာအစုအဝေး ရန်စွယ်ဘေးကြီးကား ယခုဆိုလျှင် ပိုင်ရှင်မဲ့ဘဝ အဖြစ် မျက်နှာငယ်နေပေရောမည်။ အနီးကပ်ရန်သူကြီး သိစွမ်းနိုင်ခြင်း မရှိသော နယ်မြေသစ်တစ်ခုသို့ သူ့ရောက်ရှိနေခြင်းသည်ပင်လျှင် သူ့အတွက် မင်္ဂလာရှိသော အချိန်တွေ ဖြစ်နေတော့သည်။

သည်အခြေအနေ သည်အချိန်အခါသို့ ရောက်လာဖို့အတွက် သူ မည်သို့ ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရသနည်း။ ဤသည်ကတော့ သူမသိချင်ဆုံးပင် တည်း။ ပြန်လည် အမှတ်ရအောက်မေ့ခြင်းတို့ ရှိလေသမျှ အတိတ် အကြောင်းအရာတွေနဲ့ တွဲ၍ပါလာမည့် ပင်ပန်းဆင်းရဲမှုတွေကို သူမြင်နေ၍ ဖြစ်သည်။

အခုလို လွတ်လပ်ပေါ့ပါး အေးချမ်းနေတုန်း သည်အခြေအနေ ကလေးကိုပဲ သူ့အာရုံပြု၍ နေချင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် သည့်ထက် ပို၍ လွတ်လပ်သွားမည့် အခြေအနေတစ်ခုကို တမ်းတမှန်းဆ၍လည်း နေလိုက်ချင်သည်။ ပင်ပန်းဆင်းရဲမှုတို့ ရောစွက်သော သူ၏ လာရာလမ်းကို သူ ပြန်လှည့်မကြည့်ချင်တော့။ ရှေ့သို့သာ ခရီးနှင်ချင်နေသည့်ဆန္ဒ သူမှာ ရှိနေသည်။

သည့်မတိုင်မီ မကြာလှသေးသော အချိန်ကလေးကပင်လျှင် သူ တစ်ဖန် ပြန်လှည့်ကြည့်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသေးသည် မဟုတ်လား။ ထိုသို့ လှည့်ကြည့် ဖြစ်ခဲ့စဉ်က တွေ့မြင်ခဲ့သမျှကိုတော့ သူ့သန္တာန်ထဲမှာ မှတ်သားသိမ်းဆည်း ခဲ့တာတွေ ရှိပါသည်။ ထိုမှတ်တမ်းတွေပင်လျှင် သူ့အတွေ့အကြုံထဲမှ သင်ခန်းစာများ ဖြစ်နေပြန်ပါသည်။

ထိုသင်ခန်းစာများသည် လက်ရှိ သူ့ရောက်ရှိနေသော ဥပေက္ခာ အဝန်းအဝိုင်း အုပ်စုဝင်များနှင့် ဆက်စပ် ပတ်သက်နေသည် မဟုတ်လား။ သည်တော့ သည်တစ်ခါ ခြင်္သေ့လည်ပြန် ကြည့်ပြီးပြီဆိုလျှင် သည်မှတ်တမ်း တွေကို အပြီးအပိုင် စွန့်ခွာခဲ့တော့မည်ဟု သူ့ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်မိသည်။

သည်မှတ်တမ်းတို့၏ ဈာပန၊ ပြာကျလေသော အခမ်းအနားသို့ သူ့ကိုယ်တိုင် တက်ရောက် မီးသင်္ဂြိုဟ်ပေးခြင်းသည်သာ စိတ်အချရဆုံး စွန့်လွှတ်မှုနှင့် အအောင်မြင်ဆုံး ဥပေက္ခာဖြစ်တော့မည် ဆိုတာကိုလည်း သူ့သိနေပါသည်။ သဖြင့်.....။

(၂)

အမိဝမ်းမှ ကျွတ်လွတ်စ အချိန်မှစ၍ တရားအားမထုတ်ဖြစ်သေး သည့် အချိန်ထိ ကြားသိ ခံစား တွေ့ကြုံရင်ဆိုင်ခဲ့ရသမျှ အားလုံးတို့သည် ပညတ်တွေချည်းဖြစ်သည်။

အချိန်၊ နေရာ၊ အမည်နာမ၊ ပုံသဏ္ဍာန်၊ သူ-ငါ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ စသည့် လောကသတ်မှတ်ချက်များကိုပင်လျှင် 'ပညာ'ဟု သူထင် ခဲ့သည်။

အယူမှား ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသက သူ့အား 'ငါ'ကို ဖြစ်စေခဲ့သည်။

အမှတ်မှား သညာဝိပလ္လာသက သူ့အား 'သညာ'ကို 'ပညာ'ဟု ထင်စေခဲ့သည်။

အသိမှား စိတ္တဝိပလ္လာသက သူ့အား အမှားသိကို ကြာရှည်စေခဲ့ သည်။

တဏှာက ပညတ်တွေကို စွဲလမ်းမှု ပိုစေခဲ့သည်။

မာနက ငါဆိုသော တံခွန်ကို အောင်လံတော်ပမာ နေရာတကာ၌ ထူစိုက်ချင်လာသည်။

ဒိဋ္ဌိကမူ အယူမှားသည်ထက် မှားအောင် ချောက်ထဲ တွန်းချတော့ သည်။

ဤသို့ဖြင့် မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းပညာများကို သင်၊ ထို့နောက် တက္ကသိုလ်ပညာတွေ ဆက်သင်၊ ဘွဲ့ရတော့ အလုပ်ခွင် ထဲဝင်၊ ပြီးတော့ အိမ်ထောင်ကျ၊ သားသမီးတွေရ၊ မိသားစုဘဝဖြင့် ခရီးနှင့် စီးပွားရှာ အလုပ်လုပ်၊ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပိုပိုလျှံလျှံဘဝကို မျှော်လင့် စသည့် အဆင့်ဆင့်သော လိုလားတောင့်တမှုတို့ဖြင့် ပုံသေနည်း ဘဝကျင့်လည် မှုကြီးထဲတွင် သူ စီးပျော့ပျော်ဝင်ခဲ့သည်မှာ ဘဝ၏ သက်တမ်းထက်ဝက်မျှ ပင်။

တော်ပါသေး၏။ အကောင်းလောကခံ၊ အဆိုးလောကခံကြားထဲ တွင် မျှော်လင့်မထားသော အချိန်တစ်ခု၌ ဓမ္မ၏ အလင်းရောင်က သူ့အသိ ဉာဏ် ကွန်ယက်ထဲတွင် လင်းခနဲလာထင်၏။ ထိုသောအခါ သူသည် ဓမ္မ၏ ရင်ခွင်ဆီသို့ ပြေးဝင် ခိုလှုံမိတော့သည်။

စာမေးပွဲအောင်ဖို့ အလုပ်ရဖို့ စီးပွားတက်ဖို့ ရာထူးတိုးဖို့ ချမ်းသာဖို့ အောင်မြင်ဖို့စသည့် အမျိုးမျိုးသော တဏှာ၏ လိုအင်များ အတွက် တွေ့ရာကြုံရာ ကိုးကွယ်ခဲ့တာတွေလည်း သူ့မှာ ရှိခဲ့၏။ ရရင်ပြီး ရော၊ ဘာပဲလုပ်ရ လုပ်ရကိုး . . . ။ ကိုးကွယ်ရာ အစစ်အမှန်တို့ကို ကျော ခိုင်း၍ ရတနာစာရင်း မဝင်သော အလှေးအမွှား၊ ကျောက်ဖြုန်းများကို သူ တန်ဖိုးထား အထင်ကြီးဖြစ်ခဲ့သည်မှာ 'ငါ' ကြောင့်ပင်တည်း။

ထိုအချိန်က သူ၏ သဒ္ဓါတရားသည် ပညာအကူအမ မရှိသဖြင့် တစ်ဘဝစံသမားတို့၏ လှည့်စားမှုကို သူ ခံခဲ့ရလေသည်။ ကံကောင်းထောက် မ၍ သရဏဂုံသုံးပါး၏ အရိပ်အောက် ရောက်ခဲ့၍သာ လက်မတင်ကလေး လွတ်မြောက်ခဲ့ခြင်းပင်။

သည်သို့ ကျင့်လည်လှုပ်ရှားခဲ့သော အတွေ့အကြုံမျိုးစုံက တော် တော်နှင့် အရှိန်မသေ။ တရားအားထုတ်သည့် နယ်ပယ်ထဲသို့ လိုက်လာ၍ ကဖျက်ယဖျက် ပြုကြပြန်သည်။ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလ၌ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ရဖို့ ဝေးစွာ၊ စာရင်းဟောင်းတွေ ထိုင်ရှင်းနေရသည်နှင့် အချိန်ကုန်ခဲ့ သည်သာ များ၏။

ဤသို့ဖြင့် အချိန်၏ ကုစားမှုကို အတိုင်းအတာတစ်ရပ်အထိ ခံယူ

ခဲ့ပြီးသောအခါ သူ အတန်ငယ် အသက်ရှူချောင်သွားတော့သည်။
ဖောင်းရင် ဖောင်းတယ်၊ ပိန်ရင် ပိန်တယ်လို့ လှုပ်ရှားမှုနှင့် ထပ်တူ ထပ်မျှ သိလာ၏။ ဘယ်လှမ်းရင် လှမ်းတယ်။ ညှာလှမ်းရင် လှမ်းတယ်ကို လည်း လှုပ်ရှားမှုနှင့် ထပ်တူထပ်မျှ သိလာခဲ့၏။

သည်မှတစ်ဆင့် ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်။ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်၊ ထိတယ်၊ သိတယ် စသည်ဖြင့် သူ၏ ရှုမှတ်မှုတို့ တိုးတက်လာ၏။ လှုပ်ရှားမှုတိုင်းကို သိနေဖို့သည် သူ့အလုပ် ပါလားဟု သူသိလာ၏။ ကြုံခဲ့ဖူးသော အတွေ့အကြုံ အသိုက်အဝန်းတွေ ဘက်သို့ ဦးမလှည့်ဖြစ်ရန် သူသတိကြီးစွာထားလာ၏။ ဦးမလှည့်လိုက်သည် နှင့် အပူလှိုင်းတွေ စီးဝင်လာသလို ခံစားရသဖြင့် ထိုအပူလှိုင်းတွေကို သူ ကြောက်ရွံ့လာ၏။ အတိတ်အကြောင်းအလွှာထဲက အပူလှိုင်းတွေဘက်သို့ သူ မျက်နှာမမူနိုင်ရန် ကြိုးစားလာတော့သည်။

ဤသို့ဖြင့် သူ့အသိသည် ပစ္စုပ္ပန်တည်လာလေသည်။ ပစ္စုပ္ပန် တည်တည် အချိန်တွေ များလာသောအခါ ဖောင်းခြင်း၊ ပိန်ခြင်းသည် သူ ဝမ်းဗိုက် မဟုတ်တော့၊ ဝါယောလေအစု၏ လှုပ်ရှားမှုဟု သူမြင်လာ၏။ ကြွခြင်း၊ လှမ်းခြင်း၊ ချခြင်းသည် သူ့ခြေထောက်တွေ မဟုတ်တော့၊ ဝါယော လေအစု၏ ထောက်ကန် တွန်းရွေသဘောပါလားဟု သူမြင်လာ၏။

သွားချင်တာက နာမ်၊ သွားတာက ရုပ်၊ ငါမဟုတ်၊ သူမဟုတ်၊ သွားတာ နာမ်နှင့်ရုပ်။

လေကို ရှူသွင်းချင်တာက နာမ်၊ ရှူသွင်းလို့ ဝင်လာတဲ့လေက ရုပ်၊ ငါမဟုတ်၊ သူမဟုတ်၊ လေရှူသွင်းတာ နာမ်နှင့်ရုပ်။

သူ့ အသိသည် သူ့ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှ ဖယ်ခွာလာခဲ့ပေပြီ။

သူ့ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟု စွဲထင်နေသော အသိတို့သည် ကြာတော့ မှေးမှိန်လာခဲ့ပြီ။ ပညတ်နယ်ပယ်မှသည် ပရမတ်နယ်ပယ်သို့ သူ စတင် ဝင်ရောက်နိုင်ခဲ့ပေပြီ။

သူ့သန္တာန်၌ အသိသစ်တစ်ခု တိုးလာ၏။ ထိုအသိသစ်သည် မွေး စမှသည် ထိုအသိသစ် ဖြစ်ပေါ်ချိန်အထိ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ သူ့သန္တာန်၌

မဖြစ်ဖူးခဲ့။ မထင်ရှားဖူးခဲ့။ ယခုတော့ သူ့သန္တာန်တွင် ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်တည်လာချေပြီ။

ထိုအသိကား... သူ့ခန္ဓာအိမ်ကိုဖြို ရှိသဘော၊ နာမ်သဘောတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲနေသည်ဟူသော အသိပင်တည်း။ ရုပ်က အလုပ် သမား၊ နာမ်က အခိုင်းသမားကိုလည်း သူ ခွဲခြားသိမြင်လာခဲ့ပြီ။ ရုပ်သည် လှုပ်ရှား ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘော၊ နာမ်သည် သိတတ်သော သဘော ကို သူ ခွဲခြားမြင်လေပြီ။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်သည် သူ့သန္တာန်၌ ထင်လင်းလာခဲ့ချေပြီ။

(၃)

နာမ်အကြောင်းတရားကြောင့် ရုပ်အကျိုးတရားတွေ ဖြစ်လာ၊ တစ်ဖန်ဖြစ်လာသော ရုပ်အကျိုးတရားက အကြောင်းနေရာ၌ ပြန်နေပြီး နောက်ထပ် အကျိုးတရားအသစ်တွေ ဖန်တီးခဲ့ပြန်ပါသည်။ ဤသည်ကို သူဆက်၍ ရှုမြင်လာခဲ့မိသည်။ ဤသို့ဖြင့် နာမ်က အကြောင်းဖြစ်လိုက်၊ ရုပ်က အကြောင်းဖြစ်လိုက်၊ နာမ်က အကျိုးဖြစ်လိုက်၊ ရုပ်က အကျိုးဖြစ် လိုက်။ နာမ်အကြောင်းဖြစ်သည့်အခါ ရုပ်ကအကျိုးဖြစ် ပေးရသလို၊ ရုပ် အကြောင်း ဖြစ်သည့်အခါ၌ နာမ်က အကျိုးဖြစ်ပေးရပြန်သည်။

တစ်ဖန် နာမ်အကြောင်းကြောင့် နာမ်အကျိုးတွေ ဖြစ်လာသလို ရုပ်အကြောင်းကြောင့်လည်း ရုပ်အကျိုးတွေ ဖြစ်လာတတ်သည်ကိုလည်း သူသတိထားလာမိသည်။ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ သဘာဝတရားတို့သည် ခွဲမလိုလိုနှင့် တွဲနေ၊ တွဲမလိုလိုနဲ့ ခွဲနေကြပါလားဆိုသည်ကိုလည်း သူ့ရိပ်မိလာသည်။ သဘာဝချင်း မတူ၍သာ ရုပ်နှင့်နာမ်ဟု စကားလုံးအားဖြင့် ခွဲ၍ပြောနေရ သော်လည်း ရုပ်ဖြစ်တိုင်း၊ နာမ်မပါဘဲ မပြီး။ နာမ်ဖြစ်တိုင်းလည်း ရုပ်မပါ၍ မပြီးပါတကားဟူ၍လည်း သူ့နားလည်လာသည်။

ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ အလုပ်လုပ်နေပုံကို သိမြင်ရာမှ အကြောင်းအကျိုး

သံသရာရဟတ် မပြတ်လည်နေပုံကို သူ့ရိပ်မိလာ၏။ သည်ရေစီးတွင် ပါဝင် ပတ်သက်နေသည့် ရုပ်နာမ်တွေကို ခဏဖယ်ထားလိုက်မည်ဆိုလျှင် အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်ပုံသည် သဘောတရားသက်သက် ဖြစ်နေလေ ပြီ။

လောကသုံးပါးစလုံးတွင် မည်သည့်အရာ ဖြစ်လာဖြစ်လာ အကြောင်းကင်းသော တရားဟူ၍ မရှိ။ မည်သည့်အကျိုးတရားမဆို အကြောင်းကို မှီတွယ်ရ၏။ အကြောင်းမရှိဘဲ မဖြစ်တတ်သော အကျိုး တရားတို့သည် ဘယ်သောအခါမျှ ရုပ်နားသည်ဟူ၍ မရှိတော့။

သည်လိုနှင့် ပုံလိုတစ်လှည့်၊ ငါးယုံတစ်လှည့်ဖြစ်နေသော အကြောင်းနှင့်အကျိုး ကြားထဲသို့ ဉာဏ်သက်ဝင်သောအခါ အကြောင်း၏ အနိစ္စကို သူ မြင်လေပြီ။ နောက်ထပ် အကြောင်းတရားတစ်ခု မပေါ်ပေါက် မီမှာပင် အကျိုးတရား၏ အနိစ္စကို သူ့ရိပ်မိလေ၏။ အကြောင်းလည်း အနိစ္စ၊ ပေါ်လာတဲ့ အကျိုးလည်း အနိစ္စပါလား။

သူတို့သည် သူတို့၏ မခိုင်မြဲပုံ၊ ဆင်းရဲပုံ၊ ထိန်းသိမ်းထား၍ မရ ပုံတို့ကို တစ်ပါတည်း ဖော်ပြသွား၏။ ဘယ်လိုနည်းနဲ့ပဲ တိုက်ဆိုင်လို့ ပေါ်လာ၊ ပေါ်လာ “ကျွန်တော်တို့ကတော့ အနိစ္စပါပဲဗျာ၊ ကျွန်တော်တို့မှာ မမြဲတဲ့ သဘောတွေနဲ့ပါဗျာ၊ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဒုက္ခကို ရင်မှာ ပိုက်ထားရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ အင်မတန်မှ ဆင်းရဲရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ အနတ္တ တွေပါဗျာ။ ကြာရှည်မခိုင်ခံ့၊ ထိန်းသိမ်းထားလို့ မရတဲ့အတွက် ကျွန်တော် တို့ဟာ သက်တမ်း အလွန်တိုရပါတယ်” စသည်ဖြင့် အကြောင်းနဲ့အကျိုး တွေက သူ့ကို အနီးကပ်ပြောသွားကြသည့်နယ် သူ ခံစားသိမြင်လာတော့ သည်။

ထိုအခါ ရုပ်ဖြစ်စေ၊ နာမ်ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ပြီးလျှင် ကြာကြာမနေ၊ ပျက်၍သွားတတ်သည်ကို သူမကြာခဏ တွေ့လာရသည်။ ပေါ်လာပြီးလျှင် ကြာကြာ မရပ်တည်နိုင်ဘဲ ပျောက်ပျောက်သွားတတ်သော ရုပ်နာမ်တို့၏ သဘာဝကို သူ ရှုမြင်လာမိ၏။

အာရုံထဲတွင် ထင်လာသည်က ရုပ်သို့မဟုတ် နာမ်အုပ်စုဝင်

တစ်ခုခု၊ သို့သော် သူ့နောက်ကွယ်က သဘောကတော့ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း၊ သူတို့က ရှုမှတ်ဆင်ခြင် စိုက်ကြည့်နေသူ ရှေ့သို့ ရုပ်လုံးလာထွက် ပြ၏။ ပြီးတော့ ပျောက်သွားတတ်၏။ လာပြတုန်းကလည်း အကြောင်းမကြား၊ အသိမပေး၊ ပျောက်သွားပြန်တော့လည်း အကြောင်းမကြား၊ နှုတ်မဆက်၊ ဒါသည်ပင်လျှင် သူတို့၏ သဘာဝ။ ရုပ်နာမ်တို့၏ စရိုက်။

သူတို့ ပေါ်ချင်သလို ပေါ်လာမည်။ ပေါ်ဖို့အတွက်ကတော့ နောက်ခံ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်မှု ရှိရမည်ကို သူသိခဲ့ပြီးဖြစ်၍ မိုးကျရွေ့ကိုယ်ကဲ့သို့ ရုတ်တရက် ဖန်ဆင်းပြီး ရောက်လာခြင်း မဟုတ်သည်ကိုတော့ သူ သံသယ ရှင်းခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ပြီးလျှင် ပျောက်ချင်သည့် အချိန်ပျောက်မည်။ “ဘယ် အချိန် ကျွန်တော်တို့ ပေါ်လာပါ့မယ်၊ ဘယ်အချိန် ကျွန်တော်တို့ ပျောက် ပါ့မယ်” ဟု ကြိုတင် အသိပေးထားခြင်း မရှိ။ သူတို့ ဖြစ်လာခြင်းသည်ပင် လျှင် သူတို့ ပျက်စီးဖို့အတွက် သက်သက် ဖြစ်နေလေသည်။

သူတို့ကိုယ်တိုင်က အနိစ္စ မမြဲခြင်းသဘောတွေ တစ်ပါတည်း သယ်ဆောင်လာပြီး ဖြစ်သဖြင့် အခြားသူတစ်ဦးဦးက သူတို့ကို လုပ်ကြံ သတ်ဖြတ် ဖျက်ဆီးစရာမလိုပါ။ သူ့သဘောသူဆောင်ပြီး သူ့ဘာသာသူ ပျက်စီးသွားခြင်းမျှသာတည်း။

ပရမတ်အာရုံတည့်၍ ရုပ်နာမ်ကို စတွေ့ပြီဖြစ်သဖြင့် ပညတ် အကြမ်းစားကြီးတွေ ကြည့်ခဲ့ရသောဘဝမှ ကင်းလွတ်ပြီဟု စိတ်အေးရရုံ ရှိသေး၊ ကြည့်ခွင့်ရနေသော ရုပ်နာမ်တို့က သူတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း တွေကို မရပ်မနား ပြသလာသောအခါ စိတ်မော၊ လူမော ဖြစ်သွားရသည်။

တစ်ခါတစ်ခါ စူးစိုက်မှုအားကောင်းချိန်၌ ဖြစ်ခြင်းကိုပင် မတွေ့ နိုင်တော့ဘဲ အပျက်သက်သက်တွေသာ သူ တွေ့လာရလေသည်။ ပေါ်မယ်မှ မကြံသေး ပျက်နေပြီ။ ပေါ်လာတာကိုက အပျက်ပြဖို့လို ဖြစ်နေပြီ။ သို့သော် သူ့တာဝန်မှာ ဘာပြုပြ ကြည့်နေဖို့ မဟုတ်လား။

ပွဲကြည့်ပရိသတ်နေရာ ရောက်နေပြီဖြစ်သော သူ့အဖို့ ဘယ်ဇာတ် ကပြပါ။ ဘယ်သီချင်း ဆိုပါဟူ၍ ပြော၍ မရတော့၊ ဇာတ်ခုံထက်မှ လှုပ်ရှားမှု မှန်သမျှကို ထိုင်ကြည့်နေဖို့သာ သူ့တာဝန်ဖြစ်သည်။ သည်လိုနှင့် အပျက်

တွေချည်းပဲ ထပ်ကာထပ်ကာ ကြည့်ရသောအခါ သူမောပန်းလာသည်။ ကြောက်သလိုလိုလည်း ဖြစ်လာသည်။ သည်အပျက်တွေချည်းပဲ မြင်နေရ တော့မှာလားဟု စိတ် မသာမယာ ဖြစ်လာတော့သည်။

ကြည့်ရင်း ကြည့်ရင်းမှပင် သူ့တွင် အဖော်မရှိသလို ခံစားလာရ သည်။ ကြည့်နေရသည့် မြင်ကွင်းအပေါ် စိတ်ပျက်လာသည်။ ငြီးငွေ့လာ သည်။ တစ်ခါလာလည်း သည်အာရုံ၊ သည်အပျက်၊ တစ်ခါလာလည်း တရစပ်အပျက်တွေ ဆိုသောအခါ သည်အာရုံသည် အပျက်တွေကြားထဲက လွတ်မြောက်ချင်လာသည်။ အခြားအာရုံ အခြားမြင်ကွင်း ကြည့်လို မြင်လို သော်လည်း မြင်ခွင့် မရသဖြင့် သူ့မှာ ခြေချုပ်မိသလို ဖြစ်နေတော့သည်။

အကြိမ်များလာသောအခါ သူ စဉ်းစားလာပြီ။ ဒါဟာ သူ့ကြည့်ခွင့် မြင်ခွင့်ရတဲ့ မြင်ကွင်းပဲလား။ သည်အာရုံထက် ပိုလို့ အခြားဘယ်အာရုံ ကိုမျှ သူခံစားခွင့် မရှိတော့ဘူးလား။ ဤသို့ဆိုလျှင် သူဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခု ချရပေတော့မည်။

သည်မြင်ကွင်း၊ သည်အာရုံတွေကို သူ့မျက်ကွယ်ပြုလိုက်ချင်ပြီ။ မြင်ခွင့်၊ သိခွင့် မရှိလိုတော့ပြီ။ ချမ်းသာမှုဟူ၍ မြူတစ်စမျှ ရှာမတွေ့လေ သော သူ့ခန္ဓာ၏ အတွင်းသဘောသရုပ်ကို ရုပ်နာမ်တို့ကို ခြေရာခံမိရာကအစ သူ ကွဲကွဲပြားပြား သိမြင်လေပြီ။

သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါးထဲက ဝေဒနာဆိုသော ခံစားမှုဘက်က ကြည့်လိုက်လည်း သည်ဖြစ်ပျက်၊ နောက်ဆုံးတော့ အပျက်တွေချည်းပါပဲ။ စိတ်ဆိုသော သိမှုဘက်က ကြည့်လိုက်လည်း ဖြစ်ပျက် - အပျက်။ ရုပ်ဆိုသော ဖောက်ပြန်မှုဘက်က ကြည့်လိုက်လည်း ဖြစ်ပျက် - အပျက်။

ဓမ္မဆိုသော သဘောတရားဘက်က ကြည့်လိုက်လည်း ဖြစ်ပျက် - အပျက်။

ချုပ်လိုက်တော့ ဖြစ်ပျက်ပဲ တွေ့ရသည်။ အပျက်တွေပဲ တွေ့ရ တော့သည်။ ဘာတွေ ခိုင်မြဲသေးလို့လဲ။ ဘာတွေများ သိမ်းထားလို့ ရဦးမှာလဲ။ ဘာတွေကို ငါပိုင်တယ်လို့ ယူဆ နေဦးတော့မှာလဲ။ သည်လောက် တရစပ်

ပျက်နေတဲ့ကြားထဲမှာ ငါကောင်ကြီးဆိုပြီး နေရာပေးစရာလည်း တစ်နေရာမျှ မရှိလေပြီ။ ငါပိုင်သည့် ပစ္စည်းတွေပဲဟူ၍ သိမ်းထားစရာလည်းမရှိပြီ။ ငါ၏ မြတ်နိုးဖွယ်ရာ ဥစ္စာရတနာများဟူ၍လည်း သတ်မှတ် သိမ်းပိုက်စရာတို့ လည်း မရှိပြီ။ ထိုအခါ 'ငါ'ဟူသည့် တစ်ချိန်က သူ့လက်စွဲတော် လက်ကိုင် တုတ်ကြီးသည် နေစရာ နေရာမရှိတော့သဖြင့် အဝေးသို့ ပြေးလေပြီ။

တရားတွေ ပြသရာ၊ ဓမ္မတွေ ခင်းကျင်းရာ အာရုံထဲ၌ 'ငါ'သည် နေရာယူထား၍ မရ။ ဓမ္မတွေကလည်း 'ငါ'ကို လက်မခံ။ 'ငါ' ဆိုသည့် မရှိသရုပ်ကို အရှိလုပ်ထားမှုကြီးကလည်း တရားတွေ၊ ဓမ္မတွေကြားထဲမှာ ဝင်ဆုံးနေထိုင်၍ မရ။

တစ်ချိန်တုန်းကဆိုလျှင် မရှိ 'ငါ'က အရှိ 'ငါ'လုပ်ကာ ရှေ့မှ ကာထားသဖြင့် ရုပ် နာမ်သဘာဝတို့၏ ဖြစ်ပျက်သရုပ်ကို သူ မသိမြင်နိုင်ခဲ့။ အကယ်၍ တရားအားမထုတ်ဖြစ်ခဲ့ဘူးဆိုပါလျှင် သူသည် အမှားမြင်ကြီးနှင့် ခန္ဓာဇာတ်သိမ်း ရတော့မှာပါလား။ သည်လိုသာ မရှိ 'ငါ'ကြီးကို အရှိထင်ကာ ခန္ဓာဇာတ်သိမ်းသွားပြီဆိုပါလျှင် သူ၏ နောင်ရေးမှာ မတွေ့စုံ စရာ။ သံသရာ ချောက်နက်ကြီးထဲသို့ လွင့်စဉ်ပြုတ်ကျ၍ အပါယ်လေးဘုံသားဘဝမှ တက်ခွင့် ရတော့မည်မဟုတ်။

အပါယ်လေးဘုံ သံသရာထဲ ရောက်ပြီဆိုပါလျှင် ဘုရားအဆူဆူ ပွင့်သော်လည်း သူနှင့် မဆိုင်သလိုဖြစ်ရော့မည်။ သစ္စာလေးပါး၊ တရားတွေ နာကြား၍ ဘုရားရှင်၏ ဝေနေယျ အသီးသီးတို့ ကျွတ်တမ်းဝင်ကာ ခေမာ သောင်ကမ်း ဆိုက်ရောက်သွားကြချိန်၌ သူမှာ ဘာမှန်းမသိသော အမှောင် ထုကြီးထဲတွင် ကျန်ရစ်လေတော့မည်။

မြင်ရသော အပျက်မြင်ကွင်းကို မကြည့်ချင်ခြင်းသည် သူ့ဝမ်းထဲက မွေးရာပါ တဏှာကြောင့်ဖြစ်သည်။ နောက်ထပ်မွေးရာပါ တစ်ခုဖြစ်သော 'အဝိဇ္ဇာ'ကမူ သူ၏ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ထူထောင်မှု သတိတရား ရှုမှတ်အား တွေ့ကြောင့် နေစရာမရှိသလို ဖြစ်လာခဲ့ပေပြီ။ အဝိဇ္ဇာ နေရာတွင် ဝိဇ္ဇာ ဉာဏ်ပညာတွေက အတန်အသင့် နေရာယူလာသောအခါ လတ်တလော သူမြင်နေရသည့် အပျက်မြင်ကွင်းကို အကြောင်းပြု၍ နိရောဓသစ္စာနှင့်

ပတ်သက်သော အတွေးစတွေ ယှက်သီလာခဲ့ချေပြီ။

လက်ရှိ မျက်မှောက်ပြုနေရသော ဒုက္ခသစ္စာကြီးအား မျက်နှာလွှဲ ချင်လာပေပြီ။ ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်ဖို့ ဘဝသံသရာတစ်လျှောက် တွန်းအားပေး ခိုင်းစေခဲ့သော သမုဒယသစ္စာကိုမူ ယောင်၍မျှပင် သူ မကြည့်ချင်တော့ပြီ။

သူ ကျင့်ကြံအားထုတ်ဆဲ မဂ္ဂသစ္စာ၏ တန်ဖိုးကြီးမားမှုကိုလည်း သူ ခံစားတတ်လာခဲ့ပေပြီ။ မဂ္ဂသစ္စာအပေါ် ယုံယုံကြည်ကြည်နှင့် ကျင့်ကြံ အားထုတ်ခဲ့ခြင်းသည်ပင်လျှင် သူ့အား အမှောင်ထဲမှ လမ်းပြခေါ်နေသည့် အလင်းမျှင်၊ အလင်းစတွေကို တွေ့နေရသည်သို့ ရှိသည်။ ဤသို့ဆိုလျှင် များမကြာမီ ကာလ၌ နိရောဓသစ္စာ အလင်းတန်းကြီးသည် ပေါ်ထွန်းလာပေ တော့မည်။

မျှော်လင့်ချက် ရောင်ခြည်တွေ ယှက်သန်းလာသဖြင့် အားတက်မှု အရိပ်အယောင်တွေက သူ့သန္တာန်မှာ ထင်လာလေ၏။ သို့သော် စိတ်ပျက် ဖွယ်ရာ အပျက်မြင်ကွင်းကိုတော့ သူ ကြည့်နေရဆဲပင်။

ဖြစ်တာ၊ ပျက်တာ မမြင်ခဲ့ရတာသည် မကောင်းချင်လို့။

ဖြစ်တာ၊ ပျက်တာ မြင်နေရတာသည် ကောင်းချင်လို့။

အကောင်းအဆိုး၊ အကြောင်းအကျိုးသည်ကား ဒွန်တွဲလျက်ပင်။ အပျက်တွေ မမြင်ခဲ့စဉ်က လောကကြီးသည် သာယာစွဲမက်ဖွယ်ရှိသလောက် အပျက်တွေချည်း မြင်ရသောအခါ လောကကြီးသည် အဘယ်မှာ သာယာ စွဲမက်ဖွယ်ရှိနိုင်ပါအံ့တော့မည်နည်း။

အပျက်မြင်ခွင့်ရခြင်းသည် မကောင်းဟု ဆိုမည်လော၊ အကောင်းဟု ဆိုမည်လား။ သံသရာခရီးသွား ပုထုဇဉ်တွေဘက်က ကြည့်လျှင်တော့ 'မကောင်း'ဟု ဆိုရမည်ပင်။ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရာသို့ သွားနေသူ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေဘက်က ကြည့်လျှင်တော့ 'အကောင်း' ဟု ဆိုရပေမည်။

တကယ်တော့လည်း အကောင်းအဆိုး သတ်မှတ်ချက်သည် သတိဉာဏ်အပေါ်၌သာ မူတည်ပေသည်။ ဉာဏ်သက်ဝင်မှု အဆင့်အတန်း အလိုက် အကောင်းအဆိုး သတ်မှတ်ပုံတွေသည် သိသိသာသာ ကွာခြား နေတတ်လေသည်။ ဤသည်ကို သူ ရိပ်မိလာခဲ့ချေပြီ။

သည့်နောက် သည် 'ဖြစ်ပျက်' တွေကို ကြည့်ရင်းမှပင် တောင့်တမှု၊ ကြောင့်ကြမှုကင်းသော ရှုမှတ်မှု အခြေအနေတစ်ခုဆိုသို့ သူဦးတည် လာခဲ့မိသည်။

(၄)

တောင့်တမှုကင်းခြင်းနှင့် ကြောင့်ကြမှုကင်းခြင်း။

သည်နှစ်ခုစလုံး တိုက်ဆိုင်ပြည့်စုံသော အခြေအနေ တစ်ခုသို့ ရောက်ဖို့ရာသည် လွယ်လှသည်တော့ မဟုတ်။

အဆင့်ဆင့်သော အတွေ့အကြုံတွေ ဖြတ်သန်းခဲ့ပြီမှ သည် အခြေအနေသို့ ရောက်နိုင်ပေသည်။ သည် အခြေအနေ မတိုင်မီ သူ့သန္တာန်တွင် မှားယွင်းမှု များစွာ၊ နည်းလမ်းမကျမှု များစွာ၊ ချီတံ့ချတံ့ဖြစ်မှု များစွာ၊ သံသယဖြစ်မှု များစွာ၊ တွေဝေမှု များစွာတို့ ဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။

သည်လိုလေး လုပ်လိုက်ရင် ကောင်းမလား၊ ဟိုလိုလေး အားထုတ် ကြည့်ရင် ဖြစ်နိုင်မလား၊ သည်လို ဆုံးဖြတ်လိုက်တာကရော တရား နည်းလမ်းကျပါ့မလား၊ ဘုရားဟောတဲ့အတိုင်း ဖြစ်ပါ့မလား၊ သည်လို ရှုမှတ်နည်းလမ်းရင် တရားမြန်မြန် ရနိုင်ပါ့မလား စသည်ဖြင့် အဖြေ အတိအကျ မရသော မေးခွန်းပေါင်းများစွာနှင့်လည်း သူ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါသည်။

ဒုက္ခဝေဒနာတို့၏ အခံရဆိုးဝါးမှုကြောင့် တရားစခန်းမှ ထပြီး ထွက်ပြေးချင်လောက်အောင် စိတ်ပေါက်မိသလောက် သုခဝေဒနာတို့၏ ငြိမ်ငြောင်းသက်သာမှုကို ခံစားခွင့်ကြုံလာသော အခါ၌လည်း ထိုခံစားမှုမျိုးပဲ ထပ်ကာထပ်ကာ ခံစားခွင့်ရပါစေဟု ဆုတောင်းရင်း တရားစခန်းမှ မခွာ နိုင်အောင် ရှိတတ်ပုံကိုလည်း သူ မြင်ယောင်မိသည်။

သုခဝေဒနာ မဖြစ်သည့်အခါ ဒုက္ခဝေဒနာ မခံစားရသည့်အခါ သုခလည်းမဟုတ် ဒုက္ခလည်း မဟုတ်သည့် ဥပေက္ခာဝေဒနာတွေ ခံစားနေရ ခြင်းအပေါ်၌မူ သူ၏ ရှုမှတ်ဉာဏ် နုနယ်မှုကြောင့် မရိပ်မိနိုင်ခဲ့သေးပေ။ ဩော် ဒါကြောင့်မို့လည်း လျစ်လျူရှုမထားရတဲ့ ဝေဒနာမို့ ဥပေက္ခာဝေဒနာလို

အခေါ်ခံရတာပေးပဲဟု ယခုတော့ သူမှတ်ချက်ပြုမိလာသည်။

ဥပေက္ခာဝေဒနာကို မရှုမှတ်တတ်သေးသော်လည်း ထိုအချိန်မျိုး၌ စိတ်ဘက်မှ ဖြစ်စေ၊ ရုပ်ဘက်မှ ဖြစ်စေ၊ သဘောတရားဘက်မှ ဖြစ်စေ ဖြစ်ပျက်ကို ကြည့်မြင်နေမိလျှင်တော့ တော်ပါသေးသည်။ သို့မဟုတ် သုခ သို့မဟုတ် ဒုက္ခခံစားမှုကိုသာ ဝေဒနာဟုထင်မှတ်၍ ငါက ဝေဒနာနုပဿနာပဲ ရှုမှတ်ရတာ အားသန်တာ၊ ဒါကြောင့် သူတို့လာမှ ရှုမှတ်မည်ဟု စောင့် ဆိုင်းနေပါလျှင် ဥပေက္ခာဝေဒနာကို မသိမြင်တတ်၊ မရှုမှတ်တတ်ခြင်းကြောင့် မသိမှု မောဟတို့ ကိန်းခိုကာ အဖိုးတန်ရှုမှတ်ချိန်များ ဆုံးရှုံးသွား ရပေလိမ့်မည်။

နောက်ထပ် သူ၏ မဟာအမှားတစ်ခုမှာ တရားရှုမှတ်မှု၌ အသုံးပြု ရသည့် လက်နက်ကိရိယာ တန်ဆာပလာများကို သူ၏ အတွင်းပစ္စည်း များသဖွယ် မှတ်ယူ မြတ်နိုးနေမိခြင်းပင်တည်း။

အထူးသဖြင့် သူ ခုံမင်တွယ်တာ စွဲလန်းမိသည်မှာ တည်ကြည်မှု တည်းဟူသော 'သမာဓိ' ပင်။ သမာဓိကလည်း သမာဓိပါပဲ။ သူရောက်လာမှ မြင်ကွင်းက ပို၍ ကြည့်ကောင်းတတ်သည်ကိုး။ သမာဓိ မရောက်လာမီ ဝိရိယ ကလည်း တွန်းအားပေး။ သတိကလည်း မပြတ်အောက်မေ့နေရသည်ဆိုသော အခါ ကြေးမုံမှန်ပြင်ကလည်း လှုပ်လှုပ်၊ လူ၏ အရိပ်ကလည်း လှုပ်လှုပ်ဖြစ်၍ မည်သူမည်ဝါ ဆိုသည်ကို ပီပီသသ သဲသဲကွဲကွဲ မသိရ။

ကြေးမုံမှန်ပြင်ဘက်ကလည်း ငြိမ်၊ မှန်ကြည့်နေသော လူ၏ အရိပ် ဘက်ကလည်း ငြိမ်လိုက်မှ မှန်ရှေ့၌ ရပ်နေသော ပုံရိပ်သဏ္ဍာန်တစ်ခုကို ထင်ထင်ရှားရှား ပီပီသသ တွေ့ရပေမည်။ တကယ်တော့ သည်အဆင့်သည် လမ်းဆုံး မဟုတ်သေး။ သို့သော် အားထုတ်သက် နုနယ်စဉ်ကမူ သည်လို ငြိမ်သွားပြီဆိုရင်ဖြင့် သူ ကျေနပ်နေပေပြီ။ ငြိမ်ပြီး တည်နေတယ်ဆိုရင်ပဲ ခုနလှုပ်လှုပ်၊ လှုပ်လှုပ်တွေ ပျောက်သွားခဲ့ပြီမို့ သူခေါင်းမူး သက်သာသွားပြီ။ ဒါဆိုရင် ငြိမ်ငြိမ်ကလေး မိုန်းနေလိုက်၍ ရပြီ။

သမာဓိ သက်သက်သည် ငြိမ်ရုံပဲ တတ်နိုင်သည်။ သူတွင် စူးစမ်း လေ့လာမှု၊ ပိုင်းခြား ဝေဖန်မှုတွေ ဘာမျှမပါ။ သူက ငြိမ်ရင် ကျေနပ်ပြီ။

ငြိမ်ငြိမ်ဆိုရင်ဖြင့် သူ တာဝန်ကျေပြီဟု မှတ်ယူထားသူဖြစ်သည်။ အမှန် တကယ်တွင် နောက်ထပ် စွမ်းအားတစ်ခုက စောင့်နေသည်ကို သူမသိ။ ဤတွင် 'သတိ'က မနေသာပြီ။ သမာဓိသက်သက်ဖြင့် မိန့်ပြီး ဗိုလ်-ဗိုလ် ချင်း ကြားထဲမှာ ဗိုလ်လုပ်မနေဖို့ သမာဓိကို သတိပေးရသည်။ ဟိုမှာ နောက်မှာ 'ပညာ'က စောင့်နေတယ်၊ သူ့ကို နေရာပေးဖို့ လိုသေးတယ်ဟု ဖွင့်ပြောရတော့သည်။

သည်တော့မှ 'ပညာ'က နေရာယူခွင့်ရလာသည်။ 'ပညာ'ရောက် လာသောအခါ ဗိုလ်ငါးပါးတို့ စုံလေပြီ။ သည်တော့မှာပင် ရှုမှတ်မှု၊ ဆင်ခြင် မှုတွေသည် သစ္စာဘက်သို့ ဦးတည်လာနိုင်ခဲ့သည်။ သမာဓိကဲ့သို့ ကိုယ့် အငြိမ် ကိုယ်နှစ်သက်ပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို စွဲလမ်းချစ်ခင်တာမျိုး မဖြစ်ဖို့ သတိ၏ကဏ္ဍက အရေးကြီးလှသည်။

အစပိုင်းတုန်းက ရှုမှတ်ရလွန်းသဖြင့် အလုပ်များခဲ့ကာ လှုပ်ရှား ခဲ့ရလွန်းသဖြင့် သမာဓိဆိုသော အငြိမ်ကလေး ရောက်လာဖို့ကိုသာ စိတ်စောနေခဲ့သည်။ ရောက်လာရင်လည်း လက်မလွှတ်ချင်တော့ လောက် အောင် စွဲလမ်းကာ သာယာ မိန်းမောနေချင်တတ်သေးသည်။ ဝိပဿနာ သည် ပညာစခန်းသို့ဆိုက်မှ ဖြစ်ပေမည်။ သမာဓိလောက်နှင့် ငြိမ်ပြီးရပ်နေ လျှင် သမထလမ်း၊ စျာန်စခန်းသို့ လမ်းခွဲသွားပေမည်။ ဤသည်ကို အတွေ့ အကြုံရင့်ကျက်လာမှ သူ ခွဲခြားနားလည်လာခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် သမာဓိကို စွဲလမ်း၍ မျှော်လင့်ခဲ့ရသော တောင့်တ မှုတို့သည်လည်း သူ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ခဲ့ရဖူးသည်။ သမာဓိပျောက်ဆုံး၍ အငြိမ်ကလေး ပြန်ပေါ်လာစေချင်သော်လည်း မပေါ်လာနိုင်သဖြင့် တရား မှတ်၍ မရနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်ခဲ့ရသော ကြောင့်ကြမှုတို့သည်လည်း သူ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ ဤသည်မှာ တရားအားထုတ်နေရင်းက ငြိမ်ငြိမ်ကလေးနှင့် ဘာမှန်းမသိဘဲ မိန်းမောခြင်းကို ကြိုက်တတ်လာသော သူ့စရိုက်ကို သူ့ဝမ်းတွင်း တဏှာက ရိပ်မိလာသဖြင့် ရှေ့မတိုးသာအောင် အကြိုက်ပေး လှည့်စားထားခြင်းပင်တည်း။

တဏှာ၏ လှည့်စား စည်းရုံးမှုကား သိမ်မွေ့လှသဖြင့် မြင်ရ

ခက်လှသည်။ ဘုရားရှင်၏ “သမုဒယသစ္စာလောကံ ကောက်ကျစ်တာ ဘယ်အရာမျှ မရှိဘူး”ဟူသော ဆုံးမစကားသည် လေးနက်လှပါတ်။ ကိလေသာ အာသဝေါ မကုန်မချင်း တဏှာကား သူ့အနားမှာ အမြဲတမ်း ရစ်သီ ရစ်သီလုပ်နေပေလိမ့်မည်။ သူ့ဘာကြိုက်သလဲ၊ စောင့်ကြည့်နေလိမ့် မည်။ သူ့မှာ အကြိုက်တစ်ခုပေါ်လာသည်နှင့် ထိုအကြိုက်အပေါ် မရမနေ စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန်ဖြစ်လာသည်အထိ တဏှာက ဝင်ရောက် လှုံ့ဆော်ပေး မည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် တဏှာသည် ငယ်ပေါင်းကြီးဖော် မိတ်ဆွေရင်းချာ ကြီးသဖွယ် အကျိုးလို၍ ဝင်ရောက်ကူညီပေးဟန်ဆောင် နေပေလိမ့်မည်။

တဏှာ၏ လှည့်စားမှုကြောင့်လည်း သူသည် တရားအားထုတ် ရာ၌ အသုံးပြုရမည့် လက်နက်ကိရိယာ တန်ဆာပလာများအပေါ်၌ပင် သူ၏ကိုယ်ပိုင် အတွင်းပစ္စည်းအဖြစ် သတ်မှတ်လျက် စွဲလန်းသွားဖြစ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအခါ ကြောင့်ကြမှု၊ တောင့်တမှုတို့သည် သူ့သန္တာန်ထဲ၌ အမြဲမပြတ် ဖြစ်ပေါ်နေတော့သည်။

ယခုတော့ သမာဓိကောင်းနေရုံ သက်သက်ဖြင့် တရားအားထုတ် ရတာ အဆင်ပြေနေပြီဟု ဆို၍ မရသည်ကို သူနားလည်လာခဲ့ပြီ။ ပညာ ဗိုလ် နေရာယူနိုင်ဖို့ အခွင့်ပေးရမည်။ ဗိုလ်ငါးပါးလုံး ညီမျှအောင် ညှိရ မည်။ မည်သည့် ဗိုလ်မျှ အစွန်းမထွက်စေရ။ ဗိုလ်-ဗိုလ်ချင်း ဗိုလ်မလှ စေရ။ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ မည်သည့်ဗိုလ်မျှ တစ်စွန်းတစ်စ ပိုသွား၍ မရ။

အားနည်းသူကို အားပိုသူက အားဖြည့်ပေးရမည်။ နေရာ မရ သေးသောသူကို နေရာ ရပြီးသူက နေရာပေးရမည်။ ဖေးမ ရမည်။ အချင်း ချင်း မြှင့်တင်ရမည်။ အချင်းချင်း ယိုင်းပင်းကူညီရမည်။ ပြီးလျှင် သစ္စာ စခန်းဆိုက်ပြီဆိုပါက သူတို့ကို မက်မောစိတ်ဖြင့် ရင်ခွင်ပိုက်ထား၍ မရ။ စွန့်ပစ်ခဲ့ရမည်။ ထို့ကြောင့် တရားအားထုတ်နေစဉ်ကတည်းက သူတို့ကို ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းဟု မမှတ်ယူမိဖို့ အရေးကြီးသည်။

နိရောဓသစ္စာ၏ ဟိုမှာဘက်ဆီသို့ ဘာမျှယူသွား၍ မရ။ သစ္စာ စခန်း ပန်းဝင်နိုင်ရန် အသုံးပြုခဲ့သမျှ ပစ္စည်းအားလုံးကို ထားခဲ့ရမည်။

ခန္ဓာငါးပါးကို ထားခဲ့ရမည်။ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို ထားခဲ့ရမည်။ ဒုက္ခသစ္စာ သိမြင်နိုင်ဖို့ အကူစွမ်းအားမှန်သမျှ ထားခဲ့ရမည်။ နိရောသေစ္စာ ဆိုက်ရောက်နိုင်ဖို့ နည်းလမ်းမှန်သမျှကိုလည်း ထားခဲ့ရမည်။ သံသရာ ချောက်တွန်းသမား သမုဒယသစ္စာအုပ်စုဝင် တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံတွေနှင့် ပြတ်ပြတ်သားသား လမ်းခွဲရဲရမည်။ လှည့်မကြည့်စတမ်း ထွက်ခွာခဲ့ရမည်။ သံသရာလွတ်ရာ ခရီးလမ်းအတွက် မိတ်ကောင်းအဖော်မှန် မဂ္ဂသစ္စာကို ပင်လျှင် ကျေးဇူးတင်လှချည်ရဲ့ဆိုပြီး အတူခေါ်သွားချင်၍ မရ။ မဂ္ဂင်လမ်း တည်းဟူသော လျှောက်ခဲ့သည့် လမ်းကိုပင်လျှင် ကျောခိုင်းဝံ့ရမည်။

အားလုံးကို ထားရုံ၊ ထားခဲ့ဝံ့မှသာလျှင် အနတ္တဉာဏ် သက်ဝင်၍ အနတ္တ အချင်းချင်းသာ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည့် သေခြင်းကင်းရာ အမတ နိဗ္ဗာန်ရွှေ့ပြည်သို့ ဝင်ရောက်နိုင်ပေမည်။

ဤသို့ဖြင့် အဆင့်ဆင့်သော ဖြတ်သန်းမှု အတွေ့အကြုံအပေါ် သင်ခန်းစာ ထုတ်တတ်လာမှု၊ ရခဲ့ပြီးသော သင်ခန်းစာတို့ အပေါ်၌ နှလုံး သွင်းမှန်ခဲ့မှုတို့ကြောင့်ပင်လျှင် အချိန်အတိုင်းအတာ တစ်ရပ်အထိ ကွင်းဆင်း လေ့ကျင့်ပြီးချိန်၌ သူ့သန္တာန်၌ တောင့်တမှုနှင့် ကြောင့်ကြမှုကင်းသော အခြေအနေသစ်တစ်ခု ဖြစ်ထွန်း ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၅)

လာရာလမ်းဘက်ဆီသို့ တစ်ပတ်ပြန်လည် ငဲ့စောင်းကြည့်လိုက် မိသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အပူလှိုင်းတို့၏ ရိုက်ခတ်မှုကို ခံရတော့သည်။ လတ်တလော အာရုံပြုနေသည့် မြင်ကွင်းသည်လည်း မှိန်ဖျော့ ပျောက် ကွယ်သွား၏။

သို့နှင့် အသစ်တစ်ဖန် ပြန်၍ ကြောင့်ကြစိုက်ရပြန်သည်။ ပြုပြင် စီရင်ခြင်းမကင်းသော သင်္ခတနယ်ပယ်သည်ကား ဤသို့ ဤနယ် ရှိနေပေ မည်။ တည့်မတ်နေအောင် အမြဲတစေ ပြုပြင်စီရင်ပေးနေရသည်။ ကြောင့်ကြ စိုက်နေရသည်။ မယိုင်သွားအောင် ထိန်းကျောင်းပွဲပြင်မှုတွေ လုပ်နေရသည်။

ရုပ် နာမ် ဓမ္မ သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်စဉ်ပေါ်သို့ အာရုံပြန်သွင်းရ၏။ သတိဦးစီးသော စိတ်ဖြင့် ပြန်လည်ရှုမှတ်ရသည်။ ရှုမှတ်မှု အရှိန်ကောင်းလာ အောင် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို တစ်ပြိုင်နက်တည်း အပါခေါ်ရ၏။ အင်အားချိန်ခွင် လျှာတွေကိုလည်း ညှိပေးရသည်။

အတွေ့အကြုံနှင့် လုပ်သက်က စကားပြောသည်ထင်။ ယခင်က လောက် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကြောင့်ကြမစိုက်လိုက်ရတော့ပေ။ စိတ်သည် အရှိန်ရသည့်ဘက်ကို ဦးလှည့်တတ်စမြဲမို့ တည်ပေးသော လမ်းကြောင်း ပေါ်၌ ခဏချင်း ငြိမ်ဝပ်လာသည်။

ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းတွေ မြင်ခွင့်ရခြင်းနှင့်အတူ လမ်းခရီး အတား အဆီးတစ်ခုကလည်း ရှိသေးသည်။ ထိုအတားကား တရားအစစ်ကဲ့သို့ ပုံဖျက် အယောင်ဆောင်တတ်သည်။ အလင်းရောင်တွေ ထုတ်ပြတတ်သည်။ နှစ်သိမ်မှုတွေ၊ ကျေနပ်မှုတွေ ဖြစ်စေတတ်သည်။ ကိုယ်စိတ် ငြိမ်းအေးမှု တွေ ဖန်တီးပေးတတ်သည်။ လက်ရှိလုပ်နေသည့် အလုပ်အပေါ် ကျေနပ် အားရဖြစ်ရာမှ ယုံကြည်မှုတွေလည်း ပိုလာစေတတ်သည်။ ဝီရိယတွေ မြှင့်တင်၍ စိတ်တွင်းမှ ကြူးဝါးသံတွေကိုလည်း ထွက်ပေါ်လာစေတတ်သည်။ စိတ်၊ စေတသိက်တွေကိုလည်း အလွန်ချမ်းသာစေတတ်သည်။ ဉာဏ် ပညာတွေ ထက်သန်၍ ကိုယ်ရောက်နေသော နေရာကိုပင် အဟုတ်ကြီး ဟုတ်ပြီ၊ သူတကာတွေ မရောက်နိုင်ဘူး စသည်ဖြင့်လည်း ထင်စေတတ် သည်။

တစ်ခါတစ်ခါ ခရီးပေါက်နေပြီပဲ၊ ခရီးဆုံးနေပြီပဲ၊ ဘာမျှဆက်လုပ် စရာ မလိုတော့ဟု ထင်ကာ လက်ရှိအလုပ်အပေါ်၌လည်း လျစ်လျူရှုနေ စေတတ်သည်။ သည်အချက်တွေအားလုံး မဟုတ်တောင်မှ တစ်ချက်ချက် ပေါ်မှာ ကပ်ငြိ၍ နှစ်သက် သာယာနေတတ်သည်။

သည်အန္တရာယ်သည်လည်း မသေးလှ။ နုစဉ်ကတော့ သည်နေရာ ရောက်သည်နှင့် ခရီးဆုံးဟု သတ်မှတ်ကာ ပေးလာသော အာရုံကို အရသာ ခံ၍ ရှုမှတ်လက်စတရားကို ရပ်နားပစ်ခဲ့မိဖူးသည်မှာ အကြိမ်ကြိမ်ပင်။

“အရောင်နှစ်သက်၊ ငြိမ်းလျက်စိတ်ကိုယ်၊ ယုံကြည်ပိုကာ၊

ဝီရိယာနှင့်၊ ချမ်းသာထက်ဉာဏ်၊ သတိသန်မှ၊ လျစ်လျူရှုငြား၊ ကိုးပါး တပ်မက်၊ တချက်ချက်တွင်၊ မပျက်ပေါ်ရ ဤဆယ်ဝ၊ မှတ်ကြအန္တရာယ်”
ဆိုသည့် လင်္ကာနှင့်တကွ ကျေးဇူးရှင်ဆရာသမား၏ အဆုံးအမကို ခံရ လေမှ ကပ်ငြိတတ်သော ‘နိကန္တိ’သဘောကို မြင်လေတော့သည်။ နိကန္တိ ကိုပင် ရှုမှတ်လိုက်မှ ရှေ့ခရီးဆက်နိုင်တော့သည်။ နိကန္တိ ခွာပြီးသော အခါမှ ရှေ့ခရီးက ဖြောင့်တော့သည်။

လား . . .လား . . .။ နိကန္တိ၏ ရှေ့မှာ ခရီးစဉ်က အရှည်ကြီး ကျန်ပါသေးလား။ တွေ့ကြုံရမယ့် ဖြစ်စဉ်တွေ အများကြီး ကျန်ပါသေးလား။

ဘင်္ဂ၊ ဘယ၊ အာဒိနဝ၊ နိဗ္ဗိန္ဒ၊ မုဗ္ဗိတုကမျတာ...။

အပျက်၊ အကြောက်၊ အပြစ်မြင်၊ ငြီးငွေ့၊ လွတ်မြောက်ရာကြ စသည် စိတ်တွေ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ရဦးမှာပါလား။ ရုပ် နာမ် ဓမ္မ ဖြစ်စဉ်ပေါ် ရှုမြင်မှတ်သိရင်းမှ ဉာဏ်တွေ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းရဦးမှာပါလား...။

လာရာလမ်း မှန်းဆကာ ပြန်ကြည့်မိတတ်သော၊ ရုပ် နာမ် ဓမ္မ သင်္ခါရ ဖြစ်စဉ်တို့၏ ရင်မောစရာ အာရုံတို့အပေါ် စိတ်မချမ်းမြေ့လှစွာ ဖြစ်နေတတ်သော ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ကိုလည်း ကျော်ဖြတ်ရဦးမှာပါလား။

စုန်ချည်၊ ဆန်ချည် အကြိမ်များစွာ လူးလာခေါက်တုံ ရှိခဲ့လေမှ ဤအသိကို ရခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယခုတော့လည်း သူ့အဖို့ ဥပေက္ခာအဝန်း အဝိုင်းအုပ်စုဝင် အမည်မတူ စရိုက်ကွဲ ဉာဏ်အဆင့်ဆင့်တို့သည် လမ်းမှာ တွေ့နေကျ အပေါင်းအသင်း ရောင်းရင်းတွေ ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။ မေးထူးခေါ် ပြော၊ လမ်းတွေ့လျှင်နှုတ်ဆက်၍ ကိုယ့်ခရီး ကိုယ် ဆက်တတ်လာခဲ့ပေပြီ။

သူတို့နှင့် တွေ့ရကြုံရ ရင်းနှီးခြင်းသည်ပင် သူ့အတွက် ပညာ ဉာဏ်တွေ တိုးတက်လာစေခဲ့သည်။ သူတို့သည်လည်း ပြုပြင်စီရင်ခြင်း မကင်းသော သင်္ခါတနယ်ပယ်မှ သင်္ခါရများ။ သူသည်လည်း သင်္ခါတ နယ်ပယ်မှ သင်္ခါရသားကောင်တစ်ဦး။

သည်လိုနှင့် သူတို့နှင့် မတွေ့သော်လည်း ရှုမှတ်လိုက်၊ တွေ့ပြီး ပြန်လည်း ရှုမှတ်လိုက်နှင့် သူ၏ ဉာဏ်တွင် သင်္ခါရတရားတွေက သင်္ခါရ တရားတွေကို ရှုမှတ်နေရပါလားဟု သက်ဝင်လာလေသည်။

ရှုမှတ်နေခြင်းသည်လည်း မမြဲ၊ အရှုမှတ်ခံရသမျှတို့သည်လည်း မမြဲ။ ရှုမှတ်မှုသည်လည်း တစ်ခုပြီးတစ်ခု စီရင်ဖန်တီး ကြောင့်ကြစိုက်နေရ။ အရှုမှတ်ခံရသမျှသည်လည်း တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပြုပြင်စီရင်မှု နောက်ကွယ်မှ ပေါ်လာနေကြသည်ကို သူမြင်လာသည်။

သဘာဝတရားတွေက သဘာဝတရားတွေကို ရှုမှတ်နေကြခြင်း။

သင်္ခါရတရားတွေက သင်္ခါရတရားတွေကို ရှုမှတ်နေကြခြင်း။

အနတ္တတရားတွေက အနတ္တတရားတွေကို ရှုမှတ်နေကြခြင်း။

ဓမ္မတွေက ဓမ္မတွေကိုသာ ရှုမှတ်နေကြခြင်း။

ထိုသည့်အထဲတွင် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါဟူ၍ တစ်ယောက်၊ တစ်ကောင် တစ်မြီးမှ မပါသည်မှာ ထင်ရှားလှသည်။ အားလုံးသည် မျက်မြင်အထည် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးအတွင်းမှ ‘အထည်ပျောက်’ ဓမ္မတွေချည်းဖြစ်သည်။

‘အထည်ပျောက်’ဆိုသော်လည်း စွမ်းအားမရှိဟု မထင်လိုက်ပါ နှင့်။ ထို ‘အထည်ပျောက်’တွေကပင် သံသရာအစဉ်အဆက် နှိပ်စက်နေ ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ‘အထည်ပျောက်’တွေကပင်လျှင် အထည်ကိုယ်ကြီး တွေဖြစ်လာအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ကြပါသည်။ ‘အထည်ပျောက်’တွေ က ပင်လျှင် အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် သာယာခုံမင် တွယ်တာမှုတွေ ဖြစ်စေ၍ ဇရာ၊ မရဏလက်နက်တို့ဖြင့် အဆုံးသတ်ဆင်းရဲမှုတွေကို စီရင်တတ် ကြပါသည်။

‘အထည်ပျောက်’ ဓမ္မတို့အကြား ‘အထည်ပျောက်’ပြုပြင်စီရင်မှု သင်္ခါရတွေအကြား ‘ငါ’မပါနိုင်မှန်း သိသောအခါမှ ‘ဉာဏ်’က နေရာယူပါ တော့သည်။

ထိုအခါ ဉာဏ်သည် သင်္ခါရတွေကို လျစ်လျူရှုချင်လာသည်။ အောက်ခြေဉာဏ်တွေတုန်းကလည်း အဖြစ်တွေ၊ အပျက်တွေ၊ ချမ်းသာ အတုတွေ၊ အပျက်သက်သက်တွေ၊ ကြောက်ရွံ့မှုတွေ၊ ငြီးငွေ့မှုတွေ၊ လွတ်မြောက်လိုမှုတွေဖြင့် ရှုပ်ထွေးပွေလီခဲ့ရပြီးပြီ။ အလုပ်တွေလည်း များခဲ့ရ ပြီးပြီ။ အာရုံတွေလည်း ရှုပ်ထွေးခဲ့ရပြီးပြီ။ မနိုင်မနင်း ဖြစ်ခဲ့ရသော ရှုမှတ် မှုတွေနဲ့လည်း ကြုံခဲ့ရပြီးပြီ။ သည်အရာ အားလုံးသည်ပင်လျှင် ‘သင်္ခါရ’

တွေ မဟုတ်လား။ 'အထည်ပျောက်' နှိပ်စက်မှု ဓမ္မတွေပဲ မဟုတ်လား။
 ထို့ကြောင့် သူတို့နှင့် ခပ်ကင်းကင်း နေချင်သည်။ သူတို့ကို ဥပေက္ခာ ပြုချင်လာသည်။ လျစ်လျူရှုချင်လာသည်။ လှည့်မကြည့်ချင်တော့လောက် အောင် ဖြစ်လာသည်။ သူတို့နှင့် အုတ်ရောရော၊ ကျောက်ရောရော လုပ် လိုက်သည်နှင့် တည်ငြိမ်မှု၊ ဣန္ဒြေရမှုတို့သည် ပြိုပျက်သွားနိုင်သည်။ ငယ်သား ဆိုတာက ငယ်သားစရိုက်၊ ငယ်သား အရည်အချင်းနဲ့ပါပဲ။ ခေါင်းဆောင် ဆိုတာကလည်း ခေါင်းဆောင်စရိုက်၊ ခေါင်းဆောင် အရည်အချင်းနဲ့ပါပဲ။ ထို့ကြောင့် မိမိပါဝင် ဦးဆောင်ရသော ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းအုပ်စုတွင် မိမိသည် ခေါင်းဆောင်ပီသစွာဖြင့် ခေါင်းဆောင်နေရာမှာပဲ နေချင်တော့ သည်။ အောက်ခြေဆင်းရဲ၊ စည်းရုံးရဲ၊ လှုံ့ဆော်ပညာပေးရဲနှင့် မိမိသည် ခေါင်းဆောင်နေရာမှာ နေချိန်နည်းပါးလှသည်။ မိမိနေရာနှင့်ဆိုင်သော အနေအထားတွေကိုလည်း ကျွမ်းကျင်နိုင်နင်းအောင် ဆောင်ရွက်ရဦးမည်။ အဆင့်မြင့် ရှေ့ခရီးဆက်ဖို့လည်း ပြင်ဆင် လေ့ကျင့်ထားရဦးမည်။ ခေါင်းဆောင်ဟူသည် အပါးခို၍ မရ။ ရေသာခို လေ့ကျင့်လိုက်ချင်၍ မရ။ ငယ်သား တို့ထက် ကျွမ်းကျင်နိုင်နင်းစွာဖြင့် ပြဿနာတွေ ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်း တတ်ဖို့ လိုသည်။

ထို့ကြောင့် ကြုံလာခဲ့သမျှ၊ ရှုမှတ်ခဲ့သမျှ၊ ဆင်ခြင်ခဲ့သမျှ၊ ထိတွေ့ ခဲ့သမျှ ရုပ် နာမ် ဓမ္မ သင်္ခါရတွေအပေါ် ဥပေက္ခာပြုထားသည့် စိတ်အခြေ အနေ သက်သက်ဖြင့် ရပ်တည်ချင်လာမိသည်။

သင်္ခါရတရားတို့ကို ဥပေက္ခာပြုခြင်း။
 သင်္ခါရနှင့် ဥပေက္ခာတွဲစပ်ခြင်း (သို့) ဓမ္မသဘာဝနှစ်ခု ပေါင်းစပ် ဖွဲ့စည်းထားခြင်း။ သည့်အတွက် အမည်ပညတ်ပြုထားသော 'သင်္ခါရုပေက္ခာ ဉာဏ်'။

ဤအမည်နာမ ဦးစီးသော ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း။
 ဤဉာဏ်၌ ခေါင်းဆောင်စိတ်ဖြင့် အသက်ဝင်နေခြင်းသည်ပင် လျှင် သူ့ရောက်ရာ နေရာ၌ သူထမ်းရမည့်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သူယုံကြည်မိ၏။

သို့ဖြင့် တောင့်တမှု ကင်းသော၊ ကြောင့်ကြမှု ကင်းသော၊ အညီ အမျှ သဘောထားတတ်သော၊ သင်္ခါရတရားတို့ကို ဥပေက္ခာပြု၍ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်တတ်သော ဉာဏ်ဖြင့် သူ၏ ရှုကွက်အတွင်းမှ ဥပေက္ခာအဝန်း အဝိုင်းကို မမှိတ်မသုန် ကြည့်နေမိပြန်ပါသည်။

အန်း (၂၂)

ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းကို ဥပေက္ခာပြုခြင်း

အဆီးအတား၊ အဖုအထစ် မရှိလေသော ဟင်းလင်းပြင်ထဲတွင် အကောင်အထည် ခြပ်မပါသော သိစိတ်ကလေးသစ်သက် ရပ်တည်နေခြင်းသည် သူ၏ လက်ရှိအာရုံ ပြန်ဖြစ်လာပေပြီ။

ငြိမ်သက် တိတ်ဆိတ်နေသော သည်အာရုံထဲတွင် လှုပ်ရှားမှုတွေ မရှိတော့ပြီလားဟု ထင်ရသည်။ မြင်ကွင်းဘက်ကို အာရုံအပြုများ၍ သာယာနစ်မျောနေလျှင်တော့ လှုပ်ရှားမှု မရှိသလောက် ငြိမ်သက်နေသည်မှာ မှန်ကန်လှပေသည်။ သို့သော် သိနေသောစိတ်ကလေးထဲသို့ စူးစိုက်၍ ကြည့်လိုက်သောအခါ လှုပ်ရှားမှုတွေကို တွေ့လာရသည်။

သိနေသော စိတ်ကလေးသည် သည်အတိုင်း ထီးတည်းရပ်တည်နေနိုင်ခြင်း မဟုတ်။ သူ့တွင် နူးညံ့သိမ်မွေ့သော လှုပ်ရှားမှုတွေ ရှိနေသည်။ ထိုလှုပ်ရှားမှုတို့သည် လှိုင်းအနုစားလေးတွေနှင့် တူလှသည်။ ညင်သာစွာ ဝှေ့ယမ်း ထိခတ်လိုက်ရုံကလေးမျှသာ။

သို့သော် ထိခတ်မှု တစ်ခုချင်း ဖြစ်ပေါ်လာမှုနှင့်အတူ သိမှုအသစ် ကလေးတွေက တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာနေသည်။ ထိုအခါ ရှေ့မှာ နေရာယူထားသော သိမှုကလေးတွေက အဟောင်း၊ အဟောင်းဖြစ်ကုန်၍ နေရာ ဖယ်ပေးရတော့သည်။ အဟောင်းတွေနေရာ၌ အသစ်တွေ အစား ထိုးဝင်ရောက်ခြင်းဖြင့် သိမှုကလေးသည် ရှင်သန် ရပ်တည်နေခြင်းပါလား။

ဤသည်ကို စူးစိုက်ကြည့်နေမိရာမှ သူ့တွင် ပညာရပ်တစ်ခု တိုးလာ ရသည်။ သဘာဝလောကထဲတွင် မည်သည့်အရာမဆို ရှင်သန်ရပ်တည်မှု အတွက် လှုပ်ရှားမှု တစ်ခုခုတော့ ရှိနေရမည်ဟု သူသိလာခြင်းပင်။ ရှင်သန် ရပ်တည်လိုသော ပုံစံနှင့် ရှင်သန်ရပ်တည်ရသော ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် မူတည်၍ လှုပ်ရှားမှုအကြမ်း၊ အနုတော့ ကွာခြားပေမည်။ သို့သော် လှုပ်ရှားမှု ကတော့ လှုပ်ရှားမှုပါပဲ။

သည်လှုပ်ရှားမှုကလေးသည် ဟိုး အတွင်းပိုင်း၊ နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း အထိ နောက်ဆုံး အောက်ခြေအကျဆုံး နေရာအထိတိုင်အောင် ရှိနေလေ သည်။ အောက်ခြေအကျဆုံး နေရာ၌ လှုပ်ရှားမှုတို့က ပိုမိုနူးညံ့သိမ်မွေ့ လာသည့်အပြင် တုန်နှုန်း၊ လှုပ်နှုန်းတို့ကလည်း အကြိမ်အရေအတွက် ပိုများလာသည်ကို သူသိနေရသည်။

ထိုသောအခါ စောစောက ဟင်းလင်းပြင်ထဲတွင် သိမှုကလေး တစ်ခုသည် ထီးတည်းငြိမ်သက်၍ ရပ်တည်နေသည်ဆိုသော သူ့ထင်မြင် ယူဆမှုမှာ လိုအပ်ချက်တွေ ရှိနေသည်ကို သူရိပ်မိလာသည်။ သိမှုကလေး သည် လှုပ်ရှားမှု အဆင့်ဆင့်တို့ကြောင့် အဟောင်းအသစ်ပြောင်းလဲမှု အတွင်းသရုပ်တို့ဖြင့် ငြိမ်သက်စွာ ရပ်တည်နေသည်ဟု ထင်နေခြင်းပင် တည်း။

ထို့ကြောင့် ဘယ်နေရာရောက်ရောက် ဘယ်အာရုံထဲမှာ ဖြစ်ဖြစ် 'ဖြစ်ပျက်' တွေက ရှိစမြဲသာတည်း။ ကြမ်းတမ်းသော ရုပ်တို့၏ ဖောက်ပြန် ပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ် 'ဖြစ်ပျက်' တွေက သိသာထင်ရှားလှသော်လည်း နူးညံ့ သိမ်မွေ့သော နာမ်တို့၏ အစားထိုး နေရာယူမှုဖြစ်စဉ် 'ဖြစ်ပျက်' တွေက

အာရုံထဲ ထင်ရှားဖို့ ခက်လှသည်။ ထိုအခါ အောက်ခြေ ပြန်ဆင်းခဲ့ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးတစ်ခုကို သူ ယခုလက်တွေ့ ခံစားရပေပြီ။ ဥဒယဟူသော ဖြစ်ခြင်းနှင့် ဝယဟူသော ပျက်ခြင်းတို့ကို ရိပ်မိထင်သာခဲ့သည့် ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ် သက်ဝင်ခဲ့စဉ်က အတွေ့အကြုံသည် ယခုသည်မှာ အကြောင်း အထောက်အပံ့ လာဖြစ်လေပြီ။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် သက်ဝင်စဉ်က ဖြစ်ပေါ် ခဲ့သော အလင်းရောင်၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သုခ စသည်ဖြင့် မင်္ဂအတု (၉)ပါး ထဲက တစ်ပါးပါးအပေါ်တွင် ကပ်ညီခြင်းဟူသော (၁၀)ပါးမြောက် မင်္ဂအတု ဖြစ်သည့် နိကန္တိ-ကပ်ငြိခြင်း၏ သဘောသဘာဝအပေါ် သိမြင်ခဲ့သည့် အတွေ့အကြုံသည်လည်း သည်မှာ ကြီးစွာသော အထောက်အပံ့ဖြစ်ချေပြီ။

ဘယ်လောက် နူးညံ့သိမ်မွေ့တဲ့ အာရုံဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်လောက် သာယာတဲ့ အာရုံဖြစ်ဖြစ်၊ ငြိမ်ပြီး မိန်းမော မသွားမိဖို့ သတိသမ္ပဇဉ်တွေ ရှင်သန်ထက်မြက်နေဖို့ သတိထား၊ ပညာနဲ့ စိုက်ကြည့်ဖြစ်ဖို့ အရေးကြီးလှ ပါလားဆိုတာ နားလည်လာသည်။ အတွေ့အကြုံ ဖြတ်သန်းမှုဟူသည် လွယ်လွယ်ကူကူ ပေါ့ပေါ့လျှံလျှံနှင့် အပေါ်ယံ ဖြတ်သန်းခဲ့လျှင် ဤနေရာ၌ သူ ချာလည်လည်ပေတော့မည်။

ခေါင်းဆောင် ဝိသစ္စာ စိတ်ပါလက်ပါဖြင့် အတွေ့အကြုံယူ ဖြတ် သန်းခဲ့လေမှ သည်နေရာတွင် ပို၍ သတိထားရမည့် အနေအထားကို သိမြင်ပေမည်။ အောက်ခြေ အတွေ့အကြုံများ ရယူခဲ့ရာတွင်လည်း ထဲထဲ ဝင်ဝင်ဖြင့် စွမ်းဆောင်သိမြင်လေမှ အောက်သက်ကျခေါင်းဆောင် ဖြစ် လာပေမည်။

ကိုယ့် အတွေ့အကြုံပေါ်၌ အောက်သေကျခဲ့ခြင်းသည် သည် နေရာတွင် သိသာထင်ရှားပေပြီ။ ပညာဟူသည်မှာ အတွေ့အကြုံထဲက သင်ခန်းစာယူတတ်ဖို့ အသုံးချတတ်ဖို့ မဟုတ်လား။ ထို့ကြောင့်ပင် ဟင်းလင်း ပြင်ထဲ၌ ငြိမ်သက်နေရုံမျှသက်သက်ပါပဲလေဟု အာရုံအပေါ် အရသာခံ၍ ဖြစ်ပျက်ရှိသည့်နေရာကို စူးစမ်းရှာဖွေမှုမပြုဘဲ ရပ်တန့်နေလျှင် ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်တုန်းက ရပ်တန့်ခဲ့ဖူးသလို ကြန့်ကြာနေပေဦးတော့မည်။

တော်ပါသေး၏။ ဉာဏ်ဦးသွားပေလို့။ သို့မဟုတ်လို့ အသေဦး သွားသည်အခါ သည်ဉာဏ်မျှဖြင့် နှုတ်ခမ်းသင်လိုက်ရပြီဆိုလျှင် ဆုံးဖြတ် ချက်အမှားအတွက် နစ်နာပေးဦးတော့မည်။ ကောင်းရာသုဂတိသို့လည်း ရောက်နိုင်၊ နောက်တစ်ဘဝ အပါယ်မလားနိုင်ဆိုသော အာမခံချက်ရှိသည် ထားဦး။ နောက်ဘဝဆိုသည်ကား မသေချာ မရေရာလှ။ မည်သည့် တိုင်း ပြည်၊ မည်သည့်လူမျိုး၊ မည်သည့်ဘာသာဝင်၊ မည်သည့်အမေ၊ အဖေ၊ ဆရာသမား၊ ပတ်ဝန်းကျင်တွေကြားထဲ ရောက်သွားမည် မသိ။ တရားပြန် အားထုတ်ဖြစ်-မဖြစ်ဆိုတာကလည်း မသေချာ။ ကိလေသာအာရုံ ဟူသရွေ့က ရောက်ရာဘဝတိုင်းတွင် မိမိဝမ်းတွင်းက တဏှာနှင့် အချိတ်အဆက် လုပ်လျက် သံသရာချောက်ထဲ တွန်းချဦးမည်သာတည်း။

ဟင်းလင်းပြင်ထဲတွင် ငြိမ်သက်တည်ကြည်နေသော သိမှုကလေး တစ်ခုသာ ရှိနေခြင်းတည်းဟူသော အာရုံက မက်လည်း မက်လောက်စရာ ဖြစ်သည်။ အောက်ခြေ ဉာဏ်တွေမှာတုန်းက ပင်ပန်းဆင်းရဲကြီးစွာ ဖြတ်သန်း လာခဲ့ရသမျှ သည် သဲကန္တာရအလယ်တွင် အိုအေစစ်ကလေးကို တွေ့လိုက် ရသော ခရီးသွားကဲ့သို့ တွေ့တွေ့ချင်း ရောက်ရောက်ချင်း၌မူ ခြေပစ် လက်ပစ် အပန်းဖြေလိုက်ချင်သည်မှာ သဘာဝပင်။

သို့သော် ရှေ့ခရီးဆက်ရန် ရှိသေးသည်ကို သတိပေးထားဖို့လို သည်။ သင်္ခါရတရားတွေက သင်္ခါရတရားတွေကို ရှုမှတ်နေတာပဲလေဟု သိနေဖို့၊ သင်္ခါရတရားတွေအပေါ် ဥပေက္ခာပြုဖို့တွေသည် ပညာ၏အလုပ် ဖြစ်သလို သတိကလည်း ရှေ့ခရီးအတွက် မမေ့မလျော့ ပြင်ဆင်ထားသင့် သည်။

ဥပေက္ခာဟူသည် လျစ်လျူရှုရင်း၊ ရှုရင်းက ကြာတော့ ရိုးအီလာ သလို ဖြစ်သွားတတ်သည်။ ထိုအခါ မောဟဘက်သို့ ပြန်ယိုင်သွားတတ် သည်။ ဤသည်ကို သတိက မပြတ်စောင့်ကြည့်နေရမည်။

ဥပေက္ခာ၏ ကောင်းသောအချက်များမှာ အာရုံမှန်သမျှအပေါ်၌ ချမ်းသာ၊ ဆင်းရဲဟု မခွဲခြားတော့ခြင်း၊ သည်အာရုံကိုတော့ မခံစားလိုဘူး

ဟူသော ကြောက်ရွံ့စွာ တွန်းထုတ်ခြင်းတို့မှ ကင်းခြင်း၊ သည်အာရုံတော့ ခံစားပြီးရင်း ခံစားနေချင်တယ် ဟူသော နှစ်သက် သိမ်းပိုက်လိုခြင်းတို့မှ ကင်းခြင်းတို့ပင်တည်း။

သည်အချိန်တွင် ခံစားမှုဝေဒနာဘက်က ဖြစ်ဖြစ်၊ ရုပ်ဘက်က ဖြစ်ဖြစ်၊ စိတ်ဘက်က ဖြစ်ဖြစ်၊ သဘောတရားဘက်က ဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်ဘက်က ဝင်လာသည် အာရုံဖြစ်စေ ထိုအာရုံကို အာရုံအဖြစ်သာ လက်ခံတတ်ခြင်း ပင်တည်း။ သတိကတော့ တစ်ပါတည်း အောက်မေ့ ရှုမှတ်ပစ်လိုက်ပြီး ပညာကလည်း ဖြစ်ပျက်ဟု တစ်ပါတည်း မြင်လိုက်ခြင်းမျှသာတည်း။

ဥပေက္ခာ၊ သတိ၊ ပညာ၊ သမာဓိ၊ ဝီရိယတို့ တက်ညီလက်ညီ အလုပ်လုပ်နေသောအခါ သဒ္ဓါတရားကလည်း ပိုမိုနိုးကြားထက်သန်လာ သည့် အချိန်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ပညာတို့၊ ဥပေက္ခာတို့၊ သတိတို့က ထိန်းကွပ်ထားသဖြင့် သဒ္ဓါသည်လည်း ဘောင်ကျော်၍ မရတော့သည့် အချိန်ဖြစ်သည်။

ဥပေက္ခာ၏ “အာရုံအပေါ် ဂုဏ်ထူးဝိသေသ ဆိုင်းဘုတ်မချိတ် ခြင်း” တည်းဟူသော အကျင့်ကား ကောင်းမြတ်သော အကျင့်ပါပေတည်း။

ဘယ်အာရုံကတော့ မကောင်းလိုက်တာ၊ ဘယ်အာရုံကတော့ ကောင်းလိုက်တာဟူ၍ အတန်းအစားခွဲခြားခြင်း မရှိသော ဥပေက္ခာ၏ အညီအမျှသဘောထားကား မြတ်နိုးဖွယ်ရာပင်တည်း။

ထို့ကြောင့်လည်း ပေါ်လာသမျှ အာရုံတို့အပေါ်၌ ကြောင့်ကြမှု ကင်းစွာ၊ တောင့်တမှုကင်းစွာဖြင့် မှတ်ရှုနေနိုင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပြီးတော့ ဥပေက္ခာစိတ် ကိန်းလာသော စိတ်သန္တာန်၌ သမာဓိတို့က ပိုမိုဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာတတ်သည်။ ရှုမှတ် မေးတင်ထားရာ အာရုံ၏ဘေးသို့ မလွင့်ပါး စတမ်း ထိန်းသိမ်းထားနိုင်လာသည်။ ရှုမှတ်ရာ၌လည်း ပို၍ သိမ်မွေ့လာ သည်။ ဆိုပါစို့၊ ရှေ့မှာပြောခဲ့သလို နာမ်အာရုံ၏ အတွင်းသား သဘော သရုပ်တွေကို သိမြင်လာသည်အထိ ထက်မြက်မှုစွမ်းအားကို ပေးဝေတတ် လေသည်။

သို့သော် . . . အားလုံးကိုခြုံ၍ ကြည့်လိုက်ပါမူ သင်္ခါရတွေကို ဥပေက္ခာပြုခွင့်ရနေရုံမျှဖြင့် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ဦးဆောင်သော ဥပေက္ခာ အဝန်းအဝိုင်းတွင် နေခွင့်ရနေရုံမျှဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာ နှံ့အတွင်းမှ လွတ်ကင်း ပါ၏လား . . . . .။

သစ္စာတရားကား မေးခွန်းထုတ်လေပြီ။

နိရောဓသစ္စာ မဆိုက်သေးသရွေ့ ဒုက္ခသစ္စာ နှံ့အတွင်းမှ မလွတ် သေးပေ။ သမုဒယသစ္စာကို ဥပေက္ခာပြုလို့ မဂ္ဂသစ္စာဖြင့် အကျင့်မှန်တွေ ကျင့်နေဆဲ အချိန်ဖြစ်သဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာ ဘောင်အတွင်း၌ပင် ရှိနေပါသေး သည်။ သစ္စာလေးပါး မစုံသေးသဖြင့် သစ္စာဆိုက်သည်ဟု ပြော၍မရသေး ပေ။ သစ္စာလေးပါး စုံလေမှ သစ္စာအမှန်တကယ်ဆိုက်မည်ဟု သူမြင်လာမိ ၏။

သစ္စာလေးပါး မပြည့်စုံသေးသမျှ အမှန်တရားစစ်စစ် မဖြစ်နိုင်သေး။ သစ္စာပေတံ နှင့် တိုင်းထွာလိုက်သောအခါ သူ့တွင် နိရောဓသစ္စာ လိုအပ်ချက်တစ်ခု ရှိနေသေးသည်ကို သူသိမြင်လာသည်။ သို့သော် ဖြေသာတာ တစ်ခုတော့ရှိ၏။ ကောယနော မဂ္ဂေါ-နိရောဓသစ္စာသို့ ဆိုက်ရန် အတွက် မဂ္ဂသစ္စာဟူသော မဂ္ဂင်လမ်းသည် တစ်ခုတည်းသောလမ်း၊ တစ်ကြောင်းတည်းသောလမ်း ဖြစ်ပါပေသတည်း ဟူသော ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမအတိုင်း သူအလေးအနက် ယုံကြည်ကျင့်ကြံနေဖြစ်ခြင်း သည် ပင်လျှင် အားတက်စရာဖြစ်သည်။ ဟိုတုန်းကလို ကာမဂုဏ်အာရုံတွေနှင့် ရှုပ်ထွေးလိုရှုပ်ထွေး သည်အရှုပ်အထွေးက ကျော်လာပြန်တော့ ရှုမှတ်ရင်းကပင် ကြောင့်ကြမှု၊ တောင့်တမှုတွေနှင့် ပွေလီ စသည့် လမ်းကြောင်းကြီးငယ် အသွယ်သွယ်တို့ နွယ်ယှက်သလို ရှုပ်ထွေးပွေလီခဲ့ခြင်းမျိုးကား မဟုတ်တော့ ပြီကို သူသိနေသည်။ တစ်ကြောင်းတည်းသော လမ်းပေါ်၌ တစ်အာရုံတည်း ဖြစ်နေခြင်းသည်ပင်လျှင် ပလီဗောဝေန်ထုပ်ကြီးငယ်တို့ လျော့ပါးကင်းစင် ခဲ့ပြီဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ သို့သော် မလွတ်မြောက်သေးသမျှ အေးရိပ်၌ ချွေးသိပ် နေ၍မရ။

ဤသို့ဆိုလျှင် သူမည်ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ရမည်နည်း။ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ရမည်နည်း။ ရှုမှတ် ပွားများရဦးမည်နည်း။

- ကြောက်နစ်သက်ခြင်း၊ ကင်းရှင်းပေသည်၊
ချမ်းသာ ဆင်းရဲ၊ ရှုမြဲတူညီ၊
ကြောင့်ကြမပြု၊ မှတ်ရှုလွယ်သည်၊
သင်္ခါရ ညီမှု ဂုဏ်သုံးလီ။
- ကြာရှည်စွာလည်း၊ တည်မြဲသူသည်၊
ကြာလေသာ၍၊ သိမ်မွေ့လာသည်၊
အာရုံတစ်ပါး၊ ယုံသွားကင်းသည်၊
သင်္ခါရ ထူးမှု ဂုဏ်သုံးလီ။

ဤ အင်္ဂါရပ်များနှင့် ပြည့်စုံလေသော ဉာဏ်ကို ပိုက်၍ လောက ဘက်တွင်တော့ အမြင့်ဆုံးအထပ်သို့ ရောက်နေသည်မှာတော့ မှန်ပါသည်။ သို့သော် လောကုတ္တရာဘက်သို့ မကူးနိုင်သေး။ လောကမှ လွတ်မြောက်သော လောကုတ္တရာဘက်တော်သားဘဝသို့ မရောက်နိုင်သေး။ လောကဘက်တွင် ဘယ်လောက်မြင့်ခဲ့ မြင့်ခဲ့၊ လောကုတ္တရာဘက်တွင် မမွေးဖွားရသေးသဖြင့် လောကုတ္တရာဘက်မှ မွေးကင်းစများနှင့် ယှဉ်လျှင်ပင် သူသည် လူမဖြစ် သေးဟု ဆိုရမည်။

လောကဘက်မှ အမြင့်ဆုံးဉာဏ်ကို ရင်မှာပိုက်၍ ဥပေက္ခာ အဝန်းအဝိုင်းတစ်ခု၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်နေသော်လည်း ဟိုမှာဘက်တွင် သည့်ထက်ပိုမိုမြင့်မားသော ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းတွေ ရှိနေသေးသည်။ ပမာဆိုရလျှင် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သက်ဝင်ပြီးသား ရဟန္တာကြီးများသာ အာရုံပြုနေထိုင်နိုင်သည့် ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာအမည်ရ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း များဆီသို့ သူ မရောက်ဖူးသေး။ သည်မှာဘက်မှာ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ပေမယ့် ဟိုမှာဘက် ရောက်သည့်အခါ ငယ်သားဖြစ်ရဦးမည်။ မြို့ငယ်မှာ လူကြီး ဖြစ်နေသော်လည်း မြို့ကြီးရောက်သည့်အခါ လူငယ် ပြန်ဖြစ်ရဦးမည်။

သည်တော့ သူ့မှာ လုပ်စရာတစ်ခုပဲ ကျန်တော့သည်။ သူပါဝင်

ခေါင်းဆောင်နေရသော ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း တစ်ခုလုံးကို ဥပေက္ခာ ပြုလိုက်ရုံကလွဲ၍ အခြားမရှိ။

သို့မှသာ လက်ရှိ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း၏ အပြင်ပ၊ လက်ရှိ ဒုက္ခသစ္စာနယ်ပယ်၏ အခြားအရပ်၊ မဆိုက်ရောက်သေးသော နိရောဓ သစ္စာ၏ မျက်နှာမူရာအရပ်သို့ သူ ရောက်ရှိပေတော့မည်။ ဤသို့ ရောက်ရှိ နိုင်ရန်အတွက် ဆက်လက်၍ ရှုမှတ်ဆင်ခြင် နှလုံးသွင်း၊ ဥပေက္ခာ ပြုနေရုံမှ တစ်ပါး အခြားမရှိပြီ ဆိုသည်ကိုလည်း သူနားလည်နေမိပါသည်။

အခန်း (၂၃)

လွတ်မြောက်မှုလမ်းစ

ဓမ္မသဘောဆောင်သော အဖြစ်အပျက်တို့မှာ လျင်မြန်လွန်း လှပါတီ။ တိုတောင်းလှသော အချိန်အတွင်း လျင်မြန်လှသော အရှိန်အဟုန် ဖြင့် ဓမ္မတွေ အလုပ်လုပ်သွားကြပုံကို မှတ်တမ်းရေးရသည့် ကိစ္စသည် မလွယ်ကူလှ။

ပရမတ်နယ်ပယ်မှ အဖြစ်အပျက်တို့ကို မှတ်တမ်းမှတ်ရာပြုရာတွင် အမှန်တကယ် ကြုံတွေ့ခဲ့သော အခြေအနေနှင့် အများကြီး ခြားနားသွား နိုင်သည်။ အာရုံရှုကွက်ထဲတွင် တွေ့မြင်ရသမျှတို့ကို ပုံရိပ်နှိုင်း၊ ဥပမာ ဆောင်၍ ပြောကြား ရေးသားသော်ငြား တကယ်အခြေအနေမှန်နှင့် တူညီ ချင်မှ တူညီနိုင်မည်။

သို့သော်လည်း မိမိတစ်ဦးတည်းအနေဖြင့် မည်ကဲ့သို့ မြင်တွေ့ခဲ့ ရသည်ကိုမူ မိမိ တစ်ဦးတည်း နားလည်နိုင်သော လက်လှမ်းမီရာ ဥပမာ

သာကေတိုဖြင့် မှတ်တမ်းတော့ တင်ထားသင့်သည်ဟု ယူဆသည်။ သို့ဖြင့် ဤမှတ်တမ်းကို သူ့ဖြစ်စဉ် သူပြန်မှတ်မိနိုင်ရန် အလို့ငှာ သူ့အတွက် သူ ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်အုပ်စုဝင် ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းအတွင်း၌ သူသည် အထက်တက်လိုက် အောက်ပြန်ဆင်းလိုက်ဖြင့် လူးလာစုန်ဆန် အပြန်ပြန်အလှန်လှန် သွားလာခဲ့သည်မှာ ကြာပေပြီ။

သည်မှာဘက်မှ ဟိုမှာဘက်ကမ်းဆီသို့ အဘယ်ကြောင့် မကူးဖြစ်လေသနည်း။ ဤသည်ကို သူ အလေးအနက်စဉ်းစားလာမိ၏။ ဘဝသံသရာတွင် ဟိုလူအားကျ၊ သည်လူအားကျ၊ ဟိုပုဂ္ဂိုလ်အားကျ၊ သည်ပုဂ္ဂိုလ်အားကျဖြင့် ဆုကြီးတွေများ ပန်ထားခဲ့လေသလားဟု သူ့ကိုယ် သူ သံသယဖြစ်လာမိသည်။ ယခင်ယခင်တုန်းက သာမန်အားကျရုံ စိတ်ကလေးဖြင့် ဆုတောင်းခဲ့သမျှတို့သည် ယခုအခါ ခန္ဓာအပေါ်၌ အပြစ်မြင် ငြီးငွေ့ကာ ခန္ဓာ မလိုချင်တော့သည့် အသိဉာဏ်ဝင်လာသည့်အချိန်တွင် ရှေးရှေးဆုတောင်းတို့က လာရောက် ကာဆီးလေပြီလား။ ဤသို့ ဤနယ် သူ တွေးထင်လာမိသည်။ သို့သော် အတွေးအထင်ဟူသည်ကား မသေချာ မရေရာလှပါ။

လက်တွေ့ကျကျ အဖြေမှာ သူ့တွင် ဉာဏ်အား မပြည့်သေး၍ပဲ ဖြစ်မည်။ ပြီးတော့ ရှုမှတ်နေရင်းက ရှေ့ကို လှမ်းမျှော်သည့် စိတ်တွေ ဝင်နေသေး၍လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ နိဗ္ဗာန်ရောက်တော့မှာလား။ နိဗ္ဗာန် ဆိုတာ ဘယ်လိုတုံး၊ အခုရှုမှတ်နေတာတွေ ရပ်စဲသွားမယ်ဆိုရင် ဘယ်လို ဘယ်ပုံ နိဗ္ဗာန်ကို သိနိုင်ပါ့မလဲ စသည့် အတွေးတို့ကား အရေးဟယ် အကြောင်းဟယ်ဖြစ်လာမှ ပေါ်လာကြခြင်းတို့ပါပေ။ ထိုအရာများကိုလည်း ရှုမှတ်ပစ်ရသည်။ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၊ ပျက်စီးသွားခြင်း သဘောမျှပါလားဟု နှလုံးသွင်း ရသည်။

ဥပေက္ခာ ကိန်းဝပ်လျက် အညီအမျှဖြစ်နေသော စိတ်ကလေးကို တည်တံ့နေအောင် ထိန်းထားဖို့သာ သူ့တာဝန်ဖြစ်သည်။ ရှေ့လည်းမမျှော်၊ နောက်လည်း ပြန်မတွေး၊ အတွေးကြော၌ ငေးမော မနေဖြစ်ဖို့တွေသည်

သူ့ဝတ္တရားတွေဖြစ်သည်။

ရှေ့မမျှော်၊ နောက်မတွေး၊ မငေးမမှိုင်း၊ သတိခိုင်လျက် နေရမည် ဟု သူ့ကိုယ်သူ အားပေးရသည်။ ဆုံးမရသည်။ ပွဲကြည့်သမား ပီသစွာ ကိုယ့်နေရာ ကိုယ်ထိုင်လျက် ကပြသမျှ၊ ဆိုပြသမျှ မြင်ကြည့် ကြားသိနေ ရုံသာ။ သရုပ်ဆောင်ဝင်လုပ်ပြီး ကိုယ်ပါဝင် မကမိဖို့၊ ဒါရိုက်တာဝင်လုပ် မနေမိဖို့တို့သည် အရေးကြီးလှသည်။ ပစ္စုပ္ပန်တည်သော သတိဖြင့် အနေ ကြာလျှင် ဓမ္မတွေ မလွဲမသွေ ရောက်လာပေမည်။ သူ့အနေနှင့် သည်နေရာ သည်အခြေအနေအထိသာ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်နိုင်ပေသည်။ ဟိုဘက် အပိုင်းကိစ္စတွေသည် ဓမ္မကသာ စီစဉ်ဆောင်ရွက်သွားလိမ့်မည်။ သူဝင် ဆောင်ရွက်၍ မရ၊ သူလိုက်ပါသွား၍ မရ၊ သူ့အတွက် ကန့်သတ်နယ်နိမိတ် မျဉ်းသည် သည်နေရာတွင် ကုန်ဆုံးနေပြီ။ ဟိုဘက်ကို ကျော်၍ မရ။ ကျော်လျှင်လည်း ဓမ္မက လက်မခံ။ ဓမ္မက လက်မခံသောအခါ သူသည် သူ့နေရာမှာ သူ့နေရုံမှလွဲ၍ အခြားမရှိ။ ဓမ္မတွေ မလာရောက်မီ သူသည် လက်ရှိနေရာ၌ ထိန်းထားဖို့လိုသည်။ လက်ရှိနေရာမှ အောက်ပြန်ဆင်း သွား၍ မရ။

ထို့ကြောင့် သူ့တာဝန်မှာ ဓမ္မတွေက လာရောက် ခေါ်ဆောင်သည့် အခါ သူထံရှိ ဓမ္မများကို လွှဲပေးနိုင်ရေးအတွက် အသင့်ပြင်ဆင် စောင့်ဆိုင်း နေရန်မှတစ်ပါး အခြားမရှိပြီ။ ထိုသို့ စောင့်ဆိုင်းနေရင်းမှပင် သူ၏ ဉာဏ်ကို ရင့်ကျက်သည်ထက် ရင့်ကျက်စေရန် လေ့ကျင့်ထားရပေဦးမည်။ ဤသို့ နှလုံးသွင်းကာ သူသည် ရှုမှတ်မြဲ ရှုမှတ်နေမိသည်။ သတိသမ္ပဇဉ် အမြဲယှဉ်ထားရသည်။ သတိထား၊ ပညာနဲ့ ကြည့်နေရသည်။

ထိုအခိုက်အတန့်အတွင်း ထူးခြားသော အခြေအနေတစ်ခု စတင် ပေါ်ပေါက်လာပါတော့သည်။ ခံစားမှု ဝေဒနာဘက်က စတင်လာခဲ့ခြင်းဖြစ် ပါသည်။ ခန္ဓာကိုယ် နေရာအနှံ့ မွှေးညင်းပေါက် ရှိသမျှတို့တွင် အပ်ချောင်း ကလေးတွေ စိုက်ထားသည့်အလား ခံစားလာရသည်။

ပထမတော့ ယားယံခြင်းမျှသာ။ နောက်တော့ ယားယံရာမှသည် စူးစူးရှရှကလေး နာလာသည်။ စူးစူးရှရှတို့သည် တစ်ကိုယ်လုံးအနှံ့ ပျံ့နှံ့

သွားလေ၏။ သူ့ခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် သစ်သားပြား ပုံစံကြီးနယ် ဖြစ်လာ၏။ အပ်ချောင်းကလေးတွေက သစ်သားပြား နေရာအနှံ့ နောက်ထပ်အပ်ချောင်း တစ်ချောင်း ထပ်စိုက်၍ မရတော့လောက်အောင် ပြည့်ကျပ် ဖြတ်သိပ်စွာ စိုက်ထားသည်နှင့် တူနေတော့သည်။

ဒိဋ္ဌိကို အသိဖြင့် ခွာထားခဲ့ပြီးဖြစ်၍လည်း ထိုဝေဒနာတို့ကို 'ငါ့ ဝေဒနာ'ဟု သူ မထင်မှတ်တော့ပါ။ ဥပေက္ခာကိန်းနေပြီးဖြစ်၍လည်း ထို ဝေဒနာတို့ကို ကောင်းတယ်၊ ဆိုးတယ်ဟု သူ ခွဲခြားမနေတော့ပါ။ ဝေဒနာတို့ ဘာတွေ ဆက်လုပ်ကြဦးမလဲ။ ဘာတွေ ဆက်ဖြစ်ကြဦးမလဲ။ ဘယ်လို ပျက်ပြုကြဦးမှာလဲကိုသာ သတိဉာဏ်နှင့် သူ စောင့်ကြည့်နေမိပါသည်။

ကြည့်နေရင်းမှပင် ဝေဒနာ အစက်အပြောက်တို့သည် ခန္ဓာကိုယ် အောက်ပိုင်းမှသည် လည်ပင်းအထိ တဖြည်းဖြည်းစု၍ တက်လာကြပေ သည်။ ပြီးတော့ မျက်နှာပေါ် ရောက်လာကြ၏။ လည်ပင်းအောက်ပိုင်းသည် ခံစားမှုမရှိတော့။ မျက်နှာပေါ်တွင် အပ်ဖျားစူးရာတို့ ဗရပူဖြစ်နေသည့်နယ် ခံစားနေရ၏။ သည့်နောက် အပ်ဖျားစူးရာတွေ ရုတ်တရက် ပျောက်သွားပြီး၊ လျှော်ပြီးသားအဝတ် ရေညှစ်သလို သူ့မျက်နှာကို ဆွဲကိုင် ညှစ်လေတော့ ၏။

သူ့ပါးပြင်တို့ တွန့်ကြေသွားလေသလား ခံစားရ၏။ ဆံပင်အုံ တစ်ခုလုံးကို ဆောင့်ဆွဲ လိမ်ညှစ်သလို ထပ်ခံစားရပြန်သည်။ ပြီးလျှင် တစ်ကိုယ်လုံး ဆက်ခနဲတုန်ခါလာပြီး ဆွဲဆုပ် လိမ်ညှစ်လိုက်သည်မှာ ဆံဖျားရောက်သည်အထိ ဖြစ်၏။ သည့်နောက် သူ့ခန္ဓာတစ်ခုလုံး ဂုန်နီအိတ် ကြီးထဲသို့ ထည့်၍ အိတ်အဝကို စုချည်ကာ ရေထဲသို့ ဝုန်းခနဲ ပစ်ချလိုက် သည့်နယ် ခံစားရပြီးနောက် ဘာကိုမျှ သူ မသိရတော့ပါ။

သူ သိခွင့်ရခဲ့သည်မှာ သူ့ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံး ပျောက်ဆုံး၍ အားလုံးနှင့် အဆက်အသွယ် ပြတ်သွားသည့်သဘော၊ သူနှင့် သူ့ကိုယ်ခန္ဓာပင် အဆက်အသွယ် ကင်းပြတ်သွားသည့်သဘော အထိသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဤ သည်မှာ သူသိလိုက်ရသော နောက်ဆုံးအခြေအနေပင်။

သိပ်မကြာလိုက်။ သူ့ခန္ဓာကိုယ်သည် ခေါင်းထိပ်ဆံဖျားမှသည်

တဖြည်းဖြည်းချင်း ပြန်ပေါ်လာ၏။ ပေါ်လာပုံမှာ ညင်သာလှသည်။ ပြာလဲ့လဲ့ ဆလိုက်မီးရောင် အလင်းတန်းတစ်ခုက သူ့ခေါင်းပေါ်မှ အုပ်မိုးထား ပြီး ထိုပြာလဲ့လဲ့ အလင်းတန်းနှင့်အတူ သူ့ခန္ဓာကိုယ် ပုံသဏ္ဍာန်သည် ခေါင်း၊ လည်ပင်း၊ ကိုယ်လုံး၊ ခြေထောက် စသည်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ သူ့ခန္ဓာကိုယ် တစ်ကိုယ်လုံး ပြန်ပေါ်လာသောအခါ သူ တရား ထိုင်မှတ်နေသည့် ပုံစံအတိုင်းဖြစ်သည်။ ပြာလဲ့လဲ့ မီးဆလိုက် အလင်းတန်း အောက်မှ မဲမဲအရိပ်သဏ္ဍာန်ဖြစ်သည်။

သည့်နောက် သူသည် ချက်ချင်းပင် တရားမှတ်ဖို့ သတိရလာမိ သည်။ ဝင်လေထွက်လေကို ပြန်မှတ်နေမိသည်။ စိတ်တွေ အေးနေသည်ကို သတိထားမိ၏။ သည့်နောက် (၁၀)မိနစ်ခန့်ကြာ၍ အချိန်စေ့သောအခါ သူသည် သတိအမှတ်ဖြင့် နေရာမှထ၏။ ခုနက ထူးခြားသည့် ဖြစ်ရပ်ကို သူပြန်စဉ်းစားနေမိသည်။ အဖြေထုတ်ကြည့်သည်။ ဝင်လေထွက်လေ ပြန်မှတ်လိုက်ချိန်တွင် အပ်ဖျားစူးရာ ဝေဒနာတို့ ဘယ်သို့ဘယ်ပုံ ပျောက်ဆုံး သွားသည်ကို သူပြန်တွေးကြည့်နေမိသည်။ ပစ်ချခံလိုက်ရသော ရေထဲမှာပဲ ပျော်ဝင်ကုန်ကြပြီလား...။ သို့တည်းမဟုတ်....။

“ဝေဒနာ နိရောဓာ တဏှာ နိရောဓေါ” အကယ်၍သာ ထို ခဏ၌ ဝေဒနာတွေ ချုပ်ဆုံးခြင်း မှန်ခဲ့လေလျှင် သူသည် လွတ်မြောက်ရာ လမ်းစပေါ်သို့ ရောက်ခဲ့ပြီလား ဆိုသည်ကိုလည်း သူစဉ်းစားနေမိပြန်ပါသည်။

အခန်း (၂၄)

လွတ်မြောက်မှုနယ်ပယ်

သူ အမှန်တကယ် လွတ်မြောက်ခဲ့ပြီလား။

မလွတ်မြောက်သေးဘူးလား။ သူ့စိတ်တွင် ဝေခွဲမရ ဖြစ်နေမိ သည်။ ဆရာသမားထံရောက်မှ ဆရာသမားက နာရီပိုင်းအတိအကျနှင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ စစ်ဆေးကြည့်ရန် သင်ပြပေးလိုက်သဖြင့် သူအားတက်မိ လေသည်။

မဂ်မသိ ဖိုလ်နဲ့ညှိ ဆိုသည့်စကားရှိသည် မဟုတ်လား။ ဓမ္မသဘောအရ မဂ်ဉာဏ်ပြီးလျှင် ဖိုလ်ဉာဏ် မလွဲမသွေ လာရမည်။ ပြီးလျှင် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် လာရမည်။ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်မှသည် အနုလောမ ဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်အထိ ကူးသွားပုံက လျင်မြန်လှသဖြင့် သူအလှမ်းမမီလျှင် မမီခဲ့ရပါမည်။ ကိစ္စမရှိ။ ယခု တစ်ဖန်ပြန်၍ ရှုမှတ်ရင်းမှ စောင့်ကြည့်မည်။

အကယ်၍ အဓိဋ္ဌာန်နာရီအတွင်း ထူးခြားဖြစ်စဉ်ဖြစ်ခဲ့စဉ်က အရိပ်တွေအတိုင်း ပြန်ပေါ်လာပြီး လွတ်မြောက်မှု နယ်ပယ်အတွင်းသို့

တိုးဝင်သွား ပြီဆိုလျှင် သူ၏လွတ်မြောက်ခဲ့မှုသည် သေချာပေပြီ။ နောက် ဆက်တွဲ ပေါ်လာမည့် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့်လည်း အငြိမ်းဓာတ်ကို မျက်မှောက်ပြု၍ ရပေမည်။

သည်လိုနှင့် သူသည် ဆရာသမား လမ်းညွှန်မှုအတိုင်း နာရီပိုင်းနှင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ကြည့်သည်။ ပရိကံတွေလည်း ဆိုရသည်။

“အကယ်၍ တပည့်တော် သိရှိခဲ့ရသော ဖြစ်စဉ်ထူးသည် မဂ် ဉာဏ်သို့ ဆိုက်ရောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါက ဤတစ်နာရီအတောအတွင်း ဖိုလ် ဉာဏ်ပေါ်ပေါက်၍ သန္တိသုခ အငြိမ်းဓာတ်ကြီးကို ထင်ထင်ရှားရှား မျက်မှောက်ပြုနိုင်ရပါလိမ့် အရှင်မြတ်ဘုရား”

ရတနာသုံးပါးကို ဦးထိပ်တင်၍ တိုင်တည်ရသည်။ မိမိယုံကြည်ချက်၊ မိမိ၏ကောင်းမှု ကုသိုလ်များ၊ ရတနာသုံးပါးအပေါ် ထားရှိသည့် သဘော ထားများကို သစ္စာစကားအဖြစ် ဆိုရသည်။ သည့်နောက်မှ စနစ်တကျ ကိုယ်နေဟန်ဖြင့် ခါးဆန့် ခေါင်းမတ်၊ တင်ပျဉ်ခွေထိုင်၍ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ် (သို့) ဝင်တယ်၊ ထွက်တယ်မှစ၍ ပြန်ရှုမှတ်ရသည်။

ပထမပိုင်း နာရီများတွင် ဘာမျှပေါ်မလာ။ မလုပ်ဖူးသေးသည့် အလုပ်ပုံစံဖြစ်သဖြင့် အသားမကျသေးသည်က တစ်ကြောင်း၊ ဘယ်တော့ တွေ့ရပါ့မလဲ၊ ဘယ်တော့လာပါ့မလဲ စသည်ဖြင့် ရှေ့ကို မျှော်နေ၍ တစ် ကြောင်း၊ စိတ်တွေက မတည်ငြိမ်။ သမာဓိ ပျက်ယွင်းနေသဖြင့် ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်၏ ဖြစ်-ပျက်တွေပင် မမြင်။

သည့်နောက်မှ ဆန္ဒစောနေသော စိတ်ကို ပြန်လျှော့ရသည်။ ပြီးခဲ့သော ဖြစ်စဉ်ထူးအပေါ် ပြန်သတိရနေမှုကို ရုပ်သိမ်းရသည်။ ရှေ့မျှော် နေမှုတွေကို ပယ်ပစ်ရသည်။ လက်ရှိ ပစ္စုပ္ပန်တည်တည့် ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် ပေါ်မှာပဲ အာရုံပြု၍ စုစုစည်းစည်းလုပ်ရသည်။

ထိုသောအခါ တဖျပ်ဖျပ်ဖြင့် ဉာဏ်တို့က နိုးကြားရှင်သန်လာ တော့သည်။ ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း အုပ်စုဝင် ဉာဏ်တွေ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပေါ်လာပြီး ခေါင်းဆောင်ကြီးဖြစ်သော သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ဆီသို့ တိုးဝင်သွား သည်ကို သူသိနေမိသည်။ ပြီးနောက် ထိုဉာဏ်၌ ငြိမ်သက်စွာဖြင့် ရှုမှတ်လျက်

ဓမ္မတို့ အလုပ်လုပ်မည့်အချိန်ကို စောင့်ဆိုင်းနေမိသည်။

သိပ်မကြာလှပါ။ ကိုယ့်ဘက်ကသာ နည်းလမ်း မှန်ပါစေ၊ သဘော ထား မှန်ပါစေ၊ ဓမ္မဘက်က “လက်ပေါက်မကတ်” ပါ။ ကြုံခဲ့ဖူးသည့် ဖြစ်စဉ် ထူးအတိုင်း ဓမ္မတို့က နောက်တစ်ကျော့ ပြန်လုပ်ပြတော့သည်။ သူကမူ ပွဲကြည့်ပရိသတ်သက်သက် ဖြစ်နေပေပြီ။

သည် အကျော့တွင်တော့ အဆုံးသတ် အကူးအပြောင်းနေရာ၌ ပို၍ သတိထားလိုက်မိသည်။ ဖြုန်းဆို ပျောက်ကွယ်သွားခြင်းနှင့်အတူ ပေါ် လာသော အငြိမ်းဓာတ်ကြီးကား မင်္ဂလာကျက်သရေ ရှိလှပေစွာတကား။

တစ်သက်နှင့်တစ်ကိုယ် မပြောနှင့်။ ဘဝသံသရာတစ်လျှောက်လုံး တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မမြင်ဖူးခဲ့၊ မတွေ့ဖူးခဲ့၊ အာရုံမပြုဖူးခဲ့၊ မျက်မှောက်မပြု ခဲ့ဖူးသော အငြိမ်းဓာတ်ကြီးပါတကား။

သူသည် အငြိမ်းဓာတ်ကြီးကို မမှိတ်မသုန် စိုက်၍ ကြည့်နေမိ သည်။

**ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်၊ ပြတ်လျက် ငြိမ်းသည်၊
ရွေ့လျော့ သေခြင်း၊ ကင်းရှင်းပေသည်၊
သဏ္ဍာန် နိဗ္ဗိတိ၊ ကင်းဆိတ်ထင်သည်၊
နိဗ္ဗာန် ရောက်က သိမြင်မည်။**

သူ အမြဲတစေ နှလုံးသွင်းရွတ်ဆိုနေသော ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နိဗ္ဗာန်ဆိုင်ရာ အလင်္ကာစာပိုဒ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သူကွဲကွဲပြားပြား နားလည်နိုင်ခဲ့ပေပြီ။

ပရမတ္ထတရား (၄)ပါးဖြစ်သော စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန် တွင် စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ဆိုသော ပြုပြင်စီရင်ခြင်းတို့ဖြင့် ရှုပ်ထွေး ပွေလီလှသော သင်္ခါတနယ်ပယ်ကြီးကို သူ အာရုံပြု ရှုမှတ် ပွားများခဲ့ရသည်မှာ ကြာပေပြီ။

ပြုပြင် စီရင်ခြင်းကင်းသော အသင်္ခါတ ပရမတ်ကို သူ ကြားဖူးနားဝ ရှိသော်လည်း မျက်မှောက် မပြုရဘူးသေးသဖြင့် ထိုအဓိပ္ပါယ်ကို သူ နားမလည်နိုင် ဖြစ်ခဲ့ရသည်မှာလည်း ကြာပေပြီ။

ယခုတော့ သူ့မှာ နားလည်သိမြင်ခွင့် ကြုံရပေပြီ။

ရုပ်နာမ် သဘာဝတို့၏ အဖြစ်အပျက်တွေကို ကြည့်နေရင်းက ထိုအဖြစ်အပျက်တွေ ရုတ်တရက် ရပ်ဆိုင်းသွားသောအခါမှ အသစ်တ အငြိမ်းဓာတ်ကြီးက ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ သည်လိုဆိုလျှင် အသစ်တ အငြိမ်းဓာတ်ကြီးသည် နဂိုကတည်းက အရှိတရားတစ်ခုအဖြစ် သူ မျက်မှောက် ပြုလာမည့်အချိန်ကို စောင့်ဆိုင်းနေသည်နှင့် တူနေပါလားဟု သူ စဉ်းစားမိသည်။

သူ့မှာ သင်္ဘောနယ်ပယ်၏ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ် သို့တည်း မဟုတ် ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ သဘောသရုပ်တွေနှင့် ချာလည်ချာလည် ဖြစ်နေ ခဲ့သဖြင့် အသစ်တ အငြိမ်းဓာတ်ကြီးကို အာရုံ မပြုနိုင်ခဲ့ခြင်းပင်တည်း။

ယခုလည်း အသစ်တဓာတ်ကြီးက သူ့ကို မျက်မှောက်ပြုခွင့်သာ ပေးပါသည်။ ခံစားခွင့် မပေးပါ။ ခံစားပြီဟေ့ဆိုလျှင် ဝေဒနာကွန္ဓာ ပါလာတော့မည်။ ဝေဒနာကွန္ဓာပါလာလျှင် ယှဉ်ဖော် ယှဉ်ဖက် ကျန်ခန္ဓာ လေးပါး လိုက်လာဦးတော့မည်။ သင်္ဘောနယ်ပယ်နှင့် အသစ်တနယ်ပယ် သည် သဘာဝချင်းမတူသဖြင့် ရော၍ မရ။ စည်းခြားထားသည်မှာ အခိုင်အခံ။

သူ့အနေဖြင့် သင်္ဘောနယ်ပယ်ကိုပဲ နှစ်သက်လို့ အာရုံပြုနေမလာ။ ရသည်။ အသစ်တ နယ်ပယ်က ဘာမျှမပြော။ သို့သော် အသစ်တနယ်ပယ်ကို မျက်မှောက်ပြုလိုလျှင်တော့ သင်္ဘောနယ်ပယ်ဘက်က အရိပ်အငွေ့တွေ ထား ရစ်ခဲ့ပေတော့။ မြူတစ်စမျှပင် ယူမလာရ။

ဖြစ်ပျက် မရှိသောအခါ ဣန္ဒြေရနေသည်။ တည်ငြိမ်ရင့်ကျက်မှုတွေ ရှိနေသည်။ ငြိမ်ငြိမ်ကလေး ရှိနေသည်။ လှုပ်ရှားပျာယာ ပူလောင် နေမှုတွေ မရှိတော့။

အဖြစ် မရှိတော့သဖြင့် မွေးဖွားခြင်းလည်း မရှိတော့။ မွေးဖွားခြင်း မရှိတော့သဖြင့် သေဆုံးခြင်းလည်း မရှိတော့။ တည်ငြိမ်စွာဖြင့် ရပ်တည်နေ သဖြင့် ရွေ့လျား လွင့်ပျောနေခြင်းမျိုးလည်း မရှိတော့။

“ရုပ်နာမ် ဖြစ်ပျက်၊ ပြတ်လျက်ငြိမ်းသည်”
“ရွေ့လျော သေခြင်း၊ ကင်းရှင်းပေသည်” ဆိုသည့် အဓိပ္ပါယ်တွေကို

သူ နက်နက်နဲနဲ သိမြင်ခွင့်ရပေပြီ။

“သဏ္ဍာန်နိမိတ်၊ ကင်းဆိတ်ထင်သည်”

အငြိမ်းဓာတ်ကြီး၌ ပုံသဏ္ဍာန်မရှိပေ။ လေးထောင့်လည်း မဟုတ်။ အဝိုင်းလည်း မဟုတ်။ ချပ်ပြားကြီးလည်း မဟုတ်။ ငြိမ်နေသည့် သဘော သက်သက်မျှသာဖြစ်သည်။ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်တုန်းက သူတွေ့ကြုံ သိမြင်ခဲ့ သည့် ကောင်းကင်အခုံးတန်းကြီးတို့၊ ပထဝီမျက်နှာပြင် စိမ်းစိမ်းနှင့် ဟင်းလင်းပြင်တို့၊ အကာသအခုံးနှင့် ဟင်းလင်းပြင်ထဲတွင် အသိစိတ် ကလေး တစ်ခုတည်း အမှီအတွယ်မရှိ ချိတ်ဆွဲထားသည်တို့ ဆိုသည့် နိမိတ်တွေ၊ ပုံသဏ္ဍာန်တွေ အားလုံးဆိတ်သုဉ်းသွားပေပြီ။

ဂြိုဟ်တွေ၊ နက္ခတ်တွေ၊ ကြယ်တွေ၊ နေတွေ၊ လတွေ၊ အလင်း ရောင်၊ အဝင်းရောင်ကြီးတွေ၊ ဘုံဆောင်ပြာသာဒ်ကြီးတွေ ဘာဆိုဘာမျှ မရှိသော၊ ပကတိရှင်းလင်း ငြိမ်သက်နေသော အခြေအနေတစ်ခုသာ ဖြစ်သည်။ ဘာနဲ့တူသလဲဟု မေးလာလျှင် သူနှင့်တူတာ ဘာမျှမရှိဟု ဖြေရမည်ပင်။ တူသည်ဆိုလျှင် အနှိုင်းယှဉ်ခံ၊ အညီအမျှခံ ဖြစ်နေဦးမည်။ ယခုကား အနှိုင်းမဲ့ ဖြစ်ပေသည်။ အနှိုင်းမဲ့မြတ်ဗုဒ္ဓ ဖော်ထုတ် တွေ့ရှိသွား သဖြင့်လည်း အနှိုင်းမဲ့ဟု ဆိုလိုက်ခြင်းက ပို၍ သင့်မြတ်မည်ဟု ထင်သည်။

တစ်ချိန်တုန်းကမူ ပုံသဏ္ဍာန်၊ နိမိတ်တွေကြားထဲတွင် သူပါ အထိုက်အလျောက်ပါဝင်၍ ခံစားပြီးမှ သိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဝေဒနာကွန္ဓာ၏ အကူအညီဖြင့် သိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို အခါ ခန္ဓာငါးပါး ဘောင်ထဲမှ မလွတ်။ သစ္စာအားဖြင့်လည်း ဒုက္ခသစ္စာ၏ အရိပ်အောက်မှာပဲ ရှိသေးသည်။ ဘာမျှ မကြာလှသော အချိန်ပိုင်းကလေးအတွင်း အကာအရံ ပါးပါးလွှာလွှာကလေး တစ်ချပ်ကို ကျော်လွန်ပြီးသော အခါ၌ကား ခန္ဓာငါးပါး၏ ဘောင်ထဲမှ လွတ်ခဲ့ပေပြီ။ ဒုက္ခသစ္စာ၏ အရိပ်အောက်မှလည်း လွတ်မြောက်ခဲ့ပေပြီ။ တစ်ကြိမ်မျှ မဆိုက်ရောက်ခဲ့ဖူးသေးသော နိရောဓသစ္စာသို့လည်း ဆိုက် ရောက်ခဲ့ရပေပြီ။

ဆင်းရဲ၊ ချမ်းသာ၊ အလယ်အလတ်ဆိုသော ခံစားမှု ရှေ့က ဝိသေသ သဘောတွေသည် သည်မှာဘက်ခြမ်း၌ လုံးဝ မရှိတော့ပြီ။

ကာဠုဒါယီ ရဟန်းက မေးမြန်းသဖြင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ် ပြန်ဖြေခဲ့သော “နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ မခံစားရလို့ ချမ်းသာတာ” ဆိုသော အဓိပ္ပါယ် ကိုလည်း သူ ကောင်းကောင်း နားလည်ခဲ့ပေပြီ။ အဝေဒယိတသုခ၏ အနက် အဓိပ္ပါယ်သည် သူ့ဉာဏ်၌ ကောင်းစွာသက်ဝင်ခဲ့ပေပြီ။

ခံစားခြင်းက ဆင်းရဲမှုဖြစ်သည်။ သုခခံစားလည်း တော်တော် ကြာတော့ ပျောက်သွားသည်။ ဒုက္ခခံစားပြန်တော့လည်း မကြိုက်ပြန်။ သုခကို ပြန်မျှော်သည်။ သုခလည်း မဟုတ်၊ ဒုက္ခလည်း မဟုတ်ဘဲ ရှိနေချိန်၌ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ပေါ်နေပြန်တော့လည်း အာရုံမပြုတတ်၍ မသိမြင်။ သည်တော့ အဝိဇ္ဇာဆိုသော သစ္စာ မသိမှုက လာတော့သည်။ အဝိဇ္ဇာလာသောအခါ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်းကား စတင်လည်ပတ်ပေပြီ။

ရေပွက်ပမာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏ အမွေဓာတ်သည် သစ္စာ မဆိုက်နိုင် အောင်အထိ ကြီးမား ပြင်းထန်လွန်းလှ၏။ ထို့ပြင် သုခဝေဒနာအပေါ် လောဘဖြစ်သည့်အခါ ပြိတ္တာပြည်၊ ဒုက္ခဝေဒနာအပေါ် ဒေါမနဿ ဖြစ်သည့် အခါ ငရဲပြည်၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာအပေါ် မသိသည့် မောဟ ဖြစ်သည့်အခါ တိရစ္ဆာန်ပြည် စသည်ဖြင့် အပါယ်လေးပါးသို့လည်း အရောက်ပို့နိုင်ပါ ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဝေဒနာကို လျှော့တွက်၍ မရ။ ခံစားမှု ဝေဒနာ၏ သံသရာလည်စေသော ဓာတ်ကား၊ ခံစားမှုမရှိသော နေရာရောက်မှ ငြိမ်း တော့သည်။ ထို့ကြောင့် “မခံစားရခြင်းသည်ပင်လျှင် ချမ်းသာ” ဟူ၍ အရိယာသူတော်စင်တို့ မှတ်ချက်ပြုခဲ့ခြင်း မဟုတ်လား။

စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ် (သို့) ခန္ဓာငါးပါးတို့ဖြင့် ပါဝင်ဖွဲ့စည်း ထားသည့် သင်္ခတနယ်ပယ်သည် အလှုပ်ဓာတ်၊ မတည်မငြိမ်၊ ရွေ့လျား ဖောက်ပြန် ရုပ် နာမ် ဖြစ်ပျက်တို့ဖြင့် သဲသဲလှုပ်လှုပ် မရပ်မနားရှိလှသည်။

နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အငြိမ်းဓာတ်ကြီးရှိလေရာ အသင်္ခတ နယ်ပယ်သည် မည်သို့သောအခါမျှ လှုပ်ရှားမည် မဟုတ်။ ဖောက်ပြန်မည် မဟုတ်။ အကြိုက်ပေး ခံစားစေခြင်းတို့ဖြင့် ဆွဲဆောင်မည် မဟုတ်။ အစဉ်ထာဝရငြိမ်းအေးသော အငြိမ်းဓာတ်သက်သက်ပါပေ။

အသင်္ခတနယ်ပယ်ဘက်က အငြိမ်းဓာတ်ကြီးကို မမှိတ်မသုန်

မျက်မှောက်ပြုနေချိန်တွင် သင်္ခတနယ်ပယ်ဘက်ကို အာရုံမပြုဖြစ်တော့။ အာရုံလည်း မပြုချင်တော့။ ခန္ဓာငါးပါးတို့ ဘာတွေဖြစ်ကုန်ပြီလဲဆိုတာ သည်လည်း သူ့အလုပ် မဟုတ်တော့။ သူတို့ကို ပိုင်ရှင်မဲ့အဖြစ် သည်လိုပဲ ထာဝရ ဥပေက္ခာပြုထားလိုက်ချင်တော့သည်။ သို့သော် လောလောဆယ်တွင် သူသည် အချိန်အတိုင်းအတာ တစ်ရပ်အထိသာ အငြိမ်းဓာတ်ကို မျက် မှောက်ပြုခွင့် ရနေခြင်းဖြစ်သည်။

သူ့တွင် ခန္ဓာကြီးက ရှိနေသေးသည်။ ခန္ဓာအကြွင်းရှိလျက် မျက် မှောက်ပြုနေရသော သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်သည်သာ သူ၏ ပထမဦးဆုံး အခွင့်အရေးဖြစ်သည်။

သည့်နောက် ခန္ဓာအကြွင်း မရှိသည့် အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်သို့တိုင် ခိုင်ခိုင်ရန် ရှေ့အဆင့်တွေကို သူ ဖြတ်သန်းကျော်လွှားရဦးမည်။ ဆက်၍ ကြိုးစားသွားရဦးမည်။

သူ့တွင် မပယ်ရသေးသော ကိလေသာတွေ အများကြီး ကျန်ရှိ နေသေးသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကင်းရုံမျှကလေးနှင့် ပန်းတိုင်ရောက်ပြီဟူ၍ တက်မထောင်သင့်သေး။ ကိလေသာရန်သူတွေက အများကြီးကျန်ရှိနေ သေးသည်။ ရန်သူတွေ အဝိုင်းခံနေရသည့်ကြားထဲ အိုးစည် ဗုံမောင်းတို့ဖြင့် ကခုန်မြူးတူး၍ ပျော်ပါး မနေသင့်သေးပေ။ ဤသည်ကို သူ့နှလုံးသွင်းမိပါ သည်။ ဤသည်နှင့်အတူ ဒိဋ္ဌိကင်းစင်ပုံကို သူဆင်ခြင်နေမိ၏။

‘ကူးတို့ဆိပ်’ ဆိုသည်ကို သတိရလိုက်မိသည်။ သမ္ဗန်သမား တို့ကား သူတို့ သမ္ဗန်ကို သူတို့ ‘နိဗ္ဗာန်ကူးတို့’ ဟု အမည်ပေးပုံကိုလည်း သတိရမိ၏။ ဆင်ခြင်ကြည့်သောအခါ သမ္ဗန်သည်ကား ခန္ဓာနှင့်တူ၏။ ရေပြင်သည်ကား သံသရာနှင့်တူ၏။ တစ်ဖက်ဆိပ်ကမ်းသည်ကား နိဗ္ဗာန်နှင့် တူ၏။

သဿတဒိဋ္ဌိ သမားကား ခန္ဓာကို မက်၏။ တစ်ဘဝပြီး တစ်ဘဝ ခန္ဓာပြောင်းနေခြင်းကို လိုလား၏။ သို့နှင့် သူသည် တစ်ဖက်ဆိပ်ကမ်းသို့ ရောက်အောင်မသွား။ သံသရာရေပြင်ပေါ်တွင် သမ္ဗန်တွေ တစ်စီးပြီးတစ်စီး ပြောင်းစီးလျက် သာယာနေတတ်၏။ ရာသီဥတုဆိုးဝါးလို့ လှေမှောက်မှာ၊

ရေထဲနစ်မြုပ်မှာ၊ အန္တရာယ်တွေ တွေ့ရမှာကို သူ မတွေးမိ။ တစ်ဖက်၌ ဆိပ်ကမ်းရှိသည်ကိုလည်း မြင်အောင်မကြည့်။

ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိသမားကား စီးလာသော သမ္ဗန်ကိုလည်း မကြိုက်၊ နောက်သမ္ဗန်လည်း မစီးချင်၊ တစ်ဖက်ကမ်းကိုလည်း မမြင်သဖြင့် ရေထဲ ခုန်ဆင်းသွားသူနှင့် တူ၏။ ရေလည်း မကူးတတ်သဖြင့် ရေနစ်၍ သေလေ တော့၏။ မိချောင်း၊ ငါးမန်းစာ ဖြစ်လေတော့သည်။

သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ ကင်းသူတို့ အဖို့ကား သမ္ဗန်စီးနေရာမှ တစ်ဖက်ကမ်း အခိုင်အမာရှိသည်ကို မြင်သွားသူနှင့် တူ၏။ သူတွင် ရည်မှန်း ချက်ရှိ၏။ တစ်ဖက်ကမ်း ရောက်သွားဖို့သာ အဓိကဖြစ်သည်။ ယခု လက်ရှိ မှာတော့ ခန္ဓာနှင့်တူသော သမ္ဗန်ကိုတော့ တစ်ဖက်ကမ်း မရောက်မချင်း အမှီပြုနေရသေး၏။ ကမ်းကပ်လျှင် ထားရစ်ခဲ့တော့မည်။ သံသရာရေပြင် သည်ကား မသေချာ။ ယခုကြည်လင်နေပေမယ့် ခဏကြာ နောက်ကျ သွားနိုင်သည်။ ယခု လှိုင်းလေငြိမ်နေပေမယ့် ခဏကြာ မိုးသက်မှန်တိုင်းတွေ ဆင်နိုင်၏။ လှိုင်းတွေ ကြီးလာနိုင်၏။ ထိုအခါ လှေ တိမ်းမှောက်မည်။ သူ (သို့မဟုတ်) သံသရာခရီးသွားသည် ရေနစ်မည်။ ငါးမန်း၊ မိကျောင်းတွေ၏ ကိုက်ဖြတ်စားသောက်မှုကို ခံရမည်။ ဤသည်ကို သူတွက်ဆပြီးပြီ။ ထို့ကြောင့် တစ်ဖက်ကမ်းသို့ မရောက်ရောက်အောင် သွားနေခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်ကမ်းသည် အခိုင်အမာရှိသည်။ မိုးသက်လေပြင်း ကျသော်လည်း မမှု၊ ရေ မနစ်နိုင်၊ မိကျောင်း၊ ငါးမန်းတို့၏ ရန်မှ ကင်းဝေးနိုင်၏။ သမ္ဗန်ကိုလည်း မှီတွယ်အဖော်ပြုစရာ မလိုတော့။ လွတ်မြောက်ခြင်းနှင့် ငြိမ်းချမ်းခြင်းတို့သည် တစ်ဖက်ကမ်းမှ သူ့ကို စောင့်ကြိုနေကြသည်ဟု သူယုံကြည်မိသည်။ သမ္ဗန်အပေါ်၌ ငါ ကပ်ငြိ၍ ငါ့သမ္ဗန် ဟုလည်း မဆိုဖြစ်တော့။ ထိုအခါ သူတွင် ငါ့ခန္ဓာ ဟု မစွဲတော့ သဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ လည်း ကင်းရှင်းပေပြီ။ ဒိဋ္ဌိကင်းစင်သောအခါ ယုံမှားသံသယ ဝိစိကိစ္ဆာ သည်လည်း တစ်ပါတည်း ကင်းစင်သွားတော့သည်။

ဤသို့ ဉာဏ်သက်ဝင် သဘောပေါက်လိုက်ခြင်းသည်ပင် သူ့ အတွက် တန်ဖိုးဖြတ်၍ မရသော အတွေ့အကြုံကို ရရှိခဲ့လေပြီတကား။

ဤဉာဏ်သက်ဝင်မှုကိုပင် အရင်းပြု၍ ရှေ့သို့ ခရီးနှင်ရပါဦးမည်။

ဘုရားရတနာ၊

တရားရတနာ၊

သံဃာရတနာ-

တည်းဟူသော ရတနာစစ် ရတနာမြတ်သုံးပါး ပေါ်ပေါက်လာခြင်းသည် လောကသားတို့အတွက် အကျိုးများလှပေစွ ပါတကားဟု သူသိမြင် နေမိသည်။

အကယ်၍သာ တရားပိုင်ရှင်ဖြစ်သော ဘုရားရှင်ကိုယ်တော် မြတ်ကြီး မပွင့်ထွန်း မပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါက ဤသို့သော တရားမျိုးကို သူ့မှာ သိခွင့် မရနိုင်ပြီ။ တရားစစ် တရားမှန်တို့ကိုသာ ဘုရားရှင်တို့သည် ဟောကြား တော်မူတတ်သဖြင့် သာသနာပ ကာလက ပေါ်ထွန်းခဲ့သော တရားတုများကို သိခွင့် မရခြင်းသည်ပင်လျှင် သူ့အတွက် ကံကောင်းလှပေပြီ။

ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခဲ့ပြီးနောက် ဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်များက ဘုရားရှင်၏ တရားစစ် တရားမှန်တို့ကို အဆင့်ဆင့် လက်ဆင့်ကမ်း၍ အခက်အခဲ အတိုက်အခိုက် အမျိုးမျိုးကြားမှ အနစ်နာခံ သယ်ဆောင်လာခဲ့ကြသဖြင့် ယခုတိုင်အောင် တရားစစ် တရားမှန်တို့ မပျောက်မကွယ် ရှိနေခြင်းပါပေ။ ဤသည့် အတွက်ကြောင့်လည်း ဤတရား စစ်၊ တရားမှန်တို့ကို သူ အပါအဝင် လက်ရှိ နှောင်းလူတို့ သိခွင့်ရခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့အတွက် သံဃာတော်မထေရ်မြတ်တို့၏ ကျေးဇူး တရားများကား ကြီးမားလှချေပြီ။

ထို့ကြောင့် ဘုရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံဃာရတနာ တည်းဟူသော ရတနာသုံးပါးကို မည်သို့ပင် တန်ဖိုးဖြတ်ဖြတ်၊ တန်ဖိုးဖြတ်၍ မဆုံးနိုင်အောင် ကြီးမားလွန်းလှသည်ဟု သူ အလေးအနက် ယုံကြည် လာမိသည်။

ဘုရားရှင်၏ ကျေးဇူးတော်အနန္တ၊

တရားတော်တို့၏ ကျေးဇူးတော်အနန္တ၊

သံဃာတော်အရှင်မြတ်တို့၏ ကျေးဇူးတော်အနန္တ-

တို့ကား ဆပ်၍ မကုန်နိုင်အောင် ရှိတော့သည်ဟု သူ့ဉာဏ်၌ သက်ဝင်လာလေသည်။

ဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှား မရှိတော့သော်လည်း ဘုရားဟော အဆုံးအမ ဒေသနာတော်များနှင့် သံဃာတော်များ မဆိတ်သုဉ်းသေးခြင်း သည်ပင်လျှင် သာသနာတော် ရှိနေသေးသော သာသနာတွင်းကာလ ဖြစ်နေပါသေးသည်။

ကိုယ်တိုင်လည်း သာသနာတွင်းသို့ ရောက်နေဆဲကာလ၊
ကိုယ်တိုင်လည်း ရခဲလှစွာသော လူ့ဘဝကို ရနေဆဲကာလ၊
အဆုံးအမ ပေးမည့် ဆရာသမားတို့လည်း မဆိတ်သုဉ်းသေးသည့်
ကာလ၊

ကိုယ့်မှာလည်း ထောင်နိုင်တဲ့နား၊ သိနိုင်တဲ့ဉာဏ်၊ ကျင့်ကြံ အားထုတ်နိုင်တဲ့အရွယ်၊ ကျန်းမာရေးကောင်းတုန်း၊ ထူထူထောင်ထောင် သွားလာလှုပ်ရှားနိုင်တုန်း ကာလ၌ ရတနာသုံးပါးကို ဦးထိပ်ထားပန်ဆင်၍ ဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့် သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကို လေးလေး စားစား ယုံယုံကြည်ကြည်ဖြင့် ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်သွားမည် ဆိုပါလျှင်-

သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ပိုင်ရှင် ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် အာမခံ ချက်ပေးထားသည့်အတိုင်း အနည်းဆုံး(၇)ရက်မှသည် အများဆုံး (၇) နှစ် အတွင်း အရိယာမဂ်အဆင့်ဆင့် ရနိုင်ပေသည်။ ဤအဆိုကို သူကိုယ်တိုင် အားတက်သရော ထောက်ခံချင်ပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် သူကိုယ်တိုင် စွဲစွဲမြဲမြဲ ယုံယုံကြည်ကြည်ဖြင့် အားထုတ်ကျင့်ကြံလာခဲ့သည့် (၆)နှစ် ကာလ အတွင်း၌ပင် ယခု ပထမအဆင့်ပန်းတိုင်သို့ သူရောက်ရှိနိုင်ခဲ့၍ ဖြစ်ပါသည်။

လမ်းဖြောင့် လမ်းမှန်ပေါ် ရောက်ခဲ့ပြီဖြစ်သဖြင့် ရှေ့ခရီးတစ်လျှောက် လမ်းကောက် လမ်းမှားခြင်းလည်း မရှိနိုင်တော့ပေပြီ။ ဒုတိယ၊ တတိယ၊ စတုတ္ထ ပန်းတိုင်တွေ ရှိရာ၌ သူ၏ အောင်လံတော်တွေကို တစ်ဆင့်ပြီး တစ်ဆင့် စိုက်ထူလွှင့်တင်သွားရုံသာ ရှိပေတော့သည်။

**ဘုန်းတော် အနန္တ၊
ကံတော် အနန္တ၊
ဉာဏ်တော် အနန္တ-**

တို့ဖြင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးဘုရား...။

အရှင်ဘုရား လမ်းညွှန်ပြသတော်မူခဲ့သည့် အသင်္ခတ အငြိမ်းဓာတ် ကြီးကို မျက်မှောက်ပြုခွင့် ရလိုက်ခြင်းဖြင့်ပင် အရှင်ဘုရားအား တပည့်တော် အကျင့်တရားဖြင့် ကျေးဇူးပြန်ဆပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်ဟု တပည့်တော် လျှောက် ထားချင်ပါသည် အရှင်ဘုရား...။

**“ဣမာယ ဓမ္မာန ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ ဗုဒ္ဓံ ပူဇေဓိ”
“ဣမာယ ဓမ္မာန ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ ဓမ္မံ ပူဇေဓိ”
“ဣမာယ ဓမ္မာန ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ သံဃံ ပူဇေဓိ”**

တရားတော်ကို လည်းကောင်း၊ သံဃာတော်ကို လည်းကောင်း၊ တပည့်တော်၏ အကျင့်တရားဖြင့် ကျေးဇူးပြန်ဆပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည် အရှင် ဘုရား။

ဤသို့ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်နေမိရင်းမှပင် သူသည် “ဥပေက္ခာ အဝန်းအဝိုင်း”မှ ပထမအကြိမ် လွတ်မြောက်ခဲ့ပါပေါ့လားဟုလည်း သူ ကိုယ်သူ သိမြင်နေမိပါတော့သည်။

နိဂုံး

ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်းဟု အမည်ပေးထားသော စာအုပ်တစ်အုပ်သည် အပိုင်း(၁)၊ အပိုင်း(၂)အားဖြင့် ခွဲခြားရေးသားခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

အမှန်အားဖြင့် ဤခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ရေးစရာတွေ အများကြီး ရှိနေပါသေးသည်။ သို့သော် ဤမျှနှင့်ပင် နိဋ္ဌိတ်လိုက်ရပါသည်။

အပိုင်း(၁)သည် ယောဂီတစ်ဦးအား တိုင်တည်ပြောဆိုဟန်ဖြင့် ရေးသားထားသော်လည်း ထိုယောဂီသည် စာရေးသူကိုယ်တိုင်ဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူက စာရေးသူကို ပြောနေခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့အတွက် အချို့နေရာတွင် လေသံခပ်မာမာ၊ ခပ်ကြမ်းကြမ်းကလေးများ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နေပါလိမ့်မည်။ ထိုအခါ စာဖတ်သူယောဂီကို ပြောနေခြင်း မဟုတ်။ စာရေးသူယောဂီကို စာရေးသူကိုယ်တိုင်က ပြောနေခြင်းဖြစ်သည်ဟု နှလုံး သွင်းစေလိုပါသည်။

အပိုင်း(၂)ကမူ အပိုင်း(၂)နိဒါန်းတွင် ပါရှိပြီးသည့်အတိုင်း စာရေးသူ၏ ဓမ္မမိတ်ဆွေ ယောဂီ၏ မှတ်တမ်းကို စာရေးသူက အတန်ငယ် တန်ဆာဆင်၍ ရေးသားထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စူးရှလေးနက်သော လက်တွေ့ ခရီးအပိုင်းများကို စာရေးသူ မရေးသားပုံပါ။ မိတ်ဆွေကြီး၏ မှတ်တမ်း

အမာခံရှိထား၍သာ အပိုင်း(၂)အဖြစ် စာရေးသူ ရေးသားတင်ပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း(၁)နှင့် အပိုင်း(၂)၊ နှစ်ခုစလုံးတွင် ဘဝင်မကျစရာ၊ အမြင်မတော်စရာများ ပါရှိခဲ့သော် မလိုသည်ကို ပယ်နုတ်၍ လိုအပ်သည်ကိုသာ ယူထားနိုင်ပါသည်။ ဤသည်မှာ စာဖတ်သူတို့၏ အခွင့်အရေးဖြစ်ပါသည်။

စာရေးသူအနေဖြင့် ဤလိုလုပ်ပါ။ ဟိုလိုလုပ်ပါဟူ၍ မည်သူ့ကိုမျှ ဆရာမလုပ်ပုံပါ။ ဤစာအုပ် ရေးသားဖြစ်ခဲ့ခြင်းသည်ပင်လျှင် ပရိယတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိ နှစ်ဖြာပြည့်စုံကြွယ်ဝသော ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဒီပနီများ၊ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကျမ်းစာအုပ်များ၊ ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အသံသွင်းတိပ်ခွေနှင့် စာအုပ်များ၊ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဗောဓိမြိုင်ဆရာ တော်ဘုရားကြီး၏ ကျမ်းစာများ အားကိုးဖြင့် ရေးသားနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကိလေသာ ကာမဂုဏ်အာရုံတို့အကြား သက်တမ်းထက်ဝက် ကျော်မျှ နှစ်မြုပ်ပျောပါခဲ့ရသဖြင့် ဉာဏ်စွမ်းအားတို့ ချည်နဲ့ယိုင်ရွဲ့၍ မသန်မစွမ်းဖြစ်ခဲ့ရသော်လည်း ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ ဉာဏ်တော်အရိပ်ကို မှီခိုကြည်ညိုခဲ့၍သာ ပြန်လည် အားအင်ပြည့်ဖြိုးလာခဲ့ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤသည်ကိုလည်း ဝန်ခံလိုပါသည်။

အကယ်၍ **“ဥပေက္ခာအဝန်းအပိုင်း”** စာအုပ်ပါ အကြောင်းအရာများနှင့်ပတ်သက်၍ ဝေဖန်၊ အကြံပေး၊ ဆုံးမလိုသည်ရှိပါသော် စာရေးသူအနေဖြင့် ရိုသေကျိုးနွံစွာ နာခံပါမည့်အကြောင်း မေတ္တာစေတနာထပ်လောင်း၍ ပြောကြားလိုက်ရကြောင်းပါခင်ဗျာ။

ပြသန်းစံ

၁၈-၉-၂၀၀၂

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ၁။ မူလပဏ္ဍိတသပါဠိတော် မြန်မာပြန်
- ၂။ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး
  - (က) ဝိပဿနာ ဒီပနီ
  - (ခ) ဗောဓိပက္ခိယ ဒီပနီ
  - (ဂ) သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဒီပနီ
  - (ဃ) စတုသစ္စ ဒီပနီ
  - (င) နိယာမ ဒီပနီ
  - (စ) မဂ္ဂင် ဒီပနီ
- ၃။ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
  - (က) ဗြဟ္မဝိဟာရ တရားတော်
  - (ခ) နိဗ္ဗာန်ဆိုင်ရာ တရားတော်
  - (ဂ) ဓမ္မစကြာ တရားတော်
  - (ဃ) အရိယာဝါသ တရားတော်

- (င) ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး တရားတော်
- (စ) အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်
- (ဆ) ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း (ပထမတွဲ)
- (ဇ) ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း (ဒုတိယတွဲ)

၄။ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

- (က) သစ္စာလေးပါးတရားတော် စာအုပ်အမှတ်စဉ် (၁)မှ(၄၄) အထိ
- (ခ) အသံသွင်းတိပ်ခွေများ

၅။ မဟာဗောဓိမြိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

- (က) ပဋိပက္ခ ဥဒ္ဓေသက ကထာ
- (ခ) ဓမ္မေဝါဒကထာ (မူသစ်)
- (ဂ) ပဋိဘာန ဉာဏဒဿနကထာကျမ်း (ပထမတွဲ)
- (ဃ) ပဋိဘာန ဉာဏဒဿနကထာကျမ်း (ဒုတိယတွဲ)

၆။ ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်

- ဗုဒ္ဓလောကသားတို့၏ အနှိုင်းမဲ့ကျေးဇူးရှင် (ကိုယ်ကျင့်ဗုဒ္ဓဝင်)

၇။ ဆန်းလွင်-ဦးဟန်ဌေး (သုတေသန)

- မြန်မာပြည် ဂိုးလ်စတီနိုး၏ ကိုယ်တွေ့ဝိပဿနာ (The Experience of Insight ; A Natural Unfolding) Joseph Goldstein.

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ
(သာသနာတော်တွင်း မေတ္တာယာဉ်နှင့် နိဗ္ဗာန်ဝင် တရားတော်)

- ၁။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ ချမ်းသာရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၂။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ လွတ်ကင်းရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၃။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ ချစ်မြတ်နိုးရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၄။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ ကိုးကွယ်ရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၅။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ တဏှာကုန်ရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၆။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ စောင့်ရှောက်ရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၇။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ ပုန်းအောင်းရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၈။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ အေးရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၉။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ တဏှာမရှိရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၁၀။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ ပြုပြင်ခြင်းကင်းရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၁၁။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ ပိုဝံ့ရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၁၂။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ သေခြင်းကင်းရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၁၃။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ ဘေးရန်ကင်းရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၁၄။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ အာသဝကင်းရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၁၅။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ တည်မြဲရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၁၆။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ ဝင့်ကင်းရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၁၇။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ ဘေးကင်းရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၁၈။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ ရာဂကင်းရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၁၉။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ ငွေလျှော့ခြင်းကင်းရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၂၀။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ အရိယာတို့ရောက်ရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၂၁။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ ယောဂကုန်ရာအမှန် မြတ်နိုးစွာနှင့် ဧကန်ကြပါစေ။

- ၂၂။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ ထိုမှာဘက်ကမ်းအမှန် မြတ်နိုးစွာန့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၂၃။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ လွတ်မြောက်ရာအမှန် မြတ်နိုးစွာန့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၂၄။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ အေးငြိမ်းရာအမှန် မြတ်နိုးစွာန့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၂၅။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ အထူးစင်ကြယ်ရာအမှန် မြတ်နိုးစွာန့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၂၆။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ အထူးလွတ်မြောက်ရာအမှန် မြတ်နိုးစွာန့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၂၇။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ စာတ်ထူးစာတ်မြတ်အမှန် မြတ်နိုးစွာန့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၂၈။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ အပြစ်ကင်းရာအမှန် မြတ်နိုးစွာန့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၂၉။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ အပျက်ကင်းရာအမှန် မြတ်နိုးစွာန့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၃၀။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ အခြားတစ်ပါးကင်းရာအမှန် မြတ်နိုးစွာန့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၃၁။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ အလွန်နက်နဲရာအမှန် မြတ်နိုးစွာန့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၃၂။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ အလွန်သိမ်မွေ့ရာအမှန် မြတ်နိုးစွာန့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၃၃။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ သိနိုင်ခဲရာအမှန် မြတ်နိုးစွာန့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၃၄။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ သင်္ခါရကင်းရာအမှန် မြတ်နိုးစွာန့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၃၅။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ အတုမရှိရာအမှန် မြတ်နိုးစွာန့် ဧကန်ကြပါစေ။
- ၃၆။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ များသတ္တ လောက(၃)ပါး ပြီးဆုံးရာအမှန် မြတ်နိုးစွာန့် ဧကန်ကြပါစေ။

သန္တ နိဗ္ဗာန် သန္တတော ပဿတိ။
 (အေးငြိမ်းသည့်တရားကို အေးငြိမ်းစွာ ရှုနိုင်၊ ပွားနိုင်ကြပါစေ)
 ကျောက်ထီးတန္ဆ သာသနာပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

နဝရတဂါစာရ ဆရာတော်ဦးပညာသာရ (ဟင်္သာတမြို့)၏
 မွေဒါနစာအုပ်မှ ကူးယူဖော်ပြပါသည်။

အပ္ပမာဒစာစဉ်

မြသန်းစံ

ဥပေက္ခာ အဝန်းအဝိုင်း

- အတိတ်ခန္ဓာသို့လည်း အစဉ်မလိုက်ရာ ၊ အနာဂတ်ခန္ဓာကိုလည်း မတောင့်တရာ ၊ အတိတ်ခန္ဓာသည် ချွန်ပြီပြီ ၊ အနာဂတ်ခန္ဓာလည်း မရောက်လာသေး ၊
- ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော သဘောတရားကို ထိုထို ဖြစ်ဆဲခဏ၌သာလျှင် ဝိပဿနာရသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် တွန့်တိုခြင်း ၊ ဖျက်စီးခြင်းမရှိသော ထို ဝိပဿနာ ရှုမှုကို အဖန်ဖန် ပွားများရာ၏ ၊
- အဘယ်သူသည် နက်မြန်၌ သေရမည်ကို သိနိုင်စွမ်းနည်း ၊ ယနေ့ကပင် အားထုတ် သင့်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှု အလုပ်ကို ပြုလုပ်သင့်၏ ၊ ငါတို့မှာ များသော စစ်သည် ရှိသော ထိုသေမင်းနှင့် ချိန်းချက်ထားမှုသည် မရှိသည်သာတည်း ၊
- ဤသို့ နေလေ့ရှိသော ၊ လွန်စွာ အားထုတ်ခြင်းရှိသော ၊ နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး မပျင်းမရိ အားထုတ်သော ရဟန်းကို ကောင်းသော ညဉ့်တစ်ည၌ရှိသော ရဟန်း ၊ ဟူ၍ ကိလေသာငြိမ်းအေးပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားတော်မူ၏ ၊

(ဥပရိ ပတ္ထဝသ ဝိပိတော် မြန်မာပြန်
 လောမ သာကီယ ဘဇ္ဇကရတ္ထသုတ် ၊ ဝိဘင်္ဂဝ် ၊ ၈၀ - ၂၄၅ မှ)